[illegible]ES

[illegible]EN

Pedro Amador

Copien la ~~portada~~.

M.S. 4.º pergamino, completo, sin foliar, regularm.te tratado, falta parte de la primera hoja, que contiene parte del índice.

R.= N. 2. Relectiones Salmaticenses.

de Jury di oliaz

Sooons

Maria santa maria santa

son las armas del amor

a Sagauri emenester para ver lo de sacramentis embiame le luego

illud et

Señor mio

Señor mio Jesuchristo dios y hombre

illud et Ambiguum quod potest

Dici tingue sed

Variæ Salmanticenses Relectiones

Primariæ vespertinæ et Sexti lib. decret. a varijs Interpretibus enucleatæ

de causa poss.

1

ad celebrem titulum
De Caussa possis et proprietatis
ad Rub.

Titulus iste de poss. absoluti, neque de proprietate inscribit. d. de causa poss. et proprietatis et id licet subjecti eandem et id licet subjecti eandem neque poss. quod ditate et essam enucleant, neq. modos retinendi adquirendi et amitendi dominium aut possessionem. d. hec omnia ex utriusq. juris elementis supponunt, neque quidquam aliud explicant nisi regulas constitutas ad ordinanda et tractanda cognitionem in quest. poss. (quod apellat. judicium possessorium) et in quest. proprietatis (quod est judicium petitorium) q. videlicet aut separatim de his tractat. aut q. in eandem controversiam et litem possessorium aut petitorium ab uno ex litigatoribus. t. ab utroq. simul et eodem tempore t. in diversis cumulant. nam licet valde int. se differant possessio et proprietas t. naturalit. §. nihil coe. ff. de adqui. poss. plerumque tn. extitit controversia circa possessionem separata, sed et extendit ad proprietatem l. extitu 37. ff. de adqui. poss. et aliq. simul de utraque agit. ut in cap. . cap. 3. et 4. hu. tit. t. suspenso proprietatis judicio de sola possessionis litigat. ut in dict. cap. pastoralis 4. d. l. §. nihil coe. quequidem licet reipsa diverse sint, magna tn. int. se conexione habent, quapropter horum judiciorum ordinatio perardua est atque difficilis, et id circo tractationem de qua in hoc tit. subtilem speculatiuam atque utilissimam ee. constent. . ingressi in prin. Rebuff. in tr. ad l. galicas tit. de remedijs possessorijs

In prefatione in princ.

2. Verbum Caussa multas habet acceptiones ut tradit Rebuf. in l. rei 23. Verbo causae ff. de V. S. d. omnib. pretermissis in hac rub. dicit. causa pro quest.e aut controversia, aut lis aut judicium generia [illegible] hiis verbis utunt. pontifices in decretis subjectis ut apparet ex cap. 1. cap. 2. cap. cu ecclesia 3. cap. cu super 4. cap. pastoralis cap. cu olim 7. hoc tit. [illegible] in princ. Lanfrancus in princ. Rebuf. in dic. l. rei 23. verbo causae §. in de pecuniariae Maran. 4. p. de ord. jud. dist. 1. in princ. et hec acceptio frequentissima est in jure unde plures decisiones ex huius dictionis intellectu declarari profitet. ide Rebuf. ubi supra §. notandum nam q. in rubrica Cod. Ut intra certu tempus criminalis questio terminet. designat. per verbu questio explicat. per verbu causa in l. 2. §. ult. eiusd. tit. et simili m. ide verbu exponit. in l. causas C. de transactio. l. 1. C. de reb. cred. et jurejur. l. 1. ff. soluto matrio. l. si antequ. judicium solui l. 1. ff. de requiren. reis; et causa cadere idem est q. litem perdere l. Serbiu 27. ff. de pigno. juncta l. Herennius 63. §. 1. de evictio. §. si quis agens insti. de actio.

3. Ne quid dixeris impropriam hanc significationem ee. ideo q. lis, et causa tam quam diversa ponunt. in dic. l. causas C. de transactio. et a judicio causam distingui tradit d. Isidorus in cap. forum de V. S. du affirmat judiciu tunc formari q. discutio fit coram judice inter actoru et reum; causa am. appellari antequa res in judiciu deducat. = q. R. q. lz in stricta et propria signif.e judicium et lis a causa distinguant. l. ut eam distinguit d. Isido. et colligit. ex dic. l. causas attamen verbu causa tamqua generalius lite eq. et judiciu signifcat no soli post contestatione causa d. eq. ante contestatione

et antiquā ad judiciū lis deferat. q.ª est Mate et origo judicij Vt tradit Alcia. lib. 2. dispunctiō. cap. 24. Pe. Greg. lib. 41. Sintag. cap. 7. n. 2. Perigli. lib. 2. Varia. n. 44.; D. tn Sensu Strictiori Causa ajudiciō et lite discernit. nā per judiciū et litē intelligimus Controuersia in judicio inclusā per Contestationem nō antea vt indic. l. Si Ante ff. Judicatū Solui et Sepe in jure vt obseruat Vibus. Sup.

4. Non tn. in Vniuersū de omni judicio tractat. in hoc tit. D. de Controuersijs aut judicijs possy. et proprietatis, hoc est de illis causis, quelhec possem aut proprietate occurrunt, et tm. in Singulis causis rebus Corporalib. possio. et dominiū. L. 1. §. dominiū ff. de adqui. posse. possessio a positione pedis aut asenone derivat. dic. L. 1. in priin. et ideirco in facto aprehensionis consistit dic. L. 1. §. adipiscimur et §. si Vir L. possessione 29. ff. eodem L. denique ex quib. causis maio. In incorporalibus et ossus rei proposite. haset. Gl. ff. in dic. L. 1. in priin. lit. C. q.ª Incorporalla proprie nō possident. L. Seruitutes la. ff. de Seruit.; possem tm. veru Corporaliū, et quasi possēm veru incorporalliū plures juris effectus tribuunt. L. possessio 49. in fine priin. ff. de adqui. posse: Videlicet Comoda fructuū L. bone fidei 48. ff. de adqui. re. dom. §. Si quis ano Dno. Inst. de re. divi. cap. cū olim hoc tit. cap. Consultationib. de jure patro. item Comodū transferendi onus probandi in adversariū §. Comodū Inst. de Interdictis et ea. L. etterhuprony. Vt propt. illā plura remedia Seu Interdicta tribuant. toto tit. Inst. de interd.; quoniā Vtiliy est possessionis remediis exponere L. si qui destinauit ff. de Vi et Vind.; q.ª in illis de hoc tantū queritur vter possideat L. exim 35. ff. de adqui. poss. L. Sterpossederit aut Vter posidere debeat juxta Conditionē Cuiusq. remedij et interdicti ~

5.

Proprietas autem et dominium diuersa sunt, appositione, l. circa eandem rem versentur l. naturaliter 12. § nihil commune l. siquis vi 17. § differentia ff. de adqui. possess. Sepeque in inveniendo proprietatis mentio fit l. sitendum 15. § Item qui solet ff. qui satisdare cogantur l. cum in fundo 13. ff. de iure dotium l. si dominus 12. ff. de vsufructu l. 2. ff. quib. modis vsusfructus amittitur l. femine § illud C. de secun. nupti. cum alijs adductis a Cuja. et Nouis in l. interdum 78. ff. de V. S. Conanie, Berengario et Vellosiello in dic. § nihil commune Duar. lib. 1. disp. cap. 17. Peregrin. lib. 3. var. a n. 120. Castillo cap. 75. de Vsuf. proprietati Pulado. lib. 1. rerum iudi. cap. 4. et dominum et proprietas proco de vsurpant. in l. quare § hec quoque sunt l. § item si quis nurus ff. de adqui. re. dom. l. Semproniu ff. de vsuf. leg. l. 1. § huius rem. ff. vti possidetis Dei. l. interdum ff. de V. S. l. 1. § dominum ff. ad Silan. [illegible] fuit ff. si vsusf. petat. l. permisceri 52. ff. de adqui. possess. l. per procuratorem C. eodem tit. l. incerti C. de interdic. l. 27. tit. 2. part. 3. vbi propriedad tanto quiere dezir como señorio que home haen la cosa. Vnde hec verba sinonima esse scribit Baudensis lib. 1. de analogis cap. 7. n. 28. ; Nequeobstat quod aliquando tanquam diuersa ponuntur vt in l. si procuratori 13. ff. de adqui. possess. re. dom. l. proprietatis dominum C. de probatio. l. si ita legatus 13. § dominus ff. de donn. et rat. l. sibi 17. ff. quib. mod. vsusf. amit. l. arbitrio 19. § 1. ff. de dolo § de his dicti. perquas posso. de adqui. ; quonia omissis alijs DD. sententijs dicendum est proprietati et dominium habere se tamquam causa et effectum, nam proprietas est qualitas que designat rem ad me pertinere et non ad aliud. Dominium autem est ius seu potestas de re illa libere disponendi quod causatur ex ipsa proprietate, siue ex eo quod res sit propria vt [illegible] n. 8. Alcia. n. 28. in dic. § nihil commune Cona. lib. 3. Commen.

cap. 7. in prin. Castillo dic. cap. 75. n. 37.

6.

Ex quib. apparet dominium aut proprietatem esse ius aut potestatem in rem. Sive deriuatur Dominium a verbo Domus vt existimant ... lib. 3. Com. cap. 8. ad fin. ... potestatis quam dominus habet in res in domo subjectas. Sive deriuet. a verbo domo domas quod significat subjicere vt censuit Pet. Greg. lib. 1. Sintag. cap. 12. n. 2. et dominus dicitur qui proprietatem in re habet l. acquirit. §. itaque et sequenti ff. de adquir. rer. dom. l. si fructuarius ff. de manum. testam. l. 2. et si ad l. aquil. cum adductis a Vel... in dic. l. ... proprietas §. inde dicimus; proprietasque res appellatur quae sua est Auten. de non alien. vel... §. sicuti igitur ... 2. et nec proprietas aliquando plena appellatur a ... nuda dic. l. ... dic. l. in fundo dic. l. si dominus dic. l. femine, plena quando omnis vtilitas penes dominum. l. nuda quando apud dominum proprietas manet, ad alium autem emolumentum eiusdem spectant Castillo sup. ... de verbis iuris verbo proprietas ... in dic. l. ... §. n. — Inde etiam directi et vtilis dominii dicta descendit, nam directum est quod alium non recognoscit Dominum; vtile autem quod residet apud eum qui alium recognoscit vt post Bartolo in dic. §. nihil Cod. tradunt Alexan. ibi n. 6. Cozas. in prelu. n. 11. Anto. Gomez in l. 45. Tauri n. 2. Sarmi. lib. 3. Selecta. cap. 2. n. 5. quale Dominium habent feudatarius, emphiteuta et superficiarius l. 1. §. in perpetuum ff. si ager vectigalis l. emphiteuticarius petat. l. possessores C. de fundis patrimon. lib. 11. l. superficiario 74. ff. de rei vind. capite primo §. rei autem de Inuestitura in re aliena facta in libro feudorum

7. In reb. ex incorporalibus dat. quasi proprietas cap. fin. de Iudi. Sicut dat. quasi possio. Ambitio in iurisp. ecclesiastici dat. quasi proprietas Papa sup. & quasi proprietatis causa. Unde bene colligunt Papa in prelud. n. 53. Menoq. in prelud. de recupe. n. 7. qui tractat in hoc tit. de iudi. possessoriis et petitoriis de cumulat. et ordinatione eorum sive pro rebus profanis moueant. In quibus cadit vera possio et proprietas sive pro iuris ecclesiasticis in quib. de quasi pose. aut quasi proprietate controuersia instituit. hactenus de rub.

ad tex. in Cap. cum ecla. Sutrina hoc titulo

1. Iudicium possessorium sup. iure eligendi in ecla Sutrina pastore hoc est epum. ut in cap. cum Vintonien 29. cap. ne pro defectu 42. de elect. epus enim pastor apellat. et subditi oues in cuius officii signum baculum portat cap. unico in fine de sacra Unct. duran. in Ratio. diui. offi. lib. 3. cap. 14. Danci. lib. 1. Varia. cap. 19. Durantius lib. 2. de ritib. ecle. cap. 9. a n. 36. a clericis conuenientibus Sutrine Urbis contra canonicos einsdem ecle. proponit. in hoc tex. una eodemq. libello cumulatum ad iunit. & separatim de his agere & ubicunque iudicium coniungere cap. cap. cum super 4. cap. cum dilectus hoc tit. contendebant clerici et infirmarent electio per canonicos facta illis renitentib. et exclusis. Canonici ex aduerso electionis confirmatione a Rom. Pon. postulabant iuxta reg. tex. in cap. nihil 44. § edi. de elect.; attribuentem potius causam ut ius eligendi clerici cum canonib. haberent et tenderent eiusd. electionib. inmediate interfuisse

ac Canonicis et Vice Civilis habuire: Que probatio nō fuit legitime per Canonicos impugnata, et ideo licet in judicio possessorio pro clericis Senta lata fuit vel Cassata electione ad noua electione clerici admitterent. d.o.a in probatione titulu deficeret q. legitimo tempore prescriptio completa non fuit. ideo In judicio petitorio clerici Succubuerunt et Sententia pro Canonicis lata proponit. ita ut quod proprietatis ..... ecclesiam potius et inanē ..... hic est nū. lex. Senta. et rei incognita ... breviq. Nanatio Primus Comenta.

Circa illa verba tex. In prin. Vos conuenientes In Vnum pastorum elegistis juncto §. verum ibi et 2.m statuta Canonica cetera

Cashi verbis aparet clericos cathedralis ecclesie ..... clerico ..... ad eos de jure eleci. Spectabat electio nisi ..... ueniet de Consuetud. speciali 2.

Que Senta difficilis ..... 3.

quonā de jure eleci. electio episcoporum l. ad Solū Pontificē deferenda ce. ex divine legis institutione ut in cap. 1. 22. dist. cap. 2. et ..... de tran..tione epi. Cuius juris autoritate ..... l. Leo et Greg. primi aliique pontifices nō ab aliis quā ..... in cathedrales ecclas ..... permisserunt cap. bone 61. dist. cap. ..... cap. ..... cap. Salonitane 63. dist. ad que ..... addenda est Vulsatus cons. lib. a n. 17. ..... debuit pertinere electio non ad Solos ecclis cathedralis Canonicos, sed ad omnes clericos et religiosos eiusdē provincie l. diocesis cap. ..... 63.

dist. Cuius rei vestigium circa electionem episcopalis sedis Vienensis in Gallia perdurasse usque ad tempora concordatorum testatur Rebuff. in concordatis tit. de electionibus derogatis § quintum tempus, cum et plebem advocandam fore in electione episcoporum colligit. ex cap. quod cap. plebs cap. litteras 63. dist. cap. factus 7. q. 1. et ab ipso populo et clero simul electionem esse faciendam probat tex. in cap. cum, eadem 63. dist. cui electioni assensus etiam regius accedere debebat cap. principalis cap. nobis cap. lectis eadem dist. 63.; quibus consuetudo et recepta Hispaniae, Lusitaniae et Galliae consuetudo, qua minime eliguntur episcopi a canonicis sed a rege nominantur. ut de hispanis comprobat Covar. in reg. possessor 2. p. § 10. a n. 5. cum seqq. Bonuis de appellatione regis catholici cap. 50. per totum; de Lusitanis Cavedo de patronatibus regiae coronae cap. 37. per totum et de Gallis observat Rebuff. sup. Pr. Greg. ad ... tit. de elect. cap. 6. n. 2. cum sequen. qui ritus in ipso iure canonico non leve fundamentum habet ex cap. cum longe 63 dist. ubi Tolet. concil. definivit licitum esse Archiepiscopo Tolet. in Hispaniis et Galliis sedibus praeficere episcopos quos rex elegerit et huius rei ratio adducitur in cap. porro eadem dist. ne forte inimicus regi in episcopum eligatur.

4. Pro cuius dubii resolutione constituendum est episcoporum electionem certissimo iure omni tempore iure proprio ad solum Rom. Pontificem pertinuisse, tum ex plenissima potestate Petro data a Xpo. Dno. et in persona Petri eius successoribus quam in proposito expendit tex. in dic. cap. 1. 22. dist. tum etiam quia episcopalis dignitas licet divina instituta fuerit distincta a presbiteris inferioribus ut definit Triden. sess. 23. cap. 4. et can. 6. et 7. ... tamen plenior et decessiva ordinatio et distributio ecclesiarum episcoporum et sedium a Sa. pontificis

et Successoris Petri pie celebratio facta fuerit. Dic. cap. 1. 22. dist. cap. 1. 80. dist. cit. adducti a Gonzalez ad Reg. 8. § 1. prohemiali a n. 32. et ea jure S.mi Nicol. Leo et Greg. supra laudati epōr. omnes ipsi ordinarunt, neque ab aliis fas. aut provisi permiserunt in dic. cap. bene. 61. dist. Dic. cap. pbr. d. cap. Reatina d. cap. Valtem. 63. dist. eadem. in Regulari. Canc. omnium cathedralium ecclae. provisio pontifici reservatur ut notat Garcia S. p. de ... cap. 1. a n. 212. ea observanta hodie est propterea ubi specialis commissio alijs comunicata fuerint q. in his sunt. tralij omnib. generi personam ... ex Reg. generi lib. 6.º

Q. hanc potestatem Pontifices alijs concesserunt Coercarunt, propter temporum varietatem diversimodem juxta occurrentes circumstantias. Cuius novi juris summa adhuc pueri pro temporis ... fuit

5.

L.º tempore totius clerici et populi autoritate electiones epōrum fiebant quod fluxit ex ... post Petrum S.º Pontifice in cap. ... 79. dist. et sequentes pontifices id confirmarunt. Anacletus Celestinus et Leo in cap. ... cap. elect. cap. ... cu sequen. 63. dist. ... optimum consil. ... Acentu in cap. ... § ... 61. dist. et ex Pauli Apto. 1. ad Timot. cap. 3. hic mos ordinanavit qui in ordinat. eorum requirit ut habeant bonum testimonium ab his qui ... ss. ut P. licet omnib. virtutes virtuque proficiendi ... In publicum professione = ... Rebuf. sup. Bulla. ... concil. 126. n. 8. to. 2. Azor to. 2. Moral. lib. 3. cap. 12. q. 3. diversimode hec electio populo cum clero ... concessa aliq. cum populus simul cu illo eligebat ita ut omnes epum nominarent designarent ac eligerent cap. Epor. 13. 63. dist. cap. factus ... 7. q. 1. aliq. v. hic more in

6.

melius reformato Constitutum fuit q. clerus eligat populus consentiat cap. nosse 12. 63. dist. ibi in fine vo. vedit. quia in rebus ecclesiasticis docendus est populus no sequendus cap. vota 27. eadem 63. dist. quae cum ex privilegio eo tempore laicis permissa sint [illegible] Petrus de Viaxia in directorio electionum l. p. cap. 10. n. 5. Selva l. p. de benef. q. 7. n. 25. et 26. acuta in dic. cap. q. n. 1. 63. dist. eludere sententiam dic. cap. epos. et dic. cap. factus docentes quod in illis decretis no permittebatur laicis electio. tantum assensus in sententia admitti no debet q. quibus temporibus pontifices hanc potestatem ex tali laicis permittere ob vitanda scismata et ad conciliandos fidelium animos, ut compescerent hostes qui ecclesiam romanam vexabant ut notat Cardinalis Albanus in tract. de potest. papae n. 214. Cosm. dic. 2. to. lib. 4. cap. 2. q. 8. post Archidiaconum in dic. cap. 1. D. haec potestas laicis abrogata fuit in cap. no est permitendum 6. 63. dist. sumptum ex concil. Laodicenum q. fuit celebratum int. concilium Neocaesariense factum anno Xpi. 314. et int. concilium Nicenum factum anno 325. annus autem concil. Laodiceni incertus est ut testatur Sante. in Concordia. seculo 4. cum Baron. in apendice to. 4. n. 4. et sequentibus apertius autem sublata fuit in concil. Sardic. sub Julio anno 341. q. extat in cap. plius 2. de elect. ex concil. neas clamori populi pat electio qui semper levis et inconstans est

2º tempore plebe ab electione repulsa autoritate principum secularium electiones eporum efficiebantur. d. sub eadem varietate nam aliquando propria autoritate epos eligebant et nominabant ut de Constantino Constantini Magni filio et aliis imperatoribus ante Valenti. [illegible] Socrate Niceph. et Theodo. observat De. Grego. dic. cap. 5. n. 5. = Aliquando ipsa romana ecclesia hanc potestatem dedit principib. no solum ut epos eligerent

d. etc. Rom. Pontifices ut de electione Sapit. Constat qui ... Magno Imperat. ... privilegium indulsit propt. beneficia ... apostol. ... 63. dist. idque Hispaniarum regibus concessum invenit ... cap. cu ... ead. dist.; aliqd. principib. concessum fuit ut electio a clericis facta ... Nisi eorum accederet assensus cap. ... cap. Nobis cap. ... 63. dist. ne forte inimicum regi eligerit. ... cap. ... ead. dist. 63. d.; cui ... Grego. ... cap. 4. n. 21. d. posterioris. temporib. hoc ius principib. sublatum fuit in cap. 1. et 2. cap. si ... 4. 63. dist. et contraria damnat consuetudo in cap. cu ... cap. quisquis cap. ... cap. Maxima ... d.; tum qd. ipsi principes modestelue ... praedicto iuri renunciarunt in cap. Valentin. 3. 63. dist. tum etiam quoniam hac potestate abutentes indignos aliqd. ecclesiis praeficiebant, dignos vexabant et ... privilegium meruerunt amittere ex reg. cap. privilegium 11. q. 3. cap. ... n. ... iurisdictionem notat Suarez lib. 6. de legib. cap. 36. a princ.; tum denique qd. laicis nulla de rebus ecclesiasticis disponendi debet esse potestas cap. bene quidem 96. dist. cap. ecta. de constit. cap. fin. ... etc.

3.º ... exclusis regib. et principibus remansit electio episcoporum penes omnes clericos et religiosos diecesis ut ... tex. in cap. obeuntibus 35. 63. dist. notant Pe. Grego. sup. cap. 6. n. 1. et 2. ... et Vulsatis ... Azor ... supra citatis = Denique religiosi a clericis fuerunt separati ut ... et constitutum fuit qd. ipsi suorum abbatum, priorum, aut praepositorum faciant electionem cor. ... cap. Abbate 3. ... 18. q. 3. soli aut. canonici cathedralium ecclesiarum episcopum eligant

qui novissima forma praescripta est in cap. cum terra 20. vers. Statuentes eod. cap. cum inter Vers. quod vero cap. auditis cap. quia propter cap. in genesi cap. congregato et per totum tit. de elect. vid. Panorm. et Ripa in proemio n. 5. idem Panorm. in cap. 1. notab. 1. de elect. Pe. Greg. sup. cap. 6. n. 2. Vertachinus lib. 1. de epis. p. 3. in princ. Pe. de Ubaldis in directorio electionum 1. p. cap. 2. cum sequen. Vuesatus et alios Ubi sup. Garcia 1. p. de benefic. cap. 4. a n. 6. solique canonicis hoc jus reservatum fuit quod diximus clerici primi gradus ut tradit Innocen. in cap. sedes de rescrip. Villadiego tract. de legato q. 2. n. 9. hac lege ut collegialiter et in unum convenientes episcopum eligant non vero singulariter per particulares et singulares consensus seu singularia suffragia ut aparet ex tex. nostro ibi convenientes in unum juncto cap. quia propter ex. cap. in genesi de elect. vers. neque enim. de elect. tradunt Ripa hic n. 12. Rebuf. n. 5. Vertachi. n. 47. Pe. de Ubagio [illegible] 3. p. cap. 21. Pe. Greg. dic. tit. de elect. cap. 15. n. 1. debentque convenire in capitulo cap. in causis de elect. et in alio honesto loco ad hoc de more deputato cap. quae fronte 25. Capella. subiat tex. in l. si cumdies 5. §. si arbiter ff. de recep. arbi. Verta. 2. p. imperfecta P. Greg. dic. cap. 4. n. 2. et 3. convocatis omnibus qui (nalijs actu) capitularis habent votem dic. cap. quia propt. qui vero in rem aduenire solent ad electionem vocandi non sunt neglecti in ea interesse possunt, unde nequeunt excommunicati mali excomune. neque suspensi debent ad electionem admitti cap. cum dilectus et ibi glo. de consuetu. Speculator tit. de elect. §. 1. vers. porro et ibi Verta. d. 3. p. n. 47. et n. 75. et pupilli hz. ex pontificis dispensatione promoti sint ad electionem non admittebantur quia illis obstat pudicus et discretionis defectus cap. ex eo 32. de elect. in 6. Pe. de Ubagio sup. 1. p. cap. 15. Pe. Greg. dic. tract. de elect. cap. 8. n. 2. repellunt et qui saltim

et qui saltim in sacro ordine subdiaconatus constitutus cl. ex clemen. 2. de eta. et qualit. cui consonat Trid. sess. 22. cap. 4. de reform. Pe. de Bagio dic. 1. p. cap. 17. et simi liter . . . canonici supernumerarii, nisi ubi praecipue est consuetudo quod ad electionem admittant. id . . . Pe. de Bia. dic. 1. p. cap. 13.

Quae eligendi potestas . . . canonicis concedebat. . . intra tres menses a die notitiae vacationis . . . si vero capitulum negligens fuerit devolvitur ad metropol. et post illius negligentiam ad Rom. Pon. cap. postquam 11. 50. dist. cap. . . . in fin. cap. ne pro defectu de elect. cap. quamquam eod. tit. in 6°. speculatori tit. de elect. §. fin. ex fine . . . chiny . 3. p. n. 33. acuña in dic. cap. postquam n. 1.

[illegible] 10.

. . . facta elect. assensus . . . postulabat. cap. cum terra cap. . . . ut cap. sacrosanctae de elect. . . . olim idem assensus regius exigebatur cap. quod igit. cap. nobis cap. lectis 63. dist. et si . . . interesset electioni non consentit quod electus epus. eiusdem adversarius aut hostis regni . . . electio retractabit. ut apparet . . . Concil. Basili. in pragmatica sanctione §. verum tamen.

Electio vero per capitulum 11.

ita facta confirmanda erat cap. . . . cap. cum inter de elect. cap. epus 11. 63. dist. . . . §. 1. . . . igit. . . . a metropol. aut primate acuña in dic. cap. . . . n. 1. Vertachi. dic. tract. de epo. 2. p. 2. partis . . . tex. in cap. quoniam 100. dist. cap. nosti de elect. cap. cum ex illo de translat. epi. et erat postulatio confirmanda intra tres menses numerandos . . . post acceptationem electionis cap. quam sit de elect. in 6°. Vertachi. ubi latius modum effectus confirmationis prosequit. ~

12. Hec aut quae Cor. obseruabant. eo tempore quo Condita fuit
Decisio nri. tex. Vigerunt quae posterioribus temporibus
in quibus facta ss. decreta quae habent. in lib. 6. decretal.
et in clemen. et ad tria ex hoc tex. juxta Canonicas
Constitutiones facta dicit. electio epi. per Canonicos eius-
dem ecc. in uno Conuentu, et Cuius Confirmatio similiter
fuit postulata = Cui Conuentioni Conuentuales cle-
rici tamquam Contradictores se opposuerunt ut eandem
peterent Confirmari quae Contradictio admitti debuit cum
prorsus Interesse caperiant. arg. tex. in cap. cum in ecc.
de preben. in 6. et eorum quae tradit Vertachi. dic. tit.
3. p. 2. prin. n. 28.; et juxta hec facile Conciliantur
Canonica decreta sup. adducta n. 3. que aliquando Laicis cum
clericis, aliquando clericis omnib. et religiosis; aliis principib.
electione epor tribuunt, ut l. ipsas soli efficerent l. assen-
sum Inea prestarent, quia hec omnia aliis atque aliis tem-
porib. diuersis obseruata fuerunt d. quo tempore condi-
ta fuit decisio nri. tex. Inualuit Canonica electio, que
per Capitulum. Canonicorum celebrat. postulato assensu Regio
in locis principib. Laicis subjectis, et subsequuta Metro-
pol. aut primatis in suis prouinciis confirmat.; aut ex.
Rom. Pon. in locis eidem in temporalib. immediate subjectis

13. d. nouissi-
me hec omnia antiquata jam ss. nam in Reg. 2. cancel. pro-
uisio omnium ecclesiarum, patriarchialium, primaciarum Archi-
episcopalium, et episcopalium Pontifici reseruata est ut testa-
tur Mandos. ad dic. Reg. 2m q. 1. Bar. 3. p. de benef. cap. 1.
n. 212. licet huius Reg. exordium ignoret. sicut eiusdem cancel-
larie Institutio ignoratur ut obseruat Cherubi. scolio 2.
ad Constitu. 54. Pauli 4. to. 2. compen. bullarii per quam

Vsquam sublatam capitt. cathedralium ecclesiarum potestas
eligendi epos. Aequa in his [illegible] nis. tex. et simili-
bus similibus =

In nra. eq. hispania alius provisionis modus 24.
Viuebat. na conferunt. Episcopatus a pontifice presentatis
a Catholico Rege nro. l.13. tit.3. l.1. tit.6. lib.1. Recopil.
ad quas accedentes et Greg. Lopez et Humada ad l.18. tit.1.
part.1. Covar. in Reg. possessor 2.p. §.10. n.5. et 6. Gue-
var. lib.1. ecclesiast. cap.7. n.4. Bobad. lib.2. politic. cap.
18. n.215. Cenedo collect. 41. ad decretum n.3. Gutie. lib.3.
pract. cap.13. n.72. Gar. dic. cap.1. n.214. Acuña in cap.
qd epus. 2.23. dist. n.7. Balb. hic ex n.44. qui plures alios
refert. conferunt qua facultate Reges Vtunt. no fuisse ex Ve-
tustissimo iure Regio indic. cap. Longe 63. dist. Vt perperam
opinant. Greg. Lopez et Covar. sup. Spino. glo.4 [illegible]
n.13. nam continuit. necessitas qd tex. ille desumptus fuit
ex Concil. Tolet. 12. celebrato anno 681. sub Ervigio Gotorum
rege, constat enim multo post observatam in hispania con-
suetudinem fuisse Vt capitula ecclesiarum epos eligerent et postea
ius coe. Regum assensus postea postularet. ante confirmatio-
nem Vt apparet ex dic. l.18. tit.5. part.1. l.3. tit.3. lib.2. ordin.
quae edita fuit a rege Alfonso anno 1346. legitimus V. titu-
lus competit Regis hispan. duplici ex capite 1. ex privile-
gio Pontificum; 2. ex principt. immemoriali Vt aperte firma-
tur in dic. l.1. tit.6. lib.1. Recopil. Privilegium enim sollicitissime
testat. Grego. Lop. in dic. l.18. Vers. antigua Costumbre Ma-
rian. in hist. hispa. lib.24. cap.26. et lib.25. cap.5. quod
fuit concessum (et mensualis) ab Adriano 1. Clemen. 7. et Paulo 3. Consuetu-
dine enim Regni adquiri recte possitite tradunt Covar. dic.
§.10. n.5. Huma. ad dic. l.18. contra Vide. Perez in dic. l.3.
ordin. col.121. in fine nam per hanc consuetudinem adquirit.

jus patronatus et presentandi quamvis sit ordinatum ad actum spiritualem q. in laicum cadere juxta Canonicas Sanctiones prescript. tueri pt. lz. jus eligendi adquiri alicuj prescriptione no pt. propt. eorum incapacitatem argo tex. in cap. c. de prescrip. —

15. Alicquando Regibus idem privilegium presentandi epos. per pontificem confirmandos concessum est. notat asum. in dic. cap. q. epus. 2. 23. dist. videlicet Regib. Lusitaniæ franciæ Poloniæ Angliæ ubi multos DD. refert idem Roberuantes

29. Comen.

Circa Vers.m Verum clerici Conuentualium usq. ad Vers.m nos igitur

16. Ex hoc Vers.o aparet clericos conventualium ecclesiarum postulasse infirmari electionem Sutrini epi. factam per Canonicos q. ipsis renitentib. et exclusis facta fuit cum deberent in eadem interesse; et cum jus coe. illis resisteret q. ad solos canonicos electionem deferebat ut ostendimus in superiori comen. in tentionem suam in eo adducebant q. in alijs electionib. consueuerunt interesse et vere cum Canonicis Sutrini vocem habuerunt in dib. electionib. epor. qui eccæ Sutrinæ inmediate prefuerunt. pro suo q. interesse clerici agebant et electionem impugnabant primo ut ex lz. argo. tex. in cap. cum in ecclis 33. de preben. in 6.o et siquidem consuetudinem legitime probassent electio irritanda erat ut affirmat idem noster tex. in Vers.o Verum quoniam ibi nisi alibi secus obtineat de consuetud. speciali; Ex qua

17. Ex qua tex. serie colligit. clericos extrinsecos inquasi posse. juris eligendi epum simul cum Canonicis, et eadem posse spoliatos fuisse: atque eo Circo posse.

ssona recuperandę eque nã exeog. sub. electionis. immediate effectuatis intervenient satis colligit. quasi possio: ex eo etiã q. eisdē renitentio. et exclusis electio facta fuit deprehendit. l spolium ex eo denique q. in Vers. novigit. in fine redacti ss. adquasi possem. quã ante litem motam obtinebar. Dedilsit. judicio recuperande possis actū hic fuisse quod institutum est ad recipiendū amissã veri juris[?] possem. §. recuperande Inst. de Interdictis l.1. §. Dejicit. ff. de vi et vi armata cap. fin. §. objicit. 3. q.1. Menoch. in prelud. de recuperanda poss. n.1. de singulis enim his Circspiciendus est

Quod q. clerici inquasi posse extitisent interveniendi cū Canonicis in electionibus eorum — difficile est ratio quasi possesio juris incorporalis hiis actib. utendi fruendi adquirinõ pt. l. actus 30. necessarius ee. deducitur. ex l.1. §. hoc interdicto ff. de itinere actuq. privato; tum praecipue q. cū de jure electio ad solos Canonicos pertineat, si aliqd. clerici ad eandē admiserunt hoc ex benevolentia factum ee. intelligit. Ut in cap. scriptū 40. de elect. ibi Mutuo concenisse consensu in his em. quae s. mere facultatis, neq. ex multiplicatis actib. adquirit. quasi possio l. qui jure familiaritatis ff. de adquir. posse. et in decisione ... quasi possio resistebat q. dicto allegat. clericis eandē qualitas fuisse scientib. et consentientib. Canonicis exigit. etiã ad adquirendã quasi possem. juris incorporalis scientia tollerantia illius contra quem possidet. l.2. C. de servitu. et aqua ibi scienti et nõ contradicenti l. si ante ff. si servitus vindicet. l.1. in fine ff. de servit. rustic. l. quotiens l. et 2. ff. de servit. l.15. tit. 31. part. 3.

l.8.

Et hiinõ obstantibus recta afirmat ecc. clericos quasi possem. habuisse interveniendi cum

l.9.

canonicis in electionibus eporum quā deducit legitimo fundamento, q.ª in tribus electionibus epor. immediate precedentiū vocē cum illis habuerunt que electiones plenū effectū sortite fuerunt, ex quib. actibus vera elicit. quasi posso ut in utrisque electionibus similē vocē habere debeant.

20. Observarem oportet valde contrarium ee. ex quib. actibus adquirat. quasi posso juris eligendi; que dubitatio cong. est circa juris patronatus jurisdictionis pensionem exigendi annuam vectigalemue aut alterius similis juris incorporalis profani s. ecclesiastici; in qua quest.^{ue} per duos tresue actus quasi possem adquiri apparet l. ex hoc text. tribus electionibus epor. clericos interfuisse tex. demonstrat, et ex his deducit quasi possem. habuisse juris eligendi = 2.º ex cap. cum olim 7. [illegible] in quo pontifex ex duob. actibus eandē quasi possem. adquisitā probat. 3.º utrumque apertè deprehendit. ex cap. l. §. si v.^{s} vasallus [illegible] investitura in [illegible] feudorū ibi in duobus aut trib. receptionibus quib. [illegible]. M.^{ti} hanc conclusionē tenuerunt [illegible] in l. l. §. interdictio n. 5. ff. [illegible] bonorū Conanus cons. 70. n. 13. Parisius cons. 77. n. 4. et n. 42. lib. 3. Cavalcanus decis. 45. a n. 86. p. prima [illegible] de Mena lib. 1. varia. q. 2. n. 25.

21. Peractus am. [illegible] eandē quasi possem. acquirendā ee. ostendit J.C. in dic. l. l. §. hoc am̄ interd.^{o} ff. de itinere actuq. privato cui consentit tex. in cap. querelā 24. de elect. dū tradit quasi possem pensionis annue adeo adquisitā q.^{ta} per multa tempora persoluta fuit, vra am̄. est ut per multa tempora exolutā pensionē dicamus nisi exacta fuerit per annos 10. 20. aut 30.

22. Deniq. uno actu adquiri

quasi possem Constat ex l. 1. §. quodam. Scriptu ibi tradi[illegible] ff. vita nolite [illegible] ibi si aliquo momento temporis [illegible] ff. de aqua quotid. et [illegible] et ex cap. Consultationibus de iure pa. et a [illegible] ex cap. si de beneficio ibi ab uno [illegible] de preben. in 6.° — [illegible] et ea ratione quia tantu valet [illegible] in [illegible] quantu aprehensio in Corporalib. l. penult. §. de servi. Constat autem in rebus Corporalibus una aprehensione adquiri possessione neque requiri Continuam Insistentiam ut [illegible] DD. in l. 1. §. de adqui. posse. quis. fundus. defendunt hanc sententiam glo. in cap. si [illegible] 12. de [illegible]. Cardin. hic glo. 4. [illegible] n. 91. [illegible] n. 10. Super [illegible]. Bal. de prescrip. p. 5. q. 3. [illegible] in pract. to. 3. concl. 85. n. 5. et to. 2. Vers. possessio concl. 421. et Vers. quasi possio concl. 3a. [illegible] in pract. cap. 24. n. 2. et in [illegible] possessa 2. p. in prin. n. 6. Mascar. de proba. concl. 273. a n. 3. [illegible] §. 2. a n. 29. Caballos commu- nium opinionum q. 717. a n. 4. Garcia de benef. 5. p. cap. 5. n. 59. cu sequent. [illegible] regis [illegible] cap. 6. in prin.

23.

Quas contrarias sententias multiplicat. [illegible] Interpretes conciliare [illegible] frequentius haec distinctio [illegible]; quod quidam actus sunt qui fieri solent iure familiaritatis seu facultatis veluti aquam [illegible] puteo vel fonte vicini [illegible] facere per aquam alienum: alii actus sunt qui iure proprio et ea de [illegible] solent exerce- ri ut aquam ducere per alienum fundum [illegible] [illegible] aut [illegible] vacantis [illegible] et in prioribus [illegible] DD. mul- tiplicationem actu necessariam [illegible] quasi possem adquirendam ex reg. tex. [illegible] et similib. et ex [illegible] 4. 1. §. hoc interdicto ff. de itinere actuque privato in superioribus autem unicum actum sufficere [illegible] §. quoniam et in [illegible] cap. si de be- neficio [illegible] Padilla in l. 1. n.° 21. cu sequen. C. de servitut. et aqua Lamber. lib. 2. de iurepa. p. 1. q. 3. principali art.

11. n. 4. Tuscus dic. verbo quasi possio. conclu. 34. n. 9.

24.

Hanc v. distinctionē tenuit Recup. in prim. supergtas. n. 10. et valide impugnat. 1° ex l. 3. § 1. ff. de Mortuo inferendo ubi ex iure ad hoc inferendi Mortuum in alienū fundū adquirit. quasi possio. sepulcri q. tamen sepissime ex gra. concedi solebat. 2° q. in his quess. facultatis aut familiaritatis nō adquirit. quasi possio. etiā per mille actus dic. l. quisque familiaritatis ff. de adqui. poss. l. et habet § hospites ff. de precario l. via publica ff. de uia publi. glo. verbo qualitate in l. sllint ff. de off. procon. cū alijs adductis p. Cobar. d. 2. p. reg. possessor § quarto n. 6. Menoq. de arbi. cass. 2. lib. cassu 160. a n. 12. 3° nā actus eligendi ex gra. pacto dari pt. per legitimos electores extraneis ad eligendo et alijs quam canonicis cap. cum Vitoniensis 25. cap. scriptum 40. de elect. sub hac dist. nā vacante ecta possunt admitti ad electionē qui de Collegio nō s. accedente omniū electorū concordi Consensu, d. ecta nondū vacante nō pt. conuiri extraneis personalis facultas eligendi cap. Constitutis 47. de elect. ne det. votū captande mortis aliena ut in cap. ex tenore cap. cū dilectus de concess. prebon. d. nominis dignitatis concedi pt. que jura ita conciliant et ritu ocetant, Ioan. Andre. Hakdi. et Ancar. in dic. cap. Constitutis, cū aūt eligendi potestas aut sine aut consuetudine aut prescript. adquirat. ut in hoc tex. aperte constat hunc actū non ee. mere facultatis et id circo juxta superiorē distinctionē unica elect. illius quasi possio acquiri poterat et nihil ominus in hoc tex. et in Cap. cū olim 7. hermi tit. cassu duab. aut trib. electionib. istam quasi possessionem adquiri .

Alij

aliis dismembre faciunt distinctione quoscumque aliquos actus. qui nõ solent fieri iure familiaritatis, t. amicitie aut facultatis, veluti eligere prelatum praesentare ducere aquas per alienum fundum et in his dicunt sufficere unicum actum ad possessionem acquirendam ex dic. §. quod am. alios actus, qui iure familiaritatis expediunt. quos sup. expressimus in quibus concurrunt q.[d] nunquam etiam per mille annos et actus multiplicatos queritur possessio. ut in dic. l. qui iure familiaritatis denique alios actus ec. qui solent promiscue fieri aliquando iure proprio et ex iure debito, aliquando v. iure facultatis in quibus constituunt nõ queri possessionem unico actu d. ... necessarios quod sufficiunt ad tollendam presumptionem facultatis ut in itinere per alienum fundum, de quo loquitur ... indic. §. hoc interdicto et ideo ... requirit usum 30. dierum quam distinctionem ex Monte Bart. in dic. §. hoc interdicto tradunt Pana. hic n. 22. cum sequen. Ripa ea n. 52. — 25.

Que distinctio eandem patitur difficultatem quas cons. resolutio de qua sup. q.[d] actus electionis aut exigendi annuam pensionem nõ sunt voluntarii aut facultatis d. necessarij et tamen in illis unico actu electionis aut exactionis nõ queritur possessio d. ... tulant. in ... et indic. cap. cum olim 2. huius tit. dic. cap. querelam de elect. dic. cap. i. §. vasal. qui sit investitus in bib. feudo. rursus q.[d] illatio mortui in alienum sepulcrum continet actum promiscuum scilicet m. ex gratia et benevolentia permitt. et tamen unica illatione queritur illius iuris quasi possessio indic. l. 3. §. i. ff. de mortuo inferendo — 26.

Quapropter his omissis super controversia dirimenda est distinguendo duos casus l.q. et q.[d] agitur de sola quasi possessione acquirenda iuris eligendi t. alterius similis iuris incorporalis: 2.q. est q.[d] — 27.

agit. de eadẽ quasi poss.e. Iustificante ad alios juris effectus veluti ad inducendam presumptionẽ Scientiæ et patientiæ tit. t. solutionis precedentium annorum.

28. 1.° Casu cum de sola acquisitione quasi poss.is queramus, Constant.r tenendum est Unico actu adequato ad rem de qua agit.r acquiri quasi possiom. in omnibus juri6. incorporalibus Ut concludunt funda. et dd. de quib. sup. n. 22. et aperte Comp.r ex dic. l. 3. § 1. ff. de sepul. violat. quibus tenẽ. et quod unico actu eligendo aut presentandi acquirit.r quasi possio horum jurium dic. cap. Consultationib. Bal. Cons. 34. n. 4. lib. 1. Iuscus a verbo quasi possio Conclu. 34. n. 1. Gonça. qui multos refert in reg. 8. Cancel. glo. 45. § 2. n. 29. et unico actu solutionis acquirit.r quasi possio exigendi pensionẽ annuam Ut Contra Flores de Meza lib. 1. Varia. cap. 2. n. 25. et aliquos refert probat Rodrig. lib. 1. de annuis redditi. q. 15. n. 21. Rota in novissimis decis. 17. n. 1. 2. p. et unico actu acquirit.r quasi possio jurisdictionis Roma. Cons. 411. in fine Alexan. Cons. 74. n. 16. lib. 4. Ripa in l. fin. n. 45. ff. quorũ bonorum. et ex una locatione que effectum sortita fuit soluta pensione resultat quasi possio Roma. dic. cons. 70. n. 1. et ex uno actu vendi quesit.r quasi possio servitutis Cancer. hic n. 23. et in precedentis unico actu constituit tu quasi poss.e. Rota decis. 25. et generalit.r ex unico actu possessorio in quocunque jure resultat quasi possio Alexan. dic. Cons. 74. n. 6. que manu teneri debet donec judicium petitorium fuerit terminatum Federicus de Senis cons.° 111. n. 8. Iuscus dic. verb.° quasi possio Conclu. 34. n. 3.

29. Hocam quod affirmamus unico actu quasi possem. acquiri Sic declarandum ec. qd. cum hec quasi possio aliqd.° querat.r in juribus Singularib.

aliq.do V.o in iurib. Vniuersalibus distinguendis et inhaerentis -
dum ... em capit.o possio Vel Vniuers aut iuris Singularis
ad alia ... f. ... substantiis d. in Singulis requirit.
Singularis aprehensio Panor. in cap. cu[m] olim ... n.8.
Vbi Felin. n.2. ... Afflicti decis.e ... n.16. et 20. Anto. Gom. in
l.45. Tauri n.39. ... Cobar. ... cap. 8. n. fin. Gonçal.
... ... in ... Vniuersalib. ... acqui-
...ne ... possio omniu[m] Veru[m] quae Sub eis Continent. qua propt.
... Beneficij ... Consilij ... intelligit.
aprehensa in ... Bonis ... ad Beneficiu[m] Spectantib.
Cobar. Sup. n.13. Lamber. lib. 2. de iure pa. p.3. q.12. art. 9.
n.3. ... 22. n.8. p.1. in ... et decis. 19. n.7. et
8. p.2. et per ... Vniuersalis iurib... intelligit.
quesita possio. quo ad alia Similis et quo ... quae ss.
eiusdem ... Vt exemplo textus l. si quis ... hereditatis
ff. quib. modis ... Amitat. tradunt Bart. in l. 2. § si
quis hoc interdicto ff. ... actuque priuato Crabetta q.
de antiquit. tempore n.28. ... 3. pars cap. 4. n.
425.

Deinde notandu[m] Superiore resolutione Vbi quasi possio quae-
rit. ... d. ... acquirit. per Vniuersitate hoc est ad
hibito quod alias exerci ... Vt possit Vniuersitati ... po-
ssio ... facile possesione adipiscit. Vniuersitas ... et
priuatus Vtex l. penult. § Municipes ff. de acqui. poss. tradunt
Crabetta cons.o 617. n.4. et 5. Bertra. cons.l 42. ... n.2. Honde.
cons. 79. n.27. et sequen. lib.1. ... alius possio ...
interueniente Mandato Vniuersitatis aut saltem Scientia et pati-
entia illius quo casu facto ... a singulis Vniuersitas ...
ad possem acquirenda Siue respiciat Comodu[m] priuatorum Vt in
... pascendi, et Cedendi ligna ex Nemore alieno, Siue
respiciat principalit. vtilitate ipsius Vniuersitatis Vt tradunt
Vorinton. decis. 70. per totam Hiero. de Monte tract. de fini. regun.
cap. 22. n.4. Cu[m] sequentib. Iacobus ... d. to. 3. cap. 4. an. 107.

Nicol. tract. de jure univers. 3. cap. 16. n. 15.

31\. 2.° casu q.do agit. adquari possem. ad alios effectus veluti ad eam justificandam ad inducendas presumptione scientie, aut patientie, L. titul. l. Nuctionis precedentium annos plures actus adquisiverunt. nam licet unusquisque per temporum intervalla actus repetiti ss. Maiori firmitate roborat. possio et Magna inducit. justitie presumptio atque possis notitia ut per text. in L. 1. juncta gl. ibi ff. de pign. actio., tradunt Menochi. in L. si unquam n. ... Vendit. a n. 49. C. de revo. dona. Pinel. in l. 2. C. de rescin. vendi. 2. p. cap. 2. a n. 19. Tuscus to. 4. alit. f. conclu. 20. per totam Mantica lib. 19. de tacitis et ambiguis conventio. tit. 2. n. 5. et id circo ex pluribus solutionibus justa precessisse obligationis causam probat Gratia. discep. foren. cap. 208. a n. 10. et titulis presumptio inducit. L. cum de in rem verso ff. de usuris juncti que tradit Anto. Gabriel lib. 1. communium tit. de presump. conclu. 1. Cabar. dec. 2. p. reg. possess. § 4. a n. 12. Mascar. de proba. conclu. 1077. Flores de mena dic. q. 2. a n. 23. et alij. do resultat presumpta solutio precedentium annorum L. quicunque 3. C. de apoc. publicis lib. Anto. Gomez in L. 63. Tauri n. 9. Valenz. reg. 54. et 207. Mascar. sup. conclu. 1326. Menoc. lib. 3. presump. 139. a prin. Tuscus to. 3. lit. ... L. 5. conclu. 306. a n. 4.

32\. Iuxta quam distinctione omnia jura adducta supra n. 20. 21. et 22. facile in una consonantia redigantur. nam textus legesque in quibus ad possessionem plures actus requiruntur interpretanda ss. q.do ad hoc multiplicatio postulatis multiplicatio actuum ut de just. possio plenius constat, L. ut aliqua presumpt. juris adjiciatur possio ad alios effectus: quod vero unicum actum expostulant interpretanda ss. ut procedant, q.do agit. de acquirenda, tuenda L. recuperanda possessione seclusis alijs effectibus et adminiculis

33\. Quia v.o

diximus unicu actu adequatu sufficere ad acquirenda quasi posson. videre oportet qui dicat actus adequatus unde ista quasi possio perfecte acquirat. = Prag.[m] Disputant post Panor. in prin. dic. n. 25. Rota d. n. 57. Rous. super tex. mutu a n. 20. Calder. cons. 12. et juncta. Juris q. dic. verbo quasi possio concl. 35. a n. 4. Gon. ad dic. reg. 8. glo. 45. §. 2. an. 30. Garcia de benef. 5. p. cap. 5. a n. 57. post Lambert. Selvat et alios quos refert ipse, in hoc dubio ecundae et certissima resolutio q.d. ille dicit. actus adequatus qui factus est a persone jure suo et in genere suo perfectus est ita ut plenu effectu sortitus fuerit veluti si ex quasi possio juris eligendi controversia est, tunc dicit. acquisita quasi possio q.d. electioni voce sua dederunt electores jure proprio, q.d. ad eos pertinere contendebant jus eligendi que electio ita facta per eum ad que spectat fuit confirmata; et si de jure conferendi aut presentandi exigit. q.d. collatio vere sit facta et pacifice possem. adquisierit qui ea accepit, et quod presentatio per patronu facta sit epo. cuius virtute institutione fecerit ut ex tex. nro. ibi vocemq. habuisse etsi vers.[o] venit notant DD. sup. laudati

Primo diximus necessario requiri q.d. jure proprio person. eligat conferat aut presentet na generaliter vt omnis possio nomine proprio sen animo et cogitatione dni. aprehendat. ut ex Theophilo cit. §. idem placet Inst. per quas perso. nob. acqui. probant Ant. Gomez lib. 2. Disp. cap. 9. Vuesenbec. ad tit. de acqui. posse. cap. 1. et ad l. 1. eiusd. tit. Duar. lib. 1. disp. cap. 19. et ad tit. de acquir. posse. cap. 1. Donel. lib. 5. commen. cap. 6. et l. 1. vers. si tq.[d] si enim quis no suo d. alieno nomine utat. no ipse d. is cuius nomine utit. dicit. possidere l. q.d. meus ff. de acqui. posse. ; q.d. aut. suo nomine d. alieno alegilit, possidere di- dicat. varie resolvunt Bart. in dic. l. 1. §. hoc interdicto ff. de itinere actuque privato Panor. hic n. 25. Menoq. de arbi. casu 160. n. 3. et renedio 5. retinende a n. 4. hec tn. distinc-

34.

tio servanda est aliarem acquirit quasi possio in juribus negatiuis veluti in spe. tes. in l. qui luminib. ff. de servit. urb. aliàs in jurib. affirmatiuis: 1º casu possio no adquirit. neque jure suo aliquid factu aliquid factum dicit. nisi interueniente prohibitione cui aduersarius prohibitus acquieuit juxta doctrina glosæ. in dic. l. qui luminibus et gl. verbo aliàs tenuis meaq. abet. de V. S. Vuptelalobar. dec. 2. p. Reg. possessor § 4. n. 6. Padi. in l. 1. n. 14. C. de servit. et aqua Cabedo 2. p. decis 105. n. 7. Gonça. sup. glo. 5. § 3. n. 37. = 2º. v. casu videndu est vtru aliquo subsit ro. propter quã juste potuit possessor credere jure suo uti, veluti qu. jus servitutis sibi competere affirmabat. l. alia ratione. propt. dni. loco habendus est, si eni. jure servitutis aut dominij l. pretextu eius actus fecit. vtres actu acquisiuit possem. Innocen. in cap. bene el 2º. de postu. prel. ibi Panor. n. 13; et vt distinguat. in jurib. affirmatiuis, vtru actus fiat jure proprio l. alieno nomine praecise pt. sumen ibi dist. de qua sup. n. 25. = Alru eni. necessarij et quialit. quo jure dominij expediri no solent jure propio fieri intelliguntur; in actib. v. mextis ex pluri. actib. declarat. aliquid vti vere jure propio =. Ceterum inter quae st. mere facultatis nullo vnquã mº acquirit. possio; nisi postquam intencionem suam declarauit possio de jure suo et ex necessitate utitur. inuito aduersario, qui facto tollitur. Totius libere facultatis et actus efficit. necessariis et juxta hanc resolutione accipiendu est et declaranda resolutio quod vtet per actus facultatis possem. aut prescriptione no acquiri quam ex dic. l. qui jure 12. de adqui. pne. l. et habit § 1. hospitis ff. de prescrip. bene explicant Crabeta de antiquit. temporu 4. p. § Circa premissa per totu Ant. Gomez Graniel tit. de prescrip. conclu. 12. Cozzas. lib. 6. Miscel. cap. 21. et ciarij

Cons. 108. a n. 21. volum. 3. fontanel. de pact. nuptia. claus. 4. glo. 17. a n. 12. ultra dd. sup. relatos sup. n. 24.

2° diximus ad 35.

acquirendā quasi possessionem desiderari q. actus in genere suo perfectus sit, sq. videlicet realis et vera electio collatio et presentatio facta fuerit ut post glo. hic verbo votem inspiin. docet Rypa n. 92. Rebuff. in concordata rub. de annatis ver. possessionem vero 1° requirit. Cassadorus decis. 7. n. 2. de causa posse. Gonza. sup. glo. 45. §. 2. n. 31. verbe [illegible] insurgentes per solam coadulationē aut tractatū nō probari possessionem nisi ostendat. electionē collationem aut presentationē fuisse factū fuisse debetq. actus ee. clarus et certus nō turbidus dubius aut obscurus nā ex turbidis et obscuris actibus seu electionibus collationibus aut presentationibus nō acquirit. quasi possessio ut sepe decisum in rota statuit Gonza. dec. §. 2. n. 38. ubi n. 39. notatū Caputaquensi decis. 200. n. 1. p. 2. ex eisdem actibus nō competere manutentionē

3° diximus desiderari ad 36

quasi possessionem q. actus plenū effectū sortitus fuerit exemplo nri. tex. in quo prelati per clericos electi in ecclia. sedunen. virtute electionis fuerunt per pontifices confirmati et eandem ecclam administrarunt tamquā veri et legitimi pastores ut aparet ex illius verbis immediate prefuerunt et merito quidem nā si effectus confirmationis nō ostendit. nō pt. dici intervenisse titulus adequatus juri de quo controversia [illegible] caret qui caret effectu suo tamquā inutili minime suffragat. neque actus spectat. cū pacta sint nō ee. t. inutilit. fieri ut ex reg. nō prestat impedimentum lib. 6. notat glo. verbo inutili per tex. ibi in cap. 2. de transla. epi. Pitaquel. in l. 6. connubia glo. 1. p. 6. a n. 61. Palacios Rubios in repetitione rub. de dona. int. §. 70. n. 29. Covar. cap. 7. pract. n. 6. vers. et ita hoc, quib. fundes. reseptum:

est possessionem juris eligendi conferendi aut presentandi non acquiri nisi post electionem veram et realem collationem aut presentationem subsequatur confirmatio, aut institutio Rota decis. 318. n. 1. p. 2. in nouis. Selua 2. p. de benef. q. 7. n. 5. Garcia d. 5. p. cap. 5. n. 67. Gonza. dic. glo. 45. §. 2. n. 36.; imo et illud exigit. q.d possessio capta sit ab electo, neque aliis videtur effectualiter actum de quo querimus ut cum Calder. cons. 12. de jurepa. sup. vers. 6.o q. electus Gonzalo reg. de anali q. 47. et reg. de triennali q. 60. Oldrado cons. 229. n. 2. Lapus allegation. 237. n. 2. Puteo decis. 236. n. 3. lib. 3. probat Gonza. dic. §. 2. n. 37. Garcia dic. n. 67. quib. cons. est electionis actum suspensum per apellationem aut presentationem reuocatam inutilem ec. et ideo non acquiri quasi possessionem.

37. Superest videre utrum ultra superius tradita requisita desideret. etiam ad quasi possessionem acquirendam q.d actus efficiat. bona fide, hoc est q. is qui possidere intendit credat se juste possidere et loco domini habendum ec.; monuit dubius Jurisconsultus in l. fin. ff. quemad. seruit. amit. ubi tradit non aliud acquirere seruitutem nisi ille qui jure suo uti credit quo verbo ultra illud requisitum q.d affectu domini seruitutis possessio acquiri debeat illud adjicit. ut juste credat possessor jus seruitutis sibi competere hoc est ut bona fide habeat uti ait glo. ibidem n. et Anto. fab. in ration. cui sententie consonat tex. in l. 1. §. caput vers. sufficit §. autem ff. de aqua quotid. et idcirco pretor non alios defendit suis interdictis nisi eos qui neque vi neque clam neque precario vtuntur. hoc est solos bona fide possessores ut apparet ex l. 1. in prin. ff. uti possidetis l. 1. in prin. ff. de superficie. l. 1. in prin. ff. de itinere actuque priu. et in titulis sequen. de aqua quotid. et estiua de riuis de fonte e cloacis et generaliter ut non prescribat possessio nisi bona fide habeatur ut in l. 4. possess

lib. 6. l. certi C. de recuind. cap. grauis de rest. spol. §. si quis an in dicto. dict. de recuindicui, quib. fundus et exemplis no acquiri quasi possem. iri incorporalib. nisi bona fide actus perficiat. tradunt Calder. cons. 12. de iureper. Bar. in d. §. hoc interdict. n. 9. et n. 12. Rebuf. hic n. 20. super eta. Menoch. remedio 5. retinende n. 20. cu sequen. Gonzal. dic. glo. 43. §. 2. n. 75. et relati a Garcia dic. 5. p. cap. 5. n. 67. et 70

Contrariu tn. imo acquiri quasi possem. etz. si mala fide actus efficiat. p. expresse ex l. Ult. §. penul. ff. quem. servit. amittant. et rone manifesta qa ad eam acquirendam solus usus exigit. in §. penul. ff. de servit. Ut excludit requisitu bona fidei quoniam aliud est uti aliud bona fide uti, denique qa male fidei possessori aliquo ... remedio conceduntur. id certo qa possem est Ut in l. i. §. deiicit. ff. de vi et vi arma. cap. in litteris de restit. spol. que tu procedunt in possessionib. reru corporaliu simili. lit. observanda ss. in possessionibus iuriu incorporaliu in quib. usus et patientia pro apprehensione habent. dic. l. pen. ff. de servit. et hanc sentam. eamque veriore et receptiorem probat Innocen. in cap. 2. n. 6. de in integ. resti. Panor. hic n. 26. Sipa n. 62. Lamber. sup. q. 3. art. 10. n. 11. cu sequentib. Covar. de sacerdotio 2. p. cap. 5. n. 5. Garcia dic. cap. 5. n. 69.

Que contrarietas in concordia redigenda est sub eodem fedei distinc. de qua sup. n. 27. autem. quaerimus ut ad acquirenda possem. efferi debeat bona fide actus adequatus de quo sup., an Ure ad eam tuendam et ad iubanda aliqui iurib. effectibus =. si de posse. acquirenda tractat. bona fides no exigit. s. sufficit factu possidendi sic iures §. si quis et mala fide: si vero de effectib. posses. quaerat. ut cu eo praescriptio compleat. aut ut fructus percipiat possessor l. ut habeat remediu

tuitiua a pietore proposita in interdicto uti possidetis et similibus de quibus sup. bona fide habere debet ut delinquunt Zanc. dic. n. 26. post Innocen. in prin. : ide Zanc. in dic. cap. bone n. 20. ad finē de postu. prel. et id Circa rect. glo. prenotauit in cap. Consultationib. de iurepa. in illa spē presentationē a possessore iurispatronatus tunc nō ee. admitted. dum qd. bona fide possidebat, nā cū competet presentatio tanqu. fructus iurisp. alij nō pt. competere nisi bonefidei possessori ex dic. §. Signis anō dnō. cu similib., ut q̄. competant interdicta recuperande sola possio sufficit, etiā mala fide occupata exemplo tex. in dic. cap. in literis, simili hic que concedunt. possessori malefidei interdicta tuitiua sumarissima manutentionis que apellant. interim ut tradit Casanate cons. 40. n. 28.

40. Illa difficilis controuersia est utru cu predictis requisitis debeat concurrere scientia et patientia eius contraque possidet. et sufficiat possessori actu adequatu exercere jure suo, lz. nō ostendat. aduersariu scire patiqueeu possidere, inqua duo contrarie inueniunt. sente. 1a. docet scientiā et patientiā eius contraque possidet. necessaria ee. ad acquirendā quasi possessionem. et consequent. ad prescriptionē iuriu incorporaliu que nō perficit. sine posse. reg. sine posse. lib. 6. quā defendit Bart. in dic. l. 1. §. hoc interdicto n. 11. Arethinus et Socinus in l. 3. in prin. de acqui. posse. Cepolla de serui. urba. cap. 40. Cobar. in dic. reg. possessor dic. 2. p. in prin. n. 8. Menoq. lib. 2. de arbi. cap. 161. Mascar. de proba. conclu. 1220. n. 27. Vibius. de materijs possessoriis n. 126. Castillo de usufructu cap. 12. n. 26. Afflicti decis. 67. n. 1. Corras. in l. quoties la 2a. ff. de serui. n. 10. Padi. in l. 2. a n. 24. C. de serui. et aqua Goncalus dic. glo 45. §. 2. a n. 324 Grat. to. 3. discep. cap. 567. n. 1. Casanate cons. 41. n. 1. Iacobus Cancer dic. to. 3. cap. 4. n. 159. quos tradit pr. in dic. l. 2. C. de serui. et aqua ibi eo sciente et nō contradicente et in l. si ate ... ff. si seruitus vindicet.

l. si ego §. 1. ff. de publicii. l. 1. in fine ff. de Seruit. Rustic. quib. Conimat l. 31. tit. 15. part. 3. = Rursus q.do praeueniat loco traditionis habet. in iurib. incorporalib. dic. l. quotiens la 2.a ff. de Seruit. hec V. sine scientia contingere no pt. l. qui patitur ff. mandati l. 1. §. scientia ff. de tribu. actio.

aquae 41.

regula duo tantu casus ab interruptio. excipiunt. 1.g casus q.o tractat. de possidenda et praescribenda libertate Seruitutis rusticae in qua no requirit. scientia et patientia eius contra quem praescribit. ut probat. in l. si partem 19. §. si per fundu ff. quemad. seruit. ami. tradunt Cabar. dec. n. 8. ferrara in forma libelli in act. confessoria pro seruitutib. §. seruitus aqueductus n. 29. Casan. dec. cons. 41. n. 17. et sequen. sicut neque exigit. bona fides l. sequit. 4. §. si viam ff. de usucap. 2.g in possidenda et praescribenda libertate Seruitutis urbanae eadem scientia desideret. ex dic. l. si per partem §. si per fundu et simul bona fides l. qui fundu §. qui bona fide ff. pro emptore cuius ratio hinc. ro. in esse consistit, q.a libertas Seruitutis urbanae no pt. acquiri nisi immediate possess. et praescript. l. licere ff. de Seruit. urba. l. si aedes §. libertas ff. quemad. seruit. ami. dic. l. sequit. §. libertas ff. de usucap. et in illis no solu requirit. ut dnus. Seruitutis no utat. d. etia q.d aduersarius praestet impedim. l. licere. iunc. ff. de Seruit. Rusti. ; de in rusticis V. nullu factu debitoris Seruitutu exigit. d. persolle no usu perdunt. ut cu ferrara sup. tradit Casan. dec. cons. 41. n. 19. et 20.

2g. casus est q.d prae- 42.

scriptio immemorialis p.r in qua solo possessio ostendi debet sicut in aliis praescriptionib. scientiam taciti et patientia aduersarii probare no est necesse q.r cu memorialis possessio titulu bona fide et omnia requisita supponit Gregor. lop. in l. 3.

qto. consentiendo. el S.r 2.a p.e Caballos qui multos refert to. 1. Communiū q. 45. pertextā Mieres de Maioratib. p. 1. q. 12. n. 49. Bal. de prescrip. 3. p. prin. q. 6. n. 22. et 4. p. principali n. 14. franchis Ants. Com. 2. n. 14.

43. Contrariā v.o opinionē lex Scientiā et pacientiā eius contra quem possidet. nō requiri ln aequirenda possessione quasi possē probant Couarrub. in l. emptor n. 260. ff. de jurisdict. in addit. ad Ant. Gom. to. 2. Varia. Cap. 15. n. 25. lit. f. Vebar. ad l. Scribonii. Cap. 7. Cuja. in dic. l. sequitur. §. fin. Mola in Emporio lit. 6. q. 4. n. 35. eguina. in dic. l. quoties penul. in prin. ff. de Serui. Vero diuersarū questionum juris p.e 2. q. 8. n. 3. cuius fatent. hanc sentam ee. verborum et juris regulis conuenientiorem et fundā. eius desumunt. ex dic. l. penul. ff. de Serui. dic. l. 1. §. hoc interdicto ff. de itinere actuq. priu. quatenus in eis tantum exigit. ut quasi possio juris incorporalium quesita dicatur. 2. ex l. fin. C. de prescrip. longi tem. ubi generaliter tradit. ad res communes ad jura et seruitutes ut eas adquirendis nō sit necessaria aduersarij scientia contra quē possidet.

44. Cuius Controuersiae difficilis et saepe q.o 12. conciliationes et uide distinctiones Interdictā lege C. de seruitute et aqua et dic. l. fin. C. de prescrip. longi temporis cumulant Padilla dic. n. 24. ; dillius omnibus tenenda et resolutio quā in superioribus dubijs probauimus ad adquirendā nō quasi possēm. scientia et pacientia eius contra quē possidet. nō exigit. d. solo facto et usu absq. aliud dm. habita quaerit. quasi possio dic. l. fin. C. de prescrip. longi temporis ad alios v.o effectus inducende prescriptione tituli

aut bone fidei paciencia eius contra quem possidet. utilis ex-
na qui utit. sciente et paciente adversario legitimam ha-
bet possessionem l. nemo C. de acqui. poss. et alibi exibere titu-
lum ei necesse non est l. si quis diuturno ff. si servi. vendic.
si titulus justus precesserit resultat vera et realis servitu-
tis traditio ex usu rei sciente et patiente domino. dic. l. quo-
ties penul. de servi. habet. hic non hic usus pro traditio-
ne quasi omni rite illam peragebat. ut ex Vebar. cap.
9. de autori. pruden. observat Castillo dic. cap. 12. de usu-
fructu n. 35. quae respiciunt jure constitutum in dic. l. si int. ff.
si servi. vindi. in l. 1. §. fin. ff. de servi. rust.

Utrum vero 45.

sit necessaria predicta scientia saltim ad prescriptionem
ambigui juris est propter contrarias et repugnantes sent.
dic. l. 2. C. de servi. et aqua et dic. l. fin. C. de prescrip.
longi temporis. d. dicendum est neque ad prescriptionem requi-
ri ut ostendatur scienti et patienti adversario possessionem adep-
tam fuisse ex dic. l. fin. et continuit. affirmandum est hanc sci-
entiam et pacientiam nunquam desiderari necessariam d. tantum uti-
lit. ad vindicandum tituli prescriptione ubi alius titulus non
ostendit. in quo sensu accipiendum est senta dic. l. 2. C. de ser-
vi. et aqua dum id circo servitutem tempore adquisitam
docet q. sciente et non contradicente domino. predij servien-
tis alius eam usus est. utilius non fuit scientia et paciencia seu
taciturnitas ut supleat tituli defectus quasi videat. presump-
sisse qui sciente et paciente adversario servitute utit. ut
explicat Menochius lib. 2. contro. controver. illust. cap. 63.
n. 12. d. si titulus servitutis ex donatione legato aut stipu-
lat. adquisitus fuisset scientia et paciencia adversarij im-

hac re superuacuo postularet. dic. n. 2. Durey to. 6. lit. a. conclu. 403. n. 1. quod V.º dixit in dict. l. nemo C. de adqui. poss. denegata posse contra d. adversario possum nõ intelligi procedere utique in casu re nõ sit legitima possio qua pretores juris antecedenti defendunt illis §. degenibus seq. n. 39. = est m. ultra possio qualis ab edictis operat. videlicet consequendi interdicta recuperande et sumaria remedia tuitiua pro ut resoluimus in superiori dubio n. 39.

46. Exhis am. quelibet superiores controversiis traditas. valde dificilis remanet decisio nri. tex. in quo clerici jus eligendi postulantes et remedio recuperande poss. agentes, ideo restituendos postulabant q. in tribus electionib. immediate precedentib. interfuisse probaverunt ut ostendit tex. nõ ee. satis ad acquirendam possem simultaneum habuisse nisi et sepius ede efficisunt ede q. colligit ex dic. cap. cum olim 7. huius tit. dic. cap. querelam de elect. = d. respondendum e.º cum his tribus multiplicationem actuum nõ fuisse allegata ad acquisitionem poss. d. adeam justificandam et eo adjuvandam l. q.ª exgeminate. actum firmior reddit. possio. et Bal. in l. data opera in fine C. qui accus. nõ possunt. Mascar. de proba. conclu. 1139. n. 12. — 2.º ut aparent possem antiquam ee. nã quo antiquiorem possio eo et firmior cap. G. causam vers. expressimus de proba. Menoq. reme. 3. retinende ex n. 725. Mascar. sup. apud. Durey to. 4. lit. S, conclu. 285. et dic. to. 6. lit. P, conclu. 412. et 430. = 3.º q.ª clerici nõ solum contendebant possem juris eligendi sibi competere d. etiam jus proprietari acquisivisse ad quod affectum per legitimum tempus eo jure usos fuisse probabatur...q.ª ... pluriu. actib. ... n. 47.

47. Denique in hoc art. dificilis est senta dic. l. 11. §. hoc

interdicto ff. de itinere actuq. pri. [illegible] exigit q. per 30. dies duxerit
iter per agrum alienum ut habeat interdictum de quo in hoc tit. mi-
rum est nō cum 30. dierum ibi postulat. ad acquirendum quasi
possessionem servitutis cum eq. [illegible] complexu acquiri solet qua-
si possessio. unius [illegible] ut sup. voluerunt multi dicti ff. servi-
tus aquae ducende acquiritur. si t. medio tempore exquisitus
sit ut habeat utilitatis interdictum [illegible] l. 1. §. q. hoc ff. de
aqua quotid. et esti. q. dicendum est multos interesse ubi
controversia sit super adqui. possessione t. super ea tuenda re-
medijs pretorijs de quib. in dicto titulo de itinere actu. que
pri. et de aqua quot. et esti. l. nō consuetudinis actus abs-
quedubio adquirunt quasi possessionem neque exigit. numerus die-
rum 30. juxta coe. regulas supra tradit. t. v. consuetud.
de tuenda possessio tractat. ita demum unius actus sufficit si
adequatus sit conditionib. et legib. quib. ea remedia conce-
duntur a pretore et idcirco interdictum de itinere actuq. pri-
uato nō habet nisi qui usus est per dies 30. q. pretor nō solum
respicit ad possessionem huius juris d. adjicit ita demum conce-
dendo si quis hoc anno usus est l. 1. in prin. ff. de itinere
actuque priua. q. edictum ita consulti exposuerunt ut nō
videatur anno usus nisi qui aliqua parte anni usus est
hoc est per dies 30. conficientes unum mensem duodecimam
partem anni interdictum v. de aqua quot. et estiua illi tri-
buit pretor q. aquam hoc anno duxit ideo illi accomodat.
qui t. mal. die t. nocte t. quocunque temporis inter-
vallo aquam duxerit verum nō est [illegible] anni duxisse
dic. l. 1. quodam ita ut in v. interdicto designauerit
pretor tempus per quod utendum est via itinere, in alte-
ro tempus intra quod aqua ducenda fuit quae expositio
admittenda dicitur aliaque tradit Bart. in dic. l. 1. §. hoc
interdicto Rebuf. de Materijs possessorijs in prefat. n. 193.
Menoch. remed. §. retinende a n. 3.

43. Attendimus clericos dequisiv. in hoc tex. in posso. extitisse eligendi epos. sumimus simul cum Canonicis subjectum dispensationis ordo postulat ut videamus utrum a bea posso. de jectis fuerint qualiter re afirmavimus n. 12. ipsos privies spoliatos clericos eo quod cum tem venientibus et exclusis electio per canonicos facta fuit ex quo facto in hoc tex. spoliatos probavit dominus cardin. in ven. Urigi. Panor. n. 12. Bal. n. 9. Ripa n. 9. Rebuff. supra tex. n. 20. Lamber. de jurepa. lib. 2. l. p. 9. 3. principali art. 15. n. 3. quo eo ipso quod erant clerici in quasi posse. faciendi electionem et impediti n. eo jure vtendi et di eis qui denegat facultas eadem sicut antea faciendi de turbati videnti. et spoliati a beo statu in quo antea erant exempli tex. in cap. querelam 2. de elect. cap. sicut tb. de judi. junctis que tradunt Menoc. Reme. 1. recupe. a n. 431. Sigis. de perhis. q. 47. per totam Velascus de jure emphi. q. 42. a n. 29. Caballos communium opinionum quest. 645. Felicia. lib. 3. de censib. cap. 1. a n. 5. Valsenius varia. resol. cap. 67. a n. 8.

49. Et obest quod possio solo animo detinet. quamvis aliis corpore vel insistat l. clam possidere § qui ad nundinas ff. de acqui. posse l. 3. C. de acqui. poss. satis non obstendit animum possim retinendi qui resistit et contradicent eis qui curante a posse. excludere intendit videlicet eum a posse. dejectum non videt. l. si vero § ff. de vi et vi arma. accedit quod in hac spe. amitti aclesiei non potuit possio nisi fuisset canonicis acquisita contraria argu. tex. in l. si ipse vacuam 30. in prin. ff. de acqui. posse. l. cum fundum 17. ff. de vi et vi arma. neque acquiri potuit possio canonicis nisi patientib. clericis argu. l. etsi forte § 1. in fine ff. si servit. vendi. obviam. intervenit contradictio non pt. adesse patientiam; quib. argis Innocen. in cap. olim 3. in prin.

de vult. spol. et ibi Aniar. n. 4. existimaverunt in istis incorporalib. numquam amitti quasi possessionem. quamdiu vivit possessor et animum habet eam retinendi, quod aliud probent in amittenda possessione verum corporalium differentiae rationem ibi assignantes, quod incorporalia tenacius adhaerent, qui ib. ex his quae notavit glo. i. perte. ibi in l. ff. de prescrip. quod vult. pertex. ibi in l. [illegible] ff. de peculio

Pro clariori 50.

difficultatis resolutione observandum est, quod duob. modis amitti verum omnium possessionem scilicet voluntariis possessionibus, et illis similis, ut observat Donel. lib. 5. commen. cap. 12. in fi. aut non possessio voluntarie dimittitur, aut vi extinsea et necessitate interveniente tunc. quomodo dimissionis aut amissionis possessionis magna quoad effectum differt, et amissio possessio recuperari valeat, quadistinctione omnia, quae contraria in commendia facile vedisunt. na tex. indic. §. quia nundinas et in dic. l. §. et similis, procedunt in dimissione seu amissione voluntaria quod sicut possessio animo adquiritur. ita ejus voluntate possessoris dimittitur. l. quemadmodum ff. de acqui. poss. tex. vero contra procedit in amissione possessionis necessaria, ut cum possessio amitti valeat eius invito possessore capit vero quia saepe contingit ut quamvis vellit possessor possessionem retinere ea efficere non valet neque tamen concedatur rei possesse l. §. Nerua et §. labeo l. qui [illegible] §. item quod mobilia ff. de acqui. poss. l. naturaliter ff. de usucap. l. 1. §. 1. cum sequen. ff. de vi et vi arma.

Quae doctrina 51.

ut melius percipiatur, aperiatque qualiter possessio facto alieno interuertitur, oportet scire multotiens evenire ut res ab alio deciperetur. et hoc facto aliena possessio interuertitur. aliquando vero

eadē occupat.e nō amittit. ut bene distinguit Rebuf. in pre=
si suspra tex. a n.rg. qui plures casus congerit quos de=
signare necesse est ut cognoscat. quo remedio possesso=
rio utendū sit ptiū interdictis retinendae vel recuperan=
dae an ey adipiscendae.

52. Lg. et qd aliquis exercet actū spectan=
tem ad ius incorporale inscio possessore atq; ita eo nō vel in nō
contradicente, veluti si quis vadat ad curiam et exerceat actū iu=
risdictionis eū absentia aut eius alii contrarius, sequit. eū hoc tex.
alequisiunt ipsorum inscijs et ignorantib. eleminij, in quib. casibus
affirmandū est possem. nō fuisse amissā q. absentes dicuntur
animo suā possem retinere a qua nō fuerunt de iusti exemplo
tex. indic. §. ad nundinas dic. l. q. l. 3. §. eū amittenda §. sal=
tus ff. de acqui. poss. conducunt tradita a Bertan. cons. 514.
n. 8. vol. 4. Consta de facti scientia et ~~patientia~~ et ignorantia in=
spect. q. 2. n. 8.

53. Lg. cū possessor volens uti vult antea exercere actus
sue possis ab eo tunc q exclusit. nō admittit. ad illius exercitū
um quo casu certū est possem amittere ut parte ex tex. nō
et §. qui ad nundinas l. s. §. suia am. corpore ff. de vi et vi=

54. Lg. et
qd alius exercet actū ad possem. pertinentē et possessor q. dubitat
seu suspicat. se posse repelli nō vult accedere ad possem, quo
casu constituendū est cū quide nō fuisse expulsū a posse. po=
ssem. tū. amittere ut colligit. ex l. 7. §. 3. et. ff. de
acqui. posse conducit optime exemplū, sequens in l. 3. §. si quis
nunciet ff. de acqui. posse dicat. in l. quemadmodum ff. de
acqui. posse. Anto. Gam. in l. 45. lat. n. 102. Odnel. dic.
cap. 1. vers. verū = ubi differentia int. lm et posteriores
casus illa est q. dū absens inscius est et nō excludit. a posse.
certū nō est bene facultatem tenendi rem. seu exercendi
actus ad possem. spectantes, q. multe cause intervenire solum
possunt ut remus a dimittat. et sue possis obliuisci nō certat.

nō ita q.ᵒ casu reuersus excludit. = animū possidendi deponit suspicatus se posse repeti q.ᵒ q.ᵈᵒ reuersus excludit. expoliat. a posse. Q.ᵉ et interdictū recuperandæ habet q.ᵈ animū possidendi deponit suspicatus se posse repetere possim. quā voluntarie dimisit.

4.ᵘˢ casus est q.ᵈᵒ metu inimicus quis rem quā possidebat possim. alij habet quo casu affirmandū est nō sicuti possim. eum dimittere, et idlico interdictū recuperandæ nō habet l. si venus §. ff. de vi et vi ar. Q. tum. possim. coactus tradiderit voluntate sua dimisit q.ᵉ voluntas coacta voluntas est l. si mulier §. si metu ff. quod metus causa cap. Merito junct. glo. 1. 15. q. 1. — 5 5.

5.ᵘˢ casus est q.ᵈᵒ metu turbę quis perterritus a posse aufugit in quo dicendū est q. si homines armati supervenientes possim. occuparunt possessor antiquus vi dejectus censet. et ei competit interdictū recuperandæ l. 1. §. cum qui vers. idem Labeo l. 3. §. siquis am. ff. de vi et vi. = Cui sentij contraria nō est resolutio sequentis 3.ᵉ cam eadē l. 3. §. siquis nunciet, et in 4.ᵒ casu eadē l. si venus §. in illis eum. tū certo cessat interdictū q.ᵉ voluntate possessoris possio dimissa fuit l. metu q. in prin. vers. denique ff. q. metus causa, in hoc v.ᵒ 5.ᵒ casu possio per vim ablata et occupata intelligitur qua differentia notat glo. ult. ad finē in l. extat ff. de cod. metus causa glo. in vers. causa in cap. ad audientiā de his quæ vi Consultus in fallentijs ad reg. spoliatus ante omnia restituendus est limita. 3.ᵒ Anto. Gabriel tit. de restit. spol. conclu. 1. n. 145. Menoch. de recup. remed. 1. recupe. a n. 102. et remedio 16. a n. 67. Omnesque iste spec. inco conveniunt q. possio amissa fuit a posse. nolente eam occupare; d. valde differunt circa modū amissionis q. in 3.ᵒ et 4.ᵒ casu non est illata vis ut tolleret. possio et ideo nō competit interdictū recuperandæ, in §. 2.ᵒ casu competit interdictū q. ad eū effectū fuit illata vis et a posse. rejectus possessor = Reg. — 6.

vero dixeris nõ amitti possem. q^o nondũ possio acquisita fuit
inferenti v.mi quasi ad amittendũ possem. Quae erogant. i^o
quod a possie. dimissa fuit. p^m q^o ab alio occupet. l. si me
vaccam ff. de acqui. possie.; q^o respondendũ est reg. dic. l.
si me in vaccã procedere in mere voluntaria dimissione
possis quã idq. dimisit poss. ut alius eam acquirat reg.
alias intendit dimittere = Aliud tñ. observandũ est
quoties p^r iminentẽ timorẽ armorũ t. turbae dimissa fu
it q^o licum in lege sic. nõ habeat possessor animũ transfe
rendi possem t. tantũ dimittendi; nõ spectamus utrum
alij quesita sit; t. tantũ attendimus voluntatẽ dimittendi
ut ea amissa intelligat.

§ 7.

Eg. casus ille qui difficilior est
q^o metu hominũ quos armatos invenit possessor ad eam
nõ accessit quã tñ. ipsi nondũ occuparunt in eius reso
lutione constat q^d possio amissa fuit ex reg. tex. in l. 3.
§. si quis nunciet t. etsi nõ sit 7. l. si id quod §. ult. ff. de
acqui. possie. nisi qui propt. metũ culturã prediorũ omi
sit animũ habuerit nõ amittendi possem. ut in spe. l.
l. 3. c. de acqui. possie. = illud v^o. controversum est utrũ per m.
ablata dicat. possio nã tex. in l. nõ solũ 33. §. si dñus. ff.
de usucap. in hac spe. aperte docet, vi deiectũ possessorẽ in
telligi q. nemo possem ingressus sit Ulpia. v^o. in dic. l.
metũ 9. §. 1. vers^o. denique ff. quod metus causa absolute
negat vi deiectũ fuisse eum qui metũ armatorũ aufugit
et ad possem nõ accessit, neque distinguit utrũ possio occupa
ta sit t. nõ sit tex. v^o. in dic. l. 1. §. eum qui idem habes
et in l. 3. §. si quis am. ff. de vi et vi. et in dic. l. 3. §. si quis
nuntiet ff. de acqui. possie. ut vi deiectus possessor dicat. post
quã ab alio occupata sit possio = Quas. consultorũ auct
oritates conciliande ss. cuiaj. in dic. §. si dñus. et in l.
metũ quã ibi loquunt. Anto. fab. in rational. et ibi spe.
et Iul. Pac. Centur. 2. q. 10. distinguendo utrũ qui comparuit

venientes

venientes armatos homines et metu perterritus fugerit, an solum audierit eos venire et ita fugerit; priori casu vi deiectus censetur etiam si nemo possessionem ingrediatur et ita interpretantur deinde J.C. in dic. l. non solum §. si quis ad colligentes ex verbo extinguerit quod reponunt pro verbo et timuerit quod in vulgaribus libris habetur posteriori autem casu non ita dicendum tunc demum censeri illatam vim si possessio sit a supervenientibus occupata et ita procedit tex. in dic. l. 3. §. si quis autem. verum proinde ibi cum armatos audisset venire ff. de vi et vi ar. et in dic. l. metum ibi audito quod in armis venire rationem vero differentiae tri... ponunt quod magis oculis visa pericula perterrere faciunt homines quam auribus audita et magis presens censetur periculi metus quod oculis videtur quam quod nuntijs solere referunt juxta illud Horatij elegans sane et verissimum axioma

Segnius irritant animos demissa per aures
quamque sunt oculis subjecta fidelibus

notat Jasson in §. ult. Inst. de gradib. ubi glo. Tancredus in suis partes lib. 2. cap. 86.

Nequaquam contra eam distinctionem quam in superioribus 6° casu probavimus obstabit si dixeris concedi non posse in his speciebus interdictum unde vi quod possessio fuit clam occupata post-usquam perdiderim, cum revera non fuerit deiectus possessor dum eo absente apprehensa fuerit; quod respondendum est quod licet in initio clandestina possessio fuerit incipit tamen esse vi obtenta quod possessor antiquus admissus non fuit ut in dic. l. clam possidere §. qui ad nundinas et ideo recte competit interdictum. §. 8.

Neque item dixeris in omnibus his speciebus denegandum esse interdictum unde vi atque etiam quod vi aut clam quod possessio vacua occupata fuit ab his qui armatos induxerunt ex reg. tex. in l. fin. C. unde vi — quod respondetur regulam illius tex. interdictum unde vi, et quod vi aut clam denegantis procedere quod possessio corporalis vacua occupata fuit citra vim ignorante antiquo possessore §. 9.

et Vero Dño. quo Casu procedit q.ᵗ tex. ille affirmat Videlicet in terdicta Cessare q. due actiones Dño. Competant Videlicet Vendicatio ex jure Veteri et noui actio ex illo tex. que Vtilior est q.ᵗ possessori Tribui pt. q. dnus. nō sit non tn̄. procedit in dict. l. fin. in ca spē in qua possessor perterritus a suo posse. dejectus fuit aut nō adhiuc aut cum propter Metū tumultum quē vidit ad eam nō accessit

60. Neque Vlterius dixeris in eisdē speciebus semper Concedendū Interdictū Vnde Vi sicut conceditur Interdictū quod Vi aut clam q.ᵃ Vere possio absentib. et ignorantibus possessorib. fuit Occupata, Vnde id Circo Concedi debet interdictū Vnde Vi quoniā eisdē Competit hoc Interdictū quib. conceditur interdictū ob clandestinā possēm. restituendā Institutum cap. item cū quis de Vest. spol. = q.ᵃ R.ᵗ hec Interdicta Valde diuersa ee. et nō eque omnib. Tribui, q.ᵃ interdicto q.ᵈ ui aut clam restituit.ʳ possio. ignorante possessore occupata, In terdicto am. Vnde Vi restituit.ʳ possio. per Vim ablata sciente possessore juxta distinctionē sup. adductā cuius Contrariū nō probat tex. indic. cap.ˡᵉ cum quis q.ᵃ nō facit para hec Interdicta in eo q. omnib. ejectis possessorib. Concedenda sint, d. in eo q.ᵈ Vtrū q.ᵉ Interdictū affirmat in suis speciēb. Concedendū ee. nō admissa exceptione Criminis a dejecto comissi vt declarat Menoq. remedio l. recup. n. 141. q. Ciuilis exceptio dnij interdictū q.ᵈ ui aut clam excludebat l. si de eo 40. §. Vlt. ff. de acqui. posse. quenō impidit, neque tollit Interdictū Vnde Vi cap. 2. cap. in literis de resti. spol.

61. Ex his que Circa supposita dubia resoluta ss. apparet cum cuius possio ab alio Occupat. aut cui prohibet. Ingressus possy. sue alias retinere animo possēm. q. donec ab alio ejectus sit aut propter metū ad possēm. nō accedit, vt in 1.ᵒ casu alias possēm. amittere, d. eam nō pt. Interdicto recuperande nanscisci vt in 3.ᵒ et 4.ᵒ casu, alias V.ᵗ possēm. recuperare posse

q.ª vi dejectus intelligit. ut in 2. 5. et 6.º casu juxta distinctionē ibidē traditā quā animaduertisse utile fuit ad interp.m nři. tex. ut appareat 1.º clericos de quib. in hoc tex. per vim exclusos fuisse a jure eligendi; dū ipsis nolentib. et inuitis ab actu electionis exclusi ss.; 2.º ut constat nō solū censeri spoliatos quos facto repulsi ss. ab elect.e ut litera tex. d. etiā. co casu quo canonici electores clericos ad electionē nō admisissent aut cū per vim aut metū armorū occupassent locū electionis, unde clerici pertenuiti ad eam faciendā accedere ausi fuissent.

Ex his om- 62.

nib. recte deducit. q.d n. 12. in fine pronuntiamus actū fuisse per clericos in hoc tex. contra canonicos judicio recuperandae possis ex interdicto unde vi q.d ex litera colligit. cū Rom. Pon. clericos induxit hoc est restituit in eam quasi possem. quā habebant; tum etiā q.ª duo extrema probanda ss. ad restem. ex illo interdicto videlicet possio et spoliū l. 1. §. 1. et §. dejicit. ff. de vi et vi ar. dic. l. motu 9.; quae extrema verificata ss. per clericos in hoc tex. ut ostendimus in illo 2.º coment.

Obstare tn. 63.

clericis videt. q.d ius coē. et eius presumptionē contra se habet in jure eligendi epōr. quod solis canonicis defert. ut ostendimus in 1.º comen. neque titulū aliquē allegabant quo propter ipsis competeret nō pt. restitutio q.ª ubi jus coē. resistit nō solū necesse et probare possem. et spolium d. etiā ostendere titulū cap. ad decimas de resti. spol. in 6.º

Quae difficultas adeo gravis visa est interpretib. ut 14. 64.
conciliationes afferant inter tex. nřum. et dic. cap. ad decimas quas cumulat Menchaca lib. 2. controu. illust. cap. 86. per totū; quib. omissis dicendū recte restēm. in hac spē. procedere quamuis titulū allegare et ostendere oporteat ubi jus coē. resistit spoliatis ex decis. juris cano. de qua in dic. cap. ad decimas et in cap. 1. de presump. in 6.º q.ª in hoc tex. tituli presumptio

allegat. et ostendit. pro clericis, presumptio aut. liquidissimam et evidenté efficit probatioñe L. cum imperator ff. de leg. 1. glo. Ult. in fine in l. si tutor C. de periculo tutorū receptae ex Alciato reg. 3. de presump. in prin. n. 4. Alvarado de conjectu. mente defuncti lib. cap. 4. n. 8. Cobar. lib. 2. varia. cap. 6. n. 1. Menoq. de presump. lib. 1. q. 33. a prin. Mantica lib. 1. de conjectu. Ulti. voluntatis tit. 2. a n. 5. Mascarde probatio. conclu. 1227. Multa em. in spe. huius tex. concurrunt que lz. singula per se considerata nō sufficiant conjuncta tn. legitimā inducunt tituli presumptionem; 1.° multiplicatio electionū in quib. clerici vocem dederunt, 2.° diuturna possio, 3.° quod scientib. canonicis et clericis convocantib. ipsi clerici epōs elegerunt, ex quib. causis tituli presumptionē ex omni sup. animaduertimus

39. Comen. circa versi. Quoniam

65 In hoc Vers.° ostendit Innocen. 3. nō solū deductū fuisse in spe. nū. tex. judiciū possesoriū recuperande d. cz. judiciū proprietatis super jure eligendi epōs. sutrinos

66. Quasenta difficilis est nā clerici affirmantes se ee. in quasi posse eligendi epō. cū canonicis hoc tantū postulabant vt infirmarent electiō facta illis absentib. et seclusis cū aut. utilius sit clericis actorib. judicio possessorio agere quā petitorio L. e qui destinavit ff. de rei vind. illud tantū judicium deduxisse intelligendū est ex reg. tex. in L. si quis intentione 66. ff. de judi. neque difficm. tollere videt. tex. noster dū in eodē vers.° verū quoniā expedit reg. L. solemus 61. ff. de judi. ex qua colligit. venire in judiciū nō solum qd. a partib. expressū est d. lez. omne illud qd. nō est exceptū, cui consonat L. ult. C. de anali excep. hec em. regula in favoré actoris introducta est vt colligit. ex eadē L. solemus et ex L. int. stipulanté 83. §. 1. de V. O. et notat duar. in dic. L. solemus

ceoni. lib. 26. Com. cap. 4. nō tn̄. est Vitorquend[a] contra aliū; Vursus obsernari solet huiusq. in judicijs Vniuersalib. in quib. Certum est omnia comprehendi nisi aliqd. specialit. excipiat. excipiatur in libello ut in l. si Mater l. i. exceptio ff. de except. rei jud. l. 2. C. de judi. Vbi glo. Verbo Cuenire nō hz. obseruat. in judicijs particularib. in quib. nō Venit omne q. exceptū nō est d. tantū Venit qd. expressū est l. edili §. sciendū ff. de edil. edict. quo exemplo affirmandū videt. in hoc ter. clericos possessorio tantū judicio egisse, q. eis Vtiluis est cū hoc judiciū super jure eligendi epos. particulare sit nō Vo. Vniuersale.

Propt. quas diffes. 67.

DD. a rone. pontificis recedentes ad alias transeunt a Veritate multo magis alienas, nā Innocen. et Hostien. atque eq. glo. Verbo spectaret tradunt clericos expurse cumulasse petitoriū et possessoriū petentes adjudicari sibi jus eligendi et induci in posem. in qua antea existebant q. tn̄. cū in litterate x. nō inueniat. probandū nō ee., quo eq. fundō. ipse Innocen. huic intellectui nō acquieuit et alios tradit n. 3. qui eodem corruunt fundō.

Quare a rone. pontificis discedere nō oportet que est 68. expressa in illis Verbis quoniā quidquid juris vtraque pars in electione habebat deductū in judiciū videbat. Pro cuius explicatione obseruandū est controuersiā in hoc tex. ita fuisse ordinatam qd. facta electione epi. Sutrini per canonicos clericis exclusis canonici ipsius confirmatione a Pontifice postularunt clerici Vo. se opposuerunt petentes electionē infirmari qa. in epor. electionibus ipsi et sui predecessores consueuerunt intferesse, canonici cum ex aduerso ad eos tantū pertinere jus eligendi allegabant = ex quo facto in hoc judicio ab vtraque parte et possessoriū deductū ee. probat. quoad possessoriū patet manifeste qa. posuerunt clerici consueuisse interesse electionib. et id cives in hac elect. vocum habere debuisse allegabant quae allegatio et probatio possessoriū judiciū

directe et principaliter respicit q. essentia et possess. in aliis non consistit quam inter essentia et voce prestita in electionibus canonicis aut cum super hac re no solu respondere tenerentur d. etc. de facto responderint et probationes fecerint idē possessoriū judicium absque dubio deduxerunt, tu precipuoque judiciū regulandū est no ex parte rei conventi, d. ex persona actoris d. l. solemus dic. l. int. stipulanti §. 1., q. v. petitorium judicium ab utraque etc. p. fuerit adductum p. quo ad clericos, l. q. clerici electionē no confirmari postulabant per actionē confessoria qua contendebat ad se pertinere jus eligendi; que proprie rem respicit §. equesi agat Inst. de actio. quo argu. utunt. Hostiensis et Cano. hic n. 15. Ripa n. 18., 2. idem notat Innocen. dic. n. 3. ex ver. consueverunt quo in petitione vsii ss., na proprie significat no soliū ultimū statū possess. d. etc. jus perfectū et completū prescriptionis juxta caquelirea differentiā int. solitū et consuetum tradunt Bar. in l. mela §. d. si alimenta ff. de alim. et cibo leg. Castren. cons. 243. vol. 2. Anto. Gravial. tit. de locat. conclu. l. Mascar. de proba. conclu. 424. n. 24. Tuscus to. 3. lit. S, conclu. 334. a n. 23. 3. ex illis verbis in petitione clericorū possess. et quod ipsi in elect. epor. interee. debeant que verba jus proprietatis inspiciunt ut notat Bal. hic n. 3. q. ubiquis petit declarari ad se spectare jus q. postulat petitoriū intentare dicit. Alex. cons. 134. vol. 4. n. 6. Tuscus to. 6. conclu. 330. n. 1. = 4. ot. cu possent clerici sup. solo possessorio agere protestantes sup. petitorio nullatenus litigare juxta reg. tex. in cap. fin. de ord. cogni. no ss. id protestati d. sup. utroque egerunt, et responderunt et factis ss. probationes ut constat ex alia. mo. vers. pars v., unde colligit fundum quo p. canonicos etc. idem proprietatis jus deduxisse in judiciū in hoc tex. proposita negatoria actione contra clericos quelz. in servitutibus instituta sit d. §. equesi agat, ea tn. ubi etc. etc. pro aliis jurib. incorporalibus veluti pro jure

eligendi, presentandi, conferendi glo. hic verbo quidq. iuris et in cap. examinata de iudi. Ange. Casus Gomez. n. 12. Minsing. n. 22. iudic. & eque si agat Covar. l. ei qui n. 9. ff. de servi. Padi. in l. 1. n. 64. C. de servi. et aqua

69. Neq. obstat dicta sup. adducta n. 66. ex qua probat. potius debuisse pontificem in hoc tex. exponere petitione actorum propositā in favorem episcoporum, ut solum possessorium deduxisse in iudicium viderent. ex reg. l. si quis intentione 66. ff. de iudi. quā contra illos ut intentasse etiam petitorium dicant. ex reg. l. solemus 61. eod. tit. = Q[ui]a respondendum est recte aplicari ad hanc speciem regulam dic. l. solemus reiecta reg. dic. l. si quis in intentione: nā observandum est multum interesse utrum actor petitione generali utatur in iudicio, an v[er]o ambigue: generalia verba quib. indefinita equipollere solent; idest quae ex natura sua apta sunt concludere plura nō differentia ut in l. legato generali 32. ff. de leg. 1. l. si ita ff. de auro et arg. leg. cap. quod circa de privil. Cobar. lib. 1. varia. cap. 17. in prin. Alex. Vand. lib. 1. de Ambig. cap. 26. n. 95. cum sequen.: ambigua verba sunt quae ad duos vel plures sensus referri possunt l. in ambiguis ff. de reg. iur. glo. et DD. in l. veteribus ff. de pact. Barto. in dic. l. si quis intentione n. 12. Inter quae magna est differentia. nā qui ambiguum sermonem profert nō duo d. unum tantum petere intelligitur. hoc idem videtur q[uo]d vult dic. l. in ambiguis, vel eam intelligitur in dubio q[uo]d ei utilius est dic. l. si quis intent.; qui autem generali verbo utitur omnia comprehendit quae sub generalitate continentur; nisi nominatim aliquid excipiat dic. l. solemus, cuius hic est verus sensus

70. Hoc ergo supposito recte afirmamus aplicari ad speciem nostram reg. dic. l. solemus ut sub petitione clericorum utrumque iudicium comprehendat. et petitorium et possessorium, nō v[er]o ee. aplicandam reg. dic. l.

si quis intentione q.o petitio de qua in hoc tex. generalis erat in qua continet. quidquid iuris utraque pars habet et circo oportuit ut specialit. exciperet. Causa proprietatis sup. sine eligendi ut de ea tractare no potest quoddi ambigua foret petitio alia interp.o sumerelt. ea videlicet que actori magis prodesset na Reg. dic. l. si quis intentione in ambigua tantu petitione observat. ns v. in generali

71.

Ctex hic profit q. lz. ad alios iuris articulos magna sit diffa int. iudicia universalia et generalia et particularia, nā iudiciu universale est in quo petit. aliqua bonoru universitas veluti hereditas, dos peculiu = Generale est in quo generalit. aliquid postulat. veluti per actionē negotiorū gestorū et tutelle = Particulare e. q.d res aliqua singularis petit. veluti fundus domus, secutus ut notauit glo. in cap. 2. de libel. oblat. et in l. 1. verbo proinde ff. de edendo Maran. de ord. iud. 4. p. dist. 4. a prin. Pet. Greg. lib. 21. Sintag. cap. 8. n. 15. Cuius diffe effectus in eo consistit q.d in iudiciis universalib. et generalib. libellus generalis et incertus admitit. no tn. in iudiciis particularib. in quib. res petitor designari debet propriis finibus at tamē quo ad hunc articulū nulla est int. ista iudicia diffa. q. in iudiciis etj. particularib. constant. affirmandū est ut quidquid in re petita continet. deductū in iudiciū videat. quatenus exceptū nō est et idem. ubi de iure singulari agit. eligendi cpor sustinos in verbis generalib. in actionis positis utrumque iudiciū et petitoriū et possessoriū cumulatū intelligit. nisi actores aliud fuerint protestati

4. Comen.

Circa illa verba tex. in fine ibi ab eorum impetitione sup.

Ex his verbis punctis citata Contrarium dilis nrg. colligit. clericos in judicio in probat. defecisse, neque legitime ostendisse ad eos pertinere jus eligendi cum Canonicis qua propt. brevitatem temporis quo in electionib. episcop. votu habuerunt prescriptionem adimplere nō potuerunt et cu una senta causa possis. et proprietatis fuerit terminata lz. in judicio possessorio clerici obtinuerint, in judicio tn. proprietatis victi ss. q. absoluit et inane fait judicium possessorium. 72.

Circa quam Conclu. in primis dubium est q. tex. affirmat una eadem que senta. Controversiam possis et proprietatis fuisse terminatam nā prius tractanda erat causa possis. quā proprietatis prolata in illo judicio ut in cap. 2. hoc tit. et in l. exitus 35. ff. de acqui poss. l. si vivi 37. ff. de judi. l. ordinarij C. de rei vind. l. un. cerbi C. de interdic. unde iis preferibat ut senta lata pro clericis in judicio possessorio ipsi immunes erent. ab onere probandi in judicio proprietatis et eo onere in Canonicos transla si tn. probat. defecissent Canonici absoluendi erant clerici argo. tex. in l. is qui destinauit ff. de rei vind. §. retinende Insit. de interd. Contra q. statuit noster tex. 73.

2°. Contra eandem conclusionem obstat q. privilegium spolij de quo actum fuit in hoc tex. in eo consistit q. spoliatus ante omnia restituendus est ut in cap. fin. de ord. Cognit. Nec videt. recte facta restitutio. juris eligendi q. statim oblatum est ab ipsis clericis spoliatis ex reg. l. qui sil soluit ff. de solutio. — 74.

3°. difficilis est q. tex supponit spoliatos actione temporis prescriptionem complesse cum tn. Canonica prescriptio nō perficiat. nisi interveniente bona fide ut in cap. vigilanti et cap. fin. de prescrip. atq. eo. tit. ut in cap. si diligenti eod. tit. de prescrip. l. celsus ff. de usucap. quorum nulla mentio est in hoc tex. facta est neque intervenisse in huiusspecie constat =. 75.

76 Quib. nō obstant. b. Reclacessimat tex. noster canonicos absoluendos ee. ab impet. clericoru qui legitimā praescriptionē nondu compleuerant. Cuius decis. ratio ē. nā judiciu petitoriu cumulari nō repugnit cu judicio possessorio recupe. cu nulla sibi sit contrarietas aut repugnantia vt in cap. 2. cap. pastoralis cap. cu dilectus cap. cu sup. hoc tit. l. cum fundu §. vlt. ff. de vi et vi arm. in qua controuersia clerici actores nō solu in judicio possessorio d. etiā in petitorio probare debuerunt intentionē suā vt insinuat tex. noster in ibi. Verum quoniā ibi et actore nō probante etc. et colligit. ex l. actor C. de proba. l. qui accusat C. de edendo quo probatio in hoc tex. ex alio priu. deduci nō potuit nisi ex praescript. 40. annorum ex reg. tex. in cap. de quarta de praescrip. cu simil. cu aūt clerici in praescriptionē comprobandā defecerunt circa quest.m proprietatis nihil concludent. probarunt; nec aūt controuersia sup. proprietatē in executionē sent. potiorē locū obtinet quā causa possis. di cap. cu dilectus hoc tit. et ideo circa euacuationē iure clericoru quo ad proprietatē; canonici absoluendi s. ex reg. dic. l. actore vt tradunt Couar. lib. 1. Varia. cap. 17. n. 10. Menoq. remed. 15. de recup. a n. 390. Gadi. in l. 2. a n. 19. C. de Seru. et aqua Mascar. de proba. conclu. 1326. Valas. consult. 88. et 93. Petrus Greg. ad tit. de elect. cap. 5. Gon. ad reg. 8. Cancel. glo. 45. §. 2. a n. 19. Far. q. p. Rotinel. cap. 5. n. 96.

77. Nequeobstant difficultates supra adductae nō l.o ex dic. cap. 2. hoc tit. cu simil. Cenedo n. 73. q.o pro cuius resol. obseruandū est possessoriu recuperandae eius conditionis ee. vt l. possit cumulari cu proprietate vt scilo simul agat. cu petitorio vt in hoc tex. et in dic. cap. cu dilectus dic. cap. cu sup. 4. hoc tit. l. posit suspendi causa proprietatis vt de solo possessorio agatur vt in dic. cap. pastoralis dic. l. exitu controuersiis dic. l. si de vi dic. l. ordinarij C. de rei vind. dic. l. cum te C. de Interdic. = Praeterea possessoriu si ab eo nō petita suspensione aut pt. judicari cu petitorio terminare vt in hoc tex. et in dic. cap. cu dilectus et

in dic. cap. cu super. T. pt. prius terminare possessoriu postea
petitoriu ut in dic. cap. 2. hoc tit. T. q. hoc equius ae arbi-
trabit. iudex q. litigantiu commodo utilius est ut laborib.
et expensis partius parcerent. = Quado chin supposita superior
difficultas facile tollit. si dicamus edmus in hoc tex. utrumq.
iudiciu fuisse simul terminatu q. simul tractatu et cumu-
latu fuit preponitente neq. fuit suspensa per canonicos
aut questio proprietatis et cu utraque causa plene instruc-
ta fuisset debuit una eadeque senta terminari ex reg. tex.
in dic. cap. cu dilectus et in dic. cap. cu sup. neque fuit nece-
ssariu ut premitteret. senta in causa possis sicut premitti de-
buit in dic. cap. 2. hoc tit.

Unde etiam illud profuit q. clericis incum- 78.
bebat onus probandi intentionem suam in quest. proprietatis et
illis in probat. deficientib. canonici absoluendi fuerunt. q.
tunc demu operat. possio effectu transferendi in aduersariu
onus probationis q. solo iudicio possessorio actu est. ob tunc senta
lata fuit et eadem possio actori restituit., ita ut in causa pro-
prietatis possessor reus sit: cu am. in hoc tex. simul agerent
clerici iudicio petitorio et possessorio merito actoris off. compun-
gi debere pontifex affirmat ut in probatione deficientes circa
proprietatem in eo iudicio succumbant = Sicut etiam incumbit
onus probandi proprietatem q. ab initio de proprietate actu fuit,
si hoc iudiciu succumbat perdat. ex post facto introducto ab
eode actore iudicio possis nam lz. pro actore senta ferat. adhuc
in ca. proprietatis eide possessori incumbit onus probandi
cap. significauerunt de testib. ad qua distinctio ne reducenda
ss. quelibet huius dubij resolutione controuerterunt Berenga.
in l. naturalit. §. nihil coe. commina. l. n. 4. ff. de acqui. posse.
Cuma. et Roma. quos refert Iason ibide n. 120. caballus tr. 1.
Comuniu q. 374. Mascar. conclu. 537. Menoq. lib. 6. de pre-
sump. presump. 63. a n. 1. Barbo. in l. si aliena 12. n. 52.
ff. soluto matri.

Non obstat 2a. diffas. ex dic. cap. fin. de ord. cogni. 79.

q.a no Cuis dubij et totius Controuersie resolut.e distinguendu
est multu interesse vtru tractet. de spolio obiecto permodu
exceptionis aut permodu actionis cumulate cu judicio pe-
titorio q.d postea suspendit.; an v.o permodu actionis eodem
modo cumulate et no suspense in 1.o no in 2.o et 3.o casu
restitutio plene facienda juxta distinctione in dic. cap. fin.
de ord. cogni. et alia jura in 1.o difficultate adducta; in
vlt.o v.o casu terminata causa petitoru contra actore, im
pedit. effectu resti. q.a 3. in ordine cogn.is et sent. prece-
dere debeat causa possessoria in executione tn. prefert. causa
proprietatis 1.o q.a maior est 2.o q.a poss.io momentanea di-
cit. hoc est breui tempore duratura L. 1. C. de moment. poss.
fuerit apellatu cap. 1. hoc tit. quia tandiu durat quandiu
per judiciu petitoriu no fuerit sublata vt exemplo mi. tex.
et in dic. cap. cum super hoc tit. tradunt Vota de causa poss.
decis. 8. in nobis Casiodo. decis. 7. hoc tit. Marcscotus lib. va-
rio. cap. 36. n. 4. – 3.o q.a sent.a in causa poss. lata efficit.
accessoria sent. late in causa proprietatis Salga. 2. p. de
reg. protect. cap. 7. n. 90. Scacc. de apella. q. 17. limit. 6. mem-
bro 9. n. 1. Cobaz. qui dd. et alij ab eis de relati ex hac rone re-
te obseruant, q.d quamuis a sent.a in judicio possesorio recup.
no admittat.r apellatio ex dic. L. 1. obstn. cumulata et petito-
riu apellari pt. q.a admixta fuit questio proprietatis ex vo-
luntate litigantiu, et sent.a judicij sicut eis admitt. apellatio
in judicijs possesorijs que ex sui natura admixta habent
causa proprietatis, quam. sint hec judicia mixta colligit.
ex dic. L. 1. §. quedam ff. de Interdictis, et ea recenset Vugin. tract.
de apella. q. 2. cap. 3. n. 309. et 734. (et in 784.) et n. 750.
cu sequen. neq. tn. vacua est omni effectu sent.a lata in
possessorio simul cu petitorio q.a 3. quoad eum, qui ue bono
controuertit. absoluat.r per sententiam lata in causa proprieta-
tis, vtilis tn. est quoad fructus, expensas et alia accessoria vt
tradunt ripa hic n. 102. ribus.q supra glosa verbo produ-
centes =.

Non obstat q.º dicta. ex dic. cap. Vigilanti dic. cap. si diligenti dic. cap. fin. de prescrip. et q. quadragenariis sive canis. bona fide exigit et omissa controversia utrum in eisdem titulus requirat. cum maxime ubi ius Coe. resistit prescribenti, qua de re disputant Menchac. lib. 2. Contro. illust. cap. 81. Gilquen. de prescrip. 2. p. membro 3. cap. 20. et sequentib. = Dicendum est scientiam et patientiam canonicorum qui servum clericos ad electionem epor. admiserunt tituli et bone fidei presumptionem inducere in hoc tex. exemplo ducto a servitutib. ex reliquis iurib. incorporalib. ut in l. servis diuturno ff. si servi. vindic. l. si quis § fi. ff. de public. l. 3. vers. dare ff. de usuf. etiam cum si legitimo tempore prescriptio completa fuisset recte procederit in hoc tex. pro clericis contra canonicos

Denique circa 81. et fin.

sentam. a Pontifice prolatam in hoc tex. notandum est q.º quamvis perpetuum silentium nõ fuissent iniunctum clericis circa ius eligendi epor. ; ex eo tm. q.º canonici in iudicio petitorio retulerunt sentam. meruerint absolute nõ ad iura clausula absolutiõis iudicii aut instantie satis illis imponebat perpetuum silentium in petitorio ut advertit rebuf. hic sup. glo. not. 60. cum Barto. et Bal. p tex. ibi in l. quidam § si arbiter ff. de recep. arbi. , et cum causa plene instructa esset et in iudicio petitorio in probatione defecissent actores, iis debuit ex parte perpetuum silentium imponi ut tradit glo. per tex. ibi in cap. cum dilectus hoc tit. cuius rei effectus est ut amplius canonici conveniri possint producit aliis ex hoc iudicio peremptoria et perpetua rei iudicatae except.e exemplo tex. in § item si in iudicio Inst. de excep. cum quibus absinemus de hoc tex. 19. die mensis Iunii 1635.

Finis

Ad celebrem Titulum de rebus Eccle. non alienandis. a Doctore Ferdinando de Arias 1633.

Cap. 1m.

Tractationē de ecclesiasticis bonis nō alienandis hoc anno illustrare suis [illegible] Imperat academia, quā [illegible] dius peragamus duximus magis methodico ordine illā tractationē quā ad singula huius tituli capita [illegible] nib. [illegible] solemnis. [illegible] solemus explicare [illegible] [illegible] et [illegible] Inhereat huius mate [illegible] [illegible] in qua deo [illegible] omnē operā et diligentiam [illegible] [illegible]

Quamuis apostolorum temporib. Eccl[es]ia ab Imobili um possessionib. se abstinerent cap. futurā 12. q. 1. postea [illegible] sibi ea. [illegible] non [illegible] reddentes quamo ad futuras necessitates sublevandas posses. [illegible] [illegible] parare quā pecunias [illegible] [illegible] [illegible] mis oblationib. et frequentissimis fidelium donis et [illegible] [illegible] bona temporalia sibi querere [illegible] ad cultum et honorē Dei ministrorū et pauperum alimenta [illegible] constat ex Epist. 1. Pij Pontificis 1. [illegible] Concil. Vbi notant Seuerin. pag. 124. Baronius anno Xpi. 167. Duare. lib. 2. de sacris eccl. cap. 1. Quintan. lib. 1. ecclesiastic. cap. 2. n. 3. Constat etiā ex Epist. Vrbani 1. [illegible] 12. q. 1. a cuius tempore non [illegible] deduxerunt primum

ecclesiasticarum possessionem decreti Platina in Vita Urba
na Ithomatus Disp. defendis Cap. 11. Marsil. Cardin.
de Redditib. 1. p.e Cap. 3. deinde Item ostendit ex tribus lib.
lib. pontificalis Damasii Ponti. in Vita Silvestri ibi et
hic dona contulit, Ubi notat Severinus l.o to. Concil.
pag. 207. etiam Concil. Gangren. Sub Stephano l. 3. to.
Concil. [illegible] 1. p.e Cap. 116. et ex aliis pluribus testimoniis
plene congestis a Baronio Anno Xpti. 57. anno 31. Belar.
lib. 1. de Clericis Cap. 26. Roberto lib. 2. rerum iudicata
rum Cap. 20. Seminiensis 2. p.e de Redditib. Cap. 2. Ger
monio lib. 3. de sacrarum Immunitate Cap. 17. lates
polemat in Oratione habita in Concil. Basiliensi
de pol[illegible] dominio clericorum Vers. 4. idem sit probatum
extat 4. to. Concil. Petro Regirio lib. 2 Sintagmatum
Cap. 22. ar. 2. Castro adversus hereses lib. 6. Verbo eccle
sia cum quib. fere omnib. facile erit Olim [illegible] nonnul
lis locis quib. heretici temere asserunt ecclesiam
huiusce et eius ministeriis temporalia bona possidere
re quos merito damnat in Concil. Constan. Sessio. 8.

Apud
quem ec. ceperit horum omnium dominium non subsistens
stat [illegible] in Cap. expedit 12. q. 1. Varias hac de re veter
[illegible] opiniones [illegible] apud pauperes [illegible]
uent ex Cap. quoniam quidquid 16. q. 1. Cap. decimae 16. q. 1. Cap.
epus. 12. q. 1. Cap. [illegible] 12. q. 1. quib. [illegible]
ecclesiae, tria bona pauperum [illegible]. [illegible] bona
hec [illegible] a fidelib. elargita fuere non in pauperum
potestate [illegible]. Et proinde ex hoc
Cap. minus pauperum [illegible] necesse respondens

plerumque in jure rebus in[illegible] pit. persona cuidat. d. [illegible] juxta contemplat. [illegible]

plerumque in [illegible] comparatis ec. ut non inspi
ciat. personam cui dat. d. cuius causa et contempla
tione dat. Et [illegible] [illegible] nomine generis [illegible]

dare promisit stipendio l. Seio 69. §. 5. relatum ff. de legatis 1°. l. Titio 11. §. hinc generis ff. de condic. et demons. et in aliis iuris articulis l. cum 77. §. Titio ff. eodem tit. l. cum dotem 57. ff. ad l. falcidiam l. cogi 16. §. hinc solidum ff. ad Trebel. l. 3. §. Item siquis et §. de si persona ff. de legatis piissimandis l. ut servitute 16. §. praeterea ff. de bonis libertorum d. hic sententia recte rejicit. a Sarmiento dict. cap. 2. a n. 17. quod cum hic bona non sint pauperib. d. hic ecclesiae ministris fuerint destinata non est cur magis apud pauperes quam apud ecclesiasticos ministros dominium praesertim cum ut constat ex Clemente d. lib. 2. Consti. Cap. 26. ministri fuere praepositi pauperib. ex illorum usu ~

1.

Quare magis obtinuit horum bonorum dominium verum et legitimum ecclesias singulas ecclesias particulares quib. applicata sit ita Abbas in cap. cum super 4. n. 30 et ibi late Rebuffus a n. 76. de causa possess. Sarmiento dic. cap. 1. n. ult. Molina de iusti. tract. 2. disp. 29. n. 12. et disp. 142 a n. 10. quamquam sententiam comprobant decreta quae de ecclesiae rebus tractant cap. Manifesta 20. cap. sine 21. cap. episc. cap. nulli 27. 12. q. 2. cap. pontifices 12. q. 3. cap. Int. 6. 16. q. 3. ibi sit eterna dominus cap. bene dist. 96. cap. cum in officiis de testi. optimus tex. in cap. causam 13. de verbo. signi. cap. 2. eod. tit. in 6°. et inde fuit quod una ecclesia contra aliam praescribit dic. cap. Int. cap. ad aures 6. et per tot. de praescrip. praescriptio vero solet dominium quaerere aut adjicere l. 3. ff. de usucap. praeterea facit quod dominium verum pure gentium definitum sit l. ex hoc iure ff. de iusti. quod potestas dominii obtinendi ad ecclesias pertinet praesertim cum nulla legalis ratio aliud caveat verum potius rescripto legimus expediens.

sitam facultatis habere cap. expedit 12. q. 2. Deni que jubal ... etiā nominē proponunt dictiones ad vindicandas res eccsias eclesiasticas Cap. 10. de testibus sptia Cap. 13. in prin. reproba. Cap. 1. Cap. auditis de vestis. in integrū quā sintam probant ... Castro Vber tus Quintana, Velarmi. et Palomar Sup. sitatis n. 1. ... 2. Moral. lib. 6. Cap. 1. p. 4. Lessius lib. 2. de Iust. Cap. 4. dubita. 7.

5. Neque hanc sintam aucit decreta illa quibus bonorū dominiū pauperib. deferunt nā Respondendū est in eo sensu pauperes dños apellari vt sciant eccia. et prelati inopiā paupe-rū suis reditib. subleuandā Sarmiento dic. cap. 1. n. 15. Marsil. de reditib. 3. p. Cap. 25. n. 5. nō ex lege justicia d. ex l. charitatis Spino in rub. de test. gla. 14. n. 13. scient eā eadē l. q. lancis superest carissim tiū dicit.

6. Neque quisquā obiciat illas decreta dū bona pauperiū ee affirmant aperte signi ficare verū domi niū penes pauperesce ... natura genitiui do minium significare solet L. 1. §. 1. ff. de religiosis se na fit ... in perpetuū nō ee. d. ex conditione mate subiecte alit. atque alit. vsurpari L. 1. § 1 de Con ...
nautis ff. nautae, Caupones L. 1. in prin. et §. in hac ac tione ff. de vi bonoru raptoru Pantirola lib. 6. Va ria. Cap. 25.

7. Nec est ... sinte vectigal. Cap. qui xpi cap. cui absistit 12. q. 2. Cap. in Canonib. ... 2. cap. tū ... 16. de puber. Cap. cū ... 34. de electione in 6. Tridn. sesio. 25. de refor. Cap. 3. quib. Cauet. domini-ū bonorū eclesiasticorū ee apud ... abasin Cap. ... n. 29. de test. rebusq. in Compendio alienationū n. 10. et 909. Naba. de reditib. q. 1. n. 13. et in apologia

q. 1. Monitu 24. Menta de jurisdic. q. 7ª Cas. 129. n. 10.
Caballos q. 732. n. 2. Aut q'dē et penes eccam. Uni
uersale aut pontifice tamquā cius Caput, nā facis
le R^o. propt. dominiū Dei eccla. Uniuersalis Pontifi
cis et pauperū nō tolli dominiū quod ad singulas
eccas. pertinet q'd. permutatis. Tonemo nō repugnare
cū filiis nostris. q'd unius eiusdē rei dominiū et posse
ssio penes duos aut plures diuersos tit. reputab. extit te
nes. veluti supremū seu superiorū l. sequamur ff. ad
l. Falcid. Inferius vt et directū penes dominiū directū
Utile penes Emphiteutē vsufructuariū et Superficia
riū l. 1. Si ager vectigalis. Si etiā dominiū rei dotalis
ad maritū et uxorē dicit. pertinere in l. quamuis 75.
ff. de jure dotiū l. Seruandum 13. § 1. ff. rerum vt ff. uniuersalis
Dareb. comment. Bembo. l. dotale 6. n. 10. ff. Pollicitatio
ri. Cisa. lib. 10. obseru. 32. Sic etiā dominiū bonorū ad
uenticiorū ad patrē et filiū pertinet l. 1. cod. de bonis ma
ternis, quib. et alijs ea Lisij tenent l. si vt certo §.
q. si duob. ff. comodati l. de hereditate 19. § pater ff. de
castrensi peculio l. 3. §. ex contrario ff. de acqui. posse
ssionis per lap. lo. q. Lex expressius, hoc probatio.
plures citat a Pinelo l. 1. §. 3. p. a n. 10. Cap. cod. de
bonis maternis. Balass de jure Emphiteut. q. 13. n. 12.
Iuriens Cardinalis praesidentis Cellela c. Concilia. n. 4.
Cuius traditionis eque idem dici patet en bonis e-
cclesiasticis horū sem. dominiū supremū q'd apud
deū sit et pontificē ut eius ministrū dominiū vero
particulariter penes ipsas eccas particulares, quib. a
fidelib. bona fuere donata. Sarmiento l. p. de Spen
sionis contra Naba. Monitu 24.

Ex quib. plane detegit.
optimis rationib. ecclesiae Ciuilis bona temporalia possi
dere quorū possessio nō damnabit Xpi exemplū
nō ut definitū a Joanne 22. in Extrauagant.

4. et §. de verbo. Signi. Xpus. Dominus aliquas facul tates q. pertinaces possidit ut sibi et suis victum para ret et iq. temporibus apostolorum certa. portes. no[n] habue rit id en[im]. tamq[ua]m illicitu no[n] rejicit ut temere heretici asserebant d. q[uo]d p[re]lati clericant contenti elemosinis fidelium quarum copia tanta erat ut in qua [illegible] reponerent de quo fit mentio in lap. oblationes dit. go. [illegible] in Cap. 4. Illustrat Baronius a n. 44. n. 39. et inde per prelatos mensibus sportulis clericis eroga bant. et ideo clericos sportulantes vocat Cipria. ep[istola]s 34. et 66. notant Baro. anno 15. n. 76. veber. dic. cap. 1. et in pauperum usu[m] spendebant. Postea cum temporis successu incepirent frigere xpianorum mentes neque amplius fer veret ille pergrinorum affectus quo primi xpiani ar debant prelati quantumvis sedulitate morum et san timoniae illustres necessario inati certas et iq. reditus in futuram acquirere et assignare cap. futuram cap. viden tes 12. q. [illegible] unde ut etq. constitutum fuerit ne bas. li ce ecclesiasticae sine idonea redituum dotatione constru erent. cap. 1. de conse. Dist. 1. cap. 2. de censib. cap. 3. de ecclesiis edificandis [illegible] de hoc cap. quod sit a lienatio et quotuplex —

Quid sit alienatio quotuplex eius pro-hibitio

Pro explicanda eius rubrica

Cap. 2.[mo]

Cap. 2[mo] n. 1.

Alienatio est omnis actus per quem dominium transfer tur L. 1. Cod. de fundo dotali L. si quis §. 5. cer tum cod. de secundis nuptiis unde alienatio no[n] videtur quod adhuc in dominio venditori manet L. alienat. 1 ff. de verbo. Signi. quib. accedit Seneca lib. 5. de Benef. cap. 10., 1[o] alienatio est rei suae, quae [illegible]

translatio quoltiā pertinet l. ult. ff. de prec. n. pare... d. nō temiter adduari videlr. l. eabre §. alienauss de fundo dealienatione mulieris ubi dicit alienationē pertinere ad venditionē rei alienæ. et tex. cap. rat. cū quis rem alienā vendit regularit. cuiusrei dominium nō transfert l. si ita 25. §. 1. l. marg. ff. de contrahenda emptione cum modi soluendi causa pauius dosium ... §. permitt. ubi alienatio de dominij translatione accipit. cū tex. de prohibita alienatione tractatis in lauiss fauorabilib. plenius alienationis verbū interpretandus vt nō tantū venditiones sed et pignorationes seruitutū quelibet prohibitæ intelligant. l. ult. cod. de reb. alienis nō alienandis cap. nulli 1. de reb. eccl. l. alie nationes 28. ff. de verbor. signi. et sic alia quæ occurrunt in titulis de fundo dotali et de reb. eorū et cod. de reb. minorū. ad hac § prohibitioni referenda quoque est illa de qua in edicto quolamet. neque alienatio mutandi iudicij causa facta. nec ēm ideo ea ad alienæ rei venditionē pertinet q. illud edictū pertinet et ad possis translatione l. 4. § pedius ff. ... alienatione iudicij explicant Cujacius lib. 12. ad edictū pauli dic. §. alienare et ibi Anto. faber in rationali Brison. lib. 1. de verbo. signi. verbo alienare s. Vr alienatio causapenitus hodie alienius intuduat. tunc proprie alienationis seruiendū est vt hic tantū actus vetitus censeat. per quē dominiu transferat. vt docent Bal. in l. vol. n. ... n. 11. cod. de fideicom. Unoſij dic. cap. nulli n. 32. Pinel. in l. 1. 3. p. n. 64. cod. de bonis mater. Couar. lib. 2. varia. cap. 16. n. 7. Molina lib. 1. de primogeniis cap. 20. an. 16.

Planè alienationis prohibitio tribus modis fieri solet. aut testo aut conuentione aut lege l. ult. cod. de rebus alienis ubi explicant dd. Vaser. lib. 3. variar. resp. iudicatarū cap. 14. donel. lib. 1. comen. cap.

quib. modis alienandi prohibitio contineat.

10. que testo. simpliciter prohibitur veluti si heredib. t. legatarijs testator praecipiat ne fundum alienent prohibitio hec nullius momenti quasi nudum praeceptum contineat l. 124 §. divus 2° ff. de legatis 1°. l. [illegible] 38. §. [illegible] in lius l. lucius q. 3 ff. de legatis 3° l. 44. tit. 5. p[illegible]. 9. illustrant post ordinarios in dic. §. divus Molina lib. 1. cap. 6. a n. 30. peregrinus de fideicomissis art. 14 a[illegible]. Caldas dic. lib. 1. [illegible]. fusarius de substitutionib. q. 689. q[uo]d si causset respectum personarum habuerit valebit prohibitio dic. §. divus vers. 2. q[uo]d si libertis quo pertinent dicta l. filius 114. §. cum pater l. Titio 72. in prin. vers. 3. et si filio ff. de condic. et demons. et demonstrat. lege [illegible] 69. §. fratre l. cum pater 77. §. libertis ff. de legatis 2° l. 3. §. si quis ita legaverit ff. de adimendis legatis —

Decet. vero convenire alienatio interdicta est cum quis v.g. donat aut vendit alicui rem suam ea lege ne alienet aut ne perveniat ad certas personas prohibitio a superiori valde distat nam prohibitio testo facta cum causa adeo efficax est ut si contra testatoris praeceptum alienatio fiat dominii translatio impediat. q[uo]d secus est ~~[illegible]~~ in prohibitione contractuali hec enim q. valida sit dominii translationem non impedit. d. emtori contra alienantem actionem producit ad id q[uo]d interest ut rem alienatam non esse. que diffiniunt sequentes probant Bar. et praesertim dic. §. divus p[illegible] [illegible] dic. cap. 10. sua allega. 3. Grego. Lopez in l. 43. tit. 5. partita verbo Novale Gomez l. 40. n. 20. Molina lib. 1. cap. 12. n. 90. cap. 26. a n. 32. et lib. 64. n. 5. Caldas dic. q. 23. Gamadeus. 356 et [illegible] cio Usuarius vol. sup. q. 701. Gratia. to. 1. disceptat. cap. 175. n. 29. [illegible] hanc receptissimam diffinitionem improbare multis contendat fab. 4 p[er] de cade [illegible]: [illegible]. 5. et sequenti —

His tn. duob. modis alinationis prohibitę omissis de sola legis Interdictione tota disputatio Ineunda. Et ijs lex multis pr[illegible] et nõ. t[illegible] alienatione propt[illegible] [illegible] [illegible] prohibis L. 1. Julianus ff. de pictura bre[illegible] pupilij L. obligari g. ff. [illegible] [illegible] § [illegible] nune admonendi [illegible] alienare, filij familias rebus quarũ ussusfructus patri quesit. L. ult. §. filij familias Cod. de bonis que liberis, minorib. 25. annis L. 1. et per totũ [illegible] rebus eau, maritis etc. Circa fundũ dotalem L. 1. ff. et per totũ ff. de fundo dotali, rei litigiosę L. 2. et per totũ Cod. de litigiosis et in alijs exemplis que diligenter enarrat Donel. [illegible] Cap. 10. [illegible] Vers. Lex ipsa. tn. precipue eccle. [illegible] prelatis Vetuit bonorũ [illegible] alienationẽ que tractatio plenius est anobis suscipienda

Q. In ecta Inceperit Interdictio bonorũ Ecclesiasticorũ et que[illegible] rei ratio

Ad tex. In cap. nulli §. in principio hoc titulo Cap. 3m

Cap. 3m

N. 1.

Licet ecta jussi de Causis rerũ Suarũ dña semper fuerit ut supra Cap. 1. tradidimus Curis dominis [illegible] sua ponte [illegible] sibi permissa alienatio L. 2. ff. si a parente L. qua [illegible] 7. §. hec quoque ff. de acqui. rerũ dominio L. en res 21. Cod. Mandati L. [illegible] 14. Cod. de Contrahenda Emptione tn. ut ecclesiarũ patrimoniũ [illegible] Conservat. Cepit eius alienatio prohiberi D. q. de hec Interdictio Ceperit res est Sane [illegible] Cum in ea Computatione Ineunda nõ Satis

conveniant Interpretes, Nos ne alienae sententiae referendae
fallere moveamur, quid hac de re verosimilius judicemus
serie temporum diligenter servata indicabimus.

Igitur opina-

N. 2.

[illegible] publicis [illegible] monum[entis] eccles. Imperat

mur ab Apostolorum aetate usque ad annum Christi 395 nul-
la aperta lege lata fuisse de ecclesiasticis bonis alie-
nandis [illegible] eo iure uti consuevisse ut Epi. illorum bonorum
essent fideles dispensatores quod ab Apostolis pie et utili-
ter fuit constitutum in Can. 39. et 41. quorum posterior ex-
tat in Cap. praecipimus 12. q. 1. eos tunc Canones servari
praeceperunt Clemens lib. 2. Constitutionum Cap. 25. Ur-
banus 1. qui eccle. praefuit anno 226. in Cap. videntes
16. [illegible] 12. q. 1. Nicenum 2m Cap. 12. in Cap. quis
quis 12. q. 2. Antiochenum sub Iulio 1o anno 341. Cap.
24. et 25. extant in Cap. quaecunque 10. q. 1. Cap. Episc. [illegible]
12. q. 1. eosdemque Canones recitavit Paschalis 2us. qui sedit
anno 1099 ubi ita inter sua decreta ait. Canonibus Aposto-
licis statutum est ut omnium rerum ecclesiasticarum curam
habeat Epus. et eas velut deo contemplante dispen-
set. Cuius rei confirmandae causa plura alia te-
stimonia accurate congerit Ant. Augus. lib. 4. epi-
tome iuris Pontificii tit. 20. illustrant Joan. [illegible]
lib. 1. pro Canonib. apostolorum Cap. 24. Severinus in
notis ad eosdem Canones Can. 39. Vsber. lib. 2. iudica-
torum Cap. 2. eoque respexit Concil. Gangrense Can. 7.
et 8. dum Censura affecit eos qui citra Epi. conscien-
tiam eccle. oblationes distribuerent qui Canones ex-
citi ss. adversus Eustathianos introducentes prava dog-
mata cum his apostolicis Constitutionib. pugnan-
tia ut observat Severinus in notis dic. Cano. 7.
et 8. Planeque si Epi. in eo ministerio obeundo mi-
nus fideles essent et eccle. bona dilapidarent, unus
ex septem diaconis ab apostolis institutis se illis con-
tra opponebat ut ex Grego. notat Baronius, anno

34. n. 271. Si vero distractio sperta contradictione sequere-
tur nō potuit ecclā res recuperare tamquā alienatas
ab eo qui dispensandi munus tantū habebat —

Nec assentior N. 3
articulis qui credunt hanc interdictionē cepisse a Lio I.° qui
floruit anno 158. cui Pontifex in cap. praedia S. 12. q. 2. dis-
tincti vetat ne ecclesiastica praedia humanis usib. aplicentur
nā constat decretū hoc aperte tractare de solis fructib.
illis occupatorib. bonor. ecclesiasticor. Neque aliud con-
cio ex tota integra epist. 2. eiusdē pontificis ex qua decre-
tū praedia depromitur. Imo si atentē eius verba insinuan-
tur aperte tendunt ad compescenda duo sacrilegiū
genera. P. eos qui res eccl. invadere praesumunt et qui
clericos pro eisdē contradicentes insequunt. Non ergo
recte ad nram prohibitionē hoc decretū detorquet. Ne-
que est ad rem pertinens quod aliud verba. l. decretum
adeguo in cap. Videntes 16. vers. ipse res 12. q. 1. nam
licet constituat res eccle. fuisse ec. et fore in potestate episcoporū illa tn. verba nullā expressā exprimunt ali-
enationis interdictionē, s. tantum tacite nullā in-
sinuant —

Magis urgere videt. quod extat in cap. omnis S. 17. N. 4
q. 4. ubi Lucius Pp. qui vixit 26 anno 255. videt. legē
tulisse de prohibita alienatione cuius rei nomine vulgo
is pontifex primus autor, sed in eo decreto exponendo
inter [illegible] nros nō constat. quidā siquidem
illud accipiunt ut tantū censura cohibeat rer. eccle-
siasticarū alienatores qui temeritate quadā per vim
eas eripiunt nō vero [illegible] populatores qui administrationis
titulo alienant. alii largius explicant quasi ponti-
fex in dic. cap. omnis duo personarū genera cohibere
ant. raptores s. deinde alienatores bonorū ecclesiasti-
corū. Moventur ex verbis dic. cap. omnis ubi ponuntur
raptores deinde alienatores, quorū vocabula ss. int.

si valde diuersa cu raptores proprie dicant. qui more predonu res occupant l. si vendidero 30. §. cum raptor ff. de furtis. l. 1. ff. de vi bonoru raptoru Budeo. lib. 16. lib. 16. de verbo. signi. verbo raptor, alienatores v. qui aliquo colore seu pretextu res suas in alios trans ferunt v. l. alienationis 28. ff. de verbo. signi.

5. Ego vero pi- ore expositione magis probo precipue ex eo q. videlicet in cap. nulli 3. cap. quicumque 4. cap. predia 5. 12. q. 2. cap. si qui 3. cap. sacrilegiu 4. cap. sicut 6. cap. sicut 12. cap. a- tendendu 13. 17. q. 4. consil. Pariesensi 3. sub Joane 3. cap. 1. Turonensi 2. cap. 26. sub eode Joane 3°. extant 2°. to. Con cil. pag. 638. et 860. cap. conquestus 10. de fo. comp. cap. conquesti 22. de sen. excom. Deiden. Seno. 22. de refor. cap. 11. tamqua sacrilegos cacere coherceri solos invasores bonoru ecclesiasticoru no aliq. par credere licitu in dic. cap. omnes cade pena afficere prelatos sine debitis so- lemnitatib. alienantes res ecclesiasticas, verosimili us q. est de raptoris et simul alienatoris tractare quasi in eo decreto aditamentu contineat, et q. de so- lis raptorib. alia decreta statuunt multo magis affi ciat eosde raptores, qui item in alios per alienatione transferre ade omnes presumunt. quo fit solos in istos alienatores reru ecclesiasticaru sacrilegi crimine no admi tero in dic. cap. omnes, cu id tantu locu habeat in violentis invasorib. lz. alit. sentiat Sua. to. 1. de reli. lib. 4. de simonia cap. 29. n. 16.

6. Diximus 1.m aperta legem fuisse anno xpi. 392. que am. fuit lata in Cartaginensi nomine 5°. at ordine temporis 3°. can. 4. extat in cap. nullus 19. de 17. q. 4 que prohibitio fuit repetita in Carta ginensi 4. can. 32. utrumque en. concil. fuit celebratu sub Anast. 1° dic. anno 398. ut observant Baronius Spondanus et Seuerinus dic. anno. que concilia lz. conue-

Gl. capitib. in contrariu adductis

a quo prohibitio in- ...

nirent in Interdictione in Solemnitate cri. qua alienatio permitteret. alit. prospexerunt. Nam Carthaginiensi 3m. eclausa Necessitati primati Insinuanti cu statuto epor. numero permisit Aut Urgente Necessitate vicinis Epis sive primate quae solemnitas cum eccl. damnu asserit propter valde difficile potestate alienandi quae plerumque ipsis eccl. sicuti ex. s.let L. jubemus 14. §. Sane Cod. de Sacro. Id circo nec solemnitas fuit Mutata In Carthagi. 4o. Can. 32. ut loco primatis et epor. Subrogaret. Collaudatio et consensus Sacerdotii. Qui Canon 14. Vulgo adscribat. Concil. Valen. celebrato sub Damaso Anno Xpi. 374. cu Greg. 9. in Cap. 1. de his que fiunt apre... [illegible] Leoni 1o. in Cap. Sine 52. ... Juila 12. ... [illegible] ... Auges. lib. 1. de Conciliatione Gratiani Dialogo 24 Severinus in notis Concil. Valen. 1o. to. Concil. pag. 509. Neque apud Valentinu Neque apud Leonem 1m. invenitur ... [illegible] ... referunt ad Valentinu. ~

Successit ordine temporis Secundo Leo 1o. qui floruit anno 450. qui in dic. cap. Sane 52. hanc prohibitione ... innovavit qua et Hilarus qui proxime Leoni successit. Sequutus est in epist. 8. to. 2. Concil. pag. 199. Agapetus in epist. 6. dic. 2. to. pag. 420. qua explicant Baronius Anno 535. n. 102. et ibi Spondanus n. 17. d. et imperatores paulo post suis constitutionibus idem decreverunt ut liquet ex L. jubemus 14. L. privilegia 17. Cod. de Sacro. quam primo Specialit. de bonis Eccl. Constantinopolitane in malie nandis edita fuerat ut notant ... Mattel. 7. in principio Guidelinus Lib. 3. de jure Novissimo Cap. 14. fuit porrecta ad omnes alias eccas ex posteriori quare Constitutiones cu alios prius facte fuerint late, no debent peritare Autoritate [illegible] huius Interdictis

cap. Ult. hoc tit. quia tunc decretum Basilij praefecti praetorio nomine Regis Rodoacris, paulo anno 483. quo etiam interdicebatur rei ecclesiasticae alienatio, fuit irritatum tamquam ab incompetente legislatore profectum. Baronius apud Varo. anno 483. n. 10 et 11. et 6. Spondanus n. 2. Seue. in notis ad Concil. Roma. 4.m Sub Simmaco verbo Regis ~
Deinde Simmacus Pontifex in Sinodo Romana. 4. anno 502. cap. 4. extat in cap. non liceat 20. 12 q. 2. et in Epist. 5. ad Cesarium cap. 1. extat in cap. possessiones 61. 16. q. 1. hanc prohibitionem districtius praecepit adeo ut ex apostol. autoritate ipse Cessarius Conul. Agatense Coegerit in quo varij canones hac de re editi sunt. ut liquet ex Can. 7. 22. 26. 33. 45. 48. 49. 51. 53. 56. et 59. 2.° to. Conciliorum quos Gratia. retulit in cap. 1. 10. q. 2. cap. Statuimus 32. cum praecedenti sequen. cap. terrulas 53. 12 q. 2. cap. Epis. 9. 12. q. 1. cap. si episcopus 12. q. 5. cap. in venditionib. 40. 17. q. 4. cap. clerici 11. 16. q. 3. Sub eodem pontifice Coactum est Concil. Epaunense in Gallia anno 509. ubi Can. 12. haec eadem interdictio repetita est. post hoc decretum Imperator Iustin. anno 535. multa sanxit in huius interdicti favorem ut constat ex Auten. de non alienan. aut permutandis rebus eccles. et ex Auten. de alina. et Emphiteus. quae in Epitome sunt redacta in auten. hoc jus porrectum cum sequen. Cod. de Sacrosan. Cap. 2. §. hoc jus 10. q. 2. et tamen has et alias seculares leges nullam autoritatem praestare huic interdicto docent Gl. in verbo tractaturus in cap. 1. hoc tit. in 6.° Molina tract. 2 de Iust. disp. 465. n. 1. contrarium enim.° ponius est ut defendit Varo. anno 523. n. 1. cui ego addo reciptum ee. posse principes sacros legibus latis adjuvare leges ecclesiasticas ut metu poenis prius melius observentur. L. ult. tit. 3. partita 4. gl. in verbo toli in Clemen. ne Romani de electione Cobar.

37

36

rum hanc meliu[s] examinans de Sponsal. 2. p. cap. 6. in prin cipio an. 10. Barbo. 1. 1. 4. p. tit. 37. ff. Solutio matrim. Molina lib. 2. de primogeniis cap. 6. a n. 10. et alii citati Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 41. n. 12. alter Barbo. lib. 4. ad ordinationes lusitanas tit. 82. § 1. n. 1.

nus ille Grego. 1. qui praefuit anno 590. ut praecaveret et impedire vellet ne ecclesiae depauperarentur et ecclesias bonis destitueret temporaneis iussit aliaque salubria mandata tradere fecit ut liquet ex lib. 1. epist. 66. et lib. 1. epist. 6. lib. 7. epist. 53. lib. 10. epist. 33. cuius tempore haec eadem interdictio stabilita in Concil. Hispa. 1. cap. 1. et in Tolet. 9. cap. 1. extat 2. eo. Concil. et in 7. Sinodo sub Adriano 1. anno 787. actio. 7. can. 12. extat in cap. quisquis 19. 12. q. 2. et in 8. Sinodo sub Adriano 2. anno 869. can. 15. in cap. apostolicos 13. 12. q. 2. d. et antea anno 863. eadem prohibitio est renovata in Concil. Romanensi sub Nicolao 1. si fides habenda est inscriptioni quae extat in cap. nulli 5. hoc tit. extra cum hodie eum non invenitur inter acta illius Concilij non immerito Anto. August. in notis dic. cap. nulli de cuius inscriptionis fide dubitat ubi ex Iboni autoritate magis probat hinc sumptum ex Iustin. in Novella 1. cap. 1. aut ex Capitularibus Caroli Magni lib. 2. cap. 20. consentiunt Cuja. in recitationib. ad hunc titulum Germonius lib. 2. animadversionum cap. 20.

Praeterea idem sancitum postea est in Concil. n. 10. Guastalensi sub Paschali 2. anno 1106. et in Concil. Oxoniensi sub Honorio 3. anno 1222. tit. quod clerici et praelati et in Concil. Lugdunensi sub Greg. 10. anno 1274. in cap. 2. hoc tit. in 6. et in Concil. Salisburgensi sub Martino 4. anno 1281. tit. de aliena. ecclesiarum et tit. et titulo de aliena. rerum ecclesiasticarum et in Concil. Vianensi anno 1311. in Clemen. 1. hoc

tit. et in Concil. Palen. sub Urbano 6. anno 1388. et in concil. Florentino sub Eugen. 4. Anno 1440 tit. de reb. eccle. no alien. et in Extravagante Ambitiosae Pauli 2. Anno 1468. hoc tit. int. Communes et in Triden. Sesio. 25. de refor. cap. 11. et in Concil. Mediola. 1.o tit. quae pertinent ad bonnae et in Mediolanensi 2.o tit. 3. decreto 7. et sequenti et in Mediolanensi 3.o tit. de his quae ad bona Ecclesiastica tuenda Extant 4.o Co. Concilliorum

n. 11. Retenus vnersumus serie temporum obseruata omnes fere Constitutiones hac de re editas nunc subjiciamus rationes quib. Ecclesia Mota fuit vt hoc Interdictum decerneret. Cuius rei plures rationes afferri solent aliae impulsiue aliae finales vt prosequit. Redoanus trac. de reb. eccle. no alien. q. 3. a n. 53. Impulsiuae et sunt vt praelatum no deceat dispergere quae no collegit quae vo capi nititur in cap. quicumq. leg. in fine 12. q. 2. quae vo ideo remota consideratione quod res eclae quae Epi. ministerio ad ecclesiae dominium peruenerunt fuerit inalienabiles Cap. 1. Cap. 3. 12. q. 4. et alias vo. quod res eclae deo sacratae esse noscuntur Cap. diaconi 12. q. 2. quae autem semel deo dicatae sunt ad humanos usus amplius conuerti no possunt regula semel 51. de reg. iur. quae vo. ad impulsiuam cedit quia alioquin res eccle. alienari nunquam possent quod tamen fallere et ~

n. 12. Finales et quorum quarta vo. Atque colligit. ex. Sublimus 14. Cod. de sacro. ibi et sicut quod reipub. interest eclae bona integra conseruari Unde supplebant tempore ad ministros et pauperes alendos et sua tuenda sacra restauranda nealioquin omnia alienis gratis pro arbitrio suo coepisse seni animo eclia eclesiae facultatibus ad nihilum redigeret Cap. sequiis 7. 10. q. 3. lex. in prohemio tit. 14. partitae 1. quarta

Oportuit prelatis, et administratorib. potestate sub certis finib. Cohercere: Ne, Sub comento administrationis in ne depredationis tenderent cap. Indignae 21. vers. valde 12. q. 2. Cap. venerabili 37. de off. deleg. Cap. ult. de rerum... ita Donell. lib. 9. Comm. Cap. 10. Sarmiento de reditib. l. 3. Cap. 2. n. 1. Genuo. lib. 2. de Sanctorum Immunitate Cap. 17. Nec Novum est ut propter periculum maleadministrationis ex prohibeant alienationes sicem videmus In bonis pupill. l. ult. Cod. de vendendis rebus Civitatis lib. 11. l. 15. tit. 5. parti 5. l. 11. tit. 2. lib. 7. recopilationis sic in bonis prodige l. 1. l. sui ... ff. de Curatore furiosi Sic in boni pupillorum et minorum l. 1. et per totum ff. de rebus eorum l. 1. et per totum Cod. de predijs mino. l. Lex que tutores 22. Cod. de administratione tutorum Cum quib. ... compa rari No. S.m Circa vestis beneficium Cap. 1. et per totum de resti. in Integrum d. etiam in eo quod sicut tutor ... ... minoris judicium ita etiam prelatus qui est tutor aut Curator Intelligitur ... ... in clemen. q.o contingit §. Vt ani. vers. illi etiam de religio. domibus et ideo sicut tutor tenet. ... aut ... quod adquirere pupillo omisit ... 7. ... Arbitrium ... ita ... prelatus cap. ... que 12. q. 4. ... Verbo aut Negligentia ... 3. Vatiano Cap. 2. n. 1. Sanchez lib. ... de matrio. disp. 4. n. 15.

Exquib. paulatim ... ... et legitimis de causis pontificiis ... Interdictum introduxisse quo fit alienationem huius Interdictionis Manu Mortuae ... q.o ... Mortue non alienant ... et bona ... ... venerunt ss. Inalienabilia ... Polidorus ... lib. 17. historiae ... in Aeduardo. ... Gregor. lib. 25. Sintagmatis cap. 2. n. 2. quod adeo verum est ut ... enatio sine justa causa Ipso jure Nulla et irrita sit

cap. quisquis 19. cap. quidquid 36. cap. alienationis 37
cap. sine 52. vers. irrita 12. q. 2. cap. 1. de his quae
fiunt a prelato ea. rone legis non dubium 5. cod. de legib.
cap. vulturane 25. ibi §. Contra et constituta Sino-
di ab epi quodiam alienari nullo patiuntur omen-
to 12. q. 2. et ex alio § nunc rei nomine competit
vindicatio ad res et fructus perceptos tamquam ex re
eccle. cap. non liceat 20. 12. q. 2. cap. si quis 6. hoc
tit. ita Rodoanus de reb. eccle. q. 22. a n. 38. Menoq.
de arbitra. casu 172 a n. 38. Petrus Grego. dic. cap. 8.
a n. 1. Azor 2.° to. moral. lib. 9. cap. 9. 8. Castillo de
usufructu. cap. 54. n. 8. Gonçalez ad regulam 8.^m gla. 56.
a n. 94. Vittus in praxi decis. 13. quae nullitas cum fue-
rit inducta eccle. favore ita demum accipienda est
si m.° ipsa eccla. velit iuxta tex. quae ita vulgo accipi-
unt in cap. cum a 42. 12. q. 2. in eius q.^d arbitrio
est an velit ratam habere alienationem nec ne q.
idem no ponit. in loco eius quem res alienata est argo. l. su-
tia. 13. §. si quis a pupillo ff. de actio. empti docet
gla. verbo sedet in cap. 2. ne sede vacante. Cobar. prac.
quaest. cap. 22. n. 10. Gutierrez lib. 2. practicarum q.
22. a n. 9. Surdus de alimen. tit. 8. privil. 50 n.
80.

1. 1. Nec movere debet q.^d scriptum legitur in cap. apostolicos 13. deq.^o
quisquis cap. sine de rebus 42. cap. precariae 44. 12. q. 2.
ubi requiritur rescisio contractus ut res alienata ad ecclesias
ius patrimonium revertatur quae rescisio no obscure significat
meno iure valere d. (...) dicendum est ea verba
no ad iuris effectum d. ad factum ee referenda quasi aliena-
tio quod facto processit facto quoque revocet. ut docet
Rodoanus ubi supra q. 17. cap. 1. n. 10. et 17. in quo sen-
su no est infrequens in iure verbum rescindere usurpari
ut in l. si (...). cod. de rescindenda vendi. cap. no solum 7.
de apella. in 6.° quod v. in dic. cap. apostolicos scribit.

nullū epūm posse alienare ~~cimelia~~ cimelia vbi obiter adnotemus eo verbo significari thesauri et opes reposi te, nec non instrumenta preciosa et ideo cimeliarchus est qui cimelijs aut tesauro est preest vt ex Amorare notat Anto. August. de Emenda. Gratiani lib. 2. dialogo 7. et locus in quo res hę seruabantur vocabatur cimiliarchium l. vlt. §. vlt. Cod. de bonis autoritate iudi. possi. l. libris 20. §. 1. Cod. de agricolis et censitis lib. 11. Nouel. vt eccla. [illegible] resurrectionis vers. nō minus in prin. colla. 2. obseruat Anastas. Germo. lib. 2. cap. 17. n. 32.

2.° Sit L 5.

priori traditioni obloquitur tex. in Cap. venerabili 27. de off. deleg. cap. vlt. ad finē de accusa. vbi proponitur epūs de quib. ibi specialiter fuisse prohibitum ne res ecclę alienare in de effici videtur citra illā specialē interdictionē aliena tiones mero iure valere. R. respondendū est in his iurib. non de quibuscunque prelatis haberi s. de illis qui de dilapidatione rerū ecclesiasticarū erant suspecti qui lasu bz. ex generali interdicto nō possent res ipsas alienare speciali eni interdictio de qua ibi magis locū afficit vt nec illis casibus quib. alienatio permititur de lide prop ter suspicionis vitium subiicitur ita Joan. Andreas et Hos tien. nec id mirū videri debet cum frequens nō sit in iure propter suspicionē dilapidationis seu fisci alienationē bonorū interdici vt in l. de [illegible] in fine ff. de [illegible] rio. l. si creditores 20. §. plane ff. de priuilegijs creditorū l. si fideiussor 7. §. vlt. ff. qui satisdare [illegible] ex eadē [illegible] dicunt in alijs casibus l. Imperator 53. ff. ad Trebell. l. si constante 24. in prin. ff. solu. matrim. l. vir 29. Cod. de iure dotium auten. de qualitate [illegible] dotis §. illud quoque colla. 7. l. cuius 35. §. vlt. ff. mandati l. si pro Lar. Cod. eodē tit. cap. 1. de fideiuss.

Cap. 4.^m

Prohibitio alienationis bonorum Ecclesiasticorum an sicut voluntariam ita necessariam afficiat?

Cap. 4.^m

N. 1. Illustravimus generalē prohibitionē alienationis rerū ecclesiasticarū. Sed cum alienatio alia voluntaria alia necessaria sit, videamus an utraque in hoc interdicto contineat. Et quidē ext. hec alienationis genera in re proposita in signis extat differentia quod p. hec prohibitio de sola voluntaria nō ita de necessaria intelligat. Utque in ceteris alienationis prohibitionib. contingit, ut videre est in alienatione rei dotalis l. 1. ff. de fundo dotali l. 2. cod. ead. tit. in alienatione rei litigiosae l. divus 3. ff. de petit. heredit. l. alienationes 13. ff. famil. ercis. l. 1. cod. de litigiosis in prohibitione alienationis testo facta l. filiusfamilias §. divi vers. 3. hec ff. de lega. 1.° l. pater 38. in prin. ff. de lega. 3.° l. cū fidei 9. ff. de fideic. missariis libertatibus, in alienatione judicii mutandi causa l. 4. §. si quis ff. de alienat. judicii, in alienatione rerū minorum l. 1. §. praetori cum sequen. ff. de reb. eorū l. 1. l. int. 17. cod. de praediis minorū ita docent post antiquiores Tiraquel. de retractu §. 1. glo. 14. a n. 11. Pinel. l. 1. 3. p. a n. 24. cod. de bonis maternis Pedoanes de reb. eccle. q. 5. cap. 22. a n. 2. Caldas lib. 1. forensium q. 23. a n. 37. Cusa. lib. 7. quaestionū Papin. incip. l. alienationes et lib. leg. in l. peto 69. §. quidū ff. de lega. 2.° Barbosa differentia 123. Molina lib. 4. cap. 5. n. 2. et cap. 8. a n. 1. Donel. lib. 9. comen. cap. 13. vers.

alienatione faber lib. 24. conjec. cap. [illegible] causa differ
illa vero comendari solet q. semper in jure necessa
riae causa creatione intelligit. et si qui ex nece
ssitate alienat magis venia dignus est quam ille
qui sponte distrahit. l. si ordinari 29. ff. [illegible]
[illegible] 47. ff. fam. [illegible] l. bens. [illegible] compositi [illegible] 44.
§. ult. ff. [illegible] l. qui [illegible] 23. ff.
de manumissis test. l. et ideo 22. ff. de condic. in-
dic. l. ult. §. si propter ff. de publicanis [illegible]
lex. [illegible] dom. [illegible] lib. 1. [illegible] cap. 3. §. 2.
an. 44. vectigal vulgo alcabala non debet ex
distractione necessaria [illegible] alias [illegible]
[illegible] de Gavellis [illegible] 22. [illegible] de [illegible]
[illegible]

Ex qua differentia facile colligitur [illegible] adhuc n. 2.
magis l. 1. §. 1. pupillus [illegible] l. si [illegible] ff. de [illegible]
torum l. 1. et 2. cod. de [illegible] et l. [illegible]
[illegible] 73. §. 1. ff. de contrahenda l. [illegible] §. [illegible]
fideicommissariam l. [illegible] 52. §. si cum ff. de fideicom-
missariis libertatibus l. causam 20. in prin. ff.
de manumissio. l. si rogatus 20. ff. de manumi-
ssi vindicta. In quibus juribus ex causa nece-
ssaria permittitur minoribus alienatio rei [illegible]
sine solemnitate quae necessaria foret si [illegible]
[illegible] distraheret. [illegible]
heredem institutum [illegible]
[illegible] sine illa solemnitate [illegible] praestare
q[illegible] hic alienatio magis ex necessaria causa [illegible]
[illegible] quam ex voluntate [illegible] dicta legis magis
l. §. si [illegible] legatus [illegible]

dicit. 50. capit. 3. n. 22. Barbos. de potest. epi. 3. p. alle-
gatione 95. n. 31.

3. Sed huic diffic. occurrere videntur l. qui-
dam ecc. l. 10. §. 21. ff. de fideicommissariis libertatibus
ubi prohibita a testatore servi alienatione, non solum
voluntaria, sed et necessaria distractio dicitur intelli-
gitur, adeo ut necessariam distrahere heres lice[illegible]
... fideicommissaria ... compe-
tat quae diffic. ... a DD. ... n. 167. inter quibus ...
... favore
libertatis quae expositio non debet admitti ...
... plane
consideratio ... consil. 72. lib. 1. ... consil.
20. n. 37. lib. 2. dum ...
... alienatione ...
... generaliter ... servi aliena-
tionem ... significat illud verbum ...
... verbo
aperte ... non fuerit pro-
latu ... jurisconsulto.

Prohibent vim servitu l. quidam 10. l. 10. §. 21. de fideicommissariis lib.

4. Quare hi solutionibus rejectis
ut verum ... obiter ... alienationem servi ... causis ...
... prohibiti ... favore ...
eiusdem favore ... denique heredes ... legatarii qui
... consulti ... voluit ... generali ... l. 24. §. si pe-
titum ff. de fideicommissariis libertatibus ...
... n. 41. ... casu si dominus
ea lege vendat aut relinquat ut manumittat liber
non erit sed emptor sive heres ... manumittat l. la

§. cod. si mancipium ita fuerit l. si venditor 6. in prin. ff. de servis exportandis l. servi 44. §. servo servis ff. de lega. 2. l. ille q. 4. ult. ff. que et aquibus l. 4. §. in illis l. servus 9. ff. de manumissio. l. contra. cod. de testamentaria manumissione. l. ult. cod. qui nō possunt ad libertatē, quia fuit contra[?] voluntatē domini non[?] causas et metu huius penę servus qui in officio et obsequio continerent ut notat Donel. dic. lib. 9 cap. 20 vers.o conventione et antea que censure salicety in l. 3. n. 2. vers.o oppono q. cod. de condictione ob causam tipus[?] Indic. §. diui n. 83. et ibi Lorcas[?] n. 147. q. alia ratione afferat Bar tol. dic. §. diui n. 24. quā q. contra[?] receptā opi ꝑbeat. Gomez l. 40 n. 66. cum ex. rete[?] impectant[?] Cantien.[?] in l. legis 135. ff. ea lega[?] ff. de V. O. faber 4. p. Decade 87 errore 6 2.o v.o casu si contra vita[?] mi precepto alienat. fideicomissaria libertas dat videtur l. cū fideri[?] q. l. quidā 20. l. vogo[?] 21. ff. de fideicomissariis libertat. exemplo dū extra famil. vetite distrahit. quasi alienat. videt. ꝑ presumptionē vetita ꝑximioris[?] de familia l. pater §. fratre ff. de legatis 2.o 3.o 7.o casu intersit quia mente testator prohibuerit alienationē et manumissionē dic. l. ult. cod. qui nō possunt dic. §. si petitur explicat Caldas dic. q. 23. n. 20.

(licita cog-

nitis[?] decendū est cū Alberico in dic. l. cū si deo[?] Cuja. lib. 13 obserua. 9 sentam[?] dic. l. cum fideri dic. l. quidā dic. l. vogo tractare de illa[?] in quanto fauore servorū prohibita fuit alienatio ita[?]. in quo casu multū interest an

intelligunt.[?] dic. ll. 20 et 21. cū Cuja.

alienatio necessaria fiat propter creditores te-
statoris an propter creditores heredis. Lo. capi li-
bertas fideicommissaria propter alienationem illam
necessariam Intercedit dic. l. cum fidei commissi verum
nondum pro non usurpari contendit cuja.
dic. leg. §. idemq. est in fideicommisso famil. relicto
licet cum et propter alienationem necessariam ex testatoris ca-
[illegible] quasi de illa non sensisse videretur. dic. §. et
[illegible] l. [illegible] 43. §. ult. ff. de lega. 2o. 2o. [illegible]
casus libertas fideicommissaria competit quoniam seu spon-
te seu ex necessitate heredis servus alienetur. verum
est contra testatoris voluntatem servum alterius
servitutem capere. Et in hoc casu [illegible] tex.
in dic. l. quidam 10. dic. l. rogo 21. quod idem ser-
vatur in fideicommisso famil. quod fit propter ali-
enationem heredis necessariam debet. l. peto 69. §. pre-
dium ff. de lega. 2o. l. statius 43. §. ult. ff. de jure
fisci. Illa tn. differentia servata quod fideicommis-
sum familiae non debet. nisi post heredis mortem.
dic. §. predium. fideicommissaria vo. libertas confes-
tim competit dic. l. rogo; quasi statuliberta-
tem [illegible] sub conditione alienationis dic. l.
rogo l. non tantum 51. §. qui ff. de fideicommissariis
libertatibus adeo ut si postea ab herede ser-
vus alienatus redimatur multo minus impedia-
tur libertas impediatur. Cuius semel conditio exti-
tit dic. l. quidam dic. l. rogo. Quoniam primum
adeo. idem dicendum est in alienatione rei [illegible]
[illegible] alienari sub pena translationis dominii in
proximum consanguineum quo casu si res aliena-
ta sit et postea redimatur, non impeditur

nor Impedita jus quesitum Consanguinea Vt elegan-
ter docent Agathas decis. 111. et alij Laudati in Me-
mo. addditionibus ibi.

2.° superior differentia (?) ibi — n. 6.

cit. L. Causam 20. in ... idem ff. de — adversat. L. Causa 20.
manumiss. Vbi postquam Scribit Minorem 20. an-
nis non teneri ex L. Sentia Causa probare Manu-
missioni Servi sibi donati ea lege Vt Manumitteret.
Subijcit non idem jus ee. in fideicomiss. libertat. Cu-
ius Causam Minor probare debet et in. in 2.° utroque
Casu alienatio seu Manumissio fuit Necessaria Vt
Minor approbanda Causa (?) Vt apparet Sen-
sibus ... ff. de manumiss. vindic-
ta. Cui difficultati (?) Acursius in dic. L. Causa
Verbo libertate et ibi Cuja. ... Responsa Papin.
existimant Sententiam dic. L. Causam Vers.° non idem
accipienda ee. non de Servo testatoris d. de Servo proprio — Cuja. et Acursij illustr.
ipsius Minoris quo Casu Non Mirum Si Causa exiga-
tur ... propositum dic. L. Si rogatus Vers.° ubi que
expositio (?) in se Vera sit ... Conve-
niat Papin. in dic. L. Causa ... non Vere diver-
sum jus Int. hos Casus Constitueretur Si diversitas pers.
proponiret.

Quare Magis ... dicamus Cum fabro in juris
prudentia ... Sentiam dic. L.
Causa ... ee. de Servo proprio testatoris qua — Ant. fab. illustr.
Si Papin. ibi eleganter differentia Cadat Int. Ser-
vum donatum Vt manumittat. et int. Servum cui
libertas fideicomissaria relicta est a Minore. L.° m.
Casu ideo non est Necessaria probatio Causa q.° Cessante
Minores Manumittere ipso jure libertas Servo obtin-
get L. penul. ff. qui sine Manumissione dic. L. Si ro-
gatus 20. § 1. quibo (?) In fideicomissaria libertate

in qua [illegible] propter Moram Minoris [illegible] ipso iure d. a pretore ad libertatē perducit. l. cum vero 26. §. subuentum ff. de fideicomis. liberta. at que ideo non mirū si pretor prius causam huius fideicomissariæ libertatis probet et inquirat dic. l. causam vers.o non idem qua probata incun[c]tanter permittere debet rei [illegible] emanumittere dic. l. si rogatus 20.

N. 8. — Diximus alienationes necessarias a prohibitione generali exceptas ee. d. cum necessitas varie diuidi soleat inde quæritur qualis necessitas [illegible] iustā causā prebet alienationi rei ecle[s]siasticæ et cæterarum rerum inalienabiliū? et sane omissis variis diuisionibus necessitatis quas ad rem propositā traditis al Menocius de arbi. casu 182. a n. 7. verius sentio illas solas necessitates locū facere alienationi quæ iuris ee. dicuntur non v.o illas quæ ex facto voluntaria [illegible] adeo ut in prioribus nulla solemnitas requiratur ut recte docet Abbas in cap. pastoralis n. 9. de his quæ fiunt a prelatis [illegible] sei exempla et frequentia

quæ necessitas requirat. ad hoc ut alienatio valida sit

N. 9. — Imo et cum res eueniit [illegible] iudicis sentam [illegible] §. pignori et §. idem ff. de reb. eorum l. 1. ff. de fundo dotali Capicial [illegible] barbo in l. 1. §. 5. a n. 11. ff. soluto matrim. Imo et q.do res pro pignori [illegible] distrahitur hæc em. pignoris distractio magis est prioris obligationis exequtio quā noua oblig.o l. si [illegible] pupillorum 7. §. 1. ff. de reb. eorum et ideo non inmerito necessaria alienatio censetur Bar. in auten. hoc ius n. 2. cod. de sacro. Vedanus hoc tit. q. 51. cap. 14. Menoq. remedio §. adipiscendæ n. 13. Molina lib. 4. cap. 3. n. 7. ubi ea hac rone [illegible] bona [illegible] principis vena

obligatum postea sine alia noua Venia distrahi posse hanc traditionem tuerit lex indic. §. 1. ubi in hac spe ait tutius ee. si prius praetor adeatur quatenus illa necessaria causa pignoris satisfaciendi sit vel ad temminoris sine nouo decreto alienanda. respondendum est verbum tutius, indic. §. 1. congruentius magis quam necessitatem praeseferre ut et in L. si servus 34. §. si is ff. de oblig. et actio. cap. quemadmodum 25. §. ult. unde deducitur quasi ultra in dic. §. 1. senserit quod sine dicto res obligata distrahi possit ubi tamen sit adhuc id per magistratum expedire exemplo L. si stipulatus sea. §. si carem ff. de solutio. L. 4. cod. de pigno. neque necessarius negotium faceret subjicit. in dic. L. si pupillum 7. §. si praetor ubi ex tradicto praetoris pignori obligari permittatur dicit non posse sine nouo decreto distrahi. Nam ut recte animadvertit Molina dic. cap. 5. n. 3. sentit dic. §. si praetor illas responsa est ut si decretum detur de obligando non potuit statim ea vi eius decretum res ipsa vendi sine alio sit si ea post factum decretum venditio fiat justa L. 4. ff. de pignorat. actione quia intelsa procedit lex in dic. §. 1.

N. 10. Neque obstat L. 1. termino:

3.m exemplum est quod census N. 11.

cui debitus a creditore redimitur hoc enim redemptio sine ulla solemnitate praelato stabilit. hoc est tertio quia solutione incipit alienare intelligatur §. ut ex contrario Inst. quibus alienare licet. hoc tamen alienatio magis necessaria quam voluntaria est cum legis ministerio fiat et ex natura contractus obligatio resolvatur. quia non eadem dicendum est in tutore curatore et ceteris personis quae prohibentur alienare prohibentur ut rite docent Gaspar Rodriguez lib. 2. de reditibus q. 13. a n. 30. Avenda. de censibus cap. 106. n. 5. licet dilatat

feliciani l. to. de censibus lib. 4. cap. unico n. 4. contra quem etc. verius est redemptione facta a prelato tutore et ceteris personis prohibitis sine ulla solemnitate utilem ec. quo magis liberatio et resolutio contractus quam alienatio sit ut docent rodrig. et amendatio ubi proxime.

n. 12.

Quod vero rodriguez dic. q. 15. n. 23. subjicit necessarium ee. judicis decretum ut solutio seu redemptio rei beneficio restis [illegible], si facta pecunia postea appareat culpa prelati seu tutoris amissa ex regula legis l. cod. si adversus solutione l. 4. tit. 14. partit. §. hodie post justin. in l. sancimus 25. cod. de adminis. tutorum dic. §. at ex contrario vers. d. etc. hoc etc. de plano procedit. aliter atque esset dicendum si jure veteri attenderetur quo solutio tutori seu prelato facta a debitore, ipso jure ei liberationem parabat l. ait lutor 7. vers. rescidere cum sequen. ff. de mino. l. paulus 46. §. tutelle et §. ult. ff. de administra. tuto. ad quod jus referenda est traditio illa quam probant plures citati a caldas in l. si curatorem verbo lesis n. 60 montez a cueva decis. l. aragonie alioquin attento jure novo falsa est ut advertit idem caldas dic. verbo lesis n. 66. male notatus in eo gutierrez de tutelis 2. p. cap. 22. n. 17. et docent feliciani 2. to. de censibus lib. 4. cap. unico n. 8. amenda dic. cap. 106. n. 3.

n. 13.

Ego vero illud admoneo judicii decreto quod dicta lex sancimus in solutionibus adjicit dumtaxat ee. necessariam in solutione sortis principalis census non vero in redditib. et annuis pensionibus ipsius census ut aperte colligit. ex dic. l. sancimus vers. non autem. neque etiam in usuris aliorum debitorum et pena-

nali. Metas et Certum Solidorū quantitatem non excedentibus L. Constitutione 22. Cod. de administra. tutorū explicant huius juris singularis rationem afferentes post Antiquiores explicant Donel. lib. 21. Comen. Cap. 12. vers. 5. Esforcia de Vit. q. 52. a n. 82. Cuja. lib. 11. respon sorum Papin. in L. pupilli 96. ff. de solutio. et notant Gutierrez Dic. Cap. 22. n. 5. et 20. faber lib. 17. Conjectu rarum Cap. 13. Neque etiam erit necessariū judicis decretū in Spe L. penul. Cod. ad Trebel. quam recte explicat Donel. ibi a n. 1. capulus his que tradunt Caldas Cerca Cuius Leg. Intellectū Dic. Verbo Lesu a n. 56. Esforcia Dic. q. 52. n. 82.

Superioribus alienationis necessarie exemplis est et aliud adjiciendū quod versat. circa divisionem rei Com. que alienationis vicem obtinet L. 1. Cod. Communia utriusque judicij ... distingui solet an aetas prohibeat. a Socio ad rem Communē dividendam an ipsa aetas provocet. 1º Casu cū alienatio necessaria sit sine ulla solemnitate ... haberi debet L. Iubemus ... in princ. vers. ... Cod. de sacrosanctis. Non ita in 2º Casu cū alienatio voluntaria sit quae distributio in rebus minorū etiam ... L. 1. vers. si ... Com. L. si pupillorū 7. in prin. ff. de reb. eor. L. eisdem 17. Cod. de prediis minorū et in conditione ... et in fundo dotali quae ... Com. L. eidem ... §. 1. Cod. de fundo dotali L. cum ... 78. §. ... ff. de jure dot. L. ... ff. de ... etiamque ff. de castren. peculio ... hanc satis ... Vedranus ... q. 2. Cap. 35. ... Consul. 53. n. 4. et 5. Brisonius lib. singulari ad L. Jul. de adul. Cap. 29. ... quorū traditione in merito discedit Sarmiento de redditibus L. p. 1. Cap. 2. n. 25. ... in hac re Minorem ab aetate separat. Contendens etiam posse ... provocare ad di-

visione rei Communis, In qua Semper Utilitas Inter cedit quae sola sufficit Ut Utiliter rei cesset alienatio.

N. 15. [illegible] hic pugnat l. inter pupillos 20. ff. de autoritate tutorum Ubi proponitur pupillos paterna hereditate divisisse et ita supponit potuisse licet ad divisionem provocare qua diffi cultate videtur Accur. ibi Verbo non assignante cit. ibi glos. solutione [illegible], [illegible] potiorem tamquam notabiliorem placuit Bartulo ibi n. 1. et verà profitetur ibi [illegible] refellit eam [illegible]. [illegible] ibi [illegible], [illegible] obscuro proposita quaestione a [illegible] ibi agitata fuisse an divisio facta inter pupillos praesente tutore non tamen assignante teneret. et ait tutoris Autoritatem satis esse Ut divisioni stet. licet tutor non assignaverit quae sententia Ut vera sit accipiamus oportet eo casu quo divisio Utilitatem praesumit id autem contingere potuit cum divisio inter pupillos fuit facta hereditatis paternae respectu bonorum mobilium vel respectu redituum praediorum Communium non respectu ipsorum praediorum l. lucius 42. ff. famil. herc. facit elegans Ambro. [illegible] lib. 5 de fide ibi bona pietas refugit arbitrorum in divisione paternam.

N. 16. Putemus et aliud superioris rei exemplum quando pater filiam dotat hic enim dotis datio idem alienatio necessaria est quae a legis necessitate proficiscitur l. qui liberos 19. ff. de ritu nuptiarum l. ult. ff. cod. de dotis promissione et hac de causa bona alias inalienabilia possunt Utiliter alienari l. mulier 22. § cum proponeret. l. a filia 62. in prin. ff. ad trebel. Autem, [illegible] cod. communia de legatis explicant post antiquiores [illegible] hortit. q. 2. cap. 10. Menoch. de [illegible] casu 282. an. 66. et Lacius lib. 4. praesump. 189. Molin. lib. 4. cap. 6. a n. 2. Peregrinus de fideicommis. arti. 42. per totum Surdus decis. 62. faber l. 9. decad. 20. errore 3. qua ex [illegible]one. tutor alienare

Intelligitur n. 11. l. inter pupillos 20. ff. de auto. tuto.

nec [illegible] cap. 19. [illegible] qui cap. [illegible]

potest res pupillaris ad sorores pupilli dotandas l. cum plures 12. §. cum tutor ff. de adminis. tutorum l. 12. tit. 16. parti. 6.

Hec tamen traditio juris remedium poterit ad alienationes rerum ecclesiasticarum Nam sicut hodie in Hispania non servatur Constitutio dicta autent. nisi rogati bona majoratus Cobar. lib. 3. varia. cap. 6. in fine Barbo. l. 1. d. p. n. 131. ff. soluto matrimonio. Multo fortius non procedet in patre clerico ut ex causa dotis alienare possit res ecclesiasticas dum filias legitimas nuptiis tradiderit obligatio que illa legis tantum clericum tenebit circa redditus beneficiorum bone domini qui in his dominus habet ea notatis in cap. 2. de preben. etiam cap. cum in officiis 7. de testis idemque dicendum est in statu clerico ut ex prediatis fructibus sorores legitimas dotare teneatur ut docent plures sitati a Cenedo ad decretales Collectanea 102. N. 1. Barbo. dic. 4. d. n. 152. Sudus de alimen. tit. 25. q. 5. Marta de jurisdic. 4. p. Casu 63. a n. 4.

N. 17.

His tamen vehementer pugnat text. in cap. 3. de arbi. ubi proponitur fratrem clericum promisisse certam dotis quantitatem pro sorore maritanda in cap. ... arbitrio fuisse sumptos qui certam redditum beneficij partem annuatim adjudicarunt pro debito in hac specie Pontifex ait utile esse adjudicationem atque ita hanc obscure significare videtur alienationem redditum beneficij hac causa dotis clerico permitti deget. deffin. quod redditus beneficij possunt in causa judicati capi et creditorib. addici pro debito ejus clerici cap. olim 16. de testi. spol. cap. 2. vers. aliquin de fidejussorib. et ibi gloss. verbo redditib. Sarmiento

1 3.

Obstat text. in cap. 3. de arbi. et insfra ...

4. p.ᵉ Cap. 1. a n. 1. Conducit l. Comodis 10. ff. de re Iudi. l. 4. Cod. de Executione rei Iudicatae nexuit hos nodos Cenedo dic. Collectanio 102. n. 2. cong. eae adeo diffuse tradit ut Insolutus relinquatur quare ut Orbe faciam verius est aliquando Venditur beneficium earum iudicari pro debito, Interdum Interdictum permittitur quando alia bona non suppetunt quatenus ante et ad sumptum Creditori addicunt quibus debitum ex exclusit deductis necessariis alimentis et in hoc Casu explicanda. l. Ex. indic. Cap. 1. et indic. Cap. Olim Texanus. de Debitis § 1. qu. 7. n. 50. Cabar. 2ᵒ Vari. Cap. 1. n. 9. Interdicitur vero mutuis quando fit Imperpetuum, ponead Vtilitas Creditoris: hec enim adiudicatur adeo inutilis et quando Cedit in cetera damnum quod ex post facto forte Invenerit. Cumetiam propter iuris prohibitionem que In Duxit ne beneficiorum redditus in perpetuum alienarentur Cap. 1. de locato Clemen. 1. Docet. et in hac lex explicandus ibi Ex. indic. Cap. 3. de Arbitris obligata verbo Cestire Abas n. 2. Barbo. in Collectaneis ibidem n. 5.

An alienacionis prohibitio usucapione et praescriptionem quoque afficiat.? cap. 5ᵐ

N. 1. Questio hec Magnis Contentionibus Vexari Solet Interpretes, adeo Ut in ea plerique secum sibi pugnent Bartol. enim in l. filius 114. § divi n. 22. ff. de lega. 1ᵒ. Scribit ex prohibitione alienationis non sequi Usucapionem ee. prohibitam at idem Bartol. Contra-

unim scribit in l. ubi 24. ff. de usucap. prioi sen-
tentie adstipulant. Scitati a Franquelli de retrac-
tu §. 1. gla. 9. n. 25. late Pinel. in autn. Nisi
n. 25. Cod. de bonis maternis. Posteriori v.o sente
sequentis [illegible] DD. accedunt ut constat ex
Neuisio in Foric. l. ubi verbo nihil. et in l. 2. Cod.
de usucap. pro emptore mauiele lib. 3. communiu
tit. de praescriptionibus concl. 13. an. 1. die. gla.
9. a n. 250. Gomez l. 40. n. 90. Covar. regula po-
ssessor 3. p. §. 9. n. 4. Caldas lib. 1. forensium q. 23.
a n. 101. Barbo. l. 1. §. p. n. 23. ff. soluto matrimo.
Molina lib. 4. cap. 10. n. 1. Cuja. in l. alienationis 28.
ff. de verbo. signi. et lib. 14. obseruat. q. Donel. lib. 5. co-
men. cap. 23. utriusque sente momenta et rationes
expendamus.

Igitur pro prima sente. facit q. usucap. - N. 2.
pro alienationis speciem sit. dic. l. alienationis 28.
l. 1. §. quod si in lite ff. si quid in fraudem patroni, quod sente quamvis
illustrat Redoanus hoc tit. q. 2. cap. 2. et 3. negari usucap. alienationis
tm. no pt. magis necessaria qua voluntaria aliena ipsis. sit tn. subhaustu
cione ce... [illegible] legis potestate et menilenio fecerit verdicto no contract.
introducta propter bonum publicum l. 1. ff. de usucap.
et ideo no mirum si sub interdicto alienationis non
contineatur exemplo ceterarum alienationum quas propr
tu necessitatem permitti illustravimus cap. prece-
denti praesertim q. si judicis sente alienationem
necessariam facit multo mais facere debet legis auto-
ritas cuius imperia potentiora ee. solent qua hominis
et ratat Usuai. ad Donel. lib. 5. comen. cap. 30.
lit. d. 2o. suadet. ex eo qd. scriptis legimus frequenter

In jure nro: res ecclesiasticas utiliter usucapi et praescribi posse cap. 2. cap. de quarta et per totum de praescrip. cap. 2. eodem tit. in 6.° quod per ministrum ad eccle. dominium pervenerint sunt in alienabiles cap. 2. cap. 3. 12. q. 3. et alia ratio quod res ecclesiae deo sacratae ee. noscunt. cap. diaconi 12. q. 2. quae autem semel deo dicate, in humanos usus flecti non possunt, regula semel. 51 in 6.° quaesito. ideo impulsiba credit quod alioquin res eccle. alienari numquam possent quod tamen falsum est. 3.° res restitutionis subjectae quae alienari vetat. l. ult. §. d. q. cod. communia delegatis poterat jure veteri per longum tempus capi l. sic 36. ff. de usufructu legato quod hodie aliud sit eadem l. ult. §. sin autem. 4.° ea pindit lex 3. ff. de diversis et temporalibus ubi reges non poterant alienari l. quemadmodum 7. cod. de agricolis et censitis lib. 11. nonque posse praescriptione queruntur quibus rationibus ducti hanc sententiam probarunt antecessores nri.

N. 3.

pro 2.a sententia

Posterioris vero sententiae fundamentum arga. 1.° ex dicta l. ult. 24. 2.m eadem l. alienationis 28. 3.m ex l. si fundum 16. ff. de fundo dotali. 4.m ex l. si commun. 10. in prin. ff. quemadmodum servitutes l. [illegible] 48. in prin. ff. quemadmodum usus neque interest ff. de acquir. re. dominio l. ult. cod. de usucap. pro emptore praeterea expendit l. cum sponsus 12. §. 11. ult. ff. de publi. ubi in re per legem alienari vetita tantum non habet publiciana quod nec usucapio cum valeat argum. de publi. ad usucap. et vice versa, l. 3. et si 7. §. ult. l. sive 9. §. haec actio ff. de publiciana junctis latte tradditis a benedic. Pinel. lib. 1. selecta. cap. 17. 2

Alij V.o in hac controversia existimant multu Interesse an lex, quae alienationem interdicit, id faciat simpliciter et absolute: an vero quid idest non servatis certis solemnibus: 1.o enim casu, in prohibitione alienationis continetur etiam usucapio et praescriptio; in 2.o v.o casu non continetur; cum ex quo usucapionem introduxit, subeat vicem solemnitatis quae in illis alienationib. desiderat. ab eadem lege ita Bart. in l. ult. n. 7. Cod. In quib. causis in integrum restitutio, Abas in cap. cum non liceat a n. 7. et ibi Parisius n. 17. de praescrip. Verozius in lap. nulli n. 81. Rochit. scitati a Grabiele dic. concl. 13. n. 19. Faquin. lib. 13 Contro. cap. 80. Pinel. dic. cap. 17. a n. 16 et 19. cuius dist. hic exempla afferant quod simplex alienationis interdictio invenitur in re sacra, religiosa, publica, dotali, litigiosa; prohibitio v.o alienationis, vero quid locum habeat in rebus ecclesiarum, pupillorum et minorum ~

Ego V.o vero — n. 5.

in hac controversia censeo debere proferam, existimo regulariter interdicta a lege alienatione usucapionem quoque interdici quamvis sententia legis non iubeat dic. lex l. ubi 24. ut recte tendit Pinel. dic. auten. nisi n. 22. aperte enim confirmatur ex ratione tradita in dic. l. alienationis 28. et in aliis iuib. ante hos sup. allatis n. 3. ~ nec nos intentionem movere de tota eaque propria senten. expendimus; nam 1.o quia verum est usucapionem magis esse alienationem voluntariam quam necessariam licet enim a legis potestate fuerit introducta quia tamen semper supponit patientiam eius contra quem usucapitur, hac ratione potius censeri debet voluntaria alienatio ut non obscure Paulus tradere videtur in dic. l. alienationis ibi Vix enim est ut non videatur

2.a Sentent. libere amplectimur —

atur alienare etc. quae verba frustra illudere tentant Pinel. ubi supra a n. 29. Caldas in l. Si curatorem verbo Infra legitimum n. 28. a quibus non longe ei. Videtur Osual. lib. 5. Comen. litera, A.

N. 6.

2.º non obstat quod res ecclesiasticae et alienari vetitae praescribi tamen non prohibent. Nam imo et praescriptio aperte in eis excludit. In cap. 2. vers. contrarius hoc tit. in 6.º et et In cap. de quarta cap. si diligenti et per totum de praescriptio. Admittatur praescriptionem tamen etc. oportet longissimi temporis 40. annorum nec sufficit longi temporis, unde non male quidam opinantur interesse in hac quaestione quam disputamus inter longissimi et longi temporis praescriptionem ut in rebus alienare vetitis non sit locus praescriptioni longi temporis: locus vero sit praescriptioni longissimi quae differentia non obscure cernitur ex l. ult. §. sin autem cod. communia delegatis l. 1. et auten. nisi cod. de bonis maternis docent Castrensis indic. §. sin autem. Ripa dic. §. divi n. 114. et ibi Crotus n. 179. Parisius dic. cap. cum non liceat n. 28. Molina dec. cap. 10. a n. 1. Gama decis. 342 n. 2. neque differentia haec ratione deficit. nam praescriptio longi temporis justum titulum requirit l. diutina cod. de praescrip. longi. l. nullo 24. cod. de rei vindi. l. Celsus in princ. ff. de usucap. non ita praescriptio longissimi temporis l. omnes l. cum notissimi l. sicut §. 1. l. ult. cod. de praescrip. triginta l. 1. cod. de anali exceptione nisi sui commune ... cuius praesumptio sit contra praescribentem tunc enim in praescriptione longissima titulus justus requiritur dic. cap. si diligenti vers. cap. 1. eod. tit. in 6.º

In praescript.e longi temporis requiritur justus titulus, in praescript. longissimi non ita

Nec hanc differentiam curabit tex. in l. Stico 36. 7.
ff. de usufructu legato ubi longi temporis praescrip-
tio locum habet in reb. restitutioni subiectis quae
tn alienari vetant. l. ult. §. d. quo Cod. comunia de
legatis quam differentiam ut diluamus scire oportet maior.
me controuersum esse an iure veteri fidei. res restitutio
ni subiectae essent vetitae alienari. Accursius dic.
§. d. quo verbo iure vetere existimat non fuisse prohi
bitas alienari quam sententiam non obscure confirmare
videtur d. [illegible] §. d. quia ibi iure vetere compositio-
nem. deinde pro sua sententia adducit l. d. et tex.
§. quod autem ff. de petit. heredit. l. Titius 54. ff. ad Trebell.
subscribunt Accursio Donel. lib. 7. comm. cap. 27.
et in dic. §. d. quia n. 2. constanter Faber 3. de
decade 10. errore 1. et 4. et decade 22. errore 1.
2. et 3. Mouit praecipue tex. l. si heres 70. §. 1. ff. ad
Trebel. Albertus in dic. §. d. quo subit sam [illegible]
... constitutum est in dic. §. d. quo ubi illa ver
ba iure vetere consuetudinariam dispositionem sic accipit.
Bartolo sequentes alii accedunt Castren. ibi n. 4. Aleia.
in l. 3. §. neque n. 7. ff. ad Trebel. eo quibus vehe
menter stringit l. ult. §. ult. ff. de lega. 2. ubi aliena
tio rei restit. subiectae non aliter valet quam si heres et
emptor iusta ignorantia habuerint. deinde facit
l. quidam 26. §. 2. quis filium ff. ad Trebel. ubi servus
hereditarius qui alii erat restituendus, si ab herede
manumittatur libertas propter eius fauorem ser
uatur quasi aliud dicendum oporteret in ceteris rebus
restit. subiectis. d. omissa longiori huius rei disputatione
de qua inf. opportunius, dicendum est sententiam dic.
l. Stico non satis aplicari ad terminos huius quaestionis

Interpr. tex. in l. Stico 36. de usuf. leg.

cum in die. l. stico heredes testatricis fundum legatum non alienarent d. Sticus eiusdem fundi usus fructuarius, qui enim neque expresse neque tacite vetitus fuerit alienare nihil cause est cur eiusdem Stichi nepotes non usucaperint presertim cum bona fide et titulo pro legato eundem fundum possederint que nostra expositio licet dubia fiat ex traditis a Molina dic. cap. 10. n. 1. adhuc tamen probanda et cum Caldas lib. 1. Quaest. q. 23. n. 107. et seq. cum res fideicommisso subjecte veteri iure non magis prohibite erant quam tacite que tacita prohibitio non poterat operari idem quam expressa et per consequens nec prescriptionem tollere.

N. B. Non obstat etiam suspicioni sententie quam probavimus l. 3. ff. de diversis et temporalibus. nam

Ter. in l. 3. de divers. R. omissa verborum inversione de qua Cuja. Novel. 1. in princ. facile ille text. procedit cum mancipia rustica simul cum predis fuerunt alienata quo casu prohibitio alienationis cessabat l. 2. l. quemadmodum 1. cod. de agricolis et censitis lib. 11. exornat Cobarru. cap. quamvis 2. p. 2. § 1. a n. 3. unde non mirum si cessante prohibitione illa locus esset prescriptioni longe possessionis. D. magis placet accipere dic. l. 3.m de talibus mancipiis non rusticis que tamquam res mobiles censent. at dicis tunc frustra locum ee. prescriptioni longi possessionis cum in rebus mobilibus sufficiet usucapio que triennio complet. l. 2. cod. in quib. causis cessat longi temporis, respondendum tamen est cum Donel. lib. 5. comen. cap. 4. et ibi Osual. littera C. in rebus mobilibus non fuisse necessariam prescriptionem longi

temporis si quis tamen ea uti vellet nihil fuit re sine
dimento quomodo explicandi sit textus in dicta l. 3 et
in l. municipes 9. ff. de diversis et temporalibus
tamen lectio varia et florentina habeat in rebus
mobilibus vulgata in rebus soli hanc praeferunt
Vltoma. lib. 7. observa. 7. Cuja. in recitationibus ad
tit. Cod. de praescrip. longi temporis, d. florentina
defendi facile potest juxta donelli expositionem

N. 9.

Deinde super
praesenti Sententia objici non debet l. 1. cod. de praescrip. lon-
gi l. si post 12. ff. de vinuindi. ubi videtur probari
rem litigiosam posse praescribi et tamen alienari vetatur
l. 2. cod. de litigiosis d. omnia solutione Acursij in
cod. l. 1. verbo sed dicendum est ideo in di. l. 1. verro
dequa ibi potuisse praescribi quia mota controversia super
re erat jam omissa, quo casu cum jam res litigiosa esse
desineret cessabit alienationis interdictio et cepit postea
similiter praescribi ita post alios Pind. dic. cap. 17. n. 16
qui tamen n. antecedenti aliter explicare videtur dictam l. si post
12. loco omiso facile procedit ille tex. in eo qui ante litem
contestatam ceperat bona fide usucapi: post litem vero
contestatam completa est usucapio nec enim litigio
si superiunieris poterit interrumpere usucapioni senten
valiter cepta l. tit. 2. §. ult. ff. pro emptore l. 2. ff. pro do
nato exemplo rei quam antequam dotalis constitueret cepit
usucapi l. si fundum 16. vers. ita ff. de fundo dotali

Praeterea 10.

superioribus objicitur l. 2. §. si a pupillo ff. pro emptore l. 4.
§. si quis non tantum ff. de doli exceptione l. eti. §. 5. ff. de
minoribus inquibus quibus aperte scribitur res pupillares usu-
capi posse et tamen haec res alienari vetantur l. 1. et per totum

pro contraria expositione
tex. in l. 1. c. de praescrip.
longi l. 12 de vinuind. et
similibus

obstant l. 2. §. si a pupillo
ff. pro emptore l. 4. §. si quis
de doli excep. l. eti. ff. de
minoribus

ff. de rebus cred. quod de causa videbat. nō ee. locū usucapio-
ni et legit. in l. bone 48. vers. nec interest ff. de acqui.
rerū dominio cum alijs similibus supra adductis n. 3.
quemadmodū solvendi causa in primis rejicienda erit
emendatio Graecorū qui loco pupilli legunt populi
in dic. l. bone fidei cum eius erroris causa ee. ostenderit
frequens comutatio literae, v, in, b, cataldilis e ferre lis
lib. 3. quotidianarū cap. 11. et nihil de ijs ..... lecto
re detrahi religio cū cujacio lib. 11. observa. 12. Pi
nel. dic. cap. ... n. 21. Ual. dic. lib. 5. cap. 3. litera
a, neque magis placet distinctio veterū glosatorū quam
probant cujac. lib. 24. observa. 14. Sufanus dic. l. bone
n. 13. ut res mobiles pupilli usucapi possint dic. §. si
a pupillo, inmobiles vero nō ita dic. l. bone 48. cū simi
libus adeo ut nequidē longissimo tempore prescribant
l. 3. cod. de prescrip. 30. ...

n. 22. Quare magis ut vedicamus multū

Pl. acqb. in contrarium expeditus

interesse inter res proprias pupilli, et inter alienas bona
fide possessas, priores non usucapiunt. quia alienari pro
hibent. dic. l. bone 48. cum similib. alienas vero si
bona fide et justo tit. alienent. usucapiunt. dic. l. 2.
§. si a pupillo et §. tutor dic. l. 4. § si quis nō tu-
tor et in eis publiciana competit l. 8. et si 7 §. 1a.
a minore ff. de publiciana quae tex. de re propria
minoris acciperit faber in rationali ibi omnino
adeundus et nō audiendus. Deficiente vero bona
fide inducta propter justā errori causā res alienae
a pupillo possesse sicut alienari nō possunt l.
magis 5. § 1. ff. de rebus cred. ita nec usucapiuntur
explicant castrensis in dic. §. si a pupillo ubi cujac.
lib. 54. et editus pauli et lib. 24. observa. 30. Ual.

dic. cap. 23. lit. a, Petrus Gilosius lib. 2. Varia. cap. 4. Diuersa causa est si usucapio cepit contra patrē impleta em. contra posthumū nō dū natū qui l. etj. 41. ff. de minorib. quasi magis contra ipsū defunctum quā contra puerū impleri videat. cū interim dū posthumus nascit. hereditas vicē defuncti non heredis futuri vicē sustineat. Vt explicat Cuja. lib. 24. obseruā. 14. Vnas. dic. cap. 23. littera d,

Pleraq. in hoc Interdicto contineri demonstrat. et 1.o personas

ad tex. in cap. nulli 5.o cap. vlt.o hoc tit. cap. 6.m

cap. 6.m

n. 1.

Hactenus de necessaria alienatione sermonē instituimus, nunc de voluntaria tractemus. est aūt voluntaria regularit. interdicta. q. cum interdictio afficiat personas, res, [illegible], et contractus, operae pretium est ut de his singulis dispiciamus, et 1.o de personis, et quidem generalis est interdictio ita ut nulla persona excipiat. quin ut sub hoc interdicto nō contineatur. id quie non obscure significat verbū nulli quo utit. dic. cap. nulli et pleraque alia decreta quae accurate nos sup. attulimus cap. 3. n. 6. q. omnes cuiuslibet dignitatis prelati hoc interdicto afficiunt. item [illegible] oeconomi, defensores, administratores, cap. isqui 42. de elect. in 6.o adeo ut et ad prelatos regulares ordinum militarium magistros, principes, et priores porrigatur vt cauet. in concil. Palen. sub Vrbano 6. anno dñi. 1382. et docent Rodriguez 1.o to. regul. q. 27. art. 12. Victius in praxi decis. 96. et q. ex privilegijs regularibus concessis res suas olim potuerunt alienare hodie en. hec facultas sublata est per Vrbanū Octauū

felte Barbo. de poles. Epi. 3. p. allega. 95. n. 60. quod multo magis afficiet Scismaticos Cap. 1. de Scismaticis in Clusos et Obligationes Ecclesiarum viduatarum Cap. alienationes 37. Cap. precarie 44. 12. q. 2. Exemplo protutoris qui licet tutor non sit, nihilomagis utiliter res pupillares alienare permittit. L. qui neque t. ff. de rebus cred. L. 2. ff. de eo qui pro tutore. Sic eq. Capitulum cathedralis eccl. Vacante Sede nihil de eccl. bonis alienare pt. cap. 1. ne Sede uacante Cap. si qua 42. 12. q. 2. Cuius exemplo idem in Capitulo Monachorum defuncto prelato admittit Innocen. in dic. cap. 1. idemq. procedit in tempore quod pupilli nomine petiti ad deliberandum an expediat hereditatem retinere. Interim enim impedit alienatio L. ait pretor 7. ff. de jure deliberandi ubi interest. c. enim subjicit absurdum ea. ei cui alienatio interdicit. permitti actiones tacitare, ex quibus verbis L. regula generalem colligant DD. comunit. ut constat ex plene citatis a Siraquello post leges Connubiales glo. 5. n. 207. ea tn. restricte accipienda licet justa casum de quo ibi ut recte docet Pinel. L. 1. 3. p. n. 47. cod. de Bonis Maternis

2. Solet tn. in disquisitionem vocari an sub hoc Interdicto Summus Ponti. Contineatur. Movet dubitationem tex. in Cap. non liceat 20. 12. q. 2. ubi aperte dicit: Papae non licere praedium ecclesiasticum aliquomodo alienare. Qua appellatione Summum Pontificem solum significari Antiquiores omnes ibi credunt. Ubi eq. Nava. tracta. de Spoliis § 2. n. 1. Velar. lib. 2. de pontifice Cap. 31. Ego vero observo nomen hoc Papa vetustissimis tn. temporib. eccl. cepisse ee. peculiare Epis coporum ut ij Papae dicerent. ut si de his innumera exempla apud Cyprianum, Hieron., Augus. Rufinum, Gre-

Venatii, Severii, Sidonii, fortunati, et Eulogius Cordu-
unnib. notant Petrus Grego. lib. 15. Sintagmatis Cap.
2. n. 13. Baronius et Spondanus anno 465 n. 4 Men-
doza lib. 2. de Concil. Illiberitano Cap. 30. Sabaro
in notis ad Sidonium lib. 6. Epist. 1. verbo Papa.
D. 13. hoc nome comune fere fuerit omnib. Epis. peculia-
rius tn. Sumo Pontifici tribuebat. ut constat ex actis
Sollitani 4. sub Anastasio 2.o et 5.o universalis sinodus
sub Vigilio quod cu in odiu eiusde Pontificis falsu su-
perbo scismatici sibi vindicarent Gregorius 7. in con-
cil. Romano aduersus eos habito anno dni. 1075. in-
ter alia plura statuit ut papae nome unius tantu
Romani Pontificis esset in toto orbe christiano nec
alij liceret illa nuncupatione se ipsu et aliu insig-
nire.

3.

His cognitis breviter dicendu est sentent. de illicap. non liceat si de Epo. accipiat. plane procedere. [illegible] si de ipso Sumo Pontifice accipiamus omissa distinctione absolute et ordinariae potestatis Pontificii de qua Vedoalus hoelit. c. 45. quas Chatholici principi non convenire defendunt Pinel. in rub. de rescin. 1. p. cap. 2. n. 24. Covar. lib. 3. Varia. cap. 6. n. 8. Molina lib. 2. de primoge. cap. 1. n. 32. omissis que et alijs que tradi solent circa autoritate legis humanae an et quando principe obstringat de qua Velasqo. lib. 45. observa. 30. Mendoza lib. 1 de pactis cap. 5. Bazq. 1. 2. disp. 167. cap. 1. et 2. Suarez lib. 3 de legibus cap. ult. n. 22. Salas eode tract. disp. 14. sect. 2. et 3. Fermo. lib. 1. animadver. cap. 1. Amaya lib. 1. obser. 1. a n. 91. dicendu est generale interdictu alienationis ecclesiastice etia ad Pontifice pertinere ex vi directiva dict. cap. no liceat condu-cunt l. digna Cod. de legib. l. ex imperfecto 23. ff.

Interdictu alienationis ecclesiasticae etia ad pontifice pertinet ex vi directiva no v. ex coactiva

de lega. 3.° l. 3. cod. de testis l. siquis 6. cod. qui tes-
ta facere l. Papin. 8. §. si Imperator ff. de Inoff.
testo l. 4. cod. ad l. fal. non v.° ex vi coactiua l.
princeps 31. ff. de leg. que vis directiua facit ut sine
justa causa Pontifex alienationem permitens pecca-
ti labem contrahat ex traditis a Sanctis lib.
8. de Matrimonio disp. 18. a n. 6. et hinc receptus
est sola pontificis auctoritate non suppleri defectum
causæ ex tradi. a Fietio in praxi decis. 37. n. 6. si
vero justa causa interueniat sine ulla alia solemni-
tate alienatio a Pontifice permissa valabit cap. ad
audientiam 12. de prescrip. cap. per tuas de dona. licet
eq. idem situat. in alienatione rerum minoris ex
rescripto principis l. 2. cod. quando decre. opus non est ?q. ali
ter distinguat Naba. de spoliis §. 3. n. 8. et hinc
descendit ad tex. in extrauaganti Ambitiosæ
hoc tit. inter comunes ubi cauetur interdictionem
penas que de quib. ibi tunc procedere cum incon-
sulto Pontifice alienatio fit quasi xpente pani-
ficet valere alienationem de consensu a Pontifi-
ce gesta et ab omni pena ee. immunem late Vedra-
nus hoc tit. q. 44. qui consensus quod alienationem
confirmit quomodo debeat interuenire quomodo probetur
in quibus casibus contrahentes sit necessarius
quod in cuius impetratione subrectio admittatur late
persequitur Fietius in praxi decis. 24 usque ad 103.

+ Pretera
hoc interdictum precipue ad regu. pertinet quod laici
sicut nullam de rebus ecclesiasticis disponendi potesta-
tem habent cap. ult. hoc tit. et ideo qui de rebus
res ecclesiasticas petunt non solum concessio irrita est
?. et excomunicatione afficiunt. cap. 2. hoc tit.

cap. quicunque 4. cap. de reb. 22. 12. q. 2. cap. in canonibus 57. 16. q. 1. cap. Ecc.a 25. cap. dudum 32. de decimis cap. si quis 12. cap. quoniam 13. 16. q. 7. Id enim temperandum est, nisi ex apostolico privilegio Regib. competat disponendi de reb. ecclesiasticis, ut in spe. cap. dilectis 24. de preben. Ubi proponit. ad Capitulum Cathedralis eccl. pertinere collationem beneficiorum ex donatione regis quod ideo de rege francorum est accipiendum qui illud privilegium habet ut omnia beneficia quae vacaverint sede episcopali viduata pastore ad regii liberam collationem pertineant cuius privilegij meminerunt DD. in cap. generali 13. de electione in 6. Duare. lib. 3. de sacris cap. 11. Gratianus 2. to. Discepta. cap. 290. a n. 43. Ueber. lib. 3. Iudicatarum cap. 1. et ad illud privilegium quidam putant referendum ecc. tex. in cap. fine et 39. 16. q. 1. d. Male. q. privilegium cum taniti sit Regibus datum circa collationes extendi non debet ad bona temporalia eorum vacantium contra sententiam dic. cap. 2. hoc tit. nisi ad fructus beneficiorum quos in remunerationem custodiae sibi percipiunt ut late illustrat Ueber. dic. cap. 1. et facit dic. cap. generali 13. idem etiam censuit in privilegio apostol. quo reges nostri Hispan. invictissimi utuntur ut de 3a parte decimarum disponere possint transferendo eas in alios laicos per quemcumque contractum L. 1. tit. 21. lib. 9. Recopilationis de ossea ri qui plura abunde desideret videatque so Barbo. in L. titio 35. a n. 40. ff. soluto matrimonio.

hec tamen traditio videtur everti ex eo quod legimus in cap. si tributum 27. 11. q. 1. principi laico competere vindicationem agrorum eccl. quod vindicationis ius non alii competit quam domino. L. in rem 23. ff. de rei vindi. Deinde quod ab eccl. eidem principi exigere possunt tributa dic. cap. si tributum

5.
Cap. si tributum 11. q. 1.

cap. conuenior 21 cap. tributu 22. cap. Sancimus 25. 25. 23. q. 8. que prestari non solent nisi ratione subiectionis cap. 1. et 2. de Censibus. Quib. distinguentib.: ut fiat satis dicendum est nullo iure posse principibus competere vindicationem rerum ecclesiasticarum neque magis ius imponendi tributa in eccles. qui earum sue rebus ut sa- tis aperte docemur ex cap. 2. hoc tit. cap. non minus cap. aduersus de Immunitate ecclesiarum cap. quamquam de Censib. in 6°. L. placet 5. Cod. de Sacrosanctis Auten. item nulla Cod. de Epis. et clericis. Illustrant Moli. de Iust. disp. 670. a n. 2. Lasarte de decima tutoris cap. 19. a n. 1. Velaz. lib. 1. de clericis cap. 28. Omnium vbe- rius Suarez lib. 4. aduersus Regem Angliæ cap. 12. et sequen. Baronius Anno Xpi 387. a n. 13. ubi notat non alios principes quam gentiles, apostatas, aut Here- ticos tributorum onera eccles. imposuisse.

N. 6.

Neque in contra- rium nos moueat dic. cap. si tributum ubi verbum vin- dicandorum accipi non debet de legitima et iusta vin- dicatione d. potius de iniusta et damnabili usurpa- tione ut alleg. in eo sensu accipi solet. de petitione que nullum dominium supponit L. ex imperfecto 23. ff. de lega. 3°. L. perduellionis 22. Cod. Mandati L. si pupil- lus 6. ff. de pecul. legato. Quod v°. dic. cap. si tribu- tum scribitur agros eccl. tributa soluere magis dici ab Ambrosio causa permissionis quam probationis et magis referri ad factum quam ad ius ut post Ba- ronium explicat Sua. dic. lib. 4. cap. 22. n. 12. que expositio aperte insinuat in dic. cap. si tributum ubi Imperatori non damus, d. non nego. Deinde non obstat dic. cap. tributum cuius autor cum sit Vrba- nus qui floruit anno Xpi 227. quo tempore Imperatores

Neque obstat cap. si tri- butum

Clarit gentiles non Mirum si propt. causam quia aliter ecta pus non poterat tributarii Oneri se Subjiceret ex Vexationis Vedimendæ Causa. tex Vº. in dic. cap. Sancitum acquirendum est debiti ex conventione privata debitis Antiquis ad ecclam predia ipsa tributaria pervenient. Cum enim Onus tributorum Non personæ sed Rei quærat ex [illegible] Imperatoræ 7. ff. de publicanis non mirum si obligatio non mutetur propt. Superveniente causa Inmunitatis ex tradit. a Sua. dic. lib. 4. cap. 20. Guttier. lib. 1. practi. q. 3. n. 15. Laudo 2. pe. decisioni 64. acube in l. u. tit. 3. n. 8. lib. 1. Recopeta. Quesada lib. deversarii q. 4.

Denique superioribus obijci non debet l. 9. tit. 2. lib. 1. Recopilationis Ubi dicit posse Regi tempore belli aut maxime Necessitatis ecte bona sumere ea conditione Ut postea sine diminutione Restituat Cujus lex Sententiam. Jellim vos ne largit. accipiatis pro ut facet d. omnino explicetis ex l. 14. tit. 22. part. 1. ut P. ita demum Regib. permittat. directe propt. illas causas Insumere si m. sed fuerint cum authoritate prelati et Consensu ecte Cuius Interest et non alias ita docet Grego. Lopez dic. l. c. a. Deus l. 1. tit. 12. lib. 1. ordinamenti Acebedo in dic. l. 9.

Quænam bona, ad hoc Interdictum pertineant?

ad tex. In cap. nulli §. ubi rem inmobilem hoc tit.

Cap. 7.m

Anuente dño quamvis in iure nro aliqd. specialiter scriptum legamus Res ecte non ee. alienandas Cap. nihil 44. in fine de electione Cap. indemnitatibus vers. si vero eod. tit. in 6º. extrava. Ambitiose hoc tit. int. Comunes et sepe alibi et lz. eq. Rei apellatio latissima ee. soleat

cap. 7.

N. 1.

7

ita ut omnia bonorum genera contineat L. rei 5. L. rei 23. ff. de V. S. Cum quo ad hanc interdictionem attinet obtinuit multum interesse int. res immobiles et mobiles, ut et priores generaliter non ita ad posteriores pertinere et sane res immobiles quasi stabiliores et idoniores ad ecclesiae onera sublevanda, merito alienari fuere vetite Cap. non liceat 12. q. 2. Cap. casello, 10. q. 2. cap. ut sup. & cap. possessiones 10. et ibi tit. L. jubemus 14. C. de sacrosanctis Novella 7. Justin. in princ. et in cap. primo

Ingenerali alienatis interdicto continentur immobilia; mobilia autem sub distinctione

N. 2.

Sunt autem res immobiles quae in solo consistunt L. 1. ff. de rei vindi. L. 1. ff. de condictione triticiaria L. 1. ff. de edili- tio edicto L. rescupti 9. ibi in rebus soli ff. de diversis prae- cip. veluti fundi, agri, praedia, quorum nomine Salaria con- tinentur et ideo in Cap. apostolicos 12. 12. q. 2. prohibentur epi. ex causa alienationis salaria tradere, et licet anto. August. lib. 2. de emenda. Gratiani dialogo 7. dialogo loco verbi Salaria, substituat Solaria, quae sunt onera quae superficiarius praestat pro solo in quo aedificat L. etsi. 15. ff. qui potiores L. cum Servus 39. § heres ff. de lega. 1. L. 2. § si quis nemine ff. ne quis in loco pu- blico quasi inde. Cap. apostolicos prohibeat alienatio- tio horum quae solo leve. vendunt. quae lapositio nec convenit dic. cap. apostolicos verbis negat mer- dato docuit Quintane lib. 2. ecclesiastico n. 59. Quare licet Salaria apud iurisconsultos aliquando significent annuas erogationes quae alicui praestantur sui alendi et tuendi causa L. ult. ff. de in rem verso L. Titia 19. § ult. ff. de annuis legatis interdum significant stipendia et mercedes quae liberales artes constituebant. L. 4. § ult. ff. de decretis ab ordine L. 4. ff. de offitio accessoris. Verosimilius tamen et in dic. cap. apostol.

Verbum

Verbum salaria pro certo genere praediorum accipi quaestionis
quo Originali cuius textus. Autungia dicuntur quasi
possessiones manibus exculta ut hinc conjectari licet esse
praedia suburbana juxta certam posita de quibus loquitur
Cap. 1° de Censib. § ex. agros qui per se sine magna cul-
tura fructum ferre possunt veluti silvae et alia huius
modi ita notant Patres Gregoriani in Cap. quisquis 11.
q. 2. —

N. 3.

Ad numerantur etiam rebus immobilibus mancipia rus-
tica, veluti illarum rerum membra ut Julia. ait Novel.
7. ex qua mutuatus videtur textus noster. ibi Sive rusticum
mancipium, qua ratione in l. 3. ff. de diversis praescrip-
tionibus tribuitur possessionis praescriptionem tam in praediis
quam in mancipiis locum habere ubi mancipiis rus-
tica intelligo cum Cuja. dic. Novel. 7. et suadetur
ex his quae illustrant Verosius hic n. 7. et 8. Covar.
[illegible] Cap. quamvis 2. p. § 1. a n. 3 ubi etiam molen-
dina in numero immobilium recensentur ex late traditis
a Gratiano 3. to. disceptationum Cap. 564. et ideo nec
tutori nec praelato nec patri permittitur sine solemnita-
te ea alienare Pinel. l. l. 3. p. n. 28. Cod. de bonis
maternis Gutierrez de tutellis 2. p. Cap. 5. n. 61. —
Praeterea annui redditus inter immobilia referuntur Cle-
men. exivit de paradiso vers. cumque annui de V. S.
et ideo merito hoc interdicto continentur clemen. 1. hoc
tit. l. jubemus 14. C. de Sacro. Cuius exemplo idem
servatur in annuis redditibus civitatis l. ult. C. de ven-
dendis rebus civitatis lib. 11. et in pupillarib. ut docent
plures citati a Ticino in praxi decis. 14. Seudis decis.
204. Gratia. Sup. Cap. 585. a n. 6. et Cap. 835. a n. 1.

N. 4.

Res vero
mobiles eccl. non ita generaliter alienari vetantur sicut

Immobiles d. aliqt. prohibent., Interdius permittunt., Prohibentur si preciose sint et que seruari possunt ca. traua. Ambitione hoc tit. ubi idem seruat. in rebus minoris l. lex 22. C. de admi. tutorum quo in numero continent. Mancipia urbana Cap. 3. et 4. eod. tit. Cap. 4. de rerum permu. Cap. nulli 3. Cap. In iuitus ss. 12. q. 2. et multo magis rustica quasi prediis adherentia l. si quis 112. in prin. ff. de lega. 1. Ceterum res mobiles que minus pretiose et que facile interire et corrumpi possunt et que seruari nequeunt ad hoc interdictum non pertinere cum eaum rerum prohibitio magis esset eccle. dannosa quo utilis. ad quarum rerum numerum referendi ss. fructus omnes, frumentum, vinum, lana, oleum, vestes et supellectilia que preciosa non fuerint aut diu seruari non possint. ita abbas hic n. 8. et 11. Reddanus hoc tit. q. 8. et 9. Molina de Iust. disp. 465. Item serui fugitiui, qui cum in officio contineri non possunt, sub numero uellarium rerum que nequeunt seruari continent. et ideo illorum alienatio valet Cap. fugitiui 54. 12. q. 2.

preciosae

N. 5.

Sed hanc nram traditione subuertere vident. tex. in Cap. nihil 44. in fine de electione Cap. indemnitati 6. 43. §. verum vers. si vo. eod. tit. in 6to. extraua. Ambitiosse. hoc tit. omnium potentius tex. in Cap. velatis 12. de testis quib. iuribus moti antecessores nri. nonnulli iuniores sibi persuasere interdictum hoc ad omnia bona etiam mobilia sine ulla distinctione pertinere. d. a nra traditione recedere non oportet. Nec me mouent iura nuper citata quibus ut respondeam singula libet expendere. 1o. dictum Cap. nihil 44. in fine ait prelator de quib. ibi de rebus ecclesiasticis nihil penitus alienare. que verba omnia bonorum

Nre resolutioni aduersant. plurimi tex.

ad tex. in Cap. nihil 44. de elect. Rn.

gentia manifeste excludunt ut eorum alienationi locus sit. Respondeo dic. cap. nihil singulare casui proponere in vers. item quod, de ipsis electis in concordia valde remotis ultra Italiam et non confirmatis: qui licet de iure non possint se immiscere administrationi episcopatus cap. nosti 9. cap. qualiter 17. de electi. cap. cum iam 12. de preben. ibi ubi hi licet confirmati non sint dispensative exercitium iurisdictionis et rerum episcopalium administrationem obtinent. adque in casu iam prudem comet referebam tex. in cap. cum ibi — epo. et electo de his que fiunt a prelato ut electus de quo ibi licet non confirmatus potuerit se administrationi ingerere si in concordia esset electus ultra Italiam. unde cum per dispensationem exerceant iura que sibi nondum competierant mirum non est si quoad alienationes rerum ecclesiasticarum non tam ampla deferatur potestas quam habent prelati confirmati —

Non obstat etiam n. 6.

tex. in vers. v. q. a mihi persuadeo tum singulare procedere in abbatis electione que adhuc erat litigiosa cuius lite pendente ex vi illius constitutionis sibi permittatur libere administrare spiritualia et temporalia que propter litis pendentiam non habuerat, merito in hac penalitate singulari noluit Ponti. continendi facultatem alienandi res monasterij sine ulla bonorum distinctione ut recte sensit Dominicus ibi n. 4. eod. modo intelligendus est tex. in cap. veritatis 8. in fine de dolo et contu. cum Ostien. ibi in fine ut dum epo de quo precludit facultas alienationis, id generaliter accipiatur licet casu quo de iure sibi permitteretur, ideoque propter crimina que ille epus admiserat inquo licet sententia procedunt cap. ult. de accusa. cap. venerabilem 37. de off. deleg. —

intelligit. cap. in dem-nitati ejus vers. verum

N. 7.

extrava. ambitiose

Multo minus facit dic. extrava. ambitiose lz. enim ibi aperte prohibeantur alienationes omnium rerum, et bonorum ecclesiasticarum; tamen ne pugnet hec verborum generalitas cum vers. preter quam ibi de fructib. que servando servari non possunt. Oportet omnino ut restringamus illa verba ad omnia immobilia, et mobilia que fuerint pretiosa juxta ea que Ponti. in prin. dict. extrava. permiserat et juxta dict. vers. preterquam; nec novum est ex hujus vitalis contrarietatis vita de causa et propt. materiam subjectam, verbum omnium no habeat vim universalis l. omnes 19. ff. de excep. juncta explicatione Accursij. ibi l. 1. ff. de legat. junctis his, que tradit Ouat. lib. 8. Comen. cap. 2. lit. M. L. D, ubi notat posse universalem propositionem manere et si non in omnib. verificet. regulavit. tamen hujus verbi virtute universalis l. tutatore 69. ff. de lega. 3°. cum adductis a Gonzales ad regu. 8. gla. 6. a n. 20

N. 8.

expendit. tex. in cap. relatum 12. de testam.

Fortius stringens videtur tex. in cap. relatum 12. de testamentis ubi cum a prohibitione alienationis bonorum ecclesiasticorum mentionem facit immobilium et mobilium. Respondeo tex. illum non tractare de nostra prohibitione d. canti loqui de bonis que clerici ~~[illegible]~~ intuitu ecclesie contemplatione sibi quesiverit, quod in casu cum hec bona proprie ecclesiastica non sint et in illis clerici verum dominium obtineant ex recepta sententia d. Tho. 2. 2. q. 185. art. 7 gla. in cap. duo verbo proprietate 12. q. 1. Garcia de benef. 2. p. capi. a n. 6. Barbo. de potestate epi. 3. p. allega. 114. n. 4. cujus dominij rone int. vivos possunt de eis libere disponere Molina lib. 2. de primog. cap. 10. a n. 33. Covarruvias. alter Molina de Just. disp. 148. Fagnin. lib. 3. Contioner. cap. 89. lz. propt. justas rones fuerint prohibiti ea bona ex testo et ab intestato ad alios quam ad ecclam deferre cap. cum in officijs 7. de testi. que prohibitio cum favore ecclesiarum lata fuerit merito ad omnia bona

extendit. dic. cap. relato i2. ut proinde fiat nō recte argūi dici de lujs tex. Sinta ad nram prohibitionē cum diversa rō. in utraque prohibitione verset.

Praeterea supe- N. 9.

riori nrē traditioni refragari videtr tex. in cap. is qui 42. de elec. in 6.º ubi prelatis de quib. ibi interdicit illa alienatio bonorū̄ immobilium unde videt. genera- liter permissa alienatio mobiliū. Respondet. in eo tex. non de omnib. prelatis tractari d. singularit. de admi- nistratorib. Episcopatuū a Sede Apostol. deputatis inter quos illa extat differ. q.d proprij et ordinarij prela- ti lz. regularit. vetent. bona immobilia alienare aliq.de tn. permittunt. si justa causa et solemnitas in- tervenerit. Administratores vº cū extraordinaria juris dictione fungant. nec favore tanto digna q.to ordina- rij, absolute prohibent. immobilia alienare ut neque nec in casib. a jure permissis prelati ordinarij sibi permittant. In quo sensu accipienda st. illa verba dic. cap. is qui 42. ibi excepta bonorū immobilium alienatione, que verba cū de bonis mobilib. nihil exprimunt dici oportet administratores Episcopatuū juxta distinctionē a nobis traditā supra A N. 4. ea bona alienare posse t. non. Illud tn. monuim in dic. cap. is cui amplionē potestatē circa alienationes deferri administratorib. de quib. ibi quā deferatur prelati de quib. in dic. cap. nihil. 44. ~~et in dic.~~ ~~cap. [illegible]~~ et in dic. cap. indemnitatib. vers. si vero ut constat ex traditis sup. n. 5. et 6. extat

Nec obstat cap. is qui 42. de elect. in 6.º

illud etiam notare libet Magistros ordinis Militaris similes videri piis administratoribus de quibus in dicto cap. ii Cui: ut proinde non male eorum exemplo tentari possit, hos Magistros bona immobilia ecclesiarum nullo casu alienare posse, quae mobilia possint similiterque preciosa fuerint, et si preciosa cum causa et solemnitate

N. 10. Manet ergo superior mobilium differentia ab objectionibus vindicata. Dicta questio est an pecunia etiam debeat adscribi bonis in mobilibus an mobilibus? Quae questio ut procedat sciendum est pecuniae verbum aliquando late, plerumque strictius accipi. Late cum omnes res, corpora, et jura continet l. pecuniae 178. l. pecuniae 222. ff. de V. S. l. 2. C. de consti. pecun. Strictius, cum ad pecuniam numeratam seu mutuam refertur l. si meis 25. §. vis maior ff. locati l. item 7. §. mutui ff. ad Macedon.

pecunia sumitur aliquando lato, aliquando stricto modo

N. 11. Hic dubitur cognitis dicendum est questionem versari in pecunia numerata quae sui natura mobilis res est, cum de loco ad locum facile moveri possit Auten. hoc nisi C. de solutio. Auten. de nuptiis §. ergo parum col. 4. Nec interesse puto inter pecuniam causa presidii repositam, et inter pecuniam mutuo destinatam: utroque enim casu juxta sui naturam res mobilis censeri debet. Nec obstat l. si quando chorus 79 §. 1. ff. de leg. 3. ubi in legato mobilium ut pecunia contineatur, distinguit Celsus inter eos pecuniae modos quasi prior sit mobilis, non ita posterior. qua distinctione quae vulgo autores generaliter utantur, falso persuasi ex dicto §. 1. ut constat ex Tiraquel. de retractu §. 1. gl. 7. n. 103. Othomano lib. 3. observa. 3. Menoq. lib. 4. presump. 138. Gutierez de tutelis 2. p. cap. 5. a n. 42. Oual. lib. 3. comm. cap. 19. lit. C, verius enim est generaliter pecuniam rem mobilem esse.

pecunia numerata semper pro re mobili habetur quamvis videatur adversari l. si chorus 79 §. 1. de leg. 3.

et legato Mobilium contineri ut docet Pinel. l. 1. 2. p.e n. 4. c.
de Bonis Maternis Mantica lib. 9. de Conjecturis tit. 3.
a n. 2. Calvet in l. si Curatorem verbo contracta n. 11.
Castillo de usufructu Cap. 32. a n. 22. Gratia disp. 811.
a n. 1. nisi testatoris voluntas aliud suadeat.

Unde explicandus N. 12.

Quis est elegans tex. in dic. l. si chorus §. 1. ubi ideo inter il-
los pecuniis modos discrimen adhibetur quia testator illis verbis
usus est qui ibi mobilia mea cum essent do lego. quo casu
propter verbi mea suadet ut pecunia deposita praesidij
causa quasi in dominio testatoris manens legato conti-
neatur non ita pecunia mutuo destinata, quasi ea men-
te testatoris sua esse desineret ut exposuit Caldas dic. n.
11. versic. caeterum et ut Vechius Pinel. dic. 2. p.e n. 48. No-
tat legatum Mobilium in dic. §. 1. non simpliciter fuisse relictum
sed cum relatione ad locum ut patet ibi que ibi Mobilia sunt
quo in casu pecunia non aliter continebitur quam quae in loco
fuerit deposita, nonquam fenerandi causa juxta Jura quae ita
sunt accipienda in l. 41. §. legaverat in fine l. si fundus
44. l. quaesitum 78. §. 1. l. si ita 86. l. si mihi 92. §. ult.
ff. de lega. 3. l. penul. §. 1. ff. de auro et argento quae de-
re plura cumulat Noster Amaya lib. 1. observat. 16. a n.
17. qui tamen a n. 39. explicare nititur difficilem legem praedia
27. §. liberto ff. de fundo instructo quae dum ait in legato re-
licto ad certum locum generaliter pecuniam contineri repug-
nare videtur cum superioribus nisi mavis cum Cumano ibi res-
tringere eius textus sententiam ad pecuniam praesidij causa depo-
sitam juxta dic. l. si chorus §. 1. licet aliter explicet Mas-
cardus de probat. praesump. 138. n. 13. aliter Cuja. tracta. 6. ad afri-
canum in l. qui filium 64. ff. de lega. 3. aliter faber lib.

expendit. tex. in l. si chorus §. 1.

1. Conjectu. cap. 6. alit. et nove l. 3. Sati Implicite Amaya Dic. observa. 16. n. 49. Hodie enim juxta Coem. usum loquendi nre hispanie Movilium apellatione pecunia non intelligit. et ideo que delegat Movilium desumimus hodie Cessant in pecunia ut notant Pinel. sup. n. 50. Castillo dic. cap. 38. n. 24.

N. 13.

In pecunia possit numerari int. res quibus consumunt. f. int. eas que servari possunt

D. quamvis pecunia sit res movilis non satis enim liquet an debeat magis numerari int. res movilis que servari possunt? an vero int. eas quebus usu consumunt.? et sane pecunia pertinere ad res que servari non possunt videt. apertissime comprobari ex l. Julia. 30. ff. de peti. here. si credimus Tiraquello dic. gta. 1. n. 104. deinde expendit. l. igit. 6. ff. de jure deliberandi ubi pecunia int. res que usu consumunt. recenset. et aperte dicit. in cap. ult. de pigno. §. Constituit. Insti. de usu fructu equa rone non est propie usus fructus ce. pecunia, d. remedio cautionis introducto cepit quasi usus fructus haberi l. 2. ff. de usu fruc. earum rerum et ita docent communit. DD. elite Verosphi n. 32. Tiraquel. dic. gta. 1. n. 105. Gutierrez de tutellis 2. p. cap. 5. a n. 42. et alij plures laudati a Vietio in prati decis. 50

N. 14.

D. contrarium verius censeo pecuniam s. numerandam potius int. res que servari possunt ut non obscure indicat dic. l. si cohmy 79. §. 1. ff. de lega. 3. l. peregre 44. in prin. ff. de acqui posse. deinde prohaup. non leviter facit l. ult. §. ipsum am. vers. non am. C. de bonis que liberis ibi ut pretium earum filio servet. pretica urget cap. l. 3. 31. vers. q. vo. desimo. ubi propt. dissipatione pecunie prelatus ecq deponit. ab off. qua pena non cohercet. si pecunie alienatio sibi permitteret. argo l.

grariy C. de adulteriis Ulterius suadet. ex Senta. ex L. lex 33. in fine C. de admi. tutorum Ubi dicit. neque seruari no possunt ea illa qui tempore que tempore consumuntur pecunia U. ee. In qua Uobem omne patrimonium Veteres possuerunt quib. Verbis aperte Imperator separavit pecuniam a Ub. que seruari no possunt et ita Magis hanc Mam Sentam. probant Verosius dic. n. 82. Pinel. dic. 2 p. n. 42. Caldas dic. Verbo Contractu n. 12.

Neque mouere debent que pro Coi. traditione expendimus no 1m ex dic. L. Julianus 30. q. Utrit Alexan. in L. 1. §. fuit n. 4. ff. ad Trebel. ille lex. tantum expendit ab Indoctis pro Coi. Senta, Cum Verba illa quid enim si pecunia eligat autor qui seruari no pt., non eum sensu habent Ut Tiraquel. credidit, d. alius longe diuersus quem tradit Pinel. dic. n. 42. Ut S. ideo dicatur pecunia seruari no posse q. debitor qui nomine pecunie hereditarie ab herede V. conueniebatur inopia laborabat quadecausa ab eo recuperari no poterat neq. n. sequens est in iure Ut q. ex bonis debitoris redigi non pt. dicat. ab eo seruari non posse L. ult. ff. de admi. tuto. L. Ult. ff. si ventris nomine L. si Mandatu 45. §. Ult. ff. mandati L. cu Vir 53. ff. de jure dotium Cum aliis accurate congestis a Brisonio lib. 17. de V. S. Verbo Seruari — Neque magis Urgent illa jura que asfirmant pecunias Usu consumi S. im accipiendas habito Uirspectu ad dominium no S. ad materiam que seruari pt. et ideo non sine misterio dicitur in dic. §. Constituit. pecunias, ipso Usu quodamm. extinqui Ut significaret no plene extingui d. tantus respectu Dominii —

N. 25.

N. ad L. Julianus et ad alias lex.

N. 16.

Negsi adversat. tex. in l. 3. §. quid g.o ff. de cont. tut. act.

d. adhuc superiorib. refragari videt. l. 3. §. quid g.o ff. de contraria tutelæ actione ubi scribitur tutorē non posse sibi solvere pecuniā pupillarē sine pretoris decreto atque ita nō obscure significare videtur pecuniā magis reb. immobilib. adseriui, cui difficultati respondere solet sentam dci. §. quid g.o procedere in pecunia destinata ad emptionē prediorū cuius destinatione pecunia rei immobilis vicem subit. quam expositionē nō parū probare videt. l. adivio 15. §. ult. ff. de repudi. ubi dicitur pecuniā pupillarē ad prediorum comparationē repositā sine pretoris permissu posse capi ab eo qui judicatū exequitur, ex eo quod alienatio necessaria et l. 3. §. idem queri ff. de reb. eorum quasi aliud dicendū esset si alienatio esset voluntaria. d. hec expositio admitti nō debet quoniā verius est pecuniā ad prediorū emptionē destinatā immobilem ee. arg. l. cum in fundo. §. si fundus e.6. ita ut non duo corpora habeatur ff. de jure dotiū l. 3. C. de fideib. l. liberorū 52. §. d. ff. de lega. 3. docent comuniter DD. in l. cetera 41. §. d. si plaquerit ff. de lega. 1.o ubi Jason a n. 21. Seraphin. dec. ...ta. n. 12. 108. Bonius decis. 209. Vinel. dec. 2. p. n. 44. Calder. dec. verbo contractus n. 12. Guthe. dec. cap. 3. n. 44. Nequeobstat dc. §. quid g.o procedit enim specialiter in pecunia pupilli a patre destinatā ad emptionē prediorū quo casu tutor solus nō pt. illā pecuniā ad solutionē debiti sui redigere sine pretoris permissu ne alioquin in aliā causam pecunia vertatur quā pater destinavit. que ro cessat in judicati

mentione hic cum ex eod. alienatio necessaria illi fiant ut propt. autoritatē rei judicantis destinatio patrona circa pecunias pupillares locū nō habet. sicut cessat prohibitio alienationis prout tandē rerum ex abunde tradit. a nobis supra cap. 4.

Pro chorozide superest videamus an jura et actiones nominaq. debitorū sub hoc interdicto contineantur? et sane a reb. immobilib. et a mobilibus separari docemur ex l. quā tuberonis 7. §. in peculio ff. de peculio l. a divino 15. § in venditione ff. de re judicata quorū primū autoritate definiuit appellatione immobiliū et mobilium nō contineri. ita Accur. et Bar. in l. moventiū 93. de V.S. Tiraquel. dic. gta 1. n. 9. Pinelus in rub. 1. p.e a n. 29. C. de bonis mater. Cova. cap. si pater verbo bonis a n. 11. Barbo. in l. si constante §. ult. a n. 2. ff. soluto matri. cum multis Sanches lib. 2. ad preceptū n. 2 cap. 14. n. 2. et 13. in aliis juris articulis sub nominibonorū contineantur ut videre est apud Pinel. et allatū ubi proxime Mieres de maioratib. 1. p.e q. 59. a n. 2. Caldas in l. si curatore verbo res. a n. 2. tamē quo ad rem propositā attinet, nihil est diffy. cū aperte Chuiat. in cap. 2. hoc tit. in 6.o clemen. 1. cod. tit. jura et actiones sub hoc interdicto contineri notant Pedro. hoc tit. q. 14. Moli. de Just. disp. 405. quem cū constitutiones

N. 27.

an hoc interdicto comprehendat jura nomina et actiones

ita ss. accipiende Ut cum ipsis viceversa sententia pica et actiones aliquo ut mobilis aliquo vel in Immobilibus habeant suum adquisita effectum. Sic quidem dicamus in proposita, ut ille demum actiones alicuius teneantur quae competant pro rebus Immobilib.: ille vero actiones quaedam pro bonis Mobilib., servata distinctione de qua supra a n. 4. et seqq. hoc capite

ad Quenam Loca hec Interdictio pertineat
Cap. 2m

Cap. 2.

N. 1

Disquisitio haec videtur parum expediri posse cum semper legamus res ecclesiae alienari non posse plane ecclesiae nomine sacras aedes, et loca diuinis Ministeriis dicata significari adeo exploratum est ut nulla egeat probatione, et licet ipsa certa propter varios fines diuersis nominibus apellari soleat, veluti templum, oratorium, basilica, martirium, dominicum, memoria, titulus, tabernaculum, domus dei, ut late prosequuntur Varon. anno Xpi. 57. anno 99. et anno 211. n. 4. Belar. lib. 4. de Cultu Sanctorum cap. 4. Severinus in notis ad concilium Grangrense Can. 5. to. 1. Conciliorum dulan. lib. 2. de Vitibus eccl. Cap. 1. Mindo. lib.

2. de concil. Illiberitano Cap. 45. Azor to. 2. Moral. lib. 9. cap. 8. Eni quo ad hanc Interdictione attinet ea tantu loca continent. que Authoritate Ponti. f. epi. dicata constituta ssunt. cap. 4. §. et 8. de consecra. dist. 1. cap. quicunque 44. 16. q. 2. cap. nouit 22. de jurep.a. Triden. 25. sess. de regul. cap. 3. Auten. de ecclesiasticis titulis §. siquis aute colla. 9. L. 3. tit. 24. lib. 8. recopi. non v.º ea que sine tali Autoritate fuerint edificata, hec em. priuata oratoria no extends.

Verum cum plura loca extent que aut sacris usib. aut religionis aut pietatis officiis dicata ss. videamus an omnia bona hoc Interdicto contineantur? et sane constat inter omnes bona locoru, in quib. fideles ad sacra suscipienda conueniunt ministri aluntur precipue contineri: cu propt. hunc fine proprie dicant. eccl. doue Redoanus hoc tit. q. 49. deinde bona Monasteriorum ad hoc Interdictu pertinent clemen. 1. hoc tit. concil. Palen. sub verba. 6.º anno 1388. extraua. ambitiose hoc tit. L. priuilegia 17. C. de sacro. docent Emanuel Rodri. 1. to. regul. q. 27. art. 2. et alij plures laudati ab eius Epitomatore resol. 7.

N. 2.

n. 3. Praeterea loca pia in hoc numero recensentur dic. catia. Ambiciosae ibi loca pia dic. l. privilegia 17. Auten. hoc jus C. de Sacro. Cap. 2. §. hoc jus 10. q. 2. quorum varias species refert Justin. In Auten. de non alienandis in prin. vers. at q. quas ibi explicat Gotofre. Mariana lib. 3. de regis insti. cap. 13. §. q. omnibus expedit eorum bona consumi: qua ratione exemplo ecclesiarum beneficio iustis. utunt. Sfor. de visit. in integ. 1. p. q. 3. art. 5. et alij citati a Barbo. de potes. epi. allega. 75. a n. 36. dummodo loca pia autoritate epi. sint instituta ~

n. 4. Unde facile expediri pt. questio illa qua querit. an bona confraternitatis et hospitalium ad hoc interdictum pertineant. et licet plerique negent; alij v. affirment, distinctione tn. foedere res est componenda, ut confraternitates et hospitalia epi autoritate instituta huic interdicto subjiciant.; no ita illa quae sine tali autoritate sint erecta ita Balas. consul. 109. n. 34. Gama decis. ult. n. 6. Garcia de benef. 5. p. cap. 1. a n. 601. Gratia. discep. 517. a n. 1. Barbo. sup. a n. 32. in dubio v. qualitas illa autoritatis epi. non presumit. nisi probet.

an bona confraternita tu sub hoc interdicto contineant.

glosa verbo ecclesiae in clemen. per litteras de probin,
Gonzales ad Reg. 8. Cancellariae glo. 5. §. 4. a
n. 24.

Difficilior videtur quaestio illa an bona capella- n. 5.
niarum etiam ad hoc Interdictum pertineant? et maxi- quid de capellaniae bonis
me quidem si Capellania sit perpetuo ex canonibus
conferat. quando sit auctoritate episcopi Instituta nemo
est qui nesciat, tunc beneficium ecclesiasticum verum
posset obtinere glo. in clemen. 2. de decim.
Garcia de benef. 1. 2. p. cap. 2. n. 95. et ideo sine
dubio talia bona ut ecclesiastica prohibita esse
alienari ex sententia extravag. ambitiosae.

Planè si capel- n. 6.
lania sit absque episcopi auctoritate fundata, quia
ex recepta omnium sententia beneficiis ecclesiasticis
non intelligitur, ideo cuius bona hoc Interdicto
non continentur, et posse sine ulla solemnitate aliena-
ri defendit Vivius in praxi decis. 30. cuius tradi-
tio licet admittenda sit in Aniversariis missarum (quae
vulgo Capellania solet apellari) si onus fuerit im-
positum in re relicta cognatis, sive secularib., sive cle-
ricis ut privatis quo casu eius rei alienatio non vetat.
tamquam de re ecclesiastica cum non sit erecta auctori-
tate episcopi; d. tunc demum si testator alienari vetue-
rit alioquin onus solum missarum non facit re inali-
enabilem, d. rem sequetur transeuntem inquemcumque.

possessore L. nihil 120. ff. de leg. 1. Gama dec. 30. Balas. consul. 32. n. 8. Sara tit. 1. de Capella. cap. 2. sed dissentiat Mena Varia. q. 27. a n. 12.; si tn̄ animaduersariū fuerit etiā monasterium aut clericis perpetuo datū cū illo onere, aliud probandū iudico quasi tunc res ecclesiasticae censeant. Argo Cap. Nouerint 10. q. 1. Sara tit. 2. cap. 1. n. 15. et ideo ad hoc Interdictū pertinebit

N. 7.

Extat alia quaestio an bona patrimonij ad q. titulū hodie clerici in sacris constituunt. si epus viderit expedire ex Triden. sess. 21. de refor. cap. 2. sint etiā inalienabilia? et quidē cum in locū beneficij succedat cap. tuis 23. de praeben., ideo quoad hoc Interdictū beneficij nomine continebunt. ex sentent. Triden. cap. 2. Notant Garcia de benef. 2. pt. cap. 5. n. 181. Gratia. discep. 159. n. 2. sed ante Triden. id magis videret. permissū ee. glo in dic. cap. tuis Redoa. hoc tit. q. 51. cap. 13.

an patrimonium quo aliqui ordinat. possit alienari

N. 8.

Denique queritur an obligationes quae clerici, capituli, monasterij, et Imaginibus sub hoc Interdicto subijciantur? et sane interest an quaerant. clerici an ecclesiae; si clerici ad eos pertinebunt sine ulla alienandi prohibitione si vero ecclesiae quasi ex donationis titulo quesite tunc si preciosae sint erunt inalienabiles et

haec de 3. Capite

Quinam Contractus Sub alienationis Verbo Contineantur? Et 1.° An Venditio?

Ad tex. In cap. Nulli 5.° vers.° alienationis hoc titulo

Cap. 9.^m

Diximus ut mihi quidē videt., ab unde de personis, rebus, locis, adque Interdictio nrā pertinet. tempus est ut ad contractuum genera transeamus qui sub alienationi verbo continent. Et quidem pleraq. continere sui serti verbis docet Noster tex. veluti venditionē, Hipotecam, donationē conductionē, permutationē, Emphiteusim, precarias, et si qu alias, de quibus singulis suo ordine dicemus. — n. 1.°

Merito g.° primas in hoc numero partis sibi vindicat venditionis contractus. Itaque prelati Interdicunt res Eccl. distrahere cap. 1. cap. tua 3. de his que fiunt a prelatis cap. sine 42. cap. diaconi 35. 12. q. 2. et sepe alibi, adeo ut Grego. 7. in Concil. Roma. 5. statuerit in can. 5. et 6. ut omnes epi. firmamentum faciant ne predias ecclesiasticas vendant. Et quidem merito nam cum venditio nihil aliud sit quā alienatio L. d. Celsus 6. in principio L. alienatio 67. ff. de contra. emp. quippe per venditionē sicut per alienationē dominium transfert. si venditor dnūs et L. clavibus 74. ff. de contrahenda L. exempto 11. in prin. ff. de actio. empti L. qua ronē 9. §. Item si quis ff. de aequi. verum — n. 2.

ita ut pacti in contrariu inutile sit l. cum manu
8. §. ult. ff. de contra. si v.g. venditor domus non sit
usucapiendi conditioni transferat dic. l. clauibus
74. l. nonelli 46. ff. de acqui. reru §. ex his iusti
per quas personas. Hinc effecit sub prohibita alienatio-
ne venditione contineri qd. et in fundo dotali usu be-
nit l. cum pater 77. §. qui dotale ff. de lega. 2°. l. cu vir
42. ff. de usucap. l. fundum 27. ff. de fundo dotali et in
rebus minoru l. 2. C. de predijs minoru et in ceteris aliena-
tionibus prohibitis l. ult. C. de reb. alien. illustrat Vedua.
hoc tit. q. 2. cap. 18.

n. 3. Hec tn. assercio labefactari l.° videt.
ex loq. prelati celerariis celerarius procuratores cum
libera consent. cap. 2. de dona. cap. nobis de electione
cap. e. qui 42. eod. tit. in 6°. cap. ult. 12. q. 2. cap.
quod am. 23. q. 7. l. 4. tit. 4. parti. 1. atque procura-
tori cum libera permitit. res distrahere cuique aempren-
tis facere l. qua rone 9. §. nihil ff. de acqui. rerum
et omnia facere que dnus posset l. procurator 58.
ff. de procurat. l. libera 48. ff. de peculio l. huic 21. ff.
de iure iur. l. si convenerit 68. §. ult. ff. de pignoraticia ac-
tione l. ult. ff. de novationibus cap. quia ad agendum 4.
in fine de procura. in 6. licet aliud sit in procuratore
totorum bonoru l. procurator 63. ff. de procura. l. pro-
curatore 16. cod. eod. tit. quo dissent agnoscunt an-
tiquiores Faber et Gotofredus in dic. l. procurator 58.
Barbo. l. si c. dotem §. transgrediamur n. 5. ff. so-
luto matri. Pacius centuria 2. q. 48. licet in merito di-
sentiant Donel. lib. 4. comm. cap. 15. Cuja. lib. 6. di-
fferentiarum Modestini in dic. l. procurator 63. Gui-
fanius in dic. l. procurator 58. a n. 5.

4.

d. hec difficultas facile evitari potest si dicamus ita demum procuratoribus cum libera habere rerum dominii distractione si mr. id faciant ex bona fide non fraudulenter l. creditor 60. §. huius ff. mandati l. quisquis 7. §. si tutor ff. pro emptore dic. §. nihil. ibi ex eis ex negotiis rem vendiderit qua ratione idem dici oportet in prelatis qui cum rationaliter ex bona fide censebuntur. merito distrahere quam si justa causa et debita solemnitas intervenerit dic. cap. sine 52. dic. cap. 1. et ideo in dic. cap. 1. qui non sint ministeria administrationis ecclesie cathedralis cum libera fuit ademptum alienandi potestas ne ex libera potestate fraudulenter in alienatione sequeretur et bona ecclesie spoliarentur idem eis admissum fuit in procuratore Cesaris l. 1. § 1. ff. de officio procuratoris Cesaris ubi illa ratio traditur quia ei rem Cesaris non alienare sed diligenter gerere commissum est quae ratio rem suam exerit quod alienatio non fiat Cesari expediens ut aliunde ibi invenit l. quod verum est quia procurator Cesaris non habebat liberam sed tantum generalem administrationem unde nec utiliter alienare poterat ut notant l. qui navis varo et faber in rationali ibi —

5.

2°. superiori sententie obiici solet tex. in cap. 3. de emptione ubi proponitur venditio rei ecclesiasticae facta a quibusdam canonicis sine capituli consensu. de qua venundanda cum capitulo ignoret et in eam rem judicii sequenti sententia ab eis dictata est que pronuntiavit venditionem non valere quam tamen pontifex revocavit jussit que rem emptoribus restituere unde colligi videtur ad hoc interdictum non pertinere rei ecclesiasticae venditiones

d. respondendum est quod licet de iure dici cap. 3. reme-
dium cetera competere potuisset ad rem suam male
distractam recuperandam. 1o nullitatis ex causa omissae
solemnitatis. 2m vero ex causa deceptionis ultra dimi-
diam justi pretij juxta l. 2m Cod. de rescin. vendit. tamen
1m nullitatis in judicium a Capitulo deductum non fuit
et ideo merito a Pontifice venditio rata habetur. ut no-
tant ibi abbas n. 4. et ferme ceteri ex eo quod omissa nullita-
tis judicio actum est solum remedio deceptionis. Quo in ca-
su cum ex beneficio dictae legis 2e emptori facultas esset
suplendi justi pretij aut rei restituendae, hinc sententia
priorum judicum quae venditionem irritam declaravit ex cau-
sa laesionis a Pont. confirmata contra jus lata revocatur.
quae se per clam, quasi per cellam fuerit adempta
electio quae summo jure emptori competebat ita
explicant Pinel. dic. l. 2. 3 p. cap. 3. n. 20. late
videndus est in n. 14. Cass. in recitatio. ad dic. cap.
3m quorum expositio non obscure colligitur ex inte-
gra Antonij Augus. Collect. 1. Decretal. lib. 3 tit. 14.
cap. 4. —

6. Hic enim interpretatio Conuelli videtur ex eo quod eodem
vitio quo sententia judicum laborabat, afficiebatur
sententia eius de Pontificis siquidem per utramque sententiam
reprobatur restitut. facta a ballotationis facultate
unde sicut prior sententia propter hoc fuit revocata
debuit quoque haec posterior nullata. Neque in modo
cardinalis in dic. cap. 3. q. 5. qui vane post alios
solvit casum valde obscurum rem venditam in obligationem tan-
tum esse ita ut si venditor laesus proponat taxata
ponit potere contractus rescissionem: emptor habeat

facultate aut rei restituende aut supplendi iusti
pretij itaque hoc potius in solutione est non in
obligat. dic. l. 2. dic. § 3. vers. q. v. l. si res 12. § si
mulier ff. de iure dot. cum conducit l. inter 6. § si decem
ff. de rescind. docent Pinel. dic. cap. 3. a n. 1. Bolar. de
iure Emphiteutico q. 23. n. 2. Faguin. lib. 2. Contro. cap.
20. vers. 3a. Controversia Morla in Emporeo tit. q.
q. 22. his breviter positis dicendum est sententiam priorum
iudicum ideo iniquam esse quia contra electionem emp-
toris precise rem venditori cetera adiudicarunt et
executioni mandarunt. Sententiam vero Pontificis qua
etiam res precise sine illa electione restitui iubetur
ideo iniqua non est quia Pontifex ut priorum sententiae diffi-
nitiue iniquitatem emendaret necesse habuit per
introductionem rem Emptori restituere ut ita sibi
esset venditor esset conventus posset electionis fa-
cultatem exercere quam aliquin si res absuderet
non haberet

Deinde superior interpretatio everti videtur
quia sententia priorum iudicum debuit a Pontifice confirmari
ut exequi constabit rem etiam prius destractam unde non
apparuit de capituli consensu in dubio iusta presump-
tio erat quod res illa male fuerat alienata presertim
cum illa solemnitas tamquam extrinseca non presuma-
tur argo. l. quecumque 13. § ult. ff. de publicis. docet
post alios Menoch. lib. presumptione 75. n. 21. nisi
post alienationem lapsum sit tempus tricenale cap.
pervenit de emptione ut cum Vsto tradit Vicetius in
pres. decis. 34. Mascar. de prob. conclu. 1371. n. 92.
et alij laudati a Barbo. dic. cap. pervenit n. 2. d. res-
pondendum est quod in dic. cap. 3. non constiterit de defectu

solemnitatis apud quos iudices qui t. hij non probaverunt venditionem iuitam declinare propter lesionem quam solo in iudicium deduxit Techna et quamvis daumbus illam etiam deduxisse iudicium nullitatis ut in eo obtineret ad eam tamquam actricem pertinebat onus probandi defectus solemnitatis, ubi vero ad emptorem pertineret onus probandi solemnitatis si de utilitate distractionis ageret argo. dic. l. quecunque [illegible] ubi docet Ridoanus hoc tit. q. 39. n. 6. cum igit. in dic. cap. 3. alleta actrix pleuit meriis [illegible] solemnitatis defectum non probat nullitatis iudicium suspendit. in vers. salua.

3.° superioribus obstare videtur tex. in cap. terrulas 53. Q. q. 2. ubi sine ulla solemnitate permittit episcopo res eccle. distrahere cuius difficultati respondere solet dic. cap. terrulas aperte loqui de rebus exiguis et modicis in quib. receptum est alienationem valere etiam sine ulla solemnitate quod etiam confirmant ex cap. ceterum de dona. l. 5. tit. 14. parti. 2. ita Ridoanus hoc tit. q. 17. a n. 5. Rebuffus ubi supra decis. 39. Marantha in summa bullarii verbo alienatio rerum eccle. n. 41. Caldas in l. si curatorem verbo contractus n. 24. Azabia 3. 10. d. cap. cap. 452. a n. 2. hec enim solutio ita generalit. probata vera non est nam quoties rerum alienatio prohibetur etiam de modicis intelligit. cap. 1. 17. q. 4. cap. ut sup. de reb. poncionus hoc tit. l. cum [illegible] 3. §. si in annos ff. de transactio. l. si fundus 13. in prin. ff. de rebus cons. quare alij excellunt sententiam dic. cap. terrulas accipiendam esse. duob. t. tibus concurrentibus. 1. si res vendita exigua et inutilis sit

et q.^d necessitas urgeat, ita q.ta. ibi ver. bo utriqua ibi propositus n.. Vedoa. Dec. q. 13. n. 19. Mascar. de probat. conclu. 277. n. 12. Gutierez cons. 15. n. 7. Barbos. de potesta. Epi. 3. p.^e allega. 95. n. 50.

9.

Hu cu. Jo. Iutio. omnis ego obseruo Cum Duareno lib. 1. de sacris cap. 9. vers. ss. am. tex. cum Indic. Cap. terrulas desumptum fuisse ex concil. Agaten. can. 45. quo tempore cum solemnitas observaret ut in omnib. alienationibus ecclesiasticis necessarius esset Consensus duoru aut trium Eporum Comprouincialium ut liquet ex eode Agatensi Canone 7. in Cap. huiusmodi vers. q.^d si necessitas 12. q. 2. et antea ex Cartagi. 3. in cap. nullus 39. 10. q. 4. et cu difficile esset Epos. eodem tem cogere ideo Merito Constitutum fuit indic. Cap. terrulas propt. superiores Causas Modicitatis inutilitatis et necessitatis posse Epum. res illas distrahere ne alioquin Int.^a Moras que in cogendis Comprouincialibus fierent certa omitteret occasione distrahendi res Inutiles et Modicas unde aparet indic. cap. terrulas solemnitatem illa comprouincialium tantu remitti non v.^o illasque iure nouiori ss. Introducte singula re habunt. Certe fere omnes autores dicta sentent dic. cap. terrulas abutuntur ad remissione solemnitatis tractatus subscriptionis et decreti, quoru traditio q.^s Cap. est in praxi licit seruanda.

10.

4.º Superiorib. obijcitur tex. In cap. ult. in prin. de locato ubi cauet posse emphiteuta ecclesiasticu meliorationes et jus sibi competens vendere seruatis tn. certis conditionibus in quarum numero non recenserit solemnitates necessarias in alienatione rei ecclesiastice, hec

tri sine ea solemnitate res ecclesiastica utilit. venditur contra quia scriptum est in feudo ecclesiastico cuius venditio sine solemnitate facta vires non habet cap. que in ecclesiarum 7. de constitu. nexuit nodum et solus Sarmiento lib. 3. selectarum cap. 3. n. 1. cumque ita soluit q. ideo in dic. cap. ult. consistat sine solemnitate venditio meliorationum et juris sibi competentis q. dominium utile est q. tale dominium non licite. d. cosius emphiteutae est, l. 1. §. qui in perpetuum ff. si ager l. lex 32. ff. de pigno. unde cum non ecclesiasticum d. profanum sit ex late traditis a Balasco de jure emphi. q. 17 n. 12. Menoq. de arbi. casu 180. a n. 3. utiliter distrahit. neque obstat dic. cap. que in ecclesiarum cuius sententia si de pheudo ecclesiastico quo ad dominium directum decipiat, vel etiam consensum legitimum personarum ecclesiasticarum desideriat ut eius rei venditio consistat, si v. de dominio utili exponat. ideo irrita dicit. venditio q. laicorum statuto permittebat. libera alienatio feudi ecclesiastici irrequisito domino que conditio necessaria semper fuit ut venditio vata haberet. dic. cap. potuit quod ita conciliat Cabarela dic. cap. que in ecclesiarum compositione 2. —

15. § obstare videtur l. alienatum 67. ff. de V. S. ubi diserte fit differentia inter alienationem et venditionem unde fuisse videtur sub hoc interdicto non recte contineri venditionem d. respondet. cum Cujac. ibi jureconsultum in dic. l. alienatum voluisse ostendere differentiam que olim extabat inter venditionem et donationem nam venditio

cum nudo consensu perficiat(ur) et is dominium non trans-
ferat d. traditio l. traditionib. C. de pac. ubi licet
venditio sola sine traditione alienatio dici non p(otes)t.
quod secus liceat in donatione, haec cum nisi re tradita
non perficiebat(ur) l. 1. l. sine d(e)b(it)o. 9. §. ult. ff. de dona.
lz. hodie aliud sit l. si quis 35. §. si am. C. cod.
tit. ex qua d(ic)ta textu deducit venditionem sine
traditione non esse proprie alienationem quod sit solam
venditionem re non tradita sub hoc intendit non
contineri d. hic lz. stricto iure procedant benigni-
us enim est aequius aliud in dicta senatus c(onsul)to non
solum prohibeat(ur) ex causa venditionis vel tradere
d. ecclesia nudo consensu distrahere ita ut qui ab
ecclesia rem comparaverit ex eo contractu agere
non possit in eoque sensu ego accipio dicta om-
nia quae supra attulimus n. 2.

12. Manet ergo vel eccle-
siasticam venditionem ipso iure non consistere, d. hic
vel quaeri p(otes)t. an sicut venditio nulla est ita et
simoniaca sit? quaestionem movet Urban. 2. in cap.
salvator 1. q. 3. ubi generalit(er) prescribit vendere
rem ecclesiasticam simoniacum esse. d. in contrarium me
vocat illa ro. qd vis et posses. ecclesiarum tempo-
rales licet de ss. naturae cum ceteris bonis tempo-
ralib. quae spiritualib. annexa dici possunt tamquam
fini quibus non fuit rem inveniendi bellum vendiderint
d. Tho. 2. 2. q. 100. art. 4. ad 1m praeterea si simo-
niaca esset venditio bonorum ecclesiasticorum quoties in
utilitatem venditionis sit d. ic. cap. salvator, esset
etiam simoniaca si venditio fieret in gratiam eorum

eccl. et in usus pios qd. pretij versio in bonos fines conversus nihil facit ad rationem simoniæ cuius deformitas versatur in venditione spiritualium et tn. contrarium signi ficat dic. cap. Salvator denique idem agentem circa extr. nro tit. ubi res ecclesiasticæ iusta causa et solemnitate interveniente, statuit vendi posse, qd. evidens argum. prestat res ecclesiasticas non ee. materiam simoniæ: alioquin nec propter bonum finem venditio permitteret. exemplo cuius &c. in simili dixit in cap. super eo 12. de usuris quibus et alijs rationib. ita docet Suarez lib. 4. de simonia cap. 19. à n. 14.

13. Neque in contrarium nos moveat dic. cap. Salvator, varie cm. solet explicari quidam de venditione rerum ecclesiasticarum sacrarum hoc decretum accipiunt. capiendentes ubi verba. ibi *hec Curia venditores rerum sacrarum pene superant* et cap. ne 22. 1. q. 13. ubi etiam in eod. sensu alter urbanus decretum dic. cap. Salvatori accipere visus est, ita Archidi. ibi n. 9. verendum tn. est ne satis hec expositio verbis dic. cap. Salvator accomodet. generalioraque sunt quam ut ita ad bona consecrata restringant. nec ulto. verba dic. cap. Salvator me movent suspicor enim ee. Gratiani non verba. sicut et verba dic. cap. res ut agnoscunt ibi propositus, qta in dic. cap. Salvator n. 6. et n. 7. plausibilior videt. intellectus qta. ibi verbo ecclesiasticarum quem magis probant Archidi. et Praepositus ibi dicta. n. 7. accipientis dic. cap. Salvator de rebus eccl. quæ administratione seu officium spirituale habent annexum, qualia sr. beneficia et iuris-

dictionis ecclesiasticae, hecl.m absque dimi[illegible] vendi
nō possunt cap. Sequis cap. quaesitus L. q. 3. nec
quisquam Causelen. Ne Barbos. ssug. n. 3. hanc Inter-
pretationē Vespagari Contextura dic. cap. Saluator
ubi generaliter de Reb. ecte. quaestio instituitur et
simul de Rebus a fidelib. oblatis et administrationib.
temporalib. nā sic satis si dicamus Urbanū gene-
raliter fuisse locutus de Reb. ecte. et de Reb. oblatis
q. qui ecclesiasticā administratione vendit, quod
in omnia ecte. bona distrahere intelligit.

Estetaliaques- — N. 14.
tio at sicut prohibita alienatione prohibent venditio
et alij contractus, ita prohibita venditione censeantur
prohibitae alienationes caeterae spec. In qua restat pro-
bari prohibita venditione caeteros contractus prohi-
bitos intelligi. Argū. l. statuliberi 29. §. quintus
ff. de statu liberis l. sed q. ff. de pigno. l. 1. §. eam
tem ff. quae res pignori l. sicut q. §. venditionis
ff. quib. modis pignus l. si usumfructum 23. §. 1. ff.
de liberali causa ne l. veteres 20. ff. de acq. ... ibi
verbū promiscue accipit Alcia. lib. 3. parergon cap. 22.
respicit caeteros contractus subscribit Butiche. ebili
h. et ita docent glē. dic. l. venditionis et in l. 2. C.
de usucap. pro emptore et alij plures de quib. mellina
lib. 4. cap. 5. ad n. 15. ibi ex hac rōne docet facultā-
tem principis ad rem majoratus distrahendā extendi
ad ipsius rei pignorationem

V. hanc traditionē merito ... — N. 15.
care Pinel. in l. 2. p. cap. n. 21. C. de rescin. ...

Mostla in Emporio tit. 9. Inquin. ad n. 523. Caldas lib. 2. forem. q. 23 n. 94. Hoster Dichar. in Verb. ad n. 9. Iniii de Emptione faber n. 74. Conjecta. cap. 73. Cujaci Mercator in Notis ad Ubei. lib. 2 animadver. cap. 8. qui Verius existimant ex propietate Verbi Verbi apellatione Venditionis Ceteros Contractus non Contineri ex l. in quorum 24. ff. de pignorib. lex. 4. §. sequis omn. ff. de doli exceptione l. si pupillorum 7. §. sipretor ff. de rebus eorum. l. item 49. §. item Inter eos ff. de lega. 3. l. siquis 37. ff. de Contrahen. l. Ult. c. de predys divine lib. 10. licet aliquando ex mente legis aut Contrahentium latior fiat Interpretatio ut in dic. §. Venditionis cum similibus supra citatis n. 14. et explicant Vinch. Mosla et Dichar. Ubi supra nequead rem pertinet Consideratio Alciati ad dic. l. veteres ibi verbum promissionem nove fieri oportet ad ipsum Emptionis et Venditionis contractum ut melius explicant Accursius ubi faber de cade 36. Errore 3. Cornelius lib. 4. Quotidianarum cap. 9. Rejectum emenda. Cujatius lib. 9. observa. 25 quam sequitur Cujac. Dei. Crosier 8. Donel. cap. 26. dicti lib. 3. quotidi.

n. 16. O. adjuncto-

jiuit. ex l. 4. c. de fideicomis. ubi Vesseubit. prohibitum vendere extra familiam non videri prohibitum Donare lovini quam sit de familia unde dici solet prohibitum vendere extra familiam videri etiam prohibitum donare extraneo quasi Venditionis Verbo Donatio Contineatur ita Barto. Albeni. Castren. Sabicetus Bal. Hugol. et Donel. ibi accedit l. pater 38. ff. de legatis 3.° §. fundus ubi dicitur heredem prohibitum Vendere extra familiam quod videret non videri prohibitum in illa te heredem extraneum Instituere quam

aliud dici oporteat si prohibita venditio simplex esset ut considerat Alberi. in dic. l. 4. n. 3. d. hec enim adeo urgent ut a superioribus nos dimoveant nam dic. l. 4. non est ita accipienda ut quod de sorore expressit voluerit diversum judicium significare in extranea persona argumento l. miles 75. in princ. ff. de lega. 2. d. potius idem jus quasi prohibita venditione in sermonis proprietate ceteri contractus non veniant ut considerant Petrus et alij de quibus Alberi. dic. n. 3. fab. dic. lib. 14. cap. 13. ubi sic obijcit dic. l. 4. me esse de indubitatis quod cum soror de familia esset non tantum donatio quam etiam venditio in ea collata utilis esset ~

N. 17.

D. hec dispositio superioribus mirifice conveniat in praxi non tamen non audirem a receptissima interpretum sententia recedere, etenim verosimilius quoties a testatore prohibetur venditio egressa familie tunc ita causa affecit etiam alios contractus in quibus eadem prohibitionis ratio viget quasi ex mente legis seu hominis sub venditionis nomine et alij contractus teneantur dic. l. 4. ubi notant Salicetus n. 5. dorlet. n. 6. et aliter atque licet dicendum si illa mens deficiat tunc enim cum proprietas et rigor verborum suadeat, aliud esse vendere, aliud donare, non recte ex prohibitione venditionis illatio fiet ad donationem in quo casu procedit traditio nostra. quam etiam non conturbat d. l. Pater 78. §. fundum quod in fauces tamen spe non recte deducit argumentum contrarium si simplex foret venditionis prohibitio ut vidit faber lib. 14. conject. cap. 7. deinde quod si testator simpliciter vetaret fundi distractionem adeo in ea prohibitione contineret heredis extranei institutio quod generaliter vetuit alienandi facultatem non vero solam venditionem ut pateret ibi venundari, donari pignoreve.

N. 18.

Pro coronide illud adnotare lubet prelatos ecclesiasticos quoties servatis solemnitatibus res ecclesiasticas distrahunt non aliter videntur posse id facere quam si

quã si psenti pecunia, nõ Vº habita fide depretio: sic Verũ in Reb. fiscalib. admissũ est L. 4. C. Ubi causae fiscales L. si procurator §. 6. 1. ff. de jure fisci ubi dicitur procuratorẽ Caesaris res fiscales distrahentẽ eos emptoris fecere, pretio tñ soluto quae verba ex Cujac. ibi subaudiat eo casu quo venditori habita sit fides de precio ex L. qd. vendidi eq. ff. de contrahenda. L. procuratoris §. § d. si dedi ff. de Dubitaria — Verius tñ est qd. docuit Accursius in dic. §. 1. singulare jus hac in re versari et res fiscales a privatis distare cuius rei argo. subjicit ide ee. dicendũ in rebus ecclẽ. et minorũ. subscribit ibi Bartol. et alij quos refert Jason in L. 1. n. 18. ff. de off. procu. Peregrinus lib. 6. de Jure fisci tit. 4. n. 9. Velascus consulta. 21. n. 3. et 4. Vidra hoc tit. q. 2. Cap. 18. cum n. 5. Molina in Emporio tit. 9. q. 2. cap. 12. n. 5. Grati. 2. tr. Disceptat. cap. 329. a n. 32. quorũ traditio accipienda tantũ est quo ad dominij translationẽ non Vº quo ad validitatem contractus ~

An alienationis prohibitio ad emptionem quoque pertineat?

Et an etiam porrigatur ad pacta resolutoria retrovendendi, adictionis in diem, legis commissoriae?

Cap. 10.

Diximus Cap. precedenti res ecclesiasticas distrahi non posse, nunc ex diverso queritur an etiam prelati ementes ecclesie res emere. Dubitationem movet quod veteres promiscue his apellationibus utebantur L. veteres 19. ff. de actio. emp. ita ut facilis et frequens esset harum vocum mutatio, et ideo aliquando actio ex vendito exponitur ex empto L. ex conventione 11. C. de pactis L. cum societas 69. ff. pro socio ubi auctores utrobique cum adstipulatur Forcelius lib. 3. quotidianarum cap. 23. Item alii Cujac. 4.° observa. 24. faber 5.° conjectu. cap. 4. Schifordegerus lib. 3. tracta. 28. q. 13. et sequentibus et vice versa actio ex empto pro ex vendito L. Julianus 13. §. si procurator ff. de actio. emp. singularis et elegans Tex. in L. unica C. si servus exturo et emptor pro vendi- ditore L. si in fraudem 5. C. qui manumittere non possunt deinde facit quod emere et vendere correlativa esse dicuntur unde quod de uno dicitur de alio etiam dici oportet L. 1. C. de cupressis lib. 11. adeo ut idem obtineat in materia penali Jason in L. ult. n. 17. C. de in- dicta viduitate qua ratione si lex municipalis pro- hibeat venditionem alicujus rei prohibita etiam in- telligitur emptio ut post Castren. et alios docet Gratia. 1.° co. discep. cap. 26. a n. 15. ~

N. 1.

Rectius censeas ut prohibita venditione intelligatur emptionem Movebit quod in hoc casu venditio habet diversam rationem qua habeat emptio: venditio enim cum sit diminutio patrimonii non debet permitti prelatis sine debita solemnitate emptio vero est magis acquisitio quam distractio ut proinde non sit cur prelatis interdicatur. preterea

N. 2.

si ponas etiam habere Ecclesia pecunias tunc eam in emptione prediorum aut alterius rei immobilis conferre utilius est. Quâ ratione etiam permittit tutori ut pecunias pupillares in emptionem prediorum etiam sine decreto conferre teneat. l. 3. C. de usuris pupillarius l. tutores 24. C. de admi. tutoru. Covarrubias 3º Variarum capite 2. Gutierrez de tutellis 2. p. capite 9.

n. 9. Unde difficilis videtur ordinatio lusitana lib. 2. tit. 18. in prin. dum prohibet ne ecclesiae seu monasteria bona immobilia emptionis titulo comparare possint sine regia venia et si comparant aut alio quovis titulo sibi acquirant teneant post annum et diem in laicos transferre. De cuius legis justitia valde dubitant Barto. in l. filius 114. §. divi n. 12. de leg. 1º et alii plures citati a Tiraquello post leges connubiales glo. 8. a n. 172. Nominatim Emanuel Rodriguez 1º to. regul. q. 66. art. 4 Miranda in Manuali 2. to. q. 27. art. 7. Marta de jurisdic. 4. p. casu 6. a n. 16. Ceballos communium q. 899. a n. 182. videndus a n. 103. per tex. caputum in cap. ult. et in cap. 1. in fine de immuni. eccle. in 6º juncto cap. noverit cap. grave de sentin. exco. Autem. Cassa C. de sacro. et quamvis illa lusitanorum lex fuerit imitata alias similes latas in Galia, Burgundia, et aliis christianis regnis provinciis de quib. Petrus Grego. lib. 1. de Rep. cap. 27. n. 8. non male eum in pietati insimulari possunt sicut et illos quae a Valentin. et Theodosio et Arcadio in l. nullus C. Theodosiano de epis et clericis, statutae sunt ne eccles. neve

clerici heredes inscribent. Item et illud edictum imperatoris Nicefori Phocas, quo vetuit ne ecclesiis fundi aut aedi-tus augerentur, ut narrat Zonaras 3. to. annalium pag. 162. In quas omnes constitutiones videntur merito invehere S. Ambrosius lib. 5. epist. 32. Hieron. in epist. ad Nepotianum ibi Pudet dicere sacerdotes idolorum capiunt hereditates, soli clerici et monachi hac lege prohibentur, non a persecutoribus, sed a principibus christianis. Ut proinde mirari non oportet silentii imperatores odio et invidia christianorum statuerint in L. collegium 8. C. de heredi. Insti. Nullum collegium hereditatem capere posse, ut ita a bonorum acquisitione eos arceret. Ut notat Vober. lib. 2. judicatarum cap. 25.

N. 4.

D. 3. his ita se habeant Bal. tn. et Decius in cap. ecclesia n. 55. de constitu. legem Lusitanam et similes defendere nituntur tamquam ex justis causis latas et jure eas posse valere. 2m sequuntur plures citati a Tiraquello de leg. gia 8. n. 171. et de retractu § 1. gta 13. n. 5. Cobar. regu. possessor 2. p. § 4. n. 8. Caldas lib. 1. forum. q. 23. n. 92. et de emptione cap. 8. a n. 23. Molina de Just. tract. 2. disp. 140. n. 13. Egidius in L. 5. p. § 2. a n. 3. C. de Sacr. Optime Giurba in [illegible] contra Venetos cap. 7. pag. 23. et sequen. et quod attinet ad L. Lusitanam defendi solet 1. ex privilegio Apostolico quod presumitur intervenisse propter diuturnum tempus, 2. quia verosimilius est propter concordata inter regem Dionisium et clerum Lusitanum confirmata a Sede Apostol. 3. et attento jure com. non desunt firmissima [illegible] quib. justitia illius legis nitatur. Sequitur Barbacia [illegible]

a n. 107. hoc tit.

N. 5. Vis autem quae diximus esse sive vulnerae Cons. et quaestio an vero fiat in ea Emotione aponere pacta resolutoria sine Solemnitate veluti pacti de retrovendendo, Legis commissoriae, aut addictionis in diem: et quidem interest an ex intervallo, an in continenti adjiciant. Priori casu exploratum est inutiliter adjici argo eius quod in Minore resolvitur in l. si ad resolvendam C. de praediis Minorum cum etiam per huiusmodi pactiones amittat dominium semel per emptionem quaesitum et ideo sine Solemnitate fieri non possunt argo l. 1. §. ult. ff. de reb. eorum docent Pinel. l. 1. 3. p. n. 54. C. de bonis Matern. Barbos. in l. si constante in prin. n. 125. ff. solut. matrim. Gratia. ubi sup. cap. 26. a n. 1. et cap. 242. a n. 1. et n. 30. 2°. vero casu quod illae pactiones in continenti adjiciuntur non ita res est expedita imo satis controversa in qua negativa sententia ex pluribus suadetur 1°. ex n. Cap. nulli 5. hoc tit. ubi conditione quo verbo nihil aliud significat quam pactio L. d. 6. §. conditio ff. de contrahenda L. Societate 76 in prin. ff. pro Socio atque ita probat pactiones quibus ea amittit dominium rei sue inutiles esse. Cuius generis sunt pacta scilicet retrovendendi Legis commissoriae et addictionis in diem ut inf. ostendemus. 2°. pro hac parte expendit difficilis L. 1. §. ult. ff. de reb. eorum ubi si Minor praedium emerit ea lege ut quo ad pretium solueret esset pignori obligatum, pignus non valet ex illa ratione, quod ubi dominium quaesitum Minori cepit non posse obligari. cuius tra. argo.

et dic. l. si ad resoluendam obtinuit ex comparatione minoris cum ecta. pactiones in continenti adjectas qui-bus alienationi aditus parat. prorsus inutiles ec. docent Joan. Andreas in additionib. ad speculatorem tit. de pac. §. 1. Alciatus indic. l. si ad resoluendam Menoq. de arbitrarijs casu 131. n. 3. et alij plures quos refert et sequitur faquini 2. contro. cap. 3.

N. 7.

N. 6.

Contraria em sententia sicut reuptio ita nihil verior est quod si ecte pupato et tutori liceat sine solemnitate in continenti adjicere pactiones resolutiuas contractib. utilit. exegetis que sententia firmioribus ut ego quidem credo fundamentis nititur. 1. q. d. res distrahit. cum pacto resolutorio ad cuius illud pacti consistere debet q. contractus pars intelligit. l. fundi 79. ff. de contrahen. 2. q. pacta que dominij acquisitioni adjiciunt. equum est comple- ri per minorem et etiam l. 4. §. nihil veri. d. est ff. de manumissio. presertim cum res distracta cum pacto resolutorio minoris sinnet quam si libere venderet. cap. ad nram 5. de emptione cap. cum Soares deeri. cum igit. de fideicomissis. docent Couar. 3. Varia. cap. 10. n. 1. Caldas l. si curatorem verbo ita absolutam n. 37. Menog. 3. presump. 122 n. 9. Menedo ad decretales colec. 3. n. 4. Barbo. in dic. cap. ad nram n. 21. 3. hanc nram sententi iuuant Regulam 4. de condi. apositi l. Caius 20. ff. de manumissio. l. si rogatus 20. Veri. d. si frat 4. de manumissis indicta ubi in donationib. etc. aut minorib. factis ree- missunt quecunque pactiones seu conditiones a dona- tore adjecte adeo ut illa solemnitas ad illarum obser- uantiam non desiderent. neque vim huius argi. effugiet

qui dixit cu Cumano in dic. l. i. §. ult. hec jura procedere in causis lucrativis no vero in onerosis tn̄ cum illa diversitatis congrua ro inveniri possit dici oportet id\~ jus in utrisque locu habere

N. 7. 4.° facit L. i. C. de dona. que sub m.° cuius etz. decisio procedit recta ex Romano cons. 234. faquin. lib. 2. contro. cap. 90. licz disentiat Covar. l.° varia. cap. 14. n. 6. 5.° urget L. si emptione 35. ff. de mino. ubi proponit minorẽ emisse fundũ sub pacto additionis in die quo obligari d. adversus eam oblationẽ restitui posse si modo sua intersit rem emptam retinere vel ob affectionis justas que caderint in possessionem majorũ L. i. § et aliud ff. siquis in fraude pa-troni L. in fundo 38. ff. de rei vin. L. lex que 27. C. de admi. tuto. illustrat fornel. lib. 5. quotid. cap. 23. denique facit q.d is qui vendit tanquã dn̄us possit libere quaecumque conditiones adjicere in initio contractus quib. existentib. mens contrahentiu cassa-sse credetur ut prior emptio resoluat. quasi potestas conditionis venditionẽ resolventis tollat intellectũ prioris venditionis argũ L. si pactioni 55. §. ult. ff. ad treuel. notat falbo in L. siquis 41. ff. de rei vindi. ut proinde appareat per has pactiones nõ tam transferri dominiũ aut alienari rem quã ex voluntate dn̄i. ita paciscentis resolvi contractũ et sine causa rem incipere ee penes eundem et minorem atque ita docent post alios Pinel. L. i. 3. p.e n. 54. C. de bonis maternis velascus de iure emphite. q. 35. n. 4. Barbo. dic. L. si constante n. 122.

Caldas in L. si procuratori verbo Contractu a n. 9 et de Empt. ione cap. 13 a n. Giurba dec. cap. 26 et cap. 24 2.

Neque N. 8
ex Contrario valde urgent quae sup. n. 5 expendimus, non tam eadem cap. nulli yenita Castaria de Ambitione habet ibi pactum per quod dominium transfert. nam sit satis si dicamus in his quib. tantum improbari pactiones per quas certa transferre vult dominium irrevocabiliter quaesitum quod non tacit in pactis restitutionis irrevocabile dominium apud certam. Vendicabile donec exultat Conditionis eventus L. 2. ff. de in diem adictione L. 1. ff. de L. Comissoria L. 2. C. de pactis int. Empto. et V. quod si objiceres quia cum quod fieri tempore prohibito aut in tempus prohibitum conferri L. quod Sponsae C. de dona. propt. Nup. atqui hae pacta resolutiva conferunt in tempus quod certo alienare non potest propter dominium quod semel ei quaesitum est. Respondeo obligatione resolutiva tempore habili id est traditionis fieri quod Venditor legem sibi dixit Executionem quaesitam conferri in tempus quod certa dominium habet quod nihil interesse dicitur ex L. 1. C. quod decreto opus non est.

N. 10.

Non obstat N. 9.
etiam L. 1. § ult. ff. de reb. cond. cuius tex. difficultatem torsit Piraquelo de reb. tractu Conventionali ad fine tituli in n. 13. ut crediderit mendum in eo subesse nec felicius Pinel. dic. 3. p. n. 52. dum scribit sententiam dic. § ult. nimis rigurosam esse a quis quod nove prorsus aliegna quare his et aliis omissis dispositionibus traditis a Cumano ibi N. 1. Barbo ibi supra

a n. 122. Sarmiento lib. 3. Selectarum cap. 8. an. 3. Valasco Consult. 177. n. 6. Magis placet Interpretatio Caldas dic. verbo Contrac. n. 9. et dic. cap. 13. n. 19. Gratia dic. cap. 242. an. 11. dum existimant dic. §. Ultimum principijs juris Maxime Conuenire sive cum Consideret tempus traditionis sole sive tempus rei traditae in nullo consistere pt. pignoris obligationem 1.o casu cum adhuc Venditor dominus sit non pt. in re propria pignus valere l. neque 45. ff. de reg. juris. 2.o vero casu cum emptor per traditionem dominium quaesivit non pt. rem illam pignori obligare sine decreto quo fit nullius temporis seu intervallum inveniri quo in illa spe pignoris oblig. valeat et ideo merito subjicit in l. 2. ff. de reb. eorum rescripto Imperatoris opus ea. Ut pignus confirmet.— legib.

N. 10.

Deligit. Non recte Infertur ex pacto pignoris de quo in dic. §. ult. ad pacta resolutoria de quibus supra. nam per pactum pignoris non solvitur prior contractus, d. e solvo manente jure publico Immutatur q. non ita est in pactis resolutorijs per hunc lm. tollit. Intellectus prioris contractus ex conditione tempore aucti a dno adjecta. Ut sentit Pinel. dic. 3. p. n. 54. vers. Unde. ubi tn. n. 55. explicat l. Julianus 13. §. Offerri ff. de actio. empti quae mea Interpretationi valde refragari videtur. ibi Venditor enim quasi pignus retinere pt. eam. quae verba aperte probant venditorem ante rei traditionem loco pignoris rem habere posse quasi in re propria pignus consistat

respondet Acurtius ibi et Caldas dic. Cap. 13. n. 27. pignus proprie non valere d. quasi pignus, idest ut ista pignoris venditor possit rem venditam retinere donec pretium sibi solvatur.

Postremo illud notare oportet pacta de quibus supra an. 5. adeo ee. resoluto ..., ut emptor conditione existente dominium amittat d. questionis est an la potestate pacti ipso jure ad venditorem recurrat dominium? an necessaria sit retrotraditio? quaestis inter autores ... et interprudentes non satis constat. Acurtius in L. siquis 41. ff. de rei vind. sibi persuadet jus singulare versari in pacto commissorio, et addictionis in diem, ut dominium recurrat ad venditorem sola conventionis potestate. expendit dic. lege siquis 41. L. si qui 11. §. si fundus ff. quod vi aut clam L. 4. C. de pac. int. emptorem. Bar. v. indic. L. siquis 41. distinguit inter pacta concepta per verba directa veluti res inempta fiat et per verba obliqua veluti ut res ad venditorem redeat, tunc si per verba directa dominium ad venditorem ipso jure recurrat dic. L. 4. L. ult. ff. de lege commissoria L. si hominem 19. ff. de usucap. L. si duobus 6. §. ult. ff. de divers. si verba per verba obliqua aliud sit L. 3. C. de pac. inter quae differentia licet communiter probari soleat ex saliceto indic. L. 4. n. 2. Cobar. 3. varia. Cap. 8. n. 1. Caldas L. si curatorem verbo sua facultate n. 54. feliciano 1. to. de censib. lib. 1. cap. 6,

N. 11.

an. 6. Osual. lib. 16. Comen. Cap. 18. lit. C, et cap. 19. lit. f, Cam tn. Multi Resfelleri Nitit. faber in dic. §. siquis 41. vbi alia docendi via Sequuty, distinguitt an Res Vendita tradita sit absolute, an precario tantum quedistinctio aperte Insinuari videt. in dic. l. 3. ut 1.o casu no alit. dominium ad Venditorem recurrat quam si retrotraditio sequuta sit, et ideo cum olim Dubitaret. an Venditori Competeret resoluta emptione vindicatio an actio ex vendito, decisa questio fuit rescripto Imperatorum de quo in l. 4. ff. de l. Comissoria. 2.o vero Casu cum semper venditor dominus maneat non mirum si vindicatio, non vero actio ex ~~empto~~ Vendito Competat l. 4. C. de pac. int.

N. 12. Ego vero

lz. hanc antonij fabri ~~[illegible]~~ distinctionem verissimam agnoscam, Vereor tn. ne satis plene juribus citatis Conueniat sicut etiam l. statu liber §. 8. in fine ff. ad l. falci. quare cum in hac re jam pridem dubius essem suspicabar fortassis horum juris pugnam ortum habuisse ex illa perplexa et perturbata questione an venditio sub l. Comissoria aut pacto adictionis indiem esset pura, an conditionalis in qua re pugnantes sententias Sabini et Iuliani refert Paulus in l. 2. §. si indiem ff. pro emptore vbi magis probat cum Iuliano venditionem ~~pure~~ contrahi et sub conditione resolui Vlpia. vero utit. dist. que tradit. in l. 2. ff. de in diem adictione. Iuxta quam distinctionem dici pt. quod quando venditio pure Contrahit. et sub Conditione resoluit. dominium non recurrit

non venerit ad venditorem de tantu actio ex vendito competit ad rem tradendam L. [illegible] ff. de L. comissoria dic. L. 3. Si vero venditio sub conditione contrahatur tunc existente conditione non actio ex vendito necessaria est et d. vindicatio competit dic. L. 4. C. de pac. inter dic. L. ult. dicta L. statu liber 23. ut sic jam appareat non male ante nos id ipsum fuisse suspicatum Otomannum Lib. 18. Epitomatorium tit. 2. n. 3. et tit. 3. n. 2. credentes huius ambiguitatis vestigia in his juribus superesse et in hac re perspicuam inter veteres dissensionem. Hec interim probanda donec alius meliora attulerit.

An alienationis prohibitio afficiat pignoris oblig^m. specialem et generalem?

ad tex. in cap. nulli s.º hoc titulo ibi neque specialis hipotecæ titulo obligare.

Caput 11.

Cap. 11.

N. 1

Prohibita alienatione videri etiam pignoris oblig^m. prohibitam apertissimis juris testimonijs docemur. ut constat ex L. ult. C. de reb. alienis L. ult. § . d. g.º ver. nume. C. comunia de lega. L. 1. § eam rem et § ult. ff. quæ res pignori L. ex pupillorum 7. § 1. ff. de reb. eorum L. [illegible] 22. C. de admi. tuto. L. ult. § ipsum vers. d. Papin. C. de bonis quæ liberis L. 3. C. de his qui venia etatis Auten. hoc jus C. de sacro. Cap. 2. [illegible] eo cap. [illegible] lat. et § 3. [illegible] ambitione hoc tit. cap. 1. vers. [illegible] prohibita feudi alienatione per [illegible]

explicant post Antiquiores Covar. 2.º Varia. Cap. 16. n. 1. Gomez l. 40. n. 33. Vedoa. hostit. q. 2. Cap. 6. et q. 51. Cap. 29. Molina de Iust. disp. 466. n. 2. Gutierrez de tutelis 2. p.e Cap. 21. Menoq. de arbi. casu 171. a n. 30. Cuius sententiae illa ratio comendari solet quod sua Natura pignoris Conventio illam legem accipiat ut nisi suo die pecunia debita soluatur creditor possit pignus distrahere l. 4. ff. de pigno. actione l. Creditori 13. ff. de distractione pignorum l. 1. et 2. C. debitore venditionem pignoris etc. hinc merito constitutos et ab initio prohibeatur pignorationi rerum ecclesiasticarum non videtur distractioni locus fieret.

N. 2.

Huic tamen traditioni obiici solet tex. difficilis in l. in eorum 24. ff. de pigno. ubi dicitur prohibita alienatione non videri prohibita pignoratione ante omnem solutionem glo. ibi et alia Forcatuli dialo. 47. n. 6. alia Sarmiento lib. 6. ... Cap. 7. et alia Pinel. l. 2. 2. p.e Cap. 1. n. 14. C. de rescin. Caldas de Emptione Cap. 8. a n. 30. Dicendum est cum Barto. et Fulgosio ibi Derojo in prin. n. 24. donel. in l. ult. n. 14. C. de reb. alie. Pietro Fabio lib. 2. Semestrium Cap. 17. in prin. Modesti. in die. l. in quorum non tractare de prohibita alienatione sed de prohibita Emptione non ratione rei, tunc enim et pignoris obligatio esset inutilis ... l. 1. §. cum venditor l. 9. vers. emptione ff. de pigno. d. ratione personarum de quibus in l. non licet 46. l. qui officii 62. ff. de Contrahenda l. principalibus 3. ff. de reb. creditis quo casu Mirum non est si pignoris obligatio prohibita non sit quia per hanc non pervenitur ad Emptionem

tq. posiit pervenire ad venditionem unde tū personi de quib. ibi nō prohibeantr. nisi certūs contra ideo alii etiam ab emptione contrahere nō prohibuit sicut sponsum pecuniā accipere nō vetant. l. pupilli l. ad lex. pign. ff. de reb. credit. in his ēm casib. potentatus nō cessat que locū fecit prohibitioni emptionum ~

N. 3.

Post objecit. l. si pupillorum 7. §. si praetor ff. de reb. eorum ubi permissa alienatione nō obtinere permissa pignoratio intelligitr. quod effici videtr. idem ēe dicendum in prohibita alienatione cuius lex argo videtr. Negativa maximi posse. qualis illa. depua Molinis de ber. cap. 5. a n. 10. ut si ex venia principis res maioratus distrahi permittatr. nō posiit eadem ex ibi eius venia pignori subjici contrarium tn̄ merito docet Molina dic. cap. 5. a n. 15. Sarmiento dic. cap. 7. n. 7. cui sentē nec superiori nec traditioni quidquam obsistit dic. §. si praetor nō multiplicit. respondere nitit. Molina a n. 20. Caldas dic. cap. 8. a n. 3. Sarmiento dic. cap. 7. n. 6. ex quib. verius est sentam dic. §. si praetor procedere in decreto praetoris cuius forma stricte servanda est cum illud ab initio nō aliter quam propter lis alienum quod forte imminebat permittere potuerit res pupillares distrahere l. Magis 5. §. si lis ff. de reb. eorum l. hoc est C. de praed. minorum hec permissio tamquam specialis venditionem nō pl. extendi ad pignorationem quam forte ipse praetor ab initio nō ita utile judicavit vel ad excluendum res alienum pupilli quam ipsa venditionem ~

3º objecit. l. alienatio ff. de V. S. ubi scribitr. N.º 4.

alienatio nō dicitur facta q. adhuc in dominio Vendi
toris Manet. at cū pignus in bonis debitoris Manet
quousque distractū sit L. cū et [illegible] §. Vlt. ff. de
pignora. actione L. pignus q. C. eodē L. [illegible]
§. In fin. ff. de distrac. pignoris, Vt proinde fiat
sola pignoris datione alienatio nō videri [illegible]
vendendum [illegible] cū donec. in L. Vlt. C. de reb. alien.
n. 10. Sentiam dic. [illegible] alienatiū ad rem venditā perti
nere, nō vero ad pignus constituendum [illegible] hereditas
non tradita [illegible] alienata nō videtur, q.a ante tradi
tionē in Vend. dominio Manet L. [illegible]
C. de hereditate Vendita L. si ancilla [illegible]. C. de ac
tio. Empti q. diversimode in pignore per [illegible] datione
debitor quodammodo rem alienare intelligitur
cum in venditione transferat ius in rem et praeterea
ius dominii in alium transferendi per distractionem
L. [illegible] 26. ff. de acquir. rer. dom. [illegible] proinde in proposito
sit diff. [illegible] q. Venditor ante traditionē Nullum
ius transferat in emptorē secus vero in creditore

2. 5. Quare ob-
[illegible] videt. tex. in L. 3. de pign. ubi supponitur rem
[illegible] pro [illegible] pignori [illegible]
[illegible] heres [illegible]
rem [illegible] esse pignus, [illegible] posset rem pignora
tam vendicare [illegible] 6. [illegible]
[illegible] videre [illegible] heredis de [illegible]
cap. 3. [illegible] difficultatē [illegible] necessitate [illegible]
[illegible]
[illegible] quā probant [illegible]
[illegible] Lopez in L. 9. [illegible] tit. 13. part. 5. [illegible]
[illegible] pretium [illegible] patrimonii [illegible]

V.° sui alienadi rei esse pignori obligat. prestari non tene-
at creditoris electione [illegible] ecce. sit. 2. non a creditto-
re vindicare [illegible] b. 2. heredes [illegible]
e. ul. simi et [illegible] pignoratt. [illegible]

§.° Superiorib. dicta n. 6.

ie l. his solt. 7. C. de revocandis dona. ubi permitit.
donatori revocare donationem ex causa ingratitudi-
nis rebus apud donatarium existentib. non vero ante
[illegible] alienati, rerum alienationis nomine, cz. ven-
ditio, donatio et alia continentur. [illegible] de dona-
tion [illegible] posse revocare, in hipotheca aliud servat:
quasi alienationis nomine non veniat, et simul ex ca-
usa ingratitudinis revocari possit [illegible] 3. quib. mo.
pig. [illegible] d. et Marcel. [illegible] vacationem
[illegible] en [illegible] l. his solt. n. 5. cui accedunt [illegible]
[illegible] et Peraquel. quos refert et [illegible] Pinel. [illegible]
[illegible] n. 29. [illegible] alberici senten-
tiam, commentitiam esse et contra juris notissima prin-
cipia [illegible] nomini [illegible] a semel [illegible]
lib. 6. [illegible] Ant. fab. decade 25. [illegible]
4. qui [illegible] etiam alie-
nationis nomine contineri hipotecam ita ut non possit do-
nator revocare a creditore rem quam ei donatarius pignoravit.
ne alioquin ipsi creditori fiat prejudicium qui jus in re ex pig-
nore quesivit. neque magis placet singularis senten. donel.
lib. 14. comen. cap. 31. qui contra receptam omnium traditio-
nem contendit sententiam [illegible] l. his solt. [illegible] ceterum non
ee. referenda ad Matrem donatricem [illegible] filium donatarium
qui res a se alienatas revocare non possit que expositio nec
verbis nec menti Imperatoris convenit.

Quod diximus prohibita n. 7.

alienatione etiā pignus contineri vulgo sic accipit. si modo debitor rem pro tanto, l. majori pretio obligavit q. sit spes luitionis tunc em̄ in proprium patrimonium creditoris res pignorata redacta videt.; et ideo si testator legaverit predia que possidet, legato continebunt. predia pignorata pro tanto pretio in quo sensu vulgo accipi ... l. qui habebat 199. ff. de lega. 3.° ibi si modo in proprium patrimonium non sint redacta, ide p.° ex l. leg. legata 9. §. ult. de supellectile legata ita post alios Gomez lib. 1. varia. cap. 13. n. 30 — secus v.° in re pignorata pro minori pretio tunc em̄ alienatio non intelligit., quam differentiam cognoscunt DD. in l. sciendum 15. §. possessor ff. qui satisdare cogunt. et in l. 3. c. de legatis et in l. 1. §. per servum ff. de acqui. posse. et ad plura in foro utilia acomodant Tiraquel. de retractu linage in prefatione numero 36. Palacius in rub. de dona. §. 69. n. 8. Gomez l. 40. n. 33. Neguzantius de pigno. 3. p. membro 1. a n. 21. Vedoa. tract. c. 2. cap. 6. a n. 2. Caldas de emptione cap. 8. n. 39. quā ctp. differentiā probat Gama decis. 103. n. 5. ubi docet maritum ex l. lusitania lib. 4. tit. 48. prohibitum alienare immobilia sine consensu uxoris prohibitum videri ipotecare pro tanto pretio non pro minori —

N. 8.

Hec tn̄ differentia precius consistit et c.e.: em̄ uni-us et certius utrumque pignoris oblig.° in sub interdic-ta alienatione contineri eo quenso magis contingere in pignore pro maiori pretio quā pro minori utroq. em̄ casu 13. vera et propria alienatio nō fiat causā tn̄ prestat ut cessante debitore in luitione pignus distrahi possit neque pignus pro maiori pretio quidquā mutat de natura eius neque dominium in patrimonium creditoris redigit ut nō obscure ego didici ex l. creditor

78

28. ff. de reb. credi. l. quesitu 9. §. Ult. ff. de distrac. pigno. L. 1. C. de pigno. ita Tom. 3. dic. n. 83. Lara lib. 2. de capella. cap. 20. n. 35. videndus a n. 21.

Neque ad rem perti- n. 9.
net dicta l. qui habebat in fine cuius verba inconspecte et inepte referunt ad superiore expositione cu... planior et iuris principiis conguentior illa sit q. licet legatis... non contineant predia pignori obnoxia tamquam aliena L. Seius 73. ff. de lega. 3. L. legata 9. §. Ult. ff. de supellectili legata... in. continuantur... in proprium creditoris patrimonium fuerit redacta... tunc evenict cum debitor in solutione cessat et pignus creditori addicit. L. aduiuus 15. §. si pignora ff. de re iudi. L. eleganter 24. ff. de pigno. L. debitor 59. ff. ad Treb. L. 1. C. de iure domini impetrandi... in dic. L. qui habebat verbo redacta Socinus in dic. §. per servum n. 12. similis prorsus interpretatione donanda est dic. L. legata 9. §. Ult. ut dicit legata res sua pignus continetur in usu creditoris voluntate debitoris, id procedat cum pignus debitor creditori insolutum dedit dicta L. eleganter 24. L. cum domina C. de pigno. aut ut explicat recte Cuja. in dic. §. Ult. cum pignus fiduciarium contrahebatur q. in usu et dominio creditoris voluntate debitoris manebat translato in creditore dominio ut significat Paulus lib. 2. sententiarum tit. 13. verbo debitor et lib. 3. tit. 6. verbo servis et utrumque notat Cuja. ex quibus manet prohibitione alienationis utramque pignoris obligationem comprehendere quod etiam

inspecie legis Lusitaniæ dic. tit. 43. admitunt Pinel. l. 1. C. p.a n. 19. C. de bonis Maternis Barbo. L. 13. p.a n. 59. L. 9. ff. soluto matrimonio ~

N. 10. Probavimus autem alienatione prohibita pignus contineri. d. querit. an id locum habeat tantidem specialiter an etiam in generali pignore? Cujus formula erat Ut debitor omnia bona que habet queque habiturus fuerit pignori obligaret L. ult. ff. qui potiores L. obligationes 6. L. cum taberna 34. §. ult. ff. de pigno. L. siquis 6 ff. qui sine Manumissione Racellis lib. 5. Sententiarum tit. 6. illustrat Brison. lib. 6. de formulis Ut plane pagina mihi 595. In qua questione SS. qui distinguunt. Int. speciale et generale pignus. Ut speciale prohibeat. non item generale. Ita Belonus hic n. 14. post alios Cobarruvias lib. 2. Variar. Cap. 16. n. 7. Negusantius de pigno. 2. p.a Mem. 1. n. 10. Cuja. novel. →

N. 11. d. Verius et Ottiamque pignoris oblig.m hoc Interdicto contineri. quibusdam tenere fortioribus Nititur rationibus et auctoritatibus 1.o q.a eadem ratio que versatur in prohibitione pignoris specialis de qua supra n. 1. locum in pignore generali L. rei in. C. de distrac. pigno. Deinde quia et q.d equale jus Credit. consequitur in uno et altero pignore L. 2. C. de pignoribus. Preterea non leviter favent jura sup. n. 4. - scitata tum absolute dicunt

subalternatione continui hipotheca, dixit quod tam
speciali quam generali decipi oportet. Ita Bu-
tius et Imola hic [illegible]

nullos mutet etc. in auth. Et non alienandi §. Si autem
creditor in fine ubi int. speciale et generale hipothecam
sit differentia quoad rem propriam. Respondeo Iustin.
autoritati [illegible] in [illegible] Tum satisfan-
ribus contradicat. Dixi in nostro Cap. nulli aperte
[illegible] confirmatum Iustin. Constitutionem [illegible]
[illegible] speciali hipotheca [illegible] obligatione: respondeo [illegible]
verbis generalem hipothecam non excludere [illegible]
argumentum contrarium ex [illegible] deducere [illegible]
[illegible] maximum [illegible] ex Iustin. Novella [illegible]
[illegible] speciali [illegible] hipotheca [illegible]

fortius in- n. 12.

detur quod [illegible] solet speciali pignori magis vim afferre
quam generale Cuia. lib. 17. observa. 39. Ut videre est
in sequentibus exemplis. Primum quod servus specialiter obligatus
manumitti non potest, generaliter vero potest. L. cum heredibus §.
ff. quibus [illegible] l. licet C. l. penult. ff. [illegible] causa
pignus L. [illegible] ff. qui sine manumissione l. 3. C. de
servo pignori dato. 2. quod debitor alienans pignus spe-
ciale furtum committit, secus est si generale alienet
l. si in [illegible] ff. [illegible] in prin. ff. de pig.
3tio quod is qui pignus speciale habet licet tempore poste-
rior potior est iure quam is qui generale pignus prius ha-
bet l. 2. C. de pigno. d. [illegible] huius axiomatis
de quo propter temporis angustias disserere non vacat. Re-
spondendum est quod licet in generali pignore agnoscamus
minorem obligationem quam in speciali tamen quoad hoc

interdictus attinet nihil de Jure tum sortij set q.d generali interventum a fiiat vt tacita in eo conventio videatur q.d Creditor ponit Cavente debitore in Luvione ad distractionem possibile inqua consistit alienatio —

n. 23. Postremo alleud nolo — ea oportet adeo pignus rei externaliter invitale ec. vt creditori nullius retentionis locus sit per registrum — Ticium 25. ff. de pign. Ubi Jacte Sub. ... Nec fine retentionem compatere quibus debitor dammatus fuerit quasi Curam fuens in privati jur succedit privati jure uti debeat L. ... ff. de ... ei L. 2. ff. de fundo dota. nec obsistit L. 1. in princ. ff. de pigno. Ubi Creditori retentio datur in pignore bilicose, respondeo Papin. sententiam —

23. R. — Ludit. L. 1. ealo providere q.d pignus rei aliene — in quo ibi conualuit post dominium postea debitori quesitum. et ideo non mirum si creditori pendenti facile retentio sit, si pervenit o quoq; non dominij, si m.o Creditor ignoraverit explicant Cuja. lib. 11. respon. Papin. ibi Faber — n. 20. Conjec. cap. 11. Cona. 4. Cemin. cap. 13. n. 7. Balduin. de pigno. cap. 20. Pe. Faber lib. 2. Semestrium cap. 14. Hugoni fradquy lib. 3. trac. 12. q. 2. Gifanius ad titulum C. si aliena res pignori vers.o Superest Donel. de pignoribus cap. que res et hec de hoc cap. —

An donatio ad hoc interdictum pertineat

ad tex. in cap. nulli 5.° ibi, donationem hoc titulo

Cap. 12.

Cap. 22

N. 1.

Sub alienationis prohibitione donationē contineri tex. noster disserte affirmat, qui consentiunt Cap. sine 52. 12. q. 2. Cap. 2. de dona. L. 4. tit. 19. L. 8. tit. 21. part. 2. et quidē merito cum donatio sit alienationis species ... eam donat. dicit. perdere ... filius ... ff. de dona. ... non solum ... omnis prelatus ... libera administratione defensoribus et tutoribus donare interdicit. L. contra 28. §. ult. ff. de pactis ... C. eodem L. 1. §. 1. ff. que res pignori ... cat. 8. §. an patri ff. qui ... L. 3. §. si servus ff. de dona. ... L. 1. ... ff. ... Cessans L. 3. §. ... L. 1. C. de bonis maternis ... ff. de cura ... L. tutor 22. L. lucius 46. §. ult. ff. de admi. tutorum L. ... 52. §. ... ff. de ... Sine. dic. L. 1. 3. §. ... a n. 56. Escobar de ... cap. 24. a n. 1. ... interdicit ... exemplo ... donare L. 1. in fine principii ff. de ... §. ... C. si maior factus ... nulla est necessaria

in Integrum restitutio l. 2. C. si adversus donationem

N. 2. D. l. 16.

fane videt. lex. in Cap. 3. de dona. ubi dicit. vetantur. donatione rei ecclesiasticæ sine illa solemnitate. Respondere solet dictum Cap. 3. non absolute donationem permittere d. tone romanum si res donatæ parva quantitas sit et simul moriens, seu suppletur. consuetudine loci unde esse damnum asserunt. Ita ac Cardinalis et Cujas. ubi Scobar dic. Cap. ... a n. ... qua consuetudinis ratione receptum est prelatos seculariones rectores de bonis ecclesiæ. Reipub. minoris, facere donationes munerum, vulgo aguinaldos, ex l. cum plures 12. § cum tutor ff. de admi. tuto. ubi solemnia munera impedite accepisse. Albert. ibi explicandum in de muneribus presbitere ... die natalis et Kalendis Martii juxta l. d. si ... § si vir bonis ff. de dona. inter virum et uxor. 3.º conjecture. Cap. 4. Bricon. lib. 4. selectarum Cap. 3. Cuja. lib. 20. Pauli ad edic. indic. § cum tutor. Hic enim munera quæ illis temporibus consueta erant inter cognatos similiter militare ... ... pudore et existimationis jactura omitti ... l. quintus 4. ff. mandati. l. in eadem ff. ... Marius majores l. pecuniæ ff. de alimentis legatis munus donationes tamquam reciproce vice habende ss. ... l. de fideicommisso ... l. de transactio. que ... ... consuetudinis de ... tenet ... prelatis et decurionibus ex consuetudinis in ... donationes ab eis factæ sustineount. ut docent Pinel. ... 3. p. N. 57. ... s.º mihi Scobardi. Cap. 24. a n. 13.

3

Caquib. ss. qui existimant petenda ce. ... ad ... co.

de tulij qui deo permitit clericis egrotis facere dona-
tione modica contemplatione elemosine q.a donatio
tract de bonis ipsis, ut iuxta dic. Cap. tenent ita
Abbas et Barbacia et alij laudati a Molina lib.
2. de primoge. Cap. 10. n. 42. d. hanc expositione
repudiant a recte verba dic. Cap. ad hec qui de
bonis intuitu ecle quesitis fit sermo d. tunc
aperte urget q. si donatio esset de his bonis rigo-
rata habenda esset sive modica sive immodica, si
esset quasi facta ab eo qui verus illorum bonorum
dnus est, ex traditis a Molina dic. Cap. 10. n. 33.
altero Molina de iust. disp. 148. n. 6 Faguin. lib.
5. Cap. 39. Cuius diffi. Cuitande causa varie
solent exponi dic. Cap. ad hec sequentibus sustinuit
ideo ibi in egritudine donationes immodicas im-
probari q.a fraudande legis canonice de qua in
cap. cum in officijs 7. de testa. presumuntur facte
Argo. l. filie 59. ff. soluto matrio l. Sephia 5. ff. de
divor. ideoque perinde haberi debent ac si inter vi-
fierent arg.to Cap. de his de sepul. ita ponunt an-
tiquiores Abbat. in dic. cap. ad hec Sarmiento de
reditib. 4. p. cap. 4. n. 6. Barbo. de potes. ep.i alle-
gatione 114. n. 5. ego v.o (si alio q.do aliud nobis
placeret) nunc remotis his consideratis mihi per-
suadeo clericos etiam in egritudine positos posse fa-
re donationes immodicas de his bonis si m.s dura-
nulla fraus interveniat, nec me movet aut mutat di-
tum cap. ad hec eximo nihil aliud deducitur quam argum.
a contrario q. videat donationes immodicas excludi
cum tantum modicas permittat quod tamen argum. nihil
concludit stante iuris principiis in contrarium ut recte
probant Molina dic. cap. 10. n. 42. vers. imo altera Molina

Vbi Sup. n. 2.

4. Inde autem sanguit. sapior sidicis los qui ut sentiam capitis cum olim 24. vers. pretterea differunt accomodent ad dicti cap. adhuc finguint donationem de qua ibi fuisse Cpum In Egritudine constitutum que declarari cum fuerit Inmediata valere non potuisse que Interpretatio subaudit quod pontifex sustinuit et los dareimus in egritudine et. papa tunc inde tam contrarius nullitati il eminueret. quare sequentur alij distinguunt Int. donationes Inmediatas et Mediatas a Clericis factas ut Mediate valeant dicto cap. ceterum ita post Antiquiores docent Ludovicus decis. 401. n. 7. et decis. 476. farin. decis. 241. et 306 parte 2. in recensionibus Inmediate vero non valeant Inquolasu accipiunt dictu cap. cum olim 14. vers. pretterea ita Joan. Andreas ibi n. 8. abas n. 8. et 15. Butrius n. 25. Soci-nus a n. 46. Sapia in auten. Ingressi verbo Stualas. 9. n. 90. C. de sacrosanctis. quorum Interpretatio ex eo fouetur quod donatio dequa ibi fuit Duorum Millia Marcellinorum qui non Cris 8. erant Aurei Estimauantur. 4. ut Aurei nunc temporis ut notat Dominus Marinus Lusitanus dialogo 2. cap. 9. ad fine. 13. a lit. Cobar. lib. 1. Varia. Cap. 11. 2. 4. vers. 7. 2.

5. Dicta hec expositio displicet ex los quod differentia Int. Mediatas et Inmediatas donationes de rebus ecclesie quam facit dictum cap. ceterum Inepte traducatur ad donationes bonorum que Cpus ecclesie Contemplatione quesiuit quare magis licet ut dicamus cum Cardinali indic. cap. cum olim propositione 3. Butrio n. 55. Pereira decis. Lusitanie 55. ideo Imitari donationem dequa est quia eius donator non erat secularis quo casu donatio valeret gratia verbo reservari in eius.

Ut. Assr. vidi. in 6o. d. erat Regularis qui cum post epi-
copatum adhuc verus Maneret Religiosus, in his quoniam
obstant Executioni Muneris Episcopalis incapax fit
Dominij bonorum quae acquisiuit ita post alios Sanchez
lib. 6. ad praecepta Cap. 6. a n. 3. Barbo. dic. alleg. 114.
a n. 113. et 3. alit. Sarmiento de redditib. 1. p. Cap. 1. n. 10.
fagnan. [illegible] et ideo non Mirum si verus illa bona do-
nare non posset quae non sibi d. sue eccle comparauit Cap.
[illegible] 1. docent Abbas Cap. in praesentia n. 67. de
proba. Azor. Comm. 4. de Regularib. n. 6. Emanuel
3. to. Regularium q. 69. art. 4. Molina dic. cap.
to. n. 20. alter Molina disp. 140. n. 77. Azor
lib. 12. Moralium Cap. 10. q. 6.

12. q. 2. ubi permittitur. 2o obijcitur tex. in cap. Concedimus
endo dotis nomine quinquagesimam partem Redituum sue
eccle, et alijs Centesimam quae Constitutio servari praecipitur
in Cap. pastoralis q. Verum ad quod de his quae fiunt
a prelatis 1. q. [illegible] Dummodo detractio
quinquagesimae et Centesimae partis non Inferat graue
detrimentum eccle. Cap. apostolicae q. [illegible] donatio. d.
respondendum est in his quibus jus singulare Contine-
ri quod Introductum est in Concil. Toletano q. Cap.
5. In favore Sacrorum Templorum ut ita epi. Inuita-
rentur ad edificandas eccles. quae alioquin sine dote edi-
ficari non debent Cap. Nemo de Consecra. dist. 1. cap.
3. [illegible] de eccle. edific. Cap. 1. de Censibus
quae donationes cum jure singulari Inuitant. adeo epo perm-
mitti debent, ut sui Cap. Consensu non desiderent ut di-
cit gla. verbo Inualidi. Cap. pastoralis gla. verbo
Largiri et [illegible] non debent in dict. Cap. apostolicae.

subscribunt Ostien. Cardi. et Cap. Ibi abas dic. cap. pastoralis n. 6. lz. contradicat ... Verbo quinquagesima indic. Cap. bone

Neque In Contrariu Moueo ex cap. epus. 33. 12. q. 2. Ubi lz. patres Concil. Tolet. 3. cap. 4. in hac forte Spe. capituli Consensu desiderent tn. Si enis Canonis Verba attentius Inspiciantur duo diuersi Casus In eo ponunt. prior qd. epus. Vult eccam. parrochialem In Monasterium transferre quo Casu cu minor equitas epum jubet Inmutatione Status eccle. quod In Constructione Noue eccle. no Miru si illa translatio Vt potte alienatio fieri no possent sine Capitul. Consensu Caplicat Moneta de Comutationib. Voluntatu Cap. 12. a n. 95. 2g. Casus est, qd. epus. eidem eccle. construete aliquid donat sibe ecce no detrimentosum quo Casu donatione Vale ee. Cauet. quod ego Vacciq... sine Capituli Consensu Vt aperte mihi signi ficant illa Verba ibi Vci em bone Statuende Sancta Concil. dat Consensu aliquin si adhuc In ea donatione Capituli Consensus requireret. superuacua esset potestas epo data ab eo Canone adquos tasus ibi expresso reduuenda et distinctio quam probat Ioan. Andre. abas et Comuniter. dd In dic. cap. pastorali Grego. Lopez in dic. L. 4. qta. §. Vedoanes hoc tit. q. 51. Cap. 9. lz. eam distinctione rejicere videatr dic. L. 4. cuius autoritas parum faciendaest Cu Sacris Constitutionib. repugnet, illud V°. obseruo patres Concil. Toleta. q. indic. cap. bone addidisse certum modu donationi cum quagessime t. centessime quem nondu In Toletano ...

spectat Capitula ut significant illa verba dicti cap. epus. ibi aliquid —

Hisce[?] quae diximus circa explicationem dicti cap. epus et dicti cap. bone obiicit. tex. in cap. 3. de eccles. edificandis ubi non alias licet epo novam ecclesiam edificare nisi distanti parochie qua si pontificis venia accedat. quae l.o fronte videtur supervacua si verum esset quod antea indu. cap. epus 13. et dic. cap. bone 14. cautum est. qua dissentire ut praeceptores nostri curaverunt sibi persuadere dictum cap. 3m. accipi oportere iuxta decreta dic. cap. epus et dic. cap. bone quasi epus de quo indic. cap. 3. edificare possit novam ecclesiam. propter distantiam parrochialis sine consensu clericorum. D. hec interp.o difficultatem non levavit, non enim de consensu clericorum necessario quaerimus d. cum pontificis venia desideretur. quare credideerim secluso nova venia dic. cap. 3. epum de non posse sepulturam ex beneficio dic. cap. epus et dic. cap. bone. Moveor quod toletana iura tantum pertinebant ad dotationes ecclesiarum ex rebus ecclesie propriae cathedralis non vero ad res alterius eccle. ut post innocentium et abatem indic. cap. apostolice docet grego. lopez dec. l. a. qta 1. in fine nec ad alias dotationes quam ecclesiarum regularium aut secularium pro loco sepultura dic. cap. bone servato modo quinquagesime t. centesime et non ultra dic. cap. apostolice in fine. Plane epus de quo in dic. cap. 3. cum de rebus parrochie vellet ecclesiam construere, quam cessante permissu dic. cap. bone necessario debuit nova pontificis requirere indulgentia ut eo casu

noue cete asi Constructe possent Clientiones ville adjudicare lz. centessimā caederent quā potesta- tim produxit Cap. Vlt.m de eccl. edificand. ad cum casum quo ipsi Epi. Vt solent, iurassent se ni- hil de Veb. ecte alienaturos. quodez. Triden. sesio. 21. de Refor. Cap. 4. superaddidit Vt Epi. ex fructibus ad ecclam Matricem pertinentib. assigna- re possint nobis ministris Congruam portionem quasi in eam Vem alienatione permisit in eo decreto Vegno qui plura Velit videat Barbos. de potes. Epi alega. 68. —

n. 9. Magis superiori sente dic. cap. bone Vespaga- ri Videt. tex. in cap. eccl 43. 16. q. 1. Vbi cavet. eccla antiquas non ee. privandas decimis Nec Villis possessioni- bus Vt nobis Oratoriis et eccls donent. quā difficul- tatem suaviter effugit qui dicit dic. cap. ecc. sumptum fuisse ex Concil. Cavilonense si fides gratiano haben- da est quod cum anno 582. Coactum fuerit Mirum non est si iuxta iuris Veteris Vegulas decreuerit qd. pos- tea antiquatum est in Concilijs toletanis 3. et 9. nam hec Massi est Evasio quo expositio Certa quippe in eo Concil. tantū agitata est causa contra quon- dam Epum. Criminosos Neu in eo fuere Vlli Canones editi Vt notant Baron. anno 582. n. 9. quod si dixerit saltim ee. Cavilonensi 2m. fateri necesse habet prodiisse post Concil. Toleta. 3m. et 9m. cu Cavilonen- se 2m. sub leone 3o. anno 813. fuerit celebratū pret. quam quod lz. in eo plures Canones Constituerint. ad ecclesiastica disciplina pertinentes, in nullo tamen ex- tat dic. cap. ecce.. quare fateri Cogimur falsa ee.

Inscriptioni Gratiani q. non semel ei ocurrere notat Anto. August. lib. 1. de emenda. Gra. dialo. 13.

Cap. V. N. 10.

Canonem dic. cap. ecc. Inuenio in Concil. Moguntino 1. sub Rauano Archiepo tempore Leonis 4. anno 841. cap. 11. his verbis ecc. Antiquitus constitutae neque decimis nec aliis possessionibus pro nouis oratoriis sine consensu et consilio episcopali priuent. Postea repetitur in concil. Moguntiacensi anno 888. sub Arnulpho cap. 22. in fine ibi, Item in concil. Arelatensi cap. 20. ut eccle. antiquitus constitutae nec decimis nec ulla alia posse priuentur. In quib. verbis ego obseruo in nullo ex tribus Arelatensib. extare canonem hunc. Verum deinde obseruo non addidisse pro nouis oratoriis ut habetur in Moguntino. Unde noua et vera elucet ratio ad dic. cap. ecc. 16. q. 1. q. ideo nouiter ecc. no[n] liceat decimas aut ulla posses. donare q. alii quam epo. id facere no[n] permittebatur. Inde ille cap. epus et in dic. cap. bone. Ut sic jam apareat sententia dic. cap. ecc. videri magis conuenire quam repagari decretis Toletanis. Cum donatio quam negat accipi oporteat non de epo. d. de alio noua oratoria constituente qui si adhuc de epi consensu posset donare rationem v. ce. donationem significat, non solum juxta modum prescriptum in dic. cap. bone d. ut ego suspicor ecc. Ultra, quasi in eo decreto indulgentia dic. cap. bone fuerit porrecta ad donationes quas laicus cum consensu epi fuerit de rebus ecc. alterius qua episcopalis ex quibus cessat labor ste. in dic. cap. ecc. et ibi archidiaconi varias expositiones excogitantium. quam nostra interpretatio no[n] parum suadetur ex cap. quicumque 44. in prin.

inmediate sequenti 16. q. 1. ubi quod subjicit. in textu.
Verumtamen licet repugnare videatur tamen de hujus
fide multum dubito cum non extet in Vuormaciensi
si cap. 6. ex quo ille canon sumptus est, qui si retineas, accipias velim magis dici causa spuendi
decreti de quo indic. cap. potius quam mutandi seu
adendi; fuit, suspicamur, ut hic deduxit. dic. cap. ecclesie quedam decreta notabis ad questionem de qua
sua. Lo. 1. de religi. lib. 1. de decimis cap. 12. a n. 27.

N. 11.

3.° objicitur locus concil. Aurilianensis 4. cap. 36. ubi videtur
permissa donatio quam facit Episcopus clerico extraneo et
sine ulla solemnitate. Respondeo in eo canone patres
in eo canone donationem factam ab Episcopo clerico alterius Episcopatus uno casu ratam habuisse, alio inutilem. Ratam quando Episcopus aliquid donavit clerico extraneo de rebus sue ecclesie. In illo enim casu videtur justa
donandi causa ut clerico forte inopi et egeno licet extraneo cum sit Episcopo subvenire quod aperte permiserunt et
patres Toletani 4. cap. 37. ubi clericis monachis
peregrinis aut quamlibet necessitate sustinentibus pro
solo religionis intuitu in usus rei ecclesiastice largiantur. Docent omnes in cap. pastoralis de his que fiunt a prelatis Alciatus in cap. 1. n. 22. vers. 6. simili
hoc tit. Inutilem vero donationem ee. decrevere post clerici donatarii mortem ex illa ratione. quia iniquum est ut
sub specie donationis pie damnum ecclesia patiatur qui multis subvenit que differentia utriusque casus in re proposita
aperte extat in cap. possessiones. ubi 16. q. 1. et in L. jubemus 14. §. ult. C. de sacro. et in cap. 2. §. si clerimus 10. q. 2. Plane sic Aurilianensis constitutio multo
magis procedere in donatione quam Episcopus faceret

indigente Canonico ecclesiae suae de bonis mensae suae sive in donatio eius sine consensu Capituli esset valida quia non videtur alienare quidat Canonico propriae ecclesiae, ut docet alciat. dict. n. 22. quae vero a fortiori viget in donatione quam Episcopus facit Capitulo de bonis suae mensis ut docent Ostien. Joan. Andreas Cardinalis n. 5. Imola n. 13. Butrius n. 7. in cap. novit de his quae fiunt a praelatis et alii laudati a Mantica lib. 4. tacitis tit. 2. n. 52.

4.° Superioribus obijcitur text. in cap. quicunque 66. 12. q. 2. cap. ult. 16. q. 6. ubi videtur permissa rei ecclesiasticae donatio sine ulla solemnitate cui dicti solet respondere, ea jura non de mera donatione, sed de remuneratoria donatione esse accipienda, unde non mirum si sub alienationis interdicto talis donatio non contineatur, quod agnovisse videtur Gratia. Noster post cap. liberti 66. vers. pro remuneratione 12. q. 2. Mel docet post alios Vedon. fructit. q. 91. cap. 21. et ideo libertis data ecclesiae suae benemeritis sustinetur cap. sequens 67. 12. q. 2. et alia donatio de qua in cap. pertinas de dona. sicut minori ex causa remunerationis causa permittit servum suum manumittere L. etiam 15. §. ex praetextu ff. de manumissis vindict. quod donationis genus etiam tutori sine decreto concedit L. cum plures 12. §. cum tutor ff. de admi. tuto. L. qui filium ff. ubi pupillus et in ceteris procuratoribus aliisque personis iure prohibitis donare ut late prosequuntur Tiraquel. in L. si unquam verbo donatione a n. 19. Scobar de ratiociniis cap. 24. a n. 24. Garcia de donat. remuneratoria a n. 21. Sunt etiam religiosis licet ex eadem causa munerum largitates donare quae ex bulla Clemen. VIII. fieri simpliciter vetantur ut docent Emanuel 2. to. regula.

q. 97 art. 3. et eius Epitomator resol. 53. n. 3. aquib. L. in. dicenti Gratia. discepta. cap. 202. Idem libertus L. Vinus g. ff. siquid in frau. Patro. quamvis aliquem in fraudem patroni donare non possit L. 1. §. 2. et §. si plures. ff. eodem tit. accedit q. solet in iure mera donatio distingui a remuneratoria L. aquibus 27. L. si pater 34. §. ult. ff. de dona. L. si pro patre §. si dni. ff. de in rem verso L. si remunerandi 6. L. si vero 12. ff. mandati cum magis debiti solutio quam donatio sit L. hoc iure 29. §. si quis servo ff. de dona. Illustrant Tiraquel. dic. verbo donatione a n. 11. Covar. in cap. cum in officiis a n. 28. de testa. Mantica lib. 13. de tacitis tit. 15. Caualc. 2. p. decis. 36. a n. 9.

n. 13.

Quod ab hac sententia receptissima discedere cogor cum Pinel. dic. L. 1. 3. p. a n. 59. Pe. Bolero lib. 2. Vario. cap. 5. cum quib. veriius existimo sub hac interdicto ex donatione remuneratoria contineri q. aperte cuthetit. ex L. iubemus 14. §. sciences C. de sacro. eccl. caut. nec ad vicissitudinem collocati beneficii L. referende gratie ea bonis esse donandi facultatem concedi. qui locus adversi hanc rem et expressus ut merito mirer Pinel. sup. n. 62. in fine tantorum virorum iudicio deceptum et caeteros ibi eum perpendisse. Facit cap. clerici 11. 16. q. 3. ubi suadet ... obliganti dominus quae ex donatione remuneratoria nascitur magis ad honestatem quam ad necessitatem pertinet L. d. n. 25. §. consuluit ff. de peti. haered. et ideo is qui beneficium recepit non dicitur vere debitor d. beneficij L. si pignore 6. §. 1. ff. de furtis. Non enim beneficium reddendum dicit sicut pecunia credita Seneca lib. 3. de beneficiis cap. 10.

L.

Quia vere is qui ex causa remunerationis donat, dicit. liberaliter cavetur dic. l. aquilius aut permutare dic. §. consumit in fine prosequunt. Mulier donet. lib. 22. comen. cap. 2. ubi Gual. lit. O, et P. Gaspar a Rebello lib. 3. trac. 26. q. 2. et sequen.

Quare rejecta superiori sententia dicendum est q. cum in alienatione rerum Ecclesiasticarum concurrere simul debeant causa et solemnitas ut alienatio utilis sit cap. sine 12. 12. q. 2. ut late inf. illustrabimus, et cum remuneratio saltem justa causa praestet, ut superveniente solemnitate donatio rata maneat. Hinc facile verba textus, evidenter ad cap. quicumque 66. 12. q. 2. ut q. ibi dicit. Episcoporum eandem [illegible] q. remunerationis causa promiserint necessario explicari debet si in solemnitas est. accedit q. [illegible] possessio significat ibi erat ut ad a concil. provinciale referat, ut eorum conniventia exprimet. Atque elegantur textus in cap. 3. n. 11. ductis. Qui expositio fovetur ex lib. 13. 16. §. ex praetio ff. de manumi. vindic. ubi illa remunerationis causa sine decreto non sufficit ut minor libertatem praestet servo de se bene merito, similiter in eodem sensu explicandus est tex. in cap. ult. 26. q. 2. ubi dum super donatione alicuius facta ex causa remunerationis utilem esse. id tantum locum habet cum solemnitas praecessit. q. maxime persuadebit. ei qui considerat tex. eo canone nondubitari de donationis valore, de potestate revocandi illam, quo casu q. donatio remunerationis non est mera donatio, licet in utilitatem ecclesia sit, et a successoribus revocari nequit, liquet est praecipuus donationis remunerationis effectus dic. l. aquilius. l. si pater 34. §. ult. ff. de dona.

N. 25. Multo minus moveri Vos[tri] debet cap. pietatis de dona. nam ut recte considerat Pinel. p. 3 p. n. 61. Vers. Nec obstat, quod in ea constitutione concurrerunt, et q. ob servitia et benemerita [illegible] non in totum [illegible] feudi nomine donatum est ab Epo et et quod simul in eius feudi constitutione Autoritas Summi Pontificis intercesit q. loco solemnitatis satis ce. debuit cap. ad Audientiam de prescrip. Cuius feudi origo et causa cum justissima esset recte successor in Episcopatu debebat Investire Nobiles de qui b. ibi de tali feudo [illegible] legendum [illegible] habitum 22. [illegible] decretalium [illegible] certo feudo [illegible] vulgaris notat [illegible] ibi quae Investitura cum tantum ipsi [illegible], non postem. Cap. [illegible] 22. de preben. Cap. [illegible] Vers. [illegible] haec [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible] feudi constitueret ex bonis ecclesiae sine [illegible] pontificia autoritate [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] feudi [illegible] constitutione successor [illegible] [illegible] [illegible] ut explicat [illegible] ibi [illegible] Immediate dicemus Gratia. de dona. [illegible] n. 31.

[illegible] movere [illegible] non debet cap. [illegible] 57. 12. q. 2. nam [illegible] Epo ibi permittat servos [illegible] manumittere et [illegible] donare [illegible] [illegible] generaliter [illegible] de quacunque servus d. [illegible] de bene meritis [illegible] ipsi [illegible] prelato ut prelato (ut sic nihil in[illegible] [illegible] [illegible] verbum sibi q. [illegible] [illegible] cap. [illegible] ab eo abest ut notant [illegible] Patres [illegible] [illegible] cum [illegible] et donatio.

donatio causa referendæ gratiæ servo benemerito præstetur, non mirum si utiliter procedat, si m.e in la prestanda prelatus consensum clericorum adhibuerit ut Vielle notat prepositus ibi n.1. alioquin si servi eccl. simpliciter a prelato manumittantur sine ulla meritorum causa licet solemnitates adhibeat nihil agit. Hispalense 1.m cap. 1. adeo ut eos ad quos eccl. revocare teneatur sua, ubi cap. et si 39. 12. q. 2. Hispalense 1.m can. 2. cap. eccl. 4. hoc tit. unde quod legimus servos eccl. ab epo manumissos in cap. quicumque familiæ 4. dist. 54. cap. liberti 61. cum sequentibus sequen. 12. q. 2. Toletano 4. cap. 61. et septem sequentibus, accipi oportet juxta sacrorum canonum institutum cum p. servi erant et eccl. benemeriti dic. cap. liquor (?) vel cum consensu stimationem epus eccl. compensaret dic. cap. et si 39. Hispalense 1.m can. 1. cap. consensus 3. hoc tit. et cum eos epus manumitteret remisso jure patronatus dummodo ex locum manumissi duos servos subroget ejusdem meriti et peculii cons. si epus 58. 12. q. 2. (quæ est differentia litteris remissionem juris patronatus et inter liberam te(?) dandi facultatem a patrono liberto contrahendi l. generaliter et ult. C. de jure patro. l. paulus 47. §. patroni ff. de bonis libertorum cujus differentiam elegante rationem tradit Cujac. lib. 8. observationi 32.)

Postremo m.e servo non refragatur dic. l. cumplures 12. §. cum tutor nam ibi nulla donatio ex causa remuneratoria intervenit, et magis ideo quod tutor pupilli nomine præstat ex necessitate facit et ideo dos quam constituerit sorori ex alio patri nati non valebit dic. §. cum tutor vers. et non dabit explicat late Barbo. l. 1. 4. p. a n. 124. ff. solutio matrimonio eodem m.e procedit l. qui si- n. 17.

sive 4. ff. ubi pupillus. Ubi tantum fit mentio de sumptib. necessariis ... quos tutor cum sorore pupilli fauce desuit et vidit ... sine decreto ... a pupillo tutelae iudicio repetere q^d. confirmat. ex L. 1. §. d. nonnullos ff. de tutelae et rationib. L. tutor 23. §. ult. ff. de admi. tutorum &.

N. 12. Denique. nam sententiam non mutat L. Viuus 9. ff. sig. in fraudem patroni nam libertus ita demum donare prohibitum si m^o. in fraudem patroni dolo malo donauerit L. 1. §. 1. ff. eod. titulo unde boni et donationem remuneratoriam non prohiberi q^a remunerationis causa ut pote ... dolum excludit ex quo solo prodita est actio qua reuocat. alienatio, quae vero cessat in legato etiam ex causa remunerationis relicto, q^a in legatis non queritur an dolo malo an sine illo fiat sufficit enim legare seu donare causa mortis, ex quibus portio legitima patroni tempore mortis debita minuatur. dic. L. 1. Vers. sicut ex quo petenda et vera differentia ... inter donationem remuneratoriam inter viuos et legatum ex eadem causa de qua in dic. L. Viuus ubi notat Accursius ... aliter explicet ... Cuja. ... legem Semper 23. ff. qui et a quibus ubi remunerationis causa dolum manumittentis non excludit ut ab eo libertas data in fraudem creditorum valeat. nam ... difficultati ... praesentiae videatur Albericus in dic. L. Viuus, eam tamen insolutam relinquit. Ego ... ita respondeo ex L. sententia impediri libertatis ... quae a debitore danti in ... in fraudem creditorum si m^o. animus et consilium

fraudandi Continuat, q.d Stimauit. laco q. tempore quo libertatis dare Cogitabat, Sciebat se jam Soluendo non esse quo Casu non attenditur justissima Causa libertatis dandæ Seruo desc[illegible] Meritis; q.a Sicut in dic. L. Viuus non Inspicimus eam causam quo ad legata in fraudem patroni ita nec Inspici debet quo ad libertates in fraude Creditorum datas. Vt plane liqueat Conuenire Magis quam repugnare dic. L. Simpli cum dic. L. Viuus.

§.º principalit. superioribus obijcit. L. Vlt. C. de praedijs decurionum lib. 10. Vbi dicit prohibita alienatione non videri prohibitam donationem q. magis permissa. q. respondendum est cum Cuia. ibi Donel. lib. 9. Comen. cap. 20. Vers. decurionibus dic. L. Vltimam tractare tantum de Curialibus qui ex co dicti q. per eos omnes publice functiones obirent. L. Curiales 36. L. Curiales 47. C. de decurio. et adeo Curiæ addicti Vt Manu Injecta si se eximere Niterent a Maioribus Magistratibus ad curiam Vitalis Compellabant. dic. L. Curiales 39. et 47. L. Siquis 12. C. de Epis et clericis ellustrant Brisson. lib. 4. Selecta. Cap. 13. Donel. lib. 2. Comen. cap. 21. et idem ordinatis interdicebant. Cap. 1. cap. 2. Cap. praeterea 3. dist. 51. Cap. 1. dist. 53. cum alijs et cetis congestis ab Anto. Augus. lib. 27. Epitome tit. 27. Cum q.d tot Muneribus essent Onerosi tt Curiales seu decuriones Mirum Non est si propter rones ab illis Videndas [illegible] bona immobilia sine decreto Magistratus distrahere quæ Interdictio cum specialis fuerit porrigi non debuit ad donationem neque ex Verbis Constitutionis q.a aliud est

vendere aliud donare L. 4. C. de fideco. Neque etiam ex sinta sententia ejus constitutionis qui non tam facile homines donant quam vendunt presio adducti argo L. 4. ff. ad Velleja. et hec de cap.

An repudiatio hereditatis vel legati ad hoc interdictum pertineat ad instar donationis ~?

Cap. 13.

Cap. 13. N. 150

N. 1. Diximus sub hoc interdicto donationem contineri id. cum repudiatio hereditatis vel legati quo damnum videatur donationis vim habere. Oportune quaerit. An huius modi repudiatio ad hoc interdictum pertineat et sane tota questio pendet an hec repudiatio alienatio sit? In qua diverse juris auctorum sint hac propugnantes existunt. quod alienatio dicenda non sit, ex multis persuaderi solet. 1º ex L. alienationis 28. vers. qui occasione ff. de V. S. L. non fraudant 134. ff. de reg. jur. 2º ex L. quod 6. in prin. et §. proinde et §. d. et illud L. pater eg. L. debitorem 20. ff. quae in fraudem creditorum L. si postulante 61. ff. ad Trebel. L. proficticia §. §. d. si legatum ff. de jure do. L. si sponsus §. §. si maritus ff. de dona. in. L. 1. §. ubi sig. in fraud. pa. 3º ex L. cum quidam 26. ff. de jure fisci. 4º ex L. 1. §. consult. ff. de Colat. bono. 5º ex L. nemo 68. §. ult. ff. pro socio. ex quib. ita docent in specie glossa verbo in damnum in cap. si ipsum et verbo meliorem in cap. ult. 16. q. 6. glossa verbo non debet in cap. 2. de dona. et plures alii quos referunt et sequunt. Spino de testa. glossa 3. a n. 6. Ceballos communium questionum 661. et 811. Vidoa. hoc tit. q. 2. cap. 12. Sanchez lib. 6. de matrimo.

disp. 4. a n. 11. Menoq. de Arbi. Casu 171. n. 53. Mieres de Majora. 4. p. 9. 23. a n. 120. Barbo. de potes. Epi. allega. 95. n. 52. Eandemque traditionem probant Indebitorib. repudiantibus hereditatem, et legatum nulla Creditorum habita ratione Iason in L. filius 14. §. divi a n. 76. ff. de leg. 1. Covar. Cap. Rainaldus §. 3. a n. 30. de testa. Gomez 2. Varia. Cap. 14. n. 14. Mena traditio. ad Gama decis. 118. Graba. decis. 17. et l. ... disup. Cap. 132. et Cap. 221. Donel. lib. 23. Comen. Cap. Vlt. Vbi Osual. lit. E, Surdus Consil. 300. a n. 17. lib. 3. Gaspar ad Fabrum libr. 1. tract. 9. q. 11. Vber. lib. 3. Iudicatarum Cap. 12. et alij plures, quos refert Congesti a Castillo lib. 5. Controuer. Cap. 114. n. 21.

D. quod repudiatio hereditatis, et legati ad hoc Interdictum pertineat palam Euincit. ex L. magis § .. §. fundum ff. de reb. eorum. 2º idem probat. ex L. in fraudem 45. in prin. ff. de iure fisci. 3º ex L. pupillorum §. C. de repu. heredi. 4º ex L. ex repudiatione 26. C. de Fideico. 5º pro fiat Sententia expendit. L. Vt iam 22. C. de Sacro. ex qua dedici solet dominium rei legatae Sendonatae ipso iure in Ecclesiam transire. Vnde magis Eius repudiatio Intelligi debet Iuris quesitum quam quirendum. 6º perpendit Ex. ... L. 54. tauri Vbi cauetur non posse Vxorem repudiare hereditatem sibi delatam ex testo. sine ab Intestato sine Capiusa Mariti Venia. Cuius ergo idem dicendum Videtur in prelato. 7º non parum fouere Videtur L. liberto 26. ff. de bonis liber. Vbi scribitur heredem liberti in fraudem Patroni Legatum repudiare non posse, Ex quib. ita docent post alios Pirrul. L. 1. 3. p. a n. 103. C. de bonis mater. Moline de Iust. disp. 468. n. 12. In eamque magis proclinior est Barbo. dic. allega. 95. n. 54.

N. 12.

In hac V. Controuersia

N. 13.

praeceptores nu Magis priorem sententiam probarunt aliter atque aliter facientes satis fundis quib. Contraria sententia innititur. et ad 1.m ex dic. §. fundum omissa solutione Gometij dic. n. 14. Sanchez dic. disp. 4. n. 12. et alia Petri ~~[illegible]~~ fabri in l. fraudis 78. de reg. jur. Vrual. dic. lib. 23. cap. Vlt. lit. G alia Sedei in dic. l. alienationis 28. n. 21. An. fabri in jurispru. tit. 12. prin. 8. ~~[illegible]~~ illatione 59. respondent cum eodem fabro lib. 8. Conjec. Cap. 19. Huguifordejus dic. q. 1. q.d lz. repudiatio legati non tam alienatio quam lucri omissio intelligat. pupillus tn. ideo non posset legatum repudiare q.a illa repudiatio creditur rei quam quasitz quasi alienatio ex loquod non est ad hoc agnitio legati necessaria ad acquirendum legatarius dominium: est vero necessaria repudiatio vt dominium vero ignoranti quasitum a b eo aufferdat et ad heredem recurrat quam interpretationem cum videant scrupulis non carere, ad aliam confugiunt q.d P. cum per legatum vindicationis dominium revocabile legatario quaerati l. servum 44. §. 1. l. si tibi 86. §. cum servus ff. de leg. 1.o dic. l. 1. §. vtrum id circo domini huius domini repudiatio censebit alienatio hui exponendi modo si obijcias repudiationem facere vt dominium rei legatae retro non fuerit in legatarij potestate dic. §. Vtrum respondent id nequaquam in pupilo locum habere propter subiiciendi eius aetatis consilium. quae ratio cum vim suam non exerat in ecclesia., id circo cuius prelato licebit legatum repudiare ~

N. 4: Q.o certi sente quam defendunt

presceptorum nō obstat L. in fraudē 45. ff. de iure fisci que ex diametro pugnare videt. cū L. Cuiqui- dā 26. ff. codē tit. nam omissis varijs conciliandi modis traditis a Luya. lib. 8. obserua. 9. Pacio centu. 7. q. 75. Gratia. dic. Cap. 132. a n. 12. Sanchez lib. 2. ad praecepta Cap. 14. a n. 52. et alijs quorū meminere Olual. dic. tit. C. Castillo dic. Cap. 112. n. 43. dicendū est. cum Acur. in dic. L. in fraudem. verba non quaerat. vers. vel dic, Tello in L. 4. Tauri n. 64. Olual. dic. tit. C. Castillo dic. n. 43. nihil re. speciale in fisco cuiusque debitore ne possit hereditatē, legatū repudiare dic. L. cuiqui- dam 26. neque contrarium probari ex dic. L. in fraudē 45. ibi et si non quaerat. que verba non sunt accipienda de repudiatione s. de non acquisitione iuris iam quaesiti pone debitorem dominium eius rei que ibi ex contractu, quasi debetur quaerere negle- xisse veluti si oblig. remisit, rem sibi tradi recusabit tunc em̄ nō minū si ea omissio tamquā alienatio veniet. L. 1. §. si quid in lite ff. si quid in fraudē patroni L. 3. §. 1. ff. que in fraude creditorum ~

3.º Coū sent. non obstat L. ex pupillorum 5. C. de repu. heredi. cuius sent. inepte loquet. ad questionem quā exagitamus. magis urgere videt. L. ex repudiatione 26. C. de fideicom. ubi repudiatio patris filio nō nocet quo minus is possit ad hūc fideicomissū persequi. idem dicit. in repudiatione hereditatis in L. si quis 13. §. ult. ff. de acqui. here. L. peniten- te C. de iure deliberandi quibus tn̄ obijci solet L. legatū 7. ff. de leg. 2. L. 1. §. perdurum ff. de successo-

rio edicto ubi dnus legatus et bonorum possessionem servo delatam repudiare potest. d. vejectis variis solutionibus Acur. in dic. l. ex repudiatione Necessario consti- tuenda est differentia in re proposita inter patrem et domi- num ut agnoscunt idem Acur. et Cuja. in dic. l. legatum Pinel. dic. 3. p.e n. 104. Salminento 2.o Selectarum cap. 8. n. 6. cuiusque diversitatis ro. haec est q.d in repudiatione dni non inspicitur persona servi qui cum in omni iure pro nullo habeatur adeo ut servo Instituto pretor deliberandi tempus non det d. dno l. 1. ff. de iure delibe. ideo non mirum si nulla servi habita ratione dnus possit legatum repudiare nec expectatur q.d aliq.do servus possit manumitti l. inter 23. §. Iavo ff. de V. O. q.d secus est in filio familias quippe huius persona adeo inspicitur ut propter spem emancipationis pater non possit in eius fraudem repu- diare l. 2. C. de repudi. bon. posse. dic. l. ex repu- diatione 26.

6\. Preterea comunem sententiam mutare non debet q.d vulgo deducitur ex l. ut inter 23. C. de sacro. nam illa traditio merito rejicitur a Val. et fulgo. ibi et aliis pluribus apud Straquellum de pia causa priui. 39. Peregrinus de fideicom. art. 2. n. 61. Gaspar ad fabrum lib. 3. tract. 24. q. 9. neque etiam movere nos debet argumentum ex l. 54. Tauri hodie l. 1. tit. 3. lib. 5. recopila. haec enim decisio regia cum a iure com. dubietet ut agnoscunt Matiense dic. l. 1. glo. 2. n. 1. Acebedo n. 5. non est trahenda ad alios diversos casus ex regula l. q.d vero 26. ff. de legi. cum vulga.

Denique nō obstat difficilis lex liberto 26. ff. de bonis libert. ex qua lz. Bartol. in l. si mihi 12. n. 3. ff. de lega. 1. Adduxerit heredem liberti nō potuisse repudiare legatū eidem liberto relictū in fraude patroni, cuius sententiam multiq. firmant Covar. dic. cap. Reinaldus §. 3. a n. 30. Faquin. lib. 6. Contro. cap. 83. Verius tn̄ est nō solū legatarius d. et cuius heredem legatū repudiare posse L. si fundus 81. §. si litius ff. de lega. 1.° Conduxit regula L. herede 60. ff. de reg. jur. docet Gaspar ad Fabiū lib. 1. trac. 9. q. 2. et 3. cui sententiæ nō refragat. dic. l. liberto nā omissa solutione Bartoli dic. n. 3. alia Covar. dic. §. 3. n. 3. alia Gratiani dic. cap. 132. n. 39. Castillo dic. cap. 112. n. 47. Magis placet Africanū in dic. L. libertus non negare heredi jus repudiandi legati d. tantū scribere nihil referre an heres repudiet legatū nec ne quib. verbis aperte ostendit posse illud repudiare lz. ea repudiatio patrono non noceat quo minus suam portionē vindicet quasi ex repudiatione legati libertus minor minor centenario decessisse credatur. Cuiusq. sententiæ illa rō est q.d in legitima patroni mortis temporis inspicit. L. 3. §. ult. L. si patronū 44. §. si ex bonis ff. de bonis liber. exemplo falcidiæ in qua patrimonij quātitas mortis tempore expectat. L. eo tempore 50. §. si creditor ff. de peculio l. in ratione 30. L. in quantitate 73. l. si heres 93. ff. ad L. fal. itaque cū in dic. l. liberto tempore mortis legatū esset in bonis liberti ex quo maior centenario eo tempore eē cepit lz. postea per heredis repudiationē liberti hereditas minuatur id tn̄ impedimento nō est quo minus patronus debitā portionē obtineat ita prudentissime. Costa

N. 7.

in §. cu in bello verbo bona n. 5. Duae in l. si mihi Cuja. trac. 2. ad afica. indic. l. libertis Gaspar dic. q. 2. Quemadmodu propter eande ratione neque patroni portio augetur aucta post morte liberti hereditate dic. §. si ex bonis, neque tn vide ibi Cuja. lib. 5. questio. Pauli, veriles alexandus in dic. l. in ratione 30. in prin. n. 6.

N. 3. Defendimus ex antecessoris judicio comuni sententia superest, Nota. ut quid de hac re sentiam libere et palam aperiam. existimo q. repudiationi hereditatis f. legati alienationis nomine regulant. no contineri ex rationib. pro coi. senta perpensis sup. n. 1. aliud v. probandu in repudiatione legati quam pupillus facit dic. §. fundum qui totus adeo caspesus ut in eo cavilando supervacuo laboret. specialitatis vo posita in facilitate pupilli inconsulta que facit ut non solu bona quesita tutor alienare nequeat d. et querenda ex oratione severi de qua in l. 1. ff. de reb. eorum, ut ita et tutoris cali ditati occurratur et inbecilitati judicij pupilli subveniatur ea quibus non sine rone. jus singulare in eo receptum ita Cuma. ibi Lara in l. siquis §. utiu n. 11. ff. de libe. agnos. Olual. dic. tit., G, veri. obijcit. 2. Pichar. in §. item siquis n. 17. de actio. Castillo dic. cap. 112. n. 46.

Idem in repudiatione legati f. hereditatis quam prelatus nomine ecclae. facit dicendu putamus, movemur non solum pupilli exemplo de qua in dic. §. fundus cuius jure ecclae. uti solet cap. 1. de resti. in integru d. et

ex alia rone quam ante nos rectissime vidit Molina de just. disp. 463. n. 12. q.d cum prelatus non solum immobilia s. mobilia pretiosa alienare vetetur v. eg. jura et actiones ad ea bonorum genera cap. 3. hoc tit. in 6.o clemen. 1. eod. tit. et sup. tradidimus cap. n. 16. hinc fit ut legatum rei immobilis aut mobilis pretiose relictum ecclesie debeat in illius bonis computari habito respectu ad jus seu ad actionem ex testo. que eccl. nomine legati compe- tit L. legatum 80. ff. de lega. 2. unde consequens est ut repudiatio eius legati lz. non sit vere ali- enatio comparatione rei ipsius legate est tn. alie- natio comparatione juris ad eam rem quod eccla. morte testatoris quesierat q.d cum no potuit sine debita solemnitate remitti dic. cap. 2. dic. clemen. 1.

d. adhuc N. 10.

cois sente quã extra duos casus nuper traditos, defendi- mus obstare videt. L. 2. §. d. et si q. ff. de heredi. s. ac- tione vendi. L. d. et si 25. §. proinde ff. de peti. heredi. L. 1. §. sane ff. si quis omisa ubi cavetur idem ee. alienare et non acquirere per repudiationem cui difficultati respondent alciatus et rebuffus in L. alienationis 28. vers.o intelligite ff. de V. S. faber in rationali dic. §. d. et si quid verbo velideget procedere ea jura in illis casibus in quibus quis rone offitij s. contractus s. ex juris dispositione acquirere tenet. et dolo no acquirit. quo nomine no mirum si teneatur ut de procuratore dicitur in L. dolus 44. ff. mandati L. illud 1. §. d. et si mercem ff. de tributoria. unde fit tutore rone.

officij sui teneri etiam judicio tutelae Minori praestare ea quae sine causa repudiavit aut culpa sua acquirere omisit L. quidq. 7. C. arbitrium tutelae cuius argumento idem dicendum in praelato qui cum ad instar tutoris obligetur clemen. q.a contingit §. Ut autem. de religio. domi. debet etiam repudiationis damnum ex propriis bonis resarcire cap. quicunque 12. q. 4. ubi docet glossa. Verbo aut veri. Subscribunt citati a Barbo. ibi Sanchez dic. disp. 4. n. 15. qui recte subjicit posse etiam eccle. restitutionis beneficium competere repudiationis nomine scio tamen aliter explicasse dic. §. d. etsi q. et dic. §. sane Gaspar ad fabrum dic. trac. 9. q. 1. d. hijs aclinuis

An ad hoc Interdictum locatio porrigatur

ad tex. in cap. nulli s.o ibi conditionem alias conductione hoc tit.

Cap. 14.

Cap. 14. n. 1.

Licet Anto. August. in notis ad 1.m decretal. collectionem hic Cujac. in recitationibus ad hunc tit. Germ. lib. 2. animad. cap. 20. contendant hanc vocem conditionem, expungenda esse in nostro cap. nulli, cum non lateat in Novella 7. vers.o alienationis ex qua iste canon sumptus videtur. recepte tamen lectionis religio suadet eam retinere. SS. tamen qui una litera mutata, conductione, substituant quasi in hoc canone rerum ecclesiasticarum conductio vetetur ita Bittius et Barbatia hic Moli.

de just. disp. 466. n. 3. d. hic Interp.° pretergquã Acceptã Lectionẽ Mutat ex eo displicuit Innocen. tiis, et aliis q.ª Locatio et Conductio non Solet alienationis Vicem Subire. L. Lucius 88. §. Instituto ff. de lega. 2.° L. nõ Solet 39. ff. locati L. arboribus 12. §. Ususfructuarius ff. de Ussufruc. Cap. 1. §. donme tit. qualiter olim feudum poterat alienari, adeo Ut Nec locatio ad Centenaria Sub alienationis interdictione Contineat. ex doctrina Accur. In dic. §. Instituto Verbo non latissime.

T. q.d locatio ad hoc Interdictũ pertineat p.° ex eo q.° per locationẽ, et dominiũ in Conductorẽ transfirit L. item si 22. §. cum Insulam L. in Navẽ 31. ff. locati L. 1. §. Ult. ff. si ager Vectigalis L. 1. §. q.d ait Praet.° et Sane ff. de Superficiebus desidiis Componendi Causa Solet distingui Int. locationẽ admodum tempus et ad Longũ, Ut prior nõ Sit alienatio q.ª dominiũ nõ transfert dic. L. nõ Solet 39. Posterior V.° alienationis Vim habeat q.ª Lz dominiũ directũ nõ transferat Utile tñ transfert L. possessores 12. C. de fundis patrimonialib. lib. 11. et ideo actio in rẽ Utilis agitore dat.ª Conductori ad Longũ L. 1. §. Ult: et L. Ult. ff. si ager dic. L. 1. §. q.d ait L. pretor 75. ff. de reiuindi. L. tutor 16. §. Ult. ff. de pigno. actione L. 3. §. Si ego ff. de novi ope. quã differentiã tradunt Communit. Antiquiores in dic. §. Instituto Verosius hic a n. 3. Tiraquel. de retrac. tit. 1. §. 1. glo. 14. a n. 79. Gomes L. 40. n. 84. Covar. 2. Varia. Cap. 16. n. 1. Citati a pinel. L. 1. 3. p.e a n. 69. C. de bo. Matt. Balas. de jure Emphite. q. 29. a n. 7. Molina lib. 1. de primogeniis Cap. 21. a n. 1. et a n. 15. Menoq. de arbi. Casu. 5.

N. 2.

Molli: de Iust. disp. 466. n. 3. Vedda. tux tit. q. 2. cap. 13. et q. 58. Garcia de expen. cap. 14. n. 4. sicut dissenti- unt Conanus lib. 7. Comen. cap. 17. Pinel. dec. 3. p.e n. 66. late Gaspar lib. 1. trac. 13. per tot. et quamuis dis- tinctio dominij directi et vtilis displicuerit duareno lib. 1. disp. cap. 17. Cuja. lib. 11. obseruat. 35. fabro lib. 20. conjectu. cap. 11. Donel. lib. 9. Comen. cap. 19. vbi alios laudat Oual. lit. (?) gratia etiam facilioris doctrinae a DD. Introductam ea late tradidit a Castillo de vsufruc. cap. 75. n. 24 exemplo fortasse dominij quiritarij et bonitarij, interque iura veteri differentia erat ex Vlpia. in fragmen. tit. 19. citatis ab Oual. vbi proxime ~

n. 3. Ex qua vtriusque locationis di- fferentia paulatim colligitur Ro. ad cap. ad audientiam 9. hoc tit. vbi ideo locatio predij ecclesiastici non habet rata, quia locatio de qua ibi non ad modicum sed in perpetuum celebrata proponitur. Vt mirum non sit si prorsus irrita declaretur quasi sub alienationis interdictione contenta. Vnde etiam petenda vera expo- ssitio nostri tex. in quo si pro verbo, conditionem, legamus conductionem erit omnino accipiendus de illa conductione que in perpetuum seu in longum tempus sit, ad eandem differentiam pertinet Senten. cap. 1. ex- tra de locato vbi non aliter locatio decimarum vtilis dicitur quam si ad feudum aut ad alienationem extendi non videatur, quibus verbis ostendit locationem ad modicum permitti, illam vero quae feudo seu alienationi accedit prohiberi quae non alia est quam quae perpetuo aut seu ad

longum Contractu est

Ex eadem differentia sua preferenda N. 4.
cap. 1. de In integrum restit. ubi proponit. possessiones laicis fuisse concessas sub modico censu, et eas non satis constat quina contractus in ea spe. fuerit celebratus, quamvis tamen ibi verbo sub modico census, pt. accipi de locatione ad longum tempus, quia hec positio eis displicuerit Mantuas ibi n. 23. Ricola in emporio tit. g. q. 2. n. 25. et tamen si tamen non male poterit ex abbate ibi n., Verospan. so. dumimus quod sensum extendamus etiam ad locationem ad modicum: quia uterque sensus ostendit ex eo quod possess. laicis data per restit. beneficium ad ecclesie jus et proprietatem redire jubent., que verba in locatione ad longum vera esse possunt: cum hoc locationis genus alienationis species sit, et per illam utile dominium in conductorem transferat., quod jubet. retrotradi et ad proprietatem recurrere in locatione etiam ad modicum procedere ex eo evincit. quod suponit contractum mero jure valuisse et non nisi per restit. beneficium potuisse rescindi: quod maxime in eo locationis genere verum est, cum ipso jure permittat. et sola lesionis probatione abrepta. interposita revocat. ut recte notant Mantua ibi n. 24. Sfor. de restit. q. 56. n. 37. et contradicant Abbas dic. n. 5. Verospius ibi n. 55. Socin. in cap. ult. n. 23. Reprelati vices suas

At dices de locatione ad longum sententiam dic. cap. exaudiri non posse cum hec ut pote alienatio ipso jure inutilis sit. non quod oportuit restitutionis auxilium ecclesie competere, cum hoc tribui non soleat ei qui com. auxilio et jure munitus est L. in causae § ff. de Minor. N. 5.
Responderi solet ideo textum dic. cap. 1. et et in cap. ad nam.

11. hoc tit. eccl(es)ie extraordinariu(m) Vestry. beneficiu(m) competisse q(uo)d. supponendu(m) est p(re)uia solemnitate et causa contractu(m) locationis et feudu(m) fuisse celebratu(m): quo casu cu(m) mero jure valeant no(n) aliter potuerit rescindi qua(m) per restitutione(m) ex causa lesionis in contractu contingentis L. ait 7. vers. proinde L. pacti 27. §. si pecunia vers. p(re)diu(m) L. si in emptione(m) 35. bonus tex. in L. si ius 49. ff. de minor. L. ult. C. si aduersus venditione(m) L. 1. C. si aduersus vendi. pigno. ita post alios Vedoa. hoc tit. q. 18. cap. 1. a n. 1. S(an)ct(u)s. Sup. q. 57. art. 4. et commune(m) profitet(ur) Morla dic. q. 1. n. 22. d. Vestry dicentu(m) beneficiu(m) Vestry. indic. cap. 1. no(n) omnino co(n)vincere contractus nullitate(m) cu(m) illud beneficiu(m) subsidiariu(m) no(n) sit, nisi possit concurrere cu(m) remedio ordinario ex traditis a donel. lib. 21. comen. cap. 11. fab. indic. L. in causa 16. Vestry. Oual. dic. cap. 11. lit. K.

n. 6. Ex superiori eq. differentia pendet v(er)o ad cap. ultimu(m) ne p(re)lati vices suas ubi locatio rei ecclesiastica ad septennium adeo vires habet, ut p(re)latus locator teneat. intra illud tempus conductioni stare que senta nonalia(m) ronem habet qua(m) quia locatio per septeni ad modicu(m) tempus censeri debet inspecto decretali um jure ut explicant Menoq. dic. casu 5. n. 6. proinde no(n) miru(m) si alienationis vice no(n) subeat L. lucius 88. §. Institutio ff. de lega. 2°. ita Anania in dic. cap. ult. n. 17. Covar. dic. cap. 16. n. 1. ubi merito discedit a Panor. ibi qui sentiam dic. cap. ult. accipiebat eq. in locatione fructuu(m) facta a p(re)lato ad eius vitam qua(m) traditione(m) eq. probare videatur

l. 9. tit. 17. parti. 1. nō 61. ex dic. cap. ult. colligit. Ut notat ibi Anania n. 7. Vivius in praxi decis. 114. n. 1. Neque ultra vitam et ex traditis a Molina dic. cap. 24. n. 17. Barbo. in L. si filio 25. §. ult. n. 26. ff. soluto Matri. Ut proinde appareat differentiā int. locationem fructuū et prediorū ad vitā beneficiarij nō probari indic. Cap. ult. Neque ea tempore Neram lex potuisse ly. Dissentiant Citati a Vivio dic. decis. 114. n. 2. q. multo magis hodie procedet ea statim dicendis ~ illa enī. Nobilis differentia est eztat int. fructus ad beneficiariū pertinentes et inter possis seu fructus ad ecclesiā spectantes q. locatiō prior nō durat post obitū beneficiarij argū. L. si quis 9. §. 1. ff. locati L. lex 31. ff. de pign. locatiō vero possessionū seu fructuū ecclesiæ facta a prelato Nomine ejsius Ecc. durat usque ad prescriptū locationis tempus ly. prelatus qui locavit medio tempore decedat argū L. Tutelle 9. ff. de admin. tuto. ita gla. indic. Cap. ult. Urbo Statutū Tobar. 2. Varia. Cap. 15. n. 6. Guthie. C. canoni. q. 36. a n. 4. Barbo. dic. §. ult. n. 23. Videndus a n. 7. Ubenius Caldas lib. 2. quæst. q. 32. per totā.

Ad eandē differentiā pertinet. clemen. 1. §. ult. hortit. Ubi suspensionis pena posita contra alienatores bonorū Regularium nō extendit. ad locationes ad modicum quasi hee alienationes vim nō habeant idē generaliter in omnib. bonis ecclesiasticis statuit Paulus 2. in Extrava. Ambitione hoc tit. Circa quam Constitutionē l. monendi estis novum jus in la Continere circa locationes ultra triennium hec cauer

n. 7.

licet contra iure Veteri Valerent usque ad Novennium quasi usque ad illud tempus dicerent. ad modicu. Vgta. Verbo ad modicu in dic. §. Ult. recepta exalta-tis a Menoq. dic. casu 5. n. 2. hodie eni. Modicum tempus dicit. usque ad biennium postea V.° ad Con-sequi ita In 1.° casu permitat. In 2.° V.° Vetitur adeo Verum est Ut Bart. in Auten. qui rem n. 7. C. de Sacro. existimaverit Locatione Ultra tempus per-missu adeo ee. Inutile ee. Ut nec Intra tempus licitu Consistat dissentit Bal. In Auten. Si qua n. 2. C. eodem Utriusque Senty Varios Autores referunt Cobarrubi. Cap. 16. n. 5. Garcia de benefi. 2. p.e cap. 1. a n. 48. Barbo. de potest. Epi. alleg. 95. a n. 5. Vichis In praxi decis. 127. et 128. Gutie. 2. Canoni. Cap. 13. Mantica lib. 5. de tacitis tit. 5. n. 21. Gratia. discep. Cap. 715. a n. 16. Ex qui-bus Constat Veriore et receptiore In foro ee. Sen-tentia Bart. ~

2.° notandu est Constitutione dic. extra. ambitiose In dubio presumi usu recepta et neganti usu incumbere onus probandi premitim Cum hodie ius Comune faciat Gutie. L. Cano. Cap. 8. a n. 4. Emanuel L. to. regul. q. 6. art. 11. Gar-cia dic. Cap. 1. a n. 40. Fagnan. lib. 10. Contro. Cap. 98. Vichis Sup. decis. 95. Ubi vero Constite-rit usu no ee. recepta locatio Utilit. Contrahi poterit usque ad Novenniu ~ 3.° notandu dic. extravagante prohibere locationes omniu reru et bonorum ecclesiasticoru quibus Verbis et receptus

et verius est hodie introductione locationis ultratrien-
nium locum habere no tanti impedimentis alienis d. et in
fructib. beneficiorum Gama decis. 156. et 390. et ibi
Mena Constant. Gutier. dic. Cap. 8. Garcia dic. cap. 1.
a n. 32. Barbo. dic. allega. 95. n. 20. Vivius sup.
decis. 114. n. 3. Cavallos Communium q. 199. qui affir-
mat hanc sententiam in foro magis obtinere contra
Cobar. dic. Cap. 16. n. 6. ad finem et alios quos hic lau-
dant — 4. Notandum triennium de quo loquitur extra.
no ee. computandum continuo d. utiliter estiman-
dum quia non veni temporis d. fructuum et ideo si fru-
ctus fundi conducti biennio colligantur locatio consis-
tit per tempus necessarium ad tres fructus colligen-
dos argo L. si sit ff. quemadmodum servitutes
Cobar. dic. cap. 16. n. 6. Gutie. dic. cap. 8. n. 13.
Vivius sup. decis. 115. —

Ex superioribus licet etiam doranda — N. 9.
Triden. Sessio 25. de Refor. Cap. 11. ubi Patres in eo
discernunt 1m q. omnes locationes bonorum eccle-
siasticorum anticipatis solutionib. no valeant in preju-
dicium successorum. quod dicitum in hac p. de loca-
tione ad modicum accipiendum ee. quam ordinate.
ex vere locationes vero ubi de locatione ad longum
tractat. dicit Triden. ita acceptum pugnare cum
superiorib. respondeo locationes modici temporis
no absolute a Triden. improbari d. tantum cas
que sunt repraesentata pecunia in prejudicium successorum
illustrant Caldas de emptione cap. 26. a n. 3. Rebello
de oblig. Iustit. lib. 14. q. 5. n. 4. exemplo eius
q. temporariis erat cautio in cap. 2. de precariis —

Ut proinde sequat Riden. tacite significare cessante eo preiudicio locationes ad modicu valere quamtum-cuiq in lis representet. presumi ut docent citati a Ubi-tio In pedai decis. 223. n. 1. & 2.^m q^d. locatio iuris dictionis ecclesiast. aut facultatis deputandi Vicarios In spiri-tualib. omnino Irrita sit siue ea ad modicu siue ad longu fiat, siue etiam in ea solemnitas Interuedat q^d. decretum Crone nitit q^a. locatio iurisdictionis eccle-siasticis magis propt. simonie vitiu Cap. salvator t. q. 3. quam propt. metu dissipationis bonoru ti-poralium vetatur. Ita Velleius proxime n. 2. &. 3.^m quod locationes omnes ad longu etiam autoritate apostolica confirmat. nullius momenti sint si a triginta annis citra t. ad 29. contrahantur. quod decretu Iz. Cenedo ad decretales collecta. 102. n. 3. in fine refert ad locatione^m reru ecclesiasticaru no^n v^o. ad locationes fructuu, contrariu eni dicendu est ex traditis a nobis sup. n. 6. ~

N. 10. Aetenus explicuimus sacras pontificias leges de locatione ad longu et modicum tempus contracta nunc superest expo-namus an differentia utriusque locationis qua etiam iure civili verissima ee. docuimus. Illa fecit ex iurib. que contra illam expendunt Pinel. et Gaspar. sup. citati n. 2. Goncalez Varia. q. 29. a n. 10. et 1°. L. non solet 39. ff. locati ubi videtur locationis natura insinuari ut no^n soleat dominium mutare nec possessionem transferre L. no^n solum 37. §. 1. vers. cum hec ff. de usucap. L. cum fn plures 60. §. 1. ff. locati. & respondendu est

signant. jureconsul. usu fuisse verbo nō solet ut significaret q. l3. regularit. locatio dominiu non mutet l. convenit 65. l. cum manu 80. §. ult. ff. de contrahenda l. qui rem 20. l. ad probatione 23. C. de locato, aliqd. vero pt in ea dominiu transferri veluti cu locatio perpetuo seu ad vitam aut ad longu tempus fit ex traditis a nobis sup. n. 2., verbum locatio notissimos cuius terminos egredit. ut in l. in nave 31. ff. locati quā explicat Cuja. obser. 39. t. in spē l. item si pretio 22. §. cu insula ff. eod. tit. ubi proprietas materiæ a conductore transfert. ad locatore itz. adhuc manente locatione q. conductor artifex suis impensis operas suas seu faciendi necessitate prestat in edificanda insula: quo cassu non mira videri debet si mata locatoris solo cedat ut in eum dominiu materiæ transferat. q. secus esset si opera prestaret in re propria opera prestantis ut in l. 2. §. adeo ff. locati ubi subtilit. notat Casten. n. 1. et post eum Anto. fab. in rationali dic. §. adeo id confirmans ex l. Sabinus 20. ff. de contrahenda illud v. notabis cu eodem Casten. et fabro in dic. §. cu insulam ubi Cuja. lib. 34. ad edictu Pauli absurdu nō ee. artifice vocari in prin. dic. §. cum insula conductore et postea locatore idem. ex diversis respectibus dicitur; artifex em. ratione operaru locator est respectu edificij conductor sicut ex diverso dnus insule edificande dicit. locator respectu operis edificandi, respectu v. operaru conductor

Requiretz. cois sents de qua sup. n. 2. N. 11.

aduersant. l. si in l. 24. §. Vlt. l. qui fundū 32. l. cū in plures 60. ff. Locati Inquib. Scriptū est loca-tionē fieri in plures annos et tn̄. nihil de mutan-do dominio exprimit, Rō. ideo de dominio saltē tim Vtili Nihil jureconsultos expressisse q. ea jura accipienda de modico tempore quadā de cenio Vt Notauit Valas. dic. §. 29. n. 28. Necq. Vete-res predia Inquinquennium essent soliti Locare (dic. l. si in l. 24. §. si domus et §. Colonus l. Cū hermes 7. C. de Locato q. tempus lustrū apellabant l. 4. §. rispignori ff. de Rebus Creditis l. ette 13. §. Vlt. ff. locati l. qui quatuor 30. §. 1. ff. de leg. 3. l. in ficiando 61. §. Vlt. ff. de fur.) quodquā facit vt nos Cogat Interpretari Locationē in plures annos Vltra Quinquenniū Vt male Consideraut Gaspar dic. trac. 18. q. 2. nā lz. ei fateamur huiusmodi Locationes Lustrū egredi potuisse nō tn̄. eiuineit. Omnino In decennium aut Vltra produeit —

N. 12. Deinde Cos sentij quā defendimus nō Obni-tit. l. 2. C. de presccrip. 30. Vbi Caueri videt. ne ex Locatione Longissimi temporis dominiū aliq. acquirat. alioquin si saltim Vtile conductori competeret superuacue Imperatores Statuerent ne Conductor diu aliena res tenendo jus proprietatis sibi Vsurpet Vt expendit Gaspar dic. q. 2. nā faci-le Respondet. tantum tractari in dic. l. 2. de dene-ganda prescriptione Conductori aduersus Locato-rem qui cum alieno Nomine Corporalit. rem

tineat l. qui Universas 30. §. quod pro colonu l. si colonus 31. l. si de eo 40. §. 1. ff. de acqui posse. nõ pt prescriptione temporali Acquirere quetantus possessorib. tribuit. que prescriptio cũ sit ex tempore exemptio Competens ex la Nullus dominiũ prescribenti parare pt h. secus in usucapione l. 1. § l. 4. §. sana ff. de usucap. nã notant post alios Palladorus lib. 1. Quoti. cap. 1. §. 2. Donel. lib. 5. Comen. cap. 4. ubi Vital. lit. q. multo minus comune sentam Abstat l. fundi. 19. ff. de Contra. Ez. em. ubi de locatione decennij mentio fiat nõ tñ. ex lius tex. sentẽtia Convincit. qd utile dominiũ conductori nõ Competat ... tantum q. facti in continenti Contrahas apositũ obligat emptore ut mercedẽ Conductibus Venditori prestet.

Quod v.º Pinel. Gaspar et Gonça. ubi sup. contendit jura pro Cor. traditione Litatarcam nõ Confirmare prout agnosco ex parte nego. Agnosco Cirra l. 1. §. Ult. et l. 3. ff. si ager Vectigalis In quib. Specialit. tractat. de Conductione agrorũ Vectigaliũ que locatio sive In perpetuum sive ad tempus fiat utile in rem tribuit actione conductorib. ex rone quã Considerat Aleia. lib. 3. disputationũ Cap. 10. Pinel. sup. n. 67. Sarmi. 3.º selectarũ Cap. 2. n. 32 Balas. dic. q. 29. n. 28. Gaspar. dic. trac. 28. q. 3. Nego Circa l. 1.m §. qd. ait ff. de superfi. qui tex. adeo pro Cor. sinta Expresus ut frustra Conet. Pinel. In eo jus singulare stabilire, Nec melius Gaspar q. 4. qui sentam dic. §. quod ait magis eludit quã explicat

tit.° 8

et tandē pro eoi Senta nō parū facit L. 19. pacti § qua cautū est Colonū ad vitā seu in perpetuū nō posse a Singulari Successore expelli propt.ª ius q.d conductor consequatur etiā in re. Ut considerat Covarr. 2. Varia. cap. 15. n. 2.

N. Ult.° Pro coronide illud monendi estis q.d L. 3. superior Barbaciae emendatio ad n.rum cap. nulli. utilis sit propt.ª disputationis occasionē quā nobis suggessit de locatione rerū ecclesiasticarū retinenda tn. est vulgata et vera lectio quae habet conditionem. Et quamvis varie soleat verbum hoc exponi ut late prosequit.r Verdis in hic a n. 29. Pedroa. hoc tit. q. 2 cap. 16. et 45. verius tn. est q.d verbum, conditionem, pro pactione accipi hic ut sup. docuimus cap. 10. n. 5. itaque sub alienationis interdicto continet.r conditio seu pactio super rebus ecclae. dummodo per pactionē ius in re eccla tribuat contrahenti, ex quo suarū facultatū diminutio contingat. Hic est finis huius Cap. [illegible]

Quenam in alienatione rei ecclesiastice debeant observari vel custodiri

Cap. 14.

Cap. 14.

N. 1

Diximus sup. cap. 5. n. 4. rei ecclesiastice alienationem simpliciter et absolute non interdici, d. 2m. quid idest non servatis certis solemnitatibus et quidem merito, nam si hec interdictio simpliciter esset utique eccla. grave damnum pateretur L. jubemus 14. §. ult. C. de Sacro. Unde sacris Canonibus cautum fuit, eas solas alienationes irritas ee. que fiunt preter juris formam, ut dicit. in Concil. Flo[r]enti sub Eugenio 4 anno 1441. tit. de reb. eccle. non alie. qua de causa vulgo jactari solet valere alienationes que fiunt servatis servandis Covar. lib. 2. Varia. Cap. 17. n. 4. et 5. Gratia. Discepta. 415. n. 1. que autem hec sint superest disseramus.

N. 2.

Et sane duo ss. maxima necessaria et simul concurrere, ut alienatio vata, et vicelicet, causa s. et solemnitas, qd. aperte collegit. ex cap. sine 52. 12. q. 2. Cap. cum apostolica. Cap. Tua de his que fiunt a prel. Cap. 1. hoc tit. in 6o. Clemen. 1. eod. Vid. Extrava. Ambitiose hoc tit. L. 1. et 2. tit. 14. parti. 1. docet post alios Covar. dic. Cap. 17. n. 2. Sarmiento de redditibus 1. p. e Cap. 2. Molina de just. trac. 2. disp. 463. Unde expeditur facile pt. questio illa an si ex causa alienatio fiat, omissa solemnitate, vata intelligi debeat? affirmativa pars ex eo suadetur qd. si propter utilitatem susceptus contractus, sive aliud negotium qd. alioquin sine solemnitate perfici non poterat [illegible]

ff. de transac- tionibus

§. eam transactionē sequunt. alij plures citati a Silguen. in Autn. hocjus san. 61. C. de sacrosanty. Mascar. de proba. conclu. 75. a n. 7. Gutie. lib. 2. pract. q. 22. n. 9. Emanuel l.º to. regul. q. 27. art. 9. et de More sub dehi. is Vedoa. hoccit. q. 51. cap. 7.

n. 3.

D. contraria senta sicut veri- or ita receptior est q.d s. causa nō sufficiat nisi etiā form. seu solemnitas accedat, ut docent Bartol. Alber. et DD. coiter in dic. §. eam ubi faber Cobar. dic. n. 2. Pinel. L. 1. 3. p.te a n. 31. C. de bonis Matir., Belas. de jure emphi. q. 52. n. 9. Sarmiento dic. cap. 2. n. 15. Silguen. sup. a n. 96. et l.º hac senta plures Vote decisiones referens et Vectus in pract. tit. de aliena. rerum decis. 7. n. 3. que senta ultra jura n. 2. citata fulcit. ex l. magis §. §. si qs alienis l. si fundus 13. in prin. ff. de reb. eorū L. ob qs C. de predi. Mino. quibus juueb. motus ita de ali- enatione rerum minoris loquitur, docet Faguin. 3.º controuer. cap. 3.

n. 4.

Qua senta retenta mouere nō debent ra- tio pro priori perpensa, nam ig. ad dic. §. eam nemi- nem satis respondere jactet. Fragual. de iure Mariti. glo. 3. n. 63. et Iason cogitandu relinquat, alias que di- versas solutiones afferant Sarmiento dic. cap. 2. a n. 8. Silguen. sup., his tn̄ omissis dicendu est mul- tum interesse inter prohibitionē quae ibi in dic. §. eam, et prohibitionē mam, quippe prohibitio illa nō om- nes transactiones super alimentis improbat sine decreto pretoris, d. tantum illas per quas pecunias representa- tam alimentarius consumat. dic. L. cu hi in prin. vnde si is non consumat d. meliorē condictionē sibi fa- ciat, quasi cessante interdictione transactio valebit

ita Conanus lib. 5. comen. cap. 1. n. 1. Vober. lib. 4. senten. cap. 19. faquin. dic. cap. 3. fabcdic. §. cam q. sicuset in prohibitionem ma; que ut cesset, et causa et formam simul requirit ~

2°. nō obstat l. ult. ff. de jure dot. nā ut recte explicat Barbo. in l. 1. §. p.° an. 6. ff. solu. matri. alienatio fundi dotaly de qua ibi fuit facta rone ejus alieni; que causalius esset, ulta et necessaria potuit alienatio consistere precipuè data maiori utilitate mulieris de alienando fundo minus fructuoso et retinendis aliis uberioribus; item tempore ff. ff. prohibitio fundi dotaly cessabat si de consensu uxoris alienatio fieret l. unica §. et cū lex C. de rei uxorie ~ proinde in dic. l. ult. nō potuit dubitandi rō. oriri ex prohibitione ill., d. potius ex regula l. unic. C. si dos constante matri., licet faber lib. 3. con ie. cap. 10 receptissimi dic. l. ult. duplex mendū subesse scribat ~

3°. non obstat l. nō eo minus C. de procura. nam lz. fateamur sentan de qua ibi ipso iure nulla ee. tn cū pro minore lata fuerit et ipse solus potuerit nullitatē objicere merito senta sustinet. si minor ratam habere velit argō. l. Julia 13. §. siquis colludente et §. si quis a pupillo ff. de actio. emp. l. 2. ibi si voluerit C. de jure emphi. quorum juriu. argo. nos sup. cap. 3. n. 13. docuimus dice. dicendus in alienatione rei ecclesiasticę, que lz. sine debita sollemnitate inita sit tn. in eccle arbitrio erit velle rescindere l. ratam habere ita Pinel. dic. 3. p.l a n. 32. lz. alit. faquin. dic. cap. ~

d. lz. hec ita se habeant tn. Sarmiento dic. cap. 2. a n. 13. ut objectiones

dic. §. eam et dic. l. cominus. Evitaret tn. hac questione duos casus distingui, prior q.do sine solemnitate negotium peragit. quo eccla l. minor alios obligant. aut de suis rebus diminuunt utilit. tn. posterior tn. q.do ea negotio eccles. l. mino.; no manent obligati nec res sue damno afficiunt. d. alios obligant.. 1.o casu oblig.o seu alienatio sine solemnitate prorsus inita est, 2.o v. casu no ita q.a eccla et minor no vetant. alios sibi devincire et melio. suas conditiones facere l. contra 28. in prin. ff. de pac. l. 2. ff. accep. leg. l. pupillus §. 1. ff. de auto. tuto. princi. Inst. code §. pupillus de inutilib.; adque posteriore cassu pertinere putat Sarmi. dic. §. eam et dic. lege cominus.

D. hanc Sarmienti distinctione preceptores nri. s. In posteriori casu vera ll. prohibitant., in priori ita, cum alienatio rei ecclesiaticae fit cu causa, et sine solemnitate, considerant ipso jure alienatione [illegible]tam ll. ut pote contra forma nominatim prescripta in cap. 1. hoc tit. in 6.o aliq.d tn. pt effectus habere oposita doli mali excep.e cu d. causa perseverante eccla agit de rescin. contrac. quo casu cu iniquu sit ex alterio damno eclesiam sibi locupletio tam equu est ut utilitatis ecclae. causa juste retentionis, ius parteci cu qua eccla contraxit Movent. tn. ea equitatis rone de qua in l. nam hoc 14. ff. de condic. indebi., tum exemplo minoris qui eade doli excep.e submovet. cu agit de nullitate contractus ob defectu solemnitatis l. si fundus 13. §. ult. ff. de rebus cou. l. utere 14. l. si prediu 18. C. de predi. mi. explicat Cuja. lib. 5. responsou. Papin. in dic. §. ult. Cuius exceptionis remedio poterunt contrahentes cu ecclesiastica retinere in foro Inte-

nioni Naba. de spoliis §. 2. n. 6. Emanuel dic. q. 27. art. 9. Victius dic. decis. 7. n. 4., et excomunicationē dic. extrava. Ambitiosae evitare si m.º justa Causa in alienatione Intervenerit, lz. aliqui in alienatione facta si Solemnitate excomunicatio Incurriat: ita plures Citati a Victio in praxi decis. 12. ex quib. omnibus perspicit.r elegans differentia int.r alienatione cum Causa et Solemnitate et inter alienatione cu sola Causa q.d prior ē pro jure consistit: posterior v.o sola dati exceptione defenditur. est et alia differentia q.d prior Causam Initio Contractus adesse desideriat: posterior v.o Causę perseverantiā requirit.

N. 9.

Ex superiorib. etiā pendet quid dicendū sit de alienatione quae sine Causa et cum sola Solemnitate peracta fuit, et lz. gl.a in summa et in Cap. sine exceptione 52 verbo praesumitur in fine 12. q. 2. existimet summopere alienatione valere, Sologue restitutionis beneficio rescindi posse mihi tn. oppositū verius et certius est cum em. duo cum inclum sint necessaria et Causa et Solemnitas ut traditus sup. n. 2. et sicut Solemnitatis defectus alienationē viciat ita etiā defectus causę: Praesertim cum minori Equitatis jure Initatur alienatio illa quae sine justa Causa esset Celebrata sicut si ob falsam causā Inita esset. L. magis §. §. manet ff. de rebus eorū L. etsi §. C. de praed. mino. L. cum v.o 26. §. Subiunctis ff. de fideicom. liber. ita abbas in Cap. nulli n. 7. hoc tit. Cobar. dic. Cap. 17. n. 2. Mantica lib. 4. de tacit. tit. 7. n. 55. et alii plures Citati a Victio dic. decis. 12. n. 1. ille tn. Nobilis Solemnitatis effectus est ut in dubio faciat praesumi Causā praecessisse adeo ut ecclę incumbat Onus probande deficientis Causę Cobar. dic. n. 2. ad

finem

n. 10. His ita positis, videamus in primis quenam causae sint ut alienationi locus fiat, deinde dicemus quenam solemnitates interponi debeant. Causa quadruplicit. dividi solet necessitatis, utilitatis, pietatis, et inutilitatis, quae causarum divisio deducitur ex cap. sine 16. cap. sine 52. cap. terrulas 56. cap. aurum 70. cap. gloria 71. 12. q. 2. cap. ut super 8. §. ult. hoc tit. Autent. hoc jus et L. sancimus C. de sacro. tradunt gla. in summa 12. q. 2. Vedoa. hoc tit. q. 19. et sequentibus dua. lib. 7. de sacris cap. 9. Menoq. de arbi. casu 172. a n. 12. Molin. de just. disp. 463. n. 2. d. hec causarum distinctio ad duas precipue refert. s. ad causam necessitatis, et utilitatis Molin. dic. n. 2. t. ad unam tantum utilitatis ut non obscure significatur in dic. cap. sine 52. ibi nisi forte aliq. faciat ut meliora prospiciat, et in extrava. Ambitiose hoc tit. ibi cum evidenti utilitate. ergo evidens utilitas juste alienationis causa unde dicitur evidenter utile ecclesie se a necessitate aeris alieni liberare, utilia comparare, pietatis opera exercere et denique inutilia cum utilibus comutare: cuius rei cognitionem in judicis arbitrio ponit Menoq. dic. casu 172. n. 10. Illud tamen notabis satis non esse causam subesse nisi de ea evident. appareat unde oportet eandem probare ante judicis decretum eandem Vedoa. hoc tit. q. 23. exemplo rei minoris alienatae, in qua causae probatio precedere semper debet judicis decreto L. minorum 4. C. de praed. mino. Notat Menoq. de arbi. casu 171. n. 23.

n. 11. d. hic quaeri vellet potest an ignorantia

rei celerialis juxta Causam prestet alienationi? et sane negativa pars suadet ex eo quod potentior debet esse rei prohibitioni quam ignorantia ut docet Castren. in l. ult. §. ult. ff. de lega. 2°. Jason in l. filius 114. §. divi lectura 2. n. 69. ff. de lega. 1. et alij plures citati a Sarmiento 6° selecta. Cap. 2. n. 2. Faquin. 5° Controver. Cap. 20. Bautista Costa de ignorantia tentit. 1. dict. ff. a n. 2. Peregri. de fideicom. art. 40. n. 39. Vers. vivius. Rota diversorum 1. p. decis. 21. et 22. .. d. obstat difficilis tex. in dic. l. ult. §. ult. ubi juxta ignorantia causa prestat ut alienationis prohibitioni locus non sit, d. omnia solutione et emendatione fabri decade 10. errore 7°. qui cui subscribit suus Gaspar lib. 3. trac. 24. q. 2. Interim dum alia meliora nobis occurrunt, probanda est recepta DD. differentia inter expressa et tacita prohibitione alienationis. Ut expressa propter ignorantiam non cesset, in tacita vero non ita de qua accipi solet sentare dic. §. ult. quasi in eo cebo sola loquatur de re restitutionis subjecta quo casu cum sola tacita alienationis prohibitio induceretur non mirum si ignorantia tam heredis quam emptoris alienationi locum faciat in dic. §. ult.

Proposuimus paucis causas alienationis permittende. Nunc paulo fusius solemnitates prestringamus et sane in hac re non satis inter se sacri Canones constare videntur. Nam in Cap. 2. hoc tit. in 6°. et in dic. extra. ambitiose Summi Pontificis auctoritas desideratur at in Cap. sine 52. 12. q. 2. subscriptio clericorum sufficit, alias vero tractatus satis est Cap. 1.

n. 12.

hoc tit. in 6.° alias civilis seu principis autoritas cap. precarie 4. in fine 10. q. 2. cap. precarie 44. 12. q. 2. cap. 1. de rerum permutatione, alias utriusque contrahentis consensus pro prima sufficit cap. 1. hoc tit. alias satis est solius epi. placitum cap. bone 74. 12. q. 2. cap. 3. de eccle. edifi. quorum canonum dissonantias ut componamus oportet varias rerum ecclesiasticarum alienationes separare juxta quarum diversitatem procedet etiam diversitas solemnitatis etc.

N. 13. Et 1.° alienatio rerum ad mensam episcopalem pertinentium non aliter olim rata habebatur quam si fieret ex consilio concil. provinc. aut urgente necessitate ex consensu totius collegij clericorum cap. placuit 51. 12. q. 2. hodie vero pontificis autoritas necessaria est cap. 5. hoc tit. in 6.° quae alienationem precedere debet ex traditis a Ricchio in praxi decis. 24. n. 4. alias suspensionis pena coheretur epus. dic. cap. 2. quod antea observat. in epo jurante non alienare res ecclesie inconsulto pontifice: hoc enim juramentum intelligebatur de bonis mense sue cap. ut super 8. hoc tit. non de bonis feudalibus seu emphiteuticariis cap. 2. de feudis docet Mantica dic. lib. 4. tit. 7. n. 42. Gratia. discepta. cap. 452. n. 13. nec obstat cap. bone 74. 12. q. 2. cap. 3. de ecclesiis edifi. ubi sola epi autoritas sufficit in alienatione bonorum mense episcopalis. respondet jus singulare in his canonibus contineri ut sup. tradidimus cap. 12. a n. 7.

N. 14. Alienatio vero rerum quarum administratio pertinet ad capitulum ecclesiae cathedralis non aliter consistere debet quam si adhibeatur solem-

nitas de qua indic. cap. sine 52. et in cap. 1. hoc tit. in 6.° ut d. tractatus fiat a capitulo coacto, ut solet glo. in verbo facto in cap. si capitulo 5. de conces. prebend. in 6.° ea d. forma ut qui preest, causam proponat, singuli v.° canonici discutiant, an idonea sit: ad quam exquirantur suffragia omnium presentium; et l. de iure universitatis tractatus exigat. indic. cap. 1. ubi notat glo. et post alios Sanchez lib. 7. ad princip. cap. 6. n. 6. Moribus tamen utentium triplex fit Tobar. dic. cap. 17. n. 1. Castillo de usufruc. cap. 54. n. 14. et de quolibet tractatu publica acta in scribi debent Vedoa. hoc tit. q. 25. n. 27. post tractatus debet adhiberi consensus dic. cap. sine 52. post consensum omnium subscriptio cap. 1. de his que fi. a prel. l. consuetudine receptum sit sufficere subscriptionem presidis et tabellionis Silguen. in auten. quas actiones n. 56. C. de sacro. tandem accedere debet epi. autoritas dic. cap. sine, qui preest capitulo cum res alienat. non v.° requirendus est epi. in cuius episcopatu res sita est Mantica dic. tit. 7. n. 37. Gratia. dic. cap. 452. n. 8. —

Plane epis. cum causa cognitione decretum interponere debet, argu. L. magis 5. §. in primis Vedoa. hoc tit. q. 24. Gratia. cap. 844. n. 7 quae tamen autoritas non transfertur ad capitulum sede vacante Vedoa. q. 29. l. regulariter contra sit cap. cum olim 14. de maiori. cap. 1. eod. tit. in 6.° ubi olim late illustravimus. neque etiam ad vicarium epi. nisi specialiter ei committat. argu. cap. ultimi. de off. vicarii in 6.° docet cum plurib. Barbo. de potestate epi. allega. 54. — n. 15.

n. 106. quas omnes solemnitates illustrant Cobar. dic. cap. 17. n. 1. et 2. late Vedoa. q. 24. usque ad 47. Castillo dict. cap. 54. a n. 13. Ut proinde superuacua sint solemnitates quae extant in Auth. hoc jus c. de sacro. Neque etiam necessaria erit Summi pontificis autoritas, haec non tunc desiderat. Cum aliae solemnitates non fuere adhibitae extraua. Ambitiose hoc tit. et sola illa per se sine aliis solemnitatibus sufficiat sicut sufficerent solemnitates quas nuper recensuimus.

N. 16. At dices videri in his alienationibus primatis consensum explorari cap. huiusmodi § quod si necesse 10. q. 2. cap. nullus 39. 16. q. 4. Respondet. eam formam antiquis canonibus praescriptam postea moribus fuisse antiquatam dum loco primatis substituere eum multorum ad has alienationes necessaria erit ciuilis aut principis autoritas ex cap. 2. hoc tit. et late supra tradidimus cap. 6. Neque in contrarium vos moueat cap. 1. de rerum permut. cum non ibi permutatio cum principe fieret oportuit principis contrahenti consensum adhiberi magis urgente cap. precarie 4. in princ. 10. q. 2. cap. precariae 4. 12. q. 2. d. omissa solutione quae ibi alia iuniorimate respondens potest ca decuta canonum legibus permittere ut autoritate alienationis rei ecclesiasticae praestarent magis quadam dissimulatione quam jure ex eo quod ipsi reges magnam in rebus ecclesiasticis distrahendi potestatem sibi usurparent ut notari solet in cap. 2. hoc tit. satis

eccle. consulti tanti Patres videbant, si effrenatã hanc potestatẽ moderarunt ita praeceptores nri. Ego vero sustineo quod hi. utrique canon. precariae, a Gratia. adscribant consilio medionatini cuius acta nõ extant, utrisque etiã canones verba invenio in concil. Melden. anno xpi 849 sub Ludovico 2. et Carolo Juniore francorum Rege cap. 21. et 22. ex quo posteriori ego colligo versiculum vel commutatione, qui extat apud Gratia. in dic. cap. precariae 4. spurium videri, cũ ibi nõ inveniatur. ut ita necessaria non sit emendatio Romana pl. 3. cap. 233. qui in loco verborum sine consensu Regis, substituit sine consensu religionis

Alienatio n. 17.

V. bonorum eccle. parochialis quae ab uno Rectore regitur illã solemnitatem desiderat, ut Rector ipse causã coram Epo proponat et probet, cuius autoritate alienatio valebit, nec erit necessarius capituli consensus cap. 1. hoc. tit. explicat Mantica. lib. 4. de tacitis tit. 1. n. 12. Gratia. dic. cap. 452. a n. 9. Plane in alienatione bonorum hospitalium confraternitatũ si cũ autoritate Epi. fuerint erecte, tunc Epi. licentia precedere debet cũ causae cognitione, tractatus subscriptio et consensus eorum qui de confraternitate ss. in loco consueto exemplo bonorum eccle. cathedralis alienationis. In aliis v. confraternitatibus quae sine Epi. autoritate ss. institute haec solemnitas necessaria nõ erit, sufficiet quae praescribitur in L. ult. C. de vendend. reb. civit. lib. 11. ita Thesaurus cons. 125. lib. 1. Josephus Ludovicus decis. perusina 93. n. 36. lib. 2.

Denique alienatio bonorum regularium n. 18.
ut utilit. fiat intinet an Epus monasterium subiiciat.

et huius est consensus requirendus cap. abbatibus an 12. q. 2. si m. prucedant tractatus et Monachorum consensus clemen. 1. hoc tit. an vero Monasterium et eius monachi sint a iurisdictione ordinaria exempti: et tunc tractatus, consensus, subscriptio, et causa precidere debent postea accedenda auctoritas prelati iurisdictione quasi episcopali fungentis: ita Emanuel lib. 10. regul. q. 27. art. 2. et cuius epithomator resol. 7. n. 2. Nicolaus in praxi decis. 51. hodie enim bonorum regularium alienatio valde coarctata ex Urbano 8. nostro, revocatis privilegiis a predecessoribus concessis regularibus haud ve Rotat. Barbo. de potes. episc. alleg. 95. n. 60. hic satis de nostro cap.

An ad hoc interdictus permutatio pertineat ad tex. in cap. 1. et in cap. nulli 5. ibi permutationem hoc nostro titulo

Cap. 15.

Sub alienatione prohibita permutationem contineri videdemus ex nostro cap. nulli et ex cap. sine 52. 12. q. 2. cap. 1. de his que fiunt a prelatis cap. 2. de rerum permuta. auten. de non alienandis aut permutandis § nos igitur rerum alinationis illustrat post antiquiores Ridoa. hoc tit. q. 2. cap. 4. cuius ratio illa bono est q. cum permutatio ad hoc contrahatur ut res pro re detur l. 1. ff. de rerum permut. l. naturalis 5. § 1. ff. de pres-

cip. Verbis, sive sit spes. pro specie sive spes. pro genere aut genus pro genere ut post alios docet Pinel. in rub. 2. p.e cap. 1. n. 10. C. de rescin. et dare nihil aliud sit quam dominium transferre l. ubi aūt 71. §. ult. ff. de verb. obli. l. si a substituto 45. §. ff. de leg. 1. hinc apparet permutationem proprie alienationis ee. genus quasi per eam translatio dominij contingat l. 1. C. de fundo dotali, adeo ut in re aliena permutatio nō contingat l. 1. verb. et ideo ff. de verū permuta. cap. cū venerabilis 6. de caus. quad. causa. merito is qui dñus non est quod dominus non est permutare nequit cum non possit transferre dominiu q. nō habet ex regula l. nemo 54. ff. de reg. ju. an vero permutatio differat a contractu innominato do ut des negant Cuja. lib. 5. questio. Pauli in l. 5. ff. de pres. verbis Pinel. dic. cap. 1. a n. 10. alij vero affirmant int. quos precipue Anto. Faber lib. 6. conjec. cap. 9. et 10. late Ludo. Gaspar lib. 2. trac. 3. per totū cum quib. vide.

D. hec traditio L.o

difficilis redit. ex autem. de non alienandis aut permutandis reb. eccle. §. ut aūt. verb. similius ex quo sumpta est d. et permutare C. de sacro. ubi cavet. pont. principem res suas cum rebus eccle. permutare. D. respondendū est sententiam huius constitutionis ee. accipiendā juxta tenor. cap. 1. de verū permu. cap. 2. §. hoc jus 10. q. 2. cum ex de coi. contrahentium consensu permutatio perficit. et loco juste cause voluntas princi-pis cedit dummodo permutatio fiat saltim pro re equali que regulariter admitit. concurrentibus solemnitate et causa utilitatis ipsius ecce. argo l. magis 5. §. si ex alienu ff. de reb. eo. l. Imperator 70. §. ult.

cu l. Sequen. ff. de leg. 2. Neque Interest hic Senta
Calderini Cons. 5. de Rerum permut. Cui Subscribit Redo-
anus hoc tit. q. 20. n. 139. Quod Res ab ecc.a permuta-
ta postea Melior efficiat. cu no tempus Superueniens
d. temporis Contractus Spectari debeat et 2.do id de Valore Rius
judicari oportet argo cap. cu causa 42. de testi. cap. cu
dilecti 3. ubi, tunc Valente Comparantem de Emp. et Vend.
et facit pro Senta Calderini difficiles l. ex mile 64. ff.
euictio. l. si Voluntate 9. C. de Rescin. Vendi. Notat Re-
doa. dic. q. 20. n. 143. ~

2.o Obitare Videntr. tex. in cap. 1.
hoc tit. cap. 2. §. item Sibi Inuicem 10. q. 2. cap.
ad questiones 5. de Rerum permutatione Ubi Cauet. posse
Rectores ecclesiaru int. se Inuicem bona ecclesiastica
permutare cu tn. Contrarium esset dicendum ex cap. 1. 10.
q. 2. dic. cap. sine 52. 12. q. 2. extra. Ambiciosae hoc
tit. cui difficultati respondent Victus in praxi decis. 24.
Barbo. de potest. epi. alleg. 95. a n. 55. Multu Interesse
int. permutationes factas int. personas ecclesiasticas,
et int. permutationes factas inter ecclesiasticas et Secula-
res. 1.o casu licita est permutatio ex dic. cap. 1. dic. cap.
ad questiones, dic. §. item Sibi Inuicem. Summi Epi.
Auctoritas accedat nec necessarius et pontificis consensus
Sicut no requirit. in alienatione ab Vna eccla. alteri l-
cta facta ex traditis a Subicano decis. 56. p. 2. Victus
in praxi decis. 38. 2.o 2.o casu permutatio prohibita
est ex dic. cap. 1. 10. q. 2. et ex dic. cap. sine et ex dic.
extrava. Ambiciosae ibi profanis Vsibus aplicare aut
cu maxima illoru aut diuini cultus detrimento ex
quisitis medius Vsurpare presumunt. Que Verba indicant
Pontifici tantu de illis permutationib. tractare que cum

personis secularib. fiunt nã cũ illa verba prohibitialia sint causam finali constitutionis ostendunt L. ult. ubi Bart. n. 3. ff. de here. insti. et cũ in permutationib. quæ inter ecclesiarũ rectores fiunt, dominiũ nõ transferat. ad profanos usus quasi cesante prohibitionis causa et ipsa prohibitio cessare debet ex reg. cap. cũ cessante 60. de apella.

D. hec dissa. probari nõ debet cũ verius sit utroque casu permutationes inutilit. contrahi nec obstat tex. in dic. cap. 1. et in dic. cap. ad questiones et in dic. §. item sibi invicẽ nam respondendũ est in permutationibus de quibus ibi consensũ utriusque rectoris ecclesiarũ intervenisse et epi auctoritatẽ atque ita cũ devita solemnitas fuerit adhibita nõ mirũ si utiles et rate habeant. permutationes

at dices in dic. cap. 1. cũ consensu utriusque rectoris bona ecclesiastica permiti permutare nõ tantũ epo d. etiã abati. q.d enĩ valde difficile videtur ex eo q.d nõ liceat abatibus sine consensu epi. eccl.as res alienare cap. abatib. 41. 12. q. 2. cap. in venditionibus 40. 17. q. 4. R. d. respondendũ est duplex abatũ genus in jure nrõ inveniri alijs enĩ ss. exempti privilegio aut consuetudine, jurisdictionẽ quasi episcopalem habentes de quib. fit mentio in cap. cũ contingat 11. de eta. et qual. cap. 3. de privi. in 6.o Triden. sesio. 23. de refor. cap. 10. quibus adde Rodriguez t.o 10. regula. q. 18. per totã floris de mena lib. 3. varia. q. 24. Azor 2. to. moral. lib. 3. cap. 48. alij v.o abbates nõ exempti d. epo subditi de quibus in dic. cap. abatibus 41. et in dic. cap. in venditionibus 40.

Quibus brebiter positis dicendũ est sentam dic. cap. 1. hoi tit. accipiendã ee. de abbate exempto qui

qui cū jurisdictione ecclesiasticā exerceat nec sub epi. potes-
tate sit mirū videri nō debet si autoritatē prestare
possit permutationi rerū ecclesiasticarū factē ex cōi. con-
trahentiū consensu ut explicant ibi Butrius Imola Car-
dinalis Panor. et Alcia. n. 14. Vedoa. hoc tit. q. 41. n.
60. non idē dicendū est in Abbate epō subjecto tunc
em. olim ex locastu necessarius erat assensus Monasterij
Abbatis et epi. ex traditis a Turrecremata in suma
12. q. 2. hodie v.º alio jure utimur ut sufficiat
autoritas provincialis seu generalis Monachorū clemen.
1. hoc tit. Ema. Rodri. 1.º to. regul. q. 27. art. 2. resti-
ta senta Alciati dic. cap. 4. n. 16. assentis solū
prelatū cū Monasterio utilit. alienationē facere posse

An ad hoc Interdictum pertineant Emphiteusis, feudum, libellaria & precaria?

cap. 16.

N. 1. Sub hoc Interdicto contineri Emphiteusim recte docemur
ex dic. cap. nulli q. hoc tit. cui et feudū, libellariā et
precariā adjicimus cū in omnib. his contractib. is qui
dat proprietatē retineat, usumfructū v.º seu utile do-
miniū transferat. ss. tn. int. se valde diversū aliud
em est Emphiteusis, aliud feudū, aliud libellaria, aliud
precaria q.º constabit ex singulis diffinitionibus

N. 2. Ergo Emphi-

tiusy est Contractus quo dnus predij sui Utile dominium in alium transfert in perpetuum v. ad tempus ea lege Ut id melius et cultius reddat constituta pensione certa. ita post alios Balas. de iure emphi. q. 1. n. 2. Cuja. lib. 1. de feu. tit. 5. 2. Feudum vero est benevola rei mobilis concessio quae fit a dno predij libere et perpetuo alicui et heredib. suis masculis et legitimis quo ad Utile dominium per suam investituram sub fidelitatis et honesti servitij personalis exibitione. quae diffinitio extat in cap. 1. in quib. causis feu. amitat. ita Balas. Ubi sup. q. 33. = Libellaria est Contractus quo ab emphiteuta seu feudatario predium quis accipit pro certa annua pensione, isque secundus dno dicit. emphiteuta seu feudatarius d. libellarius Ut proinde libellaria magis videatur quidam substitutio emphiteuticus seu feudalis Ut p. ex cap. 1. §. donare qualit. olim feudum aliena. posset ita Balas. Ubi sup. q. 35. a n. 1. Cuja. lib. 1. de feu. tit. 2. ~

Denique precaria est Contractus quo fit cessio Ususfructus rei immobilis eoq. Contractus genere frequens erat liberos ab ecclesia impetrare bona quae parentes donaverant Ut notat Cuja. lib. 1. de feu. tit. 5. vo hic vero Contractus duobus modis contrahi solebat, 1o. q. de clerico ad tempus v. dum vixerit concedit. Ususfructus rei immobilis sine ulla pensioni solutione ea tn. l. Ut ecclesiae ministerium exibeat de quo in cap. sepe 12. 12. q. 2. cap. possessiones 61. 16. q. 1. cap. clerici 11. 16. q. 3. 2o. cum prelatus dat alicui rem eccl. Ut ea Utat. fruat. quo ad vixerit v. ad certum tempus gratis v. certa mercede constituta ea conditione Ut is vicissim rem aliam eiusdem pretij eccl. det Ut post eius mortem gaudeat eccla pleno dominio. Utriusque vero genus ab Imperatorum constitutionib. originem traxit Ut l. jubemus 14. §. Ult. C. de sacros. eccles. de non alienandis

N. B.

§. si quis am̄ voluerit et est jure nr̄o pontificio comprobata duab. conditionibus. 1ª. Ut debeant precarie de quinquennio in quinquennium renovari cap. precarie §. 10. q.ª 7. cap. 1. de precarijs. 2ª. Ut is qui precariā possessionē suscipit debeat dare aliā ectam. et si quidem utriusque fructuū retinet, usumfructus abrecta concessus de plus valorē excedere nō pt. usumfructus predij ectē dotati. D. si statim traditur ectē plenus fundus a recipiente possessionē precarij pt. dari ab ecta. usus fructus equalis triplo valori recepti usumfructus cap. precarie 4. 10. q.ª 2. qui tex. largiorem et benigniorē continet concessionē quā cesarea constitutio de qua in dic. l. jubemus 14. §. ult. ut explicat ibi gta. Dalar. de jure emphit. q. 34. n. 14.

N. 4. Hic am̄ precariarū contractus longe distat a contractu precarij juris civilis ut prosequunt. Abas et Vers. in cap. 1. de preca. Cuja. lib. 4. obserua. cap. 7. ex quibus sequūs. precipue differentie. 1ª. ut precarie singulis lustris renovari debeant. dic. cap. precarie §. dic. cap. precariū v.º renovari nō solent. Virius precarie nō revocant: precariū v.º voluntate ciuis qui concessit revocatur l. 1. et per totū ff. de precario cap. ult. de preca. In precarijs plerunque merces interuenit, in precario non ita.

N. 5. His ita breviter cognitis circa hec contractuū genera de singulis quoad re instituta atinet, videamus. et quidem contractū emphiteuticū sub hoc interdicto contineri discrite docemur ex nr̄o cap. nulli §. hoc tit. extraua. ambitiosa ead. tit. int. comunes auten. de non alienandis aut permutandis §. nos igit. vers. alienationis, cum inter alienationis spes emphiteusis

connumeret. in l. Ult. C. de reb. alieni. nō alie. explicant post alios Covar. lib. 2. Varia. Cap. 17. Pedroa. hoc tit. q. 2. Cap. 22. Moli. de just. trac. 2. disp. 466. n. 2. et disp. 469. Caldas de Pereira. Emphi. q. 16. a n. 3. et lib. 1. foren. q. 23. a n. 39. Julius cla. lib. 4. Senten. §. Emphiteusis q. 6. Gama decis. 323. Barbo. de potes. Epi. allega. 95. a n. 26. qua ratione Recepti est possessorē Maioratus nō posse Res Maioratus in Emphiteusim concedere. Ut docent Moli. lib. 1. de primog. cap. 21. a n. 31. et lib. 4. cap. 1. n. 13. alter Molina de just. disp. 470. Mieres de maiora. 4. p.ª q. 25. a n. 1.

D. cum emphiteusis vel perpetuo, l. ad tempus dari possit. Perpetuo veluti sine temporis l. personarum præfinitione, ad tempus habito respectu ad numerum personarum que distinctio colligit. ex dict. auten. de non alienan. §. emphiteusim et ex auten. de alienatione et emphiteusim §. licentiam inde oportune queritur an sub hoc interdicto utraque comprehendatur et sane ex constitutionib. Imperatorius multum interest int. emphiteusim temporalem et perpetuo, temporalis enim omnib. etiā permittebat: dummodo ultra filios et nepotes non porrigeretur aut etiā ultra uxore sicut nominatim in contractu emphiteutico caveret. In perpetua v.º diversum jus servabat. eam que antea omnes ecclē. contrahere vetabant. Nisi in prediis ruinosis et inutilibus. que interdicto postea fuit restituta ad eclam. Constantinopolitanam ut constat ex dictis Justin. Constitutionibus.

N. 6

Verum res hec aliter juxta pontificia decreta stimanda est et quod attinet ad emphiteusim perpetuā, nemo est qui dubitet sub hoc interdicto contineri adeo ut nō liceat

N. 7.

prelatj sine solemnitate compersiue ut recte post alios docet Molina de Iust. trac. 2. disp. 469. n. 2. de temporali v.º emphiteusi nō satis int. DD. nrōs constat namque quod ad hoc interdictū nō pertineat, suadet non leviter ex dic. cap. Nulli §. hoc tit. ubi prohibitio tantum locu habet in emphiteusi perpetua quasi secus dici [illegible] tent in temporali. Deinde hec sentatex eo iubat. q. in dic. extrau. Ambitiosæ hoc tit. scribit. q. hec interdictio intelligat. preterqua in casib. a iure expressis. Unde videt. sub ea non contineri emphiteusim temporalē. ꝯ. verius est etiā temporalē emphiteusim contrahi nō posse sine debita solemnitate. Mouet nā per huiusmodi contractū nō minus libuit. quā per locatione ad vita seu ad longū tempus, quo dominiū saltim utile transfert L. 1. §. ult. ff. si ager vectigalis L. 1. §. q.ͣ ait pretor ff. de superficiebus et ideo interdicit. sine debita iuris solemnitate, ex late traditis a nobis sup. cap. 14., nec in contrariū mouere debet tex. in dic. cap. Nulli §. nā licet de solo contractu emphiteusis perpetue mentione fecerit inde tn. non cuiunt. permisisse temporale, cū hec ut pote alienatio ectiā etiā. sit interdicta. Quod si hec interpretatio accideat minus seruitam verius dici pt. tex. in cap. Nulli sumptū fuisse ex nouel. 7. Iustin. inde non minū si de sola emphiteusi perpetua meminarit. cū hanc tantū nō v.º temporale prohibuerit

Minus difficultate habere videt. tex. in dic. extrau. Ambitiosæ hoc tit. ubi preterqua in casib. a iure expressis. Quibus verbis Pamius de lleis constitutionis auto. nō permittit temporale emphiteusi sine debita iuris

solemnitate d. illa verba s. omnino accipienda et referenda ad contractu solemnit. celebratum t. ad res ab antiquo concedi solitas in emphiteusy et in mensa ecc. non translatas ut cauet. dic. extrava. ambitiosae, junctis cap. 2. de feudis cap. 1. in prin. per quos fiat inuestitura, in quibus feudoru explicant clarus §. emphiteusis q. 8. et §. feudu q. 13. covar. 2. varia. cap. 17. n. 4. gama. decis. 24. et 26. menoq. casu 31. a n. 5. et consil. 36. n. 31. et consil. 74. a n. 1 molina de iust. disp. 46 [illegible]. vestius in praxi decis. 26. n. 5. cu plurib. barbo. de potes. epi. allega. 95. n. 29. unde sit vesecta. semel effidas alienabiles cu solemnitate, perpetuo fieri alienabiles sine solemnitate, ex traditis ab alexan. consil. 139. lib. 2. goncalez ad reg. 8. cancell. glo. 6. n. 124. seraphinus decis. rote 1490. vestius dic. decis. 26.

d. huc usque tradita circa utramque emphiteusis euerti valde vident. ex l. 1. c. de iure emphi. q. ubi aperte cauet. contractu emphiteuticu inter alienationis titulos no recensendu unde ergo videtur ad hoc interdictu no pertinere, d. respondendu et ter. in dic. l. 1. itaesse intelligendu ut ly. dominiu per concessione emphiteuticu no amittat. d. apud dominu directu maneat ut discrete ait dic. l. 1. ibi d. viduo. glo. verbo iustissime vatam in cap. constitutus de religio. domi. ubi en. ius alicuius predij transfert. l. 3. §. si iui ff. de reb. eoru. q. fiis vocant dd. nri. utile dominiu clarus §. emphiteusis q. 1. an. 2. facilioris doctrine gratia ut notant corrasius lib. 6. miscella. cap. 20. balas. de iure emphi. q. 3. auenda. de censibus cap. 11. n. 7. castillo lib. 1. de usufructu cap. 75. a n. 24. q. dominiu actione in re utilem emphiteuta

parat l. 1. §. qui in perpetuum ff. si ager vectigalis solebat enim dari praedia infructuosa per emphyteusim, ea lege ut accipientes colerent et tam ipsi quam heredes et quia ab eis causa haberent annuam pensionem domino solvere Balas. ubi proxime q. 2. n. 4. Donel. lib. 9. Comen. cap. 13. licet postea usus huius contractus in omni praedio et fertili et fructuoso fuerit receptum Balas. dic. q. 2. n. 5. ratione quod huius iuris quod in emphyteutam transfertur, fit alienatio, cum etiam inter alienationum species referant contractus quibus ius in re constituit. licet etiam dominium retineat veluti pignus de quo supra cap. 11. ususfructus seu servitus quaecumque realis l. ult. C. de reb. alienan. Vedoa hoc tit. q. 15. a n. 7. Castillo dic. cap. 54. a n. 5. d. ratione dominii directi quod penes concedentem manet contractus emphyteuticus quamvis alienationis titulis non adijcit. dic. l. 1. C. de iure emphi. cum alienatio proprie sumpta sit veri dominii translatio l. 1. C. de fundo dotali l. alienationis de V. S.

At contrariam interpretationem obijcies tex. in l. fundi 4. l. possessores 12. C. de fundis patrim. lib. 11. ubi imperatores emphyteutam verum dominum vocant et quod veri dominus est etiam ratione dominii translati alienatio fieri debebat, quod respondendum est ea iura singulari iure procedere in fundis patrimonialibus a principe datis in emphyteuticum qui ideo pleno iure ad emphyteutam pertinet quia plenius debeat etc. principale quam privatorum beneficium ut recte interpretantur Balas. dic. q. 13. n. 1. Auen. dic. cap. 22. n. 11.

N. 11. Deinde etiam obstare videtur tex. in cap. constitutus de religio. domibus ubi supponitur in contractu emphyteutico

-§.

dominiũ fuisse translatũ in accipientẽ. R. respondendum
cta ibi verbo juxta rata q. licet tex. ille mentionẽ fa-
ciat de emphiteusi: nõ tñ. ibi fuit celebratus contractus
emphi: sed contractus census reservativi in quo contractu
exploratũ est in censuariũ transferri utrumque dominiũ
directũ et utile et in eo precipue differre ab emphiteusi.
quẽ qte solutionẽ et traditionẽ probat clarus in §. em-
phiteusis q. 1. n. 2. Salas. de jure emphi. q. 32. n. 7. et
27. Gomezius ad l. 68. Tauri n. 2. Covar. lib. 3. Varia.
cap. 7. n. 1. Menoq. lib. 3. presump. 106. a n. 1. Matienzo
in l. 1. tit. 15. gla 1. lib. 5. recopil. Avenda. dic. cap. 11.
n. 11. —

2°. principalit. obstare videt. tex. in cap. ad aures 7. N. 12.
hoc tit. ubi aperte permitit. prelato res ecte in emphite-
usim concedere proinde videtur contractũ emphiteuti-
cũ ad hoc interdictũ nõ pertinere R. respondendũ etenĩ In-
nocenio et Abbien. ibi tex. in dic. cap. ad aures immi-
nõ ee. ad effiendũ previa juris solemnitate idest consen-
su capituli, et simul justa utilitatis causa que interve-
nisse proponit. rone culturis circa silvas extirpatas
ex qbus antea nullã utilitatẽ ecta percipiebat. et hec satis de
emphiteutici contractus prohibitione —

Succedit suo ordine ut de feu- N. 13.
dali beneficio disseramus, et sane res ecte. in feudũ etiã. sine de- de feudis
bita juris solemnitate et legitima causa dari nõ posse appel-
latis ea co cuinit. q. per ofeudalẽ concessionẽ lz. is qui con-
cesserit rei proprietatẽ directũque dominiũ rei retineat
ut ex lib. 2. feudorũ tit. 8. tradit Cuja. lib. 2. de feudis tit.
17. §. fin. negari tñ nõ pt. utile saltem dominiũ in feuda-
tariũ transferri ut fructus percipiat interdictis possessoriis

expediat et dnum sibi de Cuisione obliget ut habet. dic. lib. 2. tit. 5. et lib. 4. tit. 15. quod jus paulo proximum ee. Ossufructui tradit Cuja. in prohemio feudorum circa fine hujus dominii utilis vone alienationem contingere sicut in emphi. contractu necessum et saltem propter ad humbratis ossumfructus juxta tex. in dic. l. fin. C. de reb. no alien. Unde non mirum si prohibita alienatione interdicta quoque videat. feudalis concessio rei eclesiasticis quelauthe legit. in S.to Sinodo ab Urba. 2. indic. lib. 1. feudorum cap. 6. juxta editione Gotofredi

Ad Titulum de off.o & potestate Iudicis delegati methodica tractatio

a Doctore D. ferdinando Arias de Messa

2635

Postquam semel quatuor insignitas tractationes quas annis totidem illustrandas vespertinis juris Pontificij antecessorib. academiae leges praescribunt, absoluimus: iterata vice nos loquunt delibare: ne meo aliorum exemplo, qui quadriennio elapso professionis eruditi nro nomine Comentaria ittem nra dictarunt, transcribere videamur, novas curas nova ittem Comentar. vobis edere spondemus. et ut methodico ordine tractatio nra procedat inprimis naturam et essam utriusque jurisdictionis Mandatae et ordinariae explicabimus. Postea singulas et praecipuas differentias inter unam et alteram ex professo trodabimus, inquib. omnib. diligentiam operam praestare pollicemur, adeo ut nihil q. aut extra proprij materiae metas ex alijs ambitiose emendicabimus, aut ex interpretum sententijs sine ullo alio quam refutandi fructu proponendum misceamus, et ut illa inutilia de continuatione et verbis rubricarum preludia ablegemus circa quae antecessores nostri solent esse multi ~

Quot

Quot Judicum genera in Jure nostro occurrant et quid inter eos intersit

Pro explicandis Rubricis de off.° judicis delegati et off.° ordinarij

Cap. 1.m

N. 1. Suma omnium judicum illa est, ut alij sint qui jurisdictionem habent, alij qui notionem tantum, que divisio non obscure significat. in l. more §. ff. de jurisd.° l. 1. l. penul. de judi. l. ait pretor §. l. a divo Pio 15. de re judi. l. 4. ff. de tuto. dati docet donel. lib. 5. com. cap. 6. et quamuis alia judicu genera restare videantur inde l. penul. et in l. rem 14. C. de judi. que explicat Othoman. lib. 6. obseru. 22. adhuc tn. duo reduci possunt excepti compromissarij, qui non proprie judices ss. l. 2. de recep. arbi. l. qd ergo 13. §. ex compromisso ff. de his qui not. l. si dictum §. si compromissor ff. de euictio. l. 1. C. de recep. arbi. notant donel. dic. cap. 6. et ibi Osual. lit. d. Menoq. lib. 1. de arbi. q. 2. a n. 19. Gomez lib. 2. de jurisd.° ch. pun. a n. 31. = Qui jurisdictionem habent in duo item genera dividunt. aut enim jure suo aut alieno beneficio eam habent dic. l. more l. 1. ff. de judi. Notat donel. dic. lib. 17. cap. 7. Priores vulgo dicunt judices ordinarij, de quib. mentio in tit. de off.° ordin. posteriores delegati de quib. in hoc tit. notant Molina de Iust. tract. 5. disp. 8. n. 1. quam divisionem lz. nimio

studio notandi pontifices nostros reprehendat Donel. dic. cap. 6. vers. ad extremum cuius tn. levib. ronib. plene olim satisfecimus.

Igit. ut de singulis pauca dicamus primo sciendum est eos qui jurisdictionem habent. vero jure appellari judices ordinarios seu magistratus quorum q. varias definitiones proponat Mastrill. lib. 4. de magistra. tri prelu dijs n. 34. Petrus Greg. lib. 47. sintag. cap. 12. donel. dic. cap. 7. ubi Osual. lib. n. acomodatior tn. et brevior videtur illa ut sit persona publica quae jurisdictioni preest, ita Cuja. in parat. ff. de orig. ju. personae nomen ex ingenuis ponimus l. 1. et 2. ff. de statu hominum, d. dum publicae addimus intelligimus honorem magistratuum publicum ee. qui autoritate publica constituunt l. 1. ad l. Jul. de ambi. l. 2. §. exactis ff. de orig. ju. aut qui publica munera exercent l. honor 14 de muner. unde et reipublicae operam dare dicunt. in l. 5. §. ult. l. abesse 32. l. si cui 38. ff. ex quib. causis maio. l. hos 12. ff. de acusatio. tex. elegans in l. si maritus 15. vers. quod si quis ff. de adulterijs quem accipias juncta l. milites l. qui mitunt. 35. §. d. ff. ex quib. causis mai. l. d. et l. §. quiam. et §. prohibit vers. plane ff. de excus. tuto. ubi notat Cuja. Osual. lib. 21. Comen. Donel. cap. 5.

Deinde dum subjicimus magistratum ee. qui jurisdictioni preest propriam magistratus vim significamus quae est preesse, moderari et regere, ut ex Cicer. notat donel. dic. lib. 17. cap. 7. juncta l. cui praecipua 57. ff. de V. S. et sane in jure civili hac perifrasi judex ordinarius seu magistratus designari qui jurisdictioni preest l. 2. §. post originem ff. de orig. ju. l. nos pas. de legib.

l. 1. §. hec verba ff. quod quisq. juris l. qui jurisdictioni
[illegible] ff. de jurisd. l. 1. §. postulare ff. de postulando l. 1.
ff. de aqua publica l. 2. de jurisd. l. 1. ut in possem legatus
quasi in ea jurisdictione principale locum obtineat eam
que pro suo Imperio exerceat l. 3. ff. de off. ejus l. 1. C. ubi
et quodquem tex. sic accipiendus in l. et qs. 6. ff. de
jurisd. t. principalit. cum Castrensi ibi n. 13. Cuja.
et duar. ibidem Barbo. in l. cum pretor §. 1. n. 23.
ff. de judi. =

4\. Succedit suo ordine ut dispiciamus de his qui juris-
dictione habent alieno beneficio qui alias dicuntur
Judices delegati t. illi quib. mandata est jurisd., nam
cum magistratus plerumque t. alijs occupationib. t.
causarum districti omnib. superesse nequeant moribus
fuit receptum ut jurisdictionem mandare possit et
exercendam alijs comitere l. 5. l. solet ib. de jurisd.
plane is cui mandat. jurisdict. fungit. vice eius qui man-
davit non [illegible] proprium. nihil habet d. aliena juris-
dictione utit. eamq. ut talem exequit. non pro suo Im-
perio nec suo jure d. alieno beneficio quemadmodum
juris authores varijs his loquutionib. exprimunt l. 1.
§. qui mandatam l. 3. ff. de off. eius d. l. more d. l.
solet ~

5\. Ex quib. facile vera judi. deleg. definitio decibi
pt. licuis lz. varias cominiscant. scribentes in ma verb.
ut in rub. ff. de off. eius mihi tn verior est, <u>ut sit perso-
na cui sine magistratu off tione aut nulla habit-
rone. ad illud jurisd. mandata est</u> personam loco generis
ponimus, cetera v. differentiarum loco adjicimus et me-
rito cum delegatus non habeat jurisdictionem jure
offij seu magistratus d. jure delegationis seu comissionis

dic. §. qui mandatam dic. l. 3. l. solet. ad quam definitionem reduci pot. tradita a Menoq. lib. 1. Arbi. q. 12. a n. 5. Pe. Greg. lib. 47. Sintag. cap. 22. n. 2. Barbo. in dic. l. Cum pret. §. 1. a n. 21. Morla in empor. tit. 2. in preclud. a n. 38. Molin. dic. tract. 5. disp. 24. n. 1. et alijs quos sciens illaudo. Deinde adimus aut non habitam rone. ad illud ut his verbis comprehendamus judices ordinarios quib. si a principe jurisd.e mandet. que illis rone. offitii non competebat delegati fiunt dic. l. 3. cap. ad abolendam 9. §. ult. de heret. cap. Cum aliquib. 4. vers.o si canonicos de rescrip. in 6. de qua re plenius d.lim disseruim. § in Comen. cap. 1. a n. 2. hub. Videndi post Bart. in dic. l. more n. 8. Menoq. lib. 2. presump. 16. Barbo. in dic. §. 1. a n. 27. Cenedo ad decret. collect. 152. et lib. 1. pract. cap. 39. Ricci. collect. 413. francus Dapenis Cent. Causa fiscal. cap. 8. q. 1.

6. Preterea subjicimus verbum jurisdictio ut significemus delegatos accipere jurisdictionem s. alienam, in quo precipue distinguunt. a judicib. datis qui non jurisdictioné s. notioné habent idest solam cognoscendi judicandiq. facultaté l. ait §. f. adrio 15. de re jud. l. penul. ff. de confessis l. notione 99. de V. S. l. ult. C. ubi et apud quem, et ideo aliud est mandare jurisdictioné aliud v.o dare judicem ex qua differ. int. delegatos et datos judices alie plures differentie dimanant quas recenset Otual. dic. lib. 17. cap. 23. tit. D. et nos insigniores suis locis oportunius adnotabimus = denique ~~mandata~~ dicimus mandata est non v.o data q.a soli magistratui dicit. data jurisd.o l. et q.a 6. de jurisd. ibi neq. ei jurisd.o data est s. mandata confirmat solius cm.ti ei principis est jurisd.m dare vel legi

ut notat Quintanas lib. 1. de Iurid. tit. 1. n. 2. ubi explicat differentiam int. obtinere et Confirmare quibus utitur Paulus in dic. l. et q. 6.

7. Ex qua diffinitione perspicue colligit. quantu distet inter eos quib. mandata est iurisd. et inter eos qui vicem alicuius iudicij obtinere dicunt. in Rub. C. de off. eius qui Vicem nam lz. utrique dici possint vices gerere alteriusq. vice fungi l. solet ib. ff. de Iurid. l. 3. C. ubi Causae fiscales l. Vicarius ff. de legatio. cap. sane ii. hoc tit. cap. romana in prin. de apella. in 6. et facit elegans Casiodori locus lib. 6. Varia. cap. 15. ibi splendent mutuato lumine, nituntur viribus alienis, et quedam Imago in illis videt. ee. veritati qui proprij non habent iura fulgoris = isti tn. qui specialius vices gerere dicunt. in Rub. C. de off. eius qui Vicem, non mandatu magistratus cum vices gerit. d. decreto principis aut prefecti pretorij mittit. in provinciam in qua preses aut proconsul non est ut in ea vices rectoris provinciae obtineat. l. 1. et 2. C. de off. eius = unde lz. proconsul non sit proconsulatum tn. in provincia proconsulari et in alijs temporis causa provinciam regere dicunt. in l. 1. ff. de tutor. = veluti procuratores Cesaris qui lz. regulariter in provincijs non nisi int. fiscum et privatos iudicare posset l. nec quidquam q. ff. de off. proconsu. l. 4. 2. et 5. C. ubi Causae fiscales ~~[illegible]~~. 2. si adversus fiscus interdum tn. vice presidis provinciam gubernabat l. 3. C. ubi Causae fiscales l. ex consensu 23. §. 1. ff. de apella. l. 2. C. de penis l. 1. C. de pedaneis iudi. l. 4. ad l. Iul. de plagi. quib. adde Cuja. lib. 19. observ. 23.

Robertus

Rebertus lib. 1. animad. cap. 21. Brison. lib. 3. select. cap. 18.

ad Horu 3.

Vices gerentium numerum refferendi etc. 11. Vicarij prefectorum pretorio, qui illorum vice certas diceceses gubernabant de quib. mentio extat in tit. C. de off. vicarij juncta l. h. §. a prefectis ff. de leg. 3. l. ult. §. ceteri C. de modo mulcta. l. 1. C. de primis sacrorum lib. 12. Docet Cuja. in paract. ad C. de off. Vicarij Panciroli in notitia Imperij Orientalis cp. 122. Vlengerus lib. 4. de Imperatore cap. 32. Guterius lib. 1. de officiis domus auguste cp. 9. et lib. 2. cp. 16. = Hi itaque sive procuratores sive presidis sive alij vicem judicij obtinentes ex precepto principis f. prefecti pretorio propriam jurisdictionem Magistratus, quem obtinent anexam habent, eaque omnia possunt, que provincie rector posset quam his sit ex his rebus que mandatam jurisd. non transferunt. l. 2. C. de off. eius + veluti tutorem dare + l. 1. ff. de tutor. quod tn. is cui mandata jurisd. non pt. l. mutu 6. §. tutoris ff. de tutelis l. nec mandante. ff. de tutor. notat post alios Oual. dic. lib. 17. cp. 7. lit. h, Morla tit. 2. in prelud. n. 34. = Sic similit. et Vicarij prefecti pretorio, quamvis eius vicem cognoscere dicant. in l. proconsulib. 19. C. de apella. non tn. ab illis mandatam, d. mandati principum datam jurisdictionem habent, d. §. prefecti, et quidem propriam anexam Vicarie dignitati, que veluti prefecture portio est l. 1. C. de off. Vicarij Cassiodorus dic. cap. 19. ibi tu am. Vicarius diceris et tua privilegia non relinquis, q. propria est jurisd. que datur a principe: habes eim cum prefecti aliquam portionem ~

9. Ad horum quoq. Vices gerentium exemplum ss. etz. stimandi Vicarij generales Episcoporum, et locumtenentes correctorum in hispania juxta reg. tex. in l. 10. tit. 5. lib. 3. recopil., hi em̃ juris dic. propria non V.º mandata utunt. lz. em̃ ex nominatione epoz. aut correctorum constituant. Magis tñ. ex principijs seu legis permissio rone officij sui jurisdictionem exercent cap. 2. de off. Vicarij in 6. docent post alios Cobar. in pract. cap. 4. n. 4. et lib. 3. varia. cap. 20. n. 4. Moli. lib. 1. de primog. cap. 25. n. 12. Garcia de benef. 5. p. cap. 8. an. 21. Sanchez lib. 3. disp. 29. an. 3. Barbo. de potest. epi. alleg.ª 54. n. 26. Basil. lib. 5. de matri. cap. 11. an. 21. = Et quamuis Gospe. cuius meminit glo. verbo generalit. in dic. cap. romana de apella. in 6.º existimauerit Vicarios eporum delegatos potius ee. quae senta magis pr. 2.m mente alciati in rub. n. 24. de off. ord. Germon. lib. 1. animad. cap. 6.. cui tñ. fundis. recte satisfacit Sanchez dic. disp. 29. n. 13. quae senta. facile procedere pt. in his qui non ipso jure ex off.º Vicarij d. ex speciali mandato episcopus Vic.º mandat ut in spe. tex. in cap. 2. et 3. de off. Vica. in 6. - In his em̃ verius est Vicarius juris dic. delegata exercere ita citati a Sanchez dic. disp. 29. n. 6. Gar. dic. cap. 3. an. 40. Basilio dic. cap. 11. an. 24. et si aliter Sanchez n. 8. illeg locum ee. in Vicarijs foraneis de quib. glo. verbo foraneo in clem. 2. de rescrip.. Hi em̃. non ordinarij sed. delegati ss. cum non rone offitij d. ex solo epi. mandato jurisdictioné tenent cita Sanc. vbi sup. n. 11. Gar. dic. cap. 8. n. 29.

10. 2.º ex superiorib.

principalit. colligit. interp.º ad tex. in cap. de off. leg. in 6. Ubi disserte scribit. legatos apostolicos judices ordinarios ee. Cuius constitutionis illa ro est quia cum jurisdictioni praesint magis rone officij legationis suae cui jurisd.º ipsa anexa est cp. 1. cp. quod translationem cp. nisi eod. tit. cap. si apostolice 22. de preben. in 6.º quam rone delegationis, non mirum si potius ordinarij quam delegati intelligant. Docet post alios Naba. in cap. cum contingat rem.º 5. n. 2. de rescrip. Gutie. lib. 1. canoni. cp. 11. a n. 4. Moli. halt. 5. disp. 9. n. 3. Azor 2. to. Moral. lib. 5 cp. 27. q. 5. San. lib. 3. de mat. disp. 28. n. 3. Goncal. ad reg. 8. glo. 21. n. 37. et glo. 24. n. 36. Garcia de benef. 5. p. cap. 3. a n. 4.

Neque huic dictioni adversat. tex. in cap. hi qui 12. in fi. de preben. in 6.º ubi scribit. legatos apostolicos in illa spe. delegatos ee. 11.

D. respondendum est cuius tex. sentam procedere in his que in generali legationis officio non continent. d. speciale mandatum requirunt tamquam pontifici reservata, de quib. in cap. quod translationem cp. nisi de off. leg. Ut proinde non mirum si in his delegati sint ut docet glo. verbo specialit. in dic. cap. hi qui glo. ult. in cap. litteris 39. de rescrip. Dueñas. reg. 244 limit. 8. Iuxta quam observatione explicandus est tex. in cap. decreto 2. q. 6. ubi non nisi ex speciali mandato competere potuit legatis apostolicis causa criminalis contra epum. de positione digna cap. inter V.º sicut ergo de transla. prel. Triden. sesio. 24. de refor. cp. 5. notat glo. verbo legatos in dic. cap. decreto

Neq. deinde quicqua 12.

causet. Jurisd.em legatorum delegatam videri etz. quoad generale legationis offitiu, ex eo quod in superiori tit. juri 6. scriptum legamus legatos pontificis vices subire . sibique comitti legationis offitium seu solicitudinem. Que verborum conceptiones vident. magis significare delegatam quam ordinariam Jurisdictionem, d. paucis hic scrupulus removendus est si dicas vices et comisiones legatis injunctas referendas non ad comisiones speciales jurisdictionis ut in delegatis contingit, d. magis ad comisiones ipsius offitij, legationis ut in ordinarijs accidit: et in hoc sensu explicanda sr. verba dic. cap. 2. de off. leg. in 6. ibi comitti. legationis offitiu

13.

Quod vero ibi subjicit. legatos ideo ordinarios quoque reputandos q.a ad instar proconsulum, rectoru q. presidu jurisd.o defert. manifesto his verbis significat. proconsules et presides olim fuisse judices ordinarios l. si in aliam 7. § ult. ff. de off. procon. l. 4. ff. de off. presidis, explicant forcatula dialogo 60. Cujac. lib. 20. observ. 37. Rosual. dic. lib. 12. cap. 8. lit. l, = d. quod in proconsulib. exploratu est non ita facile procedit in eorum legatis, est eni. valde ambigua disput.o non m.o inter interpretes d. etz. int. veteres J.CC. frequenterq. a pragmaticis ad forense usum deducta an s. legatorum proconsulu jurisd.o eet. propria an v.o mandata, in qua quest.e Cz. hotom. lib. 3. obser. 9. pedem non figit, mihi tn. verior videt. illoru senta. qui docent non habuisse propria d. mandata jurisd.em. Pro qua senta. est expressus Pauli locus in l. cum pretor 12. §. l.

Vers.° is quoq. ff. de judi. quem non aliter Evitare potuit fab. lib. 1, quam Audacil. Scribere illa Verba, Utls. legati proconsulū ex imperiti Interpretis glosemate in tex. trepsisse. Nec felicius alij qui docent Sentam dic. Vers. is quoque jure Singulari procedere in legato proconsulis ita Govea. de juris d. n. 12. Hotho. dic. cp. 1. Jaquin. lib. 1. contro. 47. et alij Citati ab Osual. dic. lib. 17. cp. 23. lit. C, cum verius sit in omnib. quib. mandata est jurisd.° eque procedere Duar. de Jurisd. n. 13. Don. dic. cap. 23. Barbo. in dic. §. 1. a n. 138. 2.° facit pro hac Senta Locus Caesaris lib. 2. com. ibi non se ignorante quod eet. offitiū legati qui fiduciariā operam obtineret. 3.° facit L. 1. §. qui mandatam ff. de off. eius Ubi in Vers.° quare Papin. Scribit ad legatum proconsulis jurisd.m ex mandatum perti- nere non V.° propriam, cum Int. pugnant aperte pro- pria et aliena seu mandata jurisd.° Ut considerat Plan- tius ad rub. ff. de off. eius lib. 4. cap. 9. n. 2.. Denig. Urget L. solet 6. §. sicut ff. de off. procon. Ubi dum scribit in ar- bitrio proconsulis ec. mandare t. non mandare jurisd.m non obscure significat nihil proprium habere legatum nisi ex vi mandati, quib. et alijs ronib. ita docent Barbo. d. §. 1. a n. 178. Hosual. dic. cap. 17. cp. 8. triplici lit. III.

Alq. arga. L 4.

que expendi solent Ut legato proconsulis jurisd.° propria competeret quidquam nos movent, lz. his leves dubi ita probarunt Alciat. in dic. L. solent Belo. lib. 3. Sup- puta. cp. 10. Covar. lib. 3. Varia. cp. 20. n. 11. Constant. Cuja. lib. 7. obser. 21. et sepe alibi Anto. fab. in ratiō. ad L. cum pretor §. 1. quib. antiquā sigilatim occurramus brebit. primo nemus legatum proconsulis lz. mand[illegible]

Jurisd[e]. Vlat. nonnulla tn. habere que specialit. ei tribuunt. Si tn. precedat mandatu a proconsule jurisd. que proprie ei competunt non ex vi mandate jurisdictionis d. occasione mandati ut notat P. fab. in l. nemo 70. ff. de reg. ju. Plau. dic. cap. 9. n. 3. . Hic cognitis superiori nec sente non adversat. l. 2. ff. quis et aquo ubi diserte scribit. a legato proconsulem apellari et tn. si mandatu jurisdictione haberet legatus, non apellarit. proconsul l. 1. § 1. ff. eod. tit. d. respondem dum cu sintam dic. l. 2. non generalit. procedere d. in mulcte dictione et in aliji que a lege specialit. legato deferunt. Proinde mirum non est si in his casib. apellatio ad proconsulem interponat. ita Osual. dic. cap. 8. tri-plici lit. N,

15 eodem m[o]. explicandi ss. tex. in l. 1. § 1. ff. de tutor. l. penul. ff. de off. proconsulis l. apud 17. § ult ff. de manumisis vindicta l. unica C. de off. procon. quib. juri6. cavet. legatu proconsulis tutores dare posse et autoritatem manumitenti prestare et criminalem cognitionem [struck: probare] exercere, que tria non solent mandata jurisd. transferri ut in potestate dandi tutores pr. ex l. nec mandante d. ff. de tutor. l. muto 4. §. tutoris de tutel. et in prestanda autoritate manumisioni, constat ex l. 2. de off. eius qui vicem l. nemo 123. de reg. jur. et in criminali cogne. l. 1. vers. et ideo ff. de off. eius . d. respondendu est eo quo prim... ideo legatum habere qq. ex potestate legis sibi deferunt. non ex vi mandati ita Osual. d. cap. 8. lit. L. Nec quisqua nobis objiciat l. 2. in fi. et l. 3. ff. de off. proconsu. quib. h. aliq. ductus Cuja. lib. 1. obser. 1. et lib. 15. obser. 19. negationem

addidit Dic. l. apud 17. §. Ult. cuius tn. emend.° merito exer-
tavit a Roberto lib. 1. receptarum Cap. 28. et lib. 1.
animad. Cap. 21. Hotoma. lib. 15. obser. 1. Quare magis
est ut dicamus multum interesse, an legatus manumis-
sioni autoritatem prestet postquam provinciam ingressus
est, an ante ingressum? 2° vero casu non ita Dic. l. 2. et 3. §.
V.° de Causis Criminalis Cognit. rescribit. in dic. l. unica ni-
hil nostram sententiam offendit cum ibi non permittat. legatis
ut audiant Causas Criminales non v.° ut de eis sententias profe-
rant quas ad proconsules transmittere teneant.

1°. casu autoritatem prestare pt. d. §. Ult.

16.

Deinde superio-
ri nre sente non obstat l. legati 13. de off. proconsul. cum
argum a contrario sensu quod Cuja. exea deducit pro sua
senta firmanda preterquam quod non solet admitti quoties
aliud jure cautum extat facile diluit. si dicas legatus post-
quam suscepit mandatam jurisdm. licet ea vi mandati ni-
hil proprium habeat a lege tn. pt. ei aliquid specialiter
deferri ut in spe l. 2. ff. qui et quo l. 1. §. 1. ff. de tutorib.
cum aliis de quib. nuper.

17.

Non obst. nro sente l. excipiuntur
14. ad silan. ubi mentio fit de legato qui dno in suis edi-
bus interfecto de impubere sumi supplicium jussit. Quod exem-
plum non videt. posse referri nisi ad procon. sub. legatum
ut sibi persuasit Hotom. Dic. cap. 4. qui gladii potestas
cum legato tribuit. non leve argum prestat jurisdm.
legati propriam ee. alioquin non haberet meri imper-
ii exercitium l. 1. §. qui mandatam ff. de off. eius l. solent
6. ff. de off. procon. R. respondendum est exemplum illud
accipiendum ee. de legato Cesaris, qui ad instar Presidis
stimabat. l. 4. ff. de off. assessorij l. legatus 20. de off. presi.
ut mirum non sit si meri imperij exercitium ei competat

ita Osual. dic. cap. 8. duplici lit. V.

Rursus Sentam nram non conturbat tex. in l. sepe 8. cum sequen. ff. de off. presid. ubi supponit. per cognem datam rescripto principis stis verbis, cum qui provincie preest adire potest, non tantum presidem adit proconsule(m) d. etiã cuius legatum per cognem suscipere; et tn. illis verbis qui provincie preest offitium magistratus provinciam regentis significat. l. 3. de off. presid. l. relegatorum § 1. ff. de interdictis et releg. dumque legatum provincie prece. significat. consequent. probat eundem probat habere propriam non mandatam jurisd.nem. R. respondendum est illorum jurium precipitum questionem ee. an superioribus verbis videlicet nova dari jurisd.o an tantum excitari propria et ordinaria et in utroque casu scribit. non imponi necessitatem per hanc remissionem judicandi aut judicii dandi nec antiquam jurisd.nem mutari ex cap. 13. 12. Gg. grave 29. de off. ordin. unde q.o incident. comparat legatum cum proconsule et preside non convincit omnino legatum habere propriam jurisdictionem d. tantum q.a in provincia jurisd. utit. adiri posit ex vi remissionis principis sicut proconsul et preses.

Preterea non adversat. l. 2. vers. et si ff. qui et quo ubi dicit. legatum mulctam dicere posse; et tn. jus mulcte dicendi non aliis competit quam his quibus jurisd.o propria compet. l. 2. § ult. de jud. l. aliud 131. de V.S. l. 1. in prin. ff. si quis jus di. non obtemp. l. ult. C. de modo mulct. Late Barbo. in dic. l. 2. § ult. an. 23. d. rejecta solutione Gove. lib. 1. Varia. cp. 46. accipientis sentam dic. l. 2. non de mulctis quae delictis erogant.

48

49

d. de multis quas non alterum pertinet. Sue jurisdictioni Imponunt plenius dicendum est etiam de plerisque multis quae dic. l. 2. exaudiri idque legato concedi ex speciali legis beneficio quasi in ea parte jurisd. propria legato competeret

Denique pro legatio non multum stringit l. 4. ff. de off. eius ibi cum propriam jurisdictionem legati tui dederit et l. 1. § damus ff. de suspect. tutor. ibi cui mandata jurisd. officium ad eum totum jurisdicendi transit. Quib. aperte Cauet. in legato propriam jurisdictionem esse. Resp. sensum dic. l. 4. dum propriam jurisd. datam significat accipiendam non proconsulis mandantis nomine. Legatorum ita accurs. ibi et alii citati ab Hosual. dic. Cap. 8. tripli. lit. f. Nec aliud continent superiora verba dic. § damus, Nam officium totum jurisdicendi quod jure magistratus proconsuli defert. ita ad legatum transire dicat. non tn. ut eiusdem jurisdictionem propriam jurisdictionem exerceat, d. mandatam, quod et indicat manifeste Ulpia. in dic. § damus ubi. q. etsi ubi subjicit posse etiam apud eum cui a pretore mandata est jurisd. suspectum tutorum postulare ut q. legati comparatio eque procedat cum pretoris delegato infirmari oportet legatum quoad suspecti cognit. alienam jurisd. ut ita fab. in jurisprud. tit. 25. prin. 4. Quint. lib. 1. de jurisd. tit. 11. n. 17.

Nec contrarium est q. scribit. in l. 1. § suspecti ff. ad Tribil. suspecti tutoris accusationem pro tribunali tn. examinari posse et nullum alium quam presidem de quaestione pronunciare posse. Nd. omissis aliis solutionibus dicendum est Marcianus in dic. § suspecti nolle excludere legatos proconsulis et ceteros quib. mandata est jurisd.

20.

21.

Cum hi Viri, dum magistratus funguntur, perinde haberi debeat acsi ipsi magistratus cognoscerent notat Quintus [illegible] tit. [illegible] n. 20. quod tantum voluisse excludere magistratus municipales seu minores qui ob rationem jurisdictionis quam habent l. 1. ff. si cuius in dienti tutores dare possint l. 3. ff. de tuto. Qua ratione idem dicendum videtur in removendo tutore ex causa suspecti quia cum hec accusatio, tamquam publica plerumque famosa est infamiam irrogat §. suspectus Inst. de suspect. tutor. non cuilibet magistratui dari oportuit, sed maioribus qui non solum jurisdictionem sed et tribunal haberent quales sunt in provinciis presides provinciales eorumque legati ita fab. dic. [illegible] 4.

22.

3º ex superioribus principaliter colligitur interpretatio ad pontificias constitutiones academiae nostrae in quantum §§ 22. et 33. Martinus quintus dicit constituit scolasticum nostrum seu Gymnasiarcam judicem ecclesiasticum ordinarium scholarium quarum constitutionum ratio ex superioribus pendet, cum enim jurisdictio perpetuo ratione offitii seu dignitatis defferat. Ut de omnibus causis scholasticorum ceterorumque subditorum cognoscat, necesse enim est illum jurisdictionem propriam exercere, ita Barbosa de offic. [illegible] 129. n. 6. Basil. lib. 9. de matri. cap. 12. n. 8. et facit receptissima traditio quae docet in eo precipue dignoscitur jurisdictionem ordinariam adlegatam quod si jurisdictio perpetua sit aneza dignitati non vero persone ordinaria intelligatur. ita Cobar. lib. 3. varia. cap. 20. n. 6. Sanchez lib. 2. de mat. disp. 40. n. 14. Suarez lib. 6. de legi. cap. 19. n. 1. Qua ratione idem receptum est in auditoribus nostris et in ceteris senatoribus putat [illegible] secularius l. 1. tit. 4. part. 3. et argumento l. juris periti 30. ff. de excusa. docent Barbosa in l. cum pretor § 1. a n. 75. ff. de judi. Molli.

de Iust. tract. 9. disp. 13. n. 7.

23

Cum quaestio iurisdictionis in hunc tractatum oratio nostra venerit de dignitate, et iurisd. quam ipse scholasticus Salmanticae diserere. Ut id providebo, ex qua ... paulo fusius rem totam a capite repetamus.
In hac civitate Salmantina ab anno 1200 academia nostra condita est propter ubertatem agrorum, salubritatem aëris L. 2. tit. 31. part. 2. Multis pontificum et regum nostrorum privilegiis decorata, eo quod a primordiis coeperit in ea domicilium literarum omnium considere quasi commune liberalium artium et scientiarum emporium, quam ob causam inter principia quatuor orbis academias recenset clem. 2. de magistris. Ut non immerito Leo 10. in quodam rescripto ad hanc Universitatem emisso, enuntiaverit inter omnes christianas universitates eximio splendore nitescere, propter peritiam professorum quos semper produxit et propter doctrinam fidei catholicae quam semper coluit et docuit. Huic quoque principi academiae praeficere debuit gymnasiarcham quem academiae constitutiones scholasticum apellant, qui huius dignitatis promovendae causa oportet doctorem in iure aut in theologia constitui, cuius iurisd. magna est ut constat ex nostris constitutionibus et l. 12. tit. 7. lib. 1. recopil. et cui Universitas nostra inmediate post sedem apostol. subjicitur. Habet tribunal, fasces, lictores, custodias, notarios quae iurisd.^m ordinariam arguere solent L. proconsules ff. de off. procon. quam etiam privative exercet quoad egregios Salman. et alios judices ut cavet constitu. 23. exceptis causis clericorum huius civitatis et dioecesis in quibus inter eum et scholasticum praeventioni

Secuseet. Ut statuit. Constit. 22. Pret. ad judiciarium munus ordinarium quod fungit. est etz. judex delegatus ad Universitatis Causarum Ut Scholastici academiq que persone Coram eo possint quoscunque debitores suos Conuenire Ut Cauet. intelliger. Quin forum rei Conuenti Sequi teneant. juxta juris Regulā de qua in Cap. Cum sit 8. de foro Compe. propter singulare studiorum beneficium = Preterea est executor et Conseruator omnium priuilegiorum Ut habet. in Const. 33. Vers. item ibi parum eet jura Condere ni eet qui ea tueret. Cuius jurisdictionis nomine potestate habet Contra Epos. Ut patet ibi et si Pontificali prefulgeat dignitate. Deniq. est Cancellarius ad gradus Conferendos et in eo munere Vicem pontificis gerit ad instar Cancellarij Romani Ut habet. Const. 22.

24\. Ex quibus paulatim apparet scholastici nrum. quattuor munera obire. O. lz. hec omnia Splorata sint in. Circa jurisdm. ordinariā a multis queri solet, Lo. an si in scholasticos laicos Exerceat. ecclesiastica adhuc maneat an secularis fiat? cuius posterius partie persuadere nititr. Basil. Dic. cap. 17. n. 14. Contrarium in. magis probauit Noster Balboa in alleg. pro hac Universitate et Scholasticis edita anno 1622. Cuius sententiones et momenta hec Sumatim precipua. Lm. q. jurisdo. ecclesiastica scholastici mi in omnib. personis sibi subditis Uere habet ex Const. 23. Deinde q. in omnibus Causis Dum jurisde. Utit. Censuras proferat q. non posset nisi in omnib. tamquam ecclesiasticus procederet, Preterea ab eo apellatio non Interponit. ad Curias

Regias D. adlegatum apostolicum quod securus est si saltim quo ad laicos jurisdictionem Regiam exercent argo. Cp. 3. §. Deb. de apella. in 6.° l. 1. tit. 1. lib. 4. Recopil. Covar. pract. cap. 4. n. 2. et solum per viam violentiæ curias Regia adit. de pacto magis æquâ de jure contra prescriptum indie. l. 12. tit. 1. cap. 1. Plurimis q. scholastici etiam laici intelliguntur personæ ecclesiasticæ et ideo immunitate ecclesiastica gaudent ad instar cæterorum ecclesiasticorum ex traditis a Canon. in Cp. inter n. 13. de immunit. eccles. Naba. in Manua. cp. 25. an. 21. Denique q. jurisd. secularis ecclesiastice annexa quasi apendix est sequela ecclesiasticæ sit cuique naturam imitatur ex late traditis a Narbona in l. 20. glo. 22. an. 24. tit. 1. lib. 4. recopil., a quorum argumentorum vi etiam non satis se expedire videatur. Basil. sup. [illegible] sentu aliquot nonnis expenditur, satisfaciunt Balb. sup. et Narbo. Dum disseruit de simili jurisd. Inquisitorum quo ad laicos familiares

Ego in hac 25.

quæstione si quid mei judicii est crediderim scholasticus in jurisd. a principe laico sibi data utatur tamquam magistratus secularis, postquam tamen sibi delatus est, posse eam defendere potestate ecclesiastica ex vi prioris jurisdictionis ecclesiasticæ ordinariæ quam sibi pontifices principaliter detulere, cujus contemplatione ad instar ecclesiastici stimatur ut censuras proferat, apellatio ad legatum apostol. interponatur et ea causa violentiæ Regia tribunalia adeant. Ut concludunt Roncei Balbos et mihi probat Marti. 5. Const. 22. Veri quoque etiam per hoc non infirmari quia non potest vere jurisdictionem ce. secularem ex parte principis dantis qui ideo justus

pt. eam adire t. distrahere cum sibi placuerit, et ita plerumq. vidimus usu receptum in casib. de quibus Basil. sup. et juxta hec procedit sane quod nuper Regius Senatus decreuit ut Scholasticus noster in omnib. casib. in quib. jurisd. regia utit. et a rege sibi committunt. non sicut ceteri ecclesiastici judices cum auxilio brachij secularis exequat. senten. suas contra laicos d. possit sine ullo auxilio id munus obire per suos lictores et q. reclamarint sepius regij pretores alijque judices seculares senatus tn. in senta. quam semel pronuncauit perseuerauit

26.

2°. fuit dictum valde ambiguum an scholasticus propt. eximiam jurisdictionem communis cuit a jurisdictione episcopali et cum in persona eius non solum dignitas cancellarij et conseruatoris Universitatis d. etc. dignitas scholastrie in eccla. cathedrali residat contendebat epus Salmant. quod lz. rone. prioris muneris eet exemptus a sua jurisd. rone. tn. scholastrie sibi eet. subditus cum exemptus rone. unius f. loci non intelligat. exemptus rone. alterius vel f. loci cap. cum capella de priuil. Trident. sess. 24. de refor. cap. 11. quibus argu. ita contra scholasticum pronunciauit Rota coram Serafino decis. 595 n. 1. d. re postea maturius pensitata eadem Rota adesiss. reuenit die 5. Junij anno 1591. coram Pena. ubi definit eundem plene exemptum a jurisd. episcopali q. constitutiones Eugen. 4. Innocen. 8. Julij 2. Leonis 10. Clemen. 7. simpliciter et absolute ipsum cum omnib. calitatib. exemptum enuntiarint. nec obstat tx. in dic. cap. cum capella, resp. enim Pena diuersas ee. spes. utriusq. casus, nam in d. cp. cum capella

exemptio

exemptio data Canonicis Ducis Burgundiae restricta erat ad
eos tamquam Canonicos non v.s extendebat. adeoque qua-
tenus ab epo. ecclesias parrochiales obtinentes ut aper-
te scribit. in vers. quo circa at in casu proposito
exemptio non est concepta ad Scholasticum Universitatis
nec restringi prae potuit cum Universitas nostra nullam
scholastici dignitatem habeat, deinde in dic. cap.
cum capella canonici obtinebant Parrochiales
ab epo. cuius rone non mirum si epo subjicerent. at
Scholasticus non habet Scholastriam ab epo. d. dis-
positio seu dignitatis electio reservat. Sedi apostol.
et epiis nomine nostrae Universitati ut cavet. in Const.
38. quod hodie mutatum est et ad regem presentatio
pertinet.

3.o Quaerit. an in casib. in quib. a jure permit- 27.
titur aliquid Ordinariis, sub eorum nomine Scholasti-
cus contineatur? et sane ausim dicere contineri =
quod subjectis exemplis illustrabo. 1.m q.a sicut e-
pus. dispensat cum clericis in adulterio et aliis crimi-
nib. ex cap. 4. §. de adulteriis de judiciis itaque Scho-
lasticus dispensare potest cum clericis studentib.
in iisdem criminib. ita docti professores Sal-
mantini hardere consulti responderunt. 2.m quod
sicut epus. ex Triden. Sess. 24. de refor. cap. 6. dis-
pensat in omnib. irregularitatib. ex delicto occulto
provenientib. itaque Scholasticus dispensat in irre-
gularitatib. ex delicto transgressionis Constitutionis
Universitatis ut cavet. in Const. 33. 3.m q.a sicut epus
solus de causis matrimonialib. et criminalib. clericorum
cognoscere potest ex cap. accedentib. 15. de excessib.
prelator. Triden. Sess. 24. de refor. cap. 20. Scho-
lasticus tamen de iis qui dicit ex vi Const. 22. etiam posse

cognoscendi

de his Causis et de beneficialib. et Simonia nec non decernendi et promulgandi literas declaratorias probebus subtractis manutentus est a Rota coram Serafino decis. 585. et 595. et constat ex actis manutentionis, adeo ut licet etiam ex Tridentin. sessio. 24. de matri. cap. 1. Verum nisi ordinariis solus possit in denuntiationib. dispensare hec tamen facultas competit etiam Scholastico ut docet Emanuel 2. to. summ. cap. 7. n. 8. Barbo. de potest. epi. allega. 32. n. 33. quam sententiam veram cen. agnoscunt Sanchez Dec. lib. 3. disp. 7. n. 4. Gutie. de matrim. cap. 66 n. 9. si m. privilegium habeat, quod tamen requisitum necessarium non est. Credo cum Tridentin. potestate hanc tribuat ordinariis, quo vocabulo contineri non tantum epos. d. etiam omnes prelatos ordinariam jurisdm habentes verius et receptius est ex Barbo. sup. all. n. 28. Scio tamen aliud respondisse Cardinales ad libellos supplices episcopi Salman. his verbis. Scholasticus Salman. eccles. judex conservator scholarium Universitatis pretendit in eorum matrimoniis posse in omnib. in quibus de ordin. mentio fit in Trid. d. cap. 1. ut ordinarius procedere, epus v. Salman. quod nec utiquam ei liceat d. soli ei ipsi tamquam vero ordin. et epo. et ne amplius dubitari contingat supplicat sacre Congregationi declarari. Qui ita responderunt. Remissiones denuntiationum que in d. cap. 1. ordinariis committit. non ad scholasticum seu conservatorem d. ad epum dumtaxat expectare, quare cum ipse sciat Congregationis sententiam curabit ne ab ea discedat. et bene valebit in Dño. quem illi propitium ex animo precamur. Rome die 24. Augusti anno 1588.

Que

Que cardinalium declaratio Malandus novis (ut ego iudico) si hodie ad libellos supplices schollathici ... iurisd.° ordin.ª eius attendat. cius perpenderet. = idem Celsideriniez Senta Triden. in dic. cap. 2. ut possint tamquam schollathico tamquam ordin.° Auteius licentia matrimonii scholarium contrahi ita Doliti Salman. DD. aquibus discentit Basil. dic. cap. 12. n. 8. . reliqua de schollathici iurisd.ᵉ proflexa nunc superdeo nuem pertempus vacat Nec per Instituta ... etc.

Hactenus explicuimus natuam et usum iurisdictionis delegate et ordinaris et euidint. utamq. interesset Nunc pro Coronide monemus Amplitute Accursiantis fere Omnes Confundere judices delegatos et judices datos quos ex diffx. sup. tradita n. 6. et per dictum ... huius tractatio-nis reppellere §. et conuinenunt fere Omnes nouiores citati ab Oual. dic. lib. 17. cap. 23. Molta in compoeo tit. 2. in prelud. n. 39. Barb. in dic §. 1. n. 140. . Potest tñ adhuc distinguir ut duo delegatorū genera sint, 1.ᵐ eorū quib. uniuersitas causarū t. una causa cum iurisd.ᵉ comitit. qui ab his quib. mandata est iurisd.° non distinguunt. ut notat Quint. lib. 2. de Iurisd.ᵉ tit. ult. n. 33. nam et delegare pro mandare in tractatu nr̃o A. comparant L. 1. ff. de off. eius l. 1. ff. de damno infecto. 2.ᵐ eorū quib. mera facti executio sine iurisd.ᵉ delegat. aut sola notio sine potestate exequendi in cap. super 27. in prin. et in §. verum et §. porro hoc tit. qui judicib. datis recte comparant. Sent. Balbo. dic. §. 1. n. 151.

De Potestate delegandi seu mandata Iurisdictione

ad tex in Cp. 3. Cp. ult.° hoc titulo

Cp. 2.ᵐ

N. 1. Diximus Cp. precedenti in eo precipue distingui Jurisd.em ordinariam et delegatam, quod illa 1.o et principaliter competit jure proprio et ratione officij. delegata vero exercet. alterius nomine seu alieno beneficio. ex quo principio 1.o deducit. eum posse mandare seu delegare jurisd.m qui eam suo jure habet non v.o alieno beneficio L. more §. L. solet ib. cum sequen. de Jurisd.e L. ult. in prin. de off. eius, quae etiam confirmant de jure regio L. 1. L. 2. L. 17. tit. 4. part. 3. L. 3. tit. 9. lib. 3. Recop. tradunt post antiquiores in d. L. more Barbo. in L. cum praetor §. 1. a n. 5. ff. de judi. Maran. in praxi 4. p. dist. 5. n. 25. Mora Dec. tit. 12. q. 15. Molin. de Just. tract. 5. disp. 15. Sanchez lib. 3. de matrim. disp. 31. Basil. lib. 5. de matr. Cp. 26. Gonzalez Vaza. cap. 19. et sequen. Quint. lib. 2. de Jurisd.e tit. de deleg. jurisdictio. Donel. lib. 17. Com. cap. 8. et ibi Osual.

2. Cujus differentiae rones hec ss. nam quod attinet ad eos qui propria jurisd.m habent ideo possunt jurisd.m mandare quia ambitio utentium comparatum fuit d. L. more §. qui vero, ex eo fuit necessarius quia cum magistratus curarent ut ipsi perse judicarent L. 2. §. post originem ff. de orig. ju. L. 2. C. de peda. judi. oportuit ut licentiam potestatem mandate jurisdictionis id sibi lege permitteretur aut saltim consuetudine que legis vicem habet L. diutina ff. de legib. ita Barbo. in d. §. 1. a n. 26. que consuetudo illa rone introduci potuit quod quisque videatur quod peralium gerit L. 5. §. qui se ff. de admi. tuto. et is qui jurisd.m mandat non ipsam in accipientem transfert q. tantum usum L. 1. §. qui mandatam ff. de off. eius, cum solum is qui mandat nihil transferre d. rem mandatario committere ut vis mandatorii maneat L. 2. ff. mandati ita Donel. d. cap. 8. vers. quod cum ita fab. in L. solet ib. de jurisd.e

3. Ratio v.° cur delegatus mandare nequeat illa est q.ª cum is jurisdictionis usum tantum exerceat cum mandatum exequit. d. §. qui mandatam non p.t eum alij comittere q.ª personali est argo §. 1. Inst. de usu et habi. notat Barbo. in L. q.ª tale n. 47. ff. solu. matri. Nec quod alienum transferre l. 1. §. an am ff. de susp. tuto. et eleganter ait Arodbriij lib. 2. adversus ... Qui fieri p.t ut alij prestare idque dipse est, valeat, cum alienum id habeat ut maioris sit potentie commodatum. Accedit quod respublica non cupidit jurisdictionem ab alijs dispergi in una causa argo. l. ult. in fi. ff. rem pupil. salvam fore notat Osual. d. cap. 8. lit. M.

4. Hec tamen assertio v.r contrariari videtur ex l. legatus 12. de off. procon. l. cum pretor 12. §. 1. ff. de judi. ubi aperte scribitur legatum proconsulis judices dare posse et tamen is non habet propriam d. mandatam jurisdictionem d. §. 1. l. legati 13. ... ff. procon. ... Ambiguitatum cap. 2. n. 14. d. respondendum est tamen in proposita multum interesse mandare jurisd.m et dare judicem, licet enim delegatus non permittitur jurisd.m mandare d. l. more §. non tamen ... denegari debet judices dare d. l. legatus 12. d. §. 1. Cuius distinctionis illa r.o comendari p.t quod licet in datione judicij jurisdictionis exhibuit quam exercet l. 1. et 3. de jurisd. tamen in illa datione jurisd.em non transfert d. exequit. et solam notionem permittit judici dato l. ait §. de re jud. Proinde non mirum si judices dare possit licet jurisd.m mandare nequeat, ita contra Accursium docet et distingunt Donel. d. lib. 17. cap. 23. ubi Osual. lit. D. Barbo. d. §. 1. a n. 140. Gonzal. dic. cap. 19. cum sequen. Faquin. lib. 12. contro. 29. Sermon. lib. 2. animad. cap. 8. Basil. d. cap. 26. n. 17.

5. C. hanc dist.m evertere videtur l. a judice §. in prin. C. de judi. ubi disserte cavetur judicem delegatum potestatem judicis dandi non habere. R.º sententiam

5. Cuius tex. accipiendum non ee. de judice delegato d. omnino de judice dato, Nec mouere debet verbum Judex delegatus nam improprie vsurpari pro judice dato, et postrema ca verba suadent et 70. ostendit quae illi subjicit. Cum ipse judiciario munere fungat. quae verba in judici dato non v. in delegato procedunt obseruat Alciatus lib. paradoxorum cap. 5. Donel. d. cap. 23. et d. Osual. Germon. d. cap. d. Gil quin. indic. l. a judice n. 2.

6. Magis refragari videt. superiori distinctioni obscurus tex. a pauciss animaduersus in l. cumqui 13. cum seqq. ff. de iuris d. vbi scribit. eum qui judicare iubet Magistratum ee oportere, vnde colligi recte v. eum cui mandata est iurisd. iubere judicare siue judicem dare non posse cum non sit magistratus et consequent. dicendum videt. judices delegatos neq. eti. judicis dandi potestatem habere. d. omissa solutione Don. d. cap. 23. alia Gouani lib. 2. de iurisd. in d. l. cumqui alia Baronij hic placet ceteris Interp. expedita et fab. in l. nemo 70. pag. 319. ff. de reg. ju. cui adhaerit Osual. d. cap. 23. lit. C, vt dicamus non eam fuisse Vlpiani mentem in d. l. cumqui vt potestatem judicij dandi soli magistratui tributa excluderet eos quib. mandata est iurisd. sicut nec nominales magistratus qui potestati nomine a magistratibus mox distinguunt. in d. l. cumqui 13. §. 1. C. potius vt doceret eum qui cum Magistratus eet. judicem dedit, postea quam Magistratus ee desiit non posse eum quem dedit cogere vt judicet siue iubere judicare, q.a tunc cum iubet Magistratus non est et eo tempore quo iubet magistratum ee oportet aut saltem jurisd.m mandatam habere quam ille non habuit. Ideo Vlpian. pro l. x p. enato supposuit Neq. cepisse. Confirmat. quae hac sententia Interp.o ex eo quod d. vno fuit contextu subjicit. in d. §. 1. Nempe Magistratum jubere judicare in eodem tunc dare judicem in eum diem quo priuatus futurus sit non posse.

2.o

2.° inferioribus. Subtrahere videtur tx. in cap. Cum Bertoldus 18. Vers.° Verum de re iudicata, ubi diserte proponitur delegatus vtiliter coram alijs iurisd.m mandare, cuius tex. difficultas adeo torquet interpretes ut varie ei accomodent expositiones, ut constat ex Covar. lib. 3. Varia. cap. 20. a n. 10. Morla dic. tit. 2. q. 15. a n. 14. Laur. in d. § 1. a n. 120. Sanchez dec. dis. p. 31. n. 10. Sermon. d. cl. 8. Balboa in d. cap. Cum Bertol. a n. 19. Cuius omissis necessarium est quod in specie illius tex. facti series proponatur. Non v.° illa subdelegatio prouenit. Neque v.° opportuit de illius subdelegationis merito tractari velle quod litigatores id non exposuere, f. o.ª earum interierat disceptatio, cum tota causa ad pontificem esset delata, ita qto. verbo contemptib. in d. cap. Cum Bertol. et ibi Cobarela Covar. et Sanchez d. suo.

3.° Obijcit. tx. in cap. Super 27. Verum nos, ibi Si tu delegatus a nobis, l. iudex ordinarius, hoc et quibus posterioribus verbis notari videtur ex vi comparationis quam ibi facit Pontifex inter delegatum principis et delegatum inferioris posse utrumque certum litis articulum subdelegare: quod licet in delegato principis verum ec. constat ex traditis a nobis inf., in delegato v.° inferioris falsum videtur. Cum prohibitio de qua in d. l. a iudice cum simil. procedat tam in subdelegatione totius causae, quam partis, neque placet traditio qua receptum est delegato inferioris posse certum articulum subdelegare nisi forsitan ex dic. vers.° nos, et ex clem. 1. ne sede vac. [...] et ex dic. cap. Cum Bertol. ita Barth. in d. l. more n. 11. et alij contra aequum sententiam merito discedunt citati a Balbo. in d. § 1. a n. 111. Faquin lib. 1. contro. 46. Neque magis arridet solutio qtq. in dic. vers.° 12. verbo quicunque et ibi Barbacia n. 36. Dum verbum quicunque accepit de iudice ordin.° quam expositionem aperte repugnant generalia verba et et sententia Pontificis ec.

9. Quare magis est verba illa Cp. super 27. ibi [illegible] judex quicunque non s.m de judice ordin.o d. etiam de delegato quocunque inferiori [illegible]; neque tunc obstabit ratio hunc sensum probare pontificem ibi delegato inferiori posse certum litis articulum subdelegare; nam distinguendum est cum Barbo. in d. §. 1. an. 126. Sanchez d. [illegible] n. 18 inter articulos certos et nudos in quibus nulla jurisd.o mandat. et inter articulos jurisdictionales. Priores competunt delegatis ut eos possint mandare, et in hoc casu accipiendus est tex. in dic. vers. nos. Posteriores non ita in quo casu procedit tex. in dic. cap. super 27. vers. quod si delegatus ubi pontifex discrete loquitur de delegato committente articulum jurisdictionalem [illegible] delegato meminit et ideo omisit illa verba quicunque

10. alius judex quib. usus fuerat in prin.o nos ut significaret in priori casu posse competere cuicunque judici potestatem subdelegandi certum articulum non jurisdictionalem, non ita in 2.o casu; atque ideo cum in priori casu ille qui delegatus est exequutor non judex sit ab illo apellari non permittitur. l. ab exequutore C. de apellat. non recipien., sequuntur apellationes non recip. quod secus est in 2.o casu ubi subdelegatus cum judex sit recte ab eo apellatio interponitur. Cujusmodi autem dicat. articulus jurisdictionalis qui non jurisdictio. explicat glo. [illegible] in d. clem. 1. qui text. nob. de exequutore d. de principiis delegato sermonem habet et ideo non mirum si subdeleget. Ex. [illegible] in d. cp. cum Barb. dicens sensum habet ut nuper tradidimus

10. 4.o superiorib. objiciuntur tex. in Cp. 3. Cp. pastoralis 28. in prin. Cp. ult. hoc tit. ubi statuit. delegatos jurisd.m alii mandare posse. Sed

Respondendum est, in n. proposito multum interesse inter delegatos inferioris, et inter delegatos principis. Prioris judicis d.m non mandant juxta tradita ante n. 11. Posterioris v.o ea potestas competit d. cap. 3. 28. et ult. hoc tit. c. ubi 10. eod. tit. in 6. cap. cum causam de appella. c. ut officium §. verum de heret. in 6. l. unica. C. qui pro sua jurisd. l. 19. tit. 4. part. 3. Nec id mirum videri debet q.o quidem judici a principe dato alium dare judicem permittat. l. a judice §. C. de judi. in ejus fine explicant post alios Cuja. lib. 12. obser. 1. Barbo. in d. §. 1. n. 383. Donel. d. lib. 17. cap. 8. et cap. 22. Quint. lib. 2. de jurisd. tit. ult. Vichus 4. p. collectaneo 141.

At dices in utroq. delegato eandem rationem versari cum utroq. non prohibeam d. alienam jurisd.m exerceat. Resp.o tamen est q.d licet plures rationes juris singularis in delegato principis comminisci debeant, illa tamen verior est q. ideo munus subdelegandi principis delegato competat q.a magis ex privilegio q.am ex ratione juris id fuit introductum ut non obscure insinuare videtur. Ex. in d. cap. pastoralis 28. notat Barbo. d. §. 1. n. 394. Cujus privilegii ratio forsitan consistit q.o principes cum delegant negotiis ~~cum~~ magis q.am personis providere intendunt cap. ult. in prin. hoc tit. quorum condemnatione non mirum si possint delegati compellere renitentes suscipere munus subdelegationis d. cap. pastoralis, ex ratione q.a judicandi munus publicum est l. munerum 13. §. judicandi ff. de muneribus l. ult. C. de advoca. diversorum, licet secus sit in arbitrio recipiendo q.d liberum esse debet q.o privatum est l. 3. §. 1. ff. de recep. arbi. quibus contrarium non est quod cavetur in d. cap. pastoralis 11.

de off. ordin. l. vel suffraganii, seu in quem cum nullam jurisd.m exerceat nisi in causa appellationis, non mirum si non possit compellere eum ad munus subdelegationis suscipiendum

L 2. Haec tn. quemadmodum de principiis delegato tradidimus locum non habent in conservatoriis apostolicis, hi enim lz. delegati sint cp. 1. de off. deleg. in 6. regulariter prohibentur subdelegare cp. ult. vers. vices de off. deleg. in 6. tradunt quo verbo ipsorum in clem. 2. de haeret. Pe. Greg. lib. 97. Pintag. cp. 22. n. 27. Quint. sup. n. 7. Emanuel l. to. regul. q. 65. art. 10. Molina tract. 5. de Iust. disp. 29. n. 5. Moneta de conserva. cp. 7. a n. 43. cuius singularis juris ro. lz. varii asserunt Deniat verius tn. est, id ita fuisse statutum causa potestatis eorum restringendae, ut quanto minus fieri possit jurisdictioni ordinariae praejudicium fiat. Diximus regularit. ut duos casus excipiamus, prior est ut conservatores possint mandare aliis citationes et sentias. ex. Dic. cp. ult. vers. vices. Posterius ut conservatores vices suas mandare possint si id sibi fieri sue deputationis expostulat. servata tn. duplici conditione 1a. ut commissio fiat intra civitatem seu dioecesim sue deputationis d. vers. vices quae verba duplicem sensum habent, et q. conservator non aliam jurisd.m mandare possit quam in loco deputationis, ~~[illegible]~~ aut q. talis subdeleg. fieri nequeat nisi existente in loco deputationis, ad posteriorem sensus magis convenire videtur verbis d. cap. ult. v. vices ita Moneta d. cp. 7. a n. 60. = Altera conditio est ut conservatores nequeant vices mandare nisi illis personis quib. conservatoris munus competere poterat d. cp. ult. vers. vices, quod et in ceteris delegatis receptum est ex cp. statutum ss. q. in nullo de rescrip. in 6. facit l. 1. vers. quod si C. de propositis agentium lib. 12.

§. speciali Clemen. 2. indulto scholasticus noster possit ad causas ipsi r. d. no. scholasticiq. commissas expectantes libere subdelegare

Deinde quod diximus delegatos principis subdelega- 13.
re posse adeo verum est ut procedat seu ettotum negotium reservata illi sententia. sive partem subdelegat c. p. cum te s. c. p. super 22. in prin. et in vers. intentionis et in §. verum vel §. ult. c. p. 28. §. 1. hoc tit. clemen. 1. eod tit., quibus tn. iurib. objici solet tx. in auten. adhuc C. de judi. ubi vulgo creditur cautum principis delegatos debere per se ipsos causas examinare, quorum iurium dissidium varii componi solet. obtinuit ius Pontificium in re proposita a iure Civili discrepare utriusq. definitione in suo foro servanda argo c. p. ult. de arbitris in 6. c. p. penul. de iudi. c. p. super eo ex. de appella. quam differentiam indicare videt. tx. in d. c. p. super vers. intentionis. disserteque exposuit Pontifex in extrava. 1. vers. q. de hereti = utriusque v. definitio quamvis inter se contraria iustis ronib. sub nititur, nam lex civilis id statuit ne possit delegatus liti parte subdelegare ne ex eo mandato videret. minus instructus de causa, et ita nimis celerit. lis expediret.; ius v. Canonicum ex alia rone movet. ut contrarium statuit §. liberius exerceat. authoritas judiciali d. vers. intentionis, id est ut judex libera habeat authoritatem cognoscendi per se f. mandandi ut ita litigatorum laboribus et expensis occurrat. quam differentiam tradidere gto: verbo. delegatus in d. auten. adhuc ubi Barto. glo. verbo alii et v. principium in d. c. p. super et ibi Barbatianus n. ult. Alexan. in rub. n. 6. ff. de off. eius in praxi 4. p. dist. 5. n. 42.

D. ut verum fatear quamvis hec differentia. ae 14.

Pontifpib. nris insinuet, et exprimat; Verendū tn̄ est ne fuerit
ex opinione interpretum qui ita sentiūt
Justin. in d. auten. adhec subjecerunt §. sicut et apud nos
lege regia 19. tit. 4. part. 3. Cum si ea senta perpendatur
diversum sensum accipiat et quamvis varias expositio-
nes ei accomodent Longoualifs in l. imperium n. 37. ff. de
juris d. Bacon. lib. 6. decla. 87. Don. dic. cp. 17. §. 22.
et ibi Osual. lit. p. Bartol. in dic. l. cum pretor §. 1. a
n. 391. Magis tn̄. Justin. in d. auten. adhec in prin. et
in novella 60 §. illud non loqui de judicib. delegatis d. de
consiliariis et acessorib. administratorū quib. non alit.
causarum cognitio ab administratorib. permittunt. nisi
juxta formam ibi prescriptā ita Bacon. sup. Bartol.
dic. §. a n. 393.

1 5. Quod V.º Justin. scribit in d. auten. adhec
vers. delegatus hec cum nuper traditis ita explicandū est d.
sicut administratores in causis gravioribus per se cognoscere
debent quin causam comittere possint consiliariis et asseso-
rib. suis, ita et delegati per se non V.º per consiliarios expe-
dire negotia possint ita Barto. in d. Bacon. ubi sup.
Donel. d. cp. 22. Vers. nec de eo parte, ut sic tam vetas
a eo administratoris et delegatis potestati fuisse adempta
tam cognoscendi per alios quam per se q. cum consili-
arii et assessores privati sint et nullum gerunt ma-
gistratum non possunt nec sine magistratib. judicare
cum eorum munus sit ut magistratib. judicantib. adsint
et consilium suggerant non V.º ut ipsi judicant, quod q.
de assessorib. et consiliariis Justin. ibi statuit non de eo.
ad alios judices producendum

1 6. Ex quib. perspicit. delegatos
principis utroq. inspecto subdelegare posse l. et hoc nega
tium

tium 2. partem Cum traditioni si adhuc oppositus tex. in
cap. Ut commissi 12. de haeret. in 6. Dum Inquisitoribus qui
ss. delegati pontificij Cum ea aliquid cap. per hoc eod. tit.
in 6. et quibus causam Integram subdelegare possunt
clem. 1. §. porro clem. 2. eod. tit. Jure singulari indul-
[illegible] mandare Citationes et Sententiarum promul-
gationes, [illegible] Constat ex decret. Alexan. 4. qua
refert Pena in directo. 3. p. q. 3. quo [illegible] Inquisitores
ipsos reliquos jurisdictionis actibus [illegible]
[illegible] delegatos Cessante illo iure singulari
[illegible] actibus [illegible] omnia [illegible]
[illegible] in d. clem. 2. eo [illegible] Inqui-
sitores a [illegible] subdelegare Causam he-
[illegible] tempore lib. 6. decretal. [illegible]
[illegible] morum [illegible]
[illegible] subdelegandi potestas [illegible] cap.
ult. [illegible] eod. tit. in 6. Et cum in
citatione et Sententiae promulgatione [illegible] iudicii
[illegible] quasi in his duobus actibus Cessante in-
[illegible] ex [illegible] in d. cap. Ut com-
missi [illegible] non dissimiles
[illegible] actiuli [illegible] traditione
[illegible]
[illegible] possunt in-
quisitores totam haereticam causam subdelegare ex d. clem.
1. et 2. quo iure utimur ~

Quaeritur. Solet an subdelegandi [illegible] 17.

potestas absolute principali delegato competat an [illegible]
[illegible] et delegato consistat et causam requiri [illegible]
[illegible] in cap. 3. et in cap. pastoralis 28. in
[illegible] ibi exigente necessitate et in cap. Venerabilis 37.

Ves. pone hoc tit. d. Decis. et Neapolit. ut pro formula
substantiali non desiderari cum simpliciter et absolute
permittat. in c. ult. hoc tit. quamvis pro forma acci-
dentali causa necessaria sit quasi subdelegatio sine
causa vetu haberat. exemplo matrimonij sine denuntia-
tione contracti c. 3. de clandest. despons. et argum. c. 1.
de rejud. in 6. d. c. cum inter eod. tit. c. sane solent.
extrav. ita docet Barbo. in d. c. 1. n. 345. quint.
d. c. ult. n. 23. Basil. lib. 5. de Matri. c. 23. a n. 3.
Neq. obstat tx. in c. 3. hoc tit. dum ibi causam requirit
procedit ex eo q. causa delegata magni momenti erat
et ideo sine justa causa circa subdelegationem non
concedit. ita Barbo. sup. n. 400. ubi pro hac interpret.
expendit versiculum nisi forte in d. c. 3. in quo prin-
cipalis sententia exceptio habili subjicit. q. si causae ita
graves sint ut non possint commode expediri sine pre-
sentia delegati [illegible] interveniente justa causa dele-
gari non possint notat dein ibi n. 64. Cum q. alteri
solat exceptionem a reg. proficisci aperte significat.
controversias [illegible] in d. c. 3. [illegible] fuisse
d. non adeo ut omnimodam delegati presentiam desiderarint
Minus vos movent tx. in d. c. pastoralis cum causa
necessitatis quae ibi exigit. non referat ad subdele-
gandi potestatem d. [illegible] delegandi [illegible]
minoribus quae nonnulli delegatis [illegible] suscipere hoc
munus [illegible] exigente necessitate ita Barbo. ibi et
Barbo. sup. n. 402. multo minus [illegible] fuit tx.
in c. venerabili 37. vers. [illegible] hoc tit. q. cum pro-
ponat ibi subdelegatio ut causa infirmitatis [illegible]
non tamquam necessarium exprimitur d. quia [illegible]
cedit. [illegible]

18.

Ex his quae acternus tradi dimus facile intelligi potest principii delegatus a ceteris inferiorum delegatis maxime distare. D. adhuc supperest, ut diceramus an possint delegati inferiori interdum subdelegare, dixi interdum, ut aliquila- sus significarent. qui dum hi ss. dispiciamus. primus est casus quando delegatus speciale mandatum habet ab ordinario delegante ut subdelegare possit ita docet Barto. in l. more ff. de jurisd. glo. ult. in l. q. ii Cui 12. verb. in 6. Jason in l. a judice n. 9. et ibi Gilguer. n. 10. C. de judi. Moria d. tit. 2. q. 15. n. 9. Sanchez lib. 3. de matri. disp. n. 31. a n. 6. Garcia de benef. 5. p. cap. 8. a n. 160. Ratione et exemplo procuratoris qui quod ante litem contestatam substituere prohibeatur. l. ante ff. de procur. l. si procuratorem 7. § si quis mandaverit ff. mandati l. quisquis 8. C. de procuratoribus, d. tamen utilit. faceret. si mandatum speciale ad hoc habuerit cap. 1. § 1. de procur. Qui pro hac senta. expendunt in argum. l. unum 67. § si de falcidia ff. de leg. 2. l. non distinguemus 32. § quaesitum vers. inde ff. de recep. arbi. ubi statuit cum qui eligit a eo cui jus delegandi concessum est videri electum ab eo qui electionem fieri jussit ~

19.

D. contraria senta verior est nempe delegatus inutiliter subdeleget quod nominatim et delegans potestatem subdelegandi concedat, ita docent citati a Sanchez. d. disp. 31. n. 1. Faguin. lib. 1. contro. 45. Moli. de just. tract. 5. disp. 15. n. 4. Basil. lib. 1. de matri. cap. 28. n. 14. quae senta illa praecipue ratione nititur. quia ad vires delegationis necessarium desideratur delegantem propriam jurisd.ᵐ habere nec satis est viam alterius gerere — unde sive absolute et generaliter concessa sit facultas subdelegandi utilis est eventi judicii damno —

possint

possint Cp. adhuc 10. de rescrip. sive etiam in certi iudicij sterilite inutilis est q.a delegationis potestas ita a iure ille condit. competit si m.o ei cui delegat propria conditione fungat. d. l. more l. ult. ff. de off.o eius

20. Neq. obstat quod in contrarium sup. exscendimus nam in primis exemplum procuratoris nihil viget cum multum intersit inter privata negotia et iudicia in prioribus unus cum sit moderator et arbiter non minim. noneret si procurator eius ex suo mandato vices suas in alij substituat d. Cp. 1. §. 1. que secus et in iudicijs q.o quidem iurisd.o que mandat. non ex privatorum arbitrio d. ex legum prescripto ac firma metiendaest, atq. ita oportet delegantem propriam iurisd.m habere cum eam mandat — Multo minus ad rem pertinent argum.ta petita ex d. §. si de falcidia et ex d. §. quinta cum eorum iurium sente procedant in reb. familiarib. disponendis a dnis suis etenim electio facta a eo cui aut testator aut litigatores permiserunt perinde haberi debet ac si esset facta a testatore aut litigatorib. = pterit tn comunis traditio in praxi utilit. procedere videtur cum se ordinarius in delegatione adjicit a e facta subdelegatione ex nunc concedit iurisd.m subdelegato tunc enim immediate ab ordinario subdelegatus iurisd.m recipit, delegatus v.o in electione perso- ne nudum ministerium exercet argo. l. pater 22. ff. de manumi. vind. l. ult. C. ubi et apud quem ita docent citati a Garcia d. Cp. 8. n. 102. Basil. d. Cp. 26. n. 16. et presen- tiunt Sanches d. disp. 32. n. 8. Barbo. d. § 1. a n 120. 6

21. Q. cum eet q.o delegatus post litem contestatam iurisd.m alij mandat et sane eo in casu subdelegare posse docent Coiter DD. cum Accursio in l. et q.a 6. ff. de iurisd.

et in l. ligatus 12 ff. de off. procon. Decius in d. l. more n. 30. Aserado in tit. 6. n. 19. tit. 9. lib. 3. recop. il. Cuja. lib. 1. quib. Papin. in l. 5. ff. de off. procon. Molin. d. c. 15. n. 8. ordinata jure regio confirmata in l. 19. tit. 4. part. 3. Proventur exemplo procuratoris qui post litem contestatam alium procuratorem facere pt. l. 4. §. ult. ff. de appella. l. generaliter 8. l. neque ei. l. nulla 23. C. de procur. Co. 1. §. 1. eod. tit. in 6. l. reg. tit. 5. l. 8. tit. 10. part. 3. Ordinatio Lusitana lib. 1. tit. 48. §. 28.

22.

Et, quamvis propter autoritatem l. regiae in praxi recepta, sit admittenda, attenta tamen stricti juris ratione, contrarium verius est et communiter glo. verbo delegatus in cap. cum causam 62. de appella. Bartol. in d. l. more n. 11. et ibi ple... n. 13. et alij quos refert et sequitur Baro. in d. §. 1. a n. 103. quibus adde Covar. lib. 3. variar. cap. 20. n. 10. Decius supra et Barb. d. cap. 26. n. 8. Calderin. in cap. cum Bertol. n. 19. de appella. quam sententiam non parum juvant ... in d. cap. cum causam vers. cum ... et in l. penult. C. de pedan. judi. et ratio ipsa juris quia delegatus nullo tempore propitium nihil habeat quod mandare possit, neque ad eam pertinet exemplum procuratoris, tamen in re proposita non bene comparatur cum judice delegato, nam cum post litis contestationem censeatur celebratus quasi contractus inter litigantes l. 3. §. idem scribit ff. de peculio cuius contestatione cum procuratore dominus litis fiat eamque suo nomine ... exequatur ... procurator ... ff. de ... mirum non est ... qui ... alium procuratorem facere possit, quae ratio cessat in delegato, cum quo nullus quasi contractus ... ... in l. ult. n. 5. C. ubi et apud quem ... ejus post litem contestatam non ... alienam

jurisd. fungat. ideo subdelegare prohibet.

23\. Ex adhuc perlos. sente non parum illud iuvat q. lite contestata in informatione iurisd. et morte mandantis non exstinguat. Licet q. d. [illegible] p. relationemq. fecit. Statim dicentes quod aliq. idem quoq. dicendum videbat. in facultate subdelegandi. Respondendum est favore iudiciorum fuisse receptam iurisdictionem delegatam post litem contestatam non perdere cum exploratum sit contest. ceptum est iudicium. amplius [illegible] fi. [illegible] habeat ubi v. ceptum est iudicium ibi debet finem accipere [illegible] ubi cepto [illegible] de iudi. diversum est in subdeleg. in qua cum propria iurisd. necessaria sit exponitur delegati qui subdelegat et per contestationem adhuc non obtinuerit iurisd. propria id circo subdelegare etiam post litem contestatam non potest.

24\. Ibi casus est q. cum delegatus est ad universitatem causarum, dicitur delegatus ad universitatem causarum ille cui ad [illegible] causas alicuius territorij generaliter delegatus est ita post alios explicat Sanchez lib. 3. de matri. disp. 31. n. 4. et in hoc casu subdelegare potest unam vel alteram causam 2. Accursius in d. l. [illegible] 6. et in l. 1. §. 1. verbo [illegible] ff. quis et a quo glo. verbo delegatus in d. c. cum causam [illegible] Isernia in d. l. a iudice n. 7. et ibi Gilquen. n. 11. [illegible] [illegible] c. 20. n. 41. cum pluribus Sanchez d. n. 2. [illegible] [illegible] disp. 15. n. 24. Barbo. d. §. 1. n. 154. = d. [illegible] sine lege aliqua passim iudiciorum mori. receptum est ut ait [illegible] lib. 2. de iurisd. tit. de delegat. n. 3. eaq. aperte [illegible] tunt [illegible]. Omnes s. tradite quae non tantum in delegato particulari d. in delegato de quo loquimur pariter

luxerunt, nec jure moveri debuit Accurs. in dic. l. 1. §. 1. observo enim ~~ubi~~ I. C. ibi sermonem Instituere de eo cui mandata est jurisd.o qui delegationis modus in utroq. delegato locum habet nec delegatus ibi subdelegasse proponit. d. mandatu jurisd.o de qua ibi mentio habet. fuit ab ordinario non v.o a iudice delegato proinde malitua deliria omnia que Accurs. in d. l. 1. §. 1. glo. magna imperite Cominiscit. de delegato ad universitatem Causarum

De Causis Que possunt delegari & non ad explicationem tx. in Cp. 3. vers.o Nisi forte Cp. Ult. §. 1. et §. Ult. hoc titulo et in l. 1. ff. de off. eius Caput 3.m

2.o ex superiori principio quo docemur eos, qui jure proprio non v.o alieno beneficio Jurisdictionem exercent mandare Jurisdictionem posse, Infert. interp.o ad l. 1. ff. de off. eius ubi Papin. primariam in hoc tractatu regulam proponit his verbis ~ Quecunque specialiter lege vel Senatus consulto & Constitutione principum tribuunt. mandata jurisdictione non transferunt., que v.o jure magistratus competunt mandari possunt. in quib. Papin verbis explicandis

creeur. ibi "urbe tribuunt" ad finem. Docet illa dici specialit. lege tribui ut mandari non possint que in privilegium solis maioriб. magistratib. conceduntur. Veluti que ss. imperij meri et mixti, iterum magistratib. minorib. nempe municipalib. non competunt l. eaque 26. in prin. et §. 1. ff. ad municip. aliam, ea l. magistratus, iure competere dicuntur. que tam minoribus quam maiorib. magistratib. competunt, ideoq. et mandari possunt. Recursum probant post Barto. ind. l. 1. Alexan. ibi a n. 15. Iason n. 26. Boergnates n. 39. et antiquiores Comunit. ibidem.

2. Sed nec con. expositio prorsus comentitia est eamq. multi improbant Decius in d. l. 1. n. 31 Alciat. lib. 2. parador. Cap. 1. Faquin. lib. 13. Contro. 1. Barbosa in l. Cum pretor §. 1. a n. 411. ff. de iudi. quorum argis. licet pro con. respondere difficile non sit Fulgos. tr. in d. l. 1. a n. 71. Duo maxima arga. contra utramq. expositionis secun. partem obiicit, 1.m quod iubere cavere pretoria stipulatione et in possessionem mittere Imperij Misti est, et quidem magis Imperij quam iurisdictionis l. 4. ff. de iurisd. Soliq. magistratib. maiorib. competit non municipalib. d. l. eaque 26. et tn mandari pt. l. 4. §. 1. ff. de off. eius l. 4. §. dicas ff. de damno infecto q. eaque solis magistratib. conceduntur. et Imperij Misti ss. mandari possunt et consequenter iure magistratus competunt non specialit. deferuntur contra primam sente. secun. partem. 2.m argum. est q. ius dandi tutores omnib. magistratib. competunt l. 1. l. 3. l. ubiq. ff. de tutor. l. 3. ff. qui pet. tutores principio et §. d. hoc iure Inst. de Atili. tutore

et tamen

et tn. non jure magistratus competit q.a neque imperij est neque jurisdictionis cd. lege nominatim dat. l. muto 6. §. tutores ff. de tutelis ideoque mandari pt. l. mandantes 3. ff. de tutor. q. ea etiam que omnib. magistratib. compe-
tunt possunt non competere jure magistratus et conse-
quenter. nec mandari contra 2.m con sentis partem

3.

Quare Ma-
gis probanda est interp.e eiusd. fulgos. d. l. 1. n. 16. quam
post alios sequunt. Alciat. faquin. et Barbo. Hug. Donel.
lib. 17 com. cp. 8. Cuja. lib. 1. quest. Papin. in d. l. 1. [illegible]
rus et conarius n. 8. et presentim [illegible] lib. spatialit.
l. ne cuicat potentiorib. [illegible] qui omnes docent illa speciali-
ter dicti legis tribui que alicui competunt non ex natura
et aut jurisd.e officij sive non eo ipso quod magistratus
sit d. q.a specialit. id est nominatim et ex [illegible] (sic enim
vox specialit. accipienda est in d. l. 1. et in d. l. muto 6. §.
tutores l. item 15. §. hoc edicto 26. ff. de in ur. [illegible] pas-
toralis 19. §. quoniam de rescrip.) lege s. C. aut consti-
tutione ei data ss. alioquin non competitura, contra-
rio am jure magistratus competere dicunt. que communi
jure sive more maiorum et ex natura officij sive speci-
ali lege sive prerogatiua magistratui competunt eo ipso
quod magistratus est d[am] tn. et rectissime aduertit
illius Hotman. ad dom. d. cp. 3. lit. d. intelligat. non
de his que ad generalem magistratus rationem omni-
bus tam maiorib. quam minoribus eadem competunt
tantum [illegible] que quisque magistratus in sui [illegible] officij
habet suo jure ut scribit. in l. more 5. ff. de juris d.
quoque cuicunq. magistratui cum primum creatus est
tanquam propria illius officij tribuitur velati notio
et potestas

et arbitrii inter Cives pretori urbano et inter peregrinos peregrino L.2. §. Cumque. et sequen. de orig. iur. alioquin si ut antecessores nri. loquunt. dicamus ea jure magistratus competere, que generalit. ob eam ronem magistratus magistratus omnib. magistratib. competunt et consequent. etiam municipalibus qui et magistratus sunt effectu eadem hic intelligo. Cum cor. et perinde falsa, quoniam que imperii magis sunt quam iuris dictionis non dant. magistratib. municipalibus d. L. eaque 26. et tamen iure magistratus competere constat ex eo quod mandari possunt L. 4. §. 1. ff. de off. cuius L. 4. §. duos ff. de damno infecto Cuius diffe

4. Cuius diffe. a Papin. tradite in d. L. 1. illa ro. acomodatior est superioribus quod ideo eaque specialit. a lege deferunt. mandari non possunt, quoniam hec non iure magistratus tanquam propria, sed benef. legis tamquam mandata habent. quemadmodum enim hec contraria ii suo iure habere aut alieno benef. d. l. more, ita et contraria d. ii. habere iure magistratus, aut specialit. lege desferri d. L. 1. Proinde cum ea sola mandari possint que suo iure habentur, non que alieno beneficio, d. L. more uti Papin. d. in d. L. 1. ea sola que iure magistratus compe- tunt non specialit. lege deferunt. consequens est fateri nisi sursum[?] pugnare volumus eadem esse illaque iure magistratus et que iure suo competunt: et hec alieno beneficio, et que speciali legis delatione ideo mihi significat Papin. in d. L. 1. vers. et ideo ibi exercitionem legem. S. C. alligatam: nam et hec eorum exercitionis proprie probat in hisque specialit. lege

desierunt. Verum tantum et potestate exercendi Magistratui Comiti, et delegandi Verbum id confirmat cum Delegare et Mandare eadem plerumque sit ut s. notatimus Cp. 1. in pr. docent et explicant Barto. in d. l. more n. 8. et ibi Cuja. Baldo. d. §. 1. n. 420. Fagnin. d. lib. 13. Cp. 1. Vers. 3. Monenr, et alij citati ab Stual. d. cp. 8. dupli. lit. n,

Et et alia differentia quae in academia nostra magis obtinuit tradita a filagos. fin. l. 1. n. 4. ff. de off. eius receptus ex noviorib. Laudatij ab Stual. d. lib. 13. cp. 8. dupli. litera n, qui docent iurisdictionem specialiter lege tribuuntur propter industriam quae persone magistratum gerentis electam censui adeo quidem ut ea non persone certe cuius proprio nomine expresso sibi v. c. aut Mevii d. crederetur quibuscunque personis sub appellatione magistratus lex defferat sicut dixi l. 1. §. et ss. ff. de usuriorib. eo huc enim deferri videant. intuitu singularis industrie gravitatis et fidei persone ut in re non dissimili scriptum est in l. unica §. his Clinasultis Vers. credidit ff. de off. praefecti praetoris in eodem cum ea in quib. certe personae industria desiderat. expleri aut exerceri per alium non possint l. inter 31. ff. de solutio. l. stichum 39. §. ult. ff. de statu liberis l. fidei commissa 11. §. ult. de leg. 3. l. unica §. ne am. C. de caduc. tollen. cp. ult. §. 1. hoc tit. nec per eum cui mandata fuerit huiusmodi poterunt exerceri ea quae specialiter deffe- rendi ea quae solius magistratus industrie lex commisit q. ea semel magistratui delata deinceps ad omnes in magistratu successores transeant: non enim transeunt iure magistratus, cum non sint propria sui officij nec ex natura eiusdem ei primitus coherentes, d. quae post magistratum constitutum specialiter ei superaddunt. quemadmodum

modū magistratus ipse b. itam Iurisd.m mandet non 3a facit neq. facere pot. Vti Cui Iurisd.m mandat sit magistratus L. 1. ff. ad L. Iul. de amb. l. pen. ff. de Iudi. l. quid 57. ff. de re iud. ita neu in cum transfert quæ specialit. illi magistratui lex detulit = diuersū est in his quæ jure magistratus competunt, hæc im. officio tamquā propria distributa sunt magis quam magistratus personæ adhærent ideoque nihil obstat quominus publicæ utilitate suadente mandari possint

6

Exposita Reg.a a Papin. tradita in d. l. 1. eaq. duplici rone suffulta nunc Vt eam illustremus ad plurima inferuit.. et 1.o infertur omnes causas seu notiones quæ ad ueritatem magistratuum potestatem pertinent eidemq. jure speciali competunt mandari non posse ex sentu L. 1. de off. eius, d. cum relaue sunt ad ciuilia privata quæ negotia aut ad maleficia punienda pertineant, de singulis suo ordine videamus, et quod attinet ad ciuiles quæstiones, 1.a quæ occurrit est cognitio de transactione pro alimentis futuris interposita. hæc im. q.a a lege commissa est nominatim prætori f. præsidi L. cum hi 8. in prin. de transactio. L. de alimentis 8. C. eod. explicant Gutie. de Iuramento 3. p. cp. 3. Surdus de alimentis tit. 8. privil. 56. non pot. mandari d. L. cum hi 8. §. d. neu mandare vbi Cuja. et fab. Quint. lib. 1. de Iurisd. tit. 9. n. 10.

7.

Neque contrario. in d. L. cum hi 8. §. transactiones vbi scribitur hanc cognitionem pertinere ad procuratores Cæsaris et præfectos ærarij nam respondendum est eius textus sentam non esse accipiendam ex vi mandati jurisdictionis cognitionis a prætore aut

preside d. tit. eo casu quo alimenta tutori debita a fisco pe-
tantur. Tunc enim cognitio debet pertinere ad procuratores
fisci in provinciis et ad praefectos aerarii in urbe. Hi enim
judices erant inter fiscum et privatos in causis fiscalib.
l. 1. C. de jurisd. l. nequicquam 9. ff. de off. procon.
l. cum antiquam 12. ff. de his qui sui vel alieni juris. fundamento l.
3. ff. de his qui ut indigni. aufer. l. Caltinsenium 23.
§. 1. ff. de appella. l. 1. l. 2. et 9. C. si adversus fiscum
l. ad fiscum C. ubi causae fiscales; neque quod ea cognitio
specialiter data fuerit praetori aut praesidi, impedit quin
et aliis competat, intelligi enim debet data ut illis
fuisse jure proprio cuiusque jurisdictionis. exemplo eius
quod de jure dandi tutoris scribit in §. de hoc
... dictu. tuto. explicat fab. in rationali
ad l. transactiones.

2.m exemplum exibet tutoris datio [illegible]
[illegible] quae neque imperii est neque jurisdictionis l. muto
6. §. tutoris ff. de tutel. et lege nominatim competit om-
nibus magistratib. l. 1. et 3. l. ubi 19. ff. de tutor. id tamen man-
dari non potest. l. nec mandante 8. ff. eodem explicant Cuja.
in l. 1. ff. de jurisd. et not. ... pavin. in l. 1. de off. eius cui ...
d. tit. 9. art. 2. donel. d. lib. 17. cap. 8. fab. in jurisprudentia
tit. 11. princ. ... 17. Nec obstat si objicias l. tutores 5.
de confir. tuto. ubi probari videt. praeterea mandare posse magi-
stratui municipali tutoris dationem quasi jure magistratus
sibi competentem, nam respon. est cum Cuja. lib. 5. ob-
serva. 19. et ... Papinianus l. tutores ... Hotman.
ad donel. lib. 3. com. cap. 7. ... inter

Mandare et jubere quoad rem Institutam attinet, perpetuo jus dato q. a lege dat. Mandari non pt. d. l. nec mandante aliq. tri. pon. magistratus munici. aliis jubenat praesidum potestatem dandi tutoris exercere quod jus numerum non sit ... sicut mandatum L. 1. ff. mandati d. ... admonitionis habet quamdam legationis ut ... §. magistratibus ff. de magist. conve. et ideo si ... paret adhuc sua non aliena jurisd. utuntur. Ut ... Cuja ... ... quint. dic. tit. q. n. 3. in quoq. sensu ... ... L. ... 46. §. cum testo. ... L. x. ... curato. furiosi §. hoc jure ibi Jussu praesidum Inst. de Atil. Tuto.

9. D. magis superiorib. obloquit. tex. in d. §. d. ... ibi ... jurisd. quae verba ne pugnent cum d. l. muto §. tutoris varie solent explicari; Nobis magis placet illa re ... non ad potestatem dandi tutorem quasi ea ... a jurisd. pendeat, in qua ... Saepius video vulgares interpretes et pragmaticos apud ... de tutelis l. p. cap. 16. n. 25. ... omnino ... ad personas jurisdidant. tutores ut non alii quam ... sue juris dictionis dent. ... d. l. ... fab. ... 14. quae expositio in effectu recidit cum alia tradita a ... d. lib. 3. ... quasi illorum verborum Justiniani ... sensus sit ne in datione tutoris magistratus excedant limites seu fines sui territorii in l. 1. ... ff. de tutor. L. ult. ff. de juris. d. notat ... d. lit. ...

10. Nec obstat si adhuc objicias L. 1. ff. de jurisd. ibi sub jurisdictionis nomine continet potestas dandi tutoris. Respondent ... Cuja. ibi ...

d. cap. 7. lit. d. in seq. d. l. 1. tradari de off. ju. dicentis quod cum latissimum sit complectit. omnia quess. jurisdictionis Imperij et legis, ad quod posterius referendae est datio tutoris nisi manus cum Fabro d. illa. lex. jurisdictionem in datione tutoris explicare in eodem sensu quo auximus d. §. 2 huius inst. L. 24. refertur jurisd.m post dationem jam tutorum, quo casu multa in consum dationis fieri debent, quae sine jurisd. expediri non possunt, porro si tutor tutellam renuit suscipere quo casu captis pignoribus aliisque remediis ad id munus erit compelendus ita recte Cuja. lib. 17. observ. 17. ubi et hinc eruit disty. rationem. quod collega collegam tutorem dare possit L. ubi 19. §. 1. ff. de tutor. non do apud collegam manumittere L. apud 14. de manumiss. L. apud eos. §. 1. de manu. vindic. et manumissionis causa apud collegam probanda sit L. unica §. ult. ff. de off. consu. cuius disty. ratio est quod manumittere jurisdictionis est, datio v.o tutoris non idem ita quod si jurisd.o in cogendo tutore inest in collegam tn. exercere nequit eum si nolit tutellam suscipere compelli non debet propt. legitimam magistratus excusationem.

Minus etiam in contrarium movet tex. in L. et legati 15. ff. de off. procon. nam §. ibi scribat. legatum proconsulis habere potestatem dandi tutores hec tn. potestas non ex vi mandatae iurisdictionis a proconsule d. a lege ei nominatim competit L. 1. ff. de tutor. quod recte agnoscunt Accurs. in d. L. et legati §. turpiter et insulta contradicat Robertus cuius meminit Quint. d. tit. 9. n. 5. merito ab eo reprehensus. Neque minus id videri debet q.do quidem legato proconsulis multa a lege tribuant. quae aliis de legatis non competent ut late tradidimus sup. cap. 1. an. 12.

L L.

12. Superest adhuc removendus non levis scrupulus qui nascitur ex l. 4. in prin. ff. de officio cuius ubi dicitur ius removendi tutorem mandari posse adhuc ut in mandato generali contineat. propter utilitatem pupillorum ubi subjicitur, idem scribitur in l. 1. §. damnus ff. de suspectis tutor. et tamen iure speciali videtur presidibus concedi l. 1. §. suspecti ff. ad S.C. Turpil. unde efficitur eum dicendum in datione tutoris quae iure speciali competit adhuc mandari posset. d. respondendum est in hac notabilem extare differentiam inter dationem et remotionem tutoris, quia datio cum specialiter concedatur mirum non est si mandari nequeat d. l. nec mandante tamen. remotio vero iure magistratus competit et consequenter mirum non est si mandari non possit debeat. d. l. 4. d. §. damnus, nec repugnat tex. in d. §. suspecti cuius sententia quatenus ius removendi tantum tutoris defert presidibus. recipienda non est quasi iure speciali competat d. tamen ad excludendos magistratus municipales quibus tutoris datio specialiter competat l. 3. ff. de tutor. non idem procedere debet in remotione quae cum maioris momenti sit non oportet ad alios quam ad maiores magistratus pertinere aut saltem ad eos quibus mandata est iurisdictio ita fab. d. tit. 12. prin. illa. p. 44. et nos sup. tradidimus q. 1. n. 21.

13. 3m exemplum exibet legis actiones, plane quid per legis actiones in iure nostro significet. liquet hodie, et sane sunt qui credunt legis actiones ecc. actus legitimos quorum mentio fit in l. actus legitimi 77. de reg. iur. inter quae duo nihil quodquam interesse putat fab. in suis. tit. 2. prin. 7. illat. 14. alie tamen fab. sententia. dei placuit Romano illust. q. 34. qui §. aliquot actus legitimi ad actiones legis pertineant veluti

emancipatio L. 4. ff. de adop. non tamen omnes ut bene ostendit Hotoma. d. q. 34. ubi velit prosequitur in quo conveniant et in quo differant. Quare magis est ut probemus opinionem Buon. lib. 4. Select. q. 20. Dual. d. lib. 17. q. 8. lit. C. qui docent legis actiones dici solemnes actiones in quib. autoritatis quam magistratus interponit. ideoque ita dictas quia constant solemnitatib. juris aut legis ut discrepent a aliarum actionib. in quib. quod agitur minimum a lege plurimum a judice mutuat. Sunt vero legis actione, adoptio, emancipatio, manumissio, L. 4. ff. de adop. L. 1. C. eodem L. 2. et 3. de off. procon. L. 1. ff. de off. juridici Paul. lib. 2. Senten. tit. 25. et 26. explicat Hotom. d. q. 34. quae legis actiones cum olim privatis quo qui conveniens videret nuda ... voluntate perfici coepit actis magistratib. specialit. a lege tributi qui actus propria ... apud se patiendo autoritatemque suam accomodando vicem legis suplerent L. 1. de off. juridici L. apud 21. de manumis. vind. Inde apparet quod cum illis non iure magistratus d. jure speciali competat non possit eas mandare ... Sic explicandus ... L. nemo 123. ff. de reg. jur. ubi dum scribit neminem alieno nomine lege agere posse significat aperte his verbis non licere magistratibus apud quos sunt legis actiones illas mandare ita elegant. ... Fab. ibi Quint. d. tit. 9. n. 13.

Obj. acriter ... 14.

... videtur quod scriptum est in L. apud 17. § 1. de manu. vind. T. apud legatum proconsulis servum manumitti posse, quae sententia omnino exigiente est post mandatum

Jurisd.^m a proconsule, alioquin si mandata non esset Jurisd.° nemo dubitat apud eum manumitti non posse l.2. in fine ff. de off. procon. Vnde est manumissionem quae legis actio est mandari posse, sive Bistat Contit Cuja. lib.1. obser.1. et lib.15. obser.19. negationi substituere Ditte legi apud 17. §.1. qua emendatio rejecta quam scio alios improbare dicendum est multum interesse an ante mandatam juris-dictionem apud legatum manumissio fiat an post mandatam, et sane lucidi deum l.° casu inutiliter manumitti cum ante mandatam Jurisd.^m omnino legis actionem non habeat, juxta juris dicti explicanda in d. l.2 et 3. de off. procon.

L. 5. 2.° v.° casu, apud eum utiliter manumittit. q.° post mandatam Jurisd.^m legis actionem habet ex beneficio legis et in hoc casu accipienda est omnino d. l. apud 17. §.1. cum Fabro in Jurisp. tit. 6. prin. 7. illa. 7.° Hosual. d. cap.3. duplici lit. f, neque dicas, ex vi mandatae Jurisdictionis magis competere legis actionem legato, cum verius sit dari a lege specialiter actiones istas sub conditione si a proconsule Jurisd.° ei mandetur. proinde magis occasione mandati quam ex vi mandati competunt notat Hosual. ubi pro-tine

L 6. 4.^m exemplum suppeditat tex. in l.1. ff. de off. cuius ubi scribit consilium mandata jurisdictionis non transferri, neque deinde decretum de bonis minorum alienandis. Circa huius tex. sententiam. Constat mandatis quid Ulp. ibi significare vellet consilii nomine Accursius

et Vacon. ibi explicant de autoritate Manumittendi quod impedebant Orosius ibi n. 9. Vacon. lib. 6. declarat. 79. n. 10. aliter atq. aliter accipientes — quib. omissis probo magis Accursii expositionem quam antinos probavit Cuiac. d. tit. 9. n. 12. qui docet Consilii nomine in d. L. 2. intelligendos eos qui ut de Causis manumittendi cognoscerent cum pretore aut preside conveniebant: hi autem Romae erant quinque Senatores et quinque equites Romani in provinciis viginti recuperatores. Auctore Ulpia. in fragmen. tit. 1. §. 13. plane cum jus huius consilii cogendi consulib. delatum esset L. unica de off. consu. et specialit. eo magistratib. competeret non poterant exercitionem mandata transferre d. L. 2. ff. de off. eius ita explicat Donel. d. cp. 8. ubi dual. duplex est quod vero subjicit in d. L. 2. verissimam esse eadem illis ee. in de lite de alienandis bonis minorum eandem rationem habet quod quaestio haec specialit. a lege magistratib. delatam est L. 1. §. quibus si forte ff. de reb. eorum proinde merum non est si mandata jurisdictione non transferat. ita Donel. d. cp. 8.

Hactenus recensuimus quaestiones Civiles quae specialiter magistratibus lege defferunt. nunc de quaestionib. criminalibus videamus et sane causas ad merum imperium expectantes mandari non posse didicimus ex L. nemo 70. ff. de reg. juris L. solet 6. L. nouid 11. de off. proconsulis L. 1 3. tit. 4. part. 3. dicitur autem merum imperium summa

17.

potestas in l. 2. §. populo ff. de orig. jur. l. uni-
ca ff. de off. praefec. pretorio alias gladij potestas
in l. 3. de Iurisd. Cuius nomine significa-
cat. d. l. solet 6. d. l. nemo 70. l. illicitas
§. qui universitas ff. de off. presidis Illustrant
D. fab. lib. 1. semest. cp. 3. faguin. lib. 9. contro.
99. et lib. 13. cp. 12. idque duplici ex causa 1a.
quod magistratus pro tribunali de causis civilib.
cognoscentes hasta utebant. de criminalib. vo
gladio ut ex lipsiano notat Rebuz. in d. l. nemo
2a. vo in gravioris. criminib. nulla alia visitatio
pena fuit quam gladij notat fab. in d. l. nemo
et lib. 1. semest. cp. 4. constatq. ex l. aut damnum
8. §. 1. de penis l. cum vei 32. C. de adulter. l. quis-
quis §. in fine puni. C. ad l. Iuli. majest. exornant
D. ual. dic. cp. 8. Duplici lit. 3. dicitur merum
imperium potestas cuiusuis alterius coherctionis
ut maleficiorum punitio quae 1o gradu capitalium
penarum non continet. de qua in l. capitalium
29. in prin. ff. de peni. 8. et alia quae graviore animad
uersione continet meri imperij ec. intelligit. notat
fab. d. sup. ideoq. ludij venatorij pena de qua in d. l.
aut damnum 8. §. quicumque pena igitur
item metali aut in opus metallum aut deportationis de
quib. in d. l. aut damnu 8. §. ex pena cum seq. d. l. capitalium 29.
impun. pena dnig. exilij relegationis, fustiumque quib. in d.
l. capitalium §. ceterum &c.

Quod si pergas

Quod si pergas quaerere cur potestas criminis coercendi merum imperium dicat. respondeni pt. non ex eo q. sumpsit imperium q. in causis criminalib. exerceret. q. q. illum est nec iurisdictioni cohaeret ita duar. lib. 1. disp. cap. 53. Cuja. lib. 21. obseru. 30. donel. dic. lib. 17. cap. 8. Pr. Velo. lib. 1. Varia. cap. 1. et quidē merito nā merū dici solet id omneq. alterius rei mixtura nō habet ut merum vinum sine aqua ut merum jus gentiū q. nihil a jure civili participat L. bona fides 31. ff. depositi mera vō. sine equitati ponī. L. si mandauero 22. §. sibi quoniā ff. mandati mera conditio dandi aut faciendi quae t. tota in dando f. in faciendo consistit sine alterius mixtura L. cum servus 82. ff. de condi. et demonst. mera pena sine rei persequtione L. 1. ff. si quis jus dicenti merum aurum sine plumbo L. pomponius ff. de rei uind. illustrat duar. dic. cap. 8. duplici ltt. t. =

Plane quis olim merum imperiū exercere posset, scire oportet et sane nullus poterat illo ciuis magistratus vō meri imperij potestati sibi asserere adeo nec injussu populi consulibus id datū eet L. 2. §. exactis ff. de orig. juris d. in singula crimina, quaestiones a populo judicib. mandant. qui ex eo parricidij quaestores dicebant. dic. L. 2. §. et q. dd. dd. leg. lati primū a lucio Pisone deinde a Cornelio sila quaestiones publicae perpetuae constitutae sū. quae sūt publica judicia dicebantur et praetoribus sorte concedebant. vt ea Cuia. notat duar. dic. cap. 53. quor eo. praetores eo tempore meri imperij potestatē nō habuisse docuit Gouea. in L. 3. n. 16. ff. de jurisd.

19\. Postea v.° prefectus urbis omnes criminales causas tam in urbe quam extra urbem in italia sibi vindicauit l. 1. in princ. ff. de off. prefecti urbis & siue publicas siue priuatas siue ordinarias siue extraordinarias l. 1. §. generaliter ff. de penis quo pertinet l. 1. ff. de effractoribus l. nam saluti l. ult. ff. de off. prefecti vigilum l. secundum ff. de variis et extraord. poterat igitur deportare prefectus urbi l. 2. §. 1. ff. de penis l. 1. §. relegandi ff. de off. prefecti urbi l. interd. 6. § 1. ff. de interd. et releg. poterat relegare, interdicere negotiatione, foro, aduocationibus, dic. §. relegandi et §. et urbe poterat igitur et in metallum damnare dic. l. aut damnum d. §. prefecto

20\. Non satis tamen liquet an ille prefectus iure gladii uti posset. Gouea. dic. l. 3. n. 24. negat quod in urbe nulla ea potestas data fuit affirmat v.° equina. varo. in dic. l. 1. cuius sententia mihi magis placet. moueor ex l. quoniam C. ad l. Fabiam de plagi. que cum de prefecto urbi loquitur, hanc gladii potestatem ei tribuit quod adeo verum erat ut si quid apud pretorem prefectumue vigi. incidisset grauiori animaduersione dignum ad prefectum urbi remittebat. l. 3. § cognoscit ff. de off. prefecti vigilum l. 1. § d. et patronos et §. solent ff. de off. prefec. urbi. Nec obstat l. si quis 35. ff. de iniur. ubi videtur probare pretorem merij imperij exercitionem habuisse. cuius dissit. diluendo causa Anton. fab. lib. 4. coniect. cap. 8. qui in loco urbis pretorem substituit prefectus dicendum etenim Gouea. dic. l. 3. n. 29. quod si regulariter ad prefectum urbi remitteret, id omne quod seuerius esset vindicandum dic. l. 1. ff. de off. prefecti urbi. Hoc tamen non ita accipi oportet ut nunquam

grauit. Concurrit ut in l. fin. dic. l. si quis 39. et etiam hoc poterat facere prefectus urbi extra ordinem tamen docemur ex l. 1. §. ult. ff. de penis que expositio interea dum alia melior non occurrit, nobis magis placet quam alia olim tradita a preceptoribus academie nostre.

Huius vero meri imperij potestas prefecto urbi data tantum erat in caput ciuium romanorum. plane in servos prefectus vigilum etiam poterat imperium hoc exercere l. penult. ff. de condic. causa data qua lege in merito Cuja. lib. 9. obseruat. 37. ut existimet tempore ff. pro furto rei priuatos summo suplicio affici posse quod reprehendunt forner. lib. 1. select. cap. 15. Anton. Fab. in Ration. dic. l. penult. nec obstat tex. in eadem l. penult. nam respondet Ouual. lib. 15. com. donel. cap. 29. lit. O, non tractari ibi de homine libero fure sed de servo, inquit forte magistratus ille legitimum pene modum excessit forte de servo nam furti tempore etiam in alio facinore deprehenso penam exegit et aliter explicet noster Larreategui lib. 8. select. cap. 9. n. 13. in furto ratione circunstantiarum enormi

Hoc autem circa merum imperium et jus gladij in ciuitate romana obtinebant, in prouincijs vero potestas hec data fuit presidibus, aut proconsulibus l. illicitas 6. §. qui vniuersas ff. de off. presidis l. si quid ii. ff. de off. proconsulis l. seculari vers. si pretiera ff. de uari. et extraord. hac tamen conditione ne possent jus deportandi habere l. inter 6. §. 1. ff. de interd. et releg. l. 2. §. 1. ff. de penis l. 1. §. deportatos ff. de leg. 3. nisi intra prouinciam sibi subjectam

relegassent l. relegatorum 7. §. 1. ff. de Interd. = difficile tn. est cum primis judicadij habuerit, deportandi vero Ius nō sibi permiteret. q. minus erat cum tn. contrarium suaderet reg. l. non debet 21. ff. de reg. iu. diversimode variae rones solent afferri a DD. in dic. §. in qui Universas et in dic. l. nō debet Gilgen. de princip. 13. p. cap. 6. an. 23. fab. in Iurisprud. tit. 16. prin. et illa 3. et alijs citatis ab Osual. dic. lib. 17. cap. 8. Duplici lit. g. in fine mihi expeditior est rō illa quae placuit eidem Fabro in jurisprud. tit. 11. prin. q. in initio, q. non alia rō reddi pt. quam q. a principe hoc deportandi Ius presidib. datū non fuit nec enim eaquae ss. juris positivi via ulla ronem habere possunt quā principis voluntatem itaque ad illa resciudaest similia. L. nō omnium 20. ff. de legib. quamvis 8 tom. lib. 3. observ. 12. conet. defendere etiam deportandi Ius presidib. competere

23\. Ex his quae hactenus tradidimus satis aparet merū Imperium precipue versari in potestate animadvertendi in facinorosos unde ad praxim deducit. ex furcarum erectione merum Imperium probari aperiam quasi possem acquiri docet Cobar. lib. 4. Varia. cap. 5. n. 6. unde cons. potestatem legis condendae quam Barto. in l. 3. n. 8. ff. de Iurisd. adscribit meri imperii ad ipsum nō pertinere q. cum solus princeps habeat potestatem legislatiuam l. ult. C. de legib. L. 18. tit. 1. part. 1. inde tn. nō deducit. potestatem hanc meri Imperij ll. d. dicit. ei competere majestatis jure ut docent Alcia. in dic. l. 3. n. 77. sequun.

lib.13. Contro. cap. 12. Dual. Nec minus pertinet ad merum Imperium sex gradus quos tradit Bart. in dic. l. 3. n. 8. quos reprobat Marta de jurisd. 1. p. cap. 37. Dual. 8[illegible].

His ita generalit. cognitis circa merum imperium nunc ad rem nostram instituendam revertamur. diximus sup. n. 15. causas ad merum Imperium pertinentes jurisdictione mandata transferri non posse L. nemo 71. ff. de reg. jur. cuius rei durae rationes solent commisceri ut constat ex citatis a faguin. lib. 12. Controu. 91. d. verior est quae a superioribus deducit. q.d. cum merum Imperium nullus olim haberet, nisi populus aut princeps jure proprio, ceteris vero magistratibus lege specialit. daret, ideo merito mandari non poterat L. 1. ff. de off. eius cui a[?] venim. tradunt Menoq. lib. 1. de Arbit. q. 94. faguin. dic. cap. 91. ins. Cujac. et fab. dic. l. 1. adeo ut nec de consensu litigatorum teneat delegatio ut post alios defendit faguin. dic. lib. 12. cap. 94. 24.

Nec obstat tex. in L. solent 6. in prin. ff. de off. proconsulis ubi scribit. solere mandari custodiarum cognitionem idest cognitionem criminum reorum qui in custodiis publicis detinent. ut argo. L. milites ff. de custod. reorum explicant Accurs. et Bart. in dic. L. 6 solent. unde efficit. causas meri Imperii delegari posse. d. respondendum est hoc genus mandati extraordinarium esse. ut agnoscit Ulpia. in dic. L. solent atq. moribus receptum in persona proconsulis. unde generalit. cognitio causarum criminalium a proconsule suis legatis mandari pt. L. unica C. de off. procon. q. jus singulare ad alios magistratus produci non debet, adeo ut nec ipsi legati 25.

ex vi mandati de his causis pronunciare possent d. tenebant ad proconsules sententias remittere dic. L. Unica Cuius iuris singularis ratione merito extraordinarium dicitur illud mandatum ita Sual. dic. cap. 8. triplici lit. D

26.

Deinde obijcit L. gracus C. de adulter. in qua cavetur patrem mandare posse filio ut occidat adulterum nocte deprehensum nam respondet Faquin. dic. cap. 91. Inlibus [illegible] executione quae facta est mandati non vero gladij potestate executio autem facti sub interdicto illo non continetur. Nam et olim lictoribus rei condemnati tradebant ut in eos lege agerent et hodie sententiae executio in criminali causa prolatae ab aliis fit quam a magistratibus qui executiones omnes nudum ministerium exercebant atque operam organicam praebent notat Sual. dic. cap. 8. duplici lit. H

27.

Unus tamen est unus ausentis casus excipiendus. Faquin. in L. L. vers. huius rei ff. de off. eius ubi ait ex L. Iulia de bis cognitionem eius criminis comiti praetori et praesidi quibus absentibus permitit mandandi potestas et licet nonnulli putent sententiam dic. L. 1. ad alias quaestiones non esse protrahendam etiam in casu ausentis quia quod iure singulari introductum est ad alios casus extendi non solet L. ius singulare L. cum singulare 14. ff. de legib. moribus tamen utentibus receptum est ut in quacumque criminis quaestione ex ausentis causa cognitio meri imperij mandetur, ita Iason in dic. L. 1. n. 64. Faquin. dic. lib. 12. cap. 98. late Sual. cap. 8. triplici lit. D, Quint. lib. 2. de iurisd. tit. de deleg. a n. 6. qui dis[...] eandem decisionem

oporteat in alijs causis veluti infirmitatis aut multitu-
dinis negotiorum.

Est tamen satis controversum an actenus tra- 28.
dita locum habeant inspecto iure pontificio in qua
questione antiquiores canonistae inter se utrumque ius
discrepare et ita credunt quod licet iure civili causae
meri imperij inutiliter mandentur, iure tamen pontificio
utilis sit delegatio ita glo. verbo committere in cap. quod
sedem de off. ordinarij et alij citati a Covar. cap. 20.
n. 2. Gonza. varia. q. 19. Petrus Greg. lib. 47. sin-
tagma. cap. 22. n. 8. Cenedo ad decretales colect. 6.
pro qua differentia expendi solet pleraque iuris nostri testimonia
s. tex. in dict. cap. quod sedem cap. aqua de consecra. eccl.
cap. in archiepiscopatu de raptoribus cap. 2. de officio
vicarij in 6. cap. ult. ne clerici vel monachi in 6.
clemen. 1. vers. verum si episcopus de heret. sed ut verum
fatear pleraque ex his iuribus parum aut nihil differentiam
superiorem confirmant nam in dict. cap. quod sedem et in dict.
cap. aqua non habetur sermo de questionibus meri im-
perij sed de delegatione consecrationis episcopi, eccl. aut al-
taris tex. vero in dict. cap. in archiepiscopatu
licet demandata causa meri imperij cogitatur mandatum
tamen a principe supponit quod utroque iure permissum est:
tex. vero in dict. cap. 2. sermonem non habet de delegato
sed de vicario generali episcopi qui cum ordinarius sit non
est mirum si merum imperium ei competat =

Quare magis ob- 29.
tinuit apud recentiores nullum dicrimen in proposi-
sito inter utrumque ius extare atque ita asserunt licet
ex iuris pontificij prescripto causas meri imperij in-
utiliter mandari ex ratione tex. in cap. 1. et 2. de novi ope-

nuntia. ita Cobar. dic. cap. 20. a n. 2. Menoq. lib. 1. de arbi. q. 54 a n. 8. Morla in emporio tit. 2. q. 17. a n. 30. Usual. dic. cap. 8. triplici lit. C. tribus, exceptis casibus. 1o. est cum princeps merum Imperium delegat dic. cap. in archiepiscopatu. 2o. est cum questio criminis vindictam sanguinis desiderat propter metum irregularitatis, 3o. est cum delegatio fit Vicario, d. lib. aliquando hec recentiorum traditio nobis placeret, verum maturius pensitata magis placet superior glose et antiquiorum sententia pro qua bene facit tex. in cap. ult. ne clerici vel Monachi in 6. clemen. 2. § 1. de heret. quorum jurium testimonia si non extarent adhuc tamen dico oportebat inter se utrumque jus discrepare nam jure Civili ideo merum Imperium mandari non potest quia a lege specialiter datur l. 1. ff. de off. eius, at jure canonico potestas corrigendi crimina a Rom. Pontifice prelatis ecclesiasticis jure proprio et ordinario competunt cap. 1. cap. si. 10. cap. conquerente lib. de off. ordin. cap. cum Epus. eod. tit. in 6. unde sicut cetere questiones delegari possunt que jure proprio competunt ita et cause meri Imperij.

30. Si. adhuc queritur an delegatus principis causas meri Imperii sibi commissas subdelegare possit? in qua questione varijs argumentis adductis affirmant Bart. in l. 1. n. 10. et ibi Jason et decius ff. de off. eius alijque laudati a Menoq. dic. q. 44. a n. 16. Gonçal. dic. cap. 19. Gilquen. in l. ult. n. 4. C. qui pro sua jurisd. pro qua sententia precipue facit dic. l. ult. omnino sine dubitauit nullo personarum causarum que habito discrimine a subdelegato delegatum principis provocari

atque ita suponit nulla causar. differentia adhibita principi, delegatum subdelegare posse, d. contrarium magis probat Menoch. Gilhausen. et Gonza. ubi sup. faquin. dic. lib. 12. cap. 91. quorum sententia nullo juris testimonio aperte firmat. suadet. tamen illa ratione q. in causis meri imperij electa intelligit. persone industria cui delegant. l. unica ibi credidit enim etc. ff. de off. prefecti pretorio ubi vero eligit. industria delegati, ipse aliis eius vices sua comitere non pt. cap. ult. q. 2. hostiens. ita Menoch. dic. q. 54. a n. 11. audit q. causis meri imperij gravibus admodum criminantur, in negotijs autem arduis potestas subdelegandi sublata intelligit. cap. 3. verb. nisi forte hostiens. 3.

Neq. in contrarium movere debet text. in dic. l. unica in fine C. qui pro sua juris dictione nam omissa solutione Jasonis in dic. l. 1. n. 63. faquin. dic. cap. 91. respondendum item Gonsalez ubi supra q. in dic. l. unica sermo non est de causis meri imperij nec de permittenda subdelegatione in negotijs a jure prohibitis q. versiculus nullo personarum pertinet tantum ad ea que immediate precedunt circa appellationem a subdelegato. et in illius versiculi sententia est q. licet in jure appellationis multum interesset ex conditione causis de qua tractat. et conditione personarum inter quas controvertit., cum jure ordinario hor. judicibus continent. l. precipimus 32. §. huic l. in differendis C. de apella. si tamen a principe causa dirigat. et a delegato causa alij comitat. illa differentia non est adibenda d. in omni causarum genere ad delegatum est apellandum quod expositio confirmat. cum dic. l. precipimus et dicta l. unica

eundē Imperatorē habet autorē Ut ita videant. regule generalit. proposite in dic. l. percipimus subjicere exceptionē in dic. l. unic.

32. Hactenus priorē partē regule a Papin. proposite in l. 1. ff. de off. eius abunde satis illustravimus de causis q. que specialit. a lege tribuuntur nunc de altera eius item regule parte non levi opere dispiciamus de causis q. que iure Magistratus competunt in quib. alia notatu tenendum est qd. possit mandari viri primis ad earum numerum reflerende ss. cause mixti imperij. huius naturā prius nosse oportet et in quo a simplici jurisdictione distinguit. que res non levis momenti est apud autores adeo ut in eius explicatione nemo t. pauci conveniant Mixtū qd. imperiū describit Ulpia. in l. 3. de iurisd. ee. illud cui etj. jurisdictio inest que descriptio in illā reprehensionē incurrere videt. qd. si mixtū imperiū cum iurisdictione commisceret. sequ. nō posset quilibet Magistratus jurisdictionē exercere quin et haberet imperiū quod tn. falsū ee. aparet text. cap. 26. ff. ad municip. cui adende l. 4. ff. jurisd. l. 4. § si forte ff. de damno infecto =

33. Cuius differ. diluende causa omissis plurib. et variis expositionib. traditis ab Aliciato lib. 2. Parad. cap. 8. Corras. lib. 3. Miscel. cap. 17. Duar. lib. 1. disp. cap. 53. Cujà. lib. 21. observa. 30. Ant. fab. lib. 4. Conject. cap. 4. Veloyo lib. 2. varia. cap. 1. fagnan. lib. 9. contr. cap. 95. dicendum est mixtū imperiū ee. qd. a mero distinguit. et modica cohercitio apellat. in l. ult. de off. eius nā eius rone. non h. gravit. animadvertere aut penis capitalib. uti d. pretoriis remediis de quib. in l. 1. § 1. ff. de ventre inspiciendo que late illustrat Quint. lib. 2.

de Jurisd. tit. 6. 7. quor. h. aliqua sint comunia cum mero imperio, veluti pecuniaria pena = Carceris et exilij, nō minus dicunt. ad mixtū imperium pertinere ut post alios docet Suar. dic. cap. 8. dupli. lit. l. Causalm. elegant. pene merum imperiū a mixto decernit non esse perse, ideoq. si ob crimen a facinoroso homine admissū inferat. erit meri imperii si propt. executionē jurisdictionis, erit mixti q. imperium in causis ciuilibus exercet. ut notat Greulleus disp. 3. de Jurisd. Thesi 3. decret. que mixtū q. constat ex jurisd. et imperio idest potestate exequendi ea que jubent. ut notat Suar. dic. cap. 8.

Hoc v. mixtum Imperiū duplex ee. contendunt Menoq. lib. 1. de arbi. q. 74. nu. 20. Sual. dic. cap. 8. lit. x, hq. notitat. Ant. fab. lib. 6. 4. con. cit. cap. 3. l.m. est q. jurisdictioni tamquā principali coheret alterum v. tamquā principale ad se trahit jurisdictionem ita ut ei insit jurisdictio tamquā accessoria: imperiū q. q. jurisdictioni accedit est potestas coherciti onis chius virtute magistratus exequi pt. que jus redendo decernit sine quo superuacua esset jurisdictio illius l. ult. ff. de off. cuius l. 2 ff. de Jurisd. q. imperiū omnes magistratus habent etiā municipales ut pro m. sue jurisdictionis contemptores eius de animaduertant l. 1. si quis jusdicen. l. quemadmodū 29. §. magistratus ff. ad l. aquil. l. 4. §. 1. ff. de damno infecto quo jure eq. utunt. judices delegati cap. 1. huius tit. ubi latius olim diximus. Imperiū v. mixtū q. principalit. consideratur. cuiq. jurisdictio inest q. tamquā accessoria de qua procul dubio explicandū est dic. l. 3. ibi cui jurisdictio inest

illud est q. magistratib. municipalib. no competit l. eaque 26. ad municipalē nisi ex pretoris mandato l. 1. l. 4. §. dua ff. de damno infecto =

35 At dices no immerito, q. dignosci poterit jurisdictioni imperio inesse q. vero imperium jurisdictioni cohaerere respondendu est ita illa regula vera. servandā q. cum causa cognitio propter imperium suscipit. b. jurisdictione et imperio fungat. magistratus magis imperio quā jurisdictione vti dicit. id. cum imperium cogni subservit actus ille jurisdictioni adscribit. unde cauti fuit magis imperii quam jurisdictionis ee. cautionē damni infecti l. 4. ff. de jurisd. q. b. utrumque in illa cautione interveniat magis tn. imperium qua jurisdictio eminet cum illud princip.lit. jurisdictio vero in consequentiā veniat ita explicat Cujac. dic. cap. 8. lit. X. b. alit. explicare nitat. Merillus lib. 3. observa. cap. 37. deinde fit q. cum magistratus aliqd. jubet aut vetat dicendu est mixto imperio fungi sicut cum q. decernit q. ad civiles disputationes pertineat nulla precedente actione d. mero judicis officio et. etc. considerari jurisdictio simplex cui nec imperium accedat neque idem illa imperio insit veluti q. ultra judicii contentionē cent. volentes exercet. que voluntaria nuncupat. et simpliciter jurisdictio dicit. in l. 2. ff. de off. procon. b. hec ab illa jurisdictione cui mixtu imperium accedit et ab illa que inest imperio mixto diversa sit in eo quod voluntaria jurisdictio plerumq. ex beneficio legis defert. contentiosa v. que cum mixto imperio cohaeret proprio jure magistratus competit l. 1. in prin. et §. ult. ff. de off. civ.

36 Neque huic traditioni obstat dic.

l. 3. ff. de Jurisd. dum ait Mixtum Imperium ee. Cui juris-
dictio inest. Si enim hic ubi definitio imperij proponit.
deduci. ex illis posset ee. jurisdictionem quae sit sine impe-
rio aut mixtum imperium neque non sit principale respectu
jurisdictionis d. respondendum est Ulpia. in dic. l. 3. non
proposuisse diffinitionem d. magis ut huius differentiam
meri et mixti imperij explicare quam ut exprimeret
Merum Imperium constituit in potestate animadver-
tendi in facinorosos ab omni alio adminiculo separa-
tam Mixtum vero imperium cum jurisdictione comisceri
tradidit et merito cum nullum sit omnino Imperium
Mixtum quod non habeat admixtam jurisdictionem
d. quod hic quod haec mixtura consideret. ad instar ju-
risdictionis principalis quod vero ad instar accessorij nec
Ulpia. explicat nec Instituti ro. postulabat.

Ex quib. col- 37.
ligit. (dicti) Ulpia. in dic. l. 3. subjecisse dare bonorum
possessionem ad mixtum imperium pertinere, non illud quod ju-
risdictioni accedit d. potius cui jurisdictio inest illis. Ve-
nitant. Gouea. ibi et Anto. fab. dic. lib. 4. cap. 4.
nam totum quod in danda ~~pot~~ bonorum possessione agitur
officio praetoris peragit. qui illam introduxit sua au-
toritate veteris juris emendandi causa § 1. Inst. de
bons. poss. junta l. jus civile 7. § 1. ff. de Just. et
jur. unde q. aliquando est procedente causae cognitione l. 3.
§. si causa ff. de bono. poss. l. 2. §. dies ff. quis ordo
in bono. poss. servet. Ideo haec causae cognitio propter im-
perium suscipit. magis imperio quam jurisdictioni ac-
cepto fert. ideo q. verissime scribit in dic. l. 3. Mixtum
Imperium cui jurisdictio inest in danda bonor. possessione
cui ut sic iam caveas ab emendationibus Goueani.

ibi et fab. dic. cap. 4. deinde etiam esset superioribus ad jurisdictionem pertinere potestatem dandi judicis dic. l. 3. in fine glos. ad imperium pertinere affirmat Pacius in l. cum pretor 12. § 2. ff. de judi. cum imperium et jurisdictio simul comixta sint ita ut imperium utilicat prosecutione eorum que pertinent ad jurisdictionem licet aliter explicet fachin. lib. 9. contro. 96.

32.

His itaque habitis cognitis ut ad rem nostram institutam oratio revertatur dicendum est causas mixti imperii mandari posse quae jure proprio magistratus competunt ut docent alciatus lib. 2. paradoxorum cap. 1. dilar. ad tit. ff. de jurisd. cap. 7. Molina dic. litt. 2. q. 26. faquin. lib. 9. contro. 98. et lib. 12. cap. 96. notat Gravile Enriquez in l. adiuvo dio 15. in fin. n. 16. ff. de re jud. Vesal. dic. cap. 8. lit. u. Pichar. in § 1. cap. 4. n. 176. Inst. de Inter. quae sint vera quidem est sive de mixto imperio accipiat. quod jurisdictioni accedit l. 1. § ult. l. ult. in prin. ff. de off. eius sive etiam de mixto cui jurisdictio inest l. 4. § ult. ff. eod. l. ult. C. ubi et apud quem. unde apparet turpiter lapsos fuisse fere omnes accursianos cum accursio verbo specialiter in dic. l. 1. ff. de off. eius ubi Bart. et alii quib. subscribit Pe. Greg. lib. 47. sintag. cap. 22. n. 8. dum putaverit causas mixti imperii mandari non posse falso sibi persuadentes specialiter a l. dari non nisi jure magistratus competere quorum errorem non excusat l. omnia 71. ff. de reg. jur. l. nequidquam 9. § ubi decretum ff. de off. procon. ubi verbum libellum imperite et stulte accipiunt de judice delegato, cum potius significet desideria et preces quae exponi principibus aut magistratibus solent quosmodo usurpat. in l. ult. ff. de off. profur. Cesaris cum aliis pluribus que diligent. cumulat Brison lib. 3. Selict. cap. 18. et lib. 3. de formulis et lib. 10. de V. S. verbo libellorum

iuxta quam significationem perspicua est dic. §. ubi decretum et dic. l. omnia 71. Senten. ut si ea quae causae cognitionem desiderat non possint exerceri per simplicem subscriptionem ad libellum ut in spe. l. minorum 6. C. de praediis mino. l. excusare ff. de excusationib. tuto. ita post alios explicant faquin. dic. lib. 12. cap. 96. Cruig. et Mol. ubi Sup. Barb. in l. cum praetor §. 1. a n. 548. ff. de iud.

§ Nisi dic. 39.

Et pro decisionis facit tex. in l. cap. 26. in prin. ff. ad muni. ubi dum scripsit mino. ib. magistratib. municipalib. si non competere illa quae ss. magis imperij quam iurisdictionis significare alibi videtur. specialit. illego dari non. v. iure magistratus competere illa maiorib. magistratib. d. respondendum est cum Barb. dic. §. 1. a n. 547. imperium mixta quod omnia. omnib. fere magistratib. iure magistratus competijsse quo casu non mirum si mandata iurisdictione transferri posset ex leg. 1. vers. quae vero ff. de off. eius magistratib. v. municipalibus non competierunt iure proprio magistratus dic. l. ea quae 23. d. bene ex mandato praesidis aut proconsulis illa imperia exercere poterat l. 4. §. ult. ff. de off. eius q. maior erat potestas illorum qui romani populi magistratus locum tenebant quam municipalium magistratuum ut notat Duar. dic. tit. de iuri. d. cap. 7.

ex quib.

exquirendum est ro quare Paulus subijcerat in dic. l. ea quae 26. §. 1. imperia mixta quae versant. in restitutione in integrum et in alijs exemplis a Paulo ibi propositis municipales magistratus habere non posse inquirendi proprios magistratus q. haec maioribus potestatibus reservata erant. de quib. exemplis et alijs separatim videamus igit. potestas restituendi in integrum minores quod praetori et alijs magistratibus maioribus competit iure magistratus l. in causae 26.

40

§. ult. cum l. sequen. ff. de min. 2. Mandari pot l. ult.
C. ubi et apud quem cuius tex. singula verba erudi-
te explicat Quint. lib. 1. de iuris. d. tit. 7. n. 26. d. tn.
circa eius constitutionis sentam liquet non satis
an hec restitutionis conditio etiam olim iure veteri ff.
mandari potuerit negat equinar. Varo. d. vecchiy a-
ffirmant Gouea. et Cuja. laudati a Quint. dict. tit. 7.
n. 28. moti ex illis verbis dic. l. ult. ubi iure hoc spe-
cialit. fuerit mandatum quod et veteribus non fuerat
incognitum et quidem merito cum hec restitutionis
cognitio admixti imperii potestatem pertineret ex veri-
tat. Ant. fab. in rationa. i dic. l. in cause 26. §. ult.
illud tn. observandum ex illa Justin. constitutione de qua
in dic. l. ult. pontifices nostros hausisse suam constitutionem
de qua in cap. causamq. de in integ. resti. quam im-
prudent. sufilant Duar. in comentariis ad tit. C. ubi
et apud quem ad finem et quod magis mirere Menog.
lib. 1. de arbi. q. 74. n. 44. et 46. eam tn. expli-
cant post ordinarios ibi Calday l. si curatore verbo
implorandum a n. 19. C. ubi et in integ. resti. Scroci-
us lib. 3. de off. Vicarii q. 13. a n. 2. C.

41. Denique missio in

possessionem ex 1.o decreto causa rei servande ut legati
spdiesmisi, damni infecti nomine sindn caveatur
ventris nomine et ceterarum pro quas pretor permi-
sit possidere seu imponere ex l. cum legati 12. ff.
ex quib. causis in possessionem eat. cum mixti imperii
sit l. 4. ff. de iuris. mandat. jurisdictione tran-
sivit seu specialit. delegari potuit l. 4. §. ult.
ff. de off. eius l. 4. §. si intra vers. duas ff. de dam.
infec. cap. si quando 3. hoc tit. cap. penul. de eo
qui mitit. in possessionem. et hec sint satis de mix-
ti imperii specie. reliqua prosequendo cum Quin.
dic. tit. 1. nosim. consulto omitimus cum ad

alia vtilioria progredi oporteat

De Jurisd.e delegata, an et quando morte delegantis, aut delegati finiat. ad explicationem cap. relatum 19. cap. gratum 20. cap. § 30.

Caput 1.m

1.

1.° principalit. ex superiori principio deduit. et alia nobilis differentia int. Jurisdictioné ordinariá et delegatá nam ordinaria morte dantis sive re integra sive non integra non solvit. l. etg.ª 6. de Jurisdict.e et ibi glo. verbo principalit. cap. 2. de off. leg. in 6.° delegata v.o Jurisdictio morte delegantis re integra finit., re v.o non integra perpetua manet dic. l. etg.ª 6. tex. indic. cap. relatum dic. cap. gratu' dic. cap. § 30. cap. quamvis 6. cap. si delegatus 7. in prin. cap. ult. vers.° officium hoc tit. in 6. cap. ult. vers.° sec. de off. leg. in 6.° l. 12. l. 20. tit. 4. part. 3. quod et in ceteris mandatos. casus receptum est ut morte mandatoris re integra dissolvant. dic. l. etg.ª 6. vers. sicut l. int. 26. l. siquis 27. § morte l. si homine 30. ff. mandati l. mandatum 15. C. eod. tit. l. ult. ff. de solutio. l. nulla 23. C. de procurato. § recte Inst. de mandato cum sexcentis aliis exornat post ordinarios indic. l. et q.t etiam dic. cap. § cum similibus Cobar. pract. cap. 11. n. 1. Quint. lib. 2. de delegat.e Jurisdictionis n. 13.

Moria in emporio tit. 2. in preludijs an. 22. Sanchez lib. 2. de Matrim. disp. 22. Molina de Iust. tract. 5. disp. 29. Menoq. lib. 2. presump. 36. an. 28. Mantica lib. 7. de tacitis tit. 23. Castillo lib. 2. Contr. 29. Basil. lib. 5. de mat. cap. 23. an. 2.

Huius v.º differentie rō. valde ob- scura ec. Videt. quas tradit Abbas in dic. ca. relatum n. 4. Sanchez sup. n. 5. Moli. sup. n. 2. Basil. dic. cap. 23. n. 12., quibus omissis et alijs traditis. Castren. in l. more 5. ff. de iurisd. ubi Iason n. 18. Curtius Iunior n. 8. dicit qt. iurisdictione ordinaria postquam delata est nequaquam a voluntate deferentis pendere cum inhe- ita officij cui principalit. tribuit a lege concedatur l. ult. C. ubi et apud quos Princeps adm cognosce. officio magis illius iure et uti iure proprio competat seu exerceat. dic. l. more ff. Consequens iurisdictionem habent tamquam propriam mortedantis nō finire. diversum est iurisdictione delegata. hec cm. qt. sine officij ma- gistratus intuitu mandat. intercedum delegatis ca non officit. Ita pendet a beneficio mandantis cuius nomine exercet. l. 1. §. qui mandatam ff. de off. eius unde si persona delegantis deficiat, per mortem merito et ipsa iurisdictio solui debet quo pertinet tex. ita ex eiusdem- bus inde l. et quo. in prin. unica cum relatione que ibi subijcit. in lt. ubique cum lura. ibi

3\. Unde paula- tim colligit. Veravo. quare iurisdictio delegata morte delegantis re integra soluat. lz. tm. plures rones comi- nisci

nici soleant post Bart. in dic. l. more n. 17 Cobar. eod. q.
Varia. cap. 9. 15. n. 4. Basil. dic. cap. 23. n. 3. illa tn.
magis placet quā diserte proponit tex. in cap. quamvis
6. Vers. cum iurisdictio hoc tit. in 6°. eamq. recte
explicat Castillo dic. cap. 29. n. 2. et 3. — B. d. q. si ante-
quā delegatus iurisdictione uti incipiat nullum ius
habeo quærit. cuius contemplatione iurisdictio in cuius
persona radicet. cum non alit. cuiusque rei plenum
ius quæri soleat quam si præcedente traditione rei cor-
poralis aprehendat. l. quā rone 9. §. 1. l. traditio 20.
de acqui. re. dom. rei v°. incorporalis ut est iurisdic-
tio per usum et exercitium eius illius adequatum l. 2. C.
de Servitu. Cap. 3. de Causa poss. quare cum ante iuris
dictionis usum illa non quærat, merito si efficaciter
translata non intelligat. simulque tota a delegante
pendeat. cuius morte denuo incipere non pt. in persona
delegati = cui roni. et alia ro. pro reliquis mandatis
sup. adenda q. cum mandatum ab amicitia seu officio
proficiscat. l. 1. ff. mandati quæ tn. locū habet in manda-
tario erga mandatore non ita erga cui heredes quos
forte non novit et nullo offiti vinculo tenet, itemq.
mandatoris heredib. forte non expediat rem mandatam
per mandatarium perficere, in quibus duob. vera ro. huius
rei nitit. quam recte tradunt Donel. lib. 6. Com. cap. 23.
Pinel. lib. 2. Select. cap. 6. n. 12. et 14. G. alia rōnem tra-
dat Cuja. lib. 4. quæst. Pau. in l. si præcedente 58.
ff. mandati, aliamque comminiscant. DD. communiter
eamq. ex voluntatis cessationis petentes ex l. 4. ff.
locati quam recte improbat Pinel. dic. cap. 6. n. 12.

4. Hec tn. differentia valde euerti videt. ex eo q.d Jurisdictio Vicarij generalis epi. ordinaria est, non delegata vt post alios late tradidimus sup. cap. 1. n. 9. de tn. morte epi. soluit. etz. quoad negotium inceptum, vt docet glo. vlt. in clemen. vlt. de procu. recepta ex pluri6. citatis a Sanchez lib.3. de matri. disp. 30. n. 2. Basil. lib. 9. de matri. cap. 11. n. 8. et supponit Triden. Sessio. 24. de refor. cap. 16. vers.o itidem. d. respondendum est in re proposita nonnullas differentias extare int. Jurisdictionem ordinariam que principalit. data est et int. ordinariam que accessorie alteri coheret, 1.o casu Jurisdictio ordinaria nonquam. soluit. q.a perpetuo competit entitati officij q.d etz. perpetuo durat l. vlt. C. vbi et apud quem diuersum est q.a in 2.o casu q.a Jurisdictione ordin.a principali epi soluta per eiusdem mortem, solui etz. debet ordin.a jurisd.o accessoria Vicarij ita Sanchez d. disp. 30. n. 13. Bual. adonel. d. lib. 4. cap. 8. tuplicilet. d, que solutio si minus arrideat planius forsan dici pt. ideo jurisdictionem Vicarij mortuo epo finiri q.a jurisdictio non sibi aut mearis v.g. Vicario d. ei delata sit quia epus Vicarium constituerit, cons est mortuo epo. jurisdictionem talem solui no. ob eam causa q.a ei morit. qui eam mandauit vt in alias contingit in delegatis, d. q. Vicarius cui delata est et offitio ipsius morte epi. cessat cum vnum et idem sit tribunal cap. 2. de consuet. in 6. cap. 3. de apella. in 6. sicut eade jurisdictio solueret. si ipse Vicarius diem suum obijsset adeo vt id procedat quoad negotia jam capta argo dic. clem. vlt. de procura. ita recte Quint. lib. 2. de jurisd.e tit. de delegatione jurisdictionis n. 14. vbi confirmat exemplo legati

Proconsulis Cuius jurisdictio Mortuo proconsule adeo solvit. Ut non tantum solvat. Circa ea que sibi Consul mandavit l. legati 13. ff. de off. proconsulis et eis quæ ad ea quasi sibi specialiter a lege tribuunt. Ut est datio tutoris l. 1. ff. de tutorib. que traditio sine dubio Locum etiam habet in locum tenentib. pretorum et in magistratib. adminio oppidorum constitutis si strictum jus attendimus ex Bobad. pract. cap. 9. n. 9. Molina lib. 1. de primog. cap. 25. n. 22. Mola dic. tit. 2. q. 27. n. 13. Barbo. l. quæ tale n. 93. ff. solu. mat. nisi propter bonum publicum aliud Senatus hispanie noster censuerit in l. 7. tit. 5. lib. 3. Recopil. notat post alios Basil. dic. cap. 11. n. 9.

2.º Superior dificultatem dificilis reddit. ex eo quod sicut jurisdictio ordinaria perpetuo durat ita etiam dicendum videbat. idem in delegata cum hac plerumque procedat ab ordinaria dic. l. more §. et sub nomine dignitatis mandantis non vero sub nomine proprio jurisdictio mandat. ex doctrina Bart. in l. terminato n. 7. C. de fructi. unde sicut jurisdictio ordinaria et dignitas mandantis non expirat cius morte ita nec finiri videbat. jurisdictio delegata eiusdem morte argo. l. proponebat. 76. ff. de judi. cap. si gratiose vers. sed cum de rescrip. in 6. Cui dificultati bonum responsum se non vidisse affirmat Aniaria. Varie tamen respondere conantur Castren. in dic. l. more ibi Jason n. 5. Retius n. 14. Curtius n. 11. quib. omissis planius dici potest cum Barbo. dic. l. quæ tale n. 80 ordinariam jurisdictionem seu dignitatem dupliciter posse considerari, 1.º absolute et in abstracto quatenus censet. ec. penes ecclam. seu rempublicam = 2.º in concreto dum coheret persone illam dignitatem habenti. 1.º casu jurisdictio ordinaria non extinguit. sed perpetuo durat ex dic. l. proponebat. et ex dic. cap. si gratiose vers. sunt

q.ª data videt. eo m.º quo videt. ee. apud principe concedenti p. absolute et tñ abstracte, ut tñ Judex ordinarius nomine proprio exerceat, 2.º v.º cessa dignitas seu jurisd. ordin.ª in concreto sumpta cum persona extinguit. Unde cum jurisdictio delegata, q. ab ordin.º procedat censeat. mandata ab eo qui jurisdictionẽ ordinariam habeat in concreto ex Bart. in l.1. de jurisd. Cobar. 3. varia. cap.19. n.1. Barbo. sup. n.81. merito debet delegantis morte re integra solui, sicut soluit. ordin.ª jurisd. in concreto dum persone coheret ita eleganter Barbo. sup. n.83. vers. collig. etc.

6. 3.º superiori differentie obstare videt. l. venditor 49. §. ult. ff. de judiciis ubi indistincte sive res integra sit sive non scribit. judices a principe datos per illius recessũ adhuc durare quo argo. id dicendũ videt. in delegatis; d. omissis solutionibus traditis ab accurs. ibi verbo et cogi et alia diar. in dic. l. mere dicendũ est in re proposita longe aliam ee. rõnem judicis delegati et judicis dati, delegatus enĩ. re integra morte delegantis jurisdictionẽ n. amittit ex rõne. de qua sup. n. idem, huius est in judice dato, cuius officiũ etc. post mortem magistratus qui dedit durat dic. l. venditor 49. §. ult. q.ª n. ditionẽ quam solã habet non mandatã d. datam nec ut alienam d. ut propriam suo nomine exercet ut contra accursianos recte distinguunt Cuja. in dic. l. etq. Quint. lib.1. de jurisd. tit.11. n.46. Osual. dic. lib.17. cap.23. lit. 3. et cap.26. lit. f.

7. Neque obstat si objicias q. proponit. in l. eum qui 13. §.1. ff. de jurisd. magistratum p. dare non posse judicem in eum diem quo ipse magistratus iam non erit; et consequent. potestatẽ judicis dandi ex potestate magistratus pendere atque ea finita extingui. nam omissis accurs. et antiquorum solutionib. in dic. l. eum qui

et alia Decar. ibi alia Covar. ibid. respondendum est. aliud ee. ab initio pure ac simpliciter a magistratu judicem dari quo casu notio semel propria judicis facta permanet, etiam post mortem magistratus qui dedit dic. l. Venditor §. ult.; aliud vero ab initio sic dari judicem ut jubeatur judicare eo tempore quo iam magistratus qui dat futurus non est magistratus; tunc enim datio judicis in id tempus fert. quo magistratu quasi iam privatus eius tanti judicii non habet et consequenter in tempus inhabile ca reg. l. Titio 91. ff. de usuf. l. Stichum 37. de manumis. test. l. quod sponsae C. de dona. ante nup. ideoque ab initio inutilis est dic. l. eumqui §. 1. ubi ita explicant Cuja. et Fab.—

Ex quib. iam percipitur verissimam ee. differentiam quam ante tradidimus int. jurisdictionem ordinariam et delegatam d. adhuc cum delegatum obtinuit multum interesse, an mors delegantis re integra an non integra contigit ut 1.o casu jurisd. mandata solvatur. non ita in 2.o casu, d. quid in re proposita per rem integram et quid per non integram significetur. Explicemus oportet. dicitur res integra quotiens delegatus vero delegante jurisdictione uti non coepit et ex diverso dicitur res non integra cum jurisd. uti coepit dic. l. et §. 6. dic. cap. §. 30. hoc tit. cap. si delegatus 7. eod. tit. in 6.o d. quid per usum jurisdictionis intelligatur ut jurisdictio perpetua maneat res satis in obscuro et sane hac de re triplex est opinio in doctis juris. quas prosequuntur post antiquiores Sanchez dic. disp. 28. a n. 9. Castillo dic. cap. 29. a n. 9. Mantic. dic. lib. 7. tit. 23. n. 32. Sermon. lib. 1. animad. cap. 9. 8.

d. in hac controversia brevitati consulendo verius credimus solam in jus vocationem rem non integram facere, aut saltim propositam citationis edictum ut jurisd. uti intelligatur, et ut jurisd. mandata mandatoris morte non finiatur, quae sententia diserte probatur ex tex. 9.

in cap. gratum 20. cap. Ult. vers. secus de off. leg. l. 35. tit. 18. parti 3. optime q. rme nitit. quemprimit. in dic. cap. gratum ibi cum per citationem negotium sit quasi ceptum quib. verbis aperte insinuat. per in jus vocationem judicium ceptum dici l. ubi 30. ff. de judi. cap. quoniam contra 11. de proba. §. Ult. inst. de pena teme. litig. huedit q. juris d. que plurib. competit inter eos locus est preventioni si alius in jus vocet l. si quis 7. ff. de judi. cap. penul. de foro compe. ex quib. ita decent plures antiqui illos citati a Sanchez sup. n. 10. castil. n. 14. ad quam sententiam referenda ss. obscura verba dic. l. et q. 6. dic. cap. 13. 30. cap. si delegatis 7. cap. penul. h. tit. in 6. et dum usum solum jurisdictionis requirunt ad rem deintegrandam, sit id accipiendum de illo usu qui per in jus vocationem contingit ex dic. cap. gratum ex dic. cap. Ult. quod v. satis sit propositum sit citationis edictum p. aperte ead. cap. gratum ibi proposito citationis edicto, deinde q. preceptum de citando est actus jurisdictionis, ita glo. verbo ad partem in clemen. 2. ut lite pendente et alij citati a Sanchez sup. a n. 13. Barb. in dic. l. si quis 7. a n. 33.

10. Neque obstat si dicas in preventione jurisdictionis satis non esse edictum de citando d. omnino requiri citationem cum effectu dic. l. si quis 7. cap. penul. de foro compe. qui ergo idem dicendum videbat. in perpetuanda jurisd. delegata respondendum tn. est in re proposita longe aliam esse rationem preventionis et perpetuationis jurisdictionis, quippe preventio cum magnum contineat partis prejudicium que la preventione illi judicio obstricta manet et alterius judicis preventi qui a causae cogn. excludit. proinde mirum non est si prejuditij huius vitandi causa citatio cum effectu necessaria sit in personaliis in quo jurisdictio adquiri intendit., diversum est in perpetuanda jurisd. delegata, hec enim cum nemini inferat prejuditium ideo solus ille actus jurisdictionis idoneus in judice perpetuante porque jurisdictio in ipso firmet. ita Barbo. in dic. l. si quis 7. a n. 37. Neque magis obstat tex. in clemen. 2.

ut lite pend. cuius tex. senta jure singulari procedit in litis pendentia quo ad effectu de quo ibi sermo est ut aperte colligit. ex verbis illis ibi litem quo ad hoc etc ita decius in cap. gratum n. 2.

Difficiliores 11.

explicatu habet tex. in cap. relatum eg. vers. si vero hoc tit. ubi quo ad rem institutam attinet dissertè desiderat. litis contestatio, convenit iure regio L. 21. tit. 4. part. 3. quo q. autoritente plerique putarunt saltem de jure civili litis contestatione requiri q.d non aliter incipit iudicium quam lite contest. L. amplius eg. ff. rem ratam haberi L. si quis 25. ff. de recuin. L. si rem, 73. ff. de procura. ita glo. verb. contestatam in dic. cap. relatum et alij apud Sanchez sup. n. 9. d. magis est atento hoc. Jure solam citatione aut edictum de citando satis ee. nec obstat tex. in dic. cap. relatum solitem multiplicit. exponi; quib. omisis obtinuit in hac academia sentam dic. cap. relatum corrigi per dic. cap. gratum eo q. precipue q.d credibilius est Lucium 3.m autorem dic. cap. relatum secutum fuisse opinione antiquoru legistarum qui tunc invaluisset q.d postea mutavit Urban. 3. autor dic. cap. gratum qui Lucio 3. inmediate successit cap. cum venisset 25. de testib. consultus circa easdem allegationes factas ab eodem Lucio 3. ut constat ex verbis integre dic. cap. relatu quo ponit Anton. August. Collect. 1. decretal. sub hoc tit. cap. 23. et refert Castil. dic. cap. 29. a n. 11. Proinde dubitari non oportet Urban. 3. decisionem Lutij cuius memor fuit non tam declarasse quam ementasse

Cui interpretationi si objicias frustra Raimundum in compil. decretal. inseruisse decisione dic. cap. relatu iam antiquatam et correcta contra id quod ipse profitet. in prohemio decretalium respondet Castillo sup. n. 12. multas rationes afferens quib. preceptores mei adjiciunt ideo Raimundu id fecisse, ut nihil antiquitatis circa rem admodu controversa ignoraret. et ut constaret correcta ee. iam sentam Lutij 3. in dic. cap. relatu quam ex. eo tempore tuebant. Joan. et Azo qui illo evo floruere et ideo Raimun. premisit d. cap. relatum

12.

Ut ex ipso ord.e intelligeret. prius per posteriores correctum fuisse ex l. 3. et posteriores 27. ff. de legib.

In hac contrariet.e componenda

13. Iuditium n[ost]rum quale id sit aperiam existimo q. lz. regula-rit. tutum non sit stri correctionib. indulgere, cogor tn. correc-tionem nos ipsum cum praeceptorib. probare cum nihil ali-ud certius habeam quo possit dissidium hoc componi; lz. sci-am aliquib. suavissime placuisse verba dic. cap. relatum vers. si v.o ibi ante liti contestationem decessit, id e significare atque re omnino integra s. ante citationem et ante litem contestatam quae expositio magis ad suos captus accomodat. quam ad verba et sententiam dic. cap. relatum adeo ut irifficiari non possint obscuram sententiam eiusdem declarasse saltim Urbanum in dic. cap. gratum

Utcunque

14. tn. sit aparet iam ex superiorib. solam citationem alteri die-tum de litando satis esse. ut delegatus iurisdict.e sti censeat, & hic nobilis dissolvendus occurrit scrupulus qui nascit. ex eo, q. mandatum iurisdictionis ceteris mandatis comparat. d. l. et q.a 6. vers. sicut, et tn. in mandato procuratorio ut res dein-tegrata intelligat. liti contest.o necessaria est l. ante cb. cum sequenti ff. de procura. l. q. quis 8. l. nulla 23. c. eod. tit. cap. 2. eod. tit. in 6. Cuja. lib. 2. obs. 31. et lib. 22. obs serva. 10. Mantica dic. tit. 23. a n. 23. d. respondendum est in re proposita diversa ee. rationem utriusq. mandati eiusq. differentis veram rationem ee. quam tradit Bart. in dic. l. more n. 13. quod s. mandatum iurisdictionis pertinet ad facultatem iudicandi, quae incipit per comisionem cita-tionis: mandatum v.o procuratorium pertinet ad litem illius exercitium quae tempore contestationis mota dici-tur cap. ex parte 20. de v. s. —

15. Planeq. regularit. procuratoria mandata post litem contestatam perseverent aliq.do tn. non erit necessaria litis contest.o ut morte dni. non extinguant.

Ut in spe. [illegible] 17. ff. de procura. Ubi si unus pro procuratore [illegible] fide jussor existat de judicato solvendo et postea decedat [illegible] morte cuius non solvit. q.a iam [illegible] non intelligit. res integra [illegible] mandati [illegible] cum ipse mandator pro procuratore caveret de judicato solvendo sciente et non contradicente ipso procuratore, quinde habuide bet ac si ipse procurator [illegible] illa interponeret et ideo litem contestari et peragere pt. et ita explicant Bald. [illegible] L. Cuja. lib. 4. quest. Pauli in l. si precedente 28. ff. mandati

Quin de li- 16.

ti contest. necessaria non est in procuratore in rem suam cuius cum mandatum cum iam sit rei propriae l. qui stipendia C. de procur. morte dni. non finit. lz. ante litem contestatam decedat l. [illegible] C. de donat. docent post Barto. et alii Menoc. lib. 2. presump. 39. n. 36. [illegible] eo casu quo sine herede dum suum obierit actio directa non competit q.a non est cuius nomine exerceat. S. tn. utilis competit juxta tex. sic explicandum in l. 1. C. de oblig. et act. cum Cuja. lib. 2. obs. 32. et lib. 32. ad edict. Pau. in l. inter 26. ff. mandati quamuis [illegible] Dissentiat Fab. lib. 12. conie. cap. 2. [illegible]

D. ut ad Iuris dm. 17.

mandatum restringitur de qua sola ut dixi p.o in eundem succedit querere an si apud delegatum rescriptum exibeat et illud suscipiat an videat. iuris d. uti et sane verius est [illegible] propter susceptum rescriptum videat. delegatum competere jurisdictionis [illegible] ex regula cap. sup. eo 12. ext. de apel. verum tn. non incipit jurisd. uti q.a omnino requirit. ad eam perpetuandam ex d. cap. lz. 30. d. tn. se preparat ad utendum q. eleganter colligit. ex cap. 3. ibi non pt. mandatum susceptum etc. de procura. in 6. unde supponit. suscipere mandatum. non ee. eo uti et ita ex presentat. rescripti juris. [illegible] non firmari docet glo. verbo assignate in cap. ut debitum 59. de apella.

Deinde queritur an si delegatus 18.

subdeleget videat. per huiusmodi subdeleg.m [illegible] ceptum ad hoc ut jurisd.o quasi re non integra maneat perpetua et sane [illegible] delegatio [illegible] in superse non satis efficatem causam prestare ad perpetuandam jurisdictionem ap[illegible] docet ex cap. per. hoc lit. in 6.o

quesenta illa firmissima ratione subnititur, q. h. subdelegare actus Iurisdictionis ce. dicat. in l. 1. et in l. 3. M. Iurisd. ff. de iurisd. non tn. est actus illius iurisdictionis mandate d. alterius quae a lege delegato dat. cap. pastoralis 28. in prin. de tit. plane ut res de integrata intelligat. necessarium est q. delegatus ubi incipiat iurisd. delegatam circa negotium seu laboram mandatum ita docent Francus n. 2. Dominicus n. 5. in dic. cap. penul. Abbas in dic. cap. h. n. 4. et alij de quib. Sanchez dic. disp. 28. n. 18. Molina de Iust. tract. 5. disp. 19. n. 3. quamuis dissentiat glo. verbo processu in dic. cap. penul. et alij apud Sanchez ubi proxime quib. addo pilani Minor Cuja. in dic. l. et q. 6. ff. de iurisd. Pro qua nra Senta expendo Verba illa cap. gratum hoc tit. ibi Negotium sit quasi captum quib. verbis significare videt. non sufficere q. delegans stat. iurisd. sibi data a principe delegando d. necessarium esse ut delegat. factum negotium ipsum q. per eam committit. sit in aliquo inceptum q. cum ita sit Valde litigat. in Spo. dic. cap. penul. hoc tit. in 6. exceptione. Visus fuit q. non erat in causa processum ante obitum delegantis ~

n. 19. Ex his hucusque traditis antequam ad alia progrediamur acceitis refragari videt. tex. in clem. ult. de procur. ubi res non integrae mandatum q. procurator nomine eccl. a suo prelato constitutus accepit morte ipsius prelati extinguitur. etiam si negotium sit captum et lis contestata, d. respondere solet singulare in dic. clem. ult. proponi cuius h. varie rones. afferant. add. ibi et in l. mandatum ubi Bald. n. 11. C. mandati; illa tn. verior est q. ideo procuratoris mandatum extinguitur q. morte prelati constituentis finit. omne etiam ius q. in beneficio habuit ipse nec enim potuit plus iuris in procuratorem transferre quam ipse habuit ex reg. l. nemo 54. ff. de reg. iur. ita Zabar. laudatus ab Imola in dic. clemen. ult. n. 11. Menoch. Cons. 894. n. 9. Mantica dic. tit. 23. n. 31.

Primus

20. Diximus hactenus Jurisdictionem mandatam Marchionj Monte integro expirare re v.a integrata per obitum heri, quae duplex regula extendi et restringi solet multipliciter. et 1.o extendit. in delegato principis et in delegato ad universitatem causarum. cap. ult. vers. efficium hoc tit. in 6.o tradunt glo. 2. in dic. l. more ubi Bart. n. 7. et alij de quib. Sanchez dic. disp. 28. n. 33. et 34. ubi circa delegatum ad universitatem causarum quaerit. opportune an si vivo mandatore delegans jurisdictione uti incipiat in una causa, intelligat. ulterius perpetuata etiam quoad alias causas non ceptas in qua questione sunt qui negant moti ex dic. ult. vers. officium etc. ex cap. nec aliqui ubi sic de heret. in 6.o ita Bald. et alij de quib. Sanchez n. 26. alij v.o affirmant cum Bart. in dic. l. more n. 19. et alijs pluribus quos magis sequit. Sanchez n. 27. moventur 1.o ex cap. cum plures § ult. vers. ult. hoc tit. in 6.o ubi causa pluribus judicib. commissa, si ab uno perpetuat, et postea delegans moriat. intelligit. perpetuata quoad ceteros condelegatos unde cum argum valeat dispositionis ad res l. qui liberos 38. ff. de vulga. idem quoque dicendum videt. de pluribus causis uni delegato commissis. deinde pro hac senta expendit. regula l. sciere 29. in princ. ff. de V. O. l. cum civitas 34. ff. de edil. edicto l. sequi 17. § si impubes ff. de institu. actio. juncta explicatione Accursij ibi verbo promiscui quam probat Alexan. in dic. l. more n. 30. Decius n. 43. etsi aliter Cuja. lib. 30. ad edict. Pau. in dic. § si impubes ille tractatu 8. ad africanum in l. 41. ff. de reg. jur. Ped. fab. lib. 2. conject. cap. 11.

21. Neque hac senta retenta, quam [illegible] audivimus in regno Lusitano fuisse receptam nostro Nuncio Apostolico qui auditori suo universitatem causarum.

regni sibi Comissa delegauerat. Non obstant jura pro
Sententia affirmatiua adducta nam tex. in dic. cap. Vlt.
Vers.° officium Specialit. procedit in Conseruatoribus
ex singulari Constitutione de qua ibi et Significat Ver-
bum Volumus quo ipse tex. Vtit. quod debet nouum jus
inducere glo. Verbo Volumus in clem. 1. de off. deleg.
quod Sin fallare jus odio Conseruator. fuit Introductum
Vt quanto minus ordinariis prejudicarent vt post alios
notat Sanchez dic. n. 27. qua rone. affirmant Emã.
Rodrig. l. to. regul. q. 65. art. 6. Molina dic. disp. 29.
n. 6. hodie in literis Conseruatorijs prouideri ne eor.
jurisdictio expiret

22. 2.° non obstat tex. in dic. cap. ne aliqui.
10. nam q. ibi expendat. fidei fauor is tn. non pertinet
ad omnes casus in eo tex. Contentos, d. ad illum quem pro
ponit. in v.° et quia plus est quia Inmediate procedit q.
d. erat res omnino Integra id est nullum negotium ab in
quisitorib. viuo mandatore ceptum tunc em ex sin-
gulari fidei fauore Vult jurisdictione illorum per manda-
toris obitum non expirare ita Jason in dic. Amore.
n. 56. Sanchez dic. n. 27. ad alios v.° duos casus
expressos in dic. cap. ne aliquid. vers.° presenti Pontifice
non refert fidei fauorem, nec ad eos Verba illa in fidei fauore
possunt pertinere cum 2.m ordinarias juris regulas pro-
cedat quela positio in meritis displicet aliquib. sine
efficaci juris rone ductis quos referre non moror

23. 3.° quamuis
res hec Satis Sit Controuersa tn. inter omnes Constat quod
si diuerse Cause in vno rescripto Contra vnam I. Contra
diuersas personas sit inter se ad inuicem Conexe et judex
in vna Vti Incipiat jurisd. quoad Ceteras jurisdictio
perpetuat. ex reg. l. manet ss. § si viuo Kamquumque.

ff. de rigo. gest. l. heres 40 ff. pro socio l. 1. in prin. de fidejus. tuto. l. vlt. C. de dubb. vbi ita comuniter DD. in cap. pastoralis 28. § quoniam hoc tit. Jason dict. n. 56. Sanchez d. n. 21. et alij apud DD. maxime recepturi, quod si causae initio de omnibus sit separatae et ut diversae in uno rescripto proponantur in una quae judex procedat, non ideo quo ad ceteras perpetuasse jurisdictionem, quo in hoc casu non intelliguntur mandatum quod causae expire arg. dic. l. si ceterae 19. in prin. l. qui in. 21 in prin. ff. de recep. arb. l. et. 29. § ex causa ff. de min. l. cum in una 19. ff. de apella. ita cum pluribus Sanchez sup. n. 25.

2o superior 24.

regula amplia: ut jurisdictio delegata ad eo mandatoris morte solvatur ut ipso jure sine ulla partis exceptione expiratur adeo ut neque etiam de illius consensu delegatus amplius causam persequi possit cap. vlt. vers. sui officium ibi ipso jure hoc tit. in 6o cap. si cui 36. ibi expirat omnino de preben. in 6o juncta reg. privatorum C. de jurisd. cap. judex vers. sic ex tunc hoc tit. in 6o ita docet glo. 2 in cap. cum venisset 21. de testib. et alij apud Sanchez sup. n. 40 Basil. lib. 5. de matri. cap. 23. n. 17. Moneta de conserva. cap. 10. n. 11.

Nec obstat tex. in dic. cap. cum venisset 25. et in cap. penul. hoc tit. in 6o in quib. probari videtur necessaria ee. exceptione et appellatione litigatorum adhoc ut jurisd. dissolvatur ex quib. ita docent plures citati a Sanchez sup. n. 39. nam omissis alijs solutio. dicendum est sentum dic. cap. penul. referendum ee. ad exceptionem intentionis facti quod supponendum est non consulti an delegatus re integra obijsset ut in cap. gratum 20. hoc tit. tunc enim pt. ee. vera causa 2ma qua litigator possit contendere delegante re integra decessisse necessario erit in eo casu

et exceptio et apellatio ut in dic. cap. cum venisset 25. q.d. conjungendum est cum dic. cap. gratum cum eiusdem sit pontificis

C. 5. Nec obstant verba dic. cap. cum venisset 25. ver. sive per necapellatio nam illud tn. probat q. si in casu dubio mortis delegantis re integra et ex eo apellatio interponatur q. ex ea causa litigator contenderit jurisdem delegatam ~~ex pers~~ ~~pensatam~~ fuisse extinctam, et contra v. judicis jurisdem delegatam ee. perpensatam et postea isque apellauit coram judice a quo compareat et respondeat testes quos producat ut apellationi tacite renuntiare d. cap. gratum in fine que apellatio propter tacitam renuntiationem non pt. impediri quin sententia pontifice confirmet. Unde aparet judicem a quo in dic. cap. cum venisset non procedere quasi ex consensu partis que petiit jurisdm d. magis ex eo q. ipse judex nitebat. jurisd. morte delegantis no fuisse extinctam quod et ipse litigator vi ipsa agnouit ut tacite a d. renuntiatio

apelationis C. 6. 3.o superior reg. extenditur. ut nec etz. interueniente ignorantia obitus delegantis re integra conualeseant e gesta a delegato illius ignaro. argo. d. cap. gratum 20. hoc tit. ita docent doctores. verbo ignorassent in l. cum qui 91. ff. de reb. cred. glo. verbo tenerat in clemen. 1. de renunt. Cobar. pract. cap. 11. n. 2. Molin. dic. tit. 2. in prelud. n. 99. cum plurib. Sanc. lib. 3. de matrim. disp. 22. n. 55. = d. hec ita procedunt, si modo sola judicis ignorantia interueniat: non ita si illa fuerit cons. et prouabilis quo casu gesta a delegato rata habebunt. non tantum propter com errorem d. etz. propter utilitate publicam causa sapiendarum litium ex reg. l. Barbarius de off. pret. et ita docet plures apud Sanchez ubi proxime n. 59. Mol. dic. tract. 5. disp. 20. n. 8. ~

Hec tn. extensio no procedit in ceteris mandati priuatis in quib. licet mandatoris morte ignorata soluat. mandatum utilitatis tn. causa fuit jure singulari receptum ne alias mandatarij afficerent damno ut prodiis que ignorantes post mortem mandatoris gesserunt, actio mandati competat quatenus eius interesit. l. int. 26. si manda-

tem

num 19. l. si procedente 58. ff. mandati §. certe Inst. eodem similitque debitory pignoratione solvente, liberentur dic. l. cuiusqui 41. vers. placebat dic. l. inter 26. vers. siquis l. cum pater 77. §. mevio de leg. 2. l. hoc jure 19. §. siquis junta vers. sin am. ff. de dona. dixi quatenus eius interesset ut significarem ultra interesse gesta a mandatariis ex ignorantio non valere, quasi deficiente rone. utilitatis et juris singularis dic. l. cuiusqui 41. vers. quas vero et vers. nam etsi tibi l. 2. §. pertul. ff. de dona. cap. dudum 19. vers. ad instar de preben. in 6.° explicant post ordinarios donel. lib. 16. comen. cap. 23. vers. ipliso Cuja. tract. 8. ad Africam indic. l. cuiusqui 41. et lib. 6. respon. Papin. indic. §. mevio Cobar. dic. cap. 11. a n. 1. Manti. lib. 7. de taci. tit. 23. a n. 45. late Pinel. lib. 2. select. cap. 6. qui omnes tractant de intellectu difficilis l. ult. ff. de solu. l. fundi 33. §. 1. ff. de acqui. poss. l. mandatum 57. ff. mandati quam post donel. et Cuja. atque alios nos olim fusius explicuimus in cap. quamvis 6. a n. 12. hoc tit. in 6.°

De Potestate mandata in rescriptis gratiæ, an per obitum concedentis solvatur.

Caput 5.m

Diximus jurisdictionem mandatam in rescriptis Justitiæ mandatoris morte re integra dissolvi nunc superest videamus de potestate delegata in rescriptis gratiæ et sane exploratum est superiorum regulam limitari precipue in literis gratiosis gratiæ em. re integra per obitum concedentis no expirat [in quin.] cap. si super g. hoc tit. in 6.° cap. si cui 36. de preben. in 6.° illustrant et explicant post ordinarios utrobique et in cap. relatum 19. hoc tit. Menoq. consil. 920. Gutierrez lib. 2. cano. cap. 17. et lib. 2. pract. q. 74. et 75. Goncal. ad reg. 8. glo. 12. a n. 32. Sanchez lib. 8. de matri. ~~capite~~ disp. 28. a n. 64. Moli. de Just. et ju. tract. 5. disp. 20.

Cenedo lib. 1. Cano. q. 37. a n. 1. Basil. lib. 8. de matrim. cap. 19. §. 1. Garcia de Benef. 6. p. cap. 2. a n. 300.

2. Sed haec limitatio praeterquam pugnat cum reg. l. Mandatum §. Mandati et cum superioribus repugnat etiam in specie cum dic. cap. Si cui 36. vers. Secus ubi cavet gratiam a pontifice datam de provisione beneficij certae personae faciendae omnino expirare si concedens re integra moriatur. Cuius difficultatis solvendae causa omissis multis traditis a superioribus citatis et a Molina tit. 2. in prel. n. 107. in primis dicendum est ius singulare versari in literis gratiosis ex quadam equitate contra strictum iuris rigorem ut satis significant dic. cap. si super g. et dic. cap. Si cui 36. huius verbo singularis iuris ratio petenda ex reg. decet 18. in 6. l. 2. C. de praepositis agentium lib. 12. tum etiam ex tacita concedentis mente qui sicut in gratia liberalem se praebuit ita etiam creditur voluisse gratiam durare post eius obitum sicut in specie l. Si vero 12. §. Ult. cum l. sequen. ff. mandati et aliis. Cessat iam prior difficultas petita ex reg. dic. l. mandatum cum similibus.

3. Difficilior explicatus habet tex. in dic. cap. Si cui 36. vers. Secus ut quae recum superioribus consonant DD. communiter multum interesse existimant inter gratiam iam factam de qua accipiunt dic. cap. si super g. et dic. cap. Si cui in prin. et inter gratiam faciendam quam morte concedentis expirare contendunt ex dic. cap. Si cui vers. Secus, ita gl. in dictis iurib. et alij plures apud Sanchez et Garcia ubi sup. a n. 301. de quibus hic cum difficultas explicatione indiget et ut in hac re certae regulae praescribantur, ad quas casus plerunque occurrentes referri possint

4. 1.° observandum est quod si gratia pertinet ad eum cui collata est et ad nullius alterius exe-

cutione pendet tunc gratia censet. iam facta ita ut sine dubio morte concedentis nō expiret juxta tex. ita accipiendum in dic. cap. si super g. qui absolute loquit. de gratia facta cuius rei exemplum fingi pt. q. Pontifex f. epūs. per se cum aliquo dispensant non v. alijs dispensandum committit unde sit facultatem testandi epūs. concessam se integra morte pontificis concedentis non expirare Gutie. dic. q. 79. Barbo. L. diuortio §. q. in anno n. 20. ff. solu. mat. Sanchez supra n. 22 Garc. dic. cap. 2. n. 328. et mutata senta docuit Covar. cap. cum in officijs n. 22. de testam. = idem dicendū est in facultate non visitandi, Sanchez sup. n. 78. et in licentijs edendi carnes seu lacticinia diebus vetitis non jejunandi celebrandi extra ~~locum~~ sacrum in priuato oratorio Nabar. in cap. placuit n. 163. de penit. dist. 6. Sanchez a n. 76. idem receptum est in indulgentijs concessis per cruciatam aut jubileum elegant. Mensq. dic. cons. 920. Garcia sup. n. 328. ~~proponitur et alia spes~~

Proponit. et alia spēs. gratiæ faciendi. cap. si cui 36. in prin. qd facultas data est Titio v.g. prouidendi beneficia certis personis incertis d. idoneis in qua spē. q. talis facultas gratiam continet ipsius prouisuri ad quem dirigit. et a nullius executione pendet l. simil. contineat gratiam illorum quibus postea beneficia ss. conferenda q. tn. gratia ipsi prouisuro non v. alijs quibus tenenti ss. facta censetur merito definit tex. morte concedentis nō expirare ut ibi agnoscunt DD. idem dicentes etc. si talis facultas conferendi beneficia data sint personis nominatis quib. debeant conferri, si m. non in illarum d. collatoris fauorem sit concessa ex dic. cap. si cui 36. vers. secus per argum a contrario notat post alios sup. n. 81. q. multo magis probandum in facultate ad dispensandum

5.

cum personis incertis tunc enim creditur gratia facta quo ad dispensantem. ita cum multis Sanchez n. 80. Molin. dic. disp. 20. n. 3. ubi n. 5. notat docet idem ac dicendum in privilegiis commutandi vota, ac solvendi, et similib. concessis religiosis, de quaestione re Suarez to. 2. de relig. lib. 6. de voto cap. 16. a n. 2.

6. 2.° observandum est quod si ... cipt. gratia non dirigat. ad eum cui gratia fit, sed ad alium ad cuius ministerio pendet in hac specie multum interest an pendeat ab illo tamquam executore voluntario an v.° tamquam ab executore necessario. 1.° casu gratia per obitum concedentis re integra expirabit iuxta lex. sic necessario accipiendum in dic. cap. si cui 36. vers.° secus, 2.° v.° casu gratia perpetuo durabit licet concedens re integra moriatur q.d non obscure colligitur ex cap. penul. et ult. de conces. preben. in 6.° in quib. iurib. disponitur mandata de providendo pro certis et nominatis personis ad alios directa morte concedentium non expirare nisi revocent. =

7. Quae distinctio ut apertior fiat sciendum est literas gratiosas super beneficiorum provisione dupliciter concedi solitas, aliquando per modum facultatis q.d simpliciter facultas datur. alicui v.g. conferendi beneficium Petro quod alias conferre non poterat, de quo literarum genere mentio extat in cap. cum aliquib. 4. de rescrip. in 6.° aliquando per modum praecepti quae simpliciter vocari solent mandata de providendo quibus ordinariis praecipit. conferre beneficia mandatariis de quib. sermo habet. in cap. mandatum 38. cap. literis 39. cap. a nobis 40. de rescrip. cap. 1. cap. ult. de conces. preben. in 6.° inter quae literarum genera illa quo ad rem propositam nobilis differentia elucet quod literae facultatis cum neque contineant gratiam illis ad quem diriguntur. licet per eas detur eidem facultas

tas providendi tenent. tn. nominatis personis conferre pro quib. emanarunt, neque eadem gratiam contineant per- sone providende cum jus non queratur. ad compellendum executorem pro faciendo sibi provisione d. in volunta- te executoris manet id circo cum neutrius gratiam contineant sit cons. ad exemplum ceteror. mandatorium que gratiosa non ss. re integra morte concedentis expirare ut alleg. de qua sup. = Diversum est in mandatis de pro- videndo que lz. gratiam non contineant provisioni dum certe persone conferre tenent. continent tn. gratiam fac- tam illi pro quo emanarunt cum per ea jus queratur ad rem t. ad implorandum officium executoris qui compellat ordinarium ut juxta formam mandati provideat eidem quo casu ordinarius censet. executor necessarius: nam lz. regularit. collatio ab ordin.° facta rata habeat. eti. si contra mandatum faciat pena tn. coherceri debet cap. di soli. 6. vers.° lz. et vers.° nisi de concess. preb. in 6. unde cum mandata de providendo gratiam iam factam contineant con- cedentis morte eti. re integra non finiunt. ex reg. cap. si su- per g. hoc tit. in 6°. ita docent plures relati a Sanchez sup. n. 87. et antea precensit Vald. in l. mandatum oppost. 4. c. mandati Moli. dic. disp. 20. n. 2. et ad has spes. a nobis observatas reducenda est illa receptissima ha- bitio int. gratiam factam et faciendam

Ex qua diffa. ita expli- cata colligit. interp.° ad dic. cap. si cui 30. vers.° secus ubi habet. sermo de literis facultatis ut patet ibi sit data po- testas quo casu cum dirigant. ad eum a cuius ministerio pendeant tamquam ab executore voluntario nec eiusde gratiam contineant neq. eti. illius pro quo emanarunt si modo presens status inspiciat. non mirum si concedentis morte re integra expiret. quam expositionem non curat verbum mandatum, cum accipi soleat in jure pro com- missione, nec item illa verba ibi gratiam t. favorem ss.

em explicanda inspecto futuro eventu idest sequuta provisione ita exponunt Rebuff. et alij citati a Sanchez d. n. 81. licet dissentiat Garcia dic. cap. 2. n. 312.

9. 2.° colligit.

Rescripto perquem solet ordinarius committi dispensandi inter personas certas super impedimentis matrij. f. superalijs concedentis morte re integra non expirare si m.e facultas non illorum voluntati relinquat. d. magis precipiat. eisdem q. si preces veritate nitant. dispenset nam cum in hac sp.e ordinarij executores fiant necessarij non voluntarij, eisdem q. non tam substancia dispensationis que tacite a pontifice facta intelligit. d. sola executio committat. in inquirenda precum veritate succedit sent.a dic. cap. si cui 36. in prin. docent post alios Enriq. lib. 7. summ. cap. 21. n. 1. et lib. 12. cap. 2. n. 4. et cap. 3. n. ult. Suar. de censu. disp. 41. sect. 2. et dic. lib. 6. de voto cap. 16. n. 2. Sanchez dic. n. 81. et 89. Moli. dic. disp. 28. n. 4. Cenedo dic. q. 38. n. 20. Garcia dic. cap. 2. n. 312. et 314.

10. 3.° ex superiorib. illucet resp. ad l. 4.m ff. de manumissis vindicta ubi si pater filio permitat servum manumittere, significat. cessante libertatis favore quod ipsa lex. nitit. debuisse juxta juris ordinarij regulas mandatum re integra expirare nec jubebat mandatum de quo ibi ad instar gratiæ stimandum dum servus manumitti permittebat. inducta regula dic. cap. si super q. nam licet Monacha in dic. cap. si cui 36. dupliciter respondere nitat. planius dici potest in sp.e dic. l. 4. intelligendum filium executorem voluntarium cum pater solum permiserit filio manumittere ex reg. l. non quidquid ff. de judicijs. unde non mirum si re integra mandatum patris de manumittendo servum attento jure stricto morte eius expiravit

multo minus momenti erat ignorantia mortis patris ex reg. l. inter 26. ff. mandati hec enim tantum locum habet in his in quib. mandatarius in damno moratur in quo numero libertatis prestatio non recensenda ex qua filius damno ullo non afficiebat. unde recte Julian. scribit in dic. l. 9. speciali libertatis favore libertatem a filio impositam servo post mortem patris ignoratam valere utique: Pinel. lib. 2. select. cap. 6. n. 16.

Neque quesitum 19. 11.
§. Julia. ff. qui et a quib. respondent enim multipliciter Menoch. lib. 1. de arbi. q. 67. n. 26. Mantica dic. tit. 23. n. 53. quib. omissis brevit. dicendum Paulum ibi voluisse Juliani sententiam de qua in dic. l. 9. declarare atque ita e in eadem spe. non negat Paulus servum a filio manumissum liberum non fuisse sed tantum affirmat non fieri liberum vindicta q.a cum hic manumissionis modus esset plenissimus ex Ulpia. in frag. tit. 1. §. 9. et inter vivos tantum fieret §. 1. Inst. de liber. et solum ab eo fieri posset qui plenum dominij jus in servum haberet ex Ulpia. dic. tit. 1. merito quasi his duobus requisitis deficientib. in filio manumissore scribit Paul. servo libertatem vindicta non obtingere ita explicant Pichar. n. 10. §. recte Inst. manda. Morla dic. tit. 2. in preludijs n. 102. mutuati ambo hanc interpretationem a preceptorib. suis §. paulo alit. explicat Pinel. dic. cap. 6. n. 17.

Sed quod diximus 12.
ex senta dic. cap. si super g. hoc tit. in 6. licet de plano procedat in gratiis a pontifice concessis eque tamen locum habere debet in gratijs a b inferiorib. datis cum in omnibus vigeat ratio. regule decet 18. in 6. et superiores rationes a nobis supra a n. 2. tradite. unde licentia epi. ad audiendas confessiones morte eius non expirat quod non solum procedit

in simplici expositione seu aprobatione Mendicantium ex extrava. 1. Vers.º datam de priuil. int. comunes notat garcia dic. cap. 2. n. 320. d. lz. in alia aprobatione de qua Tiden. sessio. 23. de refor. cap. 15. et in delegatione juris dictionis ad absoluendum a peccatis docet Naba. dic. cap. placuit n. 163. Enriquez lib. 6. sume cap. 6. n. 6. Suar. to. 4. de penit. disp. 26. sect. 3. a n. 6. Gar. sup. a n. 321. Sanchez sup. a n. 71. idem admitentes in licentijs episcoporum ad eligendos confessores et in literis dimissorijs datis a proprio epo. aut capitulo sede uacante ad ordines recipiendos docet Gutie. lib. 2. Cano. cap. 17. a n. 2. Sanchez sup. n. 83. Cenedo dic. q. 38. a n. 5. Alio artic.

13. gratia re integra non expirat ulz. tempore mortis concedentis gratia nondum suscepta sit a beo cui facta fuit adeo eo uti capit poteirt argo cap. si tibi 17. Vers.º ipse tn. de preben. in 6.º cap. 3. de off. leg. in 6.º cap. ult. de conces. prebende in 6.º cuius rei exemplo idem receptum ee. solet in mandato dotis seu in alia causa pia quod in mandato dotis solet probari in L. si ego 9. §. si res ff. de jure do. et in mandato ad pias causas solet deduci ex cap. exiit Vers. in eo V.º casu de V.S. in 6.º; d. utraq; traditio lz. in usu forensi recipienda sit, in strictatn̄ ~~leg~~ disp.º Verarum est ~~ut~~ cum facile recedi non oporteat a reg. l. mandatum C. mandati nec contrarium euincit. ex dic. §. si res qui tex. de mandato non loquit. d. L. de contractu innominato habente aliquam mandati similitudinem L. de conuentione dotis nominata de qua re qui plura uellit pro uera dic. §. si res explicatione adeat Barbo. in rub. 4. p. a n. 37. ff. solu. mat. Mane. dic. tit. 23. a n. 55. fab. lib. 8. conject. cap. 9.

plene Amaya lib. 2. obserua. 4. a n. 13. multo minus vellet dic. cap. exiit vers. in eo vero cassu de quo videndi Cobar. lib. 1. Varia. cap. 24. n. 26. Mant. sup. a n. 57. qui docent ibi non tractari de mandato v. de donat.e pecuniæ v. alterius rei ad vtilitatem monachorum circa quam rem occurrit aliud dubium de quo pontifex ibi q.d bene explicant Cobar. et Mant. vbi proxime.

Preterea adeo gratia re integra non expirat vt idem etq. procedat in jurisd.e deleg.æ ad gratiam exequendam cuius rei etq. Varias afferat rationes dic. cap. si super g. quas ibi explicat glo. pen. et vlt. inter eas tn. illa præcipua est quod jurisdictio pro exequenda gratia sit eius accessoria quæ vero exprimit. in dic. cap. si super g. vers.o quam veluti ita Abas et decius in cap. constitutus eq. nota 6. vlt. de Verb. sig. Cobar. pract. cap. 11. n. 2. Mantica sup. n. 9d. Sanchez supra. n. 43 Moli. sup. a n. 1. Garcia dic. cap. 2. a n. 296. quæ traditio non tantum procedit in meris executorib. gratiæ deputatis sine potestate cognoscendi v. etq. in illis quib. jurisdictio mandat. cum cogn.e causæ et partis citatione, ~~quod~~ pone Pontificem mandasse Titio vt conferat beneficium Mevio audito prius possessore et vocatis qui fuerint vocandi v. similit. in vtroq. tn. cassu cum vigeant rones. dic. cap. si super et executorum potestas accedat gratiæ non mirum si ad exem plum eius re integra non expiret. quod etq. aperte probat. ex dic. cap. si cui 36. vbi in potestate data ad exequend.m gratiam ponit. clausula contradictores etq. cuius clausulæ virtus est facere rescriptum ~~conditionale~~ jurisdictionale et tn.o adhuc in eo cassu diserte cauet. gratiam re integra non finiri ita Sanchez post alios dic. n. 43.

14.

vers.° 3. Garcia sup. n. 309. & 3. dissentiant dominicus in dic. cap. si sup. n. 7. vers.° d. pone Gigas de pensio. q. 95. n. 5. Menoc. lib. 1. varia. q. 4. a n. 74. Sanch. sibi parum constans dic. disp. 28. n. 95. in fi. juncto vers.° n. 36. vers. 3.

L 5. Rursus superiora procedunt non tantum q.do executores deputant. in eadem bulla in qua gratia fit quod solet expediri per cameram in forma gratiosa et executoria simul ponunt. in eadem bulla d. etc. cum in diversis literis nominant. quod frequentius fit. Solet enim cancellaria apostolica literas in forma gratiosa super provisione beneficij v.g. expedire in una bulla habentes cordas sericas. executores v. nominare in alia bulla separata sub eadem data habente cordas canapi que vocat. executoria idque observat in gratia facta per literas in forma dignum cum executoribus nominatis tunc enim expediunt. due bulle utraq. cum cordis canapi quarum bullarum tenorem ponit flamin. lib. 8. de resigna. q. 7. n. 109. et 188. explicat Gar. dic. cap. 2.a n. 1. nam cum in utroq. casu potestas executorium gratie accedat succedit. Io. dic. cap. si super q. ubi ita agnoscere vident. omnes et expresse docuit Nabb. in cap. cum contingat 1. de causa nullitatis n. 4. de rescrip. & Abbas in dic. cap. constitutus n. 5. felinus in cap. ad audientiam 31. n. ult. vers.° videtur. de rescrip. differentiam constituant int. executores gratie deputatos in eadem & in diversa bulla.

L 6. Ulterius superiora extendunt. utnora solum in rescriptis gratie d. etc. in rescriptis justitie idem procedat sim.° non jurisdictio d. tantum executio comitat. pone judicem mandasse Titio ut nuntio ut petrum induceret in possessionem in hac spe. mortuo judice s.s. qui contendant non expirare mandatum et posse Titium illud exequi q.a sola

et Maior exequtio Mandata fuit. ita docuit Barto. in l. fundi §3. n. 4. ff. de aequi. poss. Motus argo. dic. cap. si super g. sequunt. alij dequib. Cobar. dec. cap. 11. n. 2. vers.o 4. Mantica dic. tit. 23. n. 49. idem etiam generalit. admittentes in aliquocunq. mandato Necessario ex dic. l. fundi §. ult. ubi Barto. et post alios Mantica sup. a n. 45. d. nec traditio quamuis in usu forensi sit recipienda, contrarium tn. attenta stricta juris rone. verius est qa. tex. in dic. cap. si super g. illa rone non nitit. qd. sola exequutio mandata sit, d. quod exequutio gratie accedat et ut talis illius naturam imitari debeat argo l. si cum 10. §. qui injuriarum ff. siquis cautio.

Q. que altinus tradidimus de executoribus gratiarum aliquot insignitas exceptiones habent. Primo est ut solum procedant in potestate executorum accessoria gratie non v. si principalit. et separatim data sit tunc enim. accessante rone dic. cap. si super dicendum est potestatem executorum re integra finiri ex reg. cap. h. 30. hoc tit. docet post alios Sanches sup. n. 43. vers.o non tn. quib. cons. est quod si super gratie iam facta oriatur inter partes controuersia cuius dirimende causa judex delegatus seu executor datus sit jurisdictio re integra expirabit qr. non accessorie d. principalit. ad gratiam datus est. 17.

2.o Superiora locum non habent in conseruatorib. privilegiorum quorum potestas concedentis morte re integra soluit. accessante rone dic. cap. si super g. vers.o nec gratiam quippe exploratum satis est privilegia talia adhuc inutilia non fieri h. potestas conseruatorum finiat. cum semper durent et ea illis etiam sine conseruatore agi et exerceri possint, intendit aperte cap. ult. vers.o officium ibi quadcunque. ubi notauit glo. hoc tit. in 6. docet post alios Sanches sup. n. 43. vers.o tandem audiet 18.

qd. hec Conservatorum potestas non accessorie d. princi-
palit. ad ipsa privilegia dat. tuenda dat. . Hodie tn. hec
traditio in praxi circa Conservatorum potestatem non ser-
uat. propter ampliorem formam quam habent religi-
ones in suis Conservatoriis de quib. Moli. dic. tract. 5.
disp. 29. n. 6. Emanuel Rodrig. l. to. regul. q. 69. art.
6.

19. 3.o Superiora accipienda in executorib. gratie facte
non v.o in executorib. gratis faciende ita Franciscus et
Graniel Centi a Sanchez n. 43. vers. nec procedit

Pro coro-
20. nide monendi ctis tradita huc usque de potestate dele-
gata morte delegantis soluenda tam in rescriptis Justi-
tiæ quam gratiæ hodie nostabilit. ee. mutata eo qd.
novi pontifices soleant cum succedunt, revalidare om-
nes literas gratiæ et Justitiæ, que a predecessorib. suis an-
te annum a die obitus fuerant date, et judicibus
Executorib. commissi te non fuerunt, idque cepit
introduci causa vitandi prejudicii partium qd. inter re-
gulas Cancellariæ velabitur et est, atque hodie reg. 22. dicit.
que de revaliditate literarum predecessorij notat Gon-
calez ad reg. 8. glo. 12. n. 52. Gar. dic. cap. 2. n. 336.
et hec sint satis de gratijs pontificijs

[illegible] tit. [illegible] de rescriptis

a D. Ferdinando [illegible]

anno 1656.

[illegible] pro[illegible] Comment[illegible] de Rescriptis, quem [illegible] tit. [illegible] Scripsimus [illegible] generaliter [illegible] tit. [illegible] elementa [illegible] aliquot [illegible] epistolas [illegible] in hoc tit. insertas [illegible]. Omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad alias decretales, quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rescripti [illegible] et [illegible] [illegible] opere [illegible] [illegible].

2.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] constitutionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] l. [illegible] et in l. [illegible] §. [illegible] quod [illegible] causa, [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] aliquot [illegible] in his [illegible] [illegible] [illegible] constitutiones et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] imperatore [illegible] C. de [illegible] [illegible] 17. ff. de [illegible] [illegible] l. imperato[illegible] [illegible] ff. de contrahenda emptione et [illegible] [illegible]

3.

Constitutiones S[illegible]

Ob. Momentum agentes [illegible] [illegible] Germanicum Constitutiones in [illegible] [illegible], editum, [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] edebatur dicitur quo [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible], decretum quo [illegible] aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libelli supplicantis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] explicat Covarr. lib. 1. Com. cap. 16. [illegible] lib. 1. Com. cap. 3. [illegible] [illegible] in L. 1. ff. de Const. princ. [illegible] [illegible] Constitutiones [illegible] [illegible] [illegible] Omnes [illegible] ac generales [illegible] in edictis [illegible] procedit L. 3. C. de Legib. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Interlocutionibus [illegible] [illegible] [illegible] leges privatae non [illegible] generales [illegible] L. 2. et 3. C. de Legib. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in L. ult. C. eod. [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] Covar. [illegible] cap. 16. n. 7. [illegible] ad [illegible] Const. princ. [illegible] Sententiam [illegible] videri Correctam [illegible] L. ult. C. [illegible]

4.

Conciliat. L. 2. et 3. C. de legib. cum L. ult. C. eodem

[illegible] compendii causa [illegible] solet exponi [illegible] in [illegible] [illegible] magis placet [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] intelligatur aut [illegible] inter certas personas, an princeps decreto aut rescripto suo legem aliquam dubiam declarat [illegible] casu [illegible] decretum interlocutionem aut rescriptum [illegible] [illegible] [illegible] leges quoad omnes [illegible] tantum quoad personas nominatas. [illegible] [illegible] [illegible] definitivas

et interlocutoria, ut plerique [illegible] Principis [illegible] inter [illegible] [illegible] et privatum [illegible] [illegible]. [illegible] Donel. [illegible] cap. 9. [illegible] [illegible] [illegible] ex consultatione [illegible] sive [illegible] principis [illegible] leges et privatas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principi est quod [illegible] valet [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. [illegible] privilegii [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] inter partes [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de legib. [illegible] [illegible] [illegible] 2. [illegible] [illegible] [illegible] cap. 6. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2. [illegible] § 4. n. 27, Salmes lib. 2. de [illegible], n. 4. [illegible] [illegible] n. 4. [illegible] lib. 3. de leg. cap. 15. n. 22.

Plane in 2.° casu aliud dicendum est. 5.
Cum princeps occasione alicuius controversiae [illegible] [illegible] [illegible] dubium [illegible] sententiam [illegible] [illegible] [illegible] declaratio [illegible] legis universalis [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] declaratio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per interlocutionem sive per [illegible] et [illegible] explicanda est l. ult. C. de leg. cum [illegible] [illegible] n. 22, [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] a n. 452. [illegible] de leg. [illegible] 2. sect. 8. [illegible] [illegible] lib. [illegible] 71. n. 6. et ad hunc casum aptanda [illegible] [illegible] [illegible] Ulpian. ait decreta et interlocutiones leges esse. Accidendum est ex casu quo princeps animum habeat legis condendae. [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible]

sentent. [illegible] ita accipiens ut eum simpliciter a-
gere dixit significant generaliter [illegible]. si ad deducta
referat. [illegible] ad intelligendum parata
[illegible] scripta respiciat.

6. Specialis ipsius recipiendum
l. 3. §. divus ff. [illegible] rescriptum
[illegible] generale [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] generaliter [illegible] lege [illegible]
[illegible] l. 3. nec
[illegible] generale [illegible]
[illegible] l. [illegible]
[illegible] l. divi [illegible] ad l. [illegible]
§. [illegible] ff. de haered. [illegible]
[illegible]
[illegible] constituere
[illegible] generalis recipiendum [illegible]
gendum [illegible] solum [illegible]
[illegible] generali [illegible]
n. 2. [illegible] n. 9. [illegible]
Petrus Gregor. lib. 1. de rescript. [illegible]
[illegible]
[illegible] exemplo [illegible]
[illegible] causis [illegible]
[illegible] de legib. [illegible]
[illegible] decis. 228. Menoch. lib. 1. praesump. [illegible]
[illegible] consil. 243. [illegible] decis. 212.

7. Quae tamen
[illegible] ad l. [illegible] c. 9. 3. [illegible]
[illegible]

[illegible] ego obligata proprio epo. cum [illegible] in lit-
teris similib. servandas ee. ait [illegible] procede-
caso [illegible] alias canon. [illegible] posuit de
jure illam sentam generalr. [illegible] aperte
significant [illegible] ibi firmam [illegible] conditio-
nibus praescriptis [illegible] colligit ex [illegible] multis [illegible].
2. q. 1. [illegible] n. 1.

[illegible] hi omnib. [illegible]
quod [illegible] rescripta pro lege non servanda [illegible]
[illegible] colligit ex [illegible] ad [illegible]
si [illegible] mandati quib. [illegible]
[illegible] contra [illegible] respondent quod in [illegible]
fuerint [illegible] pro lege servarent [illegible] emendan-
[illegible] cap. [illegible] aliud [illegible]
[illegible] pupillus [illegible]
[illegible] respondendum et non omnia rescrip-
ta semper et [illegible] loco legis servari [illegible] illa tantum
quae [illegible] generalia ee. [illegible]
[illegible] n. 6. [illegible]
[illegible] legis generalis non habebant [illegible] singu-
lis [illegible] personas [illegible] docent
[illegible] cap. 6. [illegible] rescripta et [illegible]
[illegible] eadem [illegible] cap. [illegible]
[illegible] et hic non invaluerunt [illegible]
[illegible] paulus in [illegible]
rescripto [illegible] scribere quod forsitan non invalue-
rat et in quaestione [illegible] sententia [illegible] con-
tra rescriptum [illegible] fuit [illegible]
[illegible] hered. [illegible] paulo [illegible]

docent Cajet. lib. q. Thom. eap. [illegible] fab. lib. 4. conje. cap. 3. dub. Valentia lib. 1. illust. [illegible] 1. cap. 7. n. 69. neque haec sententia continuat [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] admisit [illegible] [illegible] Rationali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d. in [illegible] [illegible] [illegible]

9. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap. 3. 5. [illegible] dispen- [illegible] ubi proponit̃ quandam pontificis sententiam quae [illegible] matrimonium ratum [illegible] per subsequen- tem copulam consumato et tamen illa sententia non obstat [illegible] generaliter [illegible] habere [illegible] ut videre docent Co- [illegible] d. [illegible] n. 24. Sanchez lib. [illegible] n. 4. non posse pontifex lege [illegible] [illegible] [illegible] matrimonij rati [illegible] pontifices concedant plerique ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pontificia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generaliter [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] lib. 6. [illegible] cap. 3. [illegible] 2. 3. [illegible] lib. [illegible] cap. 4. n. 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] tantum [illegible] [illegible] prodi[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pontificis [illegible] [illegible] [illegible] pro- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facere [illegible] cap. ex publico [illegible] [illegible] [illegible] n. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] quando 4. [illegible] [illegible] d. q. 3. Vidal. lib. 4. de pontifice cap. [illegible]

[illegible]

[illegible] Constitutiones [illegible]

[illegible] Comonia [illegible]

[illegible] quodcumque [illegible]

[illegible]

[illegible] appellationes [illegible]

[illegible] antiquiores [illegible]

[illegible] Cum [illegible]

[illegible] Cum tradidit [illegible]

[illegible]

julij Consil. 2. a n. 65.

[illegible] et alia due exceptiones [illegible]

ut [illegible] non communicat[illegible] cum alterius

[illegible] illud contempsit [illegible] qualedat [illegible]

[illegible] ad versam [illegible] jam [illegible]

[illegible] Sit argo. [illegible] [illegible]

[illegible] Senatu Lusitano [illegible]

[illegible] expressamente renunciada [illegible]

[illegible] et [illegible] n. 10. [illegible] Hor[illegible]

[illegible] [illegible] constitutione de

[illegible] a [illegible]

[illegible] contradicit [illegible]

[illegible] de adoptio. [illegible]

[illegible] non [illegible] ibi [illegible]

dit [illegible] expressit [illegible]

[illegible] non [illegible]

se renunciationis [illegible] non [illegible] defectu [illegible]

[illegible] non [illegible]

[illegible] rescripto [illegible] interven-

[illegible] tunc [illegible] rescripto [illegible]

[illegible] et [illegible] Valascus Consult. [illegible]

[illegible] n. 22. intelligat [illegible] etiam

de non [illegible] ex causa renunciationis [illegible]

[illegible] ipse [illegible]

continet, [illegible] non [illegible]

3. [illegible] rescripto [illegible]

[illegible] Lusitano [illegible]

[illegible] de [illegible]

de renunciatione [illegible] interpre-

[illegible] contemplationem [illegible] quod

[illegible] contra [illegible]

[illegible]

[illegible] exceptio [illegible] ut [illegible] § 3.
[illegible] 5. [illegible] [illegible]
[illegible] communi [illegible] partis [illegible]
2. [illegible] n. 2. [illegible] ex l. ult. ff. de leg. 1. [illegible]
[illegible] notabilem [illegible] n. 1.
n. 2. [illegible] Consonant [illegible] 33 ff. [illegible]
[illegible] l. 2. § 1. et § [illegible] contrarium ff. [illegible]
et [illegible]. [illegible] ergo in [illegible] non [illegible]
[illegible]. [illegible] exceptionem [illegible] n. [illegible]
l. 2. [illegible] fuit [illegible] [illegible] non
fuit datum [illegible] [illegible] ad l. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] § 4.

[illegible] praescriptionem [illegible] nunc
[illegible] praescriptionem [illegible] videamus et [illegible]
[illegible] definitio [illegible] ex [illegible]
n. 1. [illegible] n. 10. [illegible] n. 2. [illegible]
n. 6. [illegible] n. 2. [illegible] praescript.
[illegible] n. 10. [illegible] [illegible]
[illegible] n. 11. [illegible] l. 1. n. 2. [illegible]
[illegible] commissionis l. p. c. 6. [illegible]
2. p. c. 9. [illegible] n. 3. q. 135. n. 9. [illegible]
[illegible] lib. 9. c. 24. [illegible]
2. [illegible] n. 9. [illegible] [illegible]
[illegible] praescriptionem [illegible] [illegible]
[illegible] praescriptionis [illegible] [illegible]
[illegible] duplicem definitionem [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] § 5.

magis placet definitio tradita [illegible] [illegible]

qualiter praecepta dividit quod sit litteris quaesitis

respondere aliis [illegible] [illegible] ad eos in magi-

stratibus aut in judiciis, seu privatis aut consulen-

ti de jure [illegible] aut [illegible] respondet quae

definitio generaliter et [illegible] [illegible] nam [illegible]

et [illegible] [illegible] [illegible] D. Greg. lib. 2. [illegible] c. 4.

n. 6. [illegible] comprehendit [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Consiliarius [illegible] consultor qui

fiunt motu proprio [illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible]

23. de [illegible] n. 6.

L 6. Deinde subjicit quam primi Jurisconsulti

in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

a principe [illegible] [illegible] [illegible] Pontifices [illegible]

ex lib. [illegible] [illegible] [illegible] lib. [illegible] c. [illegible]

Greg. in [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Theodo. et [illegible] [illegible] [illegible] Imperatorum

et [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 16. § [illegible] [illegible] de jud. [illegible] accipit

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] advocatis [illegible]

[illegible] eadem l. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] c. [illegible] q. 25. et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] 19. § [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c. 5.

[illegible] [illegible] I. C. fuit [illegible] qui [illegible] publice

respondendi facultas [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] § et [illegible] ff. de [illegible] [illegible] Solebant

enim I. C. respondere, cum de jure [illegible] [illegible]

dicebant ut [illegible] Seneca lib. 5. de benef. c. 19.

[illegible] Diaconum [illegible] Lubaie [illegible]
[illegible] libi 3 [illegible]
[illegible] varii [illegible]
[illegible]
[illegible] manu-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Pretermit-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Inveniuntur L. magistratus ... [illegible]

Tertio generaliter per omnes magistratus singulis ... personas ... principes. Imperatores ... [illegible] ipsa proprie erat ... quibus qui magistratus ... [illegible] ... consulebant ... [illegible] ... L. ... de ... [illegible] ... 5 ... L. ... [illegible] ... consulendi ... [illegible] ... legatos ... L. ... 3 ... [illegible] ... consulebant ... principes ... L. ... C. de ... [illegible] ... 3 ... [illegible] ... generaliter ... L. ... [illegible] ... alibi quae ... [illegible] ... nominis ... [illegible] ... oraculo ... [illegible] ... explicant ... [illegible] ... 2 ... Gregor. lib. 2 ... [illegible] ... 4 ... [illegible] ... lib. 4 ... [illegible] ... adiunxit ... [illegible] ... principis.

L. 9. Denique
Quisquis aut de iure rescribit aut postulanti respondit ... [illegible] ... principes aut rescribere aut respondere soliti: rescribebant absentibus, respondebant praesentibus, ... [illegible] ... Seneca lib. 9. epist. ...

Si quando intervenit ... extremae ... tibi ... primo ... yponitur ... Vald. ... n. 21. Cap. ... 12. ...

Quod autem debemus ... 20.

... et intelligamus principis ... rescripti ... C. de precib. Imperatori ... transacto. ... ultimae principis rescripto ... Bart. ... exterarum ... principis ... in dubio ... Menoch. lib. 2. presump. ... consil. ... et ideo aliqui ... rescripto ... contra ... appellatione ... principis ... rescripta ... contra ... naturam et ... voluntatem ... rescriptum ... pr. ... principis ... non ... rescriptis ... ambiguis

[illegible] semper [illegible] in magis [illegible], conveniente [illegible] Causa [illegible], habet [illegible] super [illegible] Co. [illegible] 32. [illegible] et si verba [illegible] [illegible] [illegible] Causa [illegible] 32

[illegible]

[illegible] principum [illegible] [illegible] [illegible] exemplo [illegible] in l. Imperator [illegible] [illegible] l. ff. de [illegible] et in l. [illegible] l. 3. ff. de [illegible] et [illegible] in l. [illegible] ff. de [illegible] l. [illegible] praecedente [illegible] ff. de [illegible] 3. § [illegible] ff. [illegible] l. [illegible] § [illegible] de [illegible] [illegible] constitutionib. 33. [illegible] l. 6. ff. de [illegible] et specialiter [illegible] [illegible] capitulum in [illegible] Imperatoris [illegible] positionem [illegible] [illegible] omnem principum Constitutionem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] voluntatis. [illegible] facile [illegible] [illegible] 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principi [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

N. VIII.

[illegible]

Ad Tex. XI. Cap. 1. Sec. 1.

Academica Recitatio

N. 2.

[illegible]

[illegible] 3. [illegible] quod [illegible] ad [illegible] Hierarchiæ in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Constitut. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible] Causa appellation[illegible] [illegible] consultationi [illegible] [illegible] admittendam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] generale [illegible] speciale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2\. Quaeritur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Consuetudin[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 16. [illegible]

3\. [illegible] Causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Causam [illegible] appellatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] delegati [illegible] [illegible] clausula [illegible] ordinaria in [illegible] Consuetud. [illegible] [illegible] [illegible] appellare [illegible] [illegible] appellari [illegible]

petenda ut in materia pendente innovetur quae proprie pertinet ad tit. de noviter.

5\. Quae Pontifex ait in brevi appellatione alicuius ... generaliter esse indultum ... habere ...

[illegible]

Staria ... q. 5. et ideo appellatio Comune auxilium dicit. l. 3. §. vers ff. nem. ratam haberi. Ut proinde fiat quibus eadem fuisse impetratum quod iure Comune erat Indultum ex reg. l. unica C. de thesau. lib. 10. l. quae sub Conditione 4. §. ult. ff. de Conditio. Insti. l. 2. §. ult. ff. ad municipalem q. in hoc 30. de paenit.

6\. Quam difficile. ut soluant Interpretes multa Comuni. et hanc clausulam libere appellandi glo. hic tres solutiones adfert quas plene examinat Bellonius hic an. 10. Abbas an. 4. Ripa a n. 24. Veroyus an. 22. Barba. an. 32. Burgos an. 71 Timola n. 7. Po. Greg. n. 6. alteram tradit Sstrein. hic quam probat Abbas n. 9. felin. n. 3. aliam Veroyus n. 35. Cenedo ad decretales Collect. 123. aliam Germon. lib. 1. animad. cap. 10. Quibus omissis paucis ab horrendo nos expediemus ut dicamus quod quando per literas apostolicas

tolicas Titio v.g. indulget. Ut libere sibi liceat apellare aliquid amplius concedi quam quod jure com. permissum est nam et illud concedit. ne possit ab aliquo judice concedii cum apellaverint quod lz. alz. jure com. item caveat. D. L. Imperator 25. Credibile tn. et in hoc rescripto additas fuisse penas contra impedientes et gravantes eos qui sub apostolica protectione. s. ea cp. ad audientiam 34. de apella. cp. recepimus & cp. ex parte 12. de ... idque significat verba integre ... tex. ibi litteris apostolicis protectionis et datis fuisse judices ad tuendum provocant. ab injusta judicis apellatione recurrentis deinde et illud concedit. amplius qd. qd. jure com. non permittit. qd. s. non obstante aliqua lege prohibente apellatione adhuc apellare possit quo jure uti forte volebat his cui libere apellare permittebat. non obstante qd. in eadem causa sublata esset apellatio per clausulam positam in literis posterioribus.

Ex quib. apparet per clausulam libere apellandi nihil aliud videri principem concedere nisi ut habeat legitimam et consuetam apellandi facultatem non v. remissas solemnitates a jure introductas in apellationib. de quibus in L. 2. ff. de apella. cp. 1. eod. tit. in 6. quae sententia non parum suadet. ex L. si quando 35. in prin. C. de inoff. testo. ubi idem statutum est in alia simili clausula per quam libera testamenti factio concedit. ex quo tex. aperte repellitur

Contraria Senta Rigg hic n. 45. a qua merito disce-
dit Alcia. in C. 1. n. 8. de off. ordinar. et par-
tim Geimdi. d. C. 10.

8. Deinde apparet q. lz. libera
apellandi potestas tollat impedi. legis prohi-
bentis apellationem hoc ita tn. temperandum est
dummodo propter delictum apellare non vetetur quip-
pe libera apellandi potestas in eo casu non tollit
prohibitionem propter delictum cum v. simile non
sit principem velle remitere in eo casu apellationis
interdictum ut in spe C. 3. de apella. C. ei qui §. us.
et 2. q. 6. L. 2. C. quorum apellationes ita Abbas hic
n. 4. Ripa n. 32. lz. dissentire videat. glo. 1. hic
in vers.

9. Inquisitioni proponit pontifex consultationis respon-
sionem atque judices delegatis quib. mandata erat
jurisd. apellatione remota non teneri differre apella-
tioni interposite ab eo cui generalit. permissa erat
apellatio. d. hec Senta 1. fronte dubia videt. q.
in spe. nu. tex. lz. judices delegati apellatione
remota procederent cum tn. hec clausula posi-
ta in posteriori rescripto quod de priori non
fecerat mentionem utique magis ex priori quam
posteriori rescripto debebat procedere et ita apel-
lationem in ea parte fuisse admitendam
presertim q. clausula apellat. remota o-
perari non solet cum prejudicio alterius C. super
54. de off. deleg. preterea q. si pontifex in rescripto ulto
apellat. rem. certior fieret de rescripto priori quo apellatio permittebat,
minime

[illegible] appellationi [illegible] [illegible] [illegible] ... Consen[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quaesita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adjecam [illegible] [illegible] non ad [illegible] quam ad [illegible] ante[illegible] [illegible] [illegible] quisatamque apel. [illegible] clausula [illegible] appellandi [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut appellatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Consultationi [illegible] [illegible] appellationem [illegible] [illegible] [illegible] speciale mandatum [illegible] [illegible]

Secus [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mandatum generale [illegible] libera appellatio [illegible] sine causa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] L. [illegible] 30. [illegible] L. in stipulationis [illegible] [illegible] speciale mandatum [illegible] [illegible] [illegible] appellationis [illegible]

comiti [illegible] appellatio [illegible] non [illegible]
[illegible] Bedis Abbas [illegible]
[illegible] appellatione. [illegible]
sibi et [illegible] causarum [illegible]
ri [illegible] in alio [illegible] speciale [illegible] de [illegible].
pastoralis 14. §. ult. hoc tit. [illegible] speciale mandatum
[illegible] 23. §. ult. eod. tit. [illegible] in c.
[illegible] dudum 14. [illegible] quamvis [illegible] in [illegible]
speciali [illegible]
[illegible] patrem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] speciali [illegible]
[illegible] ult. [illegible]

[illegible] habet [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] per [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] generali [illegible] permitteret [illegible]
[illegible] derogat [illegible] generale per speciale [illegible]
[illegible] parte [illegible]
[illegible] derogat [illegible] 15. [illegible] in [illegible]
tit. [illegible] vel [illegible]
[illegible] generali [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] habendum
[illegible] perpetua [illegible] pastoralis [illegible]
[illegible] hoc tit. [illegible] leg. [illegible] dudum [illegible]

[illegible] quamvis 33 [illegible]
[illegible] generosi mentione faciat
[illegible] Ordinis
aut [illegible] precedat et [illegible]
[illegible] tempore et [illegible]
[illegible] vere [illegible]
[illegible]
[illegible] amen [illegible]
[illegible] precedit [illegible]
[illegible]
[illegible]
Do [illegible]

non fuerat [illegible] Co. [illegible] hic [illegible] praeexposita an-
[illegible] [illegible] mobis [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] lex. praescriptum speciale praelusiva
[illegible] contra [illegible] reprehendi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nominat [illegible] contrarium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] huic traditioni
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

non pura sed Conditionalis et ideoque existente Vacationis Condicione Unicus tantum sol certus archidiaconatus l. Vacaturus Conferet. argo. Cp. 2. desserunt in 6. Cp. mandato de prebend. in 6. l. cum ita ... ff. de leg. 2. merito igit. illa gratia deg. ... d. Cap. ex parte speciali intelligenda q. Consist. in Vero certum existente Conditione ita Gasoe d. t. 2. n. 9. = ... aut moveat ... d. cp. ... nam ... ubi utraque gratia ad incertum beneficium pertinebat, ideo tn. posterior generalis dicit. cuius executio epo. mandat. q. in pluribus beneficiis sui episcopatus locum habere poterat prior v. gratia huius executio abbati erat commissa existere non poterat nisi in beneficiis sui monasterii ... ideo prior gratia potior est q. precessit mandatum epi. et simul q. nonalit. epi. mandatum datum fuit quam si prealio scriptum non esset quae clausula saltum ... prioris gratiae facit ut ... tat ... hic n. 99. ... interpretatio tradita ad tex. in d. cp. ex parte optime confirmari pt. ex. si domino qq. ff. de leg. 1. ... tex. regula ... gari soleat eadem ... interpretatione ... proponit. dno. Pamphilo Stichum legatum fuisse deinde eidem Pamphilo optionem unius servi datam, ... haec spe. ubi Pamphilus manumisit ... Stichum legatum, addit et Pamphilum pro parte dimidia Stichus pertinebit. cuius senti. illa ... legatum Stichi specialis sit legatum tn. optionis non est generale d. magis speciale propt. conditione. quam de pura vim habebat ... optionis Insti. de leg. cuius conditio tunc existebat cum legatarius unum ex servis eligebat l. apud 20. ff. de optione leg. l. 3. ... qui et ... a quib.

Cuja. in l. si Pamphilo 10. ff. de op. leg. proinde mirum non est si in d. l. Si dno. duob. Legatis Specialibus concurrentib. locum non habet Reg. nu. tex. d. pThius dnus et Pamphilus si Stichu deligat quasi velconjunctim adeundem Stichum pro partib. dimidiis concurrant argo L. si tibi 7. §. 1. ff. de opti. leg. lz. unus pure alter sub Conditione leget. L. idem 6. §. ult. ff. de usuf. accres. etsi antequam Pamphilus Stichum optet dnus totum Stichu petat adhuc non totum [illegible] d. partem dimidiam Stichi Consequitur gd. pt. Pamphilus si ab ipso dno. Manumittat Stichum eligere explicat Barto. et Castren. in d. l. si dno. Cuja. in l. si heres 11. ff. de opti. leg. Duar. lib. 1. de jure accres. Cap. 7. Pinel. lib. 2. Select. Cap. 16. n. 20. Lanuntiqui lib. 5. Select. Cap. 7. a n. 1. Plane Sentit d. l. si dno. ita an obiis explicata locus non erit in Trib. Casib. de quib. in l. cum ita 9. §. 1. et in l. si Pamphilo 10. et in l. si heres 11. ff. de op. leg. ubi vide explicat Cuja. Pinel. d. Cap. 6. a n. 21.

2º Superiori reg. obiici item solet tex. in Cap. ex tua de filiis presb. ubi proponunt duo rescriptoru genera 1m generale quo dispensatio permittitur cum filiis sacerdotum circa beneficia paterna immediate obtinenda, alteru vo speciale quo mandatur amoveri certa beneficia a possessorib. si constaret patres eoru immediate eadem tenuisse et tn. per hoc Speciale no fit prejudicium generali, d. omisi tradit. et Panor. hic n. 12. Ripa n. 61. plane expositio glo. in d. Cap. extra verbo Irritari et glo. hic verbo Mandatu ubi Cardin. oppos. 3. glo. verbo in genere in Cap. quamvis 37. de preb. in 6. [illegible] ideo rescriptu Speciale posterius non derogat priori generali qd. ante obtentus

posthumorum [illegible] archiepiscopi ex [illegible] priorum generalium
dispensaverat cum aliquibus clericis quorum [illegible]
bus generales in effectu fuerunt factae speciales arg.
l. cum brevibus 23. ff. [illegible] leg. 2. proinde non dicuntur
si [illegible] specie signum [illegible] tex. licet propter [illegible]
[illegible] facient [illegible] dispen-
sationem [illegible] quaesit. [illegible]
[illegible] pontifex [illegible] sine [illegible] in [illegible]
[illegible] literas posteriores renovaret arg. c.
[illegible] 24. §. [illegible] in [illegible]
[illegible] si per posteriores literas [illegible] ex [illegible] re-
[illegible] non tantum eidem [illegible]
[illegible] in totum [illegible]
ex [illegible] ibi [illegible] audit [illegible] tex. in [illegible]
[illegible] §. [illegible] ibi ante per [illegible]
expressionem quibus [illegible] regulam nostram
comprehendi [illegible] generalis mandati [illegible]
[illegible] personae etiam quibus [illegible]
[illegible] et [illegible] rescripto [illegible] nihil [illegible]
[illegible].

[illegible] superiori [illegible] tex. in c.
cum ordinem 6. [illegible] ubi proponit generale privi-
legium Cisterciensium [illegible] [illegible]
[illegible] sequeretur, fit [illegible] in parte [illegible] c. ad
audientiam 15. c. nuper 34. [illegible] et [illegible] postea
fuerit impetratum rescriptum non habita mentio-
ne privilegii [illegible] per hoc speciale [illegible]
privilegio et generali [illegible] auctoritate [illegible]
rescriptum [illegible] regulam nostram [illegible] non habere in
privilegiis [illegible] 25. q. 2.
[illegible] 20. [illegible] 11. [illegible] 35. a. n. 2. [illegible]

prat. lit. Q. n. 22. conclu. 36. n. 32. et a n. 99. Cum
quibus Barbo. L. 1. t. p. n. 6. ff. Soluto matr. Castillo
lib. 5. contro. cap. 95. n. 22. propter regula traditione
expendi solent cap. veniens eg. vers. non obstante
de prescrip. cap. [illegible] 31. de privil. Deinde facit
q. princeps non solet jure [illegible] [illegible] nisi
exprimat L. 2. §. si quis ff. ne quid in loco per privilegium
generale jus quaesitum privilegiario in utraque
specie seu genere comprehensa [illegible]. L. [illegible]
lib. §. [illegible] vers. [illegible] ff. de leg. 2.

[illegible] in hac cor
[illegible] omissis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] privilegiis [illegible] [illegible] [illegible]. adeo ut non solum
[illegible] [illegible] per speciale rescriptum [illegible]
[illegible] [illegible]. 3. [illegible] per speciale privilegium [illegible]
[illegible] Silvester in Summa verbo privilegium q. [illegible]
lib. 8. de legi. cap. 39. n. 7. Salgado [illegible] 8. [illegible]. 17. sed
[illegible] n. 74. [illegible] [illegible] admittit in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] princeps [illegible]
speciale privilegium [illegible] [illegible] [illegible]
mutandi prioris voluntatis cap. [illegible] vers. non de
preben. in 6. cum vero postea aliquid speciale indul-
get qui generali [illegible] [illegible] [illegible] quod utrumque
[illegible] fieri [illegible] executioni mandetur [illegible] prioris [illegible]
[illegible] non meminerit cap. quamvis 37. [illegible] in 6.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vulgata L. 3. ff. de [illegible]. [illegible] [illegible] demum [illegible]
[illegible] [illegible] mentione [illegible] privilegii [illegible] integra
[illegible] agitur [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] cap. veniens [illegible] de prescrip. [illegible] 31. de privil.

[illegible]
sententiam [illegible] cap. cum ordine 6. [illegible] [illegible] [illegible].

merito refert scribit Babarela ibi ... d. et sic refaciam omnis varias interpretationes de quibus antiquiores ibi et noviter apud Cabedo concl. 151. Magis placet illa quam tradit Butius hic n. 26. Albertus n. 16. ...
jas. fin. ... n. 24. quibus ind. cap. cum ordinem necessaria est mentio de ordine, sed de eius privilegio quod est aperte constat ex integra que exstat inter decretales Alexan. 3. in Apendice Concil. Latera. p.
41. t. l. de interpretat. rescriptorum 14. privilegium illud ordinis Cisterc. prescribebat formam in alijs super decimis et alijs que ipsi ordini specialiter erant concessa possunt monachi per rescripta postea impet. conveniri non facta ment. ipsius ordinis
Neque mirum videri debet si rescriptum non servata forma tradita in privilegio inutile sit arg. cap. cum dilecta 22. hoc tit. et faciunt cap. nonnulli 28. in prin. eod. tit.
L. 3. C. de silentiarijs lib. 12. L. si quis ... ff. ... Remedie V. religiosi minores habent ... privilegium quod ... et tempore literas apostolicas conceniri possint loquitur de ... ordine et eius modi privilegio mentio habita non sit quod indultum cetere religiones per communicationem ... ita in compendio mendicantium verbo conveniri et ... illud ita ... forum Curie Romane ...

A.d superiori regulatissime ... L. ult. ad finem C. de iurisd. L. 6. ... off. prefecti ... cap. ... n. 77. ... in 6 ... cadet ... per speciale privilegium ... non ... iurisdictionem generali ordinarie ... cumulative datam videri quorum ... auctoritate ... vulgo ... non habere locum in ... publico ... ita ... ind. L. 1. ... cap. ... L. p. § 12. n. 3.

et plures alij citati a Menoc. lib. 2. presump. 19. a n. 26. Gudo Consil. 56. a n. 169. lib. 2. Barbo. l. 1. art. 4. a n. 76. Hodiesidi. [illegible] lib. 17 Com. q. 9. lit. N. 3. hec Senta merito dis[illegible] Cevalis a Menoc. quo [illegible] n. 28. Consil. lib. 1. Com. q. 9. Garcia [illegible] glo. 1. n. 6. qui movent ex cap. pastoralis 14. §. ult. de off. eq. L. 2. C. ubi causae fiscales. Necobstant d. L. ult. Cod. l. 1. d. q. per hoc [illegible] hec jura accipienda quando principe speciali jure [illegible] tale t ea Lege ne jurisdictioni generali ordinarie derogetur. Et ex expositio aperte colligitur ex verbis [illegible] verum juris etea admissa esset multa quae acuate congessit Barbo. d. art. 4. a n. 123.

5.º eidem regule non obsistunt L. 2. ff. qui potiores L. si generaliter C. e. tit. tit. tribunali [illegible] generi per speciem non derogari quia respondent creditorem bona debitoris generaliter accipiente preferendum esse alijs creditoribus qui postea specialiter predium ex bonis obligatis generaliter pignori acceperit. quia hec jura nihil ad mutent quominus probetur nostram regulam locum habere in contractibus etenim satis exploratum inter eos procedere L. in stipulationibus §. 3. L. doli 119. ff. de V.O. ubi proponitur quod si in stipulationibus quaedam specialiter seu nominatim contineantur et postrema doli clausula subjiciatur in novissima parte ut solet L. novissima 19. ff. judicatum solvi utique haec clausula quia generalis est non pertinebit ad eas stipulationis partes de quibus specialiter cautum est d. L. doli d. tantum ad incertos casus et qui vel non presencia decurrere non possint d. L. in stipulationibus.

Nec obstat d. L. 2. cuius senta prima fronte vitiare videtur ad [illegible] reg. nostram in contractibus d. ut respondeam observandum est reg. nostram tantum in ijs contractibus procedere in

quia ex voluntate utriusque contrahentis generalis et specialis conventio fit ut in d. l. obli[gatio] ... quod est in potestate alterius ex contrahentibus ... conventionis immutare non ... in d. l. 2. ff. qui potiores ... ideo prior creditor pigni[...]

generalis ... posteriori speciali ... cum per genera[lem] obligationem prior creditor omnia bona debitoris sibi obligasset l. ult. C. quae res pignori non ... debitor postea speciali conventione ... prioris creditoris ... facere l. debitorem ... C. de pign. adeo ut ... ex ceteris bonis prior creditor ... suum ... possit ... sufficiat Papin. in d. l. 2. ff. qui potiores ... Fulgos. in d. ...

... Haec sen[tentia] ... videtur l. 2. C. de pign. ad quam solent varias conciliandi rationes ... magis placeat ... tradit ... lib. 4. com. ... Papin. in d. l. ... Anton. Fab. lib. 6. ... Balduin. de pign. ... felicia. lib. 3. ... cap. 5. n. 13. ... de ... existiman[tes] ... l. 2. nam in l. 2. C. de pign. creditor prior et specialem et postea generalem obligationem sibi ... at in l. 2. ff. qui potiores prior creditor tantum obligationem generalem accepit ... diversitate casuum ... a Papin. et Imperatoribus responderetur ... Imperatores rescripsisse in d. l. 2. ... prior creditor specialem hi[...]

potecam acceperit ... generalem sub illa conditione ... si praecedens specialis non sufficiat l. ... § 1. ff. de pign. ... quae speci[...]

aliter ... C. de distract. pign. et postea ... creditor specialem hipotecam ... ceteris bonis generaliter prior obli[...]

gatis habeat ei posterior creditor ...

speciali, quã prior in generali q. non pure d. sub conditio-
ne tacite obligatus erat. adque Imperatores Spem Ves-
pexisse Papinianum in d. L. 2. Vers. quod si ff. qui
potiores contendit Cuja. ibi et quod notatur, et a Fabro
d. lib. 3. cp. 13. et a Gaspare ad Fabrum d. 3. tract.
12. q. 8. et sentent. d. L. 2. C. de pigno. ss. varias ques-
tiones per primam illustrant Covar. lib. 3. Varia.
cp. 18. Molina lib. 4. de primog. cp. 7. a n. 21. Pere-
grinus de iure fisci lib. 3. Vana. tit. de privileg. Vesti. q. 6. ...
concil. 50. Minsig. lib. 50. observ. 94. Surdo decis. 44. Sim
colect. 73. et 198. Gaspar d. tract. 12. q. 8. 5.

d. adhuc superest
scrupulus removendus enascit ex L. idem 7. §. si tibi ff.
qui potiores ubi proponit generalis et specialis obligatio
contracta et tn. specialis non derogat generali d. potio-
res utraque iure concurrit d. omisso prioris refutatione
accursii ibi verbo tibi quam probat ibi Alberius
et Salgos. ponamus in d. cp. 47. n. 8. Cuja. lib. 3. respon.
Papin. d. L. placet magis expositionem Antonio Fabri
lib. 2. conjectur. cp. 1. existimantis d. §. si tibi non simul
d. diversis temporibus debitorem obligasse bona fu-
tura uni creditori et postea specialiter fundum si in
dominio eius pervenisset in quasi. Cum utraque oblig.
non pure d. sub eadem conditione contraxerit meritò re-
licta temporis causa q. in pignorib. causa solet pre-
latoni conferre L. qui balneum q. L. potior
vndecima ff. qui potiores scribit in d. §. si tibi
utrumq. creditorem concurrere in eo pignore ex eo
quod conditio adiecta si in dominium debitoris per-
venerit cum impleri non posset nisi volente ipso de-
bitore L. homo 54. ff. de adqui. re. dom. et simul
acquisitionis tempore ex voluntate debitoris in due-
te in utroq. creditore simul extiterit conditio L. 3.

alter prior tempore contrax. et Uterq. tn. eidem debito concurrit adeo ut prior creditor in ea spe. neq. ex alio capite preferat. posteriori creditori quod res a debitore comparata fuerat ex pecunia sibi antea obligata; q. res ex nummis pignoratis empta pignorata non est d. §. si tibi l. quamuis C. in quib. causis pignus notat Barbosa l. 2. 6. §. n. 29. ff. sol. matr. quod et aliis exemplis petitis ex l. qui res aut §. ult. ff. de furtis l. ex pecunia l. 2. C. de jure dot. l. ult. C. de servo pignori dato illustrat fab. lib. 5. conjec. cp. 9. t.

Ex his que alterius tradidimus intelligimus satis regulam nram non solum in rescriptis d. et in priuilegiis, iuris dectionib. contractibus vim suam exercere. Videamus nunc an quoque obtineat in legum sanctionib. et vero procedere in eis afirmat discrete l. sanctio 41. ff. de penis cp. 1. de constit. in 6. cum autoritate nequeat generales leges non tollere priuatas et specias consuetudines. late salas de legi. disp. 19. sect. 13. unde si una ex generalis alia specialis sit et int. se pugnant utiq. generali specialis derogauit. Ulp. l. neque aliud placeret in illis verbis legis aquilie de quib. in 3. cp. quel extantur l. si seruus 27. §. 3. a m. ff. ad l. aquil. ibiq. ue ossuerit fregerit ruperit injuria ubi lz. verbum ruperit generale sit pre specialia tn. non derogat. quia colligitur solent persi autores verbu generale subjicere quod specialia complectant. d. l. si seruus 27. §. cum eo non quidem ea que specialit. fuerant enumerata d. alia specialia

si quae forte occurrant argo. l. d. et si 24. §. deinde ff. ex quib. causis ma. et applicant rule Cuja. lib. 21. observa. 26. Donel. in l. in stipulatio nib. 53. n. 2. ff. de V.O.

Praeterea eadem reg. obtinet in testamentis cuius rei exempla petenda in Institutionib. heredum ex l. ex facto. Coheredi 42. §. qui patre ff. de Vulga. ubi post antiquiores Cuja. Castellio lib. 5. controv. cap. 95. an. 314. et ex l. ex facto 43. §. ... ff. de Vulga. ubi glo. verbo ... et intelegatis plena ... exempla ut ait ... lib. 9. obser. 7. praecipue ... provenit ex l. alimenta 16. §. ... l. ... in pr. ff. de alimentis leg. ubi si testator liberis alimenta legaverit, et mox omnib. libertis generalit. ad hoc posterius generale legatum liberti specialit. legataria non admittit nisi aliud sensisse testatorem colligatur ut in l. filio 19. §. qui mares ff. de annu. leg. ubi verbum ... ... et ... cum fabro lib. 4. conject. cap. 2. et in ... idem sentit Castillo ubi sup. n. 32. ff. nisi in diversis scripturis speciale et generale ponat ut in l. libertis 17. in pr. ff. de alim. leg. ubi ideo per generale legatum potius ... speciali ... in testo et hinc in codicillis legatum ... ut recte explicat ibi Alber. confirmans id argo. l. non aliter 89. ff. de condi. et demonst. quam interpretationem probant ... a Castillo sup. n. 26. ... alit. ... placet.

Est et aliud exemplum in l. legatum 24. §. pater ff. de adim. leg. ubi legatum generale a patre filiae relictum minuitur per ... donationem mancipiorum in uxorem collatam ... si inutilis sit. cui congruit l. 3. §. ult. ff. de fundo instructo. nec obstat

L. ult. §. ult. ff. Haered. et acq. ubi legatum speciale inutile non desiguat generali unam omisso solutione Cobar. in rub. de testam. 2. p. n. 29. dixi d. cum Cujac. lib. 8. Vugon. Capin. in d. §. patet multum interesse, an in illam in eadem scriptura generale legatum minuerit an ut in diversis, si casu quod in caterra scriptura non alit. intelligat. minutum legatum quamdiu speciale utile sit quoniam credibile non est tam cito a priori voluntate recessisse et in hoc casu accipiendi tex. in d. L. ult. §. ult. L. servum 44. §. ult. si idem L. si servus 108 §. si servus alienus ff. de leg. 1. L. qui liber. 37. ff. de leg. 2. L. item in 9. §. 1. ff. de optione legato. 2.º vero casu quod in diversis scripturis generale legatum minuit per speciale et inutile usque non alit. videt. testator efficere quam consulto opera, legatis adiciendi aut minuendi gratia, et in hoc casu explicatur tex. in d. §. pater vero in d. L. 3. §. ult. ad quem casum referenda est senten. d. L. liberti 18. ut supra n. 28. tradidimus

Varius exempla poni possunt in L. si peculium 29. ff. de manumissis testam. L. servus 25. ff. de peculio legato L. uxori 41. §. codicillis L. quaesitum 58. §. 1. ff. de leg. 3. L. quaesitum 12. §. ult. ff. de fundo instr. L. 2. ff. de tritico L. 4. §. ult. ff. de penu leg. L. 1. ff. de auro L. servus 99. §. ult. ff. de leg. 3. ubi scribit. testatorum legasse alii vernas alii vero servos cursores (qui quondam olim litteras perferebant ex Panciroll. lib. 2. var. lec. 8. quod officium est hodie in ecclesia fuit observatum testat. Varon. anno Xpi 44. a n. 78. et anno 58. n. 112) et cum quidam servi essent et verna et cursores quaerebat. utrius potius legato cederent, et ait Paulus cursoribus cedere quod cum legatum vernarum esset generale, cursorum vero speciale merito hoc illi derogat quod vero subjicit. in d. §. ult. quis ... putat Cujac. lib. 13. quaest. Capin. in L. in toto 80. ff. de leg. pro accipiendo

ee. pro l. filii 36. ff. de leg. 1. que ibaque lex potest et explicari ex Reg. Legis si plurib. 33. ff. de leg. 2. quasi regula nia propter verba testatoris depravata in d. l. filii in cuius spe. cum perplexa esset testatoris voluntas, nec apareret ex quo legato fieret exceptio, merito legata communicant. int. legatarios alioquin propter perplexitatem intercidant &c.

Q. adhuc obijci solent l. si alij 19. l. Sempronius 26. §. ult. ff. de usuf. legato l. 3. §. ult. l. si proprietas 9. ff. de usufructu . . . l. si t. . . ff. de usuf. earum legatis pro . . . fundum alij fuisse legatum alij v.o eiusdem fundi ususfructum et in hoc illi . . . fit Q. uno altero legatarius in ususfructu concurrit Q. horum juriumd sententia illam rationem habet q. legatum fundi non est generale d. speciale sub quo continentur et proprietas, et ususfructus: legatum vero ususfructus est ad instar partis l. 4. ff. de usuf. l. Meuius 60. §. fundo de leg. 2. l. cum filius 76. §. . . ff. eod. unde cum in fundo etiam ususfructus contineatur merito ususfructus int. legatarios quasi re conjunctos communicat. q. non proveniat ex judicio divisorio ex mente com. prudentis tunc non sit comunio ususfructus int. duos quorum alij ~~. . .~~ fundus alij ususfructus est adjudicatus l. et . . . 6. §. 1. famil. ercisc. explicant Cuiaci et Cujac. in d. l. si alij et alij plenè confecti a Castillo ff. de usuf. cap. 41. à n. 3. . . . facile explicanda est senta l. Sempronio 33. ff. de usuf. leg. ubi ideo legatum domus non relegat legato habitationis . . . ibi non pugnant genus et species cum habi . . . non sit spes. nec pars domus . . . res sui et proprij generis ut cit. ad idem notat Cuja. ibi

Pro coronide monendi sumus . . . tradita

accipiendi q[uo]d testator ali genus legaverit et V. speciesta-
gelli Uni venuset postea eidem Spes. Legata de eodem
genere tantentas relinquat, tunc ex enumeratione
Specierum genus Utique restringet. L. heres 30. §. 1. ff. de
leg. 3. L. 1. §. item si duo ff. de auro ... legata q. Ubis.
L. Ult. ff. de supellectili leg. L. Ult. §. Ult. ff. de ...
Cum L. §. Cui fundus L. si ex 20. ff. de fundo Inst. jan de
expositione Cuja. lib. 6. Obs. 27. Fab. lib. 1. Conject. Cp.
& a quib. Dissentit Usual. lib. 3. com. Don. Cp. ... Com.
Cp. Reg. lit. G, Dicens ... testator uni genus leget
et postea eidem Spes nonad ... numero ... nomine
tenencm. Spes legatas generi non derogant q[uia] cum-
Sati quod legato continerent ex abundanti et per im-
peritiam adjecta videnti. D. L. Legata q. Inquin. L. quesitu
12. §. Si quis fundum ff. de fundo Instructo explicant cum
alios Castillo D. Cp. 95. d. n. 29. et emendat Rom. ...
4. Observa d. Cumque explicat L. pediculis 32. §. Labeo
ff. de auro quia des pugnat Cum L. Si Cum 70. ff. de leg. 3.
ut scribit Cuj. lib. 3. Senten. Pauli tit. 6. vers.
Sana, Operam sudere eos qui ea jura in concordia addu-
cere conantur. Vide tn. Usual. d. Cp. 29. lit. G pag. ...
Reliqua Circa Reg. nn. tex. q[uae] in his Scholis Saliis tradi-
mus nra Interpret. planiora reperiri possunt consulto Emiti-
mas

In Cp. ad tex. Super litteris 20. L hoc tit.

Repetita academica Veritatis

Ex Capite L. quod ea posuimus transquidimus ad n. 1.
hoc Cp. in quo nobilissimum Innocen. 3. rescriptum ex-
tat Cuius Sentia precipue pertinet ad vitium Subreptio-
nis et obreptionis q. frequentius rescriptis obijci solet

eorumque autoritatē maxime elebat et convellit: quam tractationē merito in rescriptorum materia punctipatum obtinere scribit Butri. clavem continere ostat. Alobas. Cardina. V.o apellat hanc decretalē famosam, difficilem ac difinientē varias ac dere opiniones quam etz. suij comentariy illustrant Suarez alleg. 12. a n. 31. perez L. 4 tit. 12. q. 7. et 8. lib. 3. ordin.; Mens. de arbi. casu 201. Vhigal. lib. 3. de dolo cp. 12. Sc. Greg. lib. 1. de rescrip. cp. 49. et 50. fauin: de falsi. q. 150. Trentacin. lib. 1. Varia. tit. de rescrip. resol. 4. et 5. faber in suo C. tit. de diuer. rescrip. defin. 1. Gutie. lib. 4. Canon. cp. 15. Turcus prad. tit. 15. consilu. 720. cum sequen. Mieres de Maior. 1. p. q. 3. Germon. lib. 1. animad. cp. 15. Vechius Colect. 325. et 1267. et ex professo latissime Sanchez lib. 8. de matri. disp. 21. Basilius lib. 8. de Matri. cp. 16. et 17. Salas de legib. disp. 20. Sect. 19. Suarez lib. 6. de legibus cp. 22. et 23. ex quorum comentariis nos utiliora et subtiliora selegemus cum studiosos omnes meos sic eruditos velim non ut alijs ~~sciant~~ sciant plus s. ut melius ut ait Seneca epist. 89. quod ut melius prestemus singullas huius rescripti partes sigillatim illustrabimus.

2. Proponit igit. Pontifex hanc questionē an rescripta ex malitia aut ex ignorantia tacita veritate aut suggesta falsitate impetrata viribus careant? quam questionem ut pontifex expediat multa et varia distinguit que valde subtilia ss. nec explicatu facilia admodum tn. si hanc questionem diligent. pertractare volumus ea omnia diligent. excutienda ss. et inprimis sciendū est pontificem per illa verba tacita veritate aut suggesta falsitate significare voluisse duo vitia que in rescriptorum intelligentione comitti solent

1.mo Quit. obreptio cum veritas in precibus reticet: Cp. 3. Cp. postulasti 22. Cp. ad audientiam 31. Cp. penult. aut cum quid aliud celat: q. exprimi posset animum princi- pis concedentis in diversam sententiam trahere Cp. ad dilec- tum . . . petit. Cp. cum dilec. 22. Cp. inter 20. de rescripti. 2.do Quit. subreptio qn. committit. cum ex falsis et men- dacib. precibus obtinent. rescripta justitiae et gratiae ut in exemplis recensitis in Cp. ex insinuatione 37. hoc tit. Cp. ex litteris 6. de transactio. Cp. susceptum 5. hoc tit. in 6.o quam differ. inter hec duo verba probant Greg. ubi sup. Barbos. de V.S. verbo obrepere et verbo subrepere Budeus in posteriorib. adnotatio- nibus ad pandectas in l. si quis 29. ff. de falsis et hinc apparet cum qui conditionem suam celat, obrepere dici in l. d. si 10. §. patronum ff. de in jus vocando l. liberto 49. ff. de bonis lib. l. . . . qui celat fidejussori satisfactum sibi ee. a principali l. si fidejussor 29. §. si cum debitor ff. mandati ut qui negotiu alterius gerens rem petitam suam facit l. si jam. 6. §. 1. ff. de neg. gest. f. qui veritate in precib. non adjicit l. si quis 29. ff. de falsis ubi notat Gotofre. lit. h. ubi subjicit subrep- tionem non pertinere nisi ad eum qui per mendacium aliud circumscribit f. . . . l. 2. C. si nuptiae ex re- scripto. ex quib. plane detegit. lapsus Menoq. d. ca- su 201. n. 10. Sanchez ubi sup. n. 2. afferentis hec verba nihil interesse putant . . . nisi ad effectum infirmandi rescripta referat. excusari non pt. quia attento effectu comparari solent obreptio et subreptio l. 1. C. si nuptiae ex rescripto Cp. cum dilecta 22. hoc tit. Cp. si motu 23. de preben. in 6. l. 3. §. puberi ff. de carbon. edicto. neque magis aus- cultandi antiquiores quos laudat Menoq. sup. nec discrimen aliud int. hec duo verba tradentes quod plane pugnat cum propria significatione utriusque verbi

quam nuper probavimus.

3. Deinde ait Pontif. diversos intelleximus diversa sentire. hic verbis aperte pontifex in questione ante propositam ostendit rem hanc valde olim fuisse controversam int. juris civilis interpretes, ideoque varias extitisse sententias quas et recenset Accurs. in l. praescriptione C. si contra jus publ. hic a n. 29. ex quib. omnibus duas tantum pontifex hic affert. 1a est Placentini quam proponit in vers. aliis asserentibus 2a est Joanis et Azonis cujus meminit in vers. aliis v. et h. int. has duas opiniones alii plures distinctiones comminiscent. ut prosequit. Butrius sup. q. tn. nulla satis rem totam expediebat Innocen. 3. ut juris civilis peritissimus hanc decretalem edidit in qua magis videt. accedere opinioni placen. tam in 1o quam in 3o casu h. in 2. Joanis sentum. praeferat ac probet

4. Prosequit. pontifex et in vers. nos igit. incipit in hac re suam sentum prodere, aitque multum interesse int. eum qui per dolum tacita veritate l. expressa veritate falsitate rescriptum impetravit, et int. eum qui per simplicitatem l. ignorantiam falsas preces offerit, de 1o casu nunc disseramus postea suo ordine de 2o. ait enim rescriptum per dolum l. fraude impetratum nullius ee. momenti nullumque precatori commodum afferre l. 1. ff. de natal. resti. l. si quis 29. ff. de falsis l. ult. §. 1. C. de his qui a non dnis l. et si 5. C. si contra jus c. pr. dicenti §. etsi 25. q. 5. Paul. lib. 1. senten. tit. 22. quae nn. tex. senta. in hac parte firmat etc. ex c. [illegible] res 8. C. [illegible] 15. C. cum adeo 27. c. constitutus 19. C.

cum dilecta

de Rescriptis

C. cum dilecta 22. Cp. postulasti 27. C. ad audientiã 31. C. in nra. 32. C. ex insinuatione 37. C. si proponente 42. hoc tit. Cp. 2. de fili. presb. C. eam te 4. de etate et qua. C. penult. de off. vicarij C. super 8. de cohabi. cleri. L. 57. tit. 18. part. 3. ordinati Lusit. lib. 2. tit. 43. faciunt d. L. d. si 10. §. patronũ d. L. liberto 49. d. L. 3. §. pubes l. magis 5. §. manet ff. de reb. eorũ L. cum vero 26. §. subuenit ff. de fideicom. liber. Huius r.º sint illa r.º ro. et quam Pontifex hoc loco affert q.º inutilitas rescripti fiat in penam doli seu mendatij quo usus est precator qualem ronem antea tradiderat super Ioan. August. ibi iuris ec. forensis ut qui in precib. mentitus est illi non prosit q.º impetrauit et sic in penam mendatij

Neq. admirũ videri debet q.º quidem in iure nro. sepius occurrat mendaces varijs penis coherceri ut liquet ex l. si in ãm. 27. L. ult. ff. de rei vind. L. qui sciliti 45. ff. de peti. hered. L. inde 23. §. hec actio ff. ad L. aquil. L. de etate 11. §. si cum esset ff. de interroga. L. 4. vers. interdũ ff. quod cum eo L. qui cum te 60. L. d. hoc 22. §. 1. ff. de re jud. L. computationi 68. §. ult. ff. ad L. fal. L. si seruus 22. §. ult. L. electio 26. §. neq. ff. de noxali. L. si dubitet 10. §. 1. ff. de perjus. L. falsus 24. §. si quis ff. de furtis L. 1. C. ad maced. L. 2. et 3. C. si minor se maiorem L. ult. C. de calumnia. L. contra 4. C. ad L. aquil. autem. contra C. de non numerata pecunia L. 3. tit. 3. part. 3. ordinatio lib. 3. tit. 32. §. 2. et tit. 40. cum pluribus aliis Parra lib. 1. de proba. grabe. Docu. 2. Castillo lib. 3. contro. cp. 18. Heringius de perjus. cp. 27. p. 1. a n. 210. Vechi. collect. 260.

§.

6. Fuit etiam et illud introductum contra precatores per obreptionem aut subreptionem Ut falsi penas luerent l. si quis 29. de falsis et merito cum is qui verum celat in falsi crimen incidat Cap. 1. de crimine falsi l. 1. ff. de falsis que falsi pena aliquando potest esse ordinaria ut in specie l. Ult. § 1. C. de his qui animo dnis. aliquando extraord. et judicis arbitrio puniendum de qua re late Menoch. de arbitr. 2. Casu 314. farin. de falsitate q. 150. a n. 146.

7. Cum sente[ntia] nostri tex. vehementer obstare videtur quod iniquissimum sit in hac re comparare taciturnitatem veri cum mendatijs et falsi expressione ut in utroque casu precatores eadem pena afficiantur Cum is qui verum tacet nec mendatij pena esse credatur nec in falsi crimen incidat et ideo tamquam diversa hec duo separantur in Cap. nequis eq. Cap. querit. 22. q. 2. accedit quod quamvis in reos etiam qui si a non suo judice aut a suo non tamen rite fuerint interrogati, possunt dissimulatione verum celare, non vero mendacio aut falsa responsione ex d. Tho. 2. 2. q. 69. art. 1. Covar. lib. 1. Varia. Cap. 2. n. 2. et exercitatis a Teredo ad decretum collect. 43. n. 24. ut proinde fiat videri minus puniendum esse eos qui in precibus veritatem celant, severius vero eos qui falsum exprimunt.

8. Cui dificultati ut fiat satis, sciendum est quod quamvis celare veritatem etiam ut alius decipiatur mendacij speciem non prese ferat ex Cap. nequis 14. quia mendacium nihil aliud est quam falsa vocis significatio cum voluntate fallendi ut ex d. August. docet Gratia. in Cap. Beatus §. ille ergo 22. q. 2. d. Tho. 2. 2. q. 110. art. 1. ad 1.m. et veritatis vero celatio nullam vocis significationem habet sed tantum taciturnitatem

nitatem et dissimulationē et ideo utrumque lat. se separat.; q.ᵃ mendacium numquā permittit. Cp. primum 2. Cp. Sacratis. cum Seguen. 22. q. 2. D. Ths. d. q. 110. art. 3. ad et 4. Negari tn. non pt dissimulationē aut veritatis celationē lz. aliqd. permitat. plerumque tn. improbari permitit., cum dissimulaci prohibitum est ut in Spe. d. Cp. querit. E. cum alij theitiunitas prodesse pt. ut in d. Cp. requis Cuiusfex. Senta. accipiendo est eo tamen quo teus E. testis non vite interrogant. E. pretermisso juris ordine aliaj ēm. cavilatione uti non lz. ex traditis a Nabarra lib. 2. de resti. Cp. 4. a n. 138. Inquis. casibus q.ᵃ dolus malus abest neq. verbis neq. intentione talentis eius animus detegit. s. mirum honest si permitat. Ceterum cum dissimulatio fingendi animo, prorsus non licet ut in Spē. l. 2. ff. de falsis Cp. 1. de crimi. falsi Cp. quisquis 80. 11. q. 3. ad quarū speciū numerationem pertinere debet tacitu[illegible] pro[illegible] rescriptorum hic. hec ēm q.ᵃ principis circumveniendi causa peragit. ut eius puniri debet cum ex qualitate persone gravitas amissi [illegible] l. factaths, §. in persona ff. de penis

9.

nū. ttex. Senta adeo vera est ut nullo casu ille dolus in perdolum utilis sit. sive principi alias esset illud concessurus sive non ideo sive causa que falso principi allegata fuit, esset finalis sive impulsiva, ut manifeste [illegible] ex derie nū. tex. ubi en vers. inter alios nudis[illegible]tio utriusq. cause adiget., cum per ignorantiā fat dum allegat. q.ᵈ non sive argūm prestat. aliud ee. dicendū in rescripto per fraudem obtento denno pontifex in versiculo diserte scripsit sine ulla distinctione inutile ee. q. et vindicat dicto penitus quavis [illegible]

tex. in Cp. sedes 19. in fine hoc tit. L. etsi §. C. si contra jus Civilis. Dictionis natura est adeo praecisa, ut omnes cassus excludat ex traditis a Tusco pract. lit. E. concl. 325. Barbo. de dictio. Cp. 212. quib. accedit tex. in Cp. penult. hoc tit. ubi is qui exiguu exiguu beneficium habebat scienter pontifici allegavit se nullu habere, unqua spe. dicit non ee. utile rescriptum eo nomine impetratum; et tn. si illud exiguu exprimeret in precib. nihilominus pontifex aliud concederet argu. Cp. postulasti 27. hoc tit. Cp. cum teneamur §. 6. de praeben. ~

LO

Hec tn. nri. tex. traditio ita explicata implacabiles patitur difficultates prior quae implacabilior videtur nascit. ex L. 2. C. si contra jus ubi rescriptu per dolum obtentum non omnino inutile ee. cavet, d. utile ut judex in eo datus cognoscat quae constitutio apertissime pugnat cum nro. tex. et cum d. L. etsi §. adeo ut in hac re sibi invicem pugnant non solum jura d. et interpretes nam antiquiores legistae usque ad Barto. Ioanis et Azonis sententam sequuti magis probabant rescriptum per dolum impetratum inutile ee., si m.o principis alias concessurus non esset quae senta. cum apertissime a pontifice nro. rejiciat. ausi ss. Pontificem incusare quasi in juris principiis errore lapsos. hi. fuere Odofre. Pe. Bel. Scinus, a quib. merito dissensere Bart. et post eum caeteri in d. L. 2. ubi Iason a n. 22. verius existimantes omni casu rescriptu non valere cu. Pont. nro. qua sentam. omnes Pontificij DD. probant

Nec Incontrarium mouere debet d. l. 2. C. si contra jus — 11.
nam l. 2. variis solutionib. implicit. ut constat ex hoc. ibi
pen.a et ult. ubi Iason an. 2. et an. 22. Butr. hic et a
n. 20. Cardin. oppos. 2. et q. 4. abbas n. 3. Bero
l. sell. n. 9. et q. Germon. lib. 1. animad. cp. 15. quib.
omissis magis placet expositio fulgos. in d. l. 2. n. 3. ubi
castren. n. 3. qui distinguunt Interpretes mendaces re-
spicientes justitiam et merita negotii principalis; atque
ita exceptionem peremptoriam adversario competente
et int. mendaces preces pertinentes ad sola merita actio-
rum s. ad rescripti dationem et judicii delegatio-
nem atque ita ad exceptionem dilatoriam. 1.o casu
procedit d. l. 2. 2.o v. casu sententia nri. tex. que distinc-
tio ut a nobis melius percipiat. exemplis illustro. Exem-
pla s. prioris casus sic finge Titius per dolum allega-
uit se dejectum a re sua per meuium qui eandem per
vim occupauit, judicem a principe impetrat ut
meuio dejecto sibi res restituat. s. finge rem ab alio
possessam Titium per dolum asserere jure domi-
nii ad se pertinere et ab alio injuste occupatam
celans se illi vendidisse, donasse, aut ex alia
causa tradidisse. Posterioris v.o casus species sic
pone, cum Titius per fraudem in precib. adjecit
judicem ordinarium sibi inimicum aut adversa-
rio necessitudinis vinculis obstrictum s. sepius
postulatum justitiam reddere, deceptare s. adver-
sarium longe potentiore s. per fraude liti penden-
tiam subticuisse s. priuilegium adversario compe-
tens ut non nisi sub certo judice conueniat. s. denique
suam ipsius precatoris conditionem celasse quam
exprimere tenebat. ut in cp. ad aures 3. noctit.

Ex quib. in — 12.
telligimus nri. tex. sententiam notabilit. restringi ad

mendaces preces pertinentes ad merita exceptionis
peremptoriae: in his enim rescriptum non vitiat, quo-
minus judex datus cognoscat d. L. 2. C. si contra jus.
Cuius verba satis ostendunt de exceptione perempto-
toria tractare, dum ea non obstante permittit judi-
ci dato judicare de negotio sententiamque finire quod non
ita esset, si dilatoria exceptio objiceret, haec enim litem
impedit cap. inter 20. de re judi., exceptio vero peremp-
toria non ita L. peremptoriis C. sententiam rescindi
cap. 1. de litis contest. in 6. qui tex. in vers. et dissente
videtur hanc expositionem confirmare, dum ait
exceptionem peremptoriam adeo litem non retar-
dasse ut quamvis excipiens causetur peremptoriam
quam opponit eius naturae esse ut si principio esset
expressa rescriptum non daret, adhuc exceptionem
huiusmodi non impedire litis contestationem nec
efficere quominus judex datus per rescriptum de ne-
gocio cognoscat quod ex eo tex. colligit glo. ibi ver-
bo dicat et post alios Menoq. de arbitrariis cassu
202. an. 60.

13. Quod si queras discriminis rationem inter ex-
ceptionem peremptoriam et dilatoriam quo ad rem
propositam attinet illa occurrit quod falsitas aut
taciturnitas circa exceptionem peremptoriam ni-
hil officit adversario cui, licet rescriptum valeat
et delegatus cognoscat de negocio principali, adhuc
salva manet exceptio de qua in litis processu
progressu tractari potest, nec precator de illa men-
tionem in precib. facere tenetur, ut docet glo. ult.
et ibi additio d. cap. 1. quod diversum est in excep-
tione dilatoria quia si rescriptum utile esset et judex
cognosceret, grave fieret prejudicium adversario licita

tollit. exceptio perquam ante litem contestatam rescripti impugnare et judicis cognitionem potuit et debuit exciptens effugere juxta quam differentias explicant text l. etsi 4. C. si contra jus vel utilitatem publicam dicit judicem datum de omni negotio cognoscere posse. si per fraudem preces falsae apparent, facile procedat in falsitate pertinenti ad falsitatem ad exceptionem peremptoriam ita Castren. et fulgos. ibi Piner. in rub. l. p. cap. 2. n. 28. C. de rescind. vendit. Menoch. lib. 1. de arbitr. q. 37. quod si fraus in precibus adjecta pertineat ad exceptionem dilatoriam, tunc verbum cognoscat. de quo ind. l. etsi 4. referri debet non ad judicem datum sed ad ordinarium ad quem de jure cognitio principalis negotii pertineret ut explicant ibi antiquiores.

2.º nu. tex. sententiae obstare videtur cap. ex parte 14. de convers. conjug. ubi proponitur mulierem solemni benedictione velum suscepisse post matrimonium per verba de presenti contractum in hac specie. diserte scribitur quod et mulier ad velum fuerit inducta ex falsa causa, si tamen ea causa non obstante adhuc velum susciperet religionis, quod non debet impedire. ec. quo minus si vellet religionem ingredi secuta professione matrimonium solvatur. ex cap. ex publico eod. tit. cuius tex. argo idem dicendum videtur in spe. nra. ita ut rescripti invaliditas non stimetur ex fraude inducta in precibus. 0. ex animo principis aliter veritate expressa idem esset concessurus an negaturus

14.

Quaestio adeo torquet interpretes ut plerique existiment rescriptum etiam per dolum impetratum non ultra vitiari quam si causa expressa locum faceret

15.

rescripto, ut in spe. nra. ita post Innocen. et Ostien. docet Berzius hic 1. sect. n. 43. et in 2. n. 53. quib. accedit et alia similis traditio, quae docet per solam expressionem causae finalis falsae rescriptum inutile ee. ita glo. verbo falsa d. cp. ex parte Cobar. lib. 1. Var. cp. 20. n. 5. vers. falsitas Costa verbo Inquem § et quid si tantum 2. p. n. 101. Naba. In cp. sig. except. 3. hoc tit. et alij plures quos refert et sequit. Sanches lib. 3. de matri. dis p. 21. n. 32. His tn. traditionib. omissis dicendum est tex. in d. cp. ex parte 14. mini me pugnare cum nro tex. nam ut recte explicat Abbas ibi n. 8. mulier ad votum suscipiendum duplici ex causa moueri potuit 1.ª ut deo magis placeret 2.ª ex causa lepre facinde mariti per quam putabat matrimoniu solui unde lz. posterior haec causa fuerit falsa q. tamen prior vera fuit necessario uit religionis votum ingrediendi tenuit, neq. obstat tex. In cp. magne 1. in fi. de voto, est enim verius in eius tex. spe. votum per cessationem causae finalis non obligare comutari tn. ad cautelam q. non satis liquebat an causa quae cessauit esset impulsiua an finalis et ideo facilius Pontifex mouet. ad votum commutandu ut post alios recte explicuit Sanches lib. 4. ad praecepta cp. 2. a n. 37. et n. 43.

16. 3.º obji

cit. superiorib. difficilis tex. In cp. si eo tempore hoc tit. in 6. ubi dolosa maioris etatis subreptio in beneficij impetratione non viciat rescriptum In totu d. tantum quo ad eam partem In qua si veritas esset adjecta beneficium obtinere non posset, quo ad aliam v.º partem rescriptum valet cuius tex. ampl. solet

disputari an falsitas per dolum expressa vitiet rescriptum in totum an saltem pro parte in qua falsitas fuit expressa. In qua quaestione frequentius probari solet rescriptum pro omnibus partibus etiam separatis vitiari quod 1.º suadet. satis ex verbis nostri tex. ibi nullum ex litteris commodum &c. Nam facit quod nulla derogaret pena doloso si tantum puniret falsitas in illa parte expressa, neque quidquam interesset inter impetrantem per dolum et per ignorantiam., Contra nostri. tex. sentiam 3.º expendit. tex. in cap. ad audientiam 12. hoc tit. ubi vitium falsae latinitatis adeo infecit rescriptum ut in totum corruat nec idonea differentia vero reddi potest inter has duas species

D. Verum est rescriptum vitiari ex causa falsitatis in omnibus capitulis conexis et dependentibus cap. constitutus eod. hoc tit. ubi notat Abbas n. 4. in quo sensus explicari solet cap. sedes 15. hoc tit. ibi careat penitus impetratis quae verba aliud sensum habeant ut recte explicat Decius ibi n. 5. in articulis vero separatis falsitas non vitiat rescriptum nisi in articulo in quo falsitas est expressa argo. L. pen. C. de transactionibus. reg. utile in 6. cap. dilectus eod. vers. nos dequibus. Deinde facit quod pena impetratione potius molliende quam exasperande cap. quesivit inf. de his quae fiunt a maiori L. sancimus C. de penis L. interpretatione ff. eodem tit. docent hic n. 7. et 17. Sanchez d. disp. 21. n. 71.

17.

Neque

18.

in contrarium movere debent verba urbani tex. si enim accipienda ita ut mendax precator per fraudem nullum comodum obtineat ex rescripto indistincte non vero ... referenda ad articulos separatos in quibus de quibus nulla

mentis ibi sit cum omnia capitula ad eandem finem et causam pertineant et ita Oliuy hic n. 1. Sanchez d. n. 71. Nec negotium facescit q[uo]d 2.o loco expendebat nam satis dolosus precator punit[ur] in eo solo in quo delictum admisit dum rescriptum vitiat. quin inspiciamus an aleas pareeps esset concursurus et an tribuit substancia rescripti an specialis forma ipsius rescripti. que omnia inspicimus in precatore falso ignorante unde apparet aperta differ[enti]a. int[er] dolum et ignorantiam = Nec 3.o movet Cp. ad audientiam 12. h[oc] tit. n[on] illa diffe[rentia] r[ati]o. O[ccur]rit q[uod] in vitio falsitatis presumitur a principe rescriptum no[n] emanasse; que presumptio adeo infecit rescriptum vt eius dubitatem Maurus debet in totum tamq[ua]m rem individuam arg. Cp. si ad scripturas dist. q. Cp. pura 39. q. q[uo]d diuersum est in falsitate dolosa in vna rescripti parte hec enim q[uo]d diuidua est et a ceteris distingui debet p[o]t[est]. no[n] infecit alias in quib. principis animus no[n] defecit

in quib. tam cessat

19.

scribentis labor dum non satis int[er] se conueniunt an in spe. d. Cp. si eo tempore q[uo] scribit. in 6. precator dolose principi obrrepserit etatem an ignorantem nam sine negemus dolosas preces precessisse cum Pano. hic n. 2. et alijs citatis a Sanchez sup. n. 61 siue eas admitamus cum Beroyo hic 2. lect. n. 13. nunquam potuit etatis taciturnitas gratiam vitiare nisi quo ad beneficium curatum non vero quo ad beneficium simplex cum hec duo int[er] se valde distent presertim q[uo]d vt acute vidit Vezquez hic 2. lect. n. 15. mandatum

de provid. de provid. Cp. si eo tempore alternatiue fuit conceptum. Unde cum alternatiue castritus sit ut alte-
rutra pars compleri sufficiat l. si heredi 15. ff. de condi.
inst. Cp. inter 4. hoc tit. ubi olim latedisseruimus
in casu gratia quem potuit de curato compleri propt.
etatem nihil est q. minus impleat. in simplici qua-
si gratia alternatiua duas partes diuersas habuerit
argu. l. hac scriptura 26. ff. de condi. et demonst.

Que hae- 20.
tenus tradidimus de precib. mendacib. per fraude ob-
tentis adeo vera sunt, ut non tantum in rescriptis actitus
de quib. noster lex loquit. sed multo magis in rescriptis
gratie locum habeant Cp. ad aures 8. Cp. cum adeo 17.
Cp. ad audientiam 31. Cp. in nostra 32. Cp. pen. hoc tit.
confert l. cum militis 34. § 1. ff. de test. mili. et in
hac re omnes conueniunt, discrepant tn. an ubi cumque
rescripti inutilitas ipso jure fiat an exceptionis ope
frequentius adhiberi solet dicta int. utraq. rescripta
gratiosa ipso jure, iustitie vero exceptionis remedio
uitiantur, ita glo. ult. vers. tertio in clericis tnd. Cp. ad audi-
entiam 31. ubi multos citat Barb. n. 3. Menoq. de ar-
bi. casu 201. a n. 2. Sanchez sup. n. 3.

Sed verius est ni- 21.
hil referre in re proposita int. huiusmodi rescripta
nam et rescripta gratie ipso jure vitient. d. Cp. ad
audientia 31. Cp. si motu 23. vers. secus de preben. in
6. Cp. ult. in fine de filiis presbi. in 6. Triden. sessio.
23. de refor. Cp. 5. l. 2. ff. de natal. resti. l. si quis
29. ff. de falsis l. 2. C. de legibus l. penul. C. si contra
jus ita et rescripta justitie ut efficacit. eliminentur ea
Cp. 3. hoc tit. et ex nostro textu ibi prorsus careat. Omni

comodo. Quib. accedit et illa ro. quod rsonalit. rescip-ta concedunt.r quam sub illa Conditione tacita: Si preces Veritate Nitunt. Cp. 2. Rolbit. L. Ult. C. de diuers. rescrip. at quoties rescripta si subrreptitia defecit illa Conditio qua deficiente ipso jure deficere rescripta ipsa Necesse est argo. L. itemq. 4. §. 1. ff. de pact. L. si quis 37. ff. de contrahenda emp. L. necessario 8. §. quod si ff. de peri. et como.

22. Neq. pro hac sententia facit dista illa quae adhiberi solet int. contractus bonae fidei et stricti juris ut prioris dolus dans causam ipso jure nitent. L. et elegant. 7. in princ. ff. de dolo L. 3. §. ult. ff. pro socio L. in causae 16. §. item ff. de minor. L. domum 57. in fi. ff. de contra. emp. posterioris. r.o ope exceptionis L. si quis 36. ff. de V.O. L. dolo 5. C. de inutil. L. 57. tit. 5. part. 5. Donel. lib. 12. Com. Cp. 7. Cuja. in L. si mulier §. si dos ff. quod metus causa Anton. fab. lib. 4. conject. Cp. 18. Piehar. §. actionum q. 9. Inst. de actio. Cuius disti argo. idem dicendum videbat. in rescriptis, ut gratiosa ad instar contractuum bonae fidei, Justicie v.o rescripta exemplo contractuum stricti juris sustment. R. d. respondendum est q. lz. differentiam admitamus non tn. emin. cit. rescripta Justicie lz. stricta per exceptione sub-moueri hamatuir. et decipere priuatus in contractib. aliud etquidem grauius principem non mirum q. sin penam tantae peruersitatis utraq. rescripta ipso jure vitient.

23. Ex quib. etiam intelligimus sine rone. DD. discrimen adhibere Int. utraq. rescripta circa doli presumptione vel q. rescripta Justicie non presumant. dolo fuisse impetrata

d. illum Certissimis documentis probandu ec. prodit tex. nos. ter ibi postquam sibi superius facta fuerit fit eject ded. icit. Arg. l. quotiens vers. quibus h. de proba. gratiosa tn. in dubio intelligunt. ut docent Innoc. et alij dilec. tis ubi. Verrigui hic 2. lect. n. 70. Sanchez sup. n. 68. verum tn. est in utrisque rescriptis non presumi dolum fuisse admissum. quam si probet. cum juris p. que in dubio dolum excludit equaliter utrisque prece-dat, accedit Cp. dudum 24 vers. considerantes de preben. in 6. ubi etiam dubio dolus presumeret. utrisque gratia de qua ibi loquitur esset indistincte contra quam scriptum est ibi — neque in contrarium movere debet tex. in Cp. penult. de crimine falsi, loquit. enim non de rescriptis sub reptitijs d. litterarum falsitate apostolicarum ob crimen ne presumat. dicendum et q. litterae fuerant subreptitie et quod postquam quis probabit falsas ec. illis usus honeste vel inhoneste non infert. aliud significare in litteris gratiosis. Lz. em in his pro si p. suspicionis vigeat requirit. tn. et alia p. de illarum usu argo. Cp. affinitatis. ubi subreptius

Hactenus de priori casu nunc de 2.o dispiciamus. nam continet. in text. ubi ratio ibi proponit. 2.s casus qui non procedunt d. per simpli citate et ignorantia preces false fuerunt in illo. et in hoc casu statuit rescriptum valere. si m. preces non fu erint causa rescripti et principis illud eque conce deret cessante etiam causa, quae sententia firmari. est ex L. 1. C. si contra jus. tex. Cp. dudum 24. vers. considerantes de preben. in 6. deinde ex Cp. si eo tempore 9. de rescrip. in 6. Cp. si proclerjs 3. de preben. in 6. quod duo jura non satis id probant. accedit et. quod ignorans et simplex eadem pena puniri non debet quod dolosus: cum quaecunque

iure comparatum sit ignorantie et simplicitati subue-
nire l. siquis 7. §. doli ff. de iurisd. l. 2. §. siquis
in ius vocat. l. vlt. §. vlt. ff. de suspec. tut. l. 3. §. siquis
ignorans ff. ad sillan. l. 1. §. vlt. ff. de eden. l. genero
§. ff. de his qui notan. l. tutor 6. §. 1. ff. de pignora.
actio. l. 3. C. de his qui sibi adscribunt l. diuus 15. §.
idem ff. de falsis l. plagij. 4. C. ad plagia. Cp. peruen. de
cess. permu. Cp. 2. ad finem de transla. Cp. Cp. peruen.
de cleri. excom. Cp. 2. de sentil. cum sexcentis alijs que dili-
gent. cumulant Tirag. de penis causa 11. Menog. de arbi. ca.
293.

25. D. 1.° obijci solet tex. in Cp. significanti 34. cum sequen-
ti hostit. ubi peccatum erroe... allegauit reum ee.
alterius loci quam vere esset l. quod esset ex diocesi cum
esset ex ciuitate et lt. pontifex eque facile concederet
rescriptum veritate eg. lex quem nihilominus tn. decibit.
inutile fieri rescriptum. D. respondeti solet in d. Cp. significante
non vitiari rescriptum ex causis corre... D. q. sublata eg. falsa
episcopatus demonst.e non constabat de certa persona rei vn-
de rone incertitudinis huiusmodi rescriptum tn. consistit et
§. error circa falsa demonstr. nocere non solebat presertim
si de persona f. de re constet l. demonst. 11. l. qui. 6. 40. §.
qui dotalem ff. de condi. et demonst. l. a. ff. de leg. 2. l.
patronus 35. §. libertis ff. de leg. 3. l. 2. C. de falsa caus.
tri. ideo error in d. Cp. significante nocet rescripto q. non
aparet certa persona de qua pontifex cerisse credatur
argo. l. hisce 71. §. similit. ff. de leg. 1. l. legari 25.
de liber. leg. et Barto. in d. l. demonstratio n. 11. Jo-
an. in d. l. 4. n. 36. felin. D. Greg. in d. Cp. signifi-
cante =

26. 2.° obijcit.° l. diuus 15. in prin. de falsis ubi ignor-
antia a pena falsi non excusat eum qui sibi
legatum adscripsit cuius tex. argo. idem multo
magis dicendum videtur. in spe. nri. tex. D. respondet
Barto. in d. l. diuus n. 2. multum interesse inter fal-
sum hominem et quasi falsum. l.° casu cum ignorantia
dolum excludat sine quo falsum non admittit. l. neq.
exemplum 20. C. de falsis mirum non est si ignorantia

~~a pena falsi excusat ... a temis pen. ... l. 3. § si quis sciens a ... adeditan. ... pena quasi falsi ... contra cum quibus adscriptum sit ... compelli ... pen. l. ... his ... tenet d. l. diuus ... in d. l. diuus § item ... explicat ... lib. 19 ... in l. error 2. ... ff. ... ignorantia~~

3° obstare videt. l. 1. § 27.

causa ff. de edil. edicto l. d. 45 et 19. § 1. ff. locati l. tenet. 6. in prin. ff. de actio. emp. l. si minor 9. C. eod. tit. quib. iurib. cavet. nihil interesse quoad actionem de quib. ibi, an quis sciens an ignorans sit, utrumque [illegible] casum pariter tenent, [illegible] que ignorantia quidquam excusat contraquam distinguit [illegible] sicut et in aliis casib. de quib. in l. Iulianus 13. in prin. l. si sterilis 21. § 1. l. exempto 11. § denique ff. de actio. emp. l. d. etsi 13. ff. de contra. l. 3. § si quis ignorans ff. ad silan. respondendum tn. et q. lex regulavit scientia et ignorantia tamquam diversas separavit et q. sciens severius punit, ignorans vero mitius ut constat ex nostro tex. et ex aliis iurib. supra citatis in specie tn. d. l. 1. § causa, nulla fit diffa. int. venditorem ignorantem et scientem q. specialiter procedit in actione [illegible] quanto [illegible] propter vitia corporis que venditor habere ea nota potuit, quoad actionem vero ex empto multum interest int. ignorantem et scientem venditorem d. l. Iulianus 13. in prin. si m. excipias speciales casus de quib. in d. l. d. 45 et 19. § 1. d. l. tenet. 3. § si vas

Neq. obstat. dic. l. Iulia 28.

nus 13 § inqui prin. ubi ignorans venditor nullomodo

teneat d. rejecta con. solutione dicendum est tex. in d. §.
ibi tractare de animi vitiis longius. illud fuit receptum
ut venditor illorum nomine minime teneretur actione redi-
bitoria L. 1. § ult. L. 4. in prin. et vers. animi et
vers. in summa L. ult. ff. de aedil. edic. ex rone d. L. 1.
vers. neque enim nos ex quib. vitiis fuit caeteratus servus
d. L. 4 vers. ideoq. propter quod vitium emptor illum ha-
bere non licebat, unde apparet diffe. ro. inter servum
furem et fugitivum de qua in d. §. idem q. venditor
ignorans furis nomine se non teneat quando minus
fugitivi vero nomine teneat ex quib. detegitur non recte
tnt. de comparari d. L. 1. §. causa cum scientia mi. tex.
cum ignorantia de qua in d. §. causa non erat venditor
dit ... ex rone de qua ibi, quero, non eq. procedit
in peccatore ignorant. verum reticente

29

Ao. obijcit. tex. in
Cp. si motu 23. vers. seu de praeben. in 6. ubi gratia dicit
subreptitia ex eo quod peccator reticuit se habere exiguum
beneficium et ... illud exprimeret, eque fuisse conce
dens pontifex atque ita reticencia non fuit causa
rescripti idem p. ex Cp. si cum pt. 21. in prin. de preb.
in 6.. cui difficultati ... respondendum observa non
satis constare an in d. vers. ... peccator per dolum
an per ignorantiam beneficiu reticuerit unde non satis
videtur ad ... institutam convenire, deinde §. de ig-
norantis ... adhuc in hac re distingui
potest ... a jure novo sexti jure
veteri taciturnitas exigui beneficij non erat causa
gratiae alterius beneficij Cp. postulasti 27. de rescr. Cp.
cum teneamur 6. Cp. ... 27. de preben. proinde
si per ignorantiam exiguo beneficiu reticeret utique

Utcumque . Dicendum est attento jure novo ex d. Cap. non p[ote]st d. Cap. Si motu proprio . Secus ubi verbum Utcumque [illegible] ostendit [illegible] qui inspecto taciturnitate medii beneficii est causa sub[rep]t[ioni]s retardare gratiam alicujus beneficii [illegible] . Ultimum nonnulli [illegible] gratia [illegible] et in hac sensu defendi p[ote]st Sententia glo. Verbo tacuat in d. Versu Secus Garcia de benef[iciis] 6. p. Cap. 2. n. 202. Ut procedat non quidem generaliter in omnibus gratiis d. tantum in beneficialibus unde quamvis attento jure veteri ipsa tacuit inter scientem et ignorantem quoad rem propositam nihilominus ex jure novo utroque casu rescriptum inutile est

D. Vehement[er] refragari videt[ur] 30.

tex. in Cap. gratia 7. de rescript. in 6. ubi si quis impetraverit beneficium non habita mentione alterius quod habebat ignorant[er] dicit[ur] gratiam utilem esse quem nodum ut solvant DD. varie rem expediunt ut videre est apud Sanchez lib. 8. de matrim. disp. 21. n. 00. ex quibus magis placet discrimen adhibere inter taciturnitatem beneficii quod precator tempore precum possidebat et inter Utcumque qui nondum possessionem erat adeptus, de quo casu loquitur d. Cap. si motu proprio Versu Secus et quae nuper tradidimus 2o vero casus si precator juste ignorabat beneficium sibi auferri a b[eato] epo collatum licet id sustinuerit et satis esset idoneum tamen propter justam ignorantiam credibile est adhuc pontificem gratiam beneficii concessurum cum in hoc casu cesset ambitio et praesumptio utrumque beneficium retinendi et in hoc casu accipiendus est tex. in d. Cap. gratia 7.

5o. Obiicit[ur] tex. 31.

in Cap. Susceptum 5. de rescript. in 6. ubi si quis impetraverit

haverit beneficii ignorant. adjiciens vacasse per resignationem sit haec spt. non pt. impleri gratia in vacatione per mortem quamvis pontifex id facilius concederet. sicut. An cp. [illegible] 27. de preb. in 6. gratia maioris valoris non pt. impleri in minori. D. respondendum est in his duob. quibus continetur exceptione sentt num. [illegible] ut [illegible] restricta ad certum modum vacationis [illegible] certi beneficii demonstrationis d. taxationis causa [illegible] tunc nominatio [illegible] in eo [illegible] facile concederet impleri possunt ita post alios [illegible] in [illegible] quid si tantum n. 427. Cobar. lib. 1. varia cp. 20. a n. 6. Menoq. de arbi. casu 201. n. 43. Molina lib. 2. de prim. cp. 4. a n. 43. Sanchez d. disp. 21. n. 39.

32\. D. que hactenus tradidimus ita demum vera sunt. si m.° ignorantia iusta et probabili [illegible]: non ita si iniusta et [illegible] culpabilis [illegible] haec eam dolo et scientiae comparat. cp. 3. § 1. de clandest. despon. cp. [illegible] de tempo-ribus ordinandor. in 6. cp. penult. de clerico excom. l. nec supina ff. de iur. et facti ig. L. 1. § 1. ff. si mensor falsum l. 1. § 1. ff. si is qui testo. l. ubi d. ff. de edendo l. si [illegible] ff. mandati l. 7. § 1. ff. de suspect. tutor. l. quesitum d. § illud ff. de pecul. l. de aetate 12. § [illegible] iusto ff. de ex-ter. ig. l. mulier 22. § d. [illegible] ff. ad Trebel. ita docent Abbas et alij hic et in d. cp. gratiae. Menoq. d. casu 201. n. 53.

33\. Ego vero haec tantum probarem in ignorantia affectata [illegible] culpa [illegible] haec in effectu parit. puniat. alqued [illegible] et [illegible]

l. q. decima 32. ff. de ritu l. magna 27. ff. de V. S. l. 1. ff. si quisque ff. de ... 13. ... l. 6. §. ... Vt in ... Barbos. in prudiis l. si ... n. 3. et 8. ... Com. ... in ignorantia ... iuris ... est et culpa ... quid habet ad ... contrarium sentio, ... distinguit. ... et generaliter ... Ceral. ... l. 1. ff. ... ad falsarios ... in ... crimina falsi et ideo excusare ... poena imposita contra dolosum l. 1. §. doli et §. si publicianus ff. de ... bon. ... et generaliter ... si vero 4. de sent. excom. ... de ... plura velit adeat Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 32. ... quam nostram sententiam probant Joan. Andreas Velamentus et ... 2. Lect. n. 25. dum accipiunt ignorantiam ... ignorantia facti simpliciter ... ignorantia juris ... cap. ... 32. vers. ... religiosos de sent. excom.

Illud in hoc 2.º casu observare superest q.d pontifex subjicit saltim in forma ... valere ... forma comunem intellegit ordinem juris et ideo ... delegatum in hoc casu procedere non ... formam specialiter in ... ordinariam juris ... formam at dicis delegatum semper teneri servare formam in rescripto expressam cap. cum dilecta 22. ... Respondeo id tantum locum habere cum forma juris consistit non ... cuique jure non valet quo casu ... delegatus ... non pt. ... servare ... non ... falsitas aut taciturnitas ignorantiae adjecta fuit

Causa sanctissimo formam specialem in rescripto expressam
et non fiat [causa] an dicta causa substantia rescripti ita
quod pluries quae conceduntur in hac specie et rescriptum
valeat quo ad substantiam ut delegatus procedat in
juris ordinariis, non valet tamen quo ad formam
specialem argumento l. 4. §. condemnatum ff. de re jud.
facit c. superest. de off. deleg. ubi late instat
ut explicat felinus in d. c. ... cum dilectus
n. 12 quod si ponitur huius rei exemplum illud fa-
cile sed tunc pone titium in precibus allegasse gra-
vamina ex quibus suspectus causas exemptioni
...dari et de plano tunc non est falsum esset pon-
tifex hic praedictus motus praescriptionem dedit ut delega-
tus etiam procederet in hac specie rescriptum valebit
ut delegatus juxta formam juris communis non tamen spe-
cialem formam fungatur juris dicti ita laxe he
d. disp. 21. n. 61.

§ 5. Advertimus de 2° casu nunc de si causa
dimanatur quem pontifex exponit in vers. si vero quod
falsitas exprimitur aut veritas reticetur in precibus per igno-
rantiam, quae illa movet pontificem ut sine illa indulgenti-
am concederet in quo casu concludit rescriptum non omnes
tere ... delegatus eo ... procedere non possit nec ...
forma specialem nec tamen juris communis quoniam
illa vel ea nunc tex. sic decipiendo in nullis gratiis sit
eis gradienta confirmatur item ex constitutione 19.
Rodolphi. Cap. dudum 54. vers. insuper decet. huius
nullatione commendat quod ignorantia aut simplicitas
non curavit nisi a poena non tamen ab aliis quae ex defectu
intentionis dimanarant argumento l. 4. §. causa ff. de edil.
edicto at in ... propositum nullitas precum non fit prop-
ter ..., sed propter deficientem animum principis
et et alia ... quod tacite illa conditio si preces veritate
nitantur praecipue in hac specie locum habet cum si causa

expressa

exprimere rescripto tamen debet quando impetrans falsa exprimat facit ... conditionem quae defectu defecit ... et ipsius rescriptum

D. Obijcitur 1.º tex. in cap. ex parte 13. de privil. 36.

Ubi videtur probari quod ut rescriptum inutile sit oportet quod tacita veritate scienter fuerit extortum ut colligitur ibi ex glo. verborum erant ex illis verbis ibi linguam nullam mentis habebat ... privilegijs et ubi quorum ipse non erat ignarus. Plane significans aliud esse dicendum si ignorant reticeret privilegia exemptionis. Quod ... pugnat aperte ille tex. cum nostra verba si vera quippe negari non potest reticentia privilegiorum. Und. cap. ex parte 13. rescripto ... dixisse cum si ... ferisent ... Z. saltim difficilius pontifex rescriptum ... cum ... nem ... nihil interest an scienter ... vantes privilegia reticeant ut rescriptum inutile ... ex hoc tex. ... contingit rescriptum. Et in d. cap. ex parte ... 37.

Cui dicitur ut ... Suplet

verbum maxime quasi sit sensus maxime cum nonnunquam maxime conuenit contextus d. cap. ex ... set ignarus. D. minus conuenit contextus ... te quare ... n. 5. ... n. 2. et ... tabula ... hic ... Cap. ... 12. ... ideo rescriptum valuisse nulla habita exemptionis mentione quod privilegia illa cuius erant conditionis ut pararent exceptionem peremptoriam quasi ... negotij principalis tan... ... non fuit mentio ... ... necessaria ... consisteret ... contra ... cap. 1. de litis contestatione in 6. ... hec expositio quomodocumque recipiat illud me mouet quod pugnare videtur cum sensu d. cap. ex parte ... non ... ostendit rescriptum ... inutile fuisse ... nib. Omissis magis placet quod ... probauimus cum doctissimo ... tex. in cap. ex parte in illis verbis proponere litigatores allegatione

et quamuis pontifex allegationi detulerit non fuit ex eo q[uo]d credet scientia quantum necessariam fuisse ad rescripti nullitatem d. q[uo]d scientia illa interueniente contrahat apertenis dispensatione indistincte non valuisse juxta l[itte]ra[m] nu. tex. cassum vnde aparet d. c[apitulo] ex parte pertinere non posse ad textum nu. versiculi si v[er]o cum nulla ibi ignorantis precatoris mentio habeat[ur] nec argum[entum] a contrario vide[tur] desumi

2° sed

cit. tex. difficilis in c[apitulo] q[uo]d cum 6. de consang. ibi proponitur consanguineos intra 5[tu]m gradum per ignorantiam falso expressisse causam probandi de scripto cum tempore impetrationis non esset et ibi hic allegatio rescripto causam dederit sustinetur, et quam dispensationem ut expediant DD. varias commini[s]cuntur solutiones quas prosequitur Sanchez lib. 2. de matrim. disp. 38 nu. et ex quib. illa probabilior q[uo]d dispensatio ex causa falsa impetrata conualescat ex noua pontificis dissimulatione quamdiu gratiam prestat vt matrimonium contractum q[uo]d nullum contractum erat confirmet ut aliosquin enormis grandeque scandalum itequi vnd falso ind. c. q[uo]d cum etas antiquiores dissip. cuja 6. huerpreitio explicib. reperit ab Sanchez d. n. 12 quare vt verde sensu ille tex. docet, obseruandum e[st] in predictos consanguineos pro causa allegasse se liberos suscepisse que causa et vera et falsa esse potuit, vera habito respectu ad tempus quo filia suscepta adhuc in reo. ambarum erat, falsa respectu temporis impetrationis quoniam etiam suum dicebit in quo sensu falsum dicit pontifex. unde et quamlibet tenuerit in quib. adjecerit prolem susceptam aut superuenisse necessitate contractione et juste duci potuerunt bona fide matrimonium contrahere credentes satis esse ad validam gratiam in precib. meminisse prolis

suscepta p. mortem eius rescissent ipsi significare videtur q. 39. q. 1. vers. 3. Cum tn. ex quib. distinctiam Vega n. 13. quare in d. cp. adq. nova gratia non fiat d. Dissimulatio sufficiat cum om. consanguinei bona fide in matrimonium convenirent p. nullit. de nullitate [illegible] admonendi non erant quod. scandalum q. ex admonitione oriri posset cuius periculi vitandi causa dissimulatio percipitur ita Nava. et alij citati a Bar. de potest. 3. p. cp. 6. §. 10. n. 29. Sanches d. n. 12. Gutierez de matri. cp. 48. n. 1. alioquin si matrimoniu nullitatu mala fide contraheret non dissimulatio d. omnino admonitio necessaria esset ex parte illoru qui consanguinitate scivissent cp. cu. 1. de cogna. spiri.

3.o obijcit.

Bar. in cp. si motu 3. tit. prin. depus. in 6. clem. si romanus 2. eod tit. ubi rescripta tacita veritate obtenta valent quamvis si veritas expressa fuisset non concederentur. R. illa jura non generalit. procedere d. q. in rescriptis principis atit. causuale non ... causa veritas est ut tollat vitium subreptionis ex habitu ... Menoc. lib. 2. presump. 13. n. 11. et Cons. l. 1. n. 429. ideo Navarr. lib. 2. de restitu. q. 9. n. 74. Vasq. ... n. 485. [illegible] lib. ... tit. de usuris. ... 20. quod adeo verum est ut ... causa expressa pontificem moveret ad gratiam denegandam credit. Pontifex ... largiri peccatori beneficiu conferre ita post alios Sanches d. dis. 21. a n. 47. ubi eam traditione variis modis temperat, n. tn. ... non sine mistero in his juxta sermonem. Infiltui de tacita veritate quibus aliud dici oporteat de falsitate expressa que ... motu proprio o supplicantibus. Ita post plures Sanches sup. n. 52. V. hec traditio non mihi satis explorata videtur. Cum in hac re per omnia exequata sint veritatis reticentia et falsitatis

expriio in vi expositio de uno casu loquta posit. in
alio locum habeat precisum q. verba d. cc. si nobis
et d. clem. si romanus refleni [illegible] possunt sad falsi-
tatem expressam [illegible] solam reticentia gratia suggeren-
tionis casus meminerunt

+ De

Et nam. per clausulam ex certa
scientia vitium subreptionis tollat. questio est satis
contigueras d. verius est non suplere ita post alios
Molina lib. 2. de primog. cp. 7. n. 15. Garcia Abe-
nef. 3. p. cp. 2. n. 233. Nouent. quod clausulam
certa scientia non solet tollere ea que princeps
juste ignorat idest que in facto consistunt de stan-
tum eaque juris ss. vel quod post cognitione causa nou-
erit cp. 1. et 2. de confir. utili plane aliud dicendu
videt. in clausula proexprius habentes, huem cla-
usula desuper vaguas sit argo. [illegible] s. q. 109. Reg. 1.
excludit vitium subreptionis ita Gabriel comunium
tit. de clausulis concl. 5. Pientacin. Dic. Nsol. 5. n. 37. q.
multo magis procedit si ponat. [illegible] clausula illa
non obstante subreptione ita Puteus lib. 3. decis 377.
3. contradicant alij citati a Jusco prall. lit. G.
concl. 379. d. quatnius rescriptum ex causa sub-
reptionis inutile nullum commodu precatori afe-
rat cum tn. ex illius precibus satis constet de volunta-
te sua argo. L. vlt. ff. de reb. coru non aruit es di-
cemus confessione in libello supplici principi porrecta
ei nocere non vi. prodesse quantumunque postea
viribus rescripti careat nunquam ad illius beneficium
perinde habeat ac si utile fuisset argo. dic. L. vlt. ita
Padilla in L. cum te n. 15. C. de transactio. Mandos.
reg. de non judicando q. 8. n. 11. et in sua formalconi-
sionu preclud. 4. [illegible] testatur sepius obtinuisse de
ampliatione sentie. cum precum [illegible] C. de liberali causa

+ 1.

Denique notabis

Sintam. nu. Vers. si vero non solum procedit in foro exte-
riori, sed etiam interiori, quippe cum rescriptum inutile
fiat propter defectum voluntatis principis quae hic vo-
luntas suas habet in utroque foro, argo §. per traditionem
ibi nihilominus Instit. de rer. divis. Unde non satis mihi placet
traditio Enriquez lib. 12. Summ. Cap. 2. n. 6. et Cap. 3. n.
3. dum in materia circa gratias et dispensationes di-
stinguit inter utrumque forum laudans nonnullos au-
tores qui [illegible] differentiam faciunt et indistincte do-
cent gratias non valere et [illegible] alii contradicant neutri
tamen inter utrumque forum distinguunt. Quare [illegible] in utroque
foro [illegible] gratiae valent [illegible] videa-
mus sequentibus solet quaestio proponi in dispensatio-
ne matrimonii inter consanguineos [illegible] affines inter quos
cum habita esset copula ante pontificis dispensa-
tionem non meminerunt [illegible] copulae ignoranter
[illegible] scienter [illegible] nuptias [illegible] ex stilo curiae
romanae dispensationem hanc tamquam subreptitiam inu-
tilem esse. Vide Naba. in Manu. Cap. 22. n. 39. Gutie.
lib. 1. Cano. Cap. 15. a n. 16. et de matrim. Cap. 121. a n.
12. Sanchez lib. 8. de matri. Disp. 25. n. 8. Garcia de
Benef. 8. p. Cap. 3. a n. 31. et alii quos refert et sequit.
Barbo. in Collect. ad Triden. Sess. 24. de matri. Cap.
5. a n. 17. Sed contrarium nec improbabiliter docent [illegible]
Naba. consil. 8. cum sequen. de consangui. Enriq. d.
Cap. 2. n. 4. et 7. Caballos Com. q. C 737. a n. 7. Basil.
lib. 8. de matri. Cap. 17. a n. 32. quorum sententia inspec-
to iure canonico verissima est

+2.

D. Sed superior dicta inter utrumque
forum non servetur in specie [illegible] si vero [illegible] de-
bet probari in specie [illegible] casus [illegible] ex [illegible] per
dolum preces falsae fuere adiectae: tunc enim cum
in perversitatem poenam rescriptum vacuetur non vero
propter defectum intentionis principis dicemus poenam

tantu locu habere in foro externi non ita in interni quippe lex ex. cy. justa, quoad pena in conscientie foro non obligat ex doct. Valq. Alt. in cp. [illegible] 12. q. 2. Recepta ex plurib. laudatis a Sanchez lib. 2. ad precepta Cp. 22. a n. 6.

Hactenus explicuimus tres casus ad quos pontifex totam hanc tractationem redegit nunc pro coronide idem pontifex subjicit regulam exceptionem in vers. nisi forsitan vbi concludit judicem in rescripto datum coramque subreptionis exceptio objicitur, posse de illa et de precum veritate, etita de valore rescripti simulque, de viciis sue jurisdictionis vicarij litigatoribus examen suum adhibere [illegible] non finium [illegible] et in prece[illegible] [illegible] a n. 18. [illegible] a n. 22. [illegible] a n. 19. et in 2a a n. 25. et 79. Jason in l. 2. ff. si [illegible] catus Gain lib. 1. obser. 39. a n. 1. [illegible] in l. [illegible] 5. a n. 111. ff. de [illegible] sententia firmam [illegible] ex l. 2. C. si [illegible] tib. 38. de off. deleg. [illegible] in quiuis judicia [illegible] ordinario [illegible] delegato de [illegible] jurisdictionis cognoscere l. 2. si [illegible] 5. et l. 2. [illegible] ex parte 3. [illegible] [illegible] doce [illegible] In cp. 1. de off. deleg. in 6. Jason [illegible] a n. 6. [illegible] in cp. si clericus laicum a n. 9. [illegible] hic n. 32. Simancas [illegible] cp. 30. a n. 21.

D. [illegible] in sua causa [illegible] nemine [illegible] causas judicare [illegible] unde videt. [illegible] [illegible] delegatione [illegible] suspecti fieri

Ut cognoscat an [illegible] sit [illegible] pro [illegible]
[illegible] tantum [illegible] quod [illegible]
quia et [illegible] [illegible] D. [illegible]
[illegible] pertineat [illegible]
appellandum et [illegible] [illegible]
[illegible] Ult. [illegible] judicandi [illegible]
[illegible] judicis qui [illegible] an [illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] delegata nulla [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] principaliter [illegible]
[illegible] cognoscere [illegible]
[illegible] veritate [illegible]
[illegible]
commissio [illegible]
non habet. Respondeo [illegible]
Ult. [illegible] veritatem [illegible]
[illegible] pendere [illegible]
[illegible]
[illegible]
agnoscere [illegible] delegati pendere [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
[illegible] delegatis constat [illegible]
[illegible] requiret [illegible]
[illegible] cognoscere [illegible]
[illegible] ad causam principalem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ad tex.

In Cp. eam te 7. hoc titulo

Solemnis Recitatio

Huius decretalis Sentam merito obscuram fecisse scribentium Commentaria affirmat Cardin. hic n. 1. Cius species haec est. Quidam recenter ad fidem christianam conuersus litteras impetrauit ad decanum et Capitulum eccl. Cathedralis sede vacante ut eum in canonicum reciperent eidemq. prebendam conferrent qui cum litteras Capitulo exibuisset eas exequi detrectauit ex causa q. prebendarum collatio ad Capitulum non pertineret s. ad Epum.: qui cum impetrator postmodum easde literas representasset, nec item Epus easdem vellet executioni mandare, eo pretextu quia litere postipere ad eum non essent emisse eadem causa precator apud Pontificem conquestus ut ei morem gereret, scribit Epo. non iustam causam differendi mandati pretexuisse q. cum tempore litterarum esset archidiaconus et canonicus eiusdem eccle. iuste causam non poterat ... se literas non recepisse quominus eas exequeretur. elita Pontifex causa Epi. pretexta insuper habita, eide mandat ut extra ... pribus mandati ad capitulum sede uacante emissi recipiat conuersum in canonicum et ei stallum in choro et locum in capitulo assignet ut habet in integra Antonij august. 2. col. dict. decretal. lib. 1. tit. 2. Cp. 3. = Habet brebis huius rescripti series et Sentia. s. q. multa et varia Pontifex in eo proponit quo dilucidius a nobis exponant. Singula separatim narrare et explicare operepretium duxi. ait Pontifex

Dudum siquidem ante etiam promotionem etc. ex his verbis
aperte colligitur literas fuisse ad capitulum sede vacante emi-
ssas quo tempore episcopus succedens nondum erat promo-
tus ex quo verbo junctis illis nec esset adhuc [illegible] in
consecratis colligunt antiquiores electum et confirma-
tum ante consecrationem non dici promotum in [illegible]
que traditio ultra [illegible] tex. firmat. exp. [illegible]
sequuntur a pret. ibi epo. f. electo junctis sub. de trans-
latione epi. f. electi ita Abbas Imolas et Barbatia
et Felin. hic pr. 1. Franc. in cap. si gratiose n. § hoc
tit. in 6. Salua de benef. 1. p. q. 2. an. 46. [illegible] tra-
ditio merito displicuit DD. communit. in presenti asseren-
tibus electum et confirmatum non tantum promotum dici
cap. super 16. de accusa. cap. cum in cunctis 7. § in-
ferioria in fi. de elect. ubi glo. verbo promoti d. cap.
eorum vocari clem. 1. de foro comp. ubi glo. verbo
epis clem. 2. ubi glo. verbo epi. hoc tit. Felin. hic n. §.
Azor. 2. to. moral. lib. 3. cap. 29. q. 5. Sanchez lib.
3. de matr. disp. 27. n. 35. Vidimus in praxi aureae
resol. 136. et Pontifex nondum coronatus episcopus vocatur
extrav. ult. de sent. excom. int. communes = deinde fa-
cit quia episcopus qui electionis suae confirmationem accepit
quo ad ea quae jurisdictionis sunt liberam potestatem ha-
bet cap. nosti 9. cap. transmissam 15. de elect. licet ad-
huc episcopatus possessionem ingressus non sit dummodo
praecedat litterarum suae confirmationis exhibitio co-
ram capitulo extrav. injunctae de elect. int. co-
munes late Garcias de benef. 5. p. cap. 4. an. 242.
Barbo. de potest. epi. 1. p. tit. 1. cap. 4. n. 7. et ideo
dispositio loquens de epo. non sine ratione ad electum
et confirmatum refertur clem. 1. de penis clem. 2.
de celebra. mis. cap. quia de sent. excom. in 6. cap. 7.
de off. deleg. in 6. cap. [illegible] 4. § de adult. de judi.
Triden. sesio 24. de refor. cap. 6. docent Cenedo ad 6m

Colect. 4. n. 3. Suarez de cens. disp. 30. sect. 2. n. 4. et de censuris disp. 28. sect. 2. n. 7. et disp. 41. sect. 2. n. 7. Sanchez dec. lib. 3. disp. 2. n. 11. et lib. 2. ad praecepta cap. 11. n. 3. nisi directa rō. subjecta materia inten-tioni verba legis refragent. quinimo d. leg. 5. epus con-secratus vocat. etiã is qui tantum electus et confirma-tus est quo in sensu explicandus est tex. in cap. Verum 7. de foro compe. cum glo. ibi verbo consecratus ubi Zo-cinus n. 8. felin. hic n. 5. vers. novissima

3\. Neq. in con-trarium de jure moveri debuerunt antiquiores vete-num tex. verbis deducentes confirmatum non dici promotum nam verba illa ante tuam promotionem quibus illud d. ius sig-nificant epum tempore illius sucessu litterarum nō ee confirmatum d. tantum archidiaconum et canonicum. ita decius et felin. hic n. 1. neq. huic opositio succurrit. ex vers. q. nullatenus ibi nec esses in epum conse-cratus quib. insinuari videt. epum non consecratum promotum non dici nam omissis traditis a cardin. hic oppos. 1. decio n. 1. dici pt. verbum consecratus accipi largit. pore pro designatione ad episcopalis muneris itaq. spec. sup. d. n. 5. exemplo cuius describit. servos eccles. obsequio consecrari idest deputari cap. 3. et 4. de serui permut.

4\. 2°. non obstat cap. tua de his quae fiunt a prel. 5. em. aperta ibi fiat distinctio inter epum et electum dicunt et in rub. de transla. epi. illa tn. dicta. Ut procedat accipi oportet de electo nō confir-mato, at vehementer objicies q. electo non confirma-to interdicit. administratio juxtum episcopalium cap. nihil 9. cap. qualit. 17. de elect. cap. cum jam 18. de preb. et tn. si electus in d. cap. tua confirmatus nō esset utique nō posset se administrationi in jure contraria subjicere et ibi legitur q. constat con-firmatum fuisse. quod stat. ratione jam quidem tenuit

Ut publice docuerim sentam d. cp. tita omnino refe-
rendam ei. ad singularem spem cp. nihil ex ver-
ita d. de elect. ubi ex dispensatione electi non confi-
mati concedit. extra Italiam jurisdictionis exer-
citiu et administratione habent =

Decrit ait pontifex 5.

quib. decano et cetis non dixit archidiacono d. decano qui
spes decentalium tempore decanatus dignitas capit ex consu-
etudine magis quam ex jure prestantior ee. archidia-
conatu (quem. archidiacono decanum subjicit. cp. ad-
hec de off. archid.) et ideo semper decanus precedit et de
illo tamquam de capite collegii specialis mentio fit in hoc
libro ut videre est in cp. ad aures cp. ex parte 33. hoc
tit. cp. cum inter [illegible] de elect. cp. post. de concess. pre-
bende cp. ex parte 8. de cleri. non resid. notant decini hic
n. 1. Cardin. Cons. 62. Bonius de auto. magni
concilij an. 61. Casan. in Catalogo 4. p. consid. 37.
Pe. Greg. lib. 15. Sintag. cp. 21. a n. 12. Fusens prach. lit.
d. Conclu. 60. Azorius 2. to. moral. lib. 3. cp. 17. Barbo.
lib. 1. de jure eclesiastico cp. 26. = olim tn. decanus
in militia dicebatur ille qui decem militib. imperabat
glo. in verb. C. de decanis lib. 11. Loaisa in notis ad
Toletanum 8. verbo decani extat 2. to. concil. pag. 1146.
sicut in monasteriis decani apellabant. qui decem mo-
nachis preserebant. ut ex d. August. notat Buiron.
lib. 9. de V. S. verbo decanor. quorum exemplo suppli-
cari [illegible] fuisse introductos decanos in eclesiis catha-
dralibus, ut dignitatem prestantiorem haberent glo.
in l. 4. C. de sacro. archidia. in cp. in capite dist.
60. nam decani dicuntur omnes illi qui in collegio pre-
ss. et rone muneris et temporis prefuerunt. l. 1. C.
de collegiatis lib. 11. ubi Cuja. l. 4. et 9. C. de sacro.
notant alcia. lib. 1. parerg. cp. ult. Cujo. in No-
vel. 43. Durantis lib. 1. de ritib. ecle., cp. 23. n. 14.
Buiron. sup. subjicientes in illis jurib. per decanos

significari Lecticarios qui mortuis sepeliendis preerant. an V.o Decani hodie debeant ee. DD. aut magistri, negant Garcia de benef. p. 7. Cp. 2. n. 43. Barbo. de potest. epi. alleg. 60. a n. 61. et an etiam si in laicis non sit possint in Capitulo proponere illud. convocare affirmant Garcia de benef. p. 3. c. 4. n. 26. Gratia. discep. 482. n. 26. et non possint suffragium ferre ex Triden. sessio. 22. de ref. Cp. 4. Garcia in additionib. d. Cp. 4. n. 26. Barbo. de canonicis Cp. 37. n. 11.

6. Proquedit pontifex et ait mandatum dedimus et preceptum dictissime verba hec acceperunt Abbas hic n. 4. et ceteri fere antiquiores dum ea referunt ad duplex rescriptorum genus quod olim tempore decretalium dari solebat ad beneficia vacatura quelibet dicebant monitoria et preceptoria quibus adjiciebant etc. et alia que executoria appellabant de quib. tribus literarum generibus mentio fit in Cp. constitutus 49. Cp. Capitulum 30. Cp. ex insinuatione 37. Cp. litere 39. h. tit. ~~[illegible]~~ harum 3.o literarum effectus non idem d. diversus erat ut constat ex Cp. si soli 6. de conces. preben. in 6. explicat post alios Pe. Greg. lib. 1. de rescrip. Cp. 4. a n. 1. Unde deriguitur inutilis labor Felini hic a n. 9. qui int. hec duo verba mandatum et preceptum de quibus hic plures differentias comminiscit. que ſtarie in mandatis superiorum locum non habent cum mandata et precepta eorum int. se comparent, nec quidquam int. illa intersit l. 1. §. d. si mandavit ff. quod jussu Cp. 1. de off. deleg. n.o

7. Preterea universi ipsi vero subjicit Pontifex rationem quare literas preceptorias in utilitatem conversi datas capitulum canonicorum executioni mandare non potuit, qt. prebendarum donatio ad ipsum pertinebat. qua ratione ut utamur sciendum est, quod q. Capitulum sede vacante

in omnem jurisdictionem epi. succedat Cp. hisque [illegible]
Cp. cum olim 14. de Maioritate et obedientia Cp.
Unico eod. tit. in 6. Cp. ad abolendam 9. de hereticis Cp. pen.
et ult. de supl. negli. in 6. Cp. 1. in pun. de Inst. in 6. Cp. cum
nullus vero epo. de tempor. ordin. in 6. in collationibus
tn. beneficiorum non fungitur vicegerit. Cp. 2 ne sede vacante
dummodo ad solum episcopum pertineant Cp. unico §. cum vero eod.
tit. in 6. d. Cp. 1. de Inst. in 6. L. [illegible] in fine tit. 16 par. [illegible]
Cuius juris singularis ro. varie afferri solet nam Ioan. Andr.
in Cp. quamquam de elect. in 6. existimat beneficiorum
collationem proprio jure ad episcopum non pertinere, ideoque
non mirum si in illa capitulum non succedat [illegible] hec
ro. merito ceteris antiquioribus displicuit cum verius sit be-
neficiorum collationem ad episcopum ex jurisdictione ordinaria
pertinere Cp. regenda 10. q. 1. Cp. nullus 16. q. 7. Cp. con-
queren[te] de off. ordin. Cp. 3. de Inst. q. 1. [illegible]
omnib. quare frequentius probari solet ro. quae ult. glo.
verbo capitulo ind. Cp. cum olim 14. ubi et Abbas n. 2.
Cardin. q. 5. Duar. lib. 6. 3. de sacris Cp. 6. Azorius to. 2.
moral. lib. 3. Cp. 38. q. 1. [illegible] de [illegible] n. 11.
n. 12. a Sebed. consilio 9. an. 1. q. collatio beneficiorum
in fructibus episcopatus numerari solet: fructibus autem bene-
ficii vacantis futuro successori reservantur. Cp. q. [illegible] 40.
de elect. in 6. clem. statutum 7. eod. tit. Est et alia
ro. quod beneficiorum collatio quaedam donationis species et
ex [illegible] de off. vicarii in 6. exercet cui [illegible] libera-
litatem in eum cui beneficium confert Cp. [illegible] 9.
de preben. ubi glo. verbo liberaliter, atqui ii qui li-
[bere] ecclesiarum administrationem habet, regulariter
donare prohibet. ut in l. [illegible] §. 1. ff. de do-
natio. qua ratione non pt. vicarius gnalis epi ex man-
dato generali beneficia conferre d. Cp. ult., mirum
[illegible] videri non debet si item capitulum ex his causis
integram collationem futuro epo. relinquere teneatur

adeo ut haec traditio procedat etiam in beneficiis patrimonialib. Goncalez ad reg. 8. glo. 9. § 1. n. 21. et glo. 45. n. 20. Garcia de benef. 5. p. Cap. 1. n. 89.

3 § quamvis haec traditio facile procedat in beneficiis inferiorum ecclesiarum episcopatus, non idem tamen dicendum in collatione prebendarum et dignitatum in ecclesiis cathedralib. in his enim magis obtinuit quod de jure com. ad episcopum et capitulum simul collatione pertinere Cap. ult. de suplenda neglig. cap. postulasti de concess. prebende cap. quia nonulli § verum de magistris cap. ad collationem n. de capella in 6. ita gloss. verbo postulavit vers. dico et ibi Abbas n. 8. idem cap. cum secta 31. de elect. et in cap. irrefragabili § verbo per capitulum de off. ordin. late Goncalez d. glo. 45. a n. 36. Garcia d. 5. p. cap. 4. a n. 18. Seraphin decis. 1402. et 1091. n. 3. quorum sententiam Marone subscripsit quia cum episcopus et capitulum unum corpus constituant, cap. licet ad episcopum pertinet membrum vero ad canonicos non decet quod solus episcopus sine suo capitulo prebendas et dignitatis successiv. conferat cap. novit cap. quanto cap. cum nostris de his quae fi. a prel. junctis reg. quia omnes tangit in 6. et generalib. de omnib. quibus docent communiter DD. ex Garcia reg. 303.

9. § huic receptissime traditioni repugnat apertissime quia nominatim capituli proponit Pontifex in hoc vers. Fieri vero ubi nominatim canonici causa detrahendi mandati apostolici affirmabant donationem prebendarum eccl. cathedralis ad episcopum solum spectare et tamen si vera esset com. traditio utique aestimare debuerant ad episcopum et capitulum simul pertinere neque dicti rem dubius scilicet Butrio hic n. 4. dicas exceptionem capituli de qua in prin. minus idoneam et falsam fuisse

et a pontifice tantum referri non videtur probari d. haec eua
sio displicet ex eo quod verba quae in hac vers. extant
non continent illa Capituli allegationem d. magis
certum aliquid et omnino verum ut liquet ubi
non potuerunt. Deinde q[uo]d si excusatio Capituli
frivola esset, proculdubio Pontifex illa rejecisset sicut
rejecit excusatione ep[iscop]i. ut habet. in vers. q[uo]d nulla
tenus

Quare huiusmodi solvendi causa observandum est quod l[ex] in re proposita non satis sibi constent dd. immo diversas ac pugnantes sententias proferant ut late prosequitur Garcia d. cp. 4. n. 11. ingenue tamen fatendum est communem sententiam, de qua sup. n. 8. non satis firmari testimoniis pro illa allatis nam d. cp. ultimus d. cp. postulasti d. cp. a collatione 11. solum supponunt ad ep[iscop]um et capitulum simul in ecclesiis de qui[bus] ibi pertinere collationem nec exprimunt an jure an ex consuetudine, an ex privilegio aut statuto competat ideoq. cum alter ex his modis fieri posit non probant assertionem com. sententiae. ex. d. in d. cp. verum singularem spem continet de preben da magistrali quae cum ex cp[itu]lo d. magistri caveat. ceteri in ecclesiis cathedralib. de com. mensa capituli idemq. dispositum sit a Triden. sesio 5. de ref. cp. 1. vel sesio 23. cp. 18. merito cum capitulum illeo honeret. in alt. debet honorari ut simul cum ep[iscop]o eam prebendam conferat. et hinc explicabis decretum Triden. d. cp. 1. et d. cp. 18. ubi non exprimit. ad quem pertineat collatio prebende theologalis et rectissime respondent Cardinales ad eos expectare, ad quos ante Triden. pertinebat ita Gonzal. sup. glo. 9. §. 2. n. 83. Gar. d. cp. 4. a n. 161. Barbos. de potest. ep[iscop]i. alleg. 56. a n. 4. et in collect. ad Triden. d. cp. ~~4~~. 1. a n. 24.

11. d. tx. cois traditio non satis superiorib. iurib. firmet. tn. improbare non audeo. propter eius sautoritatem et tot votor. decisionum pro ea allatar. a Gonzalez et Garcia sup. n. 8. quibus adde alias de quibus Farin. in novissimis decis. 359. et 615. tumq.a rone. et equitate conuenit simul ad capitulu et episcopu pertinere collationem ex rone de qua in d. cp. nouit juncta reg. quod omnes et reg. in re comuni de R. I. in 6. que ostendunt, id facile procedere in rebus in quib. administratio int. epum et capitulu cois est. vt notat Rebuf. in cp. cum olim h. n. 2. de cau. posses., d. ex. id ee. dicendu in alijs beneficij in quib. administratio diuisa est juxta tex. in cp. docem. 11. h. tit.; Neq. obstat tex. in d. cp. nouit vers.o innotuit vbi in beneficiorum institutionib. solum capituli consilium desiderat. Nam ea senta. pertinet tantum ad beneficia inferioru ecclesiar. in quib. aliud jus obseruat. vt sup. n. 7. tradidimus no v.o pertinet ad prebendas ectar. cathedralium qua distam agnoscunt agnoscunt dd. in d. cp. nouit vbi abba. n. 7.

12. Neq. eidem receptissime traditioni repugnat. tex. in cp. noster h. vers.o ipsi vero nam lz. verum sit jure coi. respectu ad epum et capitulu simul pertinere prebendar. collationes, non tn. pugnat q. ex consuetudine aut ex priuilegio pertineant ad solum epum. vt diserte exprimit. in cp. ea noscit. vers.o nisi de his que sunt. apud ad qua spectum ego forsan nouo refero sentam nui. tex. in hoc vers. ipsi v.o sicut ex diuerso ex vi eiusde consuetudinis poterit pertinere collatio ad solu capitulum cp. cu ecta. 31. de elect. vbi glo. et abbas n. 10. post alios Gonça. sup. glo. 45. § 1. n. 11. Garcia d. cp. 4. n. 72.

13. Progredit. Pontifex in vers.o cum itaq. juncto vers. quod nullatenus proponit in his duob. versiculis excusationem epi de neglectu executionem mandati apostolici q. prius Pontifex ad capitulu miserat et simul ipsius excusationi reprehensione vt colligit glo. 3. et 4. hic et ibi abbas

ceteriq. fuerant antiquiores tunc si Epum. exequi litteras apostolicas
ad Capitulu Sede Vacante directas, que sententia pluribus difficul-
tatibus implicat. ex quib. illa precipua est q. litterae de quib.
hic t. emittebant. ad Capitulu ~~Sede vacante~~ tanqua ad
ordinarium prebendarum collatorem t. tanqua Successorem epi
in ead. Collatione t. denique tanqua ad executorem delega-
tu apostol. juxta Cap. Cum aliquib. 4. in t. hoc tit. in
6. in l. Dl 2. casu accipiamus minime poterat Capitulu
litteras exequi Cum exploratu sit Capitulu in beneficiorum
Collatione que tantum ad epum pertinet de jure aut
Consuetudine ut hic non succedere Cp. 2. ne Sede vacan-
te cu alijs de quib. sup. n. 7. Si v. in 3. casu sententiam
amplectemur tunc Capitulum non tantu Sede vacante d. etiam post
Epum. Creatum exequi teneret, adeo ut Epus. ex post eas
non posset Cp. si soli Cp. si Capitulo de contem. pueda. in o.

Quam 14.

difficul. ut effugiant antiquiores hic veriam excogitarunt
solutionem secundat ex glo. hic verbo infecto Ostiensi, et Cardi.,
abbate a n. 11. Ripa a n. 40. decio a n. 6. quibus omi-
ssis magis obtinuit eo quod mandatum ad capitulum emissu
exequi teneri epum postea creatum, q. capitulu Sede va-
cante eo tempore quo mandatu fuit vices gerebat epi
mortui ideo ad capitulum non tanqua ad ordina-
rium collatorem nec tanqua ad succ. sorem epi. nec denique
tanqua ad simplicem executorem apostolicum d. tan-
quam vices gerentem executio mandati pertinuit
unde cum primum extitit epus atque ex pontificis ani-
mo mandatum dirigebat. Cessarunt vices epi. et
oblig. executionis ante ad Capitulu pertinens non sim-
pliciter. d. quatenus vices gerebat Capit. ad epum.
pertinere ita Innocen. hic et Abbas n. 14. Baldus
et Cardin. n. 10. felin. n. 6. decius n. 7. Ripa an. 44.
Pauinus de potest. Capituli t. p. q. 10. Garcia de benef. 6.
p. c. 2. n. 27. ~~...~~

Neque hec com. expositio enervat. ex plurib. 15.
que expendunt decius et Ripa contra glam, utraque fo-
rtius obstare videt. q. scriptum est in virt. ipsi vero

Ubi proponit. ideo Capitulum litteras exequi Non potuisse q.a prebendarum Collatio ad episcopum pertinebat et tamen si Vera esset expositio superior procul dubio posset nam deleta solutione Rutij quam Nos supra n. 9. rejicimus dicendum est ideo Capituli excusationem admissam fuisse q.a tempore quo mandatum fuit ei exibitum non vacabat sedes, q. iam erat electus episcopus et Confirmatus, et ita cum iam Veris eius Ceissaverit exequi mandatum Non potuit q. sedeuacante datum fuerat quae expositio partim Constat ibi q.a Colatio prebendarum ad te. non dixit ad episcopum absolute pertinere q. ad te idest ad illum Nominatim electum quem pontifex aloquitur et qui iam tunc promotus erat. Deinde Constat ex Integra quae extant Aplid Ant. August. collect. 2. decret. hoc tit. cp. 3. ibi ipsi V.o sicut eodem, M, Nficante recepimus, litteras nostras post Consecrationem tuam receptis q.a donatio prebendarum. etc.

L 6. Neq. eadem eius expositio sedit. ex eo q. tripertim. et in hoc Vers.o q. Nullatenus expendit. Semel et iterum episcopum. cum tempore quo mandatum fuit de Capitulo fuisse q. fuisse ab eo pendit. si Juxta eorum Intellectum Idem Omnino esset dicendum in alio Inepiscopum promoto qui de Capitulo Non esset. q. Resp. inde ducit pontificem illud Expendere non quasi rationem Ob quam episcopus Exequi mandatum tenet, ut male Credit etiam hic n. 7. q. ad rejiciendam episcopi excusationem de qua In Vers.o Cum itaq., et ad significandum, tempore data rescripti Non extitisse episcopum ad quem mandatum dirigeret. Nec tunc dirigi potuisse ad istum Modum promotum q. eo tempore de Capitulo erat.

L 7. Pergit Pont. in Vers.o quod Nullatenus etc. et si datam litterarum diligentius attendis ex his Verbis Colligi solet In rescriptis Inspici tempus datae seu Concessionis quo a principe rescripta dantur. ide colligit. ex cp. constitutus 10. Vers.o Antequam cp. Ult. hoc tit. cp. si eo tempore q. eod. tit. in 6.o Clem. Ult. eod. tit. cp. Cum qui 7. de prebend. in 6. cp. 2. in prin. et in § 1. de decimis in 6. facit l. si ita 7. ff. de auro et arg.

l. si benef. sub. 76. de stipul. servor. audit qd rescripta a tempore datae incipiunt a quo jus tribuunt. Unde initium non est in inc- tium spatium ... l. si tantum 12. ff. ad ... l. si procuratori ... in quin. ff. mandati. Cum aliis adductis a glo. verbo electionis in cap. dudum 22. de elect. explicant late felin. hic a n. 18. Decius a n. 5. Mandos. reg. 28. cancellariae q. 13. a n. 15. Cereß l. 1. tit. 12. q. 29. lib. 3. ... flamin. lib. 1. de resigna. q. 6. n. 22. et lib. 4. q. 1. a n. 10. Castillo lib. 7. contro. jur. de tertiis q. 41. a n. 62.

D. huic sententiae obiici solent tex. in cap. capitulum 30. hoc tit. cap. super 12. in fi. cap. de tebitis 59. de apella. cap. dilectus 27. de preben. in quib. jurib. non attenditur tempus datae d. presentationis rescripti quibus jurib. ut satis variorum expediunt Cardin. in d. clem. ... Ult. Imola n. 24. ... felin. sup. ex quorum mente ... sep- randi casus ad quos hec distinctio reducenda est = Quia cum in rescriptis inspiciamus ea quae pertinent ad substantiam et validitatem eorum ad ... seu incapacitatem pre- catoris eiusdemque conditionem et simul concedentis eiusque animum ceteraque accessoria velut interpretationem et ... rescripti = Ergo ... ... in rescriptis inspiciamus quae per- tinent ad tempus et modum exequendi ad scientiam sive ignoran- tiam ad obedientiam sive repugnantiam executoris.

L. 8.

Primo ... atten- dimus tempus datae sive initium ipsius rescripti, 2° vero casu spec- tamus tempus presentationis et receptionis rescripti aut aliud si- mile ut ... est in ... jurisd. delegata cap. ut de- bitus 59. de apella. ita felin. hic n. 21. ... lib. 2. de primog. cap. 7. n. 53. et in computando tempore in rescripto prescripto cap. super eo 22. in fi. de apella. Et in computando annali tempore de quo in cap. plerunque 23. hoc tit. cum glo. ibi verbo ... et in ... ex ... priorum literarum ... receptionem posteriorum litterarum cap. audita 24. de restit. spol. juribus ... a felin. in cap. 3. a n. 8. hoc tit. ... pract. ... 9. n. 9. Lancel. de attenta. 2. p. cap. 10. sic etiam tempus receptionis attenditur cum agit.

L. 9.

de Conventi, non exequentib. mandata deproviendo tempe. cp. dilectus 27. de preben. cp. si capitulo de Concess. preb. in 6.

20. Exquib.

1º detegit. vo. quare in spe. nu. tex. data tempus attendat: cumenim rescriptum vi ipsa ad personam cp. dirigeret. merito illud tempus spectat. quo ipse de capitulo erat et quamvis rebuff. in Concordatis tit. de forma mandati §. ult. verbo datum vers. 8. contendat traditione hanc ex nro tex. non probari q. illa verba ibi si data litterarum &c. referuntur per modum conditionis que dispositionem inducere no solet L. siquis 8. ff. si quis omissa cau. glo. ult. in L. lucius 85. ff. de hered. inst. recepta capitulo. de qquib. molin. lib. 2. de primog. cp. 6. an. 1º Mantica lib. 11. de conject. tit. 2. et 3. menoch. lib. 4. presump. 76. Caldas de nominat. q. 2. a n. 4. Peregrino responsiom. art. 28. otom. illust. q. 23. et ant. fab. decade 26 errore 1. cum sequen. dicendum tn est ex eidem nu tex. verbis punctis sequen. ibi cum tempore quo littere ipse &c. civilis sabi sententia contextui competere ut in re proposita inspiciatur data = Neq. in contrarium quos moveat d. L. siquis 8. et cons. illa traditio q. inter alias exceptiones illa precipua est q. non procedat quotiens aliqua conjectura etiam levis aliud suadeat ut ex multis docet molina d. cp. 6. n. 3. = Neq. itiem obstat traditio glo. verbo constitutus vers. iudicas in clem. 2. de etate quam ultra dd. ibi probant felin. hic n. 18. decius in cp. post cessione n. 5. de proba. 2. p. cp. 20. n. 6. q. in spe. qua glo. tractat ideo spectat tempus quo fit electio q. ab ea pendet tantum abilitas eligentis que nihil comune habet cum initio quo beneficium vacavit = sic similiter in eodem sensu accipienda est alia traditio gl. in L. 3. verbo non eandem ff. de carbon. edicto recepta ex repa hic n. 25. rolando consil. 24. n. 31. lib. 1. docentis ad idoneitatem tsti inspici tempus

quo

Quo testimonium fertur

2.° Infertur quoad subreptionem rescripti semper inspiciendum tempus date rescripti ita ut ad illud similiter sit veritas aut falsitas precum nec satis est si ante preces vera fuerint et postea veralaitant etiam hac spe. Accipiendi ss. tex. in cp. constitutus 29. hoc tit. cp. si eo tempore 9. hoc tit. in 6. cp. qq. circa 6. de consang. cp. 2. de decim. in 6. ubi glo. verbo tempore ita Decius hic n. 5. felin. n. 18. Clarisi. consil. 45. n. 2. lib. a. Naba. in cp. si q. do. carep. 10. n. 6. hoc tit. flamin. lib. 10. Rerisigne. q. 2. n. 11. Tuscus pract. lit. d, conclu. 19. cuius traditionis illa ro est q.a subreptio pertinet ad vires rescripti et ad principis animum a quo pendet juxta not. in lege 3. hoc tit. merito q.o date tempus spectandum — 21.

Huius traditionis ergo idem quoque dicendum videtur in dispensatione matrimonii inter consanguineos contrahendi qui cum tempore date nihil falsum expresserint aut verum reticuerint nec simul copulam meminerint que inter eos habita non fuerat eo tempore d. post datam et ante obtentam ab ordinario dispensationem in quo cassu gratiam subreptitiam no ee. nec invalidam docet Corduua in suma q. 45. et alij citati a Garcia de benef. 8. p. cp. 3. n. 69. Sanchez lib. 8. de matri. disp. 25. n. 1. = d. contrarium multi defendunt Gutie. lib. 1. cano. cp. 15. a n. 21. Garcia d. cp. 3. a n. 70. quorum senta. sicut et rones. non parum suadent in hac spe. ordinarium dispensare non posse cum huiusmodi consanguineis, 1.° q. a res non est in eode statu, necessario conditio illa, sic taelt in rescriptis addici solita, ad qua requirit. habilitas et q. res ita sit tempore existentis conditionis arg. l. existimo 61. ff. de contra. l. eum qui 104. ff. de cond. et demonst. l. si rem 31. ff. de V.O. 2.° q. do verum est hos peccatores matrimonium contrahere cum copula ante gratiam habita propter quam carere debent spe dispensationis ex Triden. sessio. 24. de matri. cp. 5. et ex quando inhabiles sunt ex d. cp. 5. non possunt virtute — 22.

ipsius rescripti per ordinariu dispensari. et cum hoc Sen-
sic explicandu est senten Gutie. Precipue q. nonnum
non est dari rescripta non subreptitia hic tn. ex
alia juxta causa Inutilia ec. Itq. ut videre est in re-
scriptis motu proprio seu ex certa scienia = que
Ppt inhabilitatis defect. non convalescunt ex alia causa jux
ta tradita in cp. et in cp. si eo tempore hoc tit. in 6. cp. si gratiose
per 30. de preb. in 6. cap. ultimo 4. vers. alioquin cp. nulli
2. de elect. in 6. Naba. sup. n. 6. et facit gratia 7. hoc tit. in
6. ubi circa subreptionem date tempus attendit.

23.

Secus in suspensi-
is 6. colligit. ro ad cp. si eo tempore q. hoc tit. in 6. ubi ideo in
rescripto de quo ibi attendit. data, q. sermo fit de habili-
tate impetrantis quo casu oportet interuenire eo tempore
quo datur: nec statis est si superueniat, ut colligit. in cp. cu
de beneficio 5. de preb. in 6. ubi glo. verbo securari et ex cp.
statutum 11. in prin. hoc tit. in 6. ubi glo. verbo canonicus Bar-
bosa in cp. ei cui 29. de preb. in 6. n. 8. = d. acut. Vespa-
jani videt. tex. in d. cp. ei cui 29. ubi videt. sufficere q.
impetrans post datam perueniat ad etatem legitimam
ita ut tempore quo vacat beneficium habilis inueniat.
idem deduci solet ex cp. si cui 29. cp. si pro clericis 2. de
preben. in 6.

24.

Quibus iurib. ut satisfaciant DD, varias comi-
niscunt. solutiones ut constat ex glo. in cp. ei cui verbo nondum ubi
late dominicus a n. 12. franc. a n. 8. Barbo. a n. 5. Lati-
ssime Zabarellus tract. de Mandatis Apostolicis. a n. 11. et
fere per totum. Quib. omissis magis placet quod jam pri-
dem publice docuimus tex. in d. cp. ei cui 29. non
probare id quod ex eo vulgo deducit. d. potius contrari-
um s. etatē inspiciendā tempore date rescripti quā
sententiam recipiunt illa verba ubi si nondum in etate
etc. que verba rō ss. rafferenda ad proxime immediata
s. ad tempus collationis d. ad tempus date rescripti

Quasi sit sensus, Sacerdotalis prebenda conferri non pt. ei cui providerii mandatum de prebenda proximo vacatura, si tamen adhuc in etate tali existat ut alias d. non sacerdotalem spectare debebit ita ut dixi sed que sui natura adversativa est diversum et presente qualitatem prese... ita Archidia. in d. Cp. si eo tempore n. 4. Francus ubi sup. n. 9. et 12. nobiscum sibi ut novum advocans in concordati ad tit. de colla. § volumus verbo tempore vacationis — nec infrequens est aliquid in iure referri ad remotiora non vero ad proxime immediata ut indirecte in l. si tamen 27. in fine prin. ff. de pact. ubi notat Otoma. et in l. qui in aliena 6. verum d. etsi ff. de acqui. here. ubi Acuri. verbo idem et alij de quib. Pinel. in 2. p. n. 25. C. de bonis mater. rescind. vend. ~

Nec itim obstatur. 25.

In cp. is cui 19. de preb. in 6. nam omissis alijs solutionib. traditis add. ibi et a Mandosio reg. 18. cancel. q. 12. n. 15. responderi pt. sententiam d. cp. is cui ad rem non pertinere cum in eius spe. gratia non fuerit facta ei qui tempore rescripti idoneus non erat d. alij cui potestas data fuerat conferende prebende persone idonee unde respectu illius cui provideri potuit nulla proponit. Gratia in qua eiusdem capacitas tempore rescripti attendi debeat et ideo sufficit ipsum idoneum futurum collationis tempore, quo exibit conditio gratie facte ei cui providendi facultas data fuerat ita Franc. in d. Cp. is cui n. 8. vers. Nec obstat ripa in cp. ad aures n. 12. de hoc tit.

Multominus 26.

ad rem pertinet tex. in Cp. si pro clericis 8. de preben. in 6. cum eius tamen sententia non agit de defectu etatis d. de defectu sacrorum ordinum inter que illa differentia notanda est quod sacri ordines non etiam iure prescribuntur in beneficijs curatis sicut etas, etas tamen existere debet tempore rescripti d. Cp. si eo tempore sacri vero ordines

non ita requirunt. d. Sufficit q.d postea intra annu[m] beneficiarius promoveri possit Cp. lz. 14. Relect. in 6. Nisi aliud consuetudo aut lex Specialis inducat aut agat. de Commendis parrochialibus in quib. Speciali. Cautu[m] est q.d realiter Sacerdotiu[m] existat tempore datae cp. nemo 15. Relect. in 6. ita rebus in praxi titulo requisita ad colationi[s] bona n. 36. flamin. lib. 4. de resigna. q. 9. n. 37. post alios Garc. 4. p. de Benef. cp. 4. n. 24. Unde merito in d. cp. si pro clericis cavet. Utilem ee. gratia[m] lz. de defectu Sacro[rum] Ordinu[m] Mentio no[n] fiat quasi ille defectus Magis Materialis sit ac dim[...] plex, qua[m] formalis, idest [...] et in hoc sensu accipienda est glo. ibi Verbo alijs in fine

27. Ex quo expediri facile pt. quaestio illa an Impetrans receptum ad ecclesiasticu[m] beneficiu[m] debeat eo tempore saltim tonsuratus ee. an sufficiat tempore praesentationis? et sane Verius est a tempore datae debere ee. tonsuratum ita felin. In cp. Cum adeo n. 9. et ibi decius n. 3. hoc tit. francus in d. cp. si eo tempore n. 8. Perez L. 1. tit. 12. q. 24. vers. item dispositio lib. 3. ordin. Gratia. discep. 123. que traditio suadet. ex cp. ex literis 6. de transact. ibi ibi cu[m] nondu[m] eet. in cler. eu[m] tonsuratus literas n[ost]ras Impetravit lz. renitant. Valdus in d. cp. Cum adeo n. 2. et alij citati a Gabriele Comuniu[m] tit. de prusump. Conclu. 12. n. 4. Gomes de Gratijs spectativis n. 89. qui testat. aliud receptum in forensi tribunali Romano q.d introductu[m] est q. Ubi laicus clericatui destinatus Impetrat literas ad beneficiu[m] solet addicii clausula illa Cupienti adscribi Militiae clericali alit. literae non Valent et lx haec spe antequa[m] beneficiu[m] Conferat. debet Impetrans tonsurari ita Imola et Belamera in d. cp. Cu[m] adeo

28. Cd. huic traditioni obstare videt. tex. In cp. si Pauper 30. de praeb. in 6. ubi in Mandatis Gratiosis Non Inspicit. Data d. praesentatio

quo ad Idoneitatem Impetrantis ut Notat Dominicus ibi n. 2. V. Respondendum Cum Franco ibidem n. 1. Non loqui tex. illum de idoneitate personae nec quoad eam attendi tempus datae aut collationis ideoq. ad rem non pertinere proinde credit multum Interesse an Apostolicus Pontifex Mandat providere clerico Pauperi de Beneficio juxta suae paupertatis merita an Merita referant. ad personae habilitatem et tunc tempus Mandati Inspiciat. ut cp. cum adeo 17. hoc tit. sicut Inspicit tempus electionis In cp. dudum 22. de elect. an referant. ad alia Merita et Virtutes quo Casu videtur illa Merita referenda tempus Collationis &

4.° ex superioribus Colligitur expli- 29.
catio ad clem. Ultimam hoc tit. ubi in rescriptis Gratiosis ad beneficium Vacaturum Inspicit. tempus datae non Vacaturae Cuius Constitutionis ro. illa est q. ad q. do de Viribus rescripti Cuius q. interpretatione agit. datae tantum tempus Inspectamus ut supra n. 18. tradidimus mirum q. non est si In d. clem. Ult. data attendat. an in eo rescripti genere beneficia post datam Creata Contineantur et statuit. non Contineri quae sententia ejus principiis convenire videat. argo eorum quae tradunt. In cp. Ult. hoc tit. L. non pt. 23. ff. de Iudiciis L. de his 43. ff. de arbitris L. item 6. § 1. ff. q.d cuiuscumq. Universitatis L. Cum aquiliana § ff. de transactio. L. item 35. ff. de pactis L. Aurelius 28. § testo. ff. de liberatione legata L. utilius 69. L. in lege 77. ff. de Contrah. [illegible] L. de Servitu. Cum aliis plene adductis a Gonça. ad reg. 8. glo. 9. § 5. a n. 1. a Bonio 2. to. moral. lib. 5. cp. 34. q. 13. refragat. tn. tex. in Cp. q.° Circa 22. de privilegiis Ubi in remisione decimarum etc. Continent. futurae

Quod dissidium ut comprobant Cardinalis 30.
In d. clem. Ult. Barbo. in L. divortio § q.d in anno

a n. 17. ff. Solu Mat. existimant interese. inter dispositione indefinita et inter particulares 1.° casu ad futura extendant. d. cp. & q.ª Circa novita in 2.° casu d. clem. Ult. que dicta. § vera sit illa tn̄ omissa, et alia tradita a Mandosio Reg. 3. Cancel. q. 7. Valas. consult. 58. n. 11. dicit pt. forte subtilius cum Barbo. in colect. dic. clem. Ult. n. 7. Castillo de tertijs cp. 14. n. 39. q. ideo in d. clem. Ult. rescriptū ad beneficiū vacaturū non extenditur ad postea creata q.ª in rescripto expresus fuit certus vacationis modus s. beneficij vacaturi qui modus existerend pt. in beneficio postea creato, cum illud vacare minime tuuc tunc intelligatur, eo q. nunquā adeo colatū fuerit tum etiā q.ª nova benefici creatio referri non pt. inter modos benefici vacantis cum in jure duo pricipue numerentur, resignatio s. et obitus obtinentis cp. quamuis cp. Ult. de preben. in 6. — Quod v.° argū. d. clem. Ult. tradit Hamedo Reg. 22. n. 4. lib. 2. donatione principis perquā concedit facultas providendi officia publica in aliqua civitate no extendi ad officia post donationē creata, non procedit sine dificultate cum in eadē questione contrariū doceant Barbosa in d. §. q. in anno a n. 16. Castillo d. cp. 14. a n. 26. et a n. 38. moti precipue ex d. cp. q.ª Circa

Procedit.

31.

Poni. et ait in verb. sicut ibi q.ª eras archidiaconus et canonicus his verbis aperte significat in eadē ecclesia obtineri posse duo beneficia si modo sint disformia ut dignitas et canonicatus non v.° uniformia ut due dignitates, s. duo canonicatus, haec adeo jure prohibetur obtineri ut ne pretextu consuetudinis retineri possint cp. literas q. de concess. preb. cp. 1 de consuetu. in 6. disformia v.° § de jure cō. in eadē ecclesia teneri non

possint ex trin. Consuetudini aut dispensationi saltim episcopali possiten. iusti possunt et in hac spe. ains quint Vrbanu. ter. abbas hic n.6. decius n.5. Riga n.27. glo. Verbo nisi tnd. Cp.2. plures de quibus Garcia de benef. 11.p. cp.5. an. 230. Gonca. ad reg.8. glo.10. an.32. Gratia. discep.133. an.16. Barbosa de potest. epi. aleg.62. an.17.

32.

Dubitari tn. solet anis qui duo beneficia in eade ecta. obtinet duplicem Vocum etz. habeat, et duplicatas percipiat distributiones: affirmant abbas in cp. Cum dum 12.n.2. de Vejud, Vbi felin. n.1. Cobar. lib.3. Varia. cp.13. n.16. Mogeda de incompatib. 1.p.cp.12. a n.15. Barbosa sup. a n.25. Tusus lit. D, conclu.512. n.5. quetraditio suadet. ex L. tertia §. qui Mario ff. de Annu. leg. deinde facit q. Vna eademq. persona duplici munere fungi pt. L. tutore 22. ff. de his quib. Vt indig. L.3. ff. adop. L.3. ff. de vit... L. singulas 7. §.2. ff. Contrahenda L. Vlt. C. de assesor. Cp. ... 11. de apella. in 6. Late Tuscus lit. P. Conclu.317. Otom. lib.6. ... ua.13. Pinel. L.1.3.p. n.73. C. de bo... Mater. et ideo debet. duplex Salarium Roma. consilio 25. Vbi late Masthillo lib.1. de magistra. cp.21. an.[illegible]

33.

D. Contrarium saltim quo ad distributiones tuent. Burius in d. cp. cum olim n.10. et alij plures quos refert et sequitur Moneta de distributionibus 2. p. q.4. an.6. que sento illa rone Niti. precipue quod distributiones dant. ex causa interessentiae in choro cp. Vnico de cleri. no resid. in 6. et non magis diuinis interesunt et eis inseruiunt archidia. simul et canonicus quam is qui tantum archidiaconus aut canonicus est Vtcumq. tn. de iure sit hodie moribus Vtentium magis receptum est Vt nec duplicatas Voces nec distributiones habeat. quo

etc. consuetudine attenta obtinuit nō teneri eum
qui plurima Beneficia ex gratia habet plures
preces Canonicas recitare sed sufficere semel in die
cita D. Tho. quodlibeto 1. art. 13. Suarez 2. to. de
relig. lib. 4. de Dijs cp. 18. n. 7. Azor 1. to. moral.
lib. 10. cp. 4. q. 10. et alij plures citati a Garcia
de Benef. 3. p. cp. 1. n. 110. licet dubitet insignis Nabar.
de Oratione miscel. 60.

34. Denique ait Pontifex in vers. pro-
eo qd. licet judeus extiterit cum dedignari non debes ex his
verbis fundato prin. nu. tex. colligit. prebendas conferri
posse per literas apostolicas in eclesiis cathedralib. Neo-
phitis idest nuper conversis ad fidem christianam obsi-
ci tn. solet autoritas d. Pauli 1a ad Thimo. cp. 3. ibi
non Neophitū ne forte elatus in superbia etc. cum
alijs plurib. patrū et concil. testimoniis adductis
a Gratia. dist. 48. per totam et ab Anton. August.
lib. 4. epitome tit. 6. et lib. 27. tit. 12. Deinde obstat
cp. Constituit 31. 17. q. 4. ubi statuit Neophitos ad offi-
tia publica non admitendos quo argo idem in Beneficii-
js eclesiasticis dicendū videtur ex cp. 2. dist. 69.

35. Quas diffes.
Ut effugiant antiquiores in prim. varie viam expediri so-
lent ut constat ex felin. hic an. 11. Decio an. 6. Ri-
pa an. 31. Cobar. in clem. si furiosus 1. p. § 2. an. 7. Na-
ba. in Manua. cp. 27. n. 205. Simancas de catholicis
cp. 47. an. 31. latissime Ojeda de incompatibil. 1. p.
cp. 27. et 24 Salcedo in practica cp. 22. Matio del Villar
in Silva responso 4. responso 12. an. 37. Manuel
Rodriq. 1. to. reg. q. 10. art. 3. et q. 14. art. 5. Lara de
capell. lib. 2. cp. 4. Mieres de Maiorat. 1. p. q. 51. a
n. 22. Azor 2. to. moral. lib. 6. cp. 2. q. 2 Sanchez
lib. 2. ad precepta cp. 28. an. 11. Barbo. de potest.
epi. 2. p. tit. 2. ex quorum mente reparandi ss. aliquot

casus in proposito

1g. casus est de conversis qui iamdiu in christianis Moribus satis instructi sunt arbitrio Superiorum et hi ad Sacros Ordines et ad beneficia ecclesiastica admitti possunt argo. Cp. 1. Vers. nisi dist. 57. et in hoc casu explicandus est tex. noster sicut et L. 6. tit. 2g. part. 7. ubi autem Neophitos admitti posse ad officia publica secularia et ad honores, qui tex. non aperte pugnet cum d. cp. constituit, oportet explicari de conversis in fide iamdiu probatis ita Cobar. d. § 2. n. 8. Vers. 5. Villar sup. n. 38. Ogeda et Salcedo ubi supra — 36.

2g. casus est de conversis recent. ad fidem in ea quae non satis probatis et hi ab ordinib. beneficiis et alijs officiis tam ecclesiasticis quam Secularib. arcendi sunt. quo pertinent Pauli verba d. Cp. 3. cp. Neophitus dist. 48. ubi d. cp. constituit 17. q. 4. Ceteraque alia testimonia sequib. in Cp. 1. et per totum dist. 48. et recensentur a Cobar. dic. n. 7. — 37.

3g. casus est de descendentib. a Mauris aut judeis seu alia radice infecta si a nativitate Morib. christianis inbuti sint, nec Neophiti proprie et ~~[illegible]~~ dicendi Cp. ult. dist. 48. Nec jure Can. inspecto repellendi ab ordinibus beneficiis et honorib. publicis ita Cobar. d. n. 8. Vers. 6. Ogeda d. cp. 23. n. 54. nec obstat tex. in d. cp. constituit ibi aut hi qui ex Judeis sunt quae verba ita sunt explicanda ut ~~[illegible]~~ intelligant. de his qui nuper conversi sunt. non vero de his qui origine ex Judeis trahunt ita Sua. de Censuris disp. 143. Sect. 3. n. 9. Sanchez d. cp. 28. n. 15. — 38.

Deinde non obstat Triden. Sesio. 23. de reforma. cp. 7. ubi praecipit episc. ut promovendorum genus Inquirant et ita videtur excludere conversos aut eorum descendentes ab ordinibus. d. Respondendum est cum Sanchez — 39.

d. n. 25. Barbo. de potest. alleg. 10. n. 4. illud Juden. decretum novum impedimentum non inducere ad ordines d. tantum quae jure veteri erant praecepta innovasse ut patet ex prin. tex. ibi atque ita sub nomine generis illos tantum voluisse significare qui ab haereticis descendunt aut qui non sunt legitimi aut liberi regni cum genere constituti discerni debent sicut olim jure veteri non vero de conversorum descendentibus.

40. Hucusque tamen tradita locum habent attento jure communi. aliud tamen statutis consuetudinibus quae statuta licet contra jus commune etc. propterea ut plures citati a Barbo. d. glo. 17. n. 29. et rejiciunt etiam a multis de quibus idem Barbo. n. 22. verissime tamen tanquam justissima defendunt a Simancas sup. n. 34. Ojeda d. cp. 23. n. 37. et 139. Villar. ubi supra an. 42. dummodo illa statuta quoad ecclesias et religiones per sede apost. sint confirmata Sanchez d. cp. 26. n. 14. non ita quoad collegia secularia, maioratus, capellanias, in his enim cum fundatores ut in pluribus de bonis propriis disponant libere possunt has et alias conditiones licitas adjicere nec oportet per principem ecclesiasticum aut secularem eas confirmari l. 22. tit. 7. ... lib. 1. recop. ex abundanti sumari praecipiant statuta collegiorum ex eludentia ... sor = Quomodo autem probari debeat puritas sanguinis quoad rem proposita videndus est Lara late d. lib. 2. cp. 4. an. n. = et haec satis de hac decretali

Sequitur tractatus de legatis & fideicom. in quo faecundiora et obscuriora a Tribon. ex Consultorum Placitis in tribus Pandect. de lega. libris explicantur et exornantur

Autore D.D. Greg.º de Portillo

Caput 1.

De diuisione Operis et legati certa diffinitione

anno 1634

In his Comentariis Ubi tot ss. que Verbis laconicis explicata longiora desiderabant tempora, Molestum animis et infructuosum foret de Continuatione huius huius tractatus ad precedentes sermonem facere q.ª apud Antiquiores lato calamo habet. ego tn. tabulare scriptorum Suffragia no intendo d. quã facile sit animaduertas quero Viro studioso in dies meliora adjicere infelix essem in argumentorum periculis et disceptationibus forensib. nisi hi qui a Maioribus pre manibus habent. Multa obseruat. digna non proponerent. etenim aliqd. e. aberrare et huc et illuc Vagari cu et in celo no certam omnia sidera sedes habeant, d. quedã incertas habeant Vias ~

Tribonianus N. 1.

50. Pandect. seu digestorum libros Uniuersa Veteris jurisprudentie Volumina Congessit Autor est Imp.º in L. Ult. §. 1. C. de Veteri jure Enucleando ibi 50. igitur libris omnia complexi nunc sumus collecti labore q. idem habet. in Proem. ff. Veteris.

§. Omnia igit. et in proemio Inst. §. igit. Ex quib. libris tres de legatis et fideicom. habent. in 2. pandect. p.e a titulo de legatis et fideicom. lib. 1. usque ad tit. de lega. et fideicom. lib. 3. Cuius diuis. ro. etsi Multiplex ab Accursio Bart. Castren. et ceteris Accursianis Constituant. hic, et cu Multis ab antecessorib. nris illa certior Mihi Visa est prolixitatis obiandi gratia Iubonianu id fecisse ne fastidiosu opus studiosis Videret. et facilius Intelligeret. q. Vt alias Paul. Cons. Vaticinat. in l. Gaius Seius 83. §. Vlt. de leg. 1. Vbi Titius qui fratri filio fundu Seianu legaret totu legasse Videt. et si facilioris locationis l. culturae causa fundu diuisit q. diuisio substantia rei Non Mutat d. facultatem fructus percipiendi prestat de quo tex. et eius Mata. ad plures questiones praxi Vtiles Videndi ss. Tiraquel. de Retrac. linage glo. 2. §. 23. n. 2. in fine Stepha. Gratia. discep. foren. cap. 745. ca n. 67. Quomo in terpretandus est ille tex. cu l. 1. ff. de reb. dub. Vbi fundi Meuiani erant plures diuisi no vo Vnus et idem diuisus Melioris culturae gratia de quo tex. Videndi ss. Cuja. lib. 3. obserua. cap. 25. Allige. ad Donel. lib. 3. Com. cap. 19. lit. n. Otoma. lib. 1. obserua. cap. 5. et lib. 12. cap. 15. Greg. lop. Madera lib. Vnico Animadu. cap. 23. in prin. Vbi obseruant ex illo tex. Alternatiua dubiam Interpretanda ex altera alternatiua simul proposite pro qua senta expendo bonu ac singularem tex. in l. 1. Vers. Denique de off. procu. Cesar. Vbi specialiter id animaduertit Bart. in repet. illius tex. n. 6. Vnde praxi tabelliones debent legitimum diuissu proponere per annos et Menses, quia diuissione Non Mutat. qualitas seugturarum d. facilior cognitio earu cognoscit. l. 3. in fi. tit. 19. part. 3. Vbi In spi. Notat Greg. glo. Vlt. hinc etz. fit Vtqui casti aut domus possessiones æquiri no tenent. et singulas

partes divisas utilioris habitationis causa aprehendere q.[a] illa divisio separationē aut diminutatē domus non inducit s. meliorē habitationē arg.o tex. in l. prediis q. cū suis §§. de leg. 3. notat Bart. in l. 3. in prin. n. 5. de acq. poss.

Preterea ex supradicta doctrina venit interpretandus tex. sume difficilis in l. lucius 38. famil. ercis. quo loci p.r curatores possedimi dere universū patrimoniu minoru ibi postea omne patrimoniū diviserunt ex quib. verbis satis colligit. divisione bonorū inter minores factam solū inducere cognem bonorū que ad unumquemque pertinent nō v.o dominiū uni demere aut tribuere alioquin tamquā spēs alienationis non potuisse fieri alienatorib. sine decreto pretoris l. 1. et pertotū de reb. eorū l. penul. C. de predi. mino. unde divisiō separat. ab alienatione tamquā quid diversū in l. jubemus 14. C. de sacro. ibi sub cuiusque alienationis spēm. ad quemcunque transferre personā s. ea et. predia dividere et. nā divisionis natura nō est aliquid in substantia separabile s. considerabile s. meliorē conditionē bonorū fieriud. aut minus tribuit ~ — N. 2.

Ceterū hanc distinitionē difficilē facit Ulpia. ex Papin. sententa. in l. si filia 20. §. si pater famil. erci. ibi quasi certa lege permutationē fecerunt ex quibus verbis colligit. divisionē bonorū int. filios facta non solū cognem. verum alienationē et permutationē; idē probat Papin. in l. cū pater 77. §. hereditatem el 2.o de leg. 2. et apertius insinuat imperatr in l. 1. C. comunia utriusque jud. ibi divisionē bonorū vicē emptionis obtinere placuit unde prelatus sine debita solemnitate nō pt. predia eccl. dividere l. jubemus 14. C. de sacro. et in curatorib. minorū idē habet. in l. 1. in l. si pupilorū 7. de rebus eorum l. penul. C. de prediis minorū et tot. a b. interpretibus — N. 3.

N. 4.

receptus est in l. 1. per tex. ibi C. si adversus transactionem. Quæ in dicto
explicanda cos sententia est ex proxime adductis juribus divisionem
bonorum speciem alienationis ee. quam doctrinam ut veriorem am-
plectuntur Socinus reg. 329. set cons. 254. lib. 2. Menoq. lib.
2. de arbi. casu 161. ex n. 34. Nam illa divisio non fit
prolixitatis obiandæ causa ut ea de qua in nris libris de
legatis dr potius ut bona quæ pro indiviso ab heredibus vel
aliis possessoribus retinebant. Unicuique illorum pars propria
adjudicaret. Neque obstat tex. in dic. l. lucius 38. fam.
erc. Nam omissa interpretatione Ant. fabri in rationalib.
ad illum tex. existimantis in spe. de qua ibi curatores fuisse
divisionem reditum pecuniarum non vero bonorum immobilium
minorum quæ convincit. ex illis verbis consulti ibi posita
omne patrimonium diviserunt et notat Cuja. lib. 5. respon.
Pauli in hoc tex. vere dicendum est in spe. illius tex. suppo-
nendum decretum pretoris divisione patrimonii si in eo bona
erant immobilia minorum ideo autem consul. mentionem
decreti non fecit quoniam disp. de qua ibi non erat circa pa-
trimonii divisionem d. potius quæstio erat utrum fratri mi-
nus accipienti ex reditib. pecuniarum adversus fratrem qui plus
accipit quam frater danda sit actio et consul. affirmat
nullam vero actionem concedendam si frater suam tantum portio-
nem accepit apud consul. autem mois est responsio præbere
ad quæstionem principalem in leteris vero terminis habiles
supponendi ss. vulgata L. qui testo. 20. de testa. L. gallus
29. § in omnibus de libe. et posth. cap. 1. de eta. et qual.
notat An. fab. lib. 10. conject. cap. 4. Richar. ad tit. de
vulg. cap. 25. n. 11. quomodo a Cuja. conciliantur jura sume
obscurum in l. 5. §. idem Iulia. vers. huic patri de liber. le-
ga. cum l. si non sortem 26. §. adeo de condi. indeb.

N. 5.

Mancat q. firmū divisionē librarū de leg. a Tribon. pio positā, tantū prolixitatis evitandæ gratia Vtcm alimēta in stomacho Mutata in Vires et Sanguinē transeunt Alimenta ita quę longa et confusa ss. digesta et divisa ss. diligentius Considerantr et perficiuntur Vt inquit Seneca Epist. 59. et 94. divisionibus em. facilius id deus invenimus per spē. et Membra distincta Vt eleganter inquit plato lib. 1. de Regno Carthaginensi Circa priora igit. firmia quę selectiora ss. et scitu Magis digna in hoc tract. perficiant. de Certa et Germana definitione Legati agendum et Loquimur em. de legati Cognitione In spē de qua In Tribus pandectarū libris de legatis agitur quatenus ad ius testā. legatis pertinent Nam legati Verbum ad personas Relatū Significat Vice Nrā Municipij aut Reipub. Legatū Missū aut Substitutū iuxta tradita a Iul. Cesare lib. 2. de bello Civili ibi Neque ignorare q. esset officiū legati qui fiduciaria obtineret Operam de quo legato agitur in l. 20. Sancti de Receiend. l. licitor 35. in fine de jurisjur. melior tex. in l. eum qui 5. §. 1. de Consti. pecu. de Cuius interp. et Conciliatione Cu l. Siquis in legatione ff. de jud. Videndi ss. Cuja. lib. 13. obser. cap. 17. Duar. ad tit. de Const. pecu. Cap. Vlt. Donel. lib. 17. Comen. cap. 24. Ubi probant tex. in l. 4. §. Vlt. l. 6. de off. procon. Cu Simi libus tradit a Briss. et Scribentibus de Verbis iuris Verbo legatū quo Sensu Capiat titulus In pandectis de legatis. aliter Vero legati Nomē generalit. Significat Omnē Vltimā dispositionē Nam lex Duodecim tabularū legati Nomine et legandi Verbo heredum Institutiones, legata, libertates, tutelle, et quidq. testā. Relinquebant. Continebat. L. 1. ad l. fal. l. Verbis 120. de Verborū Signi. L. 5. §. si legata juncta

l. 1. in fine princ. de leg. prestan. l. Vxorem 39. §. legauerat de leg. 3. postea tm. consuetudine et prudentum interpret. legati nomen ad ipsas sive res singulares testo. relictas non vo. ad universalem successionem cepit pertinere seculo consultorum ut post antiquiores docent Cuja. Guede. et Vebu. cadic. L. Versis Vober. lib. 2. Senten. Cap. 13. Otual. lib. 3. Comen. Cap. 1. quorum sentam. confirmo ex l. 1. §. quinimo de Hered. Insti. in l. 5. §. 3. etsi portio juncta l. 7. de leg. prestan. l. mulier 22. §. Vlt. ad Trebel. ibi placet nobis in spe. vero legatum quatenus in nro tract.+ ab herede prestandum quae quidem definitio prius nobis explicanda et exornanda est postea vo. docendum in quib. conveniat et differat quat. a diffinitione legati tradita a consultis in l. legatum 116. de leg. 1. l. legatum 36. de leg. 2. 2 dum

+ Vsurpat. ab Imp. Iusti. in §. 1. Inst. de leg. est donatio quedam a defuncto relicta

N. 6.

Dicit. vo. in Iustin. legati diffinitione legatum et donationem q. legatum semper lucrum et commodum afferre debet legatario tex. in l. si hereditatem 32. ff. Mandati ibi nam legatum nam legatum acquisitum numquam illi damno esse potuit l. 1. C. de imponenda lucratiua descrip. lib. 10. in quo inter alia legatum distinguit. ab hereditate que etz. lucrosa oneribus multis hereditarius implicat. l. 1. 2. et 3. de bon. poss. unde pupillus sine tutore bz. possit agnoscere legatum non vo. hereditatem quamvis lucrosa l. si pupillus 9. cum similibus de Auct. tuto. nisi repenter heres apparet tamquam suus tex. difficilis ita interpretandus et conciliandus cum dic. l. 9. l. qui duos 20. de reb. dub. juncta regula legis 3. si plures 10. §. filium impuberi de vulg. de quib. jurib. videndi ss. Ant. fab. lib. 13. Conjectu. cap. 14. Barbo. in l. quia tale a n. 58. vers. denique soluto matri. que differentia inter legatum et hereditatem non procedit quo ad lucrativum

descriptione equalitatis c. de imponenda lucra. inscrip. lib. 10. quoniam quoad ad illum titulum hereditas non minus quam legatum lucrativa causa continet l. 1. §. lucrativas ff. illo tit. favore fisci quod sume observandum est ab omnibus interpretibus non animadversum —

N. 7.

Neque obstat adversus supradictam sententiam obscurus tex. in l. Imperator 70. de leg. 2. ibi legatarium nihil ex legato accipi ex quib. verbis colligit. legatarium aliquem nihil capere ex legato verum in hac difficultatem audio vos dicentes legatarium ibi gravatum fuisse fideicomisso singularem rem legatam restituere ut aparet ex illis verbis ibi ei cui debet fideicomissum actionibus suis posse cedere neque id cogendum solvere quo casu recte dicit. legatarium nihil ex legato capere maxime cum voluit agnoscere legatum d. actionem suas fideicomissario cedere quippe non solum ab herede verumetiam a legatario fideicomissum relinqui posse probant expresse jura in l. si fuerit §. l. si legatarius [illegible]. de leg. 3. quin. Insti. §. 1. de singulis rebus per fideicomissum relictis quibus de jure regio congruit l. 7. tit. 19. part. 6. quod quidem fideicomissum ita demum debet. a legatario si ad eum pervenerit legatum l. fideicomissum 77. de leg. 1. alioquin solum tenebitur actioni cedere fideicomissario dic. l. Imperator de leg. 2. dic. l. [illegible] de leg. 3. merito igitur legatarius gravatus restituere per fideicomissum rem legatam dicit. dic. l. Imperator nihil ex legato accipere quia in effectu propter fideicomissum nihil accipit nec aliquid accipere et si fideicomissum desperat nullo relicto videt. legatario legatum ademptum bonus et difficilis tex. in l. quidam testam. 96. §. ult. de leg. 1. ibi cum non eque per fideicomissum eandem pecuniam adimendi potestatem haberet quam adeemptum est nec datum intelligit. verba ss.

Ulp. in l. si ita 14. de leg. 1. Unde intelligitur sume obscurus tex. in l. pen. §. Matri de adim. leg. ubi cum Matre fuissent quatuor predia prelegata gravatamque proponat. ex his duo socero restituere deinde codicillis socero fideicomissum foret ademptum inquit consul. nihil proponi cur ad Matrem pertinerent ex quibus juribus et rationibus. hanc sententiam Nerbonis defendit Cujac. lib. 22. obseruat. cap. 2.

Hectorius scriba

N. 2.

Verissima sit quoad interpretationem dictae l. Imperator cum semper certum sit non videri aliquid capere qui alteri restituturus est. et aliud est capere [illegible] de V. S. cum similibus. tamen non ita est extendi oportet ut legatarius fideicomisso gravatus nihil capiat nec capere possit quasi ademptum pro perpetuo et non sibi censeatur legatum quod quidem contra Cujac. probatur ex l. si quis sibi 17. de leg. 2. l. pater 32. Titius [illegible] alias l. inquit fideicomisit [illegible] de leg. 3. in quibus deficiente fideicomissario legatum apud legatarium non vero apud heredem manet. idem habetur in tex. difficili in l. codicillis 96. in fine alias est l. Lucius §. secunda de leg. 2. ubi legatario retentio datur rei legatae quam gravatus est restituere fideicomisso deficiente actio vero denegatur ad ibi speciali ratione de qua infra agendum est pro interpretatione illius tex. idem et probari potest ex l. Julia 60 de leg. 2. ibi quod in fideicomissis potiorem causam habere eum cuius fides electa fuit senatus voluit. Preterea rationibus superior sententia confirmatur. 1.o nam si legatario ademptum censeretur legatum propter fideicomissum dicta l. Imperator cum similibus non potuisset legatarius restituere quoniam restitui non potest quod a legatario non est adquisitum l. 4. §. sciendum est de leg. 3. ibi dum illi datur quod diu ei non adimitur ac per consequens pugnant hec inter se fideicomissum relictum relinqui a legatario

sui legatu ademptu est nā si ita contingit fideicommissum ab herede a quo minime delictu nō fuit nō d. alegatario aquo delictum proponit. prestabitur contra volunta- te defuncti. argo tex. in l. Modestinus [illegible] de adim. leg. 2. nā si fideicommissum legatu adimit. nec datu [illegible] dic. l. si ita [illegible] de leg. 2. nō potuisset a legatario fideicommissum [illegible] juxta reg. tex. in l. [illegible] C. de [illegible] [illegible] ut [illegible] apparet ex dic. l. Imperator dic. [illegible] de [illegible] [illegible] fideicomm. [illegible]

Unde in [illegible] et consultoru diver- sis et invice pugnantib. [illegible] explicandis contra Cujac. dic. lib. 12 observ. cap. 1. verior sententia legatu nō videri ademptu legatario fideicommisso ab eo relicto nisi eo casu quo fideicommissum valet ex dic. l. Imper. alioquin deficien- te fideicommisso legatarius legatu habebit [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] pro 2. opinione. Neque obstant tradita neque considerata a Cujac. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 96. §. ult. de leg. 2. nā ille tex. nō procedit in legato [illegible] [illegible] causa captione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libero prestando [illegible] nō est legatarii [illegible] nec positus in dispositione l. si quis [illegible] conditione [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] atque ita facilius ademptio intelligi- tur [illegible] ex dispositione [illegible] nonest qua in conditione [illegible] dicendu est verbu illud adimendi potestatem [illegible] in illo tex. accipiendu [illegible] in [illegible] et proprie [illegible] [illegible] accipit. in tit. de adim. leg. quasi [illegible] non [illegible] [illegible] effectu [illegible] videtur [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] dic. l. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Donel. lib. 8. Comen. cap. 17. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Maiore difficultatem habet [illegible] nionu Scevole responsu in dic. l. [illegible] §. 1. de adim.

N. 9.

N. 10.

Vig. cuius diste opinio Anto. Fab. lib. 3. Conjectu. cap. 10. probat tex. illum necessario emendandum et legendum negatione addita in fine ita Respondi nihil proponi cur ad Matrē nō pertinerent, quo nihil certius observasse dixit at ego qui huiusmodi mutilationes salua iuris prudentia defendi nō posse contendo parum dein animaduertens ex fide omnium librorum reprobatas contentus sum; quare Cuiac. inter consultos nri seculi adeo in interpretationibus Vt plura propè solus quā ceteri omnes contulerint (Vt verbis Plinij Vtar de Apelle loquentis lib. 3. Naturalis histo. cap. 10) existimat lib. 2. coment. cap. 17. lit. D. salvis verbis tex. illum intelligi posse non in legato adempto propter fideicomissum relictum alegatario dispositis propter ademptionē fideicomissaria facta quasi conjectura Voluntatis aperta sit testatoris qui fideicomissum adimit fideicomissario magis dicitur legatum quoque adimptum credendum sit legatario minus diberto servit heredi ademptum videtur legatum propter legatarium quantumvis fideicomissum relictum legatario desierit —

N. 11.

Quod si hec interpr. minus placeat cum Cuiac. Ubi proxime valde subtilius probat tex. illum intelligendum ex generali regula de qua in l. cum ita 40. de leg. 2. in l. si fidei 28. de leg. 3. in l. cogi 16. §. ni qui solidum ad Trebel. qua cavet legatarium incapalem totius legati propter personā fideicomissarij capacē fieri, unde dubitandi nō fuit inde. l. penult. §. 1. Ubi legatum prediorum relictum Matri ex parte heredi instituta consumit totum propter fideicomissum ab ea, Sororis relictum, regula de venditi. Cuiac. observat Ultra omnes —

differentia magna consideratur inter legatum uni ex heredibus relictum
et quelibet sive praeceptionem nam legatum pro parte propria
heredis omnino inutile est ex l. qui filiab. 19. §. ult. cum
l. sequen. l. filio patre 87. l. auditus q. §. Dos de leg. 1.
et legatum vel sive praeceptio pro parte heredis cui relictum pro-
ponit valet et tenet ei jure hereditario l. miles 75.
§. pro parte de leg. 2. unde cum... relictum matri legatum
in d. §. l. heres inutile propter fideicommissum ab ea relictum ita
ut quod inutile omnino erat quasi prelegatum utile censeatur
propter fideicommissum quo gravidi(?) ademptio sequitur. Consul. ni-
hil proponi cur ad matrem pertineant prediis relicta per
fideicommissum I. jure prelegati et ita existimat intelligen-
dum e. illo verbo an nihil omnino ex prelegatione; nec
tamen intuitu. Evidenter confunditur ex eo nam inter legatum pre-
legati aut praeceptionem nulla differentia est nam cum uni ex here-
dibus institutis relinquitur totum consistit d. pro parte cohere-
dis jure legati pro parte vero propria eius cui relictum est jure
hereditario dic l. miles §. pro parte, homines(?) tex. in l. he-
redi... de his qui ut indignis l. 1. §. quero, ex causa quod
legatorum l. in 4ta q. ad l. fal. et probat. nulla est diffe-
rentia inter superadicta ex dict. l. penul. §. ult. de adim. leg.
ubi quatuor predia legavit et ibi an nihil omninus ex
prelegatione etc.

N. 12.

Quare ultra omnes dicendum existimarem certi-
ssimam esse regulam dict. l. cum ei 42. de leg. 2. cum similibus
supra adductis nempe legatarium incapacem fieri legata-
fieri capacem propter fideicommissum ab eo relictum ne inca-
pacitas legatarii cedat in damnum fideicommissarii cui testator
consultum voluit. Unde legatum matris relictum heredi ex par-
te scripto propter fideicommissum ab ea relictum totum prelega-
ti consisteret nisi ademptum foret. Ceterum fideicommissum...

empto elegantem Scaevola inquit nihil proponi cur praedia a matre per fideicommissum relicta ad eam pertineant ? jure legati manent tamen apud eam pro parte jure hereditario et pro parte jure legati sicut erant ante fideicommissum relictum ~

N. 13. Inquid omnibus ambiguus non sine fructu discussis pro intrinseca dict. l. cum ... imperator de leg. 2. cum similibus adversis conciliant et interpretant. sequentia jura me obscure jura que in praesenti non ss. animadversa l. in l. Lucius 90. §. 1. de leg. 2. ubi Titio commissa fuit cura sepeliendi corpus defuncti et propterea huic 100. aurei fere inquit Scaevola quod si Titius minus erogaverit id quod superest heredis non vero legatarii commodo cedere quidem supradictis a nobis contra Cuja. maxime adversatur sententiae que Cuja. valde confirmat auget. dictas ex l. ult. §. ult. de auro et arg. ubi testator jussit quid erogari in funus et corpus sepeliendum et concludit quod si erogatum non fuerit apud legatarium maneat non vero apud heredes cui diff. respondendum est §. Lucius §. 1. Titium non fuisse legatarium sed nudum ministrum ad erogandam summam relictam pro sepeliendo cadavere ut colligitur ex illis verbis ejusdem Lucii Titii etc et ibi et pro hoc tot aureos id est quod hoc tot aureos e medio praecipito unde quod minus erogaverit apud heredes non vero apud Titium nudum ministrum manet dict. l. si quis Titio 14. de leg. 2. in spe vero dict. l. ult. §. ult. Seia legataria proponitur in universis ornamentis testatricis, ex quib. mariti arbitrio velut in funus quaedam inferre inquit consul. quod si illata non fuerint maneant apud Seiam legatariam non vero apud heredes ex nostra sententia quam ut verbis contra Cuja. defendimus explicant id Cuja. ... responsi Scaevolae in dict. l. Lucius §. 1. ... fab. in l. in

testamentis 72. de leg. iii. Simon de pretis lib. 5. de interp. ultimarum voluntatum dub. 2. n. 30. Noster Peral. in dic. l. si quis Titius n. 29. circa fin.

Deinde ex his quae diximus, si- N. 24.
decimum dominum utilitas relicti a legatario in dic. l. imperator cum similibus a nobis supra adductis, venit interpretandus tex. iure difficilis in l. peculium 63. §. Titio de leg. 2. ubi Titio Stichus legatus est et post mortem Titii libertas eidem servo relicta, unquit Papin. legatum ab adita hereditate Titio et libertatem post mortem Titii Sticho competere, nempe quod a legatario relicta fuit libertas servi, v.o si directe f. ab herede servo legato relicta foret libertas, quod tunc legatum omnino inutile erit, ne libertas inutilis reddatur, nam si legatum valeret non potuisset ab herede servo legatarii libertas dari, quomodo intelligitur tex. in l. si post mortem. Cro. §. si pure v. ult. de leg. 2. ubi illa ratio quoniam certum est Titium moriturum, ita interpretanda est f. quoniam certum est Titium moriturum, valet legatum servi post mortem Titii relictum atque ita libertas eidem servo relicta inutilis foret si legatum cum effectu valeret, ea quidem verbis perspicuis proponit differentiam inter casum propositum in dic. vers. ult. et propositum in dic. §. si pure ita Accurs. in d. pur. ubi Bart. et Cast. n. 3. Jason n. 8. in dic. §. si pure f. ut Ant. Fab. in Pap. ad tit. quib. ex caus. ma. non fi. n. 6. illat. 5. prouaneuit aperta dissensione ee. inter Papin. et Jul. in d. §. pu- n. 6. neque investiganda aliqua conciliatione aliter Cuja. lib. 13. quaest. Papin. in dic. l. peculium §. Titio Gobea in l. cum quid 58. vers. hinc v. quemadmodum ad l. Fal. qui late agunt de interpretatione illius vers. cum supradictis quibus ~

42.

Relatio 2.

Utrum dominium rei legatae ignoranti legatario a morte testatoris adquiratur

N. 1.

2.o infertur verbo donationis proposito in definitione legati legatum ignoranti legatario adquiri licet nouluntib. quia in parte similit. legatu distinguit. ab hereditate Nam hereditas neque ignoranti neque invito adquirit. ne heres aut ignorans aut invitus oneribus hereditariis adstringatur. l. 4. ad Trebel. l. nec emere 16. C. de jure del. q.o semel heres factus non potuimus onera rejicere l. aut pretio 7. alias et si sine §. §. et si suus de fideicommissariis libertatibus in legato vero ideo contrario procedit. Na cum donatio sit numquam pt. dominiu in legatario inferre dic. l. si hereditate 22. ff. mandati re personali ignoranti adquirit. l. cum pater 77 §. surdo de leg. 2. melior ter. in l. si partem 19. §. 1. quemad. servitutes amit.

N. 2.

Quod adeo verum ee. existimant meliores cultores interpretes ut no solu ignoranti legatario actio personalis pro legato verum etz. dominium et emolumentum rei legatae ignoranti adquiratur ut existimant Ant. faber lib. 8. conject. cap. 29. et cum eo Illige. Addonel. lib. 8. com. cap. 18. lit. A. quae senta fulcit. ex pluribus l.o ex dic. l. si parte 19. §. 1. ibi q.o si tua ee. caperat secundo q. repudiatio legati non pt. fieri a pupillo nec a tutore sine decreto tutoris quonia talis repudiatio alienatio est de re pupilli a pupilli l. magis puto §. fundu de rebus eorum, 3.o na in dic. l. cum pater §. surdo de leg. 2. dicit. ignorantibus emolumentu rei legatae adquiri q.d quidem no solum in agendi facultate verum etz. in dominio ipsius rei consistit hec Ant. fab. et Illige. pro sua senta considerant neque obstare existimant obscura verba l. filius fam. 16. vers. Marcellus qui testam. fac. poss.

ibi personales actiones etiam ignorantibus etiam. Non Commendanda eo. Contendunt et legenda personis tales actiones idest furioso adquiri legatum vel fideicommissum propterea quod etiam compotibus Mentis personis tales actiones idest que legatorum vel fideicommissorum Nomine competunt etiam ignorantibus adquirunt. Actionum autem nomine in rem et in personam actio continet. §. actionum Inst. de actio. l. actionis 37. de O. et actio. de actionibus V. personalibus et realibus ideo Marcel. Sermonem Instituisse in illis verbis tales Actiones quoniam in hoc tex. non solum de legatis verum etiam de fideicommissis Consul. loquitur. fideicommissi vero alia ratio est quam legati non fideicommissario Nunquam dominium quaeritur etiam traditione facta ex Causa fideicommissi non talis Causa cognita fuit iure Civili pen. Inst. de fideicom. hered. cum Virgine. ac per Cons. tanquam Nuda traditio non potest transferre dominium l. numquam Nuda 31. de adqui. re. dom. quomodo intelligendus est tex. obscurus in l. 3. si usus fructus petat. de Cuius Conciliatione cum l. Heren[illegible] 42. de usuris videndus est Ant. fab. lib. 7. Conject. cap. 3. legati vero dominium legatario adquiri pret. supradicta iura probant l. legatum 80. de leg. 2. l. a Titio 64. in fine de furtis illustrat glossis. Ant. fab. lib. 6. Conjectur. cap. 7. unde legatario tamquam domino actio realis fideicommissario vero actio personalis competit ~

V. 3.

Quod si hucusque minus placeat Contra fidem et Comunem Lecturam omnium pandectarum dicendum erit Consultum argum Confirmare a minus verosimili hoc modo. Si aliquo Casu personales actiones adquiri possunt ignorantibus quod minus verosimile videtur quoniam actio personalis oriatur ex Negotio gesto quanto magis poterit ignorantibus atque ita Infanti et furioso Dominium vel legatum acquiri cum Inter Modos acquirendi dominium eam olim Maxime precipuus fuerit qui per legem fit. Ulpian. in fragmen.

tit. 19. §. 1 et 17. ita et incorrupta defendat dic. Vers. Marcel. et nal. rationat. Ubi proxime

N. 7.

Contrariam tn. Sententiam tenent Caja. lib. 3. observa. cap. 11. et in recitationibus addic. l. filius 16. de testam. P. fab. in l. si qui actione 15. de leg. ju. proqua consi derat. tantum ab ipsis Intelligentibus tex. in l. iam explicata dic. l. filius Vers. Marcel. Verum ex propria pena pro hac opinione sequentia considero 1°. Nam fructus rei ad dominium expectat l. si tibi homo 86. §. cum servus de leg. 1. l. Herennius 42. de usuris d. fructus rei legatae non pertinent ad legatarium ante agnitionem d. tantum a tempore liti contestata[e] l. quoties fr. §. ult. de leg. 1. l. 1. 2. et ult. C. de usu. et fructibus legatorum f. a tempore morae si ante litem contestatam mora contracta fuit Jura ita Interpretanda et Concilianda cum proxime adductis in l. 3. in prin. de usu. l. equis 8. et 39. l. vendidit 14. eodem tit. l. si quis bonorum 23. de leg. 1. l. si quis servus 84. de leg. 2. l. ut qui 26. de leg. 3. de quib. videndi Ultra alium et scribentes ibi lib. 7. Conject. cap. 3. q. rei legatae dominium non transfert a morte testatoris in legatarium ignorantem ~ 2°. nam si dominium legatario ignoranti statim mortuo testatore adquireret non posset amplius dici fieri l. 3. §. ex pluribus de adqui. poss. §. d. si rem Inst. de leg. §. si itaque Inst. de actio. at legatario non quaerit legatum nisi post mortem testatoris id fecerit per quod solet adquiri legatum l. si qui 13. de conditio. Insti. d. enim agnoverit q. ante agnitionem non quaerit. ei dominium ~ 3°. nam legatum eo modo facit rei legatam legatarij sicut hereditas res hereditarias heredi l. legatum 80. de leg. 2. at heres non statim fit dnus. ignorans d. post ad ditionem l. heres quandocunque 54. de adqui. hered. l. omnia 193. de leg. ju. q. idem in legatario dicendum

~ 4.º ea. si legati dominium statim adquireret. legatarius nunquam absque poenitentiae repudiari argo tex. in l. 1. §. decretalis de successoris edicto l. 4. C. de repud. hered. legatum enim delatum possumus repudiare argo l. delata 15. de V. S. non vero adquisitum ut in l. Titia 34 §. lucia Titia de leg. 2. ut observant Cuja. lib. 3. Observ. cap. 11. adquisitum enim possumus amittere non vero repudiare cabinant pluribus Cobar. in cap. 1. n. 21. de testam. Ant. Gauiel lib. 2. Com. tit. de fideicomissis Conclu. 4. Noster Joan. Chumaçero lib. unico selectar. cap. 3. et n. 3. et 4. An. fab. in Codicin. tit. 6. princ. §. illa. 8. quod dominium non statim queritur ignorantilegatario ~~N. 5~~

Tandem pro hac sententia consideto expressum tex. in l. qui autem 6. in princ. junctus §. d. et illud ff. quae in fraude ubi edicto illo tenetur qui in fraudem creditorum alienavit diminuens bona sua non vero qui adquisitionem renuntiavit. unde edictum in legati repudiatione locum non habere tex. probat quod legati dominium non quaeritur ignoranti legatario morte testatoris alioquin repudiatio alienatio censeret. ~ N. 5

Quibus fundis. sententia superior Cujá. et P. fab. fulcitur neque obstare caillimant jura et funda contraria quoniam in illis eo sensu legatum legatario adquiri dicitur ignoranti quod actio statim queritur l. atque per contra legatarium qui statim habet actionem ad petendam rem legatam dicitur rem ipsa habere argo tex. in l. si quis 15. de reg. jur. cum similibus quod tamen negant Anto. fab. et Osuald. ubi supra. Ego autem si inter tot gravissimorum interpretum judicia ~ N. 6.

meum interponere, hoc pro concordia et certa doctrina juventuti assignanda sequentia statuo, 1.° quod ignorat nemo T. levitter meliori doctrina tinctus, post agnitionem legati a legatario factam dominium rei legatae a die et adquiri ut a die mortis testatoris adita hereditate ab heredibus. Censeat. Dic. L. si tibi homo 26. §. cum servus de leg. 1. Dic. L. herennius de ussuris quomodo interpretanda sit juxta in Dic. L. legatum 80. de leg. 2. in dic. L. ei qui de condi. insti. Adquisitione retrotractiva admissa fuit nam si res legata ante agnitionem legatarii heredis fuisset non potuisset ab eo abdicari sine ipsius facto L. id quod nostrum. de reg. jur. ac personis facultas concessa legandi lege 12. tab. excludere tamen omnino quo sensu adquisitum legatum repudiari nequit sicuti neque hereditas addita, Domini dic. L. 4. C. de repud. hered. Dic. L. titia §. lucia de leg. 2. Sed hanc fideicomissi persequutionem adquisitam et ibi nisi evident. aparuerit omitendi fideicomissi causa hoc eum fecisse L. cum Vir 26. in fi. de fideicom. liberta. exornant Anto. fab. dic. tit. 6. prin. §. illat. 8. et lib. 8. conject. cap. 19. et lib. 14. cap. 1. Cujac. et donel. lib. 7. comen. cap. 10. in prin. — 2.° ante agnitionem veriorem existimo sententiam Cujacii et Anto. fab. qui existimant dominium rei legatae minime adquiri legatario ignoranti a morte testatoris aditaeque hereditatis ab herede ex juribus et rationibus traditis ambobus pro eorum

Sententia

Neque obstant eri contrariis proposita pro fabro et Vidal. non l. m ex l. si pastilis. §. Ult. Quemad. Servi. ibi q. a tua ee. ceperat nam verba illa intelligi posse respectu actionis comp. ea rea. dic. l. is qui 15. de reg. Ubi is qui actioné habet ad rem ipsam rem habere videt. que intellig. fulcit. nam in eo tex. agit. de legata servitute viæ per fundum testatoris fundo legatarij quo in casu elegant. inquit Pompon. quod si adita hereditate testatoris per constitutum tempus ad amitendum servitutem ignoraverit legatarius illi legatam ee. amittet viam non utendo; nam tempus quo amitit. continuum non v. utile et a per cons. contra ignorantem currit arg. l. 1. de bono. posses. pergit Pompon. dicens quod si intra idem tempus antequam scires tibi legatam servitutem tuum fundum vendidisses ad emptorem via pertinebit si reliquo tempore ea usus fuerit q. a tua ee. ceperat utiam nec jus repudiandi legatum tibi possit contingere cum ad te fundus no pertineat ex quib. verbis potius p. dominium servitutis legatæ ignoranti legatario quesitum non fuisse v. actionem tantum, alioquin si de ipsa servitute legata intelligendus foret consul. non solum legatarius non potuisset eam repudiare post quam fundus alienatus erat in prejudicium emptoris arg. l. diego q. §. si tes de jure dotium l. liberto 26. de

N. 7.

bonis liber. l. eod. num 11. l. nō debet 74. de reg. jur.
(maxime cum Venditor etsi voluisset Servitutē Viæ legatam habere nō potuisset alienato fundo ad quem Via legata fuit quequidē Servitus fundo debetur ac perceni. Emptori alioquin si potuisset petere rem legatam et repudiate eam poterat in prejudicium tertij bonus et difficilis tex. et a interpretandus in l. si fundus 81. §. si titius de leg. 1. ubi observat Cuja. lib. 32. ff. Julia.) Verū etiā non potuisset repudiare Servitutem legatam etsi alienatus fundus non fuisset argo dic. l. 1. §. decretalis de Successo. edic. l. Titia §. Lucia titia de leg. 2. Cuius Contrarium probat Pompon. in dic. §. ult. ubi ut eam nec repudiandi etiā. a contrario Sensu Cuius argum. fortissimū ee. testatur Consul. in l. 1. ff. de off. eius

Neque adversus hanc interpm. obstat si Subtilit. de filias tex. in dic. §. ult. necessariā intelligendū de ipsa Servitute antequam si dominis quesito non v. tantū de actione alioquin Non potuisset amiti q. quesitū nō foret ex dic. l. Titia §. Lucia cū tradititis andbis l. titio 96. de Condi. et demonst. q. expresse Negat Consul. in dic. §. ult. dicens Servitutē amisi penes usu legatarij [illegible], auget. Consideratio nā si actio tantum adquisita fuisset legatario Servitutis ac Emptorē fundi nō potuisset pertinere Servitus Sine cessione actionis argo. tex. in l. 3. pro socio l. ult. C. q. d. fiscus

N. B.

De legatis l.°

C. q.do fiens ult. Cuius mentio Cessiony nulla habet. ita Dic. §. Ult. imo Nec fieri poterat a legatario qui ignorabat Servitute sibi legatam cu fundu alienavit ut exposui Verbis Consul. Probat eni dic. §. Ult. In quib. difficultatibus explicandis Interim Dua alia Occurrunt Sine luce et Rudimentis Jurisprudentiy Respondendu esse existimo Servitute Viz aut ej. prediatem statim ee. quesita fundo ac fundus est cui adquiri Valeat, et si Constituta no Censeat. donec per patientia dni. predij Servientis dnus. predij dominantis Ussus Servitute fuerit l. penul. de Servi. l. 1 §. Ult. de Servitu. Rustic. Melior tex. eni dic. l. si parte in prin. quemadmodu Servi. Ubi Servitus aque ducende antequa Rivus fuerit, Legatarius nihil juris amitit et si statuto tempore ea Servitute Ussus no fuerit quonia nullus Rivus aque fuerit cui Servitus adquiri potuisset; Contra V.° si Rivum fecerit na ab eo Instanti amitet Servitute si Ussus no fuerit statuto tempore lz. no du Constituta Servitus fuerit per patientia dne. predij Servientis; Ex qua doctrina explicanda et Conciliada jura que Inuicem inter se lz Labeonis Senta pugnare Videnti. in l. Labeo. 10. de Servi. Rusti. cu prin. l. Ult. juncta Inscriptione Labeony Si Servitus Vindicet. ita ut Servitus aque nondu apparenty Recte Constituat. ita ut aqua querere et inventa ducere liceat q.a iam est fundus ubi aqua querenda sit lz. nondu appareat dic. l. Labeo. 10. Nec Contrariu probat ide Labeo In predict. Verbis dic. l. Ult. d. tantu aque no dec apparentis Iter Constitui no posse Nec Servitute quonia nisi prius Concedat. aqua querenda frustra Cius Iter Constituitur ut Recte observant Donel. et Osual. lib. 11. Comen. cap. 10. lit. h. q.° cu eni dic. l. si parte fundus legatarij sit Cui Servitus legata adquiri possit no expectamus Scientia aut ignorantiam

tiam legatarij ac per Con. amitit. per no usu legatarij Servitus que fundo adquisita fuit quom. illetex. Interpretandus est ultra interpretationem Cepaeij ubi supra.

n. 9. Non obstat 2.m fundum deductum ex l. magis §. §. fundu am. de rebus eoru pro cuius certa cognitione sciendu est valde controversu ee. inter meliores Doctrinas DD. et quod magis est inter ipsos Consultos utru s. alienatio indicat. no sollu cu dominiu quesitu in aliu transfert. veru etz. cu quis no adquirit quod potuit, na pro parte affirmativa, ut alienatio sit adquisitione omittere sequentia considerant. l.m consulti testimoniu in dic. l. §. §. fundu ubi repudiatio legati fundi con alienatione continet, idi probat tex. in l. in fraude 45. de jure fisci et argo tex. in l. 2. §. d. et si quis de hered. l. actio. vendi in l. 1. §. penul. si quis omissa cau. testa. Contraria v.o senta. p.l. ex l. qui am. 6. et §. proinde et §. d. et illud que in fraude l. cu quida 12. de jure fisci l. 1. §. utru si quid in frau. patro. l. si spo. sus 5. §. si maritus de dona. inter l. 1. §. Consent. 23. de colla. bono. l. alienationis 28. de V.S. l. no fraudat. 134. de reg. ju. l. ult. C. de reb. alien. de jure Pontificio ex cap. cum Apostolica ad fine vers. in alienat.l de his que fiunt a pul. cap. sine exceptione 12. q. 2.

n. 10. Qua in difficultate interpretanda et conciliandis juribus supra adductis varia DD. interpretu judicia alij em existimant distinguendum

ee. inter Creditores et fiscu ita ut in fraude creditoru no
videat. alienare qui legati l. hereditate repudiauit
aut quid aliud nol quesiuit dic. l. qui am. l. no frau-
dant. de reg. ju. q. idem in fabia. actione procedere resp.
tu alienationis liberti in fraude patroni probat tex. in dic.
l. 1. § utrum si quid in fraude patro. in fisco v. contrariu proce-
dere in fisco v. contrariu procedere l. ut repudiatio legati
ante condemnatione rei acusati alienationis sit ex dic. l.
cu quida de jure fisci nisi post condemnatione facta pro-
ponat. quod m. existimat exilit interpretandu ee. tex. in
dic. l. in fraude eod. tit. et conciliandu dic. l. cu quida
ita Greg. lopez. in l. 12. in glo. verbo engañosamente
tit. 10. part. 5. ubi asserit ita pronuntiatu fuisse in qua-
da lite in supremo regis consilio qua sentam plurib.
illustrat et tu. improbat plurib. P. Tom. Sanchez lib.
6. de matrio. disp. ex 4. n. 4. ubi in prelato eccl. et monas-
terij affirmat repudiatione legati, l. hereditate eccl.
facta ab illis sine debita juris solemnitate valida ee.
cu alienatione no contineat ex dic. cap. apostolica et
dic. cap. sine exceptione h. tantunde teneat. eccl.
l. monasterio restitui in foro interno qua externo quan-
do sine causa repudiauit argo tex. in cap. quicunque
12. q. 2. ibi si neglectu laboris exibuit aut minora-
tionem restituet. qua vim prosequit. eleganter ubi
Sanchez a n. 14. neque obstare inquit tex. in dic. l.
magis puto veri. fundu na procedere specialit. in pu-
pillo qui bonoru administrationem non habet

sicus in prelato qui bonorum ecclesiae administrationem monasterij vexerere existimat ~ huetum sententiam facile convincit ex eo nam sicut pupillus non habet administrationem bonorum sine debita juris solemnitate de qua in tit. de rebus eorum, ita nec prelatus sine solemnitate de qua in titulis de his que fiunt a prelato et de reb. ecclesiae ~

Quare omissis his et aliis interpretationibus traditis et illustratis a Decio consil. 425. n. 65. Nelo in tract. de banitorum 1. p. 2. temporis q. 30. Tello fernan. in l. 4. Tauri n. 62. Avenda. 16. glo. 7. n. 6. Tho. Sanches dic. disp. 4. ex n. 13. Perez de Maioratu 4. p. q. 23. ex n. 45. ex Nris. sectatoris Suedeus in dic. l. alienacionis de V. S. n. 21. existimat tex. in dic. l. magis § . §. fundum intelligendum in legato vindicationis in quo existimat statim dominium in legatarium transire etiam ante agnitionem, ac per consequens ~~alienato~~ ~~nullius~~ repudiationem eius alienationem esse q. idem affirmat Ant. fab. in papin. tit. 12. prin. 8. illatio. 5. 9. ~ Hectum interp. minime sustineri ~~[illegible]~~ potest licet communiter in his gestis tueatur. convincitur enim ex sequentibus verbis nam in dic. §. fundus nullum verbum reperitur legati vindicationis atque ita manifeste divinationis vitio laborat superior sententia. 2° quia tam in legato vindicationis quam damnacionis et ceteris certissimum principium

juris est repudiationem facere ut res legata nunquam

legatarij ee. Censeat. l. si tibi homo 86. §. cum Ser-
uius de leg. 1. quia in omni genere legati Certum est
repudiationem non ee alienationem cum diminutione
Patrimonij ac per Cons. in nullo legato dominium
ignoranti legatario adquiritur. Standi aduersus
supradictam eandem sententiam Considero expressum Iuli-
ani responsum in l. si fundum 81. §. si Titius de leg.
1. qui tex. loquitur in legato vindicationis et colli-
gitur ex illis verbis ibi Stichum Seius vindicabit et
tamen legatario et heredi ipsius ius repudiandi legatum non
denegatur. Vt colligitur a contrario sensu ibi heres Titij
legatum illud repudiauit igitur nec in legato vindicationis
verum est dicere dominium adquiri ignoranti legatario an-
te agnitionem legati argo. tex. in dic. l. 1. §. decretalis
de successorio edicto cum seq. adductis

Neque obstant que
ab Interpretibus relatis et ab preceptoribus huius sectae con-
siderantur pro supradicta sententia primum ex l. si is cui eg. de
leg. 2. cum similibus ubi per legatarium per vindicatio-
nem actio in rem datur quae non nisi domino conceditur.
l. in rem l. officium de rei vindi. cum pluribus exornatis
in proposito a duar. lib. 2. disp. cap. 14. Anto. fab. lib.
6. conject. cap. 1. nostro dno. Ioanne del Castillo de usu-
fructu cap. 9. N. 11. 2m. fundum. huius doctrine desu-
mitur ex l. actio 64. de furtis l. legatum 80. in fine.

ri leg. 2. in quib. probari videt. dominium rei legatae legatario ignoranti adquiri nõ Ingrãa obstant hec juxta nã hec omnia intelligend. sec. post agnitionẽ legati a legatario factã expressã t. tacitam inductã ex petitionẽ legati. Colligit. ex verbis CC. in dic. jurib. in dic. l. 15 cui ibi cu sibi legatu petierit vindicaverit in dic. l. actio ibi si adita hereditate servus ad se legatũ pertinere voluerit in dic. l. legatu ibi et legatarius nõ repudiaverit defuncti voluntatẽ quod in casu agnito legato a morte tempore a legatarius dnus censet. dic. l. si tibi homo §. cu servus de leg. 2. dic. l. legatu de lega. 2.

Neque obstat legatario nã s.m actionẽ personalem verum realem competere cu per vindicationem legatu. Velicet ex dictis jurib. nã respondendu est in legato vindicationis et praesi nendi modo velicet legatario actionẽ in personã et in rem competere pro consequendo legato, ea rone. q.a in exordio ipsius petitionis legati agnitio versat. et legatarius per agnitionẽ dnus censet. retro a tempore mortis testatoris dic. §. cu servus dic. l. legatu dic. l. a Titio, ac per cons. actio in rem legatario conceditur

argo dic. l. in rem et l. officium de rei vindic. datur etiam persona-
lis ex testo. nam heres adeundo quasi contrahit cum
legatariis §. heres inst. de oblig. quae ex quasi quippe
qui actiones personales et reales ss. contrarie in exercitio
non vero in origine atque ita legatarius per vindicationem
et sinendi modum habet personalem et realem. una tantum a-
gere potest. l. cum filius 76. §. varius de leg. 2. l. quod in herede 9.
§. utique de sub. actio. l. huiusmodi 84. §. ult. de leg. 1.
&c. obscurus liber interpretandus cum Ant. fab. ibi et
antiquioribus in l. metum 9. §. ult. quod metus causa et foelicit.
exemplaris qui vende possit non tamquam dominus pro de-
posito consequendo actionem in rem habet l. deposui 36.
de peculio l. pub. depositi et similit. actionem personalem
ex contractu depositi l. 1. illo tit. in legato vero damnatio-
nis ante Iustin. in l. 1. communia de leg. actio personalis con-
cedebatur tantum quoniam tale legatum ex voluntate testatoris
verbis ipsius expressa dandum erat ab herede dic. l. si is cui
29. in ult. p. de leg. 2. exornat cum plurib. Duar. lib. 2.
comm. cap. 36.

Igitur in hoc difficili articulo eam statuo doc-
trinam tenendam et defendendam, repudiationem legati cuiuscu-
mque generis sit non esse alienationem, nam alienatio est
per quem de uno in alium dominium transfert. cum dimi-
nutione patrimonij dic. l. qui aliam. in fine l. ult. C. de reb.
alien. cum similib. traditis sup. pro 2.a opinione

alienatio quid sit

Nequeobstant iura contrarij sententiae. non l.m ex dic. l.

magis §. fundū de Rebus cond. nā pro Cuius explicatione Sciendum est 2m. Coem̄ Sentam. jura et actiones inter immobilia bona dijudicanda cū pro Rebus immobilibus competunt Uti probari pt. ut probari pt. argo. tex. in l. 2. §. et eatum l. Ubi am 25. de V. O. in l. si eum §. Ult. Si quis Cautione Unde actio que ad rem Mobile competit tamquā Mobilis, que vo. ad rem solitam quam Immobilis prescribitur §. I. vers. et ideo Inst. de Usucap. facit tex. in l. corruptionē ubi glo. verbo excludere C. de Usucapio. Cumulant plura Antiquiores scribentes in l. a divo Pio §. in Venditione de Re jud. Tiraquel. de Retract. lenagier §. 1. a quin. Pinel. in Rub. C. de bonis mater. l. p. ex n. 24. Avenda. de Censib. cap. 56. ex n. 14 cum sequen. ubi inter alia animadvertit supradictā coem. Sentam. Maxime Veram ee. respectu prohibitionis alienationis rerum eccl. t. minorū ita q.d prohibitū est in alienatione rei Immobilis sine sollemnitate orationis de qua in tit. de reb. corū similiter locū habeat in prohibita alienatione actionis ad rem Inmobilē que minori competit per quā expendit bona jura in l. si ad resoluendū 2. C. de predijs minorū. ubi glo. Ult. in l. 1. C. si adversus transactio. ubi glo. verbo Ceteris exornat Pinel. ubi sup. n. 34. Unde cū in dic. §. fundū Minori legatarius statim a tempore Mortis quesita fuisset actio pro fundo legato Consequendo merito repudiatio legati sine sollemnitate prohibita est q.a repudiatione alienat actionē ad fundū legatum consequendū ac per Cons. rem Inmobilē alienare Videbt. et ita Ultra omnes quos Viderim exactimo ee. Interpretandū ~~exactimo~~ tex.

in dic. §. fundu lz. aliter Sequi fere deberes ad Ant. fab. lib. 4. tract. q. q. 1. Gual. lib. 28. Comon. Cap. Ult. lit. C, lz. ad Praxim Census Constitui no possit Super actione que competat pro re Inmobili quonia ad Census Constitutione no Solu requirit. q. res obligata Sit inmobilis Verum etz. fructifera in fructibus t. pensionibus Ut probat elegā ter Auenda. Cens. Cap. 56. ex n. 14.

Quod si Subsistit. adversus dictam Interpretatione praecam ex dic. l. qui aut. in prin. et §. si fundu ff. que in fraude Credi. et in similibus Ubi non alienet q. li no adquirit, ac per Consequens repudiatio legati facta a debitore qui Solvendo non est non revocat. tamquā alienatio in fraude Creditoru facta cu tn. quesita fuerit debitori legatario Contra Supradicta = Respondeo debitorem non ee obligatu Creditorib. adquirere d. adquisita no diminuere aliogiun Sequeretur Maximum absurdu Nempe q. legatu Invito Legatario adquireretur si debitor legatarius propter Creditores Compelleretur legatu agnoscere; q. quidem Nemo ex Interpretibus ausus fuit affirmare da. Cu legati donatio Sit in Invitu no confert. quipe Ex edicto de quo in tit. que in fraud. Cred. revocantur alienata in fraude Creditoru, debitor Vo. qui legatu repudiat debito Suo Utens nemini Iniuria dat fraude facere videt. l. nemo 151. de Reg. Iu. facultas enim tn. agnoscendi legatu non est in bonis meis. l. profectitia 5. §. si pater Vers. d. si legatu de iure dotiu l. 1. §. confert. aut. de Colla. bonis. l. Subsistitutio 42. ff. adqui. Vel. dom.

q. quidē exemplo confirmat. nā in l. 3. in suis heredibus
dominij continuatio fitq. absque aditione abstensio tū.
sui heredib. concessa fraudulenta nō censet. l. 3. C. de reuo.
his que in fraud. credi. l. 3. cm ut supradiximus retro lega-
tarij ec. censet. a morte testatoris post agnitione, cum
tn. repudiat. numquā legatarij ec. videtur fuisse l. 1.
§. utrum aūt. si quid in fraud. patro. q. maxime in
edicto que in fraudē credi. tamquā penali procedit
in pupillo, nec omnia locū nō habent. cuius fauore
ultro duciū est ut actio quesita pro fundo si legato non
possit alienari repudiato legato absque solemnitate
orationis de qua in tit. de rebus eoru. ne facillitate sua
pupillus lucru amitat q. insinuat in terminis Bc. fab.
in l. generalit. 70. de reg. iu.

Verū adhuc salbates nō extat
obstatē m. aduersus supradicta interp.m l. tex. in l. in
fraudē 45. de iure fisci ibi in penalibus et odiosis nō
solū in fraudē fisci alienare dicit. qui diminuit
patrimoniu suum verū eq. qui nō adquirit. q. non
solū in fauorabilibus verū ite in odiosis et penalibus
alienatio inducit. repudiatione legati ec. Qua in diffi
cultate componenda et conciliandā cū l. cū quidā
26. eod. tit. cumulant plura Peregri. lib. 5. de iure fisci
tit. 1. ex n. 153. Cuja. lib. 8. obseruā. cap. 9. cu cumu-
latis a Genua legū conciliatarū ad dic. l. in fraudē Iacob.
dic. lib. 23. cap. ult. lit. d. faquin. lib. 13. contrau. cap.
46. Eneas Rober. lib. 3. reru iudi. cap. 12. ec. omissis

Legatum ante agnitionem utrum legatarij censeatur

Interp. l. in fraudē de iure fisci cu l. cu quidam 26. eod. tit.

tri. Multis in interpretamentis traditis 26 hic dd. dicendum ee. existimo quod valde observanda est multum interesse inter repudiatione legati et alia actione ex contractu, maleficio aut simili omissa na[m] si quis actione qua habet l. tenuerit l. si in lite vinci potuisset l. jure confusus l. si noluit obtinere cum potuisset l. si possessus fuit actionis diem abire videtur diminuisse de patrimonio suo et alienasse actionem qua in bonis habebat ver[ba] Bald. Consulti in l. 1. §. quod si in lite sig. in frau. Pa. quoniam igitur interpretandus est tex. in dic. l. in fraude ibi eodem jure est etsi non queratur quoniam non solum in patrono et fisco locum habet ut indicatis juribus verum etiam respectu creditorum expressus tex. in l. 3. §. 1. quae in fraud. credi. qua parte destinctionis agnoscunt Ant. fab. in dic. l. generalit. de reg. jur. Nicolaus Balas. de reb. dubiis tract. 12. Osual. dic. cap. ult. lit. d, cum v. repudiat. haereditas l. legatum repudiatio illa non e. [illegible] alienatio q. nihil diminuit de patrimonio suo qui repudiat nec repudiatione, nam repudiatum legatum nunquam legatarij fuisse creditur neque ei relictum l. l. §. utrum si q. in fraud. Patro. l. quidam 15. de reg. jur. [illegible] dubiis l. qui reg. verum autem resolutio q. quidem in fisco expressum extat in l. cum quidam 26. de jure fisci ita interp. cum dic. l. in fraude ultra omnes interpretes supra relatos

L. 1. §. quod si q. in fraud. Patro.

Que quidē Interp. Suadetur ex eo nam omnia

jura quib. p.d actiones nō ee. in patrimonio

t. in bonis oīs procedunt in actionib. pro he-

reditate t. legato Consequendo Vt videre ē.

ex l. precia rerum 63. Vers. d. neque heredd

ad l. fal. l. profectitia 5. §. si pater vers.

d. etsi legatud de jure do. l. 1. §. confert. 23. de

colla. bono. l. Substitutio 42. de adqui. re. dom.

l. si sponsus 5. §. si maritus cū sequenti de

donatio.

Verum aduersus Vtrumque Membrud

Superioris Interpretationis et distinctionis Vltra

omnes expendo duo jura sume obscura et obserua-

da l.m tex. in l. 1. §. d. etsi ẽ. si quid in fraud.

Pato. Vbi si libertus querellā inofficiosi quam

potuit t. quā ilidem forte actionē Injuriarum

t. similem nolluit Instituere nō pt. Patronus ob

eam rem fabiana experiri: q. nō solū in actio-

ne ex legato repudiatione omissa Verū neque in

alia alienatio t. fraus reperitur = Quare

difficultate Vbi nulla Vestigia ss. Interpretud

ex principiis jurisprudentiae dicendum est tex. illum procedere specialiter in actione injuriarum et in officiosi test. quae similis quae vindictae potius quam pecuniae persequtionem habeat veluti de revocandis ingrati donationibus et cet. nam illarum actionum natura est ut dissimulatione extinguantur quasi mutua origine habuissent l. papin. ff. §. d. etsi quis post dicit l. nametsi l. §. i. de inoff. test. l. i. de in ulteriori vit. inofficiosi enim testi. querela similis est actioni injuriarum dic. l. papin. ff. in prin. l. filius ei. de inoff. testo. quae vero hae omnes actiones vindictae potius et doloris quam pecuniae persequutionem habent tametsi lis pecuniaria aestimetur l. 2. §. emancipatus de colla. bono. merito actio injuriarum inofficiosi testi. et similes in bonis non sunt ante litem contestatam l. injuriarum 28. de injuriis et ita nihil alienat qui tales actiones noluit [illegible]re instituere glossa ibi [illegible]. intelligitur recte tex. in dic. l. i. §. d. etsi quid in fraud. patro. observat eleganter Cuja. lib. 17. observa. cap. 7.

2.o ad

versus 2.m p.m superioris distinctionis expendo africani difficile responsum in l. liberto 26. de bonis libert. ubi repudiatio legati non attenditur. et post repudiationem adhuc in bonis legatum habetur. quo falso diximus legatum repudiatum retro nunquam legatarii fuisse credendum est =. Cuius difficultatis pondere oppressus faquin. lib. 6. Contron. cap. 36. existimat repudiationem legati factam ab herede legatarii non valere in praejudicium

tertij atque repudiationem factam ab herede liberti legata-
rij in prejudicium patroni non valere in dic. l. liberto, quod
senatus. ante fagnin. amplexus fuit lib. 2. in l. qui
a... quem secutus Caldas et cum distinctione Cesar Baly-
linus in tract. de dolo lib. 5. cap. 4. ex num. 5. quorum
sententiam comminuit ex l. si fundum ... §. si titius de leg. 1.
cum aliis congestis ab Sanisfordegna lib. 1. tract. 7. q. 2.
et 3. quibus pro iure [illegible] ... dicendum est tex. illum intel-
ligendum ... temporis l. Papie Popiae quibus temporibus
demum patronus admittebatur ad successionem liberti testa-
to et intestati exclusis tantum filiis a liberto cum quibus
pro virili portione patronus admittebatur si libertus
centenarius in bonis decederet, tantum enim. tunc
excludebant sub filiis ... relictis §. 1. Inst. de
successio. liber. tex. ita intelligendus in l. si libertus
ff. de jurepa. Cichar. in dic. §. 1. n. ult. unde cum
I. C. in dic. l. liberto fuit cum libertus delegata ha-
beret in bonis fundus stimatione quadraginta lega-
tus fuit post diem legati cedentem decessit
libertus ante agnitionem, quaerit si heres liber-
ti forsan filius institutus repudiaverit legatum
an nihilominus patronus admittatur pro vi-
rili portione cum filio et asserit consultus
admittendum ec. quoniam centenarius in patri-
monio propter legatum decedere videtur
libertus neque obstat quod heres

de legati 1.

Neque obstat q. heres extraneus Institutus & filius repudiauerit legatu q. adhuc credendu est Centenariu decedere Voluisse libertum ut Patronus ad successione admitat. q. quidem exeo colligit. Nam cum libertus Mortuus proponat. indie. l. liberto post diem legati cedentem nec repudiasse legatum presumendus et in dubio Noluisse repudiare & q. Nemo jactare lucrum presumit. l. cu de Indebito de proba. & q. Non est presumendus Voluisse patronu excludere a successione aquo Magnu beneficiu libertatis accepit ac per cons. centenarius decedens libertus patronus ex l. Papia pro Virili portione cu herede successor est q. ideo Non procedit indie. l. si fundu §. titius de leg. 1. q. legatarius cum decessit ignorabat legatum sibi relictum fuisse ut constat ex Verbis Iuriscon. et ideo presumptio agnoscendi In eo locu Non habet

Diximus plura satis obseruatione digna circa explicatione dic. l. Magis §. §. fundum ff. de reb. eoru superest nunc explicare q. in eo tex. non obseruat. sumq difficile Maxime contra Nram deffinitione Na si Veru est legatu donatione et liberalitate ee. ac per cons Numqua damnu Irrogare posse legatario l. si hereditate Mandati superflua Videt. pretoris Autoritas In legato fundo repudiando a pupillo qua quidem Autoritate Necessaria ee. consul. probat indie. §. fundu. R. respondendu est oratione Imper. Seueri de qua in tit. de reb. eoru cautu ee. Ne bona Inmobilia Minorum sine decreto pretoris alienent. que quide Autoritas et decretu judicis Maxime Necessariu est ubi Maius periculu lesionis Minoris In alienatione reperit. qua propt. cum in legato fundo pupillo Magis euidens Utilitas eius sit In agnoscendo cum numqua damnosu posit ee. legatu Merito tunc Magis Necessaria est Autoritas pretoris Ne repudiet. Utile legatu a Minore et eius facilitate comodoque legati fraudet. et ita Intelligendus est ille tex.

Non obstant Ult.a funda. pro fabro anobis adducta Non illud q. deducit. ex l. cu Pater 77. §. Surdo de leg. 2.

ibi quib. ignorantib. emolumentū ex testo quærit. Nam Verba illa cum Cura. et niā Senta intelligenda SS. respectu actionis acquisitæ legatario ignoranti pro legato consequend. nam ex Reg. juris qui actionē ad rem habet ipsā rem habere Videt. l. is quid 15. de Reg. ju. quo sensu Inde §. Sui dicit. emolumentū quæri ignorantibus legatariis ex testo. Tandē nō obstat tex. in l. filius 16. §. Marcellus de testy. nam omissa emendatione fabri de qua a Nobis sup. dicendū est tex. illum perspicue procedere in Ratione qualegis Ministerio ignoranti legatario quærit. Non tn. in dominio q. anti admitionē Curatoris furioso non quærit. q. quē Natura furioso Negat Consensus juris suplet autoritas ut eleganter inquit Conanus lib. 7. Comen. cap. 1. N. 24. que Senta fulcit. ex illis Verbis dic. l. filius Vers. Marcel. ibi personales actiones etc. ignorantib. acquirunt. T. qua pro legatis competunt de quib. potius quā de Realibus mentionem fecit q. in personalibus Maior dubitandi Ro Veperit. cum ex Negocio gesto orient.

Sequit. illatio 3.ª de diuisione legati relicti vel donationis factæ a Seruo Comuni ab vno ex dominis

N. 1. Ex Verbo Justin. diffinitionis legati ibi legatū est donatio et proxime adductis Circa eius explicationē infero q. nullus alius huc usque fuit animaduersus in præsi. Vtrum T. legatū Seruo Coi. ab Vno ex Dnis diuidat. inter eos sicut donatio facta Seruo Coi. ab Vno ex Dnis diuidit. qua in re jurisCon. in l. Verū 63. §. Si Seruus Coi. pro Socio affirmat Julianū dixisse Sextū et Pompon. referens Sabinū respondentē si Seruus Coi. legatū sine libertate Vnius ex dnis reliquit hoc ad Solū Sociū pertinere Nec cū herede Socii relinquentis

comunicandū quoniā non ob comunionē (quomº necessariū est ut pro socio judicio comunicari debeat) hoc acquisitū est d. ob suā partem. q.d idem confirmat Paulus in l. Plaucius 49. ad l. fal. ibi Cai. am. servo cū legatū sit totū pertinere ad socium ex quibus sumo difficilis diffinitio ... reddit. Nam si legatū est donatio cū ab uno ex dnis servus co. donat. sic ut alieno servus donari solet donatū comunicat. int. ipsū sociū qui donavit et alterū capiunt tex. in l. per servum 37. §. 1. de acqui. re. dom. q.d idē in stipulatione facta ab uno ex dnis servus co. testat. idem Ulpia. in l. proinde §. si servus co. de stipu. servo. Deinde nam legatū agnitū adita hereditate dnum constituit legatarium retro a tempore mortis l. si tibi homo 86. §. cū servus de leg. 1. l. legatū 80. de leg. 2. q.d debuit legatū acquiri non solum socio superstiti verum etz. hereditati jacenti et per eam heredi futuro dni. relinquentis legatū.

Quā indistē com- N. 2.

ponenda et conciliandis j. con. responsis relatis multa tradidere interpretes cop. sententia antiquorū est legatū relictū f. donationē factam servo co. ab uno ex dnis dividendū ee. inter socios dni. legantis et eius qui donationē fecit ita ut dno qui legavit f. donavit. nihil acquirat. quomº existimant ita intelligenda ee. verba illa dic. l. per servum 37. §. 1. de acqui. rerū dominio ibi fiet sociorū cop. proportione quam in servo habebunt quā sententiam. post Accursi. indic. l. verum 63. §. si servo co. verbo solū et antiquiores ibi probat Donel. lib. 9. comen. cap. 6. illa rone. q.a q.d dni. legantis aut donantis est amplius eius fieri non pt. §. sic itaq. discutis Inst. de actio. l. 3. §. non ut explui. de acqui. poss. atque ita 2m. hanc interpretationē par conditio est legati et donationis in supradicta spē. et jura relata nō soliū contraria int. se non sunt. verū etz. consulti eandē tenent sentam.

Hec tn. interpr.° N. 3.

minime sustineri pt. nã verba illa dic. l. per servũ §. 1. ibi fiet sociorũ coij. continent manifeste omniũ sociorũ coem fieri etiã donatoris cũ certũ sit acquisitũ a servo coi. inter omnes socios dños. acquiri §. penult. Inst. de stip. servo. Nec refragat. qd a donel. ubi proxime consideratũ ex reg. dic. §. sic itaq. discreti nã respondendũ est non esse necessariũ ad comunicandã donationẽ servo coi. ab uno ex dñis factam int. omnes socios qd pars aliqua acquirat. dño qui donavit d. sufficere si pars illa apud dnũm qui donavit remaneat et cetere reliquis sociis acquirant. ut recte consideravit Hisquisor. (contra donel) ad fabrũ lib. 3. tract. 8. q. 6. quã sententiam nulla juris dispositione confirmat pro contrario ego capiendo expressũ ulp. testimoniũ in dic. l. proinde §. si servus coij. de stipu. servo. ibi reliquas partis si servus ceterij socij pro tertiam partẽ ex qua promissor dñus esse acquiret ex quib. verbis colligit. donatum si acquisitũ acquiri alijs socijs partem vero propria manere apud dnũm qui donavit, ex quo etiã tex. satis colligit. ut donatus servo coi. ab uno ex dñis coem fieri omniũ sociorũ etiã eius qui donavit ~

N. 4.

Quare magis placet interp. 1ª accurs. in dic. l. verũ vers. si servus coi. verbo solum quã sequunt. goma. in dic. l. Plaucius ad l. fal. Huber. Gifan. in dic. l. per servũ §. 1. ex n. 4. cũ sequen. de acqui. ver. dom. qui quidem distinctiones federe [illegible] jura conciliandã ee. existimant videlicet multum referre int. legatũ relictũ servo coi. ab uno ex dñis et donationẽ factã nam legatũ solum superstiti dño acquiret. qd ut loquunt tex. in dic. l. Plaucius in eam personã tantũ legatum consistere pt. quae rõ. ita explicanda est nempe natura legati ee. ut in diem mortis protrahat. et conferat. agnitioque rectẽ a tempore mortis legatarij firme censeat. l. 4. §. utrum si quid in fraudem patroni cum similibus unde cũ tempore mortis testatoris in eo

testanti nō sit supenstes socius dnus servi qui velis [illegible] acquiri va-
leat toti quesit. si nil am. defuncto dño. neque heredi cum
in co testanti mortis defuncti adhuc heres non fuisset quemad.
existimant gittedne jure tradi. l. Flaviux et in dic. l. vero §. si
servus coi. contrariu v° dicendu ea in donatione et stipulatione
servo coi. ab uno ex dnis facta q.ª cu donatio et stipulatio pre-
sentem habent effectu l. si servus 26. de stip. servo. l. que le-
gata de leg. ju. et per totu tit. de donatio. merito cu eo tem-
pore quo donatio effectu sortit. servus coy reperiat. eius dni
qui donavit et aliorum sociorum recita donata omnium fit coy.
quemad. existimant intelligendu jura tradi. l. per servum 37.
§. 1. et in dic. l. proinde §. si servus coy. de stip. serv. ~

hec tu sinta — N. 5.

que ab omnib. gravioribus recepta est ex eo difficilis reditur quo-
niam q. legatu protrahat. in tempus mortis et agnitio retro ab
instanti mortis legantis legatarij fuisse credat. hec omnia lo-
cu habent post aditā ab herede hereditate aliquin inutile
fuit legatum l. si nemo de testam. tute. adita v° hereditate
retro similiter dnus videt hinc a momento mortis defuncti l.
heres quandoque de acqui. hered. q.° iam eo tempore erat per-
sona heredis legantis a quo pars legati retineri potuisset, l
deinde na etsi heres nō fuisset erat tu hereditas iacens per
qua retineri poterat illa portio et per eam heredi futuro adqo.
tex. in l. non minus 31. §. ult. de hered. insti. l. si is qui pro emp-
tore de usucap. ibi na hereditate in quibusda vice persone fungi
receptu est. fuleit. diffti na si donatio legatu donatio est nulla
differentia constituenda videt. int legatu et donatione in supra-
dicta spe.

Quib. difficultatibus ex jurisprudentis reconditis principi-
is respondere posse existimo. semper certissimu juris firmamentu
ee. ab hereditariu servu hereditate neque aliud quid quod l-
ucupte hereditatis sit acquiri minime posse capere et obtinere — N. 6.

sina in l. heres 43. de acqui. hered. in l. per hereditarium 12. de acqui. rerum dom. in l. 1. §. Veteres de acqui. poss. de quibus juribus et eorum Mat. et delecta spe proponenda Videndi ss. Cuja. lib. 22. observa. cap. 10. Gifan. indic. L. per hereditarium Donel. lib. 9. com. cap. 6. Sual. ibi lit. h, Ubi Novam et Singularem proponit spem. ad Supradicta sup. Unde cum heredi futuro per hereditatem nō posset adquiri q. antea hereditati jacenti quesitum Nonfuit cum prius sit Ut defuncto L. hereditati jacenti acquisitum propterea quam heredi futuro Sequit. evidenter q. legatum relictum ab uno ex dnis Servo cōi. cum intempus Mortis nō potuisset per servum hereditarium acquiri ex Supradictis juribus nō intel. adquirenti et Ui adquisitum debet ee discrimen q. superstiti tantum dno. Socio defuncti Insolidum legatum acquirat. dic. l. Verum §. si Servus cōi. dic. l. Plaucius ad L. fal. ~

n. 7.

Neq. obstat legatum donationem ee. ac per Cons. Nulla differentia Uconstituenda ee. In supradicta spe. inter legatum et donationem q. quidem similiter florun. significat in sua definitione legati sequam in l. legatum 116. de leg. 1.° ibi aliquid alicui quid Colatum Velit Confere enim aliquid donare est l. proxime 50. de Ritu Nuptiarum L. sequens 62. l. Titia 81. §. lucius Titius de leg. 2.° L. 3. §. filium et admi. Verum ad Cuit. perti. Unde Calistratus in l. cum nō facile 6. silui plusquam per l. fal. legatum liberalitatem apellat et apud grecos dd. legati nullum aliud nomi est nisi donum Nuncupare relictum Ut cum dione Notavit Cuja. in l. legatum 36. de leg. 2. Unde testatores In legatis Utebant. dandi et donandi Verbis l. Aurelius 28. §. Titius de liberatione leg. Enim talis donatio quenon nisi post mortem effectum sortit. inde per ad jecta ss. illa Verba in definitione Iustini. abhere a defuncto relicta

ab herede prestanda et a Modest. in l. legatum 36. de leg. 2. testamento relicta igitur cum donatio illa que legato continetur testo distinguat. et testum vim non habeat nisi morte testatoris subsequuta l. si alienum 49. §. in extraneis de hered. insti. in tempus mortis protrahitur. talis donatio voluntas enim legantis ambulatoria censet. usque ad cuius mortem nec perpetuum est aut necessarium prestiti consensus vinculum d. ab eo quandiu vita agit. quocumque tempore voluit revocat. neque enim tam donatio vaut pactio quam supremi judicii dicimus que revocabilis sit censeri debet l. si filia 20. §. si pater fam. l. eius. et habet. apud d. Paulum epist. 9. ad Hebr. unde legatum non est. tamquam quid tale ab ipso testatore solui nisi ab herede prestetur. quo etiam sensu legatum definitur a Consul. in l. legatum 116. hoc tit. delibatio hereditatis hereditas enim viventis nulla est vulg. l. 1. de hered. l. act. vend. quod donatis que in legato desinit. cuius natura est ut non nisi post mortem adquiri possunt legatario indeque dictum est mortis causa donationes capi ad instar legatorum l. 1. §. 1. siquid in fraud. patron. ibi nus tra. in l. 2. de publi. iuris alt. de qua re et supradicti iuribus videndi ss. Gifan. in lect. ab Torfinar in l. illud 31. de dona. causa mor. Cuja. lib. 10. obser. cap. 28. Donell. lib. 14. Comen. cap. 33. Anto. fab. lib. 6. conject. cap. 2. D. fab. in l. que legata 18. de reg. iu. et de pluribus differentiis int. donationis causa mortis et lefeta et pluribus speciebus in quibus conveniat quod plene actum est ab Antonio romano ad nrum tit. in princ. cap. 2. ex n. 9. omittimus libenter manet quod firmum donationem factam in legato servus ...per hereditarium servus unde quem comunem sequi non potest

Hec in vero et eorum interpretatione Gomez a nobis satis exornata ex reg. N. 76

dic. l. per hereditatem de acqui. re. dom. cum similib. Sed haec difficul-
reditur sequenti consideratione videlicet non esse necessariam acquisi-
tionem rei donatae vel legatae servo com. ab uno ex dnis respectu do-
mini qui donavit vel heredis eius dni qui legavit sed retentionem
tantum ita ut res donata vel legata servo com. sociis adquiratur
praeter partem dni donantis aut legantis quae retinetur utiliter
ab eo qui donavit vel herede eius qui legavit dic. l. proinde
§. si servus com. de stipul. servor. quod non est necessaria adquisitio
ac per cons. regula dic. l. per hereditatem non militat in lega-
to servo com. relicto ab uno ex dnis et utiliter poterit reti-
neri pars ab herede eius qui legavit et ante aditam heredita-
tem ab ipsa hereditate jacente &c.

n. 9.

Quae in dicta gravissima explican-
da hucusque ab interpretib. non animadversa ubi nulla ss.
vestigia quib. inhaeream ex jurisprudentiae rudimentis interim du-
aliis melior operat existimo dicendum legato relicto servo com.
ab uno ex dnis nullam partem eius retinere posse heredem neque heredi-
tate non legatum est delibatio hereditatis ex eo quod universum heredi
foret juxta verba Floren. in l. legatum 116. de leg. 1. quib. signi-
ficat legatum delibare id est diminuere hereditatem delibatum enim
dicitur quod diminutum est sicut illibatum quod integrum et illud rege-
ritur l. 2. §. 1. de his qui ss. sui l. si filiaro. §. Papin. famil.
ercis. l. generalis 7. C. de senten. passis unde Armenopolus inter-
pres graecus legatum definivit hereditatis imminutionem merito
igitur legatum relictum a dno. servo com. toti socio adquirit.
quod cum sit hereditatis delibatio nulla ex parte potest ab hereditate
vel herede retineri quod enim delibatum est pars illa quae ab here-
ditate vel herede retinenda erat non ceteris partibus sociis compe-
tunt ratione dominii proportione dominica quod eleganter insinu-
at consul. dic. l. verum 63. §. si servo praeter ibi Non enim
propter communionem hoc adquisitum est sed ob suam partem ac per

com̃s totũ legatum dño stipulanti acquirit. q. si hic interp.º ani-
mũ nõ impleat dicendũ ẽ ideo legatus non posse pro parte reti-
neri ab herede dni. qui legauit Nam seruo heredis inutiliter
legatur nõ minus hic heredi a semet pro §. a legaq. an seruo
inst. de leg. quicquid leg. intelligendum est procedit cu legatũ
relinquitur seruo heredis in solidũ secus v.º si seruo comu-
nis ab vno ex dnis relinquat. Nam tunc persona socij est
qui vtilit. legat. Unde q. uni ex dnis f. heredi eius
adquiri nõ pt. totũ ad socium pertinet l. proinde 7. §. inter-
dum cũ legib. sequen. de stip. seruo. l. si duo 17. de acqui.
rerũ domi. q.d quidẽ euidentius p.r ex numero sse. dec. l.
Planciij iuncto intellectu Pau. Cast. ibi. comuni cum seruo
donatio facta ab vno ex dnis in persona eius qui donauit
nõ est inutilis dec. l. peculium 37. §. si vnus de acq. re. dom.
l. si pro parte 10. §. si dni. vers. plus dicit vel in versi verso l.
si peculiũ 6. §. et si fuerit vers. d. si dnus. de pecu. lega. iunc-
ta l. si sponsus §. circa venditionẽ de dona. int. cũ similibus
benecti erit q. talis donatio sustinet. vt peculiũ dec. l. per
seruũ §. si vnus vbi illa celebris distinctio tradit. ita intelligen
da videlicet q. si vnus ex dnis seruo co. donauerit vt in peculio
lio habeat tamquam seruo proprio totũ donatũ in proprieta-
tate dni qui donauit tamquã peculiũ sit nã comunis seruus
pt. habere peculiũ q. ad vnũ dnũm tantũ pertineat l. a.
de stip. seru. l. quid q.º 16. de peculio si v.º donat pro vt alie-
no seruo tunc pro dominica portione socij acquirit. et pars
eius qui donauit quasi peculiũ vtilit. retinet. ab eaq. id
non est prohibitum legatum v.º pro parte qua seruus heredis est
inutiliter relinquitur et ideo in persona socij tantũ consistit
dec. l. Plan. et ita tenendũ ee existimo vltra omnes quos
vidi...

Illatio 4.ª

Fideicomissum inutiliter a legatario relictum, utrum legatum apud herede. t. legatarium maneat

Diximus de quibusdam jurib. et illationibus ex verbo illo definitionis legati ibi donatio superest nunc ut alia explicemus quae ex illo verbo germanam recipiunt interpretationem nempe legatum relinquendum nulla alia ex causa quam liberalitatis exercendae in legatarium gratia argo L. 1. de dona. Legis neque adjicit q. pro socio unde si quis legaverit animo potius fraudandi legis quam donandi aut liberalitatis exercendae in legatarium legatum ita relictum no tenet cujus rei exemplum extat apud Modest. in L. si quis quos 31. de leg. 2. ubi si quis quos manumittere no pt. legaverit ut manumittant. nec legatum nec libertas valet nam legatum introductum donationis et liberalitatis causa legis legatarium non debet fraudis occasionem praebere 2. neque obstat tex. obscurus in L. si quis cum 37. de condi. et demonst. ubi expresse cavetur quod si quis legaverit cum quem no manumittere no poterat ut a legatario manumittat. licet libertas praestanda no sit legatarium tn. a legato non ee. repellendum q. legatum tenet.

n. 2. Quia in dicti explicanda et supracitatis jurib in amicitia redigendis silentio omissis interpretationib. relatis a Bart. Castren. Alber. Cuma. et caeteris antiquiorib. ibi cois in his studiis sententia est legatum in supradicta spe. solutum ab herede utile ee. quoad retentionem quam. laetitiamant intelligendum ee. tex. in dic. L. si quis cum ibi

et si a legato no repellat. inutile v.° ut nondu solutu mini
me peti possit a legatario et ita interpretandu ee. text.
in dic. l. siquis quod quidé no ee. in jure passum
ut legatu inutile q[ui]d ad petitioné utile sit quoad reten-
tioné probant ex l. lucius 40. §. Cebola alias est l.
codicillis de leg. 2. ibi respondi non compelli d. neque ip-
sum legatarium legatu petere posse quam interpretationé
tenent et exornant Cujac. lib. 22. obser. cap. 1. Donel. lib.
8. comen. cap. 16.

Hec tn interp. que maxime ceteris plausibilior videt. minime sustineri pt. improbatur enim ex sequentibus l.° q[ui]a legati et donatio de per cons. nullam alia causa debet habere qua liberalitatis ita ut ob bene merita et affectioné legatarij relinquat. dic. l. neque adjecit protorio q.° relictu ob fraudem legis sive retentioni et petitioni nullius erit momenti. 2.° na indic. l. siquis cum consul. Paul. probat legatariu a legato no ee. repellendu cuib. verbis satis demonstrat legatariu no ee. repellendu aliqua exceptione a petitione legati. 3.° pro hac q.e consideo contra comunem verba dicte legis siquis cum ibi quonia magis legatariu aliquod commodum testator in hoc sensu qua heredé habere voluisset. ex quib. constat legatariu ut magis dilectu non solum retentioné veru etz. petitioné legati habere atque cons. existimo legatariu retinere legatu et petere posse cum fideicomissu ab eo relictu inutile est ut tenent Bart. in dic. l. codicillis loci. cit. dic. l. siquis cu — n. 3.

Neque obstat tex. difficilis in dic. l. lucius 83. §. cebola alias est lex codicillis 91. de leg. 2. ibi legatarius prefert. heredi in retentione rei legate non v.° in petitione quatenus fideicomissu ab eo relictu nullius momenti est na omissa interp. Accurs. et Bart. ibi alias Francisci Sarmiento lib. 3. select. in l. siquis titio de n. 4.

leg. 2. ex n. 3. Vers.° item alia Pau. Cast. in dic. §. Cebola mul-
tis placet Interg. acuta et juris prudentie principijs adeq-
uata Ant. Fab. lib. 3. Conject. cap. 18. ubi loquit legatarius
dicta lege non posse petere legatum ab herede q. rogatus
proponit restituere pecunia legata Ancille testatoris quo
casu apertaest Voluntas testantis dum Voluit ut pecunia
illa remaneret potius apud herede qua apud legatarium non
fuerit legatarius magis dilectus in re legata qua heres censet.
ita Similiter si a legatario fideicomissum relinquat.° magis quam
legatarius fideicomissarius dilectus est in spe.ᵗ dicti §. Cebola
heres fideicomissarius est ex persona Ancille testatoris cui lega-
tarius rogatus est restituere atque ita non caso tantum q. fideicom-
missum inutile est legatarius repellit.° a legati petitione d. ex
Voluntate defuncti qua magis dilectus censet. heres tamquam
fideicomissarius Unde retentio ei concedit.° alioquin regulariter si
alius est fideicomissarius et fideicomissum nullum est remanet a-
pud legatarium dicta l. si quis cum l. si quis dilio 17. l. Julia.
leg. de leg. 2. l. patri filium 38. §. fideicomisit de lega. 3. bonus
tex. in l. pecunie 8. de alim. lega. de cuius concordia cum l. divus
7. si cui plus qua per l. fal. ultra Antiquiores ibi videndus
est Cuja. lib. 7. respon. Papin. in dic. l. 8. ideo am. in dic. §. Ce-
bola heredi actio non competit ad repetendum legatum solutum q. here-
di cuius est ancillae fideicomissaria q.ᵈ ex testatoris hereditate
profectum est eiusdem heredi nec legari nec fideicomitti pt. q. re pro-
pria frustra legato aut fideicomisso relinquit. l. plane 34. §. si du-
obus de leg. 1. l. legatum 126. §. 2. eod. tit. nisi post tempus
aliquod fideicomissum heredi a legatario fuerit relictum quo casu
fideicomissum tenet juxta tex. singulare in l. si ame 29. ad l.
fal. ~

N. 5. Non obstat obstat contra nostram sententiam obicuius sume tex.
in dic. l.° si quis quor 31. de leg. 2. pro cuius conciliatione cum
dic. l. si quis cum omissis sententia Frañ. Sarmiento lib. 8. selectar.

in dic. l. Siquis quos n. 4. Ant. fab. lib. 3 Conject. Cap. 14 qui existimant inter illa jura implacabili et indissolubili ee. Antinomia Neque aliquas Concordias ll. aliisque interpretationib. Omnes cumulatis ab Illig. lib. 8. Comen. Cap. 16. Verum mihi videtur Senta Vebar. lib. 2. Consultaneorum Cap. 1. existimanti tex. in dic. l. Siquis quos Intelligendum de libertate relicta in fraudem Creditorum ab eo qui solvendo non erat contra l. Eli. Sen. qd facile comprobat. ex Inscriptione dic. l. Siquisquos quae Modestinum habet Auctore lib. 1. Regul. juncta inscriptione et decisione tex. in l. si consentiente ab. de Manumissionib. tex. vero in dic. l. Siquis cum procedere in prohibito Manumittere l. fusia in titulo Inst. de l. fus. non differentes est non in servo legato ut Manumittat. in fraude Creditorum contra l. Eli. Sen. Creditores eque fraudant si legatum validum fuisset at si servus a legatario manumitteret. Ideo per Cons. Nec legatum Nec libertas valet dic. l. Siquisquos Ceterum in l. fus. non fraudat. tex. et si legatum valeat dummod. libertas impediat. ultra numerum permissum ea lege ut in quin. Inst. de l. fus. unde licet legatarius non sit compellendus servum Manumittere a legato tamen non est repellendus dic. l. Siquis cum

[illegible] Verum n. 6.

adhuc non sumus in portu advenis supradictas destinctionem et interpretationem certam et acutam Vebar. ad dic. l. Siquisquos cum dic. l. siquis cum quam sequitur. Ottual. ad Donel. lib. 2. Comen. Cap. 16. lit. D. Considero tex. sume brevem ab illis non animadversum in l. servum filij 44. §. si idem servus de leg. 1. ubi si idem servus et legatus et liber esset jussus fuerit interdum procedere solum legatum poterit veluti si in fraude Creditoris data sit libertas

ecce capiesa Ulpi. decisionē quap. legatū Seruū Ut Manumitat. in fraudē Creditorū legatū quidē procedere licet libertas nō sustineat. q. idē procedit cū Seruus legat. Ut manumitat. a legatario in fraudē Creditorū contra L. ll. sen. §. in fraudē L. fisus videlicet cū utroque casu legatarius nō sit repellendus a legato licet libertas nō sustineat.

n. 7. In hac igit. diffe. ubi in proposito nulla invenio Interpretū judicii ego ex bene ordinata jurisprudentia respondendū ce. Cogitabā 1.º in spē dic. §. si idē Seruus differentiā constitui Inter legatū Serui Ut Manumitat. in fraudē Creditorū et ipsā Manumissionē q. libertas in fraudē Creditorū data ipso jure nō procedit alioquin semel competens rescindi nō potuisset §. semel Instit. qui ex can. manu. nō li. legatum v.º in fraudē Creditorū relictū ipso jure procedit li. postea actione in factū coriloque in fraudē Creditorū rescindat. l. 1. et per totū que in fraudē creditorū unde elegant. inquit tex. intendū solū legatū procedere posse §. ipso jure. Quod si hec Interpl. displiceat vel q. minus adequata censeat. exemplis. de quibus indic. §. si idē Seruus §. q.º in eo tex. libertas tantū data proponit. in fraudē Creditorū nō v.º legatū subtilit. dicendum est legatū solū procedere quoniam libertas fuit tantū data in fraudē Creditorū nō v.º legatū ut constat ex illis verbis si in fraudē Creditoris data erit libertas q.º ita demū contingere poterit ut presentit Accurs. ibi si Seruus legatus sit ut Manumitat. sub conditione si heredi legatarius centū dederit Cuius stimationis erat Seruus legatus ut in l. si Cui fundus 54. cum similib. de leg. 2. quo casu in libertate solum relicta fraus Creditorum reperit. nō v.º in legato q.º idem fuleit. a consulto in dic. §. si idē Seruus duob. exemplis 1.º cū Seruus

venditus fuit ut in perpetua servitute esset nam si ab emptore legatus fuerit ut a legatario manumittat. legatum quidem tenet non v. libertas contra pactum et conventionem perpetuae servitutis. 2° cum servus pignori datus legat. a debitore ut manumittat. q. fraus creditoris solum in manumissioni consistit libertas non valet l.3. de manumissionib. l.4. l. pignori 36. qui et aquibus junctis traditis pro illorum juribus integre. a Donel. lib. 2. Commen. cap. 13. Ant. fab. in pagin. tit. 3. pun. 2. illa. 6. et tit. pun. 1. illa. 3. Jo. fab. lib. 2. Semest. cap. 19. Cabpero lib. 2. disput. cap. 21. legatum v. procedit nam ex eo minime creditor fraudat. siquidem quasi serviana sive hipothecaria actio realis ad pignora persequenda dat. creditorib. adversus quoscunque possessores l. si fundus 16. §. in vindicatione eod. l. sequens de pigno. l. distractis 14. C. eodem tit. quibus satis explicata manent omnia exempla proposita consulta in dic. §. si idem servus

Illatio 5ª

Utrum legatum rei propriae valeat

Cum legatum donatio sit et emolumentum cuicumque legatario afferre debeat l. si hereditatem Mandati cum similib. inde infert. legatum rei propriae inutile ee. l. cum servus 39. alias incipit apud Julianum 40. §. si tibi l. cetera 41. §. tractari de leg. 1. et argo tex. in l. nemo 22. de V. ubi stipulatio rei propriae eadem ratione non consistit. Quod adeo verum est ut si homo generalit. fuerit legatus aut promissus nec legatum neque stip. consistere possit in eo servo qui legatarii aut stipulatoris factus fuit quequidem doctrina adeo verissima est ut legatum vel stipulatio minime consistat et si a legatario vel stipulatione servus alienatus fuerit nam nihilominus idem servus solvi non poterit q. ab initio non fuit in oblig. ut expresse docuit

consul. in l. meuius 66. §. duaru Vers. no ide de leg. 2. quippe qui hominis generale compendium omnes spes. sub se continet ut elegant. tradit Papin. in ultimis verbis eiusde tex. qua nomina explicat elegant. Uber. Gifan. in l. 2. de V. ex n. 29. Uldaricus Chasius Actor damna. lib. 2. singul. intellectum cap. 4.

In eius regulis explicat. et examinatione ampliationis nonnulla ss. a nobis interpretanda quae ab Antecessorib. observata inquisi: no ss. omittimus enim explicare jura in l. si tibi homo 36. de leg. 1. in l. meuius 86. §. fundo de leg. 2. quae jura et alia videnda ss. apud Antecessore nostrum inquisi. cap. 2. n. 29. cu sequen. Igitur rei propria legatum ita demus inutile est si rei omnino et irrevocabilit. legatarius fuerit alioquin si testator alique jus in ea re habuerit legatum valet l. si domus 71. §. si fundus de leg. 1. unde interpretandus venit tex. sume difficilis in l. cu servus 39. §. si titius de leg. 1. ubi testator qui a me rem comparavit. eande mihi legavit antequa ei tradere moxque ei tradidero et pretium recepero inquit consul. legatum consistere cu enim res propria legata fuisset neque ideo convalescere potuit legatum ex eo q. alienata fuisset postea traditione facta a legatario juxta nram regulam et ampliatione l. 1. de reg. caton. cu similib. quia in dicto. aeursius verbo no consistere indic. §. si titius existimat in ea tex. legatum no consistere in re legata q. in liberatione relicta venditori eidemque legatario q. convincit manifeste na si liberatio relicta censenet nulla foret diffa int. lr. ipsum relatum illius tex. et ultima in vers. ide subjungit cu testator a me re comparaverit pretiu que eius solutum sit mihi rem am nondum tradidero inqua consul. asserit ex testo. legatarium liberatione habere rei vendita quam nondum tradiderat q. in l. ipso ubi legatarius rem tradiderat no pt. sustineri legatum quoad liberatione deinde na indic. §. si titius venditor ideque legatarius traditione liberatus fuit oblig. ex vendito ut inquit Ulpia.

ibi q.° per legatũ nõ potuit liberari ab oblig.ᵉ que nõ erat L. Decem de V. cap. et dissoluendus de despons. impub. tandem conuincitur Accurs. ex verbis Ulpi. ibi Utique per legatum re vindicare potero quã tradidi Unde dicendum est in spe. dic. §. si Titius legaui in re ipsa consistere quoniã nõ erat absolute neque irreuocabiliter propria legatarii siquidẽ poterat auocari ab eo actione ex vendito et per conv. traditione facta rei legate eiusdẽ que vendite te belatur potius confirmat quã infirmat legatum. Argo tex. in L. quod in rerum 24. §. 1. de leg. 2. igitur legatarius illi poterit vindicare remissio legata.

Neque obstat si subtiliter obiicias pro Accurs. legatũ ibi liberatione potius quã in ipsa re consistere in eo tex. q.ᵗ quoties testator rem alienã legat, laqua aliquod jus habet s. actionem ad ipsam persequendã videtur legare jus q.ᵈ in ea habet s. liberationis actionis nõ v.° ipsa rem L. si domus 71. §. ult. de leg. 1. et exigit L. cum servus. §. idem Iul. eod. tit. et arg. tex. in L. qui tabernas 32. de contra. emp. q.ᵗ testator cõdemque emptor qui venditori rem venditã legauit ante traditionẽ liberationẽ tantũ nõ v.° ipsã rem legasse videtur. quã diffem primus cogitauit Jason ibi dic. §. Titius n. 5. verũ tñ. nõ dissoluit sed cogitanda relinquit. Unde respondendum censeo certissimã ex. regulam quod testator tantũ videat. legare jus quod in re habet, et ipsã rem legauerit, sed intelligendũ est ut censeat. legare jus q.ᵈ in re habebat tempore mortis nõ v.° tempore quo legauit ex supracitatis juribus igitur cum in dic. §. si Titius tempore mortis testator nõ habuisset actionẽ sed dominium rei legatæ traditione facta a venditore eidẽ que legatario merito dominium transfertur ita ut rẽ legatã legatarius vindicare possit, unde ex eo tex. unum valde singulare dictũ observandum est nempe q.ᵈ licet inducta ad unius effectũ nõ possint producere contrarium L. legata inutiliter 14. de adim. leg. cum per conv. pactum siue conuentio inducta ad dissoluendum contractũ nõ possit producere

actione l. ab emptione §. de pact. idem procedit contra volun-
tatē testatoris t. contineantis servi v.° ex voluntate expressa t.
coniecturata vtrindic. §. si Titius cinquo legatū veluctum
eius ad liberationē inspicto tempore test.° actionē legatario
produceit idem in l. quod mihi 22. de lib. lega. in l. 3. et
si 11. §. proinde de iureiu.

N. 4.

Ea liod venit interpretandus et intelli-
gendus tex. obscurus in l. qui decē 72. §. Stichū vers. d. et si qui
hominē de solut. ubi ē qui hominem in genere dari stipu-
latus est unū ex. ex his qui tunc stipulatoris servi erant dando
promissor liberat. q.° eodem m.° liberabit. heres si servū deberit
proprium legatarii tempore legati velicti si solutionis tempore ali-
enus inuenitur. nō supradicta regula andres proposita cū
ampliatione eodem modo procedit in legato ac in stipulatione
dic. l. mevius §. duorū vers. nō idem et vers.° eademque vō.
de leg. 2.

N. 5.

Quequidē Marcel. et Papin. repugnantia sume difficilis
visa fuit melioris doctrine interpretibus nā multi ex antiqui-
oub. probant tex. in dic. §. duorū in legato procedere tex.
v.° indic. §. Stichū in stipulatione q[illegible] senta conuenit.
ex eodē §. duorū vers. eadem q. vō. ponamus v.° lib. 6. com.
cap. 2. Bison. lib. 2. de solut. pag. mihi 1063. existimant
verba illa Papin. in dic. vers.° eademque vō. nō ee. iu. con.
d. alicuius interpretis impenti atque ita delenda ee. quā
sentām eleganter reprobat Ant. fab. lib. 12. conject. cap.
12. ea ronē. nā et si verba illa vēō fuissent proposita neq.
scripta Papin. adhuc ex reg. qua stipulatio ab initio in
utilis rei proprie nō conualesceret quantumuis aliena
foret tempore solutionis l. quō ab initio de reg. iu. cū simi-
libus unde Ant. fab. lib. 2. conject. cap. 15. operis pon-
deredissis. loquit iurisconsultos sine pace pugnare et in hilta

Delegati L.
Dig. juris admitendum ee contra Papin. Marcel. Sentam. in
dic. §. Stichum Cuja. Vt. lib. 14. obseru. cap. 20. et 21. probat
loco illius Verbi, Unum, in dic. §. Stichum legendum ee. in-
* terrogatiue ita ? ita furum etz. [illegible] quibus lectura et emen-
datione impugnat Gifan. ubi sup. n. 42. Bart. Vd sai-
timet tex. in dic. §. duorum procedere de stricto juris rigo-
re tex. V. in dic. §. Stichum de equitate

Huic consulto dmi- n. 6.
sis respondendum est consultos in dic. §. Stichum et dic. §. du-
orum nō solum contrarios nō ee. vt perperam existimabat Ant.
fab. ubi proxime Verum eiusdem Sente. fuisse si animaduerte-
mus Verba illa dic. §. Stichus ubi d. si absque aliqua e-
mendatione interrogatiue legenda ee. ita vt questio pro-
ponatur. Videlicet Vtrum ille qui nomine in genere promi-
sit si soluat Unum qui stipulatoris erat tempore stipula-
tionis liberet. cui questioni Marcel. respondit minime li-
berare et illis Verbis Vt quidem ipse et hic dari sti-
pulatus est qui eius nō erat quibus Verbis respondet Servum
proprium stipulatoris tempore stipulationis minime solui posse
q. ilme d. Papin. expressum extat in dic. §. duorum Vers. nō
idem ita eadem explicat idem Cuja. in dic. §. duorum
lib. 10. quest. Papin. Ubi similiter explicat et componit tex.
in l. Si quis duos 87. de solut. cum hisl. qui dic. 72.
§. Stichum Vers. fingamus eadem lib. ~

Rursus ex suprad. intelligen- n. 7.
dus est tex. in l. 1. §. Ult. de reg. caton. Ubi si tibi legatus est
fundus qui scribendi testi tempore tuus est si eu vivo tes-
tatore alienaverit legatum tibi debet. q. nō deberet si sta-
tim testator decessisset. Cuius tex. decisio preterquam q. ad
versatur reg. regule et doctrine maxime difficilis redit. ex
reg. caton. de qua in prin. dic. l. 1. quam ibi. exprimit
Cuja. in §. Si rem Inst. de leg. Existimat consultos

in hac re Omnino contrarios fuisse et sine pace pugnasse
Ceterum omissa hac sententia quae amplectenda nullo modo est
aliaque interpretatione reperit quam reprobat Bart. in dic. l. 1.
n. 1. magis placet nostra Accurs. in dic. l. 1. quam com-
muniter sequuntur Bart. et Cast. ibi n. 2. Donel. lib. 8.
com. cap. 13. Ant. Fab. lib. 12. Conject. cap. 12. qui legi-
timum ex reg. nostra et Caton. legatum rei propriae esse de-
mum inutile etc. etsi alienata fuerit a legatario post
factum testum tempore scriptum fuit dic. l. Cetera 41.
§. 1. de leg. 1. dic. l. Menius §. duamus vers. non idem de
leg. 2. dic. l. 1. in prin. de reg. caton. quod si sub conditio-
ne scriptum fuerit legatum rei propriae si alienata fuerit
debebitur quia reg. caton. non pertinet ad conditionales insti-
tutiones f. conditionalia legata dic. l. 1. vers. quidam.
placet de reg. caton. Unde verba illa dic. leg. §. ult. ibi si ...
vivo testatore alienaverit non est decisiva consulti ... conditione
...a testatoris unde legatum debet rei propriae tempore testi.
quae postea alienata fuit quoniam legatum conditionale fuit
non autem quare ad conditionale a legato regula caton. non per-
tinet ... pendet quoniam ut apparet ex verbis illius regu-
lae quibus in l. 1. in prin. illius tituli regula caton. solum
procedit in velchis test. quorum dies a morte testatoris cedit
inquit regula quod si testi. facti tempore decessisset tes-
tator, inutile foret quid legatum quandocumque decesserit
non valere et probatur expresse ex l. 3. de reg. caton. Unde cum legatum ...
testato sub conditione non cedat a morte testatoris sed a die exsisten-
tis conditionis merito si res propria legatarii tempore testi. re-
licta fuerit sub conditione et tempore exsistentis conditionis
alienata fuerit sustinebit legatum expressus text. in l. mea res
98. de cond. et demonst. nam ut eleganter observant Castren.
in dic. l. 1. n. 3. Donel. lib. 8. com. cap. 18. legatum non ideo
valet

De legatis 1°

Valet in supradicta spe qd. testator diutius vixerit d. qd. non
qu. conditio extitit ~

Caque certissima doctrina Cuja. lib. 4.
observ. cap. 4. observat omnino emendandu ee. tex. in l. 3.
de reg. Caton. et loco illoru verboru Caton. regula nō pertinet
ad hereditates, reponendu ee. ad libertates ne alioquin aper-
to Marte pugnet cu l. 4. eodem tit. ibi placet Catonis re-
gulam ad conditionales institutiones nō pertinere, qd. per-
tinet ad puras l. si ex primo ff. de lib. et posthu. l. penult.
de reg. jur. idco am. ad libertates nō pertinere probat quo-
niam libertatis velut dies nō cedit a morte testatoris, d. ab adi-
ta hereditate l. qui putat 74. §. ult. de acqui. hered. l. qui
in testo 14. de leg. l. unica §. libertatibus C. de caduc. to-
lendis ~

Alia tn. via componendi Jurid. consultoru in dic. l. 3. et 4.
de reg. caton. investiganda est et int. interpretes contentiosos in
hac diffe. verioro ee. existimo sentam existimantiu Catonis regu-
lam nō minus ad hereditates quā ad legata pertinere ex proxi-
me adductis juribus quā sequunt. et illustrant Otoma. lib. 2.
observ. cap. 17. in fine Gothofr. lib. 2. varia. lect. cap. 29. Rober.
lib. 1. animad. cap. 13. (licet contrariu defendant Bart. et anti-
quiores in dic. l. 3. Ant. fab. lib. 12. conjectu. cap. 19.) neque
obstat tex. in dic. l. 3. nā intelligendu est cu supradictis interpre-
tibus de hereditatibus quae mortis tempore pendent nō dum
delatis veluti relictis in diem, f. sub conditione, quemadmodum
interp. ex eo deducit. nā cu in una oratione et conjunctim
scriptu sit a consulto de legatis quoru dies nō cedit statim et sim-
pliciter de hereditatibus credibilem est de his hereditatibus
agere quae mortis tempore suspensae sunt ~ Hec tn. interp. evi-
denter convincit. nam in lege 4. illius tituli capruse diffini-
tiem extat Caton. regulam ad conditionales ad conditio nō

hereditates siue institutiones minime pertinere aeque cons. superflua foret decisio dic. l. 3. illo titulo 2m. supradictam interpretationem. Unde omissa alia interp.e Balduini in §. ex pataraaj Inst. de here. qual. n. 2. alia Gocuea. dic. cap. 29. dicendum est Ppin. in dic. l. 3. intelligendum de hereditatibus per fideicomissum relictis in quibus cum sola voluntas spectet l. penul. de leg. 1. l. cum proponebatur de leg. 2. regula Caton. locum no habet quomodo interpretanda sit juris alioquin obscura in l. si deportati 7. de leg. 3. in l. 3. §. quando am. de jure fisci examinant P. fab. et Vebar. in l. penul. de reg. jur. Dual. lib. 3. comen. cap. 13. lit. C. Ubi plura cumulant circa dic. l. 3. et 4. de reg. Caton.

Illatio 6.

De legato a debitore relicto creditori quando valeat emolumentum q. contineat

n. 1. Angustiis temporis oppressi in hac illatione omittimus preter traditam ab antecessoribus nris plura ex nris lucubrationibus observata et unum aut alterum non vulgare nova interp.e explicabimus illud am certissimum principium jurisprudentie est ab omnib. consultis admissum legatum s. a debitore creditori relictum de debito inutile ee. nisi aliquid amplius in legato sit quam in debito l. si creditori 28. cum sequenti de leg. 1. l. medius 66. in fine prin. de leg. 2. l. 3. §. si item l. si deportati 7. §. ult. de leg. 3. l. si creditoris 13. cum sequenti l. legaui 25. §. contra de liber. leg. §. ex contrario Inst. de leg. cum pluribus aliis traditis pro e contra ab antecessore nro ad nrum tit. cap. ex n. 4. 2

n. 2. Unde infert. quod si Titio decem qui ego debeo legaverit et rogaverit creditori prestare fideicomissum quidem heredi

torij

bus personis valet quoniam cum legati aut fideicommissi collationis et emolumentis debet [illegible] nihil creditoris interest in hoc fideicommisso accipiendo, ipsius respectu [illegible] heres v. g. cum legatum quod ipsius interest creditoris solui, ne is eo commodiat [illegible] propter hoc legatum valebit licet inutile sit respectu creditoris consideratur. et sume Breuius in l. si cui 49. §. si Titio de leg. 1. et hic est vnus casus contra alios in quo aliquis legatarius est qui commodum ex legato quaerit, licet testator in legando non loquatur. ve in l. fideicommissa 11. §. interdum de leg. 3. cum similibus adductis a Cuja. lib. 17. quaest. Papin. in l. Titio 71. §. Titio genero de cond. et demonstr.

Huic [illegible] sente Iuliani maxime aduersatur text. in l. 3. §. vlt. alias 4. §. vlt. de liber. leg. vbi si quod ego debeo Titio sit ei legatum meum gratia vt ego liberer nemo me negabit legatarium vt et Iulianus lib. eodem scribit et Marcel. notat vtriusque legatum esse. tam meum quam creditoris mei etiam si soluendo fuero interesse enim creditoris duos non habere [illegible] in d. §. si Titio legatum valere debet etiam creditoris respectu cum ipsius interesset duos debitores habere heredem scilicet et legatarium quae in difficultate omnibus varijs interpretationibus tradita est veteris ab Alur. Bart. Cuma. Cast. et alijs in praecitatis iuribus. Cuja. qui in interpretandis consultorum oraculis felicior esse solet in d. [illegible] ribus et lib. 17. quaest. Papin. in d. l. Titio §. Titio genero probat vera esse. Marcel. sententiam in Iuliana [illegible] notam relatam in d. l. 3. §. videlicet vtriusque legatarium esse quia creditor ex hoc legato lucrum consequitur saltem in eo quod plures debitores habere incipit qui ex contractu vnum tantum habebat [illegible] in d. §. si Titio [illegible] incipit ex [illegible] consulti esse cuius rei coniecturam facit tex. in §. Iulia. qui statim sequitur in d. l. 3. [illegible]

N. 3.

Creditor legatarius non est quia ut existimabat Nihil eius interest nec cum eo Creditor fuit testator cum legavit et Marcel. Habet hanc sententiam Verie de qua in d. l. 3 §. Vlt. nec novum est ut legatarius censeatur ille cuius contemplatione legatum relictum proponit. et si cum eo testator non lo[quatur] Unde idem Cuja. obs[ervation]ibus et lib. 14. observ. cap. 26. Admonet intelligendum et emendandum esse tex. in l. fideicommissa et §. plerumque versic. Si de leg. 3. ubi quamvis enim legatum sit et legendum quamvis uni legatum sit et ubi ut ei soluerit legendum esse ei soluerit in quo bene sensisse videtur et Cuja. animadvertit verba illa si decem fuerint vel stipulanti fuisse de promissorij intelligenda ita ut legatum non fuisset relictum ab ipso promissore Nam tunc inutile foret contra Veg. et illa tibi d. potius relicta fuisse a quodam 3°. ut debitor liberetur a decem creditorib. quo casu ideo legatum valet quoniam creditores nancis[cun]tur duos debitores unum antiquum alterum heredem eius qui legavit ex Marcelli sententia de qua in d. l. 3. §. Vlt. [illegible] ut facilius intelligat. et vera interp[retatio] predictorum iurium demonstret animadvertendum est quod antea observaverunt Accurs. Vindic. l. si quis §. si Titio gloss. verbo non valet f. ibi alius non debitor legaverit creditori et cum eo Jacobus Cast. et Cuma. ibi diversam esse speciem. d. §. si Titio ubi proponit. debitor qui legavit Titio decem quae debebat et rogavit per fideicommissum ea creditori restituere ab ipso de qua in d. l. 3. §. Vlt. ubi proponit quidam 3°. testator qui creditori meo legavit mea gratia quod ei debebam unde discriminis do. et vera interp. colligitur nam in d. §. si Titio nulla utilitas creditoris obvenit ex legato nec consequitur plures debitores nam legatum fideicommissum vel legatum utilitat. a legatario relinquatur. l. 5. §. Vlt. de leg. 3.

quin. Inst. de sing. reb. per fideicom. relictis tu Cogit. princip.
ut agnoscat et restituat q. Senatus consulto Pegasiano se-
cum cogit. fideicomissu restituere qui gravatus est unive-
rsam hereditate restituere non vero res singulas L. Cogi
16. § et generalit. ad Trebel. exornat donell. et cum plurib.
alleg. lib. C. lib. 2. comm. cap. 22 at vd. indic. l. 3. § Ult.
legati in creditoris persona consistit q. commodu consequit.
saltim in eo q. duos debitores habet qui unu tantu habe-
bat here. te testatoris a quo legatu relictu fuit et debi-
torum suum proprium. Antiquum q. quidem non ita exor-
narunt veteres et interpretes proximi illati d. ita intelligen-
da ss. ~

Ceteru adhuc superior nra illatio difficilis sume reddit. N. 4.
in hac spe nadi Titio genero meo doti filie meg nomine he-
res centum dare gravatus fuerit non tantum filie legati
petitio dat. cui dotis nomine consultu voluit pater verum
et genero creditori L. Titio 71. § Titio genero de condi. et demonstra-
tia. Cui tu genero nullum commodu querit ex hoc legato tanqua
relictu a socero debitore dotis acceptoris, ca nra illatione inuti-
le legatu non poterat producere actione q. in spe probat Gaius
consul. in L. Scino legato 69. § Si testator heres necessarium
de leg. 2 ibi. non enim gener aut sponsus d. filia habet
actionem cuius maxime interest id est cuius ratione inter-
est ut in L. usucapione de usucap. qua in eo dicte explican-
da placet multu judicium cujac. lib. 17 quest. Papin. indic.
§ Titio genero caillmantis indic. L. servos. § si testator ex eo genero actio-
nem pro legato non competere q. quantitas relicta a socero dotis nomi-
ne a altero promissa fuerat. Neper cons. tamqua legatu relictum
a debitore creditori inutile est ex nra illatione et traditis in propo-
sito in L. 3. C. de doti promis. qua sentam confirmat ex principio

eiusdem § in quo testator jussit quosdam ex heredibus suis Lucii Titii unum Solidum quem sibi spondere jussit convivii. Creditores non habere actionem ex legato, cum eis legatum fuerit testatori, quia nihil interest creditoribus. Concedendum vero actionem competere quibus interest. Mox subjungit nec solum hoc casu alius habet actionem quam cui testator dari jussit, sed in aliis quoque. Veluti si filii nomine ei, quod ut exemplum recte conveniat intelligendum est eum socer genero dotem antea promissam et debitam legavit, ceterum in dic. §. Titio genero quantitas legata dotis nomine non erat antea promissa nec debita genero, aperuit inquit Papin. quod gener non sibi potest agere verum etiam agere debet ne, si soluto matrimonio teneat quantitatem illam dotis nomine restituere, quae interpres confirmat. Ultra cujus ex illis verbis legati quidem emolumentum ad socium quae dotem habere incipit pertinebit igitur ante legatum socia dotem non habebat.

N. 5.

Ante tamen quam ad ulteriora verba nostrae diffinitionis perveniamus, superest explicare unum valde difficile ex quo probari videtur legatum valere non solum cum nulla utilitas legatarii reperit, verum etiam cum damnosum est legatum pro qua parte capiendo obscurum consulti responsum in L. Imperator 70. § si centum de leg. 2. Ubi si centum legatis duplum restituere rogatus fuerit legatarius ad summam legati reddidit. Constituit fideicommissum si tamen post tempus istarum supradictum fideicommissum fuerit usurarum tantum additamentum admittit non vero quod extrinsice legatarius cum pecunia legata adquirit quod legatum illud validum fuit sine utilitate legatarii, quod magis difficile reddidit. In 2. spe. cum quantitas certa legatur et rogat. legatarius rem propriam etiam maioris estimationis et pretii restituere quo casu non est audiendus legatarius legato percepto si velit computare rem usque ad quan-

titate relicti ~ Cui diffic. respondendū est in 1. et 2. specie Papin. legatarium potuisse agnoscere vel repudiare legatum unde si agnovit credendū est commodum in legato habuisse. Nam dū legatū alicui dat. etiā si gravatus fuerit restituere consequit. commodū honoris juxta tex. in l. fideicomissa 11. §. plerumque de leg. 3. qd tn. ita intelligendū et temperandū est ut non utiliter honeretur ultra quantitate relicti quoniam ad fideicomissi valorem commodum pecuniarium requirit arg. tex. in l. fideicommissum 70. l. plane 94. §. ult. de leg. 1. de quo tex. multa allega. lib. 3. Comen. cap. 2. lit. N, et cap. 7. lit. O, idem probat tex. ita intelligendus in l. assignare 7. de assig. liber. qd si certa quantitate legata legatarius honeratus fuerit rem maioris stimationis propriam restituere legato percepto tenet. rem restituere legatario nec in ea spē ultra vires legati rogat. nam agnoscendo legatum censendus est rem suam non pluris stimasse juxta tex. in dic. l. plane 94. §. sicut de leg. 1. Melior tex. in l. d. si non servus 36. ad l. fal. explicant Bart. Cast. Alber. Cuma et antiquiores Cuja. lib. 20. quest. Papin. in dic. l. imperator §. si centum ubi recte observat non idem procedere si rem alienam rogatus est legatarius dare qa tunc non tenet. eam redimere si maioris stimationis est quam legatum bonus et difficilis tex. in l. 6. de fideicom. libert. qa non possumus dicere stimationem rei alienę pendere ex voluntate legatarii sicut pendet rei propriis stimatio quam rem prosequit. et exornat idem Cuja. lib. 60. Paul. ad edictum in dic. l. 6.

In definitione ibi a defuncto relicta

Dicit. preterea in definitione Justin. a defuncto relicta cui congruit Modest. in l. legatum 36. de leg. 2. ibi donatio testo relicta quib. verbis Justin. et Modest. significat. legatū donationē ee. revocabilem cum natura ultime voluntatis non vero donationem irrevocabilem int. vivos que quidē ex pluriū sententia testo fieri non pt. quod quidē plures existimarunt procedere non solum cum testor. donatio per verbum legati celebrat. verum etiā. et si verbo donationis legatario presenti

N. 1.

et acceptanti testo donatio facta pro donat. qua in re apud Interpretes valde agitati est q. ab omnib. nris Antecessoribus animadversum non est utrum testo. donatio irrevocabilis fieri possit cum legatu relinquitur legatario presenti et acceptanti quequidem investigatio in puncto juris difficilis est et ad forenses disceptationes valde utilis et necessaria in qua negativa senta. q. ex sequentibus ro-ne verbum donationis testo. scripti non semper usurpat. de contractu donationis q. aliqd. intelligit. 2m subjectam materiam tomes tex. in L. si uno 16. alias incipit L. ex conducto 15. §. Papin. L. in L. locationis 29. locati et argo tex. in L. damni 43. in princ. de damno infecto subjecta v. materia cum certum sit ubi donatio scripta est sequitur q. natura ipsius erit revocabilis deinde q. legatum testamento relictum dicit. donatio testo. a defuncto relicta et tn legatum revocabile est usque ad ultimu vitæ exitum tot. tit. de adim. lega. q. et donatio testo scripta revocabilis erit neque obstat presentia et acceptatio legatarij q. hec non ss. contraria legato pro qua parte expendi juras in L. siquis ita scripserit 24. de rebus dubiis in L. dictantibus 22. C. de testis. in §. legatarijs Inst. eod. tit. de quibus juribus videndi ss. Cuja. lib. 5. observa. cap. 37. in fine rebar. lib. 2. conjectan. cap. 20. Duar. ad tit. de testamentis cap. 6. Ant. fab. de errorib. pragma. decade 66. errore 1. et 2. Carondas lib. 1. verosimilium cap. 10. & 3m fundum. deducit. ex eo q. quis debet uno contextu testum facere ita q. ne alienu actu inmisceat L. heredes palam 21. §. ult. de testis. L. cum antiquitas 14. C. eod. tit. contractus vero sive donatio irrevocabilis alienus actus est a testo. nam verba contraxerunt gesserunt non pertinent ad jus testandi L. verba 20. de V.S. igitur donatio facta in testo. potius usurpabit. pro legato quam pro actu extraneo donationis inter vivos ex quibus hanc tenent sentam. Socin. et relati a Dnam rubricam n. 61 Cald. Pereira in L. si curatorem C. de in integ. rest. verbo sine curatore n. 29. contrarium tamen

Ioan. fab. et cumulat. a faquin. lib. 5. controu. cap. 32. in princ. et
construuare videt. Ant. fab. de error. decade 43. error 2.

Contrariam tamen sententiam N. 2.
tenent Bal. in l. omnia n. 3. C. de jurisdict. Cinus dinus et plures in locis
congestis a Tiraquel. de jure constituti l. p. n. 23. et 2. p. amplia. 23.
elegant. Ondedeus cons. 44. per totum Card. Mantica lib. l. de contrac-
tibus tit. 13. ex n. 10. Peral. in l. lucius la 1a n. 12. de leg. 2. Ste-
pha. Gratia. discep. foren. discep. 247. n. 23. Menoc. lib. 4. pre-
sump. 105. ex n. 14. Mencha. controuers. illustrium cap. 51. n. 1.
Item contrariam partem Mieres de Maioratu 1. p. q. 23. n. 31. et
q. 3. fere per totam Ioan. del Castillo lib. 5. controuers. cap. 86.
n. 42. Caba. pract. q. 140. a n. 5. quequidem sententia sequentibus
jurisprudentis fundis fulcit. 1o. nam verba non sunt improprian-
da, sed proprie intelligenda l. non aliter 69. de leg. 3. l. Labeo 7.
de supellect. leg. et interpretanda sunt in potiori et potentiori sig-
nificatu arg. tex. in l. querit. de statu homi. in l. iii testamen-
tis de reg. ju. in cap. si pater de testa. lib. 6. ergo donatio facta
in testo potius de donatione inter vivos irrevocabili quam de le-
gato accipienda est cum hec sit magis plenior et propria interp.
2o. cum in testo presenti et acceptanti fit donatio videtur res ma-
gis aperta quoniam legatum revocabile presentiam aut accepta-
tionem legatarij non requirit l. cum pater 79. § surdo de leg. 2.
cuius contrarium in donatione procedit l. in omnib. rebus 53.
de oblig. et actio. l. absenti 10. de dona. cum similib. 3o. facit nam
etiam in testo. posse fieri contractus irrevocabiles veriorem doctrinam quae ful-
cit et comprobat ex vera interpretatione dicte l. heredes palam § ult. de testam.
de qua infra l. cum quis decedens 37. § codicillis de leg. 3. l. assignare 7.
de assig. liber. l. impubium 22. § qui liberti ad l. Cornel. de fal. in quibus
assignatio liberti non est legatum nec fideicommissum et tamen testo. fie-
ri potest l. 1. § assignare de assignandis liber. deinde fulcit juri-
bus expressis in l. non est mirum 26. de pigno. actio. in l. ex senten.
29. de testam. tutel. ibi quoniam promisisse juncta l. spadonem
15. § 1. de excusa. tutor. in l. eandem 9. de duob. reis ob tenorem

in l. avia C. de jur. delib. q.° donatio facta in testo in favorem presentis et acceptantis nō erit legatum d. contractus irrevocabilis.

n. 3.

Ex quibus non ita exornatis ab interpretib. velati existimo tam scholastica disputatione quam praxi certum ee. donationē simpliciter testo factā etiam per verbum donationis accipiendā pro legato revocabili ut eiudite defendit Mantica libro 2. de conject. tit. 1. n. 37. q.° si testator testamento donaverit rem alicui presenti et acceptanti donatio inter vivos irrevocabilis potius quam legatū censebit. ex quibus et doctorib. traditis pro 2.ª sententia.

n. 4.

Neque obstat contrariē senti funda non primū nam procedit cum in dubio sumus tunc enim verbum donatio testo scriptum intelligit. de legato revocabili quatenus legatum donatio est atque ita 2.m subjectam materiam in dubio usurpat. verbū illud non v.° de donatione irrevocabili si vero contrariam appareat ex voluntate testantis sive ex subjecta materia veluti q.° donatio testo scripta fieret in favorē presentis et acceptantis pro donatione irrevocabili accipit. cum testo fieri possit ex supradictis. Non etiam obstat legatū donationē ee. revocabilem ex tit. de adim. legatis nam Justin. nō dixit absolute donationem ee. d. ad fines relictam et modest. testo relictam, testamenti ām natura est ut revocari possit pro libero arbitrio usque ad mortem juxta supra tradita.

n. 5.

Non obstat 3.m et ultimum fundum deductum ex dic. l. heredes §. ult. de testam. l. cum antiquitas C. eod. tit. quib. cavis statutū est testum. uno contextu faciendum ee. ita q. ne alienus actus misceat. contractus vero hic donatio irrevocabilis qui extraneus actus est a testo. dic. l. verba 20. de V.S. nā licet ex fundō. superatis Fagnin. lib. 5. controv. cap. 32. existimaverint cap. 37. existimaverunt donationē inter vivos irrevocabilem testo fieri posse testum tn. inutile ee. ego arbitror testum nihilominus valere et donationem inter vivos contractus si presenti et acceptanti donatū fuerit. Neque obstat

31

tex. 6to. cuiusq. in dict. l. heredes §. Ult. Nam procedit eo sensu Ut jure testi. non Valeat Contractus Siue donatio Irreuocabilis testo. Scripta d. in Vim Contractus aut donationis q. . . . . . a testo. dic. l. Verba atque ita ex Voluntate eius qui donauit acceptatione sequuta sustinebit. Ut Contractus prodigua senta expurgando ultra omnes tex. menti tenendu in l. Ult. de reb. eorum Ubi notat Cuja. lib. 9. respon. Pauli et ita tenendum est quidquid Gothofredus in dic. l. heredes §. Ult. n. 6. contendat in hac Spe. usque ad sanguinis effusionem defendendum testum ee. nullum cuius senta quepostea fuit faquin. Ubi Sup. conuincit. euidenter talo nam contractus e. actus modicus idest modici temporis Modicus autem actus no dicit. alienus aut extraneus Ut Vitiet actum Uno tempore et Contextu celebrandu argo tex. in l. 1. §. 1. de V.O. melior tex. in l. duos 6. §. Ult. de duob. reis notat illege. ad donel. lib. 6. Comen. cap. 8., e, quam Sentam Verissima ee. ex eo maxime comprobat. na quod dicitur in Supradictis juribus testum Uno Contextu fieri debere Intelligendum est non de scriptura ipsa testi. d. de Solemnitatibus atque ita testi. Scriptura pt. Una die confici et post multu temporis Interuallum possunt solemnitates adhiberi ac proinde quantumcumque contractus . . . . . turin testo. sic alienus actus non Vitiat. testum. si solemnitates Uno contextu adhibeant. l. hac Consultissima 21. §. in omnibus C. de testam. explicat donel. lib. 6. Com. cap. 8.

Ex qua doctrina n. 6.

disciuo . . . satis singulare et adjicimus Valde necessarium Nempe donationem factam in testo. a nouitio in Religione cum acceptatione donatarij presentis intraduos menses a die professionis fieri debere alioquin inutilem ee. ex noua dispositione concil. Triden. sessio 25. de regul. cap. 16. si V.o donatio Simpliciter testo fuerit scripta et a nouitio facta extra terminos duorum mensium Valet et tenet quoniam talis donatio legati potius naturam reuocabilem quam donationis irreuocabilem habet Concilij autem dispositio non procedit in testo. aut Ultima Voluntate . . . . . qui testum facit a nouitio ante duos menses professionis est sine . . . . ordinarij sustinet et legat

vi eo Velicta tenent exornant et explicant Naba. Com. 2. de Regul. n. 51. Gutie. lib. 2. Canon. cap. 1. ex n. 31. Balas. de partito cap. 16. ex n. 15. Cabal. pract. q. 63. n. 6. Cenedo cu Velatij collect. 50. ad decreti in fine nobilissime Tho. Sanchez lib. 7. de statu Relig. cap. 5. n. 13. donatio V. scripta in testo. in fauore presentis et acceptantis cu natura vltime voluntatis reuocabilem non habeat d. donationis non valet sine licentia ordinarij et intra duos menses professionis ex dic. Tridem. decreto obseruant in terminis Naba. lib. 3. Consiliorum tit. de Regul. Consil. 83. Tho. Sanchez vbi proxime.

n. 7. Deinde ex supradictis infertur certa resolutio ad illam celebrem et satis agitata in omnib. tribunalib. controuersia vtru P. melioratio facta in fauore filij aut nepoti presentis et acceptantis traditione secuta etz. testo. scripta irreuocabilis maneat quasi traditione facta ex contractu potius quam ex testo. vel legato iuxta dispositione L. 17. Tau. que hodie est L. 1. tit. 6. lib. 5. Noue recopil. vbi habet. meliorationem factam cu traditione ex causa contractus inter viuos irreuocabili et qua in questione interpretes inter se maxime digladiant. Pelaez ferrandez in dic. l. 17. ex n. 86. probat meliorationem testo. factam traditione secuta irreuocabilem fieri quonia traditio ex causa donationis siue contractus potius ex causa legati facta videt. qua doctrina sequunt et illustrant Greg. lop. in L. 2. tit. 15. part. 2. verbo Maiora colum. vlt. Mol. de primog. lib. 4. cap. 2. n. 19. et comune referunt Matiencius in L. 1. tit. 6. lib. 5. recopil. glo. 4. ex n. 25. Ant. Gom. to. 1. Varia. cap. 12. n. 4. Alebe. in dic. l. 1. ex n. 13. vbi Andreas Angulo de Meliora. glo. 7. n. 30. Hujus in questione arn principaliter doctrina Accurs. in L. legatu de leg. 2. contrariam tn. sentam. et quidem perpetam ni fallor defenderunt Ant. Gom. dic. l. 17. Tau. n. 24. et vlt. Matienzo vbi proxime n. 27. qui affirmant legatu no admitere naturam legati reuocabilem eo quod ab ipso testatore res legata tradita fuit pro qua parte considerant iura in l. 4. tradim. leg. in l. Lucius Titius l. 22. de leg. 2. Ceterum hec iura non obstant na in dic. l. 4. illud verbum requirit. de traditione rei legate facta a

testatore atque ita nihil probat

Maiore diffim. habet difficile N. B.
Celsi responsum in dic. l. Lucius. Ubi testator militiã et pretium
eius testo reliquit publio Mevio d. Cum supervixisset testator
vendidit militiã et pretium tradidit publio Mevio post mortẽ
testatoris Pub. Mevi. militiã et pretium ab eius itterum ab heredib.
exigebat, Inquit Celsus pretium militiæ prestari nõ oportere ni-
si legatarius ostenderit post factã solutionẽ sive traditionem
itterum pretium militiæ accipere voluisse q.d. si partem tantum pretij
vivus testator pub. Mevio dedisset alterius partis superesse ac-
tionem nisi penitentia testatoris ab herede fuerit probata q.
penitentia locum habet, per con.s traditio facta non videt. ex causa contrac-
tus d. potius ex legato. deinde subtilit. considerat. ille tex. nã si lega-
tum de quo ibi traditũ a testatore transiret in donationẽ irrevoca-
bilem nulla foret dubitandi rõ. quoniã tradito pretio militiæ a
testatore videt. donatio celebrata ac per con.s ex legato itterum peti
potuisset ut considerat Pau. Castren. In eod. tex. ideo cũ Celsus contra-
riũ respondeat videlicet ex legato pretiũ aut militiã itterũ peti non
posse manifeste insinuat traditionẽ factã a testatore legati natu-
ram et solutionẽ habere. Nihilominus tñ contrariũ verius ee. e-
xistimamus nempe legatũ post traditionẽ a testatore factum tran-
sire in conventionẽ sive donationẽ irrevocabilem neque obstat
tex. in allegato l. Lucius nã q. in ult. p. habet potius probat
nram sententiã siquidem cum testator legatario tradidit partẽ
pretij militiæ legatum in altera parte nondum tradita legatario su-
pesse actio nisi heres probaverit testatorem revocasse legatum
q. in parte non tradita manet legatũ cũ natura revocabile nõ
v. in parte tradita. non etc. Obstat 2.a consideratio ex dic. l. Lu-
cius deducta nã rõ. dubitandi apud Celsũ illa subtilis fuit
quod legatũ relicto ibi fuit alternativũ militiæ aut pretij quo
casu traditione facta a testatore pretij dicendũ videbat. tradi-
tionem inducere donationem ac per con.s ex legato superesse ac-
tionem ad consequendũ alterã rem legatam juxta tex. expres-
sũ in l. huiusmodi 24. §. si Titio Stichus ff. de leg. 1.

huius contrarius probat nihilominus Celsus d. vo. dicte. I qua in amicitias indigunt. pura in dic. l. huiusmodi §. si Titio cum dic. l. lucius est q. pretium non liceat diversu a militia d. potius quod ex ipsa militia exigi poterat acipi cons. unu tantu unius rei legatu censet. in dic. l. lucius §. tradito pretio militis legatu extinctu fuit §. traditione donatio Irrevocabilis Inducat. Secus vo. cum alternatim una t. altera res diversa legat. Nam tune tradita a testatore altera ex donatione superest legatu in altera dic. l. huiusmodi §. si Titio Stichus igit. pretium in dic. l. lucius et militia unu legatu non vo. diversu constituunt ergo tex. in l. Titie 36. §. ult. de leg. 1. na si diversu foret legatu traditione unius rei in altera superesset pro legato actio cu traditio donatione induceret no vo. legatum que omnia intelligenda ss. nisi contrarius apareat ex voluntate testatoris t. q. constituit effectu meliorationis et. traditione facta post mortem t. tradidit cu commemoratione testi. aut legati no tunc remanet traditio revocabilis cu effectu ultimis voluntatis ut considerat Mol. Greg. lop. et Cov. relata sup.

n. 9.

Quod apud Iustin. habet. in diffinitione legatu donationis ex adfuncto utilitas a Modest. in dic. l. legatu dicit. donatio testo. relicta q. ut percipiat. no sine misterio a Iustin. inmutatu sciendu est legata verbis directis testamento tantu jure antiquo potuisse relinquii no vo. codicillis §. fideicomissa verbis obliquis no solu testo. verum etz. codicillis subtilit. relinquerent. ut scripsit Ulpia. in fragmen. tit. 25. Iustin. in §. qui lick. de fideicom. hered. Unde legatum no nisi latinis verbis poterat relinqui fideicomissu am. latinis grecis, aliaue lingua utilit. scribebat. l. fideicomissa 11. de leg. 3. videlicet q. latina verba erant directa civilia et legitima atque ita directa relicta no nisi latinis verbis utilit. putabant. greca vo. verba non ss. civilia nec directa bonus tex. in l. directas 14. C. de testam. manu. ubi favore libertatis greca verba pro directis habentur explicat et exornat Illig. lib. 6. Comen. cap. 7. lit. C, inde quisquis civilis ss. latine quidam ign. greca et quacunque lingua

confici poterant L. an inutilis 3. §. Ult. de acceptil. Unde merito de-
bitatum fuit in L. qui testam. 20. §. Ult. de testa. an testes qui linguam
latinam ignorant utiliter adhiberentur testam. hinc et nonnulli existimant
stipulationem juxtagen. ec. potius quam civilis quae tam latinis quam graecis
verbis aliave lingua utiliter celebrabatur. L. 1. §. Ult. de V. O. §. 1. Inst.
eod. tit. et alij probarunt juris civilis potius ec. ex L. 1. §. penul. de
Cont. Emp. L. 1. locati L. quotiens 14. §. Ult. de Nova. juncta L. depor-
tatus 15. de Interdictis de qua re et conciliatione supradictorum Juriud.
videndi ss. Cuja. in dic. L. 1. §. Ult. de V. Anto. Fab. in rationali ad
L. in personam 30. §. 1. de pact. Igitur cum jure antiquo legata non potui-
sse nisi testo relinqui merito Modest. in dic. L. legatum dixit legatum
ec. oratione testo relicta. Ceterum quoniam post Justin. in L. 2.
C. communia de leg. non solum testo verum etiam codicillis potest legatum
verbis directis relinqui, in Justin. definitione dicit legatum donatio
a defuncto relicta per testo vel codicillis. —

Quod diximus jure antiquo legata non
potuisse codicillis prestari ante Justin. intelligendum ss. nisi codicilli
testo fuerint confirmati in quibus legata et libertates directe
relinqui possunt non et ad valorem codicillorum specialis confirmatio testo
facta necessaria non sit, requiritur tamen ut legata in eis scripta sus-
tineant. L. 3. §. Ult. L. conficiuntur 8. §. Ult. de jure codicil. L. liber-
tatis 43. de Manu. testo. ratio est quia eorum codicillorum jus singulare est
ut quicunque in eis scribitur perinde habeatur ac si testo scriptum
foret L. 2. §. codicillorum L. quidam 7. §. 1. L. conficiuntur 8. §. si
post factum L. quidam 14. de jure codicil. examinant late Decia. con-
silio 69. n. 13. Volu. 2. et Vol. 3. Cons. 38. n. 10. Doneh. lib. 7.
com. cap. 9. Anto. Fab. lib. 10. conject. cap. 20. ubi considerant
probationem particulam in L. Impuberum 22. §. codicillos ad L. Cornel.
de fal. . Unde antiqua fuit certa et cognita differentia codicillorum
. ante testamentum facti minime valere nisi testo. vel codicillis po-
tea factis judicio supremae voluntatis retinerentur. ut Papin. docet
in L. 5. L. Pleciana 18. de jure codicil. codicilli vero post testi. facti
sustinerentur absque aliqua confirmatione dic. L. 3. §. Ult. ille tit.
L. 5. §. qui principalis de his quae ut indignis L. 1. C. de codicillis.

N. 10.

q. quidē postea immutatū fuit Imperatorū constitutionib. quib. cautū Codillos etiā ante testum Scriptos absque aliqua confirmatione valere sinon appareat defuncto mutasse voluntatē q. nontantū Iust. de Codicillis. de qua re controversia est int. Anto. fab. lib. 15. Coniecht. cap. 15. et Cuja. lib. 16. observa. cap. 7. de quorū sentā vera et interpretatione tex. in l. 2. §. Codicillorū de iure codi. videndus est late Antecessor Noster ad nrum tit. cap. 2. ex n. 4. ubi plura pura explicat &c.

N. 11. De Verbis Iustini. definitionis ibi ab herede prestanda diximus nonnulla proxime circa interpretationē tex. in l. huius 22. de leg. 2. illud em̄ tantū animadvertendū est legatū regulariter a testatore relinqui ut ab herede post mortem solvat. q. aliquando ex voluntate testatoris possit ab ipso testē dari unde hec verba necessaria nō ee. in definitione cum pluribus disputant et cavinant Bart. in l. legatū 37. ex n. 1. de leg. 2. et cū pluribus Pichar. ad nrum tit. cap. 2. n. 6. et 24. ubi videnda ss. que libent. omitimus

Sequit. tractatus de exequatione legatorum et fideicomissorū ad l. 1. de leg. 1°

N. 1. Brevis et laconicus verbis erit nra enarratio in hoc tract. in quo tot tantaque ss. comentaria interpretū et antecessorū volumina ut nucleum potius transcriptū quā scriptū opus censeret. nisi ultra tradita selectiora quedā observatione digna proferemus etenī ex supradictis in nris comentariis ad nrum tit. et illustrandis in sequentibus ad l. cum filio 11. huius tit. plures olim fuisse differentias inter legata et fideicomissa satis superq. colligit. plures etiā enumerant. ab Ulpia. in frag. tit. 24. et 25. quibus ex variis iurisprudentis loci adiiciunt. plures a Duar. ad nrum tex. et lib. 2. disp. cap. 9. Donel. lib. 8. Com. cap. 2. Ant. fab. lib. 6. conject. cap. 1. Alexan. Turamino in integro lib. et tractatu de exequa. lega. maxime cap. 1. et 3. Hual. ad Donel. dic. cap. 2. lit. G a quo

transcripserunt nři antecessores, igitur antiquã ad cetas differentias non traditas add. perueniamus. Videamus de quibusdã traditis quibus difficultatibus implicent.

N. 2.

Primiqua differentia inter legatũ et fideicomissũ ab interpretib. relatis illa proponit. Nempe legata iure ordinario per formulas siue actione et iudice specialiter datũ peti consueuisse L. huiusmodi 34. §. Ult. de leg. 1. L. si qd. ex Cam-pania 78. de leg. 2. fideicomissa V.° nõ per formulã aut actionẽ iure ordinario nec per iudicẽ deputatum d. per ipsũ pretorem extraordinaria persequutione petebant. L. Titio 35. Vers. item de auro et argento legato iuncta L. 1. §. medicorũ de varijs et extraord. cogni. de quibus iurib. videndi ss. duar. in apologia de iuris dict. formula. 6. Morla in emporio tit. 2. q. 12. n. 17. L. pecunie §. persecutionis de V. S. Ulpia. in fragmen. tit. 25. vers. fideicomissa de quibus iurib. videndus est duar. lib. 2. disp. cap. 9. quam quidem differentiã ita absolute proposi-tam add. relatis et antecessoribus nřis ita temperandam ee. obseruamus vt in fideicomissorũ iudicio extraordinario pretor ipse cognosceret executio V.° restitutionis fideicomissi mandare-tur iudici ad exequendũ dato iura ita interpretanda et con-ciliando in L. penul. de confessis in L. Stichus 12. de leg. 3. in L. si qd. 109. §. Ult. de leg. 1. notant Gotofr. in dic. L. pe-nul. lit. D, Cuja. ibi tract. 5. ad africa. cuius contrarium in iudicijs ordinarijs obseruat. in quib. cognoscebat iudex datus executioni V.° mandauat qui dederat vt in L. a diuo Pio 15. de re iud. ad quã quidẽ differentiã respexit Iustin. Impe. in L. 1. C. comunia de leg. dum inquit missionẽ in rem per scrupulosas quasdã ambages fieri consueuisse.

N. 3.

Fulcit. eã nõ superiori antiqua differentia int. legata et fideicomissa quam nõ obseruarunt Antecessores, nempe actiones fuisse ciuiles ee. in L. 2. §. deinde ex his legibus de orig. iu. quo sensu ciuiles appellant. in L. in commodat. §. sicut, commodati

in l. 3. Vers. d. si gratis Nautae Caupones et Stabularij l. actionū genera 24. de Oblig. et actio. §. d. est quidē Inst. de actio. Nec ab hac sentā discedendū est propt. comunē sententiam contrariam quā Cauet. actiony pene omnes juriusgentiū ll. de qua per intuitu ... in l. ex hoc jure partia. ibi ... et ju. nō quatenus alio pro formula recipit. Omnis juris civilis at exornant forcatulus Dialogo 32. Alcia. lib. 3. parergon cap. 12. Donel. et Duaren. lib. 21. Com. cap. 2 lit. 6. Richar. ad rub. de actio. ex n. 16. Unde actio ... formula pro fideicomissi persequtione nō erat jure Civili quoniam eo jure fideicomissa nullis necessitati nō habebant §. i. Inst. de fideicomis. hereditatibus. Inde ... et alia differentia antiqua ab Antecessorib. nris proponitur inter legata et fideicomissa Nempe traditione facta ex causa fideicomissi dominium nō transire in fideicomissariū d. tantū dominium juris quod in detentione consistit juxta tex. in l. 3. si usufructus petat. ita conciliandus cū l. Herennius 42. de usur. q. traditis ex causa fideicomissi facta nuda ... quam nō precedente causa legitima jure Civili cognita Nulla autē traditio non transfert dominium l. nunquā de adqui. rer. dom. traditione vero facta ex causa legati dominium transire in legatarium probant multa jura a nobis tradita sup. in 2ª illatione extimat lib. 7. Conjectu. cap. 4.

n. 4.

Hic tū. difficultas ab omnibus Nostratibus contra ... difficilis constituit ex tex. satis obscuro in l. papinianus 43. in pr. ad Trebel. ubi si quis heres institutus fuerit ex semisse et rogatus restituere hereditatē cum suspecta diceret compulsus adierit deinde fideicomissarius ignarus sit adeundi portionē coheredis post restitutionē suspectionis inquirit Ulpia. in hac spe. utrum opus sit fideicomissario alia actione ex quib. verbis colligit. fideicomissariis pro fideicomisso consequendo actionem habuisse.

n. 5.

Quā difficultate ... interpreti ... existimarunt tex. illum mendosum esse. Cuja. libr. 12.

Obscura. cap. 12. probat Verba illa *alia actione* legenda ee alia additione Ant. Fab. de Error. pragma. decade 50. Errore 4. alii vero existimat legenda *alia Coactione* Verum hij omissis dicendum est actionis nomen latius acceptu nonunquã persequitionem etq. extraordinariã comprehendere quod probavit ex dic. l. penultie 178. §. actionis et §. Ult. de V.S. ad Donel. lib. 7. Comen. cap. 26. lit. ,,G,, Minime tñ. id colligit. ex illo tex. 10 ñ. ex Verbis L. 1. de Statu hom. ibi Omne jus quo Utimur vel ad res pertinet, vel ad actiones quid q.º nullus dubitat q. persecutio extraordinaria comprehendit. idem etq. Utiliter colligitur ex Verbo illo persequutionis de quo in definitione actionis in §. 1. Inst. de actio. tex. legimus in L. Actionis 34. de V.S. Ubi explicant Vebus. et Sede. Ant. fab. lib. 20. conject. cap. 10. Illige. ad Donel. lib. 19. Com. cap. 2. Lit. ,,D,, et ita interpretanda ss. Verba illa dic. L. Papin. ibi *alia actione* id est persequutione nã persequutio extraordinaria nõ distinguit. ab actione nisi quoad formã cognitionis juxta tradita a nobis sup. et relata in proposito a Vichar. in §. restituta n. 12. Inst. de fideicom. hereditatibus.

Differentiã tñ. ab Antecessore nro admissã et a nobis supra insinuatam inter legata et fideicomissa q. Ut ex legatis dominium transferat. nõ Vº. ex fideicomissis juxta tex. in dic. L. 3. si tibi sufficit pitat. cu exornatis a nobis supra n. 3. Veram non ee. contendo Imo caristimo Antecessori. in L. 1. et 2. C. Comunia de leg. Verius ee. ex causa fideicomissi restitutione et traditione facta dominium Verum civile et Quiritarium transire nõ minus quam in legatarium ex tex. in L. Herennius 42. de Usuris Ubi absolute dicitur dominium ex causa fideicomissi adquiri, quidq. Ant. fab. lib. 7. Conjectu. cap. 4. et in Papinni anea tit. 2. prin. 7. illa. 1. existimaverit Dominium tantũ bonitarium transire. Deinde q.º nra Senta ex L. 1. §. Cuius Verba ad Trebel. Ubi ab Ulpia. Verba Senatusconsulti recensent. inter quae illa *in quibus jus fructusque transfertur* q. in fideicomissarium jus idest

N. 6.

dominium transfert. quod quidem jure dicit. in certa deffinitione tradita a Bart. in L. 1. §. differentia de vi et vi arm. et exornata a donel. lib. 9. comen. cap. 8. nequeobstant quae in contrarium ab antecessoribus nris considerant. cum Ant. fab. loco sup. cita- to non. L. ex d. L. 3. si usufructus petat. nam ille tex. loquitur de usufructu alienj rei fideicomissi causa tradit. bonae fidei possessori cujus legitimum dominium non queritur nisi impleta usucapione L. 3. de usucap. cum similibus quodquidem manifeste p. ex illis verbis ibi quantum si legitime cius factus foret etc. quequidem usucapionem respiciunt ut cum Huber. Gifan. et Claudio Chiffletio lib. 1. de jure fideicom. cap. 5. probat Illige. ad donel. lib. 7. comen. cap. 25. lit. D. non etiam obstat tex. in L. facta 63. in prin. ad Trebel. ibi statim omnes res in bonis fi- unt eius ex quibus probari videt. dominium tantum bonitarium non v. legitimum et quiritarium acquiri fideicomissario facta re- stitutione ex clausula fideicomissi nam respondendum est noie. legitima consiant. In bonis fiunt fideicomissarii res restitute q. domi- nium quiritarium non quirit. siquidem quae dominio legitimo et quiritario adquiruntur magis ss. in bonis nris quam ad- quisita dominio bonitario etenim apositione generis frustra removit spus. nam absurdum esset dicere animal est q. homo non est ut dialectici recte probant

N. 7. Non solum autem superiora et multa alia ab Ulpia. et antecessorib. nris. tradita olim considerabantur pro differentia inter legata et fideicomissa verum etiam aliam differentiam celebrem et differentem a praeceptorib. omissam fuisse contendo nempe legatum pure relictum vel in diem certam a morte testato- ris cedere juxta tex. in L. 5. §. 1. qd. dies leg. cedat L. unica §. 1. C. de cadu. tollen. quod quidem procedit maxime quoad effe- ctum transmissionis ita ut mortuo legatario post mortem defunc- ti ad heredem eius utilit. transmittat. legatum ex precitatis juribus

De legatis 1.

Iuribus Caronati ab Otomano lib. 4. obseruat. cap. 9. Quod quidem in fideicomisso non procedit ratione quia mortuo herede rogato eius heres teneatur nihilominus hereditatem restituere L. quamuis 40. §. 1. ad Trebel. quippe qui cum heres magis dilectus testatori rogatus fuerit credendum est multo magis heredem luis rogatum. Sufficit igitur ut addita sit testatoris hereditas ad hoc ut rata sit eius voluntas L. si patroni 45. §. qui fideicommissum ad Trebel. ac per consequens fideicomissarius non potest amplius decipi morte heredis ut eleganter loquitur Vlpia. in L. ille a quo 13. §. 1. vers. quid ergo in fine eod. tit. Mortuo tamen fideicomissario ante restitutionem etiam post aditam hereditatem ab herede rogato non transmittitur fideicomissum ad heredes fideicomissarij quam doctrinam rationibus et iuribus verissimam esse contendo rationibus quia fideicomissi vniuersalis restitutio non aliter fieri potest quam autoritate S. C. Trebel. siquidem iure communi fieri non poterat ut ab herede rogato qui etiam post restitutionem heres manet actiones vtiles in fideicomissarium transferant. L. ita tamen 27. §. qui ex Trebelliano ad Trebel. §. restituta cum sequen. Inst. de fideicomis. hered. at Senatuscon. verba cum tantum cassum complectunt quo hereditas restituitur ex testamento et sicut testator rogauit L. 1. L. d. et si alio q. §. vlt. cum L. sequen. eodem tit. ergo si restitutio hereditatis fiat heredi fideicomissarij non valet siquidem neque ex testo nec sicut testator mandauit restituitur ergo de herede fideicomissarij nec loquitur

fuit testator nec de eo cogitauit argo tex. in l. quilibet 8. § 1. de vulga. cum semper incertus sit siue testamentarius siue legitimus fuerit l. secundus 70. de V. S. quer. vone. receptum est fideicomissum uniuersale cedi non posse cuius non obscure insinuatur in l. si mulier 59. § ex asse de iuredotium

n. 8.

Deinde quod mortuo herede rogato eius heres compellatur adire et restituere dicta l. quamuis 4a. § 1. ad Trebel. non prestat argumentum ut idem statuendum sit in fideicomissarij herede f. ut illi restituendum sit immo omnia ss. diuersa et quod magis est contraria nam testator magis diligit fideicomissarium quam heredem saltem quoad effectum restituendi commodum hereditatis et consequenter multo magis quam heredem heredis rogati quem nec cognouit nec honorauit fideicomissarij vero heredem non potest tantopere dilexisse ut ei proprio heredi instituto et honorato anteponeret f. credendum est potius voluisse hereditatem permanere apud suum heredem quam apud heredem fideicommissarij mortui ante restitutionem fideicomissarij et tandem parum interest quantum ad testatoris voluntatem pertinet aquo restituatur heredi

tas

tas, d. valde refert cui restituatur ut recte et subtilit. pro hac doctrina vaticinatur Ant. Fab. de Errorib. pragma. decade 31. Err. 1.

Iuribus ex quib. fulci- n. 9
tur haec sent.a ex tex. in l. apud Iulianum 11. §. Ultum ad Trebel. ibi et ante decesserit fideicommissarius quam ei restituatur hereditas etc. Quid enim esset verendum ne moraret. in damno heres fideicommissa-rio ante restitutione decidente si heredi eius potuisset fideicommissum restitui cuius tex. expressam pro hac parte decisionem ut subterfugiat Bart. in l. cum filio 11. huius tit. statuit in eius spe. fidei-commissarium decessisse sine herede .... haec tn. evasio sine restitutio divinationis vitio in firmat. deinde nam si de fideicommissario qui sine herede deffecit loqueret. Consul. facile adjicerent. Verba illa, sine herede, si alio nullo casu pericu-lu reperiebat. heredis rogati ut in l. 1. §. Pomponi-us depositi in l. habere 57. de evictio. in l. Stichum aut Pamphilu 95. §. 1. in fine de solutio. Quequi-dem spis. de fideicommissario qui sine herede decessit pertinebat. In dic. l. apud Iulia. §. Ultum vers.

est enim huius rei exemplu ibi ut ante decedat ea
cui fideicomissaria libertas et hereditas relicta est
etc. quequide tamquam ancilla mortua fuit sine
herede atque ita in eo tex. proponunt. spes. in qui-
bus heres rogatus pt. in damno morari f. fideicom-
missario decedente sine herede f. cum herede
ante restitutione, 2°. hec eadem pars confirmat.
ex l. postulante 44. eodem tit. 2m. sentam et
intellectu Ant. fab. ubi sup. cu aliis ab eo adduc-
tis et Cuja. lib. 20. quest. Papin. in l. d. cum ab
herede 12. ad Trebel.

n. 10. Neque obstant que pro contraria par-
te considerant. a pragmaticis antiquisibus non tm. ex
dic. l. postulante 44. ad Trebel. ubi dum Marcel.
dubitat utrum in Titium fideicomissarij heredes
competant actiones ex S.C. si nolit ille recipe-
re fideicomissariam hereditate supponit quod si vo-
luerit eam recipere poterit nam respondendum
est in spe. illius tex. fideicomissarius mortuus fuisse
postquam postulauit restitutionem et heres coactus
quesiuit hereditate quo casu hereditas pro restitu-
ta habet. na apud herede coactus nullum commodu

hereditatis pt. Manere Autoritate Pegasiani S. C.
l. ita tn. 27. §. qui suspectam l. si patroni 55. §. ult.
o ad Trebel. quod quidem procedit cu fideicomissa-
rius liber est cui talis coactio imputari potest nō
etz. si servus qz. ex facto suo post Manumissionē
conveniri non pt. ut teneat. accipere restitutionē
fideicomissi unde opus fuit S. C. alio quā Pegas.
de quo in dic. l. postulante quod non solum fuit
necessariū quo ad ipsū Manumissū fideicomissariū
verum E. et quo ad heredē ipsius cum jure communi
fieri nō potuisse ut in heredem servi Manumissi fidei-
comissarij transiret actiones sine restitutione ut bene
considerant Cuja. et Ant. fab. ubi sup.

Non etz. obstat N. 11.

tex. in l. Cogi 16. §. idem Metianus ad Trebel.
ibi sive alius in locū eorum successerit Nam illa
verba non de herede fideicommissarij d. de substitutis ss.
intelligenda etenim vulgaris substitutio non Mi-
nus in fideicomiss quā in hereditate aut legato
fieri pt. l. ut heredibus 50. l. Titio 87. §. Sejo
libertis juncta l. cū proponebatur 64. de leg.
2. l. Scebola 76. ad Trebel. que intelligi ex eo
comp. nam heres non tam in locum quam in

qui de similiter dicit. Succedere L. quoties 9. §. heredes de hered. Inst. L. Cum heres 11. de diuers. et temporal. prescrip. Substitutus enim est qui in locum illius qui substitutus est dicit. Succedere L. Coheredi 41. §. Ult. de Vulg. et Vt. V.° differentias inter Substitutum et heredem fideicommissarium facile Cognoscitur ex Supradictis Videlicet quod Substituto datur hereditas pro Vt testator Voluit Non etiam heredi fideicommissario de quo Nec loquutus fuit Nec Cogitauit testator. alia etiam expendunt. et Considerant. jura Contra hanc Sententiam Vt in L. Sejus Saturninus 46. ad Trebel. qui tex. non de herede Vogato restituere d. de Nudo Ministro Intelligendus est Vt Considerant Cuja. et Ant. fab. in locis Velatis Vbi explicant Similiter jura in L. Si in personam 22. C. de fideicom. in L. Vlt. C. quod dies leg. Cedat. Manet quod firmum differentiam fuisse olim inter legatum et fideicommissum Vniuersale quo ad transmissionem

n. 13. Ex quibus Sume difficilis redditur Ulpia. nostra decissio in hac L. 1. dum probat per

omnia exequata ee. legata fideicomissis siquidem
tempore Ulpia. inter legata et fideicomissa mul-
te et variae reperiebant. discriminationes de qui-
bus idem Ulpia. in frag. titulo 24. et 25.
Peregrinus de fideicomissis articulo primo
Alexander Turaminus. de exequatione
legatorum capite septimo Corrasius
Corras. lib. 5. Miscel. cap. 17. Donel. lib. 8. Com. cap. 2.
Ant. Fab. lib. 6. Conjectu. cap. 1. Antecessores nri.
in nro tex. ubi late ultra antiquiores Mathe.
Giuval. ad marri L. 1. quare circa Interpre-
tatione verborum nrg. ll. varia a dd. excogi-
tantur nam et Cujacia. Varo. Misinge. et Hoto-
ma. in §. D. nor usque Inst. de leg. Duar.
lib. 1. disp. cap. 9. et Donel. ubi proxime exis-
timant verba nrg L. non ee. Ulpia. D. Justin.
T. Tribon. respicientis ad seculum Imperato-
ris Justin. qua quidem exequatio f. hec facta
fuit in L. 1. et 2. C. Comunia de leg. quam
interpretatione confirmant ex lectione Ale-
andrina in qua nulla inscriptio J. C. te-

perit. D. hij. et aliis diversis Interpretamentis con-
gestis ab Ant. August. lib. 3. Emend. cap. 9.
et Interpretib. proxime relatis Cujac. in nro lect.
et ad tit. Cod. Comunia de leg. in dic. l. 2. et
lib. 7. observa. cap. 4. inquit Sententia Ulpi-
ani sui et exaequatione legatorum et fideicomiss-
sorum referenda ee. L. ad detractionem falcidie
siquidem Senatus Consul. Pagas. posuerit le-
gem fal. ad fideicomissa ex testo. L. 1. §.
hodie cum similibus sctum plus quam per L.
fal. sicut Constitutio D. Pij ad fideicomissa
ab Intestato relicta. L. filius fam. 18. ad L.
fal. Vel. ad Interdictum quod legatorum
quod quidem probat ex Inscriptione nr.
L. L. Ulpian. Autoris lib. 67. ad Edictum
quo in lib. Ulpian. comentaria fecit de
Interdicto quod legatorum, ut colligitur ex L. 4.
Juncta Epigrafe quod legatorum eandem Inter-
pretationem excinant et amplectunt. Ant.
Fab. lib. 6. Conject. cap. 3. Vebar. lib. 3.

Vario. Cap. 4. Vaccius Legum Concil. Centu. 6.
q. 2. quequidem exequatio etiam Consultorum
tempore ante Iustin. In pluribus Casibus
reperiebat: Ut in L. quesub Conditione §. §.
L. de Condi. Inst. in L. 2. in L. Si non so-
lus 10. §. 1. in L. libertatibus 12. Seq. quis
Omissa Causa test. in L. 5. §. Constitu-
ta Ut legatorum Seu fideicom. nomine in
L. 1. L. 5. §. 8. et si de Leg. prestan. in L.
1. L. 3. ne vis fiat ei L. 3. de Carbon.
Edicto Cum aliis pluribus Congestis Ultra
Antecessores nostros ab Illigero Addone L. su-
prala lit. f, Giuval. in nostro Lex. Qui-
stio de jure fideicom. lib. 2. Cap. 6. Ne-
que obstant verba generalia neque L. ibi per
omnia Nam Ut recte animadvertunt et exornant
Interpretes relati In Moralib. et accidentalibus
quia SS. actus hominum Universalis proposi-
tio manet et si non In omnibus Verificetur

lz. contrarieẽ in Legicis reperiat. Sic similite- in l. 1. Sol. Mat. Dicit. Dotis Causã Semper et Ubique precipuã ee. et tn. funeraria actio Antiponit. Omnib. actio. Ut late prosequu- tur Supracitati DD.

finis l. 1.

De legati V.

Tractatus de fideicommissis relictis a Patre v. dno. filio vel servo heredibus institutis aut legatarijs

Pro intelig. l. cum filio ff. de leg. 1°

Caput 1m

Utrum fideicomm. a Patre vel domino utiliter relinquat. filio vel servo heredibus institutis v. legatarijs

Inter varias distinctiones quib. Papin. utit. lib. q. quest. in obscura et laciniosa decisione tex. in l. cum filio ff. de leg. 1. circa hanc disputation. de fideicommissis a patre v. dno relictis cu. eoru. filijs in potestate existentibus v. servis legatu aut hereditas relinquit. illa frequentior est ex cuius persona fideicommi. vires capiat ante tn. qua ad examinatione haru distinctionu accedamus prius explicare oportet ipso regula certa statim in limine et exordio tex. a Papin. proponit. fideicommissu utilit. a Patre v. dno. utilit. relinqui posse filijs suis in potestate existentibus v. servis heredibus institutis aut legatarijs in cuius legis intellectu multu laborant interpretes nam Bart. et antiquiores ex difficilioribus totius jurisprudentie cc. testant. Pichar. celebre et memorabile inquit Papin. responsu cuius plura ut ex. tradit Cuja. V. lib. 9. quest. Papin. DD. inquit antiqui ignoratione juris multu pulvere movent et tn. nesciunt quid sibi velit Papin. verum ut facilius Papin. mens percipiat in his comentarijs praeponit regulam in initio utiliter patris v. dni. filij aut servi heredis instituti aut legatarij fideicommitti posse id est non solu herede scriptu aut legatariu posse fideicommisso honerari verum et patrem v. dnum quibus emolumentum hereditatis v. legati quaerit. quod idem probant consulti in l. si usufructus ff. de leg. 2. in l. 4. de leg. 3. in l. siquis in testu 15. vers. heredis de liber. leg. in l. si servu 23. siquis omisa causa testamenti

N. 1.

in l. Nesennius 22. §. servus ad l. fal. l. quidam 29. §. si servus ad Trebel. examinant ultra Ordinarios Vaconius lib. 4. declara. 51. Som. lib. 2. varia. cap. 32. Ant. Contius lib. 1. disp. cap. 1. Alcia. lib. 5. Parado. cap. 14. Duar. ad nrum tex. Donel. lib. 8. Comen. cap. 10. Peregrinus de fideicom. Art. 1. ex n. 10. Unde Velte post Accurs. Donel. ibi proxime veriorem ee. probat lecturam florentinam in nro tex. ibi fideicommiti patris vel dni. potius quam vulgatam ibi patri vel dno.

n. 2. Ro vo. huius reguly add. illa sequentior et communior est nempe quoniam legatum vel hereditas patri per filium vel dno per servum no solum virtute legis verum et judicio testatoris tacite adquirit. nam qui scit aut scire potuit vel debuit per filium aut servum patri vel dno adquiri videtur illis dare voluisse argo tex. in l. si duo 37. de acqui. hered. ibi quiem scit aut scire potuit etc. l. 3. l. conspiciunt de jure codicillo. l. si Titio et Mevio 63. §. Julianus l. cum pater 79. §. cum existimaret de leg. 2. cu scrisit quam rationem examinant post Bart. n. 1. Jason. Ripa 28. Socinus 6. Graveta l. p. n. 75. in nro tex. scribentes per tex. ibi in §. praeterea Inst. de fideicom. hered. Donel. ne cap. 20. et Consg. cx l. si pater 40. de heredibus Instituendis ibi nam qui scit aliquem servum ee. etc.

n. 3. Regulam tn. Papin. et ronem eius impugnant plura quibus Papin. senta. principiumq reguly et principiis adversum videt. et l. Ulpia. eam impugnare videt. in l. qui liberis 8. §. ult. de vulga. quo loci substitutio pupillaris facta impuberi filio ibi quisquis mihi heres erit idem impuberi filio heres esto hec verba tunc habent sensum ut no omnis qui patri heres extitit d. is qui ex testo heres fuit substitutus videat. et ideo neq pater qui per filium nec dnus qui per servum heres extitit ad substitutionem admitti neque heredis heres. q. no ex judicio veniunt quod quidem et in alia spe. probat Consul. in l. legatum nulli 21. de adim. leg. ~ Qua inde ste Accurs. in dic. l. qui liberis §. hec verba verbo admitteret probat idem in spe. sequa ibi patrem aut dnum substitutum non videri q. filius vel servus heredes instituti non erat in patria vel dominica potestate ergo ex nro tex. ebra dic.

l. si alienum 62. de leg. 2°. heredi integre manifeste convincitur. L°. divinatoris vitio ejusde manifesti filium esset. Ini patria. Sensus in dominica potestate temporeque filium impubes decessit adhuc nõ poterat pater aut dñus ex substitutione heres esse q°. semper obstat illa rõ. tradita a Consulto in dic. §. hec verba ... q°. non ex judicio testatoris veniunt. Quare magis placet ... Nempe verba illa dic. §. hec verba ibi q. nõ ex judicio veniunt intelligenda juxta nrũm sonum dicendi. Nempe ex judicio expresso testatoris nõ venire, d. tanti ex tacito juxta tex. in dic. l. si vitio et ... 62. §. ... de leg. 2. cum supra adducti ... ex substitutione nõ admittit pater heres factus per filium aut dñus per servum nã ad substitutionẽ necessaria est expressa voluntas verbis explicata nõ minus quã ad institutionẽ cum substitutio heredis sit institutio 2ª ... §. ... gradu facta l. 1. cum vulgatis de vulgari juncta l. heredes palam 21. de testamen. fideicommissum vero utilit. a patre ... dño. relinquit. In nrõ tex. q° in fideicommissis expressa voluntas aut testatio nõ desiderat. d. voluntas tacita nutu signis aut alio mº indicata quequidẽ reperit. in nrã spe.

L. penult. de jure codicil.

.6.

N. 4. Verum hec maiorẽ postulant scripturam et pleniorẽ cognitionẽ nam si ea rone pater ... dñus nõ admittit. ad substitutionẽ illo mº factam quisquis mihi heres erit etc. q. nõ expressa voluntate et testatione d. tacito judicio testatoris vocat. sequeret q. ex illis verbis quisquis mihi heres erit substitutus admitterel quod quidẽ falsum esse ostendere videt. difficile Scevole responsum in l. quidam referunt 14. §. quidam duos de jure codicil. juncta spe. in prin. tex. proposita videlicet duobus institutis heredibus substitutis duos testo datos fuisse. Codicillis testo confirmatis ab heredibus legatũ relictũ proponit. verbis tñ generalibus ita quisquis mihi heres erit etc. tempore tñ codicillorũ unico ex institutis heredibus mortuus erat. Inquit Scevola legatũ integrũ prestandũ a coherede instituto nihil vero a substituto quamvis partẽ faciat instituto ut constat ex illis verbis qui partem faciat Iz. ipse non debeat q° inter substitutum patrem aut dñũm filij aut servi heredis instituti nulla differentia rõ est.

N. 5. Persenserunt hanc gravissimã difficultatem

Bart. Cuma. Castren. Iason n. 7. Vers. in contrarium indic. §. quod si duo et indic. §. haec verba ubi Sosfedus n. 6. Bart. sententia a pluribus comprobata fuit in spe illius tex. legatum non fuisse relictum simpliciter et absolute quisquis mihi heres erit. d. adjectum fuisse verbum ex institutis atque ita testatorem in legando restrinxisse se ad institutos heredes quam sententiam Keibone defendere conantur Cuma. Areti. et Castren. ibidem. Ceterum haec temeritas et amentia est nescio cuius equitatis imaginariae et nil vocant cerebrinae quoniam ex nullo verbo illius tex. colligitur. d. cum contrarium illud quisquis mihi heres erit deinde nam ut diximus supra substitutus vere heres est et sub illa clausula generali continetur. l. si ab lucres 96. de leg. 3. quidquid Bart. in contrarium proclamaverit recte reprehensus a Cuja. tract. 2. ad Afric. indic. l. quidam referunt cum sequenti de jure codicil.

n. 6.

Neque obstant tradita et considerata pro contraria parte non primum ex dic. l. quidam referunt §. quod si duo nam omnibus aliis traditionibus dicendum est ideo substitutum in spe. de qua ibi legata non debere quia eum tempore codicillorum ubi legata scripta fuerant heres cui substitutus datus fuit mortuus proponatur legata non possunt relicta videri ab illo herede aeque cons. neque ex constitutione imperatoriae de qua in l. §. imperator 74. de leg. 1. neque ex tacita voluntate defuncti de qua in l. cum pater §. ab instituto de leg. 2. repetita videntur a substituto nam sicut legatum relictum codicillis testo confirmatis ei qui tempore codicillorum in rerum natura est pro non scripto habetur quamvis tempore testi. fuisset in rebus humanis l. 2. de jure codicill. ita similiter legatum relictum ab eo qui tempore codicillorum mortuus erat pro non scripto habetur quamvis vivus fuisset heres tempore testi. atque ita Scaevola probat substitutum heredis premortui nihil ex legatis solvere debere in illis verbis sicut ipse non deberet in quibus Cuja. tract. 2. ad Africanum ibi et ante eum Sosfedus in eodem tex. n. 6 affirmant Scaevolam obscure et cautelose argumentum proponere tantum pro negativa sententia ita videtur quod substitutus non debeat §. partem faciat superstiti coheredi non tamen diffinitionem quaestionis proposuisse camque omissam a Scaevola diffinitam fuisse ab Africa. in l. d. cum eo 15. de jure codicil. ubi inquit verba illa quisquis mihi heres erit legatis

utilis ex voluntate defuncti intelligenda ut a ... hereditate le-
gata praestarent et ideo Coheredi superstiti exceptionem doli profuturam
si ab eo petant legata ultra portionem hereditariam quam habet

n. 4.

Haec itaque
tradita ... quae ad antiquis et Neothericis observantur pro intellectu dic.
§. quod si duo quae quidem minime placent ... verbis
verbis Scaevolae ibi extitit substitutus heres qui partem faciat ... ipse
non debeat in quibus pendebit traditum in prin. tunc Scaevola probat substi-
tutum legata non debere deinde Nam Africa. indic. l. d. cum ea non
debeat substitutus partem legatorum debere ut ... et ...
mant d. tantum ... heredi exceptionem doli profuturam ut non
petat ab eo legatum nisi pro hereditaria portione quam habet quemquidem
... aequitati conceditur ex tacita voluntate defuncti de qua
ibi quod ... omnes existimo jura illa sic accipienda, non posse lega-
ta minime relinqui posse codicillis non confirmatis testo arg. tex.
in l. 2. de jure codic. ... l. confirmavit. & cum similib. de jure codicil.
ubi qualiter confirmati sunt codicilli caeteris legata utiliter in eis
relinquuntur ... cum dic. l. quod si confirmati fuerint tantum
codicilli ab instituto non vero a substituto ut colligitur expresse ex ver-
bis ultimis dic. l. quod si refecerunt in prin. ibi ita ut codicillos ab
instituto confirmarent. Merito mortuo herede instituto ex asse post
testamentum et ante codicillos legata relicta in codicillis omnino
inutilia sunt nam a substituto eius heredis premortui confirmati non
fuerunt codicilli quod quidem in herede ex asse ... definit. indic.
l. quod si refecerunt in prin. Si vero in cert. duo heredes instituti sunt et
ab illis codicilli confirmati etiam unicuique datus substitutus
... in codicillis legata relinquantur ... verbis ge-
neralib. ita quisquis mihi heres erit &c. quantumvis tempo-
re codicillorum unus ex heredib. institutis mortuus fuerit nihil-
ominus legata utilia sunt quod superest coheres a quo confir-
mati codicilli sunt; d. quaerit an substitutus qui partem habet
hereditatis partem illam quoque solvere teneatur? Cui quaestioni
Scaevola respondit in dic. §. quod si duo substituto partem facere

legata v.o non debere nam a beo codicilli confirmati non pro ponerent. ac per cons. mino jure integra prestanda ss. a coherede; ceterum quoniam codicilli test.o confirmati a c. Instituti perinde habent. et legata in his relicta atque si in test. ab Instituti relicta proponerent. e quitate suadente exemplo dot. concedit. coheredi Instituto ne teneat. ultra portionem hereditariam ex conjectura voluntatis de qua in dic. l. 15. de jure codicil.

N. 8.

Non obstat tex. in l. paterfam. 46. de vulga. ubi fideicommiss. relictum proponit. a patre substituto illis verbis si mihi heres erit q. quindecim dabit. verum frater ex substitut. heres factus teneat. fideicommiss. persolvere nulla alia ratione id contigit nisi quia heredis nomine substitutus non magis comprehenditur quam patri heres factus per filium l. d. d.nus per Scaevam. Id facilius et extra se advertamus in prin. illius tex. ronem dubitandi fuisse P. fideicommissum relictum fuisse Titio ita si Gaius Seius testatori heres fuerit ex pupillarem substitutione substitutus filio non v.o testatori patri heres est l. d. si plures io. §. si filio de vulga. et pupil. ubi ddr. cum similibus. nihilominus tn. consult. contrarium probat fideicommissum P. prestandum ee. a substituto q. substitutus vocatus ex quo testatoris judicio et si ex pupillari substitutione filio succedat patri quoque heres est nam heres heredis de quo a testatore mentio facta fuit ex pura primi testatoris dicit. heres l. 3. de peti. hered. l. cum ita 44. de condi. et demonst. melior tex. in l. ult. C. de heredib. Insti. que jura ita conciliand. ss. cu. dic. l. qui liberis §. hec verba ibi neque heredis heres q. na ex judicio veniunt. quaradbrem substitutio pupillaris etz. eo modo facta vite censetur si filius heres erit et intra pubertatem decesserit tunc Caius mihi heres esto argo tex. in l. coheredi 44. de vulga. in l. si ita scrip. tum 2. §. qui filio de bono. poss. 2.m ta6. unde Marcus Julius 2.o de inventione ita profert formulam pupillaris substitutionis si filius ante moriet. quam in tutelam suam venierit tu mihi heres esto. notat cuja. tract. 2. ad africa. in dic. l. quind. referant

et lib. 3. respon. Pauli in dic. l. paterfam. Neque obstabit si re-
plices ex dic. §. hec verba heredis nomine non comprehendi patrē
heredem factū per filiū aut aut. dnum per servum neque cons. in
dic. l. paterfam. non ee. heredis nomine comprehensum substitutū
pupillarē heredem factū testatori per mediam personā filij impube-
ris nā inter utrumque casum discriminatio certa versat. q. substitu-
tus heres factus per filiū expresse vocatus fuit a testatore nō vero
pater aut dnus in nrō tex. neque in dic. §. hec verba argo tex. in
l. ex duobus 34. §. filius de vulgari. maneat q. firmū q. verba
illa quisquis mihi heres erit ex vi verbon continent substitutionem non
v. ex conjecturata mente defuncti ut perperā existimabat Menoq. lib.
4. presump. 108. n. 9. Pater aūt dnus heres factus per filiū aut servū f.
heres fictus judicio testatoris expresse non vocatus in substitutione heredi
facta sub nomine heredis non continet. dic. l. qui liberis ff. §. hec verba
cum similibus de vulgari ~

Adhuc tn. salva res nō extat obstat enim tex. in l. 3. de vulgari et pupil. ubi substitutio pupillaris impuberi filio facta
ita quisquis mihi heres erit eg. scripti tantū heredes admittunt. ita
qui dnus qui per servum hereditatis portio quesita fuit ex substitu-
tione effici heres nō poterit si servus ab eius exierit potestate q.
si in ejus potestate fuerit ex substitutione heres erit cū argum
a contrario sensu fortissimū et certissimū sit in jure vulgata l. 1.
§. huius rei de off. eius ~ N. 9.

Pro cuius difficultatis explicatione lz. comu-
ne sit asillud argum a contrario sensu nō valere qd. ex juris dis-
positione resultat intellectus vitiosus juxta tex. in l. conventicu-
la C. de episc. et cler. cū aliis traditis ab Everardo in topicis
legalibus loco a contrario sensu. tn. quoniā in dic. l. 3. verba illa
si servus ab eius exierit potestate conditionalit. prolata vident.
conditionē inducunt sine qua non procedit illius tex. decissio qi
tum alia conciliatio intelligenda est et memorie repetenda sen-
tentia acursij in dic. l. qui liberis §. hec verba verbo admittet.
a nobis relata sup. n. 3. quequidē lz. nō conveniat ad interpreta-
tionem dic. §. hec verba ut diximus ibi tn. ibi verissima est. N. 10.

statuit utrque alterius. Substitutione ita facta quicunque mihi heres erit pariter per filiu. f. dnum pendere comprehendi ita ut l. 3. ex sua persona non admitat. ad substitutionem tn. ex persona filij f. servi heredes efficiant. quod quidem ita contingit si in potestate eorum fuerint quem. Kantrezior Pichar. ad nrum tex. cap. 1. n. 6. existimat conciliande ea jura in dic. l. 3. cu dic. l. qui liberis §. hec verba de vulgari

n. 11.

Huius rei effectus a Pichar. nequaquam consideratur. siquidem nihil interest an dnus perse f. per servum heres efficiat. cum in eius potestate servus reperiat. tempore quo casus substitutionis existit. ego autem cu Gosiedo in dic. l. 3. maximum et urgentissimum considero effectum nempe patri aut dnum ex substitutione ita facta quicunque mihi heres erit no venire tamquam heredem ex propria persona aliogquin nova additio ex substitutioni illi necessaria no ee. l. qui patri §. de acqui. hered. Atque tex. videnda et plura apud Ant. fab. lib. 2. conject. cap. 2. et de error. decade 31. erro. 5. Bened. Pinel. lib. 5. select. cap. 13. a n. 60. sequin. lib. 10. contro. cap. 2. Ceba. pract. comu. q. 100. Ceterum cum non ex propria persona heres sit. d. per filium pater per servum dnus. nova additio ex substitutione necessaria est etc. si in potestate paterna f. dominica filius fuerit f. servus l. 10. ex sua 36. l. si solus 80. §. ult. de acqui. hered. melior et difficilior tex. in l. cu patronus 22. §. cu libertus de st. operis libor. unde si filius emancipatus f. servus manumissus fuerit tempore quo casus substitutionis existit cum nova additio necessaria sit sibi non v. patri aut dno adquirit. dic. l. 3. ita conciliandae cu dic. l. 3. §. hec verba de vulga. quequide interp. colligit. ex illis verbis dic. l. 3. ibi ex substitutione impuberi heres effici non poterit etc. que verba significant dnum per servum effici heredem no ex propria persona q. etc. insinuat. in dic. §. hec verba ibi d. hi qui ex testo heres extitit substitutus videtur. P. filius f. servus qui scripti ss. heredes

n. 12.

Alia decisio proponit. et consideratur. a Pichar. in presi cap. 1. n. 62. contra supradicta P. Terentij clementis in l. si in testo §. de vulgari

ubi Coheres qui ex tacito judicio defuncti per jus accrescendi admittitur ad Coheredis deficientis portionem admitti ex substitutione ita facta quisquis mihi heres erit eo q.o idem in patre d. dño. dicendum erat qui quidem heredes ex tacito judicio defuncti. Qua in difficultate Pichar. Ubi proxime et ante eum Castren. Alber. Cuma. et Gosne. in dic. l.5. in dic. §. hic Verba existimant Coheredem substitutione facta uni Coheredi ita quisquis mihi heres erit admittendos esse ex substitutione pro ea parte qua unusquisque habet ex Institutione dic. l.5. dic. §. hec Verba ff. si plures ... cum similibus de Vulga. in qua spe. substituti coheredes non admituntur ex tacito d. expresso judicio defuncti in substitutione quisquis mihi heres erit, ac per consequens unusquisque Coheres ex substitutione eandem partem habet quam ex Institutione et ex propria persona quos in loco nihil aliud explicat patet ex in l. qui patri ff. de adqui. hered. quem libenter admittimus.

Aliud tamen magis difficile Consilio contra supradicta videlicet patrem heredem factum per filium d. dnum per servum legis potestate et adquisitionis Virtute juxta notum tex. et legem placet ff. de adqui. hered. l. adquirit. eo. de adqui. h. c. omn. heredem esse, et heredis nomine comprehendi ex propria persona pro qua parte considerata ab Intelligentibus non animadversis in proposito in dic. l. si in testo. § de Vulga. in illis Verbis ultimis ibi aut vero per legem alteram alicuius partem Vindicasset proponit enim ibi testatore plures fuisse heredes utrique eorum substituisse ita ut si ille heres non esset quisquis sibi heres esset is in partem quoque deficientis esset heres in quit Caius pro qua parte heres quisque heres fuisset pro ea in portionem deficientis heredem esse. Mox subjungit Verba Velata Nempe nihil interesse jure Institutionis quisquis ex maiore parte heres factus esset aut Vero per legem alteram alicuius partem Vindicasset ff. non solum institutus expresso judicio heres vocatus ex propria persona censetur Verum etiam qui per legem Vindicat partem alteri relictam veluti pater per filium d. dnus per servum.

Qua in difficultate Mag. Clemens.

N. 13.

N. 14.

ibi verbo legem et post eum Bart. Castren. Cuma. Alber. et anti-
quiores omnes sed ibi probant verba illa intelligenda de duobus Co-
heredibus inter se conjunctis a testatore quorum alter si repudiaverit
eius portio conjuncto coheredi accrescit qua ratione si postea alius Cohe-
res cui ceteri substituti sunt illa clausula quisquis mihi heres erit si-
militer repudiaverit portio eius ex substitutione dividenda est pro here-
ditariis portionibus inter Coheredes ita tamen ut Coheres ille qui jure accres-
cendi portionem habet conjuncti sui eam partem ex substitutione nanciscat
quam habet non solum ex propria institutione verum et per legem jure
accrescendi a conjuncto suo quoniam eam portionem immediate recipit a
testatore per jus accrescendi pater ... in ... non ab ipso tes-
tatore immediate ... per filium ... servum quibus prius adquirenda est
hereditas quam patri ... dic. l. placet cum similibus

n. 15.

hec tamen intellig.
minime subsistere ... proposito ab Accursio et antiquioribus
ad dic. l. 5 . vitio divinationis laborat deinde nam tex. ille habet
auctorem Caium scribentem ad l. Jul. et Pap. ut ex supra inscriptione
patet secundo quia l. Jul. et Pap. inter Coheredes conjunctos jus accrescendi
non erat ... fiscus indeficientis portionem admittebat ... Romani
locupletandi gratia juxta Ulpia. in frag. tit. 17. et ... l. unica ... cui igitur
vers. ut quid ... in novissimo C. de cadu. tollen. quomodo interpre-
tandum ... in l. pater meus 29. § ult. de leg. 2. in illis verbis quod de jure
antiquo capit ... ante l. Jul. et Pap. per jus accrescendi ... tex.
in dic. l. 5 . loquatur juxta dispositionem l. Jul. et Pap. ... interpretatio
significat superioris Accursij interpret. minime sustineri potest.

n. 16.

Quare jam olim in commen-
tarijs meis placuit ad tit. de vulga. verba illa dic. l. 5 . ibi ante ... post legem
alteram alicuius partem vendicasset referenda esse ad l. Jul. et Pap. ut
ita species proponenda sit primus 2. ... et 4. ex partibus scripti sunt here-
des et ... ceteri substituti ... vulgariter ita quisquis mihi heres erit
2us. heres erat ex liberis ... parentibus intra 3. gradum mox 3us.
heres decessit ante apertas tabulas cuius portio deficiens accrescit tantum
2o. coheredi l. Jul. et papia cuius dispositione jus accrescendi conservatum
fuit liberis et parentibus coheredibus intra 3m. gradum juxta Ulpia. dic. tit.

18. et iura praeitae relata quo in casu si primus heres non fuit, 2. tantum maiorem partem consequetur ex substitutione pro rata portionis quam habet non solum ex propria institutione verum et ex iure accrescendi per l. Iul. et Pap. Nec mirum nam in hac portione non solum habet tacitum iudicium respondi in iure accrescendi l. Iul. conservatum verum expressum iudicium in substitutione quod quidem in patre aut domino non contingit in spe. nostri tex. qui quidem nullo modo expresso iudicio testantis vocati ss. d. filius vel servus heredis scripti ac per consequens per alium efficiuntur heredes iuxta nostram doctrinam et resolutionem supra traditam.

Ex quibus venit explicandus tex. in universum contrarium, sume difficilis in l. qui heredi 44. de condi. et demonst. ubi primo statuit consul. qui heredi dare iussus est servo alieno instituto non domino dare debet, subiungit exemplum nam si alio herede instituto iussus est servo Titij vel ipsi servo dat. rationem que decidendi proponit nam qui facti ss. non transeunt ad dominum quemadmodum inquit si mihi aut servo Titij stipulatus sim non Titio d. servo eius dari potest. et hec verba ss. ex quibus verbis colligitur dominum servi instituti neque heredem ee. ex propria persona nec heredem credendum ex persona servi virtute adquisitionis alioquin conditio dandi heredi adimpletur in persona domini si per alium heres censeretur. quod quidem a fortiori non insubtiliter probari poterit ex l. si fundus 103. de condi. et demonst. ubi si fundus alicui legatus fuerit si pupillo vel furioso pecuniam dedisset videtur explere conditionem curatori vel tutori dando. quod multo magis videbitur impleta conditio si iussus dare heredi servo aut filio heredibus institutis patri vel domino dederit cum heredis nomen saltim per alium patri et domino conveniat non vero pupilli aut furiosi tutori vel curatori ex quo tex. similiter convincitur vero fundamentalis dic. l. qui heredi nempe conditionem dandi in facto consistere ac per consequens non transire de persona expressa in aliam personam et fulcitur ex tex. difficili in l. cum pupillus 78. de condi. et demonst. iuncto intellectu Accurs. et Antiquorum ibi ubi cum pupillus aut tutor eius conditionem in personam pupilli collatam impedit tandem legati qua libertatis conditio impleta ee. videtur

N. 17.

ubi Alius et antiquiores et postea Cuja. lib. 9. obs. pon. Papin. assumat. Illud procedere cum Conditio erat Concepta in facto ita si Legatarius vel Servus cui legatum vel libertas relicta fuit sub Conditione si cum pupillo triennio moratus fuerit vel si pupillo biennio servierit nam cum talis Conditio in facto Consistat implendaque sit in persona ipsius pupilli a quo si impediatur pro impleta habebitur bonus tex. in l. Si servus 63. de solu. ibi Conditionis quae in facto Consistit veluti si pupillo serviret quae potest impleri citra interventum quoque tutoris pro qua parte facit etiam tex. in l. ult. §. si pupillus de operario juncta ... Cuja. lib. 23. observa. cap. 21. Deinde assumat Marcell. in dic. l. si servus conditioni dandi pupillo vel furioso non posse impleri in personis eorum sed tutoris vel curatoris quia talis conditio dandi heredi non consistit in facto atque consequenter utiliter adimpletur in persona patris vel domini filii aut servi heredis instituti cessante ratione dic. l. qui heredi

n. 18.

Sunt in hac re tot consultorum contraria fragmenta et interpretum Comentaria ut vix in amicitiam redigi posse videantur. verum quia confuse add. meliores doctrinae exornanda specialiter a nobis sunt notanda ne res quae tantae utilitatis est quasi neglecta videatur ut alias inquit Gellius in l. Item apud Labeonem 15. §. hoc edicto de injuriis igitur prius dispiciendum est utrum Conditio dandi in facto Consistat qua in quaestione partem affirmativam in facto sed consistere probant sequentia l. solutio sive solutio facti est l. Consilio 6. §. quaesitum de Curato. furioso ibi quia solutio venditio traditio magis facti quam juris sunt quae verba semper memoriae habenda Comendat Cuja. lib. 21. ... Julia. in dic. §. quaesitum. 2° hoc Senten quia ex dic. l. qui heredi ibi quia quae facti sunt non transeunt ad dominum juncto principio tex. 3° ex l. si stipulatus fuero 11. de solutio. ibi si stipulatus fuero mihi aut pupillo dari promissor sine tutoris Autoritate solvendo pupillo liberabitur a me quia conditio dandi Conditio in facto consistit alioquin in personam pupilli utiliter non impleretur dic. l. si servus 63. de solutio. Tandem quia juribus expressis in l. in facto 49. de condi. et demonst. ibi vel quid detur vel quid fiat in lege

verbum facere 218. de V. S. ibi Verbum facere omne omnino fa-
ciendi causa complectit. dandi solvendi etc.

Contrarium tn. ex quire videt. pro- N. 19.
bare l.o casu nam quod dari debet pupillo aut furioso rectè tutori et cura-
tori dat. l. lucius 46. §. quaesitum et §. ult. de administ. tuto. dic.
l. si fundus 13. de condi. et demonst. dic l. servus 68. vers. et sciendum
l. stichum 95. §. praesumptio de solutio. 2.o pro hac parte consideratur
nã dare et facere quasi diversa ius et contraria oponuntur in l. 2.
de V. O. ibi stipulationum quedã in dando quedã in faciendo con-
sistunt deinde qz. dandi conditio dominij translationẽ importat
l. ubi am. 75. §. ult. de V. O. l. nõ videt. data 167. de reg. ju.
§. sic itaq. discuss Inst. de actio. unde Seneca lib. 1. de benef. cap. 10.
dare enim fuit, aliquid a se dimittere est et id qz. tenueris habendum alte-
ri tradere — dominium aũ. in jure non in facto consistit juxta
notata pertez. ibi in l. naturalit. 12. §. nihil commune de acqui.
posse. qz. conditio dandi in jure potius quam in facto consistit.
tandem 3.o nã verba haec dare facere quasi contraria et diversa in
jure nrõ passim inveniunt. in l. ult. communia prediorũ in l. 1. ut
legatorũ seu fideicomissorũ l. Julianus 13. §. idem Julianus de actio.
empti cũ similibus de quibus per Brison. verbo dare facere et verbo dari
fieri lib. 4. de V. S. —

Hec quaestio ... maxime contraria ec. videt. sequentibus N. 20.
ss. interpretanda videlicet dandi conditionẽ quo ad implementum
in facto consistere nam dare facere est dic. l. verbum facere dic. l.
qui heredi dic. l. in facto etenim conditionis implende ss. in forma
specifica atque ita qui heredi dare jussus est conditionis implendae
gratia servo alieno instituto ipsi servus scripto non dño. dare debet
dic. l. qui heredi in prin. et vers. quemadmodum l. menius 55. de
condi. et demonst. nam heredis nomen a testatore prolatus nondum
aut patrem d. filiũ aut servũ significat l. qui liberis 8. §. hec verba
de vulga. maxime cum heredis mentio in conditione non in dis-
positione proponit. nam tunc servus legatarius non censetur ne-
que aliquid juris habet l. si quis sub conditione 2. si quis omissa

cau. testa. q. cu factu tanti ad implement. in persona heredis expie-
ssu catat ad dnum no transit lz effectus s. adquisitio dominij tam-
quam Ciuilis dno adquirat. nec tunc vis supradicta Serui effectiuest quo-
niam plures effectus Considerant. in eo ut Seruis det. videlicet ut
gratus Seruus dno efficiat. perque adquirit. E. ut in peculio sit E.
ut Seruo adquirat. si forsitan Manumissus fuerit ante implemen-
tu Conditionis argo tex. in l. 3. in fi. de vulga. unde recte Imp.
Lancel. in dic. l. qui heredi n. 28. dum probat tex. illum proce-
dere lz. si Seruus in dispositione non in conditione positus fuisset
Cuius Senta resipit. tx l. 2. C. de his que sub modo cu aliis tradi-
ti a Costa lib. 2. Select. Cap. 8. et in §. et quidi tantus l. Gallus
de libe. et post. §. 9. n. 3. illustrant pluribus Materiam dic. l. qui
heredi Menog. lib. 4. presump. 135. Mantica lib. 14. de Contectu lib.
tit. 43. colum 2.

N. 21. Neque obstant quide Conditione dandi pupillo diximus in
qua parte jura Contraria ante nobis relata sunt ita componend-
ss. videlicet tutori E. Curatori utiliter dandam pecuniam q. ipsi pu-
pillo aut furioso debit. juxta tex. in l. Seruus 63. de solutio. quo-
niam pupillus E. furiosus no possunt alienare debitores sine tuto-
re aut Curatore si vero pupillus adjectus fuerit solutioni recte
pupillo soluit. juxta tex. in l. si stipulatus 11. de solutio. ex eo nam
in eo casu oblig. non est in persona pupilli adjecti d factum
tantum solutionis solutio aut. in facto Consistit dic. l. Consilio
§. quesitu de Curato. furio. q. quidem lz idem statuendum esset
cum pupilli persona in Conditione posita fuisset tamen uti-
litatis causa Conditio dandi utiliter implet. in personam tutoris
E. Curatoris dic. l. si fundus 13. de Condi. et demonst. ratione equa
in dic. l. Seruus in fini 63 de solutio. q. quidem verrat. q. datum
tutori E. Curatori in rem pupilli versum fuit dic. l. Stichum 95.
§. versum fuctus de solu. ubi Cusa. ita Componenda ec. supradic-
ta jura arbitrat. sub lib. 28. quest. Papin.

Diximus cum comuni doctorum [illegible] patre heredi pro ex tacito judicio defuncti instituentis filium I. Sed cum comuni ac per [illegible] [illegible] gratiam posse quod testator qui cognouit I. [illegible] cessit hereditati adquirendae pati I. dni. Credendum est tacito judicio eos ad bonum [illegible] [illegible] argo tex. in L. denique b. §. interdum de peculio legato quam partem impugnare [illegible] [illegible] difficile decursum obseruanda [illegible] antecessorib. no animaduersa in L. qui filio 37. §. Ult. cum L. sequen. de hered. Insti. quo in loco Iulian. statuit quod si venditor seruum ante tradi- tionem ab emptore pro parte hered. seruo adire jubet restituere [illegible] partem dimidiam serui et 4. hereditatis quam sententiam Marcel. notat afirmans venditorem nihil ex hereditate neque ex seruo habere posse d. totum prestandum [illegible] que senta. [illegible] quod nostra doctrina et asseueratio [illegible] cum venditor ante traditionem [illegible] et nihilominus nulla partem hereditatis consequit. ac per con. ex tacito judicio emptoris testatoris nihil habet [illegible] probat tex. in L. Iulia. 13. §. siquid seruo distracto de actio. emp. ibi hereditates quoque [illegible]

N. 22.

Cui grauissime difficultati Mag. [illegible] in die. [illegible] verbo hic [illegible] existimat [illegible] credendum in dubio ce. emptore instituisse seruum ex parte sui ipsius contemplatione no v. dni. venditoris argo tex. in L. 3. §. 1. de leg. prest. in L. Ult. C. de usuf. ibi cum plerumque verisimilius est testatorem contemplatione magis filij quam patris usumfructum ei reliquisse. [illegible] senta meo judicio sustineri nequit [illegible] ex d. L. Iulia. §. siquid seruo distracto ibi nec distinguendum cuius respectu ista sunt relicta idest an emptoris I. serui [illegible] sicut [illegible] tex. in §. item si quid ex operis ibi non tm. siquid [illegible] venditoris juncta L. aditio 45. §. Ult. de acqui. hered. Deinde [illegible] si ea ratione [illegible] serui tota hereditas prestanda est quod institutio semper contemplatione serui videt. facta sequeret. dicendum quod si seruus heres institutus jussu dni. addierit manumissus post adquisitionem ei restituenda fore hereditas quod falsum est. [illegible] ex L. 3. in p. de [illegible]

N. 23.

ubi si Servus ab eius exierit potestate etc.

N. 24. Quare pluribus aliis silentio involutis dicendum est supradicta iura P. indic. L. 38. §. Ult. cum L. sequen. de hered. Insti. si recte perpendant. non solum nram sentam. nō impugnare immo expresse confirmare nam in dictis iuribus sine dubio Venditori quærit. dimidia pars servi et hereditatis 4.a illud tantū disceptat. int. Marcianum Julia. et Marcel. P. qua parte Venditor restituere debebat cohæredi emptorii nā Julia. et Marcianus existimant quadrantem hereditatis Venditorē tantū retinere posse et dimidiam partē servi Marcel. tñ. notat hanc sentam. affirmans actione ex empto Venditorē totiꝰ servi et semissē restituere debere emptori perinde atque si post traditionē emptor servū sine libertate [illegible] ex semisse heredē fecisset quo cassu tota hereditas et servus ex integro ad cohæredē pertinere argo tex. in prin. Insti. de heredi. Insti. q.o ex tacito judicio et virtute legis Venditori dño. quæsita fuit hereditatis portio verum enim verō ex eodem judicio tacito nihil remanere pt. apud Venditorē q. totū restituendū est cohæredi q. naturæ convenit ut eum sequant. commoda cui sequunt. incommoda igit. cum omne periculum et damnū ad emptorē pertineat perfecta venditione etc. ante traditionē L. id quod 7. cum sequen. de periculo et commo. rei vendi. §. cum aut. Insti. de emp. et vendi. ita similit. et omne emolumentū ad emptorē et eius heredē spectare debet ut recte considerat Anto. Fab. in ratio. ad dic. L. Julia. §. siquid servus distracti quidquid alia plura pro explicatione involvant Cuma. Cacher. et Gosper. in dic. L. idest 39. de hered. Insti. que omnia cū eadis positione juris provenian credendū est idē voluisse testatorem.

N. 25. Verum tunc cogitat obstat tex. Lumine de servis indic. L. qui filio 3. §. si quis servum suu. vers. quod si post defecto de hered. Insti. ubi

-proponit. Seruus proprius adno. pure Institutus et heres Sub Conditio-ne dicto: relicta libertate post deffectus Conditionis Venditus proponitur et traditus emptori Inquirit Consul. Emptorem Minime habere posse hereditatem q. dno. Emptori post traditionem nō queritur hereditas per-Seruum proprium Institutum ac per Cons. superiorem in dic. l. 38. §. Ult. cū sequen. de hered. Insti. dicit. ideo Venditorem totum restitutum debere heredi Emptoris ex parte Scripto q. si traditus fuisset Emptori totum ei adquireret. Cuius tex. Subtilis Decissio et distinctio a consulto ibi tradita a nobis pro explicat. Superioris diffis. enodan-da est Statuit igit. in prin. Consul. q. siquis Seruum proprium liberum Sub conditione pure Scripserit heredem Cumq. Vendiderit penden-te conditione jussu Emptoris Seruum adiet pro hereditate q. et institutio Consistit et est qui jus Inquirendi habet quequidem pars Congrua est jurisprudentie principiis etenim cū Seruus Vendi-tus est pendente Conditione libertatis et traditus q. pendente Con-ditione Venditus et traditus fuit et si postea defecerit tempori Mor-tis testatoris Vere Seruus alienus Sine libertate ex parte et asse heres fieri potuit l. 3. de hered. Insti. Cum iam sit dnus Emptor qui per Seruum. Utilit. ex tacito judicio defuncti hereditas adquiratur. Cum V.o post deffectam conditionem libertatis Venditus et traditus fuit ideo emptori hereditas non queritur. quoniam deffecta Conditione liberta-tis Seruus proprius Institutus reperit. Sine libertate que Institutio olim ex coi. Consultorum placito nullius erat Momenti juxta tex. in prin. Insti. de hered. Insti. q. Sine dubio In Spo. dic. §. si quis Seruum Vers. quod si post deffectam procedit In qua libertas nō In ipsa Institutione Serui data fuit d. Separatim Sub Conditio-ne qua defficiente reperit. Seruus proprius Institutus a dno Sine libertate que distinctio Similit. adhibet. in Legato Velicto Ser-uo proprio pure, libertate V.o Sub Conditione In dic. §. si quis Seruum ubi explicant post Bart. Castren. Imola, Cumanu, Alexan., et Gofred., Cuja. lib. 30 obss. Sut. In eod. textu

L. 3. de his qui in test.

Donel. lib. 8. Com. Cap. 31. Circa §. igit. qd. Institutio Servi Inutilis fuit emptori Dno facta post traditionem non fuit quesita hereditas. indic. Vers. qd. si post defecerit

Caput. 2m.

Utrum fideicomissum a patre I. dno. relinqui possit filio I. Servo heredibus Instituti et ex cuius persona fideicomissum Vires capiat

N. 1.

Ex supradictis pro exornatione et decidendi rone. ad Papin. Nrum. propositis satis colligit. quã certa et juri consona sit eius senta in princ. relata nempe cum filio familias I. Servo alieno legatus aut hereditas dat. fideicomittere patri I. dnũ posse attum demum ex persona ipsorũ fideicomissũ vires accipere cum ipsis per quos commodum hereditatis I. legati patri dnoue querit. relinquit. que Papin. prior decisio fulcit. ex l. si alienus 62. de leg. 2. cum aliis jurib. et DD. a nobis traditis supra in princ. neq. relectionis verum eandem partem ex Interpretatm coi. voto. difficilem sumie et obscurã facit tex. in l. ult. in princ. de leg. 3. quo loci deducit. qd. si pater exheredato filio substituit herede extraneum pupillariter. Deinde ille extraneus hunc filiũ heredẽ Instituit et heres factus intra pubertatẽ decesserit inquit Scebola a substituto ei filio omnino legata prestari non debere qd. non directo, sed per successionẽ ad filium heredi patris pervenit quo cũ ad patrẽ I. dnum hereditas filio I. Servo relicta nõ directo sed per acquisitionẽ perveniat fideicomissũ ab eis relictũ nõ est prestandũ

N. 2.

Cuius tex. gravissima difficultas nõ solũ contra nrum tex. in ultimis quis verbis supra relatis repetit. verum in universa contextura Scebole rna inprimis Cuja. lib. 2. observ. cap. 32. quem sequunt. dionis. Gotof. in notis ibi Ant. Fab. de error. decade 20. error 8. Richar. in tra

in cap. 3. ex n. 2. Notans tex. illum statim in exordio mendosum esse et legendum loco illius verbi substituit instituit et sublato illo verbo ita legendum si pater exheredato filio heredem extraneum deinde ille extraneus tunc filium heredem instituit et ita verbum illud instituit referendum sit ad patrem qui instituit extraneum exheredando filium et ad extraneum qui eundem filium exheredatum instituit atque ita probant extraneum illius heredem de quo inquit illius legis fit mentio nunquam substitutum fuisse filio exheredato; contra vero Acurs. ut inf. videbimus unde probant similiter verba illa a substituto ei filio referenda esse non ad extraneum institutum sed ad alium filio pupillariter substitutum idque ea ratione quoniam si substitutus fuisset ipse heres extraneus institutus a quo idem filius postea institutus proponitur et heres factus mortuo [illegible] non potuisset disputari in eo tex. utrum a substituto ei filio legata et fideicommissa relicta deberentur nisi ponamus substitutum mortuum iterum suscitasse quod naturaliter impossibile est notat Acurs. in l. nam ad ea de legib. —

Hec tamen sententia interpretatio et emendatio interpretum substineri non potest. quasi contra fidem et lectionem in omnibus codicibus scriptam unde Acurs. et antiquiores in dic. l. ult. existimant duos fuisse substitutos filio impuberi datos unus institutus est heres a quo filius exheredatus fuit alter non institutus quam doctrinam et speciem propositam eadem l. ult. reprehendit et impugnat precepto Richar. ad nium tex. cap. 8. n. 4. quod verbosse contendit extraneum illum heredem de quo in principio illius l. qui eundem exheredatum filium instituit heredem non fuisse substitutum et tandem opinatur verba illa dic. l. ult. ibi exheredato filio in ablativo ponenda non vero in dativo ut sensus sit filium a patre fuisse exheredatum extraneum fuisse institutum alium que extraneum eidem filio fuisse substitutum de quo tota questio an scilicet legata ab eo relicta solvere teneatur. negat Richar. nimirum quod quemadmodum a patre non poterat a filio exheredato fideicommissum

3

relinquere nec legatum argo. l. ab eo q. et expresse in l. cum quidā ff. in l. quasta quidam 32. vers. quastes C. de fideicom. ita nec ab eius substituto testatori qui ad fideicommittendi jus n̄ro magis juris in substitutus filij exheredati habet quam in ipsum filium verbatim consulti in l. q. fundus 86. §. quidnos insi. ad l. fal. de quo Vivinduret. Cuja. lib. 2. obser. cap. 32. deinde nā lz moribus populi romani permissum sit parentibus testim. facere pro liberis impuberibus in potestate constitutis ne ob defectum etatis intestati decedant l. 2. cum materia de vulg. et pupil. non tn̄ permisit parentibus eorum fideicommissi componere substitutos pupillari filij exheredati ne metu [illegible] patris substitutus hereditarius et pupilli recuset et filius impubes intestatus decedat ut in l. Julia. alias si pupillus 42. de adq. vel hered.

Nec obstare inquit superiori sente quod si substitutus pupillaris sit et heres patris relinquentis fideicommissis grauame d. l. plane 97. de leg. 2. in l. in rōne 11. §. ult. ad l. fal. nam tale onus sustinet quasi heredi patris nō pupilli impositum argo. tex. in l. unum ex familia 69. §. si rem de leg. 2. ceterum in tribus exemplis de quib. in tota serie dict. l. ult. de leg. 3 in prin. nō adducti nec ex judicio defuncti d. per successionem ad filium hereditas patris prouenit ad personis legata et fideicommissa relicta a substituto prodebent [illegible] fortuito potius euentu quam voluntate defuncti hereditas paterna filio fuit quesita argo. tex. in l. d. et si 6. in fine de leg. 3. in mo §. tex. onus per servum [illegible] pater per filium heredes ss. ex tacito judicio defuncti non fortuito euentu inde onere fideicommissi grauari possunt

Hec sn. que a Richarnitanto nō uno d. multis in locis ab eo relatis adnum. tex. lege [illegible] cujus tn. judicium nobis placet in doctrina

quam

de legatis I.

quā proponit Nempe fideicomissum relinqui nō posse a filio exheredato Nec ab eius substituto qui institutus a patre non fuit nō^tr^o. in eo quod supponit proinde d. dic. l. vlt. vnde lq. substitutum^o fuisse extraneum eundemque filium cui substitutus fuit instituit heredem quo admisso ea eiusd. sententia asseuerandum est Verbum illud substituit delendum et eius loco subrogandum verbum Instituit quequidē emendatio et interp. tanquam contra fidem omnium pandectarum admitendanō est deinde Conuincit. ex relatiuo ille de quo breo tex. q. significat eundē substitutum instituisse filium exheredatum cui substitutus est igit. his et alijs Nebulis in exilium missis dicendum et animaduertendum est vnū q. ab Illq. sua breuenitat. lib. 3. Com. cap. 20. lit. 6, nihil limitandum ex verbis dic. L. vlt. d. sensusē. Legata a substituto filij exheredati In secundis tabulis relicta nō ee. prestanda q. lq. filius in^tra^ pubertatē decesserit nullus fuit gradus substitutionis siquidē substitutus moriens proponit. ante filium ac perconsq. gradus ille nullus fuit tanquam sine herede argo. d. dic. l. ita et fideicomissum ab eo gradu relicta. Nec obstat q. filius exheredatus bona patris habuit ex Institutione facta ab herede patris eidemq filio substituto vt constat ex illis verbis ibi et heres factus intra pubertatē decedat ~~nam non directo et iudic. ex prelat.~~ ~~mo d. per~~ ex ~~conuersionem~~ ad eum hereditas patris peruenit ac per consequens non e. cogendus fidei comissa a patre relicta ex gradu institutionis persoluere cuius contrarium in patre t. domino reperit, in specie nri. tex. quib. quidem hereditas et quod saltim multo peruenit iuxta nobis dicta supra

unde verba illa substituto eius filio non stati. acci-
pienda sunt dubitatio sit utrum s. legata a substituto de-
beant. siquidem mortuo proponitur intestato filium d.
utrum a substituto legata relicta debeant. ab herede
illi l. ab ipso filio.

Alia non dissimilis questio propo-
nit in vers. plus ego eiusdem legis vlt. de leg.
3°. ubi proponit unus filius institutus heres a
patre alius exheredatus eique substitutus datus
a cuius gradu legata relicta ss. filiumque insti-
tutum instituisse fratrem exheredatum l. ab intestato
heredem ei extitisse deinde filium exheredatum
mortuum fuisse intra pubertate et substitutum
ex substitutione fuisse heredem inquit Cebola
legatum substitutum non debere q. licet bona pa-
tris ad substitutum pervenerint (id e. bona patris)
non directo d. per successionem ab exheredatum per-
venerunt quo in loco non e. necessum cum Cuja.
Antonio fab. et Richar. ubi supra emendare il-
lud ut illius verbi loco ibi fratri reponat patri
nam cum filius institutus heres patri fratris pro-
ponat. bona ~~[illegible]~~ patris ss. peta id e. filii heredi
iuxta tex. difficile ita interpretandum ultra vul-
garia iusta in l. 1. §. si quo heredem et conciliandum
cum in cons. §. id q. ex substitutione eiusdem legis
p°. ad l. falcidiam cum Donelo lib. 8. comment.
cap. 23. unde que in prin. dic. l. vlt. dicit he-
reditas patris improprie inspecta initio ante

aditionem heredis postea inveni. plus dicunt: pro-
prie bona fratris heredis. dixit autem Cebola in ipse.
huius iuris plus magis textum ec. substitutum lega-
tum non debere qui in p.o casu ad filium substitutis
relinquentis fidei commissum hereditas patris per-
venit unius maior obligatio videt. exsequendi
paternam voluntatem quam substituti extranei
de quo indic. vers. plus ergo.

Et quia interpretatione de
venit etiam explicandus tt. sane difficilis ultra
omnes quos viderint in proposito observandus
indic. l. ult. §. si filius et uncia de leg. 3.o ubi a Zebo-
la proponit: filius ex uncia heres institutus ab eoque
legata relicta fuisse eidem substitutum pupillarem
dat. deinde alius filius emancipatus preteritus
proponit: a quo commissum fuit edictum id est pe-
tita fuit bonorum possessio contra tabulas ac per
consequens eius facto substitutus habuit par-
tem dimidie bonorum possessione quærit utrum sub-
stitutus legata prestare debeat a filio relicta ex uncia an v.o ex
semisse et probat [illegible] ec. ex semisse legata solvere debere [illegible]
ex uncia omnibus ex reliquis liberis et parentibus cuius tex.
gravissima est difficultas [illegible] in eo quod filii instituti ex uncia sub-
stitutus solum ex judicio et voluntate patris habet unciam ce-
teras v. partes per alium [illegible] per emancipatum petitas a quo comi-
ssum fuit edictum [illegible] ex illis quinque [illegible] nullum legatum
seu fideicommissum solvere debebat ~

2. Dubitandi [illegible] ponde-
ris est quod legata relicta proponuntur a filio ex uncia instituto
atque dicendum videbatur commisso edicto substitutum solum liberis

et parentibus nõ etz. omnibus legata prestare debere juxta tex. in L. 5. Vers. et si quide de leg. prestan. et qª rone qª substitutus tenet. ad ea legata ex persona filij a quo relicta … L. servo alieno §. d. si pater de leg. 1. L. in rone …. §. quod vulgo ad L. fal. … post Bart. et pragmaticos. Antiquiores anto. Aquil. in repetitione L. centurio n. 120. de vulg. Cuja. lib. 3. observa. cap. 9. Ant. fab. lib. 5. conject. cap. 1.

His tñ. dubitandi ronibus nõ obstantibus decisio et definitio Scebolę in dic. L. ult. §. si quis ex uncia de leg. 3. ambis defendenda et explicanda est nõq. obstat prior dubitatio nã in prin. dic. L. ult. et in vers. plus filio substitutus sive filius a… heres filij nil habuerunt ex voluntate sive judicio tacito aut expresso defuncti quippe qui filius cui substitutus datus fuit exheredatus proponitur at in dic. L. ult. §. ult. filius ex voluntate et judicio expresso patris testantis habuit unciam … per cons. nõ est mirum si eius substitutus legata relicta a filio ex uncia omnibus ex reliquis liberis et parentibus qª lz. quinque uncias habeat contra voluntatẽ patris … habuit tñ. voluntatem expressã patris in uncia ex qua institutus fuit deinde et ego considero quod in alijs quinque uncijs nõ habuit judiciũ patris expressũ contrariũ ut in dic. L. ult. in prin. et vers. plus lego ubi exheredatus filius proponitur ergo per cons. potius credendũ est habuisse tacitum judiciũ patris prose etz. in quinque uncijs siquidẽ credendũ est patrem nõ ignorasse petita bonorum possessio contra tabulas ab emancipato filio ex uncia instituto semisse habere debere … credendũ est potius ei dare voluisse quam emancipato

quem silencio omisit idem. nō repetit. in piin. dic. l. ult. neq. in vers. plu ego ubi filius omnino exclusus proponit. per exheredationē. seu obtinuisse hereditatē querela inofficiosi d. qui successionē acquirens nulla legata persoluere tenet.

Maiorē sume difficultatē continet quod pro dubitandi rone 2.° loco considerauimus ex l. 5. vers. et si q. liberi de leg. prestan. in qua omissa interp. accur. ibi quam eodem loco reprobat Bart. Cuja. lib. 3. obserua. cap. 9. inquit in omnibus suis libris nullū ee. locū adeo maculatum et ideo probat l.° verba illa dic. §. si quis ex vncia ibi et ab eo legata data sint habeat et substitutum transmutanda ee. et legenda habeat et substitutus et ab legata data sint ut ita conueniat cū dic. l. 5. vers. sin vero idque probat ea conjectura nā in prioribus speciebus dic. l. ult. a tit. de legatis relictis a substituto impuberis exheredati et tandem delenda ee. omnia verba relata indic. §. si filius ex vncia ibi, d. ex vncia omnibus ex reliquis liberis et parentibus tamquā ignari alicuius et imperiti interpretis unde pro doctrina docet in dic. §. si filius ex vncia destinguendū esse int. legata relicta a substituto que omnibus prestanda ss. ex semisse q. si relinquant. a filio liberis tantū et parentibus soluenda ee. a substituto nō solū ex vncia verū etiā ex semisse juxta distinctionē dic. l. 5. de leg. prest.

D. omissis his emendationibus potiusquā interpretationibus quibus cui. apud omnes codices lecturā receptā corrigit et jurisprudentiā corrumpit. Ant. fab. lib. 5. conject. cap. 1. distinctionē adhibita recepta in his scolijs supradicta jura conciliare conat. nempe tex. in dic. l. 5. intelligendus q. do. per bonorū posses. nullum commodū habuit substitutus ut aparet ex principio eiusdem Legis.

Ubi filius simpliciter institutus proponitur atque ita ex asse unde petita bon. poss. contra tab. a fratre emancipato preterito deterior conditio substituti facta fuit qui per contra tabulas dimidiam bonorum partem tantum habuit qui ex institutione omnem hereditatem habebat atque ita vel si recusat legata relicta ab impubere omnibus legatariis persolvere debet tantum liberis et parentibus quibus ipse filius teneretur ex illo edicto. Ceterum in dic. §. si filius ex parte melior conditio facta fuit substituti qui bonorum poss. contra tabulas petita a fratre filii impuberis emancipati quoniam per eam dimidie partis possessionem habet qui tantum unciam ex institutione habebat ac per consequens impubere recusat substitutus omnibus legatariis ab impubere relicta persolvere cui doctrine non adversatur tex. in l. etsi contra 33. de vulga. ibi quod filius extraneis non debuerit de cuius intellectu vide Ant. Fab. dic. lib. 5. conject. cap. 1.

facta non senta hucusque recepta conuincitur ex pluribus. Primo Aristotelis ex pure illa quoniam ex nulla parte dic. l. 5. colligitur filium institutum cum fuisse ex asse deinde nam ea sine distinctio proponitur in dic. l. 5. inter legata relicta a filio s. a substituto eius quoniam quod a filio relicta ss. a substituto debentur ex persona filii l. cum ratione ... §. quod vulgo ad l. fal. ibi ut ex alieno quod habet debeat atque ita iure filii utitur ut petita contra tabulas acceptis tantum personis ex edicto de leg. prestan. legata solvere debeat cum vero ab ipso substituto legata relicta ss. ex propria persona legata debet atque ita omnibus etiam legatariis extraneis tenetur quequidem distinctio et certa ratio iurisprudentie locum habet sive filius fuerit institutus ex parte sive ex asse. Preterea contra Ant. Fab. et pro nostra opinione expendi tex. in l. 5. §. quod si impubes de leg. prest. junctis ultimis verbis antecedentibus

eiusdem l. in quib. agit. de legatis relictis a substituto filij et pergit ulpia. dicens q. si impubes ex uncia dumtaxat fuerit heres insti-tutus magis ee. semisse usque legata prestaturum substitutum habita rone. l. fal. si em. ex uncia fuerit impubes institutus tn. quod accedit augebit legata a substituto relicta quod ex proxime dictis intelligit. ut omnib. etiam extraneis substitu-tus teneat. legata persoluere q. distinctio dic. l. §. in eo consis-tit an legata a filio et a substituto ipso relicta proponantur nos vero in eo q. ex uncia et ex asse filius institutus fuerit, tandem q. si Antonius fab. distinctio certa esset utique in dic. §. si fili-us legis ult. substitutus omnib. teneret. sine distinctione le-gata soluere no solu ex uncia verum etiam ex reliquis partibus q. tn. consul. negat expresse —

Nec satisfacit qui cum fab. dixerit in spe. dic. §. si filius ex uncia deteriorem causam substituti quam filij instituti ex uncia nam filius extraneis legatarijs nec ex uncia tenet. quoniam per contra tabulas fratris no solum quinque uncias verum etiam unciam ex qua institutus fuit habet contra volun-tatem patris substitutus vero no solum unciam verum etiam semissem ex voluntate patris qui eum substituit obtinet qua rone. cum per bonorum possem plus consequat. improbe recusat legata omnibus soluere tn. legatarij extranei improbiores essent si rupto per bonorum possem. testo. ampliora legat. consequi voluissent quam potuissent si ruptum testum non fuisset q. ex uncia extraneis tantum soluenda ss. legata a substituto. nam hec senta Ant. fab. similit. conuincit. ex eo nam q. do filius instituit. ex asse comisso edicto per fratrem preteritum substitutus ex voluntate defuncti saltim ~~ex voluntate~~ — semissem habet quem no haberet nisi substitueret. q. 2m. sentam fab. ex semisse tenebit. omnib. legatarijs extraneis siquidem

nō solū ex semisse veruētz: ex asse illis teneret, si titulum sup-
tūm nō fuisset per contra tabulas qđ quidē falsū ee. a pariter
dic. l. §. vers. et siquidē de leg. prest. ubi libcris tantū
et parentib. legata soluere tenet. cū tn̄ illa tex. 2.m sen-
tentiā eiusdē fab. loquat. in filio instituto ex asse

Quare in-
terim dū alius meliora offerat eqo ante omnes quos vide-
rim pro interp.e et conciliatione dic. §. si filius ex vncia
cū dic. l. §. animaduerto qđ cū ex duob. filiis alter est insti-
tutus alter emancipatus similiter institutus nō possunt pe-
tere bonorū posem contra tabulas l. 3. §. si quis ex liberis
de contra tabulas tn̄ si emancipatus preteritus sit nō solum
ipse veruētz. alius institutus pt. bonorū possem contra tabu-
las petere comisso edicto per fratrē l. si post mortē 10. §. ult.
illo tit. qđ etz. contingit in dic. l. §. de prest. leg. qua rōne
legata relicta a filio liberis tantū et parentibus a substitu-
to soluenda ss. quibus ipse filius teneret. ex illo edicto
relicta v.o a substituto omnibus soluenda ss. nā ex volun-
tate testatoris substituentis bona habet, aliud tn̄ erit cū ins-
titutus ex vncia noluit petere bonorū possem contra tabulas
nec patris voluntatē suo facto impugnare d. comisso edicto
per alium dimidiā partem bonorū habuit quo casu sub-
stitutus ex vncia omnib. etz. extraneis legata soluere tenet.
sicut ipse filius qui voluntatē patris non impugnauit ex re-
liquis v.o partibus quas habet per bono. pos. petita a fratre
liberis tantū et parentibus tenetur iuxta tex. illū inter-
pretandū ut in dic. §. si filius ex vncia quippe qui si per
fratrē preteritū petita est poss. contra tabulas institutus pt.

etz. cam petere ut liberet. a prestatione legatorum extraneis facienda
E. pt. no petere et comisso edicto per fratrē dimidias bonorum
possum obtinere l. no putabit. §. ult. de Conn. poss. con. tab.
dic. l. 3. §. si quis ex liberis eod. tit. ubi eligant. Cuja. in Recita.
quasi per substitutus ex Uncia omnibus sicut filius teneret.
quatenus noluit impugnare voluntati patris ex reliquis liberis
et parentibus q. reliquas partes no habuit ex substitutione aut
voluntate expressa d. Comisso edicto per alium ut no sine miste-
rio indic. l. 5. proponat. utrumque filium per contra tabulas
impugnasse testum. at indic. l. §. si filius ex Uncia per alium
comissum fuisse edictum ex quib. colligit. ea sua existimasse fabrum
sup. in dic. §. si filius ex Uncia filium institutum no solum
quinque uncias verum et unciam ex qua institutus fuit habu-
isse contra voluntatē patris →

Ex qua inter. Similit. venit in-
telligendus et interpretandus tex. in §. contra eius. l. ult.
de leg. 3. ubi a Scevola proponit. filius ex dodrante insti-
tutus idest ex octo unciis comisso edicto per alium consecutus
fuit ~~fuit~~ tantū semisse inquit consult. ex semisse solum lega-
ta substitutum debere comodo enim auget. ubi amplius est in
bonorum pose. ibi et ubi minuit et deducit. qua in parte observan-
dic est no fuisse distinctionē quia ex positione liberis et paren-
tibus E. extranei debeant legata solvere no cum institutio esset
ex dodrante ex voluntate expressa quā no impugnavit bono-
rū posse. quā petere poterat per alium d. tantum ab alio
comissum fuit edictum nullā partē videt. habere contra vo-
luntatem per contra tabulas imo minorē et per consi-
derandum est ex semisse prestare debere omnibus legata cum se-
misse et amplius ex voluntate quā no impugnavit habuit
nullā vero partem per contra tabulas alterius fratris et ita

et erudite ante omnes existimo dicendum pro illius legis cum suis §§. explicatione.

Quibus omnibus firmum manet ab exheredato et substituto exheredati legatum relinqui non posse quibus nec expresse vel tacite judicio patris aliquid datum proponit. L. ab eo 9. L. cum quidam 29. C. de fideicom. L. qui fundum 86. §. quidam ad L. fal. L. miles ita 41. §. similes de milit. testa. L. Julia 60. de leg. 2. L. seius 12. de annuis leg. princ. Insti. de singu. reb. per fideicom. relictis, unde si quis patris exheredato substituit heredem ipsum institutum et ab eo tabulisque secundis legaverit legatum valebit et debebit. text. in L. in ratione 11. §. ult. ad L. fal. nisi vivo filio substitutus decesserit. ut in princ. dic. L. 41. de leg. 3º quam diffinitionem subobscure probat Papin. in dic. L. in ratione §. ult. ibi necessario ratio confundenda cum idem legatum valere dixerit Julia. a substituto relicta quod idem patri heres extiterit. § quae verba non sic sunt intelligenda prout ab accursio ibi explicant. nempe confundendas esse hereditates pupilli et patris ita ut si institutus heres a patre ex institutione legatis relictis ultra dodrantem quadrantem integrum et illi bacis bonorum paternorum non habebat unde poterat deducere falcidiam si idem heres substitutus sit poterat deducere et cum hereditate pupilli ex substitutione quadrantem utriusque hereditatis patris et filii habuerit non possit falcidiam deducere quasi hereditate pupilli augeant. legata quequidem accurs. interpr. iam ab ipsis accursianis et pragmaticis antiquioribus fulgos. et alexan. et Ioseph. ibi fuit improbata et a Gouea. in eodem tex. ubi Cuja. sub lib. 29. quest. Papin. pertin. in L. quod supra 10. ad L. fal. ibi non onerato herede

Veluti hereditas pupilli si forte substitutus sit exheredato qui patri pupilli heres extitit, Neque obstat pro Accurs. tex. in L. ult. §. id quod ex substitutione ad L. fal. ubi id quod ex substitutione Coheredis ad coheredem pervenit prospicit Legatariis Coherede omittente hereditatem cui Coheres substitutus est nam ut recte arbitratur Mag. Cuja. lib. 20. quest. Papin. in dic. L. quod supra illa tex. loquitur in coherede coheredi Vulgaliter substituto non in pupillare substituto sequus in dic. L. q. sup. et in dic. L. in ratione 11. §. ult. ad L. fal. non differt quam ex Vulgari substitutione portio que Coheredi obvenit propter repudiationem Coheredis non alia hereditas d. eius dem hereditatis portio est et ex eiusdem testatoris voluntate datur. Unde merito onerata herede legatorum nomine Ceterum in pupillari substitutione diversa est hereditas patris relicta heredi ex Institutione qua pupilli quae ex substitutione ei obvenit maxime exheredato filio ad quem nulla portio hereditatis paterne pervenit L. si ita scriptum. §. ult. de bono. poss. 2ᵐᵃ tab. quarens auget legata relicta ab herede Instituto eodemque demum pubere substituto q. ex pupilli hereditate ad eum pervenit non magis quam si ab alio hereditas ei relinqueret prorsus extraneo de Cuilis L. 1. §. id q. ex substitutione e contra[illegible] Videndi SS. Sarmiento in L. celsus §. fin. n. 3. de leg. 2. Alcia. de presump. reg. 2. presump. 34. ex n. 3. Menoq. lib. 4. presump. 108. n. 30. Fagnin. lib. 9. Controver. cap. 39. Illige. Donel. lib. 8. Comen. cap. 23. lit. D. ſ. Manet firmum quod in pupillari substituto eodemque Instituto non augent relicta ab eodem ex gradu Institutionis quamvis pupilli hereditas idonea sit Legatis si patris et patrie idonea sit dic. L. q. supra 10. ad L. fal. exornat erudite Cuja. lib. 3. obser. Cap. 36. ubi verba illa in pecunias legatis exilliorat legenda in pecuniam legatam

Ergo alia via quaerenda est pro interp.ne Papin. in dic. L. in
rone §. ult. ibi necessario vo. confundent. quae verba ita interpretan-
dass. ut si exheredato filio pater pupillariter substituit eundem
heredem quem instituit atque plura legata reliquit tam in primis
tabulis a gradu institutionis quam in secundis a substitutio-
nis gradu necessario vo. confundenda sunt s. legatorum ita ut
omnia legata relicta in unum confundant. et reducant. ita
ut si omnib. solutis substituto quarta hereditatis paterne non
remaneat possit deducere 4tam falcidiam perinde ac si ab eo tan-
tum omnia legata a gradu institutionis relicta proponeren-
tur non inspecta pupilli hereditate cuius rei singularem
valde rationem. ex Iulia. Papin. proponit in ultimis verbis
dic. §. ult. ita interpretandis videlicet nam ideo legata relic-
ta a substituto valent quod idem patri heres exstiterit atque
ita omnia legata relicta tam ab instituto primis tabu-
lis quam ab eodem tamquam substituto secundis tabulis quasi
heredi instituto iniuncta iudicant. alioquin nec ab ex-
heredato neque a substituto eius potuissent relinqui qui-
bus nihil datum a patre fuit iudicio expresso f. tacito:
quae quidem senta et interp. confirmat. eiusdem Papin. dis-
tinctione et doctrina subtili relata in §. quesitum eiusdem
legis in rone ubi si filius impubes institutus fuerit ex parte
coheredi datis idemque coheredes substitutus proponat. pupillo
querit. quemadmodum legi falcidiae vo. inquiri debeat et qua-
tenus quod vulgo dicit. legatorum rationes separandas. cui
questioni Papin. respondit distinguendum esse. nam quantum
ad ea quae pater a filio, item a substituto reliquit primis
filii et secundis substituti tabulis nulla fieri posse sepa-
rationem cum eodem calculo subjiciant. et invicem in-
ducant contributionem, ita ut si paterne hereditatis portionis

filio relicte quarta integra nõ remaneat substituto, legatis so-
luti, possit deducere quartã neque augeant. legata quam-
uis coheres portionẽ suã integram retineat q. in singulis he-
redibus respectu uniuscuiusque portionis rõ. l. fal. habenda
est l. 1. §. id q. ex substitutione l. in singulis ff. ad l. fal.
l. ab omnibus de leg. 1. §. et quesitum est inst. de l. fal. legata
v. que ab eodem coherede ut ab extero idest in sua portione re-
licta ss. permisceri ceteris nõ oportere eadem rõne. q. in singu-
lis heredibus rõ. l. fal. imponenda est quod idem in filio ex-
heredato cui substitutus datus proponitur idem heres institutus
locum habet ut in legatis a substituto relictis nõ confundat.
rõ. nimirum q. in portione pupilli que ad substitutum perue-
nit nil datum fuit pupillo a patre neque eius substitu-
to dic. l. qui fundum 86. §. qui filio ad l. fal. quod si
ab instituto eodemq. substituto tam primis quam secundis
tabulis legata fuerint relicta confundet. rõ. legatorum nec
separatio admittenda est in qua spe. procedit doctrina Papin.
in dic. l. in rõne. §. ult. ubi et ab eo tabulis quoque secundis
ets ex qua dictione quoque colligit. nõ solum in secundis
verum et in primis tabulis legata relicta fuisse significat enim.
idem quod et. l. 2. de prelis ubi dd. late cum pluribus
cumulo in singularib. singula 93. ~

Manet igit. certa et defen-
dendi decisio et doctrina Papiniani in nrõ. tet. §. utilit.
fidei commissum relinqui posse a patre t. domino sui
filium aut seruum heredes instituti ss. quoniam tacito
iudo. testatoris juncta legis dispositione vocant.
sicut et heredes legitimi qui ut eprotimiores ab
intestato inhibitant. ad successionem l. lege obueni-
re 130. de v. s. et et iudo. tacito defuncti l. con-
ficiunt. 8. de jure codicillorum fidei commisso
poss. ab intestato onerari dic. l. et. l. ritiico alias

+ L. si fundum [illegible] in fine de leg. 1. §. preterea insti. de fidei-
commiss. heredit. Communis tex. in l. 1. §. sciendum de legatis 3o
l. 1. tit. 4. lib. 5. recopilationis: que quidem nri.
tex. senten. de fidei commissis relictis a patre t. do-
mino non vo in legatis procedi etenim legata a pa-
tre t. domino relinqui non posse, cum filius aut
servus eorum instituti sunt manifeste insinuant
exempla nri. tex. et dicte legis si alienum 62. de
leg. 2o. l. 4e. de leg. 3o. cum similib. in eo uniuerso vo-
lumine pandectarum scriptis in quib. de fidei com-
missis relictis a patre t. domino mentio fit non
vo de legatis legata enim ab herede tantum scrip-
to vtiliter relinquuntur. vt diximus late supra in
principio circa definicionem justiniani ibi ab
herede, in nra. vo specie certum e. filium t. servu-
um non vo patrem t. dominum heredes e. l. qui
liberis 4. §. hec verba de vulgari l. 3. §. hoc qm.
de legatis prestandis que quidem differencia ad-
mittit. etiam hodie post novam justiniani con-
stitutionem in l. 2. c. communia de leg. ab in-
terpretib. melioris judicii quam amplexus fuit
Cuja. lib. 9. questionum Papiniani ad tritum. text.
de [illegible] et fundamentis infra statim
agendum e. quippe cum etiam post exequationem
legatorum et fideicomissorum a justiniano induc-
tam certum e. ab herede tantum scripto lega-
tum relinqui posse non vo a legatario t. ab
alio vt idem justini. probat in definitione
legati et in principio instituta de singulis reb.
per fidei commissum relictis deque [illegible] pater
t. dominus heredes sint in specie nri. tex. ita

tium infra agendum e.

Superest nunc ut et sequentia verba Papini. in nro. tex. et plicemus (?) tibi ad tum demum et persona ipsorum fideicommissum incipit cum ipsis per quos commodum hereditatis t. legati patri dominoue quaerit. fideicommissum relinquit. et quib. verbis collegit. 1o a patre t. domino non solum et tranctis fideicommissum relinqui posse verum ipsis filio aut seruo heredib. institutis quae quidem assueratio non ita stricte intelligenda e. Ut fideicommissum utilit. relinquat. a patre filio t. a dno. seruo heredib. institutis in id tempus quo sui juris effierat. na hic cassus expressus et in §. ulti. nisi. L. at (?) per tons. superflua forent supradicta verba igit. generalit. intelligenda ss. Ut fideicomissum utiliter relinquat. filio t. seruo q. ex natura rei intelligit. in id tempus relictu quo capere possit filius t. seruus L. ubi pureq. L. mulier 22. ad Trebel. L. fideicomissa 11. §. hec verba et §. si filio de leg. 3. exornant post antiquiores Accurs. Bart. Cuma. Castren. et ceteros in dictis jurib. Vacon. lib. 4. declaratione 67. Costa lib. 1. selectarum cap. 7. n. 4. et in L. gallus §. et quid si tantu de lib. et postu. 2. p. ex. n. 20 Anto. fab. de erro. pragma. decade 65. errore 4.

Verum aduersus superiore doctrina considero tex. sume difficile in L. epistola 15. §. mulier ad Trebel. in quo 2m. veriore spem. proponit. filius institutus et rogatus nurui testatricis uxori s. eiusde filij restituere hereditate deinde nurui rogat. fuisse ut eande hereditate faceret peruenire ad filiu suu eundeque nepotem testatricis quaerit. ubi fideicomissum illud statim restituendu fit

nepoti cui questioni respondit Scevola nō statim d.da aptan-
du ee. fideicomissū ad tempus quo nurus Moriet. q. nō
ad tempus quo sui juris efficerat. vel Morte patris l. ema-
cipatione ne alios adquirat. patri propt. vinculū pa-
trie potestatis contra supradicta cū contingere possit
quod nurus decedat felicis Marito et filio in cuius dem
potestate, auget. difficultas. auget. difficultas ex l. fidei-
comissa 11. §. si filio de leg. 3. et ex dic. l. ubi pure quib.
in cuius fideicomisso relictum verbis de quib. in dic. §. muli-
er coelatū videt. in id tempus quo sui juris factus fuerit fi-
lius nisi dicamus q. absurdū est, nepotē morte matris libe-
rari a patria potestate.

Qua in difficultate Ant. fab. dic. decade
69. errore 6. probat difficile decisionē Scevole in dic. §. mu-
lier interpretando ex voluntate testatricis volentis fideicomi-
ssum in tempus mortis nurus protrahere quequidē voluntas
colligit. ex illis verbis faciās pervenire ad filiū tuū cū igit.
eo momento quo nurus Marit. desinat amplius facere pone
ut hereditas ad filiū magis perveniat quidem. preterea faci-
et cū jam sit mortua proinde alterutrum evenire necesse est et
l. eo instanti dies fideicomissi cedat l. numquā nō em. pro-
ponit. rogatus heres nurus quieq. nō est credendū q. sit alius
quā ipse filius ut ante Ant. fab. considerant Alber. in dic.
l. ubi pure 25. § ult. Costa lib. 1. select. cap. 7. n. 4. igit. ex his
verbis testatricis colligit. eius voluntas ubi faciās pervenire ad
filiū tuum et non ante Mortē nurus fideicomissi dies cedat
quoniā verba illa habent tractū successivū ne alias patri aut
avuo potius quā filio eidem que Nepoti bona adquirantur
si quidem Ant. fab. existimat alterutrū superstitē fuisse
unde putat nō ee. necessariū proponere spem. cū aeurrio et

antiquis ibus in dic. L. ejusdem § Ult. cum Mulier Instituit Nepo-
tem eundemque rogavit Ut Nurui restitueret, deinde nurum
Ut filio suo eidemque testatricis Nepoti restitueret bona quo ca-
su agebant antiqui ideo collatum videri fideicommissum in tem-
pus Mortis Nurus Ne alioquin inutile sit per eum fideicommissum re-
lictum a filio Nurui quae sententia recte convincitur ab Ant. fab.
dic. erro. 8. tamquam divinatoria et ex reg. legis si patroni
ff. § qui fideicommissa ad Trebel. cum simil. adductis a fabro
ibi &c.

V. tunc difficilior redditur nostri tex. decisio et doctrina deduc-
ta ex eo juncta regula dic. L. ubi quis eg. cum similibus videli-
cet Ut fideicommissum relictum filio illis verbis faciasque ut ad filium
perveniat censeatur datum in id tempus quo capere possit cum in su-
pradicta spe. posset contingere quod Nurus Moriatur vivo Marito
patre Nepotis ac proinde si statim Mortua Nuru dies fideicommis-
si cederet patri adquireretur propter patriam potestatem contra volun-
tatem testatricis volentis vel filio bona eius effectu adquirerentur
Ut significat verbum illud pervenire L. 2. § pervenisse de heredi-
tate vel actione vendita L. fideicommissa 11. § hec verba de leg.
3. Qua in difficultate Cuiac. indic. § Ult. loquitur perspicue
nam et singularem eorum rationem et decisionem dic. § Ult. eam tri-
num constituit unde Ant. fab. dic. erro. 8. probat subtiliter
cogitari posse videlicet nepotem bona avie per fideicommissum relicta
post Mortem Nurus eiusque Matris potius accipere ut bona
Materna quam testatricis ex causa fideicommissi acquisita
patri adquiri cum prohibitione alienationis eg. cum ex veteris
juris observatione pugna expendit tex. in L. cum oportet C.
de bonis quae liberis ibi in veteris juris observatione junctis
illis verbis quemadmodum in Maternis hec Ant. fab. que
quidem omnia commentitia ss. improbant ea sequen. I. qui
bona restituta ex fideicommisso non possunt Materna

census cu non fuerint profecta ex substa. et judicio Matris d.
potius ex bonis et voluntate Avie testatricis 2.° nã et si bona
illa fuerint Materna juxta juris veteris observationē ante
Nova Constan. constitutio nē in L.. C. de bonis Mater. per
filiū patri omnino sicut cetera bona adquirebant. cū potesta-
te parentib. concessa alienandi juxta tex. in l. 3. §. hoc am.
de leg. praestan. dic. l. qui liberis §. hec verba de vulga. l. filie
sicut C. de colla. cū adductis ex eor. interpret. Sento. a Cinet.
in dic. l. 2. 2 p.° ex n. 19. ubi interpretat. tex. in dic. l. cum
oportet cū aliis pro contraria adductis ~ His et aliis omissis
dicendū est in sp.° illius tex. filiū nō habere patrem eo
tempore quo testatrix testum fecit Institutiseque extraneū
heredem rogavitque hereditatem nurui quondā sue filiō suo
testatricis susceptū candē restituere. illis verbis faciasque ut ad
filiū perveniat quae senta et species tex. probat. ex illis ver-
bis Nurui quondā sue ex quib. colligit. mortuū fuisse Maritū
filiū testatricis q. mortua Nurui nō poterat fieri quin illa
bona nō pervenirent ad filiū cū parens nō esset qui adquiri
potuissent qualiter Mirandū nō fuisse animadversū Inter-
pretes omnes Maxime Anto. fab. subtilem cogitandis et pe-
netrandis singulis LL. verbis q. cū pater gravat. hereditatem
filio restituere ita ut faciat bona pervenire ad filiū rogatus
videtur restituere eo filius capacitate possit T. mortelius
sui juris factus T. emancipatione habere in materiam.
casus emancipationis non contingit tantū casus mortis
comprehenditur. Neque antra tenetur restituere qt. verba
illa tractū temporis successivū habent ut recte in hac parte
cogitavit Anto. fab. ~

Deinde adversus supradicta ego considero
tex. sume observatione dignū in hac parte in l. a filio 25.

de leg. 1. ubi a filio herede etiam pure patri legari potest. Neque interest an die legati cedente in patris potestate sit ex quo text. satis colligitur filium heredem institutum vel fideicommissarium vel seruum non adquirere patri vel domino. et si in eius fuerit potestate tempore fideicommissi cedentis alioquin a b herede filio patri legatum vtiliter inutile foret quasi heredi a se ipso relictum l. legatum 116. §. 1. de leg. 1. Simile si duobus heredibus institutis vno ex vncia altero ex vndecim vnciis sit legata sit vnciarius habet vndecim partes in legato et alter vnam l. planes 34. §. si duobus vers. inde dicitur de leg. 1. de cuius text. conciliatione cum l. seruus 67. §. si ex plurib. eod. tit. videndus Cuja. lib. 25. obserua. cap. 6. Nec effugies difficultatem si dicens ex nostro text. et regula dic. l. vbi pure intelligendum legatum quod latum in id tempus quod filius sui juris factus sibi hereditatem adquirat et patri legatum prestet eum in eo casum tam legatum non videat. heredi a semetipso relictum nam preterquam quod hereditas videretur in ea spe. ex die vel ad diem relicta contra regulas juris ex eo etiam improbatur quoniam contingere poterat quod filius non emancipatione sed potius morte patris inutile efficeret legatum quare Donel. probat lib. 8. com. cap. legatum ibi valere quia potest contingere quod filius non patri vel seruus non domino adquirerent hereditatem sed sibi videlicet si ante aditionem sui juris efficerent. vt in l. 3. ff. de vulg. quia non videtur legatum hoc simpliciter et absolute heredi a semetipso relictum et quia fieri possit vt domini per seruum vel pater per filium heredes efficiantur id tamen ex euentu contingit ac per consequens legatum quod ab initio vtile fuit ex euentu non infirmatur. argumento text. in l. verbis 5. ff. ad l. fal. ~

Hec tamen inter alia improbatur. l. quia patri per filium institutum heredem vel dominus per seruum non ex euentu sed tacite

judicio defuncti ss. heredes ut late a nobis supra comprobatum extat q. legatum ex tacito judicio defuncti videt. heredi a semetipso relictum. Deinde nam Donel. inquit legatum ab initio validum non infirmari ex eo q. jussu patris v. dni. filius v. servus adierint hereditatem cum etiam ex eventu contingat cuius contrarium certum est juribus et rationibus ex dic. l. a filio ubi igitur etsi jussu patris addita sit hereditas imputabit. ei in falcidia quippe si legatum illud patri consequeret. jure legati non imputaret. ei in falcidia v. in quarta qe. ad l. fal. q. ei imputatur quoniam non jure legati d. hereditario legatum habet unde Ulpia. in frag. tit. 24. §. 24. verba illa legari non pt. ei cuius in potestate est heres intelligenda ss. d. jure legati cum effectu adita hereditate jussu patris v. dni. quidquid Cuja. lib. 6. obser. cap. 32. existimaverit verba illa emendanda negative prolata ut ita conveniat cum dic. l. a filio contraque et Turaminum de exequatione legati cap. 4. n. 12. vide Osual. ubi sup. ad donel. lit. D.

Observemus nunc preter supradicta et alia in proposito memorie valde comendanda ab interpretib. non animadversa diximus fideicomissum a patre eidem filio v. a dno. servus heredibus institutis per quos comodum hereditatis patri v. dno querit. ex tacito judicio defuncti collatum censendum in tempus quo capere possint quoniam alioquin semper querit. hereditas patri v. dno. ex tacito judicio defuncti adversus quam partem considero ter. sume obscurum l. cum etiam. 23. §. ult. vers. Pedius de edil. e-dic. ubi postquam in prin. §. proposita fuit regula quod a venditore servi restituendum est emptori id quod per servum ei adquisitum fuit. v. dolo amissum quo magis ei non adquireret. et si legatum est. hereditas servo vendito relinquat. progrediens inquit id verum esse sibi contemplatione venditoris v. emptoris relictum legatum v. hereditas servo fuisset et subjungit hec obscura verba q. et si venditio mansisset nihil hec res emptori proderat. ex quib. colligit. quod si servus

venditus

venditus actione redibitoria nō redibeat. legatū relictū l. hereditas eidem servo quantumvis contemplatione emptoris minime emptori adquiratur contra nām doctrinā. Siquidem in hac spē. non solum servus emptoris institutus pro omnit. simpliciter verū etiā contemplatione emptoris et nihilominus nō quesit. legatū l. hereditas ipsi q.° multo minus in nr̃o tex. ubi adquirit. legatū l. fideicommissū dño. cum gravatus fuit servus restituere ac per cons. nō est necessarium q. fideicomissū videat. collatū in id tempus quo servus capere possit ~

Qua difficultate opressi meliores interpretes plura cogitarunt pro interp. illius tex. nā Bal. in eo existimat verba illa q. et si venditio remansisset mendosa ee. et legenda q. et si venditori remansisset qua lectura admissa 2.° in Bal. sensus erit q. si servus venditus redibeat. per redibitoria venditori ita ut eius remansisset nihil prosit ea res emptori q. legatum l. hereditas ipsius contemplatione fuerit relicta nā adhuc venditori adquirit. q. quidem confirmat. ex l. Julia. 13. §. si quid servus de actio. empti ibi nec distinguendū cuius respectu ista sint relicta. eodem sensu alit. emendandū ee. tex. illum arbitrat. Bened. Pinel. lib. 1. selecta. cap. 12. n. 34. et 39. ubi negatione addita existimat legenda ee. verba illa q. et si venditio nō remansisset: verū his et aliis omissis de quib. sigillatim nō possumus sermonē facere q. existimo tex. illū minime mendosū ee. et ex rudimentis jurisprudentiæ vera interpretatione intelligi posse si advertamus servū venditū in ea spē. hereditatē aut legatū sibi relictū ex tacito judicio defuncti dño. adquirere juxta nrum tex. atque ita quo ad adquisitionē dominiū ee. spectandū nō v. contemplationē relinquentis juxta tex. in dic. l. Julia. §. si quid servo quo ad mittit inquit Ulpia. q. si emptor servi redibitoria experiat. pro servo vendito et condemnatus fuerit ita ut venditio remansisset.

hereditas f. legatum relictum servo adquiratur emptori sive venditoris sive emptoris contemplatione relinquat. quia ut diximus ad adquisitionem non expectatur cuius contemplatione relictum fuerit servo dominus quia dominium habet domino semper adquiratur igitur si venditio manet legatum sive hereditas servo vendito relicta quaeritur emptori quia dominus manet non vero quia eius contemplatione relicta proponatur. Unde subjungit consultus per contrarium si contemplatione venditoris institutus servus proponatur nihilominus dicendum esse relictum emptori non debere venditori si noluit eum redibere quia dominii ratio non vero contemplatio relinquentis semper consideratur. poteram in hac parte in amicitiam redigere difficilis decisionem tex. in l. Julianus 13. §. item si quid ex operis de actio. empti ibi non tamen si quid ex re venditoris juncta l. aditio 45. §. ult. de adqui. hered. ibi propter me institutus sit et ibi ut intelligatur non opera sua mihi adquirere d. ex re mea, verum tempus instat ut ad alia nostrae tractationis perveniamus videat qui plura cupit Bened. Pinel. lib. 1. select. cap. 12. per totum

Deinde ex supradictis venit explicandus Papin. difficilis tex. in l. duos 10. de condi. et demonst. quo in loco Mater duos filios heredes scripsit ex partibus sub conditione si a patre suo emanciparentur. quibus quoque prelegata dedit pater filios emancipavit qui hereditatem adierunt quaeritur an sibi prelegata adquirat cui quaestioni Papin. respondit patrem sub mouere etiam a legatorum commodo nam emancipando filios obsequutus videtur supremum judicium uxoris quae in decisione illud maximam dubitationem continet quod prelegata pure relicta ss. filiis a quibus per cons. eorum dies cedit in morte testatricis Matris l. §. cum similibus quia dies legati cedat quo tempore liberi erant in potestate parentis atque ita dicendum videbatur patri prelegata adquiri debere siquidem in legatis dies cessionis expectatur sicut in hereditatibus

dies aditionis l. miles 75. § ult. de leg. 2. quequidē doctrina
maxime in haec spē. procedit ubi voluntas Matris certa et
indubitata videtur ut prelegata patri adquirerent heredi-
tas v.o liberis siquidē heredes instituit sub conditione eman-
cipationis legata v.o pure dedit nihilominus tn. Papin. pro-
bat neque ex hereditate neque ex legatis patrē aliquid ha-
bere posse.

Qua in difficili Papin. mente percipienda labo-
rant multi Interpretes Accurs. ibi et post eum Barto. Cas-
tren. Alber. et omnes fere Acursiani Interpretes in eo tex. qui-
bus consentit Donel. lib. 8. com. cap. 31. probant condi-
tionē emancipationis propositā in Institutione repetita vide-
ri in prelegatis ut in l. cū servus 58. de condi. insti. in l.
avia 77. de condi. et demonst. de quib. iurib. pret. supra
relatos videndi ss. Mantica lib. 10. de coniect. tit. 6. n. 4.
Peral. in l. si quis in prin. n. 26. de leg. 1. Cuja. lib. 2. obser.
cap. 36. et lib. 26. cap. 31. Forner. lib. 4. rerū quotid. cap. 29.
Menoq. lib. 4. presump. 179. ac per cons. emancipatione sequta
patre nihil capere potuit ex prelegatis. Verum hec Interp. convin-
cit evidenter v.o nā conditio apposita Institutioni nō videt. repe-
tita in prelegato nisi ex coniecturis appareat veluti cū Institutio-
ne facta sub conditione prelegata relicta ss. illis verbis Honam-
plius quib. repetitio inducit. ut in dic. l. cū servus et in dic. l.
avia 4. qr. legatū conditionale transfert. verbis in aliū ut in
l. legatū 24. de adim. leg. l. legatū 91. de condi. et demonst.
Deinde qr. Papin. expresse inquit prelegata pure relicta fuisse
sic perperam Interpretes contra Papin. conditionalia fuisse
arbitrant.

Quare Cuja. lib. 16. quest. Papin. in dic. l. duo conditi
probant prelegata pure relicta fuisse in eo tex. nihilominus
tn. patrem submovendū a legatorū commodo qa prelegata here-
di ex parte relicta pro parte propria iure hereditario pro parte

V.o coheredis pure legati accipit. l. in 4.m q. ad l. fal. l. infidei commissariatto. ad Trebel. l. cum virum c. de fideicommissis Unde dies prelegati pro parte coheredis cedit a morte testatoris ex reg. dic. l. 5. quando dies leg. cedat: pro parte v.o propria non cedit ante aditam hereditatem dic. l. miles §. ult. de leg. 2. igitur cum prelegata proponantur pure relicta a matre filiis institutis heredibus sub conditione emancipacionis pater non p.t aliquid capere ex hereditate filiis relicta s. ut ab hereditate ita et a prelegatis submouitur pater nam non p.t capere ex prelegato unius filii quin capiat ex hereditate alterius Nullias autem ex hereditate capere p.t cum emancipando filios supremum iudicium vxoris suae custodire voluit ut elegantur Papin. ratiocinatur alias voluntas matris implicatiua et contraria foret

Ex hisque Papin. in n.ro tex. prorumpit sequitur elegans distinctio ex Iulia. Senta. a Papin. comprobata in pn. Nempe patrem cuius filius heres institutus est extero quidem habitatione. l. fal. restituere hereditatem debere quo- niam ex persona filii heredis instituti fideicommissum vires capit ipsi v.o filio non admissa falcidia restituendum est quia ex persona sua filius sibi ipsi obligari non p.t et pater non ut heres d. ut pater rogari videtur. et ideo si filio rogatus sit pater post mortem suam q. ad se peruenit ex legato f. hereditate filio re- lictis restituere his que vivo patre accedat omnimodo patrem fideicommissum retenturum quoniam fideicommissum ex persona patris vires accipit. Ex quib. aparet quanta differentia sit inter fideicommissum relictum a patre filio heredi instituto per quem patri commodum hereditatis fuit quesitum f. extero nam v.o casu fideicommissum ex persona patris vires accipit cum filius sibi ipsi deberi non possit partat reg. tex. l. penult. de reg. arbitriis in l. stichum 95. §. aditio cum simil. de solutio.

Unde in ea spe quarte Pegasiane deductioni locus no est nam l. 3. pater filio instituto qui restituere fuit rogatus ex Trebel. tenetur ex eoque actiones in eu transferant. l. 1. §. si filio vers. item ad Trebel. quarta no ex Trebel. d. ex Pegasiano deducit. §. d. q.a heredes Inst. de fideicom. hered. notant Cuja. lib. 2. observa. cap. 30. Donel. lib. 7. comen. cap. 22. Inde que est ut si pater ipse sit heres institutus (no factus heres per filiu) et rogatus filio suo restituere hereditatem possit sine dubio 4.m Pegas. deducere quonia tunc tanquam heres tenetur. Cui 4.a Pegas. deductio competit l. jubimus 6. vers. idem C. ad Trebel. cu v.o per filiu comodu hereditatis habuit heres no est d. filius quo sensu intelligendi ss. consulti in l. si alienus 62. de leg. 2. in l. 4. de leg. 3. in quib. cu similibus dicit. fideicomissu a Patre relictu filio eius herede instituto tacita habere conditione si pater heres efficiat. referendu est ad comodu hereditatis no v.o ad nomen tituli et honore heredis nam filius eo m.o heres est ut perspicue colligit. ex differentia nu.tra. et ex verbis illis q.a ex persona sua etia juncta reg. dic. l. Stichu §. aditio et p.a ... filius semel heres factus cu jussu patris quesiuit hereditate no pt. desinere esse heres l. ait pretor 7. alias el si sine 8. §. d. q. Papin. in fine de Minoribus. l. cui soluendo 42. l. ei cui 80. cu multis alijs de hered. insti. q.o cum jure Pagas. detractio heredi tantu competat l. mulier 22. §. fin. ad S. C. Trebel. et pater factus heres per filium institutu rogatus ipsi filio restituere cu ipse no sit ex persona sua no possit deducere 4.m sequit. q.d nomine filij heredis deducenda erat filius a.m heres idem fideicomissarius sibi ipsi deberet no pt. &c.

In 2.o v.o casu cu pater filio instituto rogatur extiro restituere hereditate poterit deducere 4.m q.a fideicomissu ex persona filij qui heres vere est vires capit

etenim a persona filij incipit oblig. que propt. emolumen-
tu patri quesitu lege ministerio vtilit. transfert. in patrem
vt post tacken. in princ. n. 1. explicant Alexan. n. 3. Conea.
lib. 2. Varia. cap. simul. et q. adquisitio illa in persona filij
momentanea sit l. placet de adqui. hered. tn. operat. illa
effectu ne alias quarti Peges. deductio excludat. que illi tan-
tu compitit cuius repudiatione testamentu infirmaret.
§. d. quia Inst. de fideicom. hered. Pater v. filio delata here-
ditatem no pt. repudiare l. si is qui heres 13. §. fin. de
adqui. hered. que omnia ita demu locu habent cu per
filiu patri l. per seruu dno. querit. commodu hereditatis
quo casu cu fideicommissu valeat merito dubitat. ex cuius
persona vires capit et quo ad quarte deductionem ipse filius
rogatus videt. extero restitutione alioquin si antequa adeat
seruus l. filius sui juris effitiarit. cu fideicommissu a patre
relictu euanescat ex reg. l. ab eo C. de fideicommissis sequitur
vt nec filius teneat. qui rogatus no fuit d. l. si alienum
62. de leg. 2. ita intelligendaeum dic. l. 4. de leg. 3. nec pater
qui ipsi commodu quesitu no proponit. maximeq. ideo ex per-
sona filij l. serui subsistit. fideicommissu relictu a patre l.
dno. vt deductioni quarte locus sit ne alias propt. nullu aut
minimu lucru repellat. ab aditione hereditatis que vo. no mili-
tat cu emancipato l. manumisso patri l. dns no querit. heredi-
tas vt in dic. l. si alienus et in dic. l. 4. de leg. 3.

Si vo. fideicommissu
a patre filio post morte patris relictu fuerit filiusque viuo patre
decesserit omnino. pater retinebit relictum q. cu post morte
grauati fideicommissu l. legatu dat. cu dies mortis sit
certus incertu tn. est. vtru viuo fideicommissario [illegible] con-
tingat merito ex ea incertitudine fideicommissu

conditionale redit. ac per cons. deficiente conditione Mortuo filio Vivo Patre apud ipsum patrem Manet fideicomissum argo. tex. in l. heres meus § 1. de condi. et demonst. et in l. 2. § 1. de leg. 2. l. huiusmodi vb. quando dies legati cedat 2m lecturam et sententiam Accurs. ibi Nec fisco tale fideicomissum aplicat. quia pater grauatus filio restituere per quem commodum eiusdem hereditatis quesitum fuit non ut heres d. ut pater tenet. ex nostro tex. legis Iuris Caduciariae quib. relicta fisco aplicabant. decedente fideicomissario L. [illegible] post mortem eius aquo relictum proponit. solum in heredibus locum habebant ut latet explicat Cuja. lib. 10. obserua. cap. 38. Pichar. in presenti cap. 14. ex n. 4. ubi plura scripsit circa hanc partem nu. am. Instituti ut diximus non est aliorum Commentaria transcribere d. quae nondum hucusque animaduersa ss. proponere reliqua qui cupit adeat preceptores in scolis ad nostrum tex. apud quos Multa ex traditionib. antecessorum repitita videbit absoluimus hoc tit.

Sequitur utilis, et multis difficultatib. exornat. tractat.

De acq. t. ommitt. hered.

Caput. 1. ubi de necessarijs requisitis ad utilem acquisitionem t. repudiatem hereditatis agitur ad plurimorum iurium interp.

a d. d. Gregorio Porillo.
1636

N. 1. Quedam sunt necess. requisita quasi prelibamenta ad utilem acquisitionem, t. repudiatem hereditatis (de qua in nro tt.) sine quorum certa, et germana cognit. cetera, que in hoc tractatu continentur vix percipi possunt. Primum requiritur delatio hereditatis id est, ut hereditas in ea causa sit, quod acquiri, aut repudiari valeat, Terentius Clemens in L.

Delata. 151. de V. S. Delata hereditas, inquit, in-
telligitur quam quis possit adeundo consequi, idem probant Ex
in. L. 10. qui. 13. in pro. iuncto §. ult. hoc tt. de cuius certa
sent, et conciliat cum obscura lege. 1. §. per servum. de success.
Edicto. videndi sunt Cujacius. Lib. 3. observat. cap. 11. Donellus
et Osualdus. Lib. 7. comment. cap. 14. tra. D. cum seqq. noster
Joannes Chumazero selectarum iuris cap. 3. ss. 1. et 4. Quod
idem procedere in legato, ut delatum utiliter agnoscatur et repu-
dietur probat Consultus in lege legatum. 7. de leg. 1. non
vero acquisitum. L. Titia. 34. §. Lucia. de leg. 2. que
iura ita componenda esse testatur Cujacius d. cap. 11. Idem
probat Ex Difficillis. in. L. 1. §. furiosi. de success. Edicto
ubi curator furiosi non potest repudiare bonorum possessionem, quo-
niam propter amissum intellectum furioso nondum delata est, in qua
quidem inter Consultos antiquos concertatio fuit, ut colligitur
ex. L. si ad pupillum. 11. de auth. tut. ex. L. 1.
de bon. poss. furioso. refert Justinianus Imperator in. L. ultima. §.
sin autem. C. de curat. furiosi. Tandem hoc necessarium
requisitum delationis hereditatis fulcitur ex leg. 1. §. de-
cretalis. de success. Edicto. Igitur maneat firmum dela-
tam hereditatem intelligi, quam quis potest adeundo con-
sequi, id est, acquirere, sic simmilliter libertatem con-
sequi intelligimus pro acquirere in. Leg. sed si hac.
13. §. 1. de in ius vocando. in leg. quod autem. 7. de
Servit. urbanorum.

N. 2.

Ex dubio ergo pendet acquisitio he-
reditatis, delatio sine qua nulla potest acquiri. L. 10. qui
13. L. neque is. 17. §. ult. cum seqq. hoc tt. L. licet.
8. C. de iure deliber. exornant Cujac. Petrus Re-
buphus, Pedes scribentes in. d. L. delata. Donellus. lib.

17. comment. cap. 4. quo suscept. sive acquis. bonus textus in leg. in summa. 65. §. ad agere. de condit. indeb. atque ita, et si hereditas defferatur ignoranti, et invito heredi, non tamen nisi volenti acquiritur. L. nec emere 16. C. de iure deliber.

N. 3.

Ex quo requisito ita a nobis exornato, primo infertur superstitis, sive viventis nullam esse hereditatis delatam, quia non est in ea causa, ut acquiri vel repudiari valeat, quippequi dum testator vita fruitur dominium rerum suarum retineat, non est necessaria persona ficta hereditatis, que ipsius personam refferat, aut representet, ut dominium rerum retineat, primum enim est, ut hereditas sit in rerum natura, postea vero agendum est, de delatione, acquisitione, sive repudiatione, ideoque de viventis heredis contractus, sive dispositio nulla est, tanquam de re, que in rerum natura non reperitur. L. 1. et 2. in ff. de hered. vel act. vend. L. nemini 27. ff. tit. L. ita tamen 27. §. a patre. ad Trebell. L. in quibus. 9. §. ult. de donatio. L. Stacius Filor. §. Cornel. Felici. de iur. fisci: In alijs n. rebus licet spes vendi, et donari valeat. L. si ult. de donat. empt. L. si in aliis. 13. de alt. L. 3. C. de donat. non tamen in heredit. viventis id contingit, ne votum captandae mortis inducatur, et plerumque tristissimi eventus occasio prebeamus. d. leg. ita tamen. §. a patre. L. 2. §. interdum. de vulg. l. 1. §. si impuberi. de collat. bon. L. ult. de suis, et legit. Leg. quidam 30. §. 1. de donatio. L. pactum 15. C. de pactis, exornant multis Cujac. lib. 20. respons. Pap. in d. Leg. quidam. §. ult. Bart. Saliceto, Donell, et reliqui in L. ult. C. de pactis

Ant. Fab. in d. L. 1. de her. vendita, et de erronib. decade. 12. errore 3. ex practicis Covarr. in cap. quamvis pact. 3. p. §. 1, n. 3. de pactis lib. 6. Thesaurus decad. 285. Gutierrez de iuram. confirmat. cap. 59. ex n. 4. Molina Lib. 2. de primogenijs cap. 3. n. 3.

N. 4. Non inficiamur adversus supra dictam doctrinam quedam esse iura observat. digna, quae probare intendunt hereditatem viventis reperiri. Primum Iuliani obscurum responsum in L. quesitum 91. §. si mihi servus de leg. 1. ubi Legatum servus legato relictum ab alio tertio quam a domino cessit vivo eo testatore; qui servum legaverat, et tamen Consultus affirmat legatum ad hereditatem eius pertinere, unde concludit quod si postea decedat testator qui servum legaverat, heredi eius non legatario servi legatum debeatur, sive acquiratur. Igitur viventis hereditas est: Qua difficultate superatus Cujac. Lib. 36. digest. Iuliani in d. §. si mihi servus probat textum illum mendosum esse, et legendum loco illorum verborum, et vivo eo qui mihi servum legaverat mortuo eo, inquitque, importunum esse, et maxime alienum a sensu communi quod ab interpretibus circumfertur pro illius textus explicat., nempe hereditatem accipiendam ibi, pro spe futurae hereditatis sive pro herede futura mortuo testatore, qui servum legaverat, et convincitur communis interpretatio improbata a Cuj. ex verbis illis d. §. si mihi servus. & confestim id legatum hereditati acquiritur.

N. 5. Huiusmodi tamen emendatum, sive mutilatum aio salva iuris sententia deffendi minime posse, itaque in illo loco nihil muto,

Et verba

Et verba illa vivo eo retinenda potius, ne quid temere corrumpamus, potius quam corrigamus. Igitur ut Iuliani sent. aurea, et difficilis ex integro percipiatur, sciendum est legatum relictum servo a domino, qui eum servum legavit, non a morte testatoris, sed ab adita hered. cedere, et ad legatarium cui servus legatus fuit pertinere non vero ad heredem domini, qui legaverat. L. servo legato. 69. in princ. de leg. 1. melior text. in L. cum legato. 17. quando dies leg. ced. de quo text. videndus est Cuyacius lib. 4. observat. cap. 4. Idque ratione subtili fulcitur, nam si hereditati vel heredi, non vero legatario legatum servo relictum acquireretur in debitum, et creditum in personam fictam hereditatis, aut veram heredis concurreret, quod quidem non admittit. L. quaesitum. 91. § 1. de leg. 1. L. leg. cum legato. L. unica § in novissimo C. de caduc. tollend. et arg. text. in L. penult. de recep. arbitris. Et si dominus servum legaverit, et alius tertius eidem servo legatum reliquat, et post mortem testatoris, qui servum legavit iacente ipsius hered. decesserit extraneus, qui servo legaverat, confestim ab eius morte cedit dies eius legati servo relicti, hereditatique iacenti domini, qui servum legaverat acquiritur, in cuius dominio servus legatus erat, quomodo interpretanda et intelligenda sunt verba in L. leg. si post mortem. 68. de leg. 1. ibi. ante enim cedit dies legati, quam aliquis domino heres existat, in L. quod servus. 39. de leg. 2. Quod idem in fructibus legatis rei legatae contingit, ut si ante aditam hereditatem percipiantur, hereditati, et per eam heredi acquirantur, nam ante aditam hereditatem dominium fundi legati in hered. fuit, vulgata lege. a Titio 61. de furtis. L. legatum. 80. de leg. 2. glo. in leg. ult. C. de

fructib. legator. post aditam hereditatem fructus percepti ex fundo legato ad legatarium pertinent, ex leg. Herennius 42. De usuris, melior textus in l. Mulier 12. § fructus. De leg. 1. et ornant cum multis Andreas Fachineus. lib. 12. controu. cap. 68. Petrus Barb. in leg. diuortio 2. § n.º 82. Solut. matrim.

N. 6.

Verum antequam ad ulteriora progrediamur, aduersus supra dictam distinctionem, et doctrinam dictam non sunt obliviscenda quedam iura observatione digna, quae infirmare videntur. 1º consideratur textus in leg. si tibi homo 87. § cum servus. De leg. 1. ubi cum servus legatur, et servus ipsius status et omnium, quae personam eius attingunt in suspenso est, ita si legatarius repulerit a se legatum, numquam fuisse eius videbitur, si non repulerit ex die aditae hereditatis eius intelligitur, quod et statuendum, et de iure eorum, quae per traditionem servo acceperit, aut stipulatus fuerit, et de his quae donata vel legata ei fuerint, ut vel heredi vel legatario servo singula gesisse existimetur, quo contra supra dictam distinctionem sequitur legatum relictum servo legato semper acquiritur legatario semper agnito legato, siue ab ipso domino, siue a tertio legatum servo legato fuerit relictum = Cui difficultati omissa interpretatione tradita ab antecessore meo ad nrum titulum. cap. 3. ex n.º 4. subtiliter, et verior est interpretatio Ant. Fabri. lib. 7. dict. cap. 3. dum probat textum illum procedere in legato relicto ab alio tertio servo legato a domino in quo sic legatario servi in effectu quaeritur legatum eidem relictum, nam licet vere statim servus legatus, et legatum eidem servo relictum acquisitum fuerit heredi domini, agnito postea legato a legatario servi, numquam eius fuisse intelligitur fictione iuris admissa interpretatione prudentum ad legem 12. tabul. ne alioquin

Libera

libera facultas concessa civib. Romanis disponendi de rebq suis post mortem excluderetr, cum post mortem verum legatarum dominium acquireretr heredi a quo invito et ignorante non potuisset revocari. L. si ego. 9. §. 1. de iure dotium. iuncta reg. legis verbis. 120. de V.S. qua rat. heres ad restitutionem servi legati, et eorum, quae servq legata sunt, etiam ab alio tertio agnito legato a legatario, iura sunt expressa in. L. huic scripturae. 13. in fine. ad leg. Aquil. L. cum servq. 39. alias incipit. apud Iulianum 40. vers. et si servq. de leg. 1.

2.° adversq supradictam

N. 7.

dictum considero bonum textum in. L. cum ita. 16. §. 1. quando dies legat. ced. ubi a dno servq legatus fuit, et eidem servo ab alio tertio usufructq fundi legatus proponitr, hereditatemque eius, qui usumfructum legavit prius aditam fuisse in qua sp. inquit Consultq nullam rationem cur diem legati cedere existimemq antequam ea quoque hereditas ex qua servq legatus erat adeatr, quare adita hered. existimandum est usumfructum ad eum cui servq legatus est pertinere (ita enim legendum, prout in vulgatis adiuncti, non prout in Florentinis, ad eum cuius servq legatq est) qua difficult. oppressus vir doctissimq Cuiac. Lib. 36. digest. Iuliani in. d. Leg. cum legato. quando dies leg. perperam affirmat contra mram dictum legatum servo legato relictum, sive ab eodem dno, sive ab alio 3.° non cedere ante aditam hereditatem dni, qui servum legavit: quod falsum esse apparet ex. d. leg. si post mortem. 68. de leg. 1. L. quod servq. 39. de leg. 2. quare ommissa hac sent. dicendum est, textum in. d. L. cum ita. §. 1. specialitr procedere in legato usufructq relicto ab alio tertio

seruo à dño legato; in quo hereditatis dñio dñi requi-
ritur, quoniam hereditati eius iacenti non potuit acquiri. l.
insufficiens. 26. de stip. seruor. ubi rão proponitur, ita erudite
notat idem Cujac. lib. 35. digest. Iul. in d. l. cum ita
§. 1. in verb.

N. 8.

Si verò seruo legatum sit, et eidem seruo ab alio 3º
legatum fuerit, et viuo dño qui seruum legauerat, tertius
qui seruo legauit decesserit, atque ita secundum ea dictam
dictum dies legati seruo relicti cesserit in hac spe. Con-
sultus in d. l. quæsitum. §. si mihi seruus. de leg. 1. ubi
Consultus concludit legatum seruo relictum dño acquiri, qui ser-
uum legauerat, quod quidem ut probet inquit, hereditati
confestim acquiri, non legatº, nam quidquid seruus acquirit dño que-
rit, quod autem dño viuenti quæsitum fuit, et in illius
dominio mortis tempore permansit, ad uniuersitatem bonorum
in ipsam hereditatem, et per eam in heredem transit, non vero
in legatarium, nisi rei legatæ inhæreat. l. si is qui. 11. §.
ult. quemadmod. seruit. amittit. et rei legatæ accessio sit
leg. grege. 21. l. quod in rem. 24. §. si quis. de leg. 1.
quo hereditatis nomen, de quo in d. §. si mihi seruus. pro
hered. futura post mortem testatoris usurpatur in d. dicto
seruu; ut existimat antecessor noster. d. cap. 3. et ante
eum Cujac. sibi contrarius. lib. 29. obseruat. cap. 40.

N. 9.

Ego
autem nunquam potui supradictam Iuliani interpretationem ad textum in
d. §. si mihi seruus probare, atque ita superiori rão, et si tan-
torum virorum mihi fidem non faciat, aliam quoque eius rei causam esse
suspicor, quippe qui, cum Iulianus statuat confestim legatum here-
ditati acquiri intelligimus statim atque dies legati seruo relicti
cessit viuo dño, qui seruum legauerat. Igitur verendum est

clare

dicere verba illa, confestim hereditati acquiritur intelligenda
id est domino superstiti ~~confestim~~ post mortem eius, qui servo legave-
rat, cum enim hereditatis nomen, et heredis usurpetur pro domino
ut ex §. ubi inst. de her. qualit. notant Cujac. in no-
tis, ib. et Lib. 5. observat. cap. 10. Donellus et Duvaldus
hic l. Lib. 6. comment. cap. 2. Ant. Fab. Lib. 4. con-
iecturarum cap. 6. merito dominus heres aliquando nuncupatur
vivus, pro qua quidem expendi potest singularis textus ita in-
terpretandus in l. 1. de heredit. 19. §. non tamen. de castrens.
peculio. ib. si pater ut heres vivo filio venditam servo
castrensi imposuit etc. ubi verba illa, ut heres vivo filio
intelliguntur, ut dominus, nam pater vivo filio; aut mortuo
ab intestato non est heres in peculio castrensi. l. filius
18. ad leg. Falcid. l. 2. de castrens. pecul. exornant
Cujac. Lib. 10. observat. cap. 16. Fornerius Lib. 1. select.
cap. 19. Ant. Fab. ubi proxime, et in rationalibus ad
leg. 3. §. pen. de minor. ubi eodem modo in eo textu exis-
timat intelligenda esse verba illa quasi heredem, id est quasi
dominum, quae sunt in d. §. non tamen heres filii dicitur pater
in castrensi peculio vivo filio, et postea ab int. mortuo
id est, dominus, ita similiter hereditatis nom. in d. l. quaesitum.
§. si mihi servus, dominus intelligitur, cui statim quaeritur
legatum post mortem testatoris, qui servo suo legaverat.

ex N. 10.

qua doctrina, et resolutione lucem accipiunt iura in l. quaesitum.
91. §. 1. de leg. 1°. et in leg. Julianus noster. 86. de
cond. et demonst. in quibus si servo proprio a domino pure
libertas relinquatur eidem ab eodem domino utiliter pure, vel
sub condicione legatur, cum vero libertas sub cond. relinquitur
ita demum legatum pure relictum sustinetur, si talis

cond.o fuerit, que ante aditam hereditatem d.ni impleri possit, ve-
luti si decem Titio dederit, vel capitolium ascenderit. Si v.o
talis sit cond.o, ut non nisi post aditam hereditatem d.ni imple-
ri valeat, veluti si heredi decem dederit, aut alia similis
legatum pure inutiliter servo relinquitur a d.no. Cuius diver-
sitatis ratio obscura ex eo proficiscitur, nam cum legatum servo
proprio, cum libert.e relictum non cedat nisi ab adita hered. d.ni
qui legavit. L. heredis. 7. cum seqq. quando dies leg. ced.
quoniam nec antea dies libertatis relictae cedit ex illis iuncta
L. un. §. in novissimo. C. de caduc. toll. si dies legati
cederet a morte d.ni inutile fuisset, cum non ipsi servo, sed
per eum hereditati iacenti in cuius dominio erat acquireretur
quod quidem alienum erat a ratione, nec enim in eiusdem
pers., et emolumentum legati, et oblig.o iuris concurrere po-
test. L. nam cum. 3. L. cum legato. 17. quand. dies legat.
atque ita, ut legatum in d. dicta sp. consistat requiritur
quod dies legati, et libertatis simul cedant, vel libertas
antecedat.

N. 11. Unde species d. legis quesitum. §. 1. et d. l. leg.
Iulianus eiusque germana ratio, et intrinseco cognoscitur, etenim
si ab herede extraneo a d.no instituto legatum pure relictum
fuerit, et libertas sub cond.e servo, ita demum legatum
tenet, si cond.o libertatis impleri possit, et re ipsa impleta
sit ante aditam hereditatem, idemque constat ex textu obscuro
in. L. cum servo. 62. in pr.o de cond. et demonst. ubi le-
gatum pure a d.no servo relictum proponitur, et eidem libertas
sub cond.e reddendarum rationum, in qua sp. inquit Consultus
legatum inutile esse, quoniam illa cond.o eius nature est, ut ante
aditam hereditatem impleri nequeat. L. servo. 34. §. 1. de
statulib. cuius rei ratio ex supradictis colligitur, nam in supra

dictis

dictis iuribus legatum quod exivit ab adita hered. per servum queritur heredi in cuius pers. non poterat concurrere ius debiti, et crediti, atque ita inutile est legatum. Cum vero cond. libertatis impleta fuit ante aditam hereditatem, iam servus reperitur liber eo tpore quo hereditas acquiritur, atque ita utiliter legatum queritur ei. Unde in d. iuribus eleganter habetur quod si legatum servo pure relinquatur, libertas vero sub cond. ab herede necess. et suo legatum semper inutile sit, qualisqualis fuerit cond. libertati adiecta nam ex suis et necessarijs heredibus nullum est hereditatis iacentis instans ac per consequens nunquam conditio libertatis ante acquisitam hereditatem impleri potest, ac per consequens inutile erit legatum.

N. 13.

Unde ultra dd. quos viderim in hac spe interpretatum summe difficilem in L. in rat. 30. §. cum tex. vers. alia causa. ad leg. Falcid. ubi cum Iurisconsultus docuisset in contributum legis Falcidie non venire ea legata que inutilia sunt, quod simmiliter habetur in L. si de servo. 20. eodem tit. exemplum proponit in legatis heredi a semetipso relictis, que a pro. non consistunt, vulgata lege legatum. 116. §. 1. de leg. 1. et in his, que servo proprio heres dare iussus est, ex §. an servus. de legat. subiungit postea in d. vers. aliam causam esse eorum, que in diem certam servo dantur, nam si libertatis dies cepit cedere ei debebuntur, quippequum cum libertas ante aditam hereditatem non cedat, legatum vero in diem certum relictum, statim cedat a morte testatoris. L. si dies. quand. dies leg. ced. L. un. §. cum igitur 6. de cad. tollend. dicendum videbatur legatum illud inutile esse quoniam ante libertatem per servum hereditati acquiritur

N. 12.

oblig. iuris, et emolument. legati consistere non potest d. l. cum legato 17. quand. dies leg. ced.

N. 13.

Qua in dificult. summe obscura omnissa interp. Accursij et qua sequitur Albericus n.o 7. et emendat. Cujacij. lib. 15. observat. cap. 10. dum probat emendandam esse in eo textu d. bonis collatis, et legendum esse ita, alia causa est eorum, que ~~in incerta~~ die. Quae quidem emendatio confirmari potest ex multis traditis ab eodem lib. 1. observ. cap. 38. Revardo lib. 4. variorum. cap. 2. Petro Fabro lib. 1. semestrium. cap. 2. Vere dicendum est quod quamvis regulariter dies certus non soleat cessionem legati impedire l. si dies. 21. quand. dies leg. ced. cum similibus, tamen cum servo sine libert. in diem certum a domino legatum relinquitur cessio suspenditur. d. §. cum lex. vers. alia causa, ratio est quia extra speciem de qua disputamus dies certus intelligitur solutioni legati adiectus ut legatum valeat, et legatarius possit ad heredes transmittere legatum si ante diem decesserit. d. l. unic. §. cum igitur: nec eo casu frustra adijcitur dies legato, sed ut heres medij temporis fruatur interusurio. l. Publius. 32. §. 1. de cond. et demonst. l. ex his. §. 1. quand. dies legat. que omnia in specie relata d. vers. alia causa. diversa sunt, nam si dies videretur solutioni adiectus, et cessionem non impediret nec legatum consisteret, nec legatarius illud consequi posset, sed inutile foret, cum hereditati acquireretur per servum in cuius dominio reperiebatur post mortem domini antequam dies libertatis cederet, atque ita in herede futuro post acquisitam hereditatem consisteret ius debiti. Igitur interpretamur testatorem voluisse non ante legatum cedere quam dies certus legato adiectus veniat, ac per consequens, et si libertas eidem servo in diem

incertum

incertum et sub cond. relicta proponatur, si cond.o et dies
incertus extitit antequam dies certus legati legatum utile
sit, cum ab herede domini legat.o libero facto debeatur:
maxime quia cum servo heredis legatur ut in §. [illegible]
alia causa, non potest dici quod medio tempore interueniens le-
gatum in diem certum relictum fuisse, nam et si quo pro
solutio fieret idem et heredi, et solutum, et exactum
legatum fuisset, atque ita nihil eius interest ex sua persona
et servi legatarii legato fruatur.

Tandem ex eodem filo

N. 14

interpretandus venit singularis textus in L. si optio. 13. in
pro. de opt. legata. ubi optio servi legata mihi proponitur
et Sthico ab eodem testatore domino aliquid legatum sine libert.
in qua specie inquit Consultus tunc sequens legatum (id est
Sthico relictum) consistit cum tota familia ad unum Sthicum
reducitur, quasi pure legatum foret relictum, quod intelligendum
est ex supradictis quando ante aditam hereditatem ad unum
Sthicum tota servorum familia redacta fuit ut recte conside-
rat Acc. [illegible] recederit, et comprobatur ex eodem textu ibi quod
potest etiam ante aditam hereditatem etiamsi statim decesserit
familia minui, alioquin cum optio servi legatur singuli
servi legati videntur sub condit. si optauerit legatarius. text.
legata leg. 3. quid et aqq. quae quidem conditio ante adita
hereditatem impleri non potest. [illegible] L. Julianus. 10. de leg. 1.
Leg. si duos. 11. L. opt. 16. de opt. leg. de quibus [illegible]
videndus est late Bened. Pinell. Lib. 2. Selectar. cap. 16.
n. 29. Ergo cum legatum servi si eidem a domino aliquid
fuerit relictum cedat ab adita hered. L. un. §. in nouissimo
C. de cad. toll. Prius cedit dies legati servo relicti quam
optionis; nam legatum servo relictum cedit ab adita hereditate

Servus autem non antea ad legatarium optionis pertinet, quam cum optaverit post aditam hereditatem quo casu inutile legatum est servo relictum, nec in herede obligatio iuris, et emolumentum legati convenit contra supra dicta ex L. cum legato §. quando dies leg. ced. ab initio vero ideo legatum servo relictum in d. L. si optio inutile non fuit, quoniam contingere potuit ut ante aditam hereditatem tota familia servorum ad unum Sthicum cui legatum erat reduceretur quo casu quasi pure Sthico fuisset legatum relictum servo substineretur, quoniam tunc non concurrit legati acquisitio et obligatio iuris in eadem persona siquidem eodem tempore at ab adita hereditate et servi legatum, et relictum a domino servo cedit, quo casu ut substineatur legatum prius intelligitur data libertas, quam legatum servo ut supra diximus. Neque obstat regula Cat. quia non pertinet nisi ad ea legata, quae a morte testatoris cedunt. L. 3. de reg. Cat. quae omnia intelligenda in herede extraneo testatur consultus in d. L. si optio. Diversum autem esse in herede suo aut necessario in quo familia minui non potest ante aditam hereditatem, cum in illis heredibus aditio hereditatis non requiratur, sed repente et subito heredes a morte testatoris inveniantur, ac per consequens ratio supra tradita quare ab initio legatum servo relictum in d. leg. si optio substineatur in suis aut necessariis heredibus locum non habeat.

N. 15. Deinde ex 3° dicto requisito necessario ad aditionem et acquisitionem hereditatis videlicet delationis integrandae venit introducere venit textus difficilis in L. 2. §. illud potest quaeri. de hered. et act. vend. ubi Ulpianus inquit quod si impuberi exheredato substitutus fuerit institutus heres

ipsius hereditatem

exque hereditatem testatoris distraxerit magis esse ut impuberis hereditas venditione non contineatur nisi quid specialiter actum fuerit quo casu impuberis hereditatem in venditionem venire affirmat, maxime inquit si iam delata impuberis hereditas est. Igitur et viventis hereditas et que nondum delata reperitur ante delatam que acquiri valeat contra supradicta et in ipso contra legem l. illo tt. siquidem dictio illa maxime significat hereditatem etiam impuberis non delatam in venditionem venire, nam dictio illa implicativa est casus maioris dubitationis, bonus textus in leg. pro herede. 20. §. si quid tamen in fine. ff. tt. ubi notat Iason in pro. et videndum est pro eo textum eleganter Cuiac. lib. 20. quest. Pap. in l. si patronum. 55. ad Trebell. glossa verbo existimari. ad finem. in §. ubi ad leg. Aquil. exornant cum multis Barbosa de clausulis verbo maxime. Cenedo singulari. 37.

existimari

N. 16.

Qua in difficultate Acc. in d. §. illud. glossa verbo maxime probat textum illum dupliciter intelligi posse. 1° dictionem illam maxime supervacuam, supervacue adiectam ac per consequens delendam et tollendam esse, et legendum ita: si iam delata cum simile exemplum proponit in l. ult. §. 1. C. de testamentum manum. ibi: maxime cum sex videlicet creditorum hec interponitur, viridis seqq. Hec tamen interpretatio contemnenda est contra fidem omnium pandectarum scripta in qq. dictio illa maxime in eo textu invenitur. Quare idem Acc. secundo loco inquit textum illum intelligendum iuxta regulam legis in modicis. 24. de contrah. empt. ubi res que per se vendi et distrahi non potest accessionis iure cum alia, que distrahi potest utiliter distrahitur ac per consequens ab instituto herede recte vendi posse

hereditate impuberis nondum delatam accessionis iure cuius hereditatem paternam iam delata. Et hinc intrepide secunda Accursij sententia nonnullis communicat quoniam hereditas impuberis nondum delata, non tam extra commercium est, ut res sacra et locus religiosus de quo in d. leg. in modicis, quam nulla L. 1. de hered. et act. vend. et quia in rerum natura non sit quod venierit: L. 1. pro herede. L. qui superstitis. 93. L. nemine. 27. ff. tit. Venditio autem sine re, que veneat nullius momenti est. L. nec emptio. ff. de contrah. empt. L. cum hereditatem. 7. de hered. et act. vend. Igitur nec tanquam principalis, nec ut accessoria hereditas viuentis, que nulla est, nec delata vendi potest, cum non entis nulle sunt qualitates lung. tex. in. L. 1. de usufr. legat. ita intelligendum cum Donello lib. 4. comment. cap. 5. exornat multis Ant. Fab. in rationalibus ad leg. 1. et d. lege. 2. §. illud. de hered. et act. vend.

N. 17 Vnde magis placet intrepide subtilissimi Antonij Fabri ubi proxime qui existimat ex natura rei et secundum legem d. §. illud. dictionem illam maxime de qua hic non esse accipiendam pro ampliatiua maioris dubitationis, sed potius pro restrictiua siue explicatiua ita maxime si iam ei delata impuberis hereditate venierit, id est, et si iam ei delata impuberis hereditas fuerit, quemadmodum nonnullis probat dictionem illam usurpatam in d. L. vlt. §. 1. C. de testam. man. pro qua parte, et doctrina citra Ant. Fabrum obseruo et expendo quedam iura in quibus dictio illa maxime restrictiue usurpatur contra propriam eius significatum. Primum in L. usucapionem. 9. de usucap.

ibi Vsucapionem recipiunt maxime res corporales, quae
quidem dictio maxime non intelligitur implicatiua ma-
ioris dubitationis, alioquin et incorporales res potuissent
usucapi. contra reg. leg. ult. de seruit. Leg. seruus. 43.
de acq. rer. dom. Leg. sequitur. 4. §. si viam. de
usucap. sed potius intelligitur restrictiue ita usucapionem
recipiunt ut res corporales, quod verissimum est regu-
lariter. Licet quaedam sint res corporales quae usucapionem non
recipiunt de quibus in d. l. usucapionem atque ita intelligitur est
textus in d. l. usucapionem. Licet Cuiacius. 8. existima-
uerit emblema fuisse Triboniani dictionem illam maxime
propterea quod ex const. Iustiniani seruitutes usucapiuntur
quod idem probat procedere in l. 4. §. 1. de usucapionibus
l. 6. et maxime miles ubi in posthumis ad eum textum
idem animaduertit. Ceterum omisso Cuiacio in illo textu
vera similiter procedit obseruatio ut dictio illa maxime
intelligenda sit restrictiue ita, ut et miles, nam pagano
filiusfamilias nihil sibi possidere aut acquirere potest per
usucapionem nec alio modo solum etenim filiusfamilias miles
castrensia, et quasi castrensia bona fide usucapere potest. quo
modo intelligendus est textus in d. l. 4. §. 1. Similiter
ex eisdem venit improbandus Accursius in d. leg. usucapionem
verbo maxime ubi probat dictionem illam superuacue adiectam
fuisse in eo textu et in l. 2. si quis omissa caus.
testam. Sed verior sententia est dictionem illam usurpandam esse
eo sensu ut si lucratiuam causam etc. nam in ea specie
humanior sententia est ut possessor hereditatis conueniatur
cum nihil dederit pro hereditate alias vero si aliquid
dederit heres conueniendus est, de cuius textus intellectu et con-
ciliat. cum l. ult. illo tit. videndi sunt Bened. Pinellus

Lib. 1. select. cap. 4. ex n°. 32. Julij Pacij legum con-
ciliatarum cent. 5. q°. 99. Rursus pro hac observat.
expendo text. in L. 4. §. 1. si quis omissa caus. test.
ib. Et maxime si subveniendam iudicia id fecit iuncto
pro. eiusdem legis ib. Et ideo si liquido constiterit etc.
Sandez eodem modo intelligendus e. text. in. L. liberis
7. de lib. caus. ib. liberis etiam hominibus maxime si
maiores etc. id est. At si maiores, alioquin text. ille
minime conciliari possisset cum regula iuris de qua in
L. 1. qq. de libert. proclam. non licet.

N. 18.

Tertio ex supra
dicto requisito ad acquirendam et ommittendam hereditatem
necessario infertur utiliter in suis heredibus nullam
esse acquisitionem et repudiationem hereditatis, nam cum pre-
cedere prius debeat ut hereditas, et delatio heredi-
tatis inveniantur in suis neque hereditas, nec heredita-
tis delatio reperitur, nam ut eleganter aiebat Simachus
Lib. 1. Epist. Epist°. 15. heredes sui gignuntur non
scribuntur, cum non hereditatis persona ficta a iure civili fue-
rit introducta ut defuncti refferret personam, ac perinde
ab ea quasi ficta dominium rerum hereditariarum post
mortem usque ad aditum retineretur ac a defuncto. L.
Liber homo. 13. §. si servus hereditarius. ad leg. Aquil.
Leg. non minus. 31. §. 1 de her. inst. L. si is qui
pro emptore. 15. in fine principij. L. heres, et he-
reditas. 22. de usucap. L. hereditas. 9. C. de posit. L.
nihil aliud. 24. de V. S. cum simmillibus de qq. late Dua-
ren. ad nrum titulum cap. 1. Cujac. Lib. 5. quest. Papin.
in. L. hereditas. 50. de petit. hered. Donell. Lib. 6.
comment. cap. 2. Ant. Fab. in Papiniana tit°. 2. pro. illat. 3:

Et de enormi

et de errorib. decade. 27. errore. 1: Unde eleganter Pap.
scripsit in d. Leg. hereditas. 50. de petit. hered. hereditate
tem etiam sine ullo corpore iuris intellectum habere; Et he-
reditatem incorpoream esse. Leg. 1. §. 1. de rer. divis. l. inst.
de reb. corporalib. et incorporalib. bonus tex. ita intelligendus
in leg. Pomp. 8. de rei vendicat. ubi hereditas non potest
possideri pro diviso, quoniam pars pro diviso est corporalis
melior tex. in. Leg. cogi. 16. §. unde queritur. ad Trebell.
ubi si quis rogatus fuerit hereditatem restituere deducto
ere alieno, et legatis et oneribus inanis dicitur illa deductio
nec compleri potest, quia ex iure quod est hereditas quan-
titas non potest deduci, sed ex bonis corporalib. unde bona
intelliguntur deducto ere alieno. Leg. subsignatum. 39. §. bona
de. V.S. Ceterum etsi hereditas incorporalis sit intellectus
tamen corporis habet iure civili introductum representatio
est defuncti. Igitur cum in suis heredib. continuatio
dominij reperiatur. Leg. in suis. 11. de lib. et posth.
hereditas sive persona ficta non est necessaria, quod quidem
procedit propter vinculum patrie potestatis ex quo pater
et filij persona una et eadem censetur. Leg. ne cum filio.
De furtis. 16. de furtis. l. ult. C. de impuberum. l. cum servus. §. 1.
C. de agricolis, et censitis. Lib. 11. §. ei vero. inst.
de inutilib. cum similib. et quia eodem vinculo ad de-
bitam successionem parentum sui heredes invitantur. d. leg. in
suis. Leg. nam etsi. 15. de inoff. test. l. scripto. 7. unde
liberi. Leg. cum ratio. 7. de bon. damnat. unde sui dicuntur
quasi sui heredes sibique succedere ipsis videantur. d. Leg.
cum ratio. Igitur nulla hereditas iacens in suis heredib.
consideratur in qua persona ficta ad continuationem et retentionem
dominij necessaria non est. Unde post mortem parentum

liberam potius bonorum administrationem quam hereditatem aut successionem consequuntur. leg. 1. §. 1. pro donato. circa cuius rei exornationem cummullarunt multa Petrus Greg. lib. 42. sintagmat. cap. 35. nº. 22. Forcatulus. dialogo. 36. nº. 2. Conanus. lib. 10. comment. cap. 2. Loriotus de iuris arte. axiomate. 3. cap. 66. Othmanus lib. 9. obserbat. cap. 10. Ant. Fab. in Papin. titº. 2. pro. 2. illat. 3. Maneat igitur illa certissima differencia inter suos extraneos, et necessarios heredes in proposito, quod in suis neque hereditas datur nec delatio, neque acquisitio hereditatis. In extraneis vero et hereditas, et delatio, in necessariis autem unum et idem instans reperitur delatae et acquisitae hereditatis. delatio enim necessaria est in his qui vivo domino nihil hereditatis aut alterius rei dominium habere possunt, qui nec caput aut personam intelliguntur habere. L. 3. §. ultº. cum leg. seqq. de capit. minut. vulgata lege. quod attinet. 32. de reg. iur.

N. 19.

Unde infertur explicatio ad celebre Consulti responsum in. L. si post mortem. 63. §. 1. de leg. 1. ubi si servus testamento domini in quo extraneus heres institutus fuit libertatem acceperit, et aliquis eidem servo fundum post mortem domini legaverit, fundus legatus non ipsimet servo, sed hereditati iacenti domini, et per eam heredi acquiritur, ratio est nam cum dies legati fundi cedat statim post mortem domini, libertas vero servo relicta non nisi post aditam hereditatem. L. heredis. 7. cum segg. quand. dies leg. ced. L. unª. §. in novissimo. C. de cad. tollend. Sequitur ut non ad servum, nondum liberum factum, post mortem domini ante aditam hereditatem sed ad iacentem hereditatem, pertineat. Subiungit postea Consultus quod si suus heres vel necessarius existat in supradicta specie legatum fundi ad servum liberum factum a morte testatoris expectet, nam cum nulla

iacens hereditas

iacens hereditas sit, nullumque instans intercedat inter mortem domini, et existentiam heredis sui aut necessarij, concurrit in unum, ut et dies libertatis et legati fundi cedat à morte testatoris, quo casu probabilius dicitur ad ipsum potius cui relictum est, quam ad heredem pertinere ut ita voluntas testantis in specifica forma impleatur

N. 20. Ceterum adversus hanc doctrinam plura insurgunt iura quae superiorem traditionem depromptam ex bene ordinata iurisprudentia suspectam reddunt, et primo expendo textum valde obscurum in l. 1. §. si pater. ab hostibus. ad S.C. Sillan. ibi quod etiam post mortem patris probat, si antequam eius suus heres existat occisus sit. Ergo post mortem patris datur, et consideratur instans quo suus heres patris non sit = Pro cuius difficultatis explanatione Bart. in l. ult. n.o 5. de cond. instit. plures casus distinguendos probat, ceterum in d. §. si pater existimat textum illum intelligendum inspecto iure praetorio quo iure inter mortem patris, et aditionem sive immixtionem datur medium quoddam cum eo iure potuisset filius se abstinere sicut extraneus repudiare. leg. 1. §. qui sunt in pot. si quis omissa causa test. leg. necessarijs. 57. ff. tit. absentem suus non magis heres erat eo iure quam extraneus, qui repudiavit. leg. 2. §. liberi vers. et si sunt sui. ad Tertullianum. Igitur iure civili propter continuationem dominij non datur instans post mortem patris, et existentiam sui heredis secundum nostram doctrinam iure tamen praetorio pendet ab immixtione vel abstensione utrum suus heres fuerit, atque ita interpretanda sunt verba illa d. §. si pater. ibi si antequam eius suus heres existat. cum Bart. ibi

N. 21. Hec tamen in textu quamvis certissima videatur tamen ex rudimentis iuris facille convincitur, quoniam beneficio pretoris abstensionis in suis heredibus tollitur necessitas non vero suitas, ac per consequens abstentus nihilominus heres suus manet. L. cum quasi. 30. §. ad etri. de fideicom. libert. d. Leg. necessarijs, et merito nam suus heres deterioris erat conditionis iure civili quam extraneus siquidem patris obligationibus invitus adstringebatur, cum non solum suus verumetiam necessarius erat, quod quidem pretori durum visum fuit, ut suitas introducta in favorem sui heredis in eius damnum retorqueretur, contra regulam legis, quod favore. C. de legibus. Ergo necessitas sublata fuit a pretore non vero suitas.

N. 22. Quare alijs silentio omissis extitimo textum illum intelligendum in prima parte de filio eius, qui apud hostes est occisso in qua sic queritur utrum servi patris in caput filij occissi torquendi sunt pro detegenda morte ex S.C. Sillaniano, et inquit ulpianus servos torquendos esse, ratio est, quia sive pater revertatur, et filius in potestate mortuus censeatur, post liminium locum habet senatusconsultum. d. Leg. 1. §. dum appellat et filiusfam. illo titulo. sive apud hostes decesserit pater multo certius, cum per leges Cornelias a tempore captivitatis filij dominum servorum habuissent. Mox subiungit in 2a parte. d. §. si pater ulpianus quod etiam post mortem patris probat, si antequam etiam suus heres existat occissus fuerit, At si occissus fuerit filius vivo patre, ac per consequens antequam suus heres fuisset quo casu post mortem patris ideo torqueri possunt servi paterni in caput filij occissi, nam in Sillaniano dum appellatur liberi, qui in potestate sunt continentur, d. Leg. 1. §. dominum. Ratio autem dubitandi fuit, nam cum de questione servorum agitur

post mortem

post mortem filij et patris servi non erant filij neque ex
persona propria, nec ex persona patris ut in d. §. Nihilominus
tamen quoniam secessus fuit filij vivo patre Senatusconsultum
locum habet ex d. leg. 1. §. Dominus. Et ita existimo
intelligendum textum in d. §. si pater. Ultra omnes quod
videam.

Unde in proposito nostro maxime laudandus est Acc.
in d. leg. 1. §. idem. Scaevola. ad Sillan. verbo institutus,
dum probat, Ulpianum d. variasse speciem de qua in proxi-
mo §. si pater, et intelligendum in filio emancipato insti-
tuto, in quo certum est libertatem relictam servo a domino
non cedere ante aditam hereditatem, alioquin si Ulp. lo-
queretur in suo cederet a morte testatoris. d. leg. si post
mortem. §. 1. de leg. 1.

N. 23.

Secundo adversus supra traditam
doctrinam occurrit obscurum nimis Africani responsum in
leg. eius qui in provincia. 41. §. quod si stipulatus. de
rebus cred. ubi si Stichus post mortem domini a quo liber
et ex parte heres scriptus ignorans mortem domini, et inter
pecunias credidit sub usuris (cum praepositus in id fuis-
set a domino) et sibi dari stipulatus fuerit hereditati acqui-
ritur, quod stipulatus fuit, quia sicut nobis metipsis per eos
qui liberi et alienum servi bona fide serviunt ex re nostra
et ex operis suis acquirunt, vulgata iura in leg. acqui-
ritur. 10. l. qui bona fide. 23. de acq. rerum dom. l. li-
ber homo. 20. de stip. servo. ita simili illi hereditati
ex re hereditaria per hunc servum ex testamento domini liberum
sed tamen, qui per ignorantiam bona fide servit stipulationis
commodum quaeritur. Ergo in necessarijs heredibus non est
idem instans delatae et acquisitae hereditatis alioquin

N. 24.

hereditas iacens non fuisset cum stipulationis commodum quaesitum foret, sed eidem servo libero iam facto, et haeredi a morte domini.

N. 25. Cui difficultati Acc. noster. §. vero acquisisse ex actionis vent. probat verba illa hereditati eum acquisiisse refferenda ad coheredes Stichi pro eorum portionibus ut sensus sit servum in ea sua institutum ex parte et liberum factum hereditati acquirere, quod post mortem domini sibi dari stipulatus est, non pro parte sua, pro qua eum statim a morte domini liber, et heres fuerit sibi potius quam hereditati acquirit, sed pro parte coheredum in quorum aditione necessario fuit ut sibi acquireretur, quod evidenter colligitur ex verbis seqq. Africani §. post aditam vero hereditatem a coheredibus d. ubi post aditam hereditatem a coheredibus non idem dici potest, quoniam iam nulla est hereditas, cui stipulatio acquiratur, sed heredibus, quibus minime quaerita si cognoverint Stichum illis coheredem datum, quoniam tunc non possunt videri bonae fidei possessores esse, qui nec possidendi animum habuerunt.

N. 26. Subiungit Africanus in ultimis verbis. d. leg. eius qui in provincia quod si proponatur coheredes Stichi eius institutionem ignorasse (quod forte ipsi quoque ex necessariis fuerint) potest adhuc idem responderi, quo quidem casu illud eventurum ut si suae conditionis coheredes Stichus habeat invicem bona fide servire videantur, quae verba §. idem responderi non sunt refferenda ad proximam, et immediatam speciem de coheredibus extraneis, qui cognoverunt sibi datum coheredem Stichum sed ad primam de hereditate iacente. Igitur tota difficultas Africani in ea parte d. Stichum servum heredem scriptum ex parte

a domino hereditati

hereditati acquirere pecuniam creditam, quam stipulatus fuit sibi reddi, quoniam, sicut nobismetipsis ex re nostra per eos qui liberi et alieni servi bona fide serviunt acquiritur, ita hereditati quoque ex re hereditaria ex qua parte singulariter observandum est, quod liber homo et alienus servus ut acquirat ei ex cuius re stipulatus est non requiritur quod ab eo bona fide possideatur, sed quod bona fide ei serviat. L. acquiritur 10. cum relatis supra. de acq. rerum domin. nam Sthicus nullo modo ab hereditate possidebatur in d. leg. eius qui in provincia. Leg. 1. §. Sequitur. si is qui testam. lib. esse cum infra cummullandis.

Post aditam vero á coheredibus Sthici hereditatem dum eius testamentum Romae recitatum fuit distinctio in hac specie ab Aphricano proponitur, utrum coheredes extranei sint in quorum aditio desideratur, quo casu illis non queritur, quod sibi Sthicus dari stipulatus fuit ex pecunia hereditaria quam crediderit utique si scierint eum sibi coheredem datum, quoniam tunc nec bonae fidei possessores possunt videri, nec servus illis bona fide servire ubi eleganter, et subtiliter Ant. Fab. in rationalibus ad eundem textum vers. post aditam. animaduertit, verba illa Aphricani. §. utique si scierint dicta accipienda ac si scripta forent utique, quia scierint, et ita, cum utique scierint, caveat, nam coheredes extranei ex partibus scripti non poterant ignorare coheredem Sthicum sibi datum siquidem ante apertas tabulas non poterant hereditatem adire, cum non aliter valeant acquirere, quam si de iure suo certi sint, et ex qua causa illis fuerit delata hereditas. L. is qui putat. 19. cum quatuor. sequentibus leg. si is ad quem. 22. L. heres. 32. L. cum qui. 51.

N. 27.

cum alijs multis. h. tt. ideo lex Julia, et Papia de caducis ad heredes extraneos ex partibus scriptos non etiam ad necessarios heredes pertinebat, ut colligitur eleganter ex. d. lege eius qui in prou. vers. quod si proponantur iuncta lege unica in pr. C. de cad. tollend. melior textus in. L. ex parte. 58. h. tt. Igitur si coheredes sunt necessarij quoniam ab initio a morte testatoris etiamsi ignorauerint institutum quasi inuicem bona fide seruientes acquirunt quod ab unoquoque quesitum fuerit, ut eleganter Africanus concludit in ultimis verbis. d. leg. eius qui in prou.

L. ex parte. 58. h. tt.

N. 28.

Tertio aduersus relatam doctrinam qua diximus in suis heredibus non esse hereditatis delatum, nec medium inter mortem, et acquisitum hereditatis, sed potius continuatum dominij facit celebre Papiniani decretum in. L. ult. de cond. inst. vers. altera vero species, ubi filius in potestate paterna institutus proponitur a patre sub cond. potestatiua, que impleri poterat adhuc eo moriente in ultimo vite spiritu etiam per alium, velut si decem dederit, in qua se inquit Pap. nepotes non fuisse heredes suo filio, et post mortem eius suos heredes fieri auo, nec enim, inquit, filius videtur obstitisse. post cuius mortem patris testamentum destitutum fuit, quemadmodum si exheredato filio nepotes cum filius moreretur heredes fuissent instituti in hec verba. Cuiac. Lib. 13. quest. Papin. in d. leg. ult. inquit labem esse, orationemque Papiniani deminutam, et legenda esse illa verba, ita quemadmodum si exheredato eodem filio nepotes et heredes instituti postea repudiassent, et species legis. L. 8. sciendum. de suis, et legitim. hered. ubi pater filium exheredauit, nepotem preteriuit, (neque enim debuit eum instituere et exheredare cum a patre precessus non erat suus) extraneumque

scripsit heredem

heredes quo deliberante filius decessit, mox extraneus
repudiavit, atque ita exheredatio nullius momenti fuit, inquit
Lex quod neque suus heres, neque avo ab intestato, nec obijcitur
ei filius, quoniam tempore delatae hereditatis filius non
erat in rebus humanis, quod idem habetur in leg. si quis
filio. §. de iniusto rupto. Ergo in suis heredibus
datur delatio hereditatis, et tempus inter mortem, et
acquisitionem.

N. 29.

Qua in difficultate breviter ut ad alia per-
veniamus, dicendum est hereditatis nomen in iure nostro non
semper usurpari pro persona illa ficta a iure civili in-
troducta pro representatione defuncti, retentioneque bonorum
sed aliquando pro ipsis bonis hereditarijs quo sensu
dicitur suos heredes immiscere se hereditati et ab herede
abstinere. L. 3. §. scio. de minoribus. L. si duo. 38. L.
proxime. 44. L. necessarijs. 54. ff. eod. notant Doct. ad rubr.
titulum. cap. 2. nu. 23. antecessor noster. d. cap. 1. nu. 13 ita
similiter dicitur delata hereditas filio, aut nepoti suis
heredibus in d. iuribus, id est patrimonium, aut bona ex contin[illegible]
dominij acquisita. in d. §. secundum. in d. leg. si quis filio
in. L. si quis posthumos. 9. §. si filius. de lib. et posth.
in. L. scripto. 7. unde liberi, cum enim duo in solidum non
possint dominium eiusdem rei habere. L. 5. §. si duobus. com-
modati. merito filius exheredatus excluditur a dominio bonorum
paternorum adita hereditate ab extraneo herede instituto, in-
terim tamen ante aditionem in suspenso est, nam exhereda-
tio aditione hereditatis confirmatur, repudiatione evanescit. L. filium
20. §. id cum exheredatio. de bon. poss. contra tabul. L. 3. §.
filius in fine. de lib. et posth. merito in d. §. secundum
et similibus, relatio inter mortem patris, et [illegible] dominij

in suo herede datr medium tps suspensivum. Ceterum ex eventu colligitur in d. verb. nepotem, non filium fuisse heredem suum a morte avi, nam fictio illa ut destituto testamento ab herede scripto suus heres intelligatur quis a tpore mortis habet locum in ea pro que in rebus humanis reperitr, cum bona deffenientis cum libera administr. ex nata fictionis retrotractione L. huic scripturae. ad leg. Aquil. L. quod si filius. 11. de captivis.

N. 30. Nec obstat textus Exq difficillimus in. L. si exheredatus. 10. ad Sillanianum. quoniam in eius spe questio de servis habetur, non quia filius exheredatus ante repudiationem heredis occisus suus censeatur repudiata postea hered. ab herede, sed quia ipsius essent servi si occisus filius non fuisset, atque ita oia perinde observanda sunt ac si occisus non foret, nam occisio non debet prodesse servis, sed potius nocere, ut ita dnorum securitati magis consulatur. L. 1. §. idem Scevola. ad Sillan.

N. 31. De questione illa utrum in suis heredibus locum habeat usucapio pro herede adversus et contrariatur legis. 2. §. filius. pro herede. cum leg. mi filii. 2. C. eodem. videndi sunt. Richardus in. §. sui autem. I. de her. qualit. ex n. 38. Sarmento. in d. leg. in suis. n. 5. Pinellus in rubr. C. de bonis matern. 2. p. ex n. 37.

N. 32. Preterea ex sup. dicto requisito necess. ad utilem acquisitionem et repudiationem hereditatis infertur intextu ad textum in. l. 1. §. 1. de cond. causa data. in. L. in summa 65. §. sed agere. de cond. indeb. ubi si heres institutus fuerit sub cond. v. g. si Titio centum dederit, conditioniq. paruerit, si postea hereditatem adire noluit et non potuit, repetere valet

quod

quod dedit condit. sine caa, et indebitum, quia non contrahendi animo dedit, sed ut hereditatem acquireret, quippequia, quod conditionis implende caa datur, non ideo tantum datur ut conditio impleatur, verumetiam ut acquisitio sequatur per quam impleri conditionem oportuit, neque enim conditionis implementum sufficit ad acquisitionem, sed tantum ad hoc ut hereditas delata, et legatum ut acquiri possit. Leg. ei qui 13. in fine. de cond. inst. Quod adeo verum existimo ut etsi conditio impleta fuisset animo adeunde hereditatis, nihilominus acquisita non censeatur, immo repudiari possit, et repeti, quod conditionis implende gratia datum fuit (quidquid contrarium existimauerit Bart. in d. Leg. 1. §. 1) quoniam nec fieri potest, ut quis impleat conditionem adeunde hereditatis animo ut hoc ipso ex adimplemento conditionis hereditatem adire videatur, cum hereditas impossibile sit quod adeatur ante quam delata sit ex nostro requisito. Leg. 1. cum duabus seqq. de petit. heredit. Delata autem hereditas relicta sub condit. non potest videri antequam conditio impleta sit. L. ei qui. 13. h. tit. Leg. facta. 63. §. si sub condit. ad Trebellian. conditio vero non censetur impleta eo momento quo impletur, aliud enim est conditionem impleri, aliud impletam esse arg. Leg. in. L. gen. de donat. inter virum. Leg. cum fuerit 15. de cond. et demonst. iunctis traditis pro eorum intellectu explicat. ab Ant. Fabro. Lib. 19. coniecturarum cap. 1. quod quidem certissimum est nisi in ipso implemento conditionis antequam impleta sit, gestio pro herede inueniatur ut in specie Leg. difficilius in. L. Antiquis. 61. h. tit. At quando instituitur heres sub condit. si iurauerit se heredem esse ut excludatur dolus, et fallacia quorundam

qui ex protestat. voluntatem non habent acquirende hereditatis etiam prolatis verbis erectioris. L. qui in aliena .6. §. ult. ff. tit. et ita intelligendum esse tex. in d. Leg. Antistius. observat Ant. Fab. in rationalibus ad d. Leg. 1. §. Licet aliter Cujac. Lib. 5. observat. cap. 1. Duarenus ad titul. de cond. inst. cap. 4. et 5. Donellus. lib. 8. coment. cap. 32.

N. 33.

Unde Consultus Paulus Lib. 3. ad Sabinum. in L. 5. §. Vlo. item servus. de cond. et demonst. eleganter docet filiumfamilias, aut servum sine iussu patris vel domini conditionem implere posse, quia eo facto nemo fraudatur, licet enim filiusfamilias vel servus non valeant hereditatem acquirere sine iussu patris vel domini, ne hereditariis debitis pater et dominus inviti reperiantur obstricti. L. qui in aliena. 6. L. si quis mihi bona. 25. §. iussum. ff. tit. tamen cum hereditas antequam delata sit inutiliter acquiratur, et ante impletam conditionem delata non censeatur ex supra dictis, sequitur ut sine iussu domini vel patris possint filius, et servus conditionem implere, quia ex adimpletione pater nec dominus obligentur exornant Costa. Lib. 2. selectarum cap. 3. Cujac. in L. verba hec. 12. de cond. inst. et Lib. 2. observat. cap. 16. Pichardus in §. ita demum. nº. 25. I. de her. que ab intestato. Donellus Lib. 8. coment. cap. 33. Ant. Fab. de erroribus. decade. 31. errore. 8. ex nº. 5. in fine Petrus Faber. in Leg. Pupillus. 8. de reg. iur. Galganetus de condit. 2. p. cap. 1. q. 98. nº. 2. Greg. Lopez. in L. 15. tit. 4. part. 6.

N. 34.

Verumenimuero Modestinus graviter insurgit in. Leg. sub cond. 25. de cond. inst. §. sub conditione heres servus institutus sine iussu domini conditioni parere non potest. Igitur in conditionis implemento acquiritur hereditas

ante

ante impletam conditionem, et hereditatem delatam, alioquin frustra iussus dominum necessarium esset, quod idem patrio nostro iure confirmatur ex Leg. 15. tit. 4. part. 6. = Quarta difficultatem extollunt et illustrant interpretes Accursiam, Bart. Alberic. Alexand. Cumanus. Castr. et ceteri in d. Leg. 5. et ultra relatos proxime Acazius Respons. in d. l. 5. ex. nº. 141. Omnissis tamen pluribus interpretibus Cujac. d. cap. 16. probat in d. Leg. 25. tollendam esse negationem, et legendum conditionem parere potest quod idem laudat Ant. Fab. de error. decade 31. errore. 8. Communior et receptior doctrina est cum Acco, ut textus in d. Leg. 5. intelligatur in conditione faciendi ut colligitur ex verbis ultimis. §. hoc enim facto nemo fraudatur; textus vero in d. leg. 25. in conditione quae in dando consistit, ratio differentiae est, quoniam licet acquisitio hereditatis ex adimplemento conditionis non sequatur sive in facto sive in dando consistat, tamen conditio patris deterior efficitur in deminutione peculii si filius aut servus conditionem in dando adimpleant contra reg. textus in l. melior. de reg. iur. cum traditis ab scribentibus. §. Ripparino in l. 1. nº. 22. de verborum. quam conciliationem cum Acco in d. Leg. 5. sequuntur Accursiam interpretes et relati supra: et fulcitur quoniam in d. Leg. 5. vers. item servus. continuatur species in pro emendis textus proposita de conditione pupillo adscripta, quae intelligenda est de conditione quae in facto consistit, sicut in leg. si pupillo. 26. de cond. inst. nam conditio, quae in dando consistit non potest impleri a pupillo sine tutoris authoritate dare enim translationem dominii significat. §. sic itaque. cum seq. instit. quibus. al. de actibus, pupillus autem sine tutore non potest nummos alienare. l. quod si forte. 13. §. ult. de solutionibus. quod simmiliter contingit. in l. ult. de precario

l. nam quomagis naturaliter de iunctis traditus a Cuj. Lib. 23. obserbat. cap. 1. sic simmiliter conciliánda sunt iura in lege possessionem 29. de acquirenda poss. cum leg. pupillus 11. de acq. rer. dom. ita ut pupillus sine tutore possit possess. naturalem de facto ammittere, non tamen in alium transferre siue alienare ex(pl)at Richardus in l. 5. nunc videndum. S. qq. alien. licet.

N. 35. Sed ecce adhuc contra omnia supradicta insurgit maxime Martianus ico. l. iam dubitari. 86. in fine. de her. inst. ibi. Sed et in ceteris conditionibus que in ipsorum sunt potestate, si sui pareant ius abstinendi assequi non debent. Ergo in ipso conditionis implemento aditio siue immixtio hereditatis reperitur. Cui difficultati pluribus omissis magis placet intrispo prima Accursij ib. gla. dbo non debent (quamuis ipsi displiceat). dicendum igitur est textum illum procedere in herede suo, et necessario in quo implementum conditionis facit eum heredem, non quidem vi conditionis implete sed legis potestate ut eleganter consultus raciocinatur in d. leg. 5. de cond. et demonst. Etenim cum implementum conditionis faciat ut hereditas et legatum pure relictum censeatur. d. leg. ei qui. 13. leg. si pupillus. 26. de cond. inst. sequitur ut sicut pure institutus suus heres statim reperiatur heres sine aliqua delat. hereditatis ita impleta condit. heres repenter appareat, quod in extraneo herede non procedit, nam impleta condit., etsi pure institutus videatur delata hereditas censetur, non tamen heres reperitur nisi post aditionem ut eleganter obserbant Costa d. lib. 2. selectarum cap. 3. Ant. Fab. de erroribus. decade. 31. errore. 8.

N. 36. Neque obstat aduersus hanc nostram certam intentionem quod in suis heredibus

eidem modo

eisdem modis immixtio fit, atque remoto familiae vinculo in extraneis gestio pro herede, sive aditio hereditatis text. singularis in leg. cum bonis. 86. ff. tt. atque ita suus heres impleta condit. immixtus censetur, alioquin beneficium abstensionis haberet. l. necessariis. 57. ff. tt. leg. ex contractu. de re iudicata, quod quidem negatur in d. leg. iam dubitari. Ergo et extraneus videtur pro herede gerere implendo conditionem. Et dicendum est subtiliter quod filius suus heres etsi impleta condit. heres fiat per legem non tamen immixtus censetur, sicut nec extraneus impleta condit. non videtur hereditatem acquirere ex reg. d. legis cum bonis; abstensio autem non tanquam immixto denegatur in d. leg. iam dubitari in fine sed quia pretoris propositum in beneficio abstensionis fuit ab oneribus non sponte susceptis filios liberare. l. si filius qui patri. 12. de vulg. plane institutus filius sub cond. potestativa implendo conditionem cum heres iure civili reperiatur sponte onera hereditatis suscepit ut testamentum impleat. l. 2. l. si iam facta. 11. §. ult. de cond. et demonst. ut eleganter explicat cum antiquioribus ab eo gestis. Costa. d. n.o 3. ubi eleganter similiter animadvertit n.o 2. Verba ultima relata supra. d. leg. iam dubitari intelligenda esse in filio pubere non et in pupillo instituto sub conditione potestativa rat. de qua d. per eum.

Superioribus maxime proprium et consentaneum est animadvertere conditionem non semper impedire hereditatis delatam ita ut conditionalis portio pendente cond. inutiliter acquiratur, aliquando enim pendente condit. ~~[illegible]~~ acquiratur delata censetur hereditas ut acquiri et repudiari utiliter valeat exempla sunt in leg. si quis ita. 53. et seqq. inst.

N. 37.

in leg. cum heres. 52. §. ult. ff. h. tit. in leg. in ratione 11. §. quesitum. in fine ad leg. Falcid. in quibus iuribus cavetur ut si heres ex parte pure, ex parte vero sub condit. instituatur nullo dato coherede aut substituto, adita port. pura pendente condit. alterius quoque partis conditionalis heres efficiatur unica adit., quia certum est omni eventu individuam representationem unius defuncti ad eundemque unumque heredem pertinere, sive existat, sive defficiat condit., neque enim spectandus est exitus conditionis cum nullus speratur effectus ac presens mortuo herede ante implementum conditionis pars quoque conditionalis ad heredes transmittitur quantumvis deffecta condit. Igitur portio conditionalis non solum pendente condit. verumetiam deffecta heredi delata fuit, cum in ea causa reperiatur ob necessitudinem individue representationis defuncti, ut heres adita port. pure relicta conditionalem quoque consequi non solum potuisset, verum debuisset ex reg. leg. 1. et 2. ff. tit.

N. 38.

Quod si ita institutus in parte conditionalem substitutum habeat, adita port. pura conditionalis non censetur necessario delata, cum alia pers. sit cui defferatur ex volunt. defuncti in deffectum conditionis. Leg. si te solum. 27. in prin. de her. inst.; si vero cond. extiterit non est necess. heredi nova aditio nam ex postfacto per conditionis existentiam apparuit illam portem conditionalem non diversum specialem a prima port. pura constituere, neque ad diversam personam expectasse, sed potius unum eundemque heredem eumdem testatoris imaginem representare. ut. leg. cum heres. §. ult. ff. tit. et conducit bonum text. in. l. si ex pluribus. 9. vers. alia causa. de suis et legitim. hered. ubi si institutus heres coheredi fuerit

substitutus

substitutus nunc ex subst.e vivo defertur hereditas licet si decesserit heredes eius non sequatur, expendo verba illa nunc enim vivo defertur ex subst.e hereditas que intelligenda sunt ommissa, aut non adita herede a coherede cui substitutus coheres proponitur, que delatio licet respectu gradus diversa sit a prima quoniam fuit ex gradu substitutionis, prima vero ex gradu institutionis respectu tamen hereditatis unica est, et ideo nova aditio necessaria non est quoniam apparuit ex eventu illum fuisse institutum heredem in parte pure, et ex parte sub condit.e si coheres heres non fuisset, nam substitutio in hac sp.o reperitur iuncta cum iure accrescendi ut subtiliter Afr. significat in leg. si quis heres. 35. ff. tit.o l. heres erit ex causa quoque substitutionis, quoniam invito quoque ei accrescit portio, talis enim subst.o appendix dicitur precedentis institutionis. d. leg. si quis heres. vss. idem dico. Ergo cum hec necessitas ex representat.e eodem iure oriatur sicut institutus ex parte pure, ex parte vero sub cond.e adita port.e pura statim heres fit ex conditionali ita etiam cum ex defectu substitutionis contingit idem procedit.

Sed ecce iam occurrunt plura non vulgaria que probare intendo supra dicta omnia falsissima videri et primo sequentem considerationem obiicio institutum ff. ex parte pure, ex parte sub condit.e nullo dato coherede aut substituto adita port.e pura non fieri heredem ex conditionali, nam si heres efficeretur adita port.e pura conditionalis transmitteretur in heredes mortuo ante existentiam conditionis herede ad legem. qui ex duabus 53. ff. tit.o quod falsum esse ex eo apparet, nam institutus ex p.e

N. 39

purê ex alia et sub condit. simmillis est ei qui coheredi substitutus est arg. text. in. l. 1. §. id quod ex subst. ad leg. Falcid. ubi disertis verbis id scriptum reperitur. Id cum coheres coheredi substitutus est si adita propria port. decesserit, et postea coheres repudiavit, portio ex substit. non transmittitur in heredes instituti, qui propriam port. quaesiuit expressa sunt iura in leg. toties. 81. ff. tit. in. d. leg. si ex pluribus. vers. alia causa. de suis et legit. hered. Ergo idem locum habet in herede instituto ex parte purê et ex parte sub condit.

N. 40.

Qua in difficult. ommissis plurib. interpraementis congestis ab antiquiorib. in. d. §. id quod ex subst. et ommissa interp. prima Acc. b. dicendum est simmillem esse causam eius qui heres institutus ex parte coheredi substitutus est cum eo, qui ex parte purê, ex parte sub condit. heres scriptus est in spe. de qua agitur in. d. §. id quod ex subst. (ut ammaduertit b. Acc. 2a interp.) scilicet ut omnium legatorum contributio fiat respectu totius hereditatis in Falcidiae deduct., ita ut si totius hereditatis quarta remaneat heredi legata debeantur integra, quamuis respectu portionis coheredis instituti et substituti non remaneat, quae quidem computatio in ea spe. facienda est perinde ac si heres institutus fuisset ab initio ex asse, et ex parte purê ex parte sub condit. nullo dato coherede aut substituto, quam interp. ita existimat Ant. Faber. lib. 4. diectarum cap. 13: Non tamen in eo simmillitudo proposita in. d. §. id quod ex subst. procedit ut sicut mortuo herede instituto ex parte purê, ex parte vero sub condit. adita port. pura conditionalis in heredes trans-

transmittitur

transmittit. d. leg. qui ex duab. de contingat in instituto ex parte puro cohæredis ex alia parte substituto nam si is decesserit post aditam portem propriam ante repudiatam cohæredis sua hæredes non transmittit portem ex subste post mortem eius obvenientem. d. leg. toties. d. leg. si ex pluribus, ratio differentiæ est, nam in prima specie portio condicionalis pendente etiam condite delata fuit hæredi scripto, nam conditio frustrâ expectatur cum nullus speratur effectus. in postrema vero ante repudiatam cohæredis cui cohæres substitutus fuit, portio ex substte non censetur delata; cum eventus conditionis spectandus sit ut cohæredi et substituto defferatur portio ex substte ommittimus plura quæ obscura sunt in mat.a d. §. id quod ex subste petenda, et exornanda ultra Bart. Cumanum Alexand. et Alberic. et ex Cuj.o lib. 4. observat. cap. 39. et lib. 25. cap. 23. Fra. B. Ant. Fab. lib. 4. diect. cap. 13. Fagninus lib. 5. controvers. cap. 39. Duarenus in tit. de leg. tractad. cap. 8. Menoch. lib. 4. presumpt. 108. Franc. Sarm. in lege Celsus. 29. §. ulto. n.o 3. de leg. 2.

Hec certissima intrepido in omnibus suis partibus difficillis nimis et suspecta apparet ex eo nam si in d. l. qui ex duabus agitur de hærede instituto ex parte purê, ex parte sub condite nullo dato cohærede et substituto frustra ad transmissionem portionis condicionalis desideratur quod conditio existat, ut expresse requiritur in d. leg. qui ex duabus, quod si ita est falso diximus delatam esse portem conditionalem etiam ante implementum conditionis, nec expectandam cum nullus speratur effectus. Cæterum intelleximus intrepide nunc admissa

N. 41.

respondendum est, certum esse in d. L. qui ex duabus nullum
fuisse datum coheredem aut substitutum alioquin conditione
impleta post mortem heredis transmissioni locus non fuisset
nec obstant verba illa postea conditio extiterit namque
in illis verbis non requiritur ad transmissionem existentia
conditionis, sed casus magis dubitabilis expressus fuit
etenim defecta conditione nulla dubitatio erat in transmissione
nam cum iure accrescendi portio conditionalis deficientis
defferatur, non solum certa verum necessaria est transmissio
quia portio deficientis portioni non personae accrescit. L.
servus. 67. L. si totam 83. ff. tit. L. hec scriptura. 26
§. 1. de cond. et demonst. ff. L. si ex pluribus cum sim-
millibus. Ceterum quando extitit conditio institutionis iure
defertur portio conditionalis, atque ita difficilior erat conditio
mortuo herede conditione institutionis pendente, nihilominus
tamen ideo in eadem specie admittitur transmissio quoniam in
ea institutus nec coheredem, nec substitutum habebat, ac per
consequens etiam pendente conditione adita portione pura conditionalis
portio delata fuit heredi ex hac dictione explicant haec
in Leg. liber homo. 59. §. si ita scriptum verbis non
titius. de her. inst. Bart. et sequaces in d. L. qui
ex duabus.

N. 42.

Secundo ex supradictis venit explicandus textus
difficillimus, in L. si quis heres. 35. vers. idem dico ff. tit.
ubi si filiusfam. vel servus, iussu domini vel patris adierit he-
reditatem mox emancipatus vel manumissus ex causa substitu-
tionis erunt namque heredes, quoniam huiusmodi substitutiones
appendices sunt precedentis institutionis. Igitur repudiata
herede a coherede cui substitutus fuit non defertur co-
heredi adeunti de novo portio coheredis ex substitutione, alioquin

ipsi

ipsi filio conuenagato, et seruo manumisso tempore repudiationis portio ex subst. acquireretur, non vero patri et domino ac per consequens portio ex subst. delata fuit coheredi substituto ante repudiatam coheredis ut supra dicta. Augetur difficultas, ex leg. item si solg. 80. §. item si servus ff. de acq. her. ubi si servus meus fuerit ex parte, pure heres institutus, ex parte sub condit. dato sit coherede, et iussu meo adierit deinde eo manumisso conditio alterius portionis extiterit verius est non mihi esse acquisitam illam portem, ubi ipsa committatur; ratio est, quoniam paria omnia permanere deberet in id tempus, quo alterius portionis extitet, ut acquiratur ei cui prior portio acquisita est, quod adeo verum est, ut subijciat Paulus in ultimis verbis idem quandoque dicendum esse adhuc in potestate sit servum iterum esse adeundum si conditio extiterit, et quod dicitur semel adeundam in eiusdem pers. locum habere non cum per alium acquirenda est hereditas.

Qua in difficultate omissis pluribus interpretibus, et omissa emendatione Ant. Fabri. lib. 15. coniectur. cap. 20. qui existimat verba illa. d. §. item si servus ff. dato sit coherede tanquam superflua, et imperitis interpretis delenda esse pro concilianda, cognoscenda, et interpretanda praedicta difficultate eruditio distinctio adhibenda est; nempe multum referre utrum servus ex parte heres institutus coheredi substitutus sit, ut in d. Leg. si quis. ver. idem dico an vero ex parte pure, ex parte vero sub condit. dato coherede heres fiat, ut in d. Leg. si solg. §. item servus ff. de acq. nam in prima specie si servus iussu domini ex inste hereditatis partem adierit, et postea ma-

43.

manumissus delatam sibi ex causa substitutionis alteram agnouerit hereditatis partem, perinde ex hac parte heres sit dominus, quam si ex ea heres fuisset scriptus, quam si ipse ex ea fuisset scriptus, nam subst. in eo casu iuris accrescendi adiuuandi gratia facta intelligitur ut leges caducariae excluderentur, quae in substitutionibus locum non habebant, sed tamen in iure accrescendi. l. vn. §. 1. C. de cad. toll. ubi cum multis fragmentis et decisionibus notant Cuiac. et Dighamus, subst. enim nec debet iuri accrescendi adimere propriam naturam in totum, neque ex parte deminuere sed potius augere et adiuuare, quod probatur 2o supra dicta ex d. leg. si quis heres. 35. in pro. ubi heredem institutum ex parte coheredi substitutum, etiamsi ante quam ex causa substitutionis ei defferatur hereditas pro herede gesserit ex causa quandoque substitutionis repudiata port. a coherede cui substitutus fuit heredem esse affirmat Consultus repudiata port. a coherede cui substitutus fuit heredem esse affirmat Consultus ea rat. quoniam inuito quoque ei accrescit portio, qui aliam portem habet, igitur ius accrescendi a subst. non impeditur alioquin portio inuito non accresceret, sed volenti ex subst. neque ante delatam substitutionis heres esset = 2o idem probatur ex leg. qui patri. 59. ff. tit. ubi licet pupillaris substitutionis ius ut pote conditionale non transmittat ad heredes substituti mortui ante pupillum. l. si plures. 10. in pro. de vulg. ubi tamen pupillo ex parte herede instituto coheres pupillaris substitutus est etiamsi ante pupillum mortuus fuerit coheres substitutus substitutionis ius ad heredes transmittit, quoniam ex iure accrescendi potius quam ex subst. defertur pupilli portio ut constat ex d. leg. qui patri. 59. 6. et iure accrescendi acquiri

Eadem

ide probari potest ex tex. in d. leg. sed si plures § filio. vss. idem. de vulg. cum infra exornandis. Etenim in iure accrescendi portio portioni veluti alluvio accrescit non vero personae. L. si titio. 33. §. ususfructus. de usufructu. L. interdum. de usufr. accresc. cum aliis ibi traditis, illustrant post Bart. in leg. re coniuncti. de leg. 3. n. 26. Cujac. in leg. cum §. si ita. C. de cad. toll. Ant. Fab. de erroribus decade 80. errore 5. sequitur ergo ut portio coheredis in d. vss. idem dicto ad patrem et dominum iure accrescendi pertineat, cui prior portio quaesita fuerat.

N. 44

Unde si in specie relata post proprium aditam decesserit heres institutus, ceteras portiones coheredum etiam post eius obitum deficientes ad heredes transmittit, quantumvis coheredibus substitutus proponatur, arg. d. leg. si totam. Et ita explicant in proposito ultra relatos Bart. Cumanus et scribentes antiquiores in d. leg. si totam Baldus in d. leg. si titio. Duarenus lib. 2. de iure accresc. cap. 26. Cujac. lib. 12. observat. cap. 11. quippe qui in dicto casu substitutio appendix est et sequela praecedentis institutionis ut habetur in d. leg. si quis. licet enim alius substitutus qui non sit coheres praeferatur ex substitutione coheredi in iure accrescendi, quia in substituto potestas legis, et expressa voluntas testantis invenitur, in coherede vero legis tantum dispositio: L. 2. §. si duo de bon. poss. secund. tab. L. ult. in pro. de vulg. nisi in singulari et paradoxa specie de qua in L. quidam. 30. de vulg. ubi in coherede, et testantis voluntas et potestas legis concurrit, ac per consequens substituto praefertur, ut

N. 45.

N. 46

Bart. in d. l. re coniuncti. nº. 33. gla. et communiter Accursianum interpretes in d. l. q. patri. Quarenus Lib. 2. de iure acceresc. cap. 6.

Caeterum cum servus ex parte purê, ex parte sub conditione heres institutus proponitur dato coherede, si ipsius domini partes puras agnoverit, et manumissus conditione impleta conditionalem portionem sibi acquirit, atque ita portio conditionalis non sequitur praecedentem puram; ratio diversitatis est, nam in d. vers. idem dico, ex iure accrescendi pars ex substitutione portioni aditae et acquisitae defertur ut supra dicta, in hac vero specie de qua in d. §. item servus, pars conditionalis iure institutionis defertur, et consequenter ad servum manumissum, et capacem tempore existentis conditionis pertinet, cum tempore dandi ipse, qui institutus fuit reperiatur capax, et liber, unde cum haec institutio per se consistat non sequitur dominum, neque eius portionem, ideo antequam Consultus in d. §. item si servus proponit coheredem datum fuisse servo ex qua institutus purê, ex parte sub conditione, nam si solus servus eomodo institutus proponeretur delata fuisset conditionalis portio eodem tempore, quo pura; et semper domino acquireretur, quantumvis manumissus foret servus tempore existentis conditionis ut supra dicta ex leg. si solus. 80. in princ. de hered. instit. ff. tt.

Unde Consultus concludit in ultimis verbis d. §. item si servus existente conditione partem conditionalem iterum adeundam, non solum cum servus manumissus invenitur tempore existentis conditionis, verum etiam adhuc in potestate domini reperiatur.

Neque obstat quod supra diximus delatam legis potestate

fieri

fieri, legem autem semper certam fuisse existentie conditionis, ac per consequens non esse necessariam novam aditam. Nam respondendum est illud procedere quando quis per se heres efficitur, secus vero quando per alium, veluti per servum aut filium in quibus cum iussus parentis vel domini precedere opporteat ad utilem hereditatis acquisitionem. l. qui in aliena. 6. ff. tit. merito si servus manumissus vel filius emancipatus reperiatur tempore existentis conditionis portio conditionalis servus, aut filio queritur, non vero patri aut domino, quia iussus in libero homine aut filius emancipato nihil operatur d. leg. qui in aliena. nec etiam legis aut cogr. futura, et certa locum obtinet in hac specie, quoniam in facto consistit, bonum, et singularis textus in l. in bello. 12. §. 1. ff. nam heredit. non possunt. iuncto §. facti. eiusdem legis de captivis.

Ex his etiam interpretis venit difficilius textus in l. liber homo. 59. §. si ita scriptus. de her. inst. ubi si Titius ex parte tertia pure, ex alia tertia sub condit. dato coherede Mevio in altera tertia, inquit Consultus quod si ante existentem condit. Titius decesserit adita port. pura nihilominus statim ex semisse heredem esse, quia sive cond. adimpleatur non solum sextans, verum etiam bessis debeatur ex iure accrescendi et institut., sive deficiat iure accrescendi sextans, nam cum duo tantum proponantur heredes pro equis partibus hereditariis portio deficiens accrescit, lege interdum. 13. §. sed si alter. de her. instituend. ff. videamus. d. eodem tit.; si vero adita port. pura Titius decesserit pendente condit. si cond. existat sextans non transmittitur ad heredes ut habetis in d. §. si ita, ratio est, nam impleta condit. sextans iure instit.

N. 47.

non vero iure accrescendi defferetur, ac per conseq. non fuit delata illa portio ante existentiam conditionis; si v. condo defficiat, sextans transmittitur ad heredes, alia v. dimidia pars trientis conditionalis Maevio coheredi accrescit, quoniam ex deffectu conditionis, tam initio quam Maevio defferetur iure accrescendi dimidia pars portionis conditionalis.

Preterea

N. 48. ex sup.a dicta distinct.e eleganter intrigantes et in amicitiam redeguntur iura in L. si a primo. 8. Leg. si posthumus. 14. de lib. et posth. cum legib. per in pr. C. §. 1. de inuisto rupto. nam quod dicitur in priori iuribus quod si a primo institutis heredib. filius exheredatus fuerit, a substitutis preteritus nunquam posse substitutos ex subst.e heredes esse quamuis filius decesserit, dum pendet utrum heres institutus futurus sit, quasi ab initio inutiliter substituti fuerint, cum filius exheredatus non sit a substitutis, q. uementib. ab int.o defertur hered.as quod adeo uerum est, ut locum habeat si primus, et secundus heredes instituantur a quibus filius vel posthumus exheredatus fuerit deinde in singulorum locum subst.o facta fuerit, ita si primus heres non erit 3. heres esto, si 2. heres non erit. 4 heres esto a quo gradu substitutionis reperatur posthumus aut filius preteritus repudiante altero ex institutis v.g. 2. ad primum nulla portio pertinet, quoniam cum hec portio defficiens ad 4.m substitutum ex subst.e pertineat, a quo posthumus vel filius preteritus reperitur totum infirmatur testamentum cum pro parte non possit consistere etsi posthumus morte ab hereditate excludatur, d. L. si posthumus 14. vers. nam et cum dubbus, quapropter id procedit, quoniam substituti ex subst.e eo gradu heredes sunt, a quo gradu filius aut posthumus preteritus reperitur; ceterum cum primus et secundus heredes instituti sunt a quibus posthumus, aut

filius

filius exheredatus est, si invicem substituantur, et à gradu substitutionis filius aut posthumus preteritus repeliatur, in hac specie, et si unus ex heredibus repudiauerit alteri defertur portio, non scilicet venientibus ab intestato, atque ita testamentum non infirmatur. d. Leg. pen. §. 1. de inutili rupto. ratio ex supra dictis à nobis eleganter colligitur, nam coheres non habet defficientem coheredis portionem ex substitutione sed potius iure accrescendi adiuvato per substitutionem tanquam heres institutus in gradu à quo posthumus vel filius exheredatus progenitus, explant erudite Duarenus lib. 2. de iure accresc. cap. 16. in fine. Ant. Fab. Lib. 15. dict. cap. 20. Cujacius Lib. 12. observat. cap. 14. ommissa alia interpretibus tradita à Francisco Sarm. in d. Leg. si posthumus nostri. de lib. et posth.

Perveniamus iam ad ultimam manum huius tractatus circa difficillem interpretibus Consulti in L. si ex pluribus. 9. de suis et leg. her. omnia à nobis supradicta prorsus infirmantur, inquit Martianus in pro pluribus heredibus legitimis existentibus, portiones hereditarias à quibusdam repudiatas vel alio quovismodo defficientes ceteris agnascentibus accrescere, adeo ut quamvis prius decesserint quam portio unicuique accrescat hoc tamen ius ad heredes transmittatur. Mox subiungit illa obscura verba alia causa est instituti heredis, et coheredis substituti huic enim vivo defertur ex substitutione hereditas, non etiam si decesserit heredem eius sequitur. ex quo probatur non esse ius accrescendi in coherede coheredi substituto sed ex substitutione heredem esse.

Cum difficultate ommissis pluribus interpretibus ab antiquioribus interpretibus

N. 49.

N. 50.

relatus respondendum est universam decisionem d. leg. si ex pluribus ad ius novum pertinere lege Iulia et Papia introductum; quo quidem iure accrescendi solum dabatur inter coniunctos intra 3 gradum cognationis, in ceteris vero non procedebat, sed deficientis portio fisco aerarij locupletandi causa applicabatur. L. pater. 29. in fine. de leg. 2. L. 5. de vulg. L. un. §. 1. C. de cad. toll. Ulp. in fragment. titulo qui habeant ius antiquum in caducis, observant Cujac. et Lipsanius in d. Leg. unica. Ant. Fab. lib. 6. coniecturarum cap. 19. Balduinus ad leg. Iuliam et Pap. pag. 19. Igitur portio deficientis legitimi heredis ad ceteros intra tertium gradum iure accrescendi, vel ad heredes eorum iure transmissionis expectat, quomodo interpretandus est textus in d. Leg. si ex pluribus in princ.; portio vero coheredis deficientis ad coheredem substitutum pertinet excluso fisco, nam in eo reperitur ius accrescendi munitum substitutione; si vero coheres substitutus decesserit antequam deficiat portio coheredis non transmittitur defecta portio in heredes substituti, nam substitutio non transmittitur in heredes. L. qui liberis. 8. §. hec verba. L. sed si plures 10. de vulg. Leg. si is cui res. 7. rem ratam haberi. L. si emancipata. C. qui admitti. d. L. unica. §. in novissimo. C. de caduc. tollend. Neque enim ei datum videri potest qui tempore dandi in rerum natura non est, d. Leg. liber homo. §. si ita scriptum. Leg. quidam. 14. de iur. codicillorum. Unde cum in heredibus coheredis substituti solum ius accrescendi reperiatur fiscus admittitur, et heredes substituti coheredes excluduntur, quomodo intelligendus est textus in d. leg. si ex pluribus vers. alia causa. ut observat erudite Cujac. lib. 12. observat. cap. 11. Igitur quod dudum diximus substitutionem inter coheredes introductam a testatoribus fuisse

iuris

iuris accrescendi adiuvandi gratia procedit cum subst. correct. habet, secus vero quando evanescunt. Ex qua intrig. ar. alia interpretantur simmiliter aurea iura in leg. qui (?) ... res. 23. in leg. Lucius. 45. §. 1. de vulg. ubi portio deffitientis coheredis ad ceteros coheredes existentes in rebus humanis non vero ad heredes coheredis premortui, quia in superstitibus substitutionis ius, et accrescendi reperitur, an in heredibus vero coheredis premortui solum ius accrescendi erat, nam subst. non transmittitur in heredes, ac per consequens coheredes superstites substituti potiores sunt ex subst. et ad regulam legis 2. §. si duo de bonorum poss. 2ma tab. sic simmilliter intelligendum est tex. in leg. coheredi. 41. in pro. de vulg. cum Bart. Baldo Ymmola, Iasone, et ceteris in leg. si ... 27. eod. tit. Cujacio lib. 6. respons. Papin. in d. leg. coheredi.

Cap. et requissitum 2 de scientia naria in heredibus ad utilem acquissitionem vel repudiationem hereditatis

N. 1.

Quoniam que bono inchoantur initio felici exitu perficiuntur a primordio huius celebris disputationis liceat verba eruditissimi Principis inter deos Consultos Consulti Cujacii proferre tract. 1. ad Aphricanum in l. cum falsum. 46. h. tit. de acq. her. inquit vir doctissimus, Multa sunt, que scire opportet, eum, qui hereditatem adire vollet. l. illud si pars.

Si pars. her. pet. inox enumerat quedaz quasi per indicez a
nobis alio ordine explicanda, et examinanda, pro quoz di-
lucidat et vera rat necessu prelibandu est, quod in acquisit
t repudiat hereditatis precipua, et efficiens causa, quasi aliaz
regina est; voluntas, et animus certus heredis legitimi, aut
testamentarij verbis, aut factis explicitus, ex quo cognos-
catur, utrum acquirere t repudiare, sive ommittere hereditatez
maluerit, ut text in leg. mutuz. 5. leg. pro herede
20. leg. gerit. 88. h. tt. §. itez extraneus. I. de her.
qualit, quos de iure patrio connumit. L. 11. tto. 6. part. 6.
Acquisitio, que verbis fit aditio nuncupatur, que vero factis
gestio pro herede. d. leg. 5. L. servo invito. 65. §. si
pupillo in fine. ad Trebell. qui text in gest pro herede
intelliguntur, et conciliatur cu obscura leg. pupill. 9. h. tt.
§. si fari possit, que intelligenda est de aditi hereditatis
in qua verba necessaria sunt, et plerumq olim solem-
nia quando instituebantur heredes cum formula cretio-
nis de qua Acc. per text. d. in leg. cretionum. 17. C. de
iure deliberandi. Alciat lib. 3. disputat. cap. 7. Dich.
in. d. §. itez extraneus, novissime Amundus Menlig. lib.
2. observat. cap. 11. Hinc etiam in iure nro quasi di-
versa opponuntur aditio hereditatis, et pro herede gestio
in leg. si quis mihi. 25. §. sed quid si mandavit. h. tt.
in leg. etsi quis. 14. §. plerique. de relig. et sumpt. fun.
quos distinctio non ita intelligenda est ut in effectu distinguatur
aditio hereditatis t gestio pro herede, nam ex adit, et gest
pro herede unus et idez effectus acquisitionis sit hereditatis
de qua in nro tt, atque ita acquisitionis nomen generale est
comprehendens sub se diversas species, sit aditionis, cretionis

L. pupill. 9. h. tt. cu leg. servo invito. 65. §. si pupillo in fine. ad Trebell.

gestionis

gestionis, et immixtionis; et potius intelligitur distinctio relata in modo aditio enim verbis simplicibus, cretio verbis
solemnibus, gestio vero factis ex quibus non minus quam verbis
animus expicitur heredis assentis ad se pertinere velle
hereditatem explicant Duarenus ad nostrum tit. cap. 4. Petrus Greg.
lib. 46. sintagmat. cap. 4. nº. 14. Ant. Goveanus. Lib. 1. var.
lect. cap. 25. nº. 2. Emundus Merilius d. cap. 4. per totum, ubi
singulariter explat textum in. L. 2. §. unde bellè. de suis, et
Legit. ut procedat in heredis gestione ex illis verbis finge
enim supervixisse centum dies. in qua gestione illud peculiare est
ut heres, qui semel repudiavit possit iterum hereditatem adire
dummodo intra centum dies cretionis fuerit ex Paulo lib.
sing. regularum. tit. 22. licet aliter intelligant textum in
d. §. unde bellè. Cujac. Lib. 17. Observat. cap. 12. Ant
Fab. Lib. 6. coniectur. cap. 12. Ant. Aug. lib. 1. emendat.
cap. ult.º

L. 2. §. unde bellè. suis et Legit.

N. 2.

Ex quo pro multa à nobis non vulgaria
interpanda et cognoscenda sunt. Primum aditionem hereditatis
in diem et sub condicione fieri nullo modo posse. L. eum qui. 51.
§. ult. h. tit. L. actus. 77. de reg. iur. ratio est omnis sibi
alijs namque voluntas in diem et sub condicione concepta certa
non est qualis desideratur in aditione et repudiatione hereditatis
observat Osualdus ad Donellum. lib. 7. comment. cap. 8. tra. C.
Licet aliter Cujac. Lib. 20. quest. Pap. in d. lege
actus = Secundum hinc etiam intelligitur per procuratorem
hereditatem acquiri non posse. L. 1. de off. procur. Caesaris
arg. sumpto ab speciali, textus expressus in. L. per pro-
curatorem. 99. h. tit. et arg. textus in d. Leg. actus. ibi
hereditatis aditio iuncta lege nemo. 123. de reg. iur. ratio
est, namque aut procurator habuit mandatum adeundi

L. per procuratorem. 99. h.

ab herede, et tunc ex ipso mandato acquiritur hereditas heredi cum animus certus expliciter fuerit verbis in ipso mandato. Igitur hereditas semel adita facto procuratoris non potuit amplius acquiri; aut procurator non habuit mandatum, et ignoranti non potuit acquirere, aut ratam habuit aditum procuratoris Dns, et tunc ex ratihabitione ipsa in qua consensus, et animus heredis explicatur, non vero ex procuratoris facto hereditas acquiritur, ut erudite considerat Donellus Lib. 7. Comment. cap. 9. Cuj. Lib. 9. observat. cap. 19. Othomanus. Lib. 9. observat. cap. 4. ubi observant ea ratione Senatores Romanos heredes scriptos in Provincijs hereditatis adeundae causa impetrare solere liberam legatum ex Marco Tullio. 3.o de legibus. Manutio lib. 1. Epist. Epist.a 1. ad Atticum cum alijs pluribus congestis a Brissonio in notis ad Pandectas in leg. qui libera. 14. de legationibus, qui textus ita interpretandus est si advertamus procedere tantum quando Senatores instituebantur in provincijs formula solemni cretionis (de qua apud Ulpian. in fragm. tit. 22. §. 5. ut contra Duarenum ad eundem tit. cap. 4. et Lib. 2. Disputat. cap. 27. observat erudite Osvaldus ad Donellum d. cap. 9. tra. ratio est, quoniam institutus cum cretione velut in re presente et coram testibus cernebat, et inspiciebat hereditatem ut animadverterunt Petr. Fab. lib. 2. Semestr. cap. 22. Cujac. Lib. 7. observat. cap. 18. et ita intelligenda est decisio d. legis. per procuratorem, licet aliter perperam Renardus de auth. prudent. cap. 5.

l. qui libera. 14. de legatis

l. per procuratorem. 99 ff. tt.

N. 3.

Ex hinc etiam colligitur in necessarijs heredibus nullam esse aditum, aut gestum pro herede, namque aditio et gestio pendeant ex

ex animo

ex animo heredis volentis acquirere et ommittere heredit.
cum hic animus in herede necess. non reperiatur, siquidem
invitus, et multo magis ignorans reperitur heres appareat
L. 1. §. qui sunt. si quis omm. caa. test. unde ex-
tranei heredes fiunt adit. L. filius fam. 18. ad leg. Fal.
necessarij existunt ignorantes à tempore mortis. leg.
furiosi. 67. h. tit. iuncta lege si à furioso. 24. de
d. et A. unde simmilliter herede necess. scripto sta-
tim à morte confirmantur testamenta relicta nulla
adit. expectata. L. secundum. 32. de man. test. leg. si
filius. 12. de vulg. leg. filius. 41. h. tit. leg.
si post mortem. 68. de leg. 1. de quo erudite Cujac.
in. L. 2. de excusat. tut. ubi recte multa cumu-
lat observanda, inter alia regulam legis nec emere. 16. C. de
iur. delib. intelligendam de heredibus in quibus aditio ad acqui-
situm hereditatis necessaria est, non vero in heredibus suis, et
necessarijs, et in necessarijs tantum, qui sine aditione heredes
sunt. bonum tex. ita interpretandum in. L. qui in aliena. 6. §.
interdum. h. tit. et conciliandum cum L. si quis filio. 6. de
iniusto rupto. cum Aldguemo in. L. Gallus. §. in omnibus
n°. 16. delib. et Cath. Ant. Fabro. lib. 9. dicturarum.
cap. 20. Secundo convincit quorundam sententiam, qui exi-
timabant verba illa legis in suis. de suis et leg. her.
neminem in suis heredibus non esse necessariam aditionem integra
quasi adire potuerint, non vero compellantur, verius enim est
in necessarijs, et suis supervacaneam, et inutilem esse
aditionem tex. singularis in. L. quemadmodum. 7. de inoffi.
test. et aditio hereditatis supervacanea sit.

† alias. L. 62. §. furi

L. qui in aliena. §. interdum h. tit. cum si quis filio. 6. de iniu. rupto.

L. in suis. de suis legit. hered.

Deinde. N. 2.

ex eodem fere colligitur integro tex. in. d. L. qui in

qui in aliena. 6. Celsus. ff. tit.

aliena. 6. §. Celsus alias incipit. l. eum qui. 7. ff. tit.
ubi, qui metu verberum coactus (sic enim legendum est. non
verborum) vel alio iusto timore coactus fallens adierit hereditatem
si liber est non efficitur heres, si servus dominum heredem non
facit, quod quidem non contingit ex capite metus, quocumque
enim metu etiam mortis aditio hereditatis ab initio utilis
et valida est. l. si metus. 84. ff. tit. l. si mulier
21. §. si metu. quod metus causa. ubi ratio proponitur
quoniam etsi coactus fuit voluit tamen hereditatem habere
voluntas enim coacta voluntas est, nam voluit potius
hereditatem habere, quam mortem pati. bonus tex. in. l. si
patre cogente. 22. de ritu nupt. et. manifeste hoc vi-
detur. Igitur cum in aditione meticulosa voluntas he-
redis reperiatur heres quidem fit ipso iure aditus ve-
rum competit praetor restitutionis et abstentionis benefi-
cium ad exemplum necessarii heredis adversus eam
aditus datur heredi. d. l. si metus. d. §. si metu
cum similibus. Igitur in. d. §. Celsus. ex vi simu-
lationis, et protestationis, qua heres coram testibus prote-
status fuit se nolle heredem esse ipso iure heres non fit
nec dominum heredem facit ut colligitur ex illo verbo
fallens exstant Duarenus ad rerum titulum. vel alia
expositio, et post Acc. in. d. §. Celsus verbo fallens
cum multis pater Thomas Sanchez. lib. 4. de
matr. disp. 8. n. 10.

N. 5.

Verumetsi haec interpretatio communiter
in his scholis ab omnibus praeceptoribus fuerit admissa nun-
quam tamen potuit animum implere ea iurisprudentiae certa
et iuridica ratio non solum in disputando verumetiam in iudicando,
et consulendo amplectenda, nam altus pendens ex duorum

volunt

voluntate non impeditur nec infirmatur ex protest. oculta contra precedente, difficilis tex. in. l. cum in plures. 60. §. locator horrei. locati. melior tex. in. l. ult. §. item si predixerit. ubi gl. nautae. caupones, et stabularij. capite humana. cum gl. de elect. cap. ultim. de appellat. exornant Bart. Castrens. et scribentes in. leg. non solum. §. morte. de oper. non. nunciat. Ant. Fab. in racional. ad tex. in. d. §. locator horrei. Navarr. in cap. nullam. 13. q. 2. n. 14. pater Thomas Sanchez. lib. 2. de matr. disput. 45. n. 17. at aditio hereditatis pendet non solum ex volunt. heredis verumetiam ex interesse et commodo creditorum et legatariorum cum quasi contrahitur ab herede. l. more. 8. ff. tt. iuncta lege omnem. 20. de aditiis. bonum tex. in. l. 2. §. ult. cum leg. sequenti. qq. ex caus. in possess. unde fit quod ex consensu heredis et libera volunt. pendet ab initio aditio et repudiatio hereditatis non minus, quam contractus. l. 2. §. conventionum. de pactis. l. sicut. 5. C. de O. et A. ergo ex protest. heredis antea facta in. d. §. Celsus. non excluditur effectus aditionis in permitiem et damnum legatariorum, et creditorum.

L. cum in plures. 60. §. locator horrei. locati. l. ult. §. item si predixerit. cum gl. nautae pones

N. 6.

Quare dicendum est aditum hereditatis ipso iure nullum esse non ex defectu animi et voluntatis heredis adeuntis in d. §. Celsus. quoniam cum protest. facta ab herede fuit etiam iusta causa metus, etsi enim ex protest. precedente oculte facta aditio hereditatis non enervaretur in permitiem legatariorum, et creditorum, qq. interest aditum firmam esse illud procedit quando citra iustam causam metus protestatio facta fuit, contrarium vero procedit, quando cum

protest.^e^ met. concurrit, tunc enim in protest.^e^ dol. protestantis non reperitur, imo potius protest.^e^ facta fuit ut dolus et met. excluderetur sic similliter quamuis ille, qui matrimonium contraxit antea protestatus fuerit se nolle contrahere per quecumque verba proferenda coram Parrocho et testibus nihilominus si postea contraxerit matrimonium validum et firmum erit, cum pendeat ex duorum contrahentium volunt.^e^, nec in premisis uxoris protest.^e^ antea facta animum excludit, ut erudite ex d.^o^ dictis obserbat. Thomas Sanchez ubi proxime. d. n.º. 17; si verò ille, qui protestatus fuit matrimonium postea contraxerit metu, matrimonium nullius erit momenti ex d.^a^ dicta doctrina, et probatur arg. tex. in cap. consilio. 31. q.^o^ 2. cap. 1. de his que vi. melior tex in. L. 1. C. de his, qui per metum iudicis non appell. et cum multis utriusque schole exornat pater Thomas Sanchez ubi s.^a^ n.º. 22. Igitur in d. 5. celsus aditio hereditatis nullius momenti est pp. protestatus, et metum, ut colligitur ab omnibus ex illo verbo fallens.

N. 7. Maneat igitur ex his firmum principium hereditatis aditus non nisi quadam animi certa destinat.^e^ heredis fieri posse. L. pro herede 20. L. gerit. 88. ff. eod. quoniam, que animi destinat. agenda sunt, non nisi vera, et certa scientia perfici possunt. L. in totum. 76. de reg. iur; ceterum cum nihil tam contrarium sit voluntati, et consensui quam error, qui imperitiam detegit, aut ignor.^a^ qua excluditur certus, et deliberatus animus heredis suscipiende hereditatis. arg. tex. in. L. 2. de iudicijs. in. L. si per errorem 15. de iurisdict.^e^ L. in omnibus. 57. de. O. et A.

L. de hoc

L. si hominem. 20. de aqua pluv. arcend. L. nihil. 116. §.
ult. de reg. iur. L. non videtur. 9. C. de iur. et fact. ignor.
cummulant Iura Dominus Vidarius Zasius in leg. cum fun-
dus. 32. §. 1. de reb. credit. Cuiac. in. L. 9. de contrah.
emptione Donell. lib. 4. comment. cap. 16. et lib. 12. cap.
7. qui iuribus, et authoritatibus inter alia non obstat [illegible]
Tex. in. L. 1. §. si legatarius. ad leg. Falcid. ibi. quia
volunt. heredis errantis natus est possessor, nam ut recte ani-
madvertit Acc. ibi. dbo errantis, nihil prohibet aliquem
in uno errare, et in alio consentire, ut in seq. d. §.
si legatarius, in qua legat. volunt. heredis natus fuit
possessor rei legatae ultra dodrantem, heres tamen existimavit
plus esse in patrim. defuncti, atque ita cum error interve-
nerit heredis in facto, et quantum patrimonii potest
repetere a legat. quod ultra dodrantem dedit pro dedu-
cenda quarta Falcidia, ut in. d. §. si legat. in quo
verbum ultimum legendum est, auferatur ut in vulgat.
codicibus; non vero offeratur ut in Florentinis. Igitur
heres ad utilem aditum hereditatis vel repudiatum multa
scire debet a nobis sigillatim sequentibus speciebus
explanda, et exornanda.

L. 1. §. si legat. ad Falcid.

N. 8.

Prima species ubi scientia
requiritur heredis consistit in delat., non enim suffi-
cit quod hereditas sit ei delata, sed quod heres
sciat, et cognoscat delatam esse, ad quam speciem
primum pertinet Ulpiani interpretamentum in. L. is qui
13. §. 1. hoc. tit. ubi si quis dubitat, vivat
testator, necne repudiando nihil agit, quod idem in
aditu contingere constat ex eodem Ulp. in. Leg.
si quis. 21. §. sed ita demum. L. heres institutus

32. ff. tt. ubi heres institutus si putet testatorem vivere quamvis iam defunctus sit hereditatem adire non potest quoniam ignorat utrum delata sit hereditas, quae vivente nulla est. l. 1. de her. vel act. vend. cum multis relatis a nobis supra. cap. 1.

N. 9.

l. ult. in pr. de leg. 3.

Ceterum in hac pro contrario dictam speciem ultra dei subtilitatem expendo textum valde obscurum in. l. ult. in pro. de leg. 3. ubi Scaevola. lib. singulari. quaest. publice tractatarum. inquit quod si pater exheredato filio substituit heredem extraneum, deinde ille extraneus hunc filium heredem instituit, et heres factus intra pubertatem decedat, a substituto ei filio, legata solvi non debere, expendo quod filius institutus ab extraneo substituto illi heres factus fuit adita hereditatis etiam vivo extraneo testatore, qui eum instituit, quem existimavit mortuum fuisse nam cum filius extraneo heres factus proponitur, adhuc extraneus idemque substitutus filio exheredato in rebus humanis erat, alioquin frustra quaeritur in. d. leg. ult. utrum a substituto ei filio legata relicta a patre praestanda sint ergo heres institutus, qui hereditatem adiuit dubitans an mortuus vel vivus fuisset testator heres efficitur etiamsi mortuus non fuisset.

N. 10.

Qua difficultate superatus Cuiac. Lib. 2. observ. cap. 32. existimat textum illum nullo modo intelligi posse prout iacet, atque ita emendandum esse statuit, et loco dictionis substituit, reponendum instituit, speciemque ita proponendam observat; pater filium impuberem in potestate constitutum exheredavit, extraneum heredem instituit, et alium quendam filio pupillariter substituit, deinde ille extraneus institutus a patre filium exheredatum scripsit heredem, qui heres factus

decessit

decessit intra pubertatem, atque ita substitutus ex pupillari bona patris iam acquisita filio ex iure extranei, et eundem filius habuit; queritur utrum legata relicta ab instituto extraneo debeantur a substituto et filio respondit Scaevola minime legata prestanda esse; nam substitutus habet bona patris casu, id est, per successionem inter fratrem in filio, non vero ex aliquo iudicio patris, ac per consequens, sicut pater non potuisset ab exheredato filio legata relinquere ita equum est, ut non plus iuris [illegible] habeat circa substitutum, quam in eum qui substituit. l. qui fundum. 66. §. qui filios. ad leg. Falcid. alioquin inquit Cujac. si legendum foret substituit, quo modo herede facto filio per mortem extranei substituti eundem instituti dubitari potuisset, utrum legata relicta a substituto prestanda forent.

Ceterum hec interpretatio convincitur aliis omissis fundamentis, quia contra fidem omnium pandectarum scripta est, in quibus verbum illud substituit reperitur. deinde nam si Cujacio displicet interpretatio Accursii tanquam commentitia ex eo quod proponit duos substitutos in d. leg. ult.ª quare etiam non videtur illi commentitia interpretatio ab eo tradita ubi proponit unum substitutum, et alium extraneum institutum; quare omissa simmilliter alia emendat Ant. Fabri de erroribus. decade. 70. errore. 8. qui existimat dictum illum substituit omnino extirpandum, et tollendum, ita ut elegantiori stylo verbum instituit, propositum in d. leg. ult.ª inserviat utrique orationi. vere dicendum est speciem d. legis ult.ª intelligendam de legatis relictis per patrem a substituto secundis tabulis non tanquam ab instituto, sed potius ut a substituto filio exheredati, in qua specie dubitat

N. 11.

Utrum mortuo substituto ante filium, quem instituit heredem debeant praestari legata relicta à substituto, movebat dubitandi ratio, nam licet filius à patre fuisset exheredatus bona tamen paterna habebat ex inde facta ab extraneo substituto, arg. text. in. leg. cum filio. 11. de leg. 1. in leg. si alienam. 62. de leg. 2. inhibentibus tamen Scaevola contrarium probat, quoniam filius in d. leg. ult. bona paterna; non directo, sed per successionem, casu, non vero aliquo iudicio patris habuit. d. leg. qui fundum. §. qui filios. secus si procederet, si aliquo iudicio patris etiam tacito bona haberet, ut in. d. leg. cum filio. et d. leg. si alienam. Deinde et confirmatur sententia Scaevolae, nam mortuo substituto ante filium substitutio evanescit, atque ita legata relicta à substituto secundis tabulis praestanda non sunt, quam interpretationem ante omnes eleganter observat Osvaldus ad Donellum. Lib. 8. comment. cap. 10. lra. B.

N. 12.

Unde eleganter Acc. in leg. qui superstitis. 93. h. tit. gl. 1. inquit Hermogenianum. ti. in illis verbis qui superstitis bona requirunt post mortem patris potest iterum adire vel bonorum possessionem petere. intelligendum sive cognoscat sciatque superstitem adhuc esse testatorem, sive dubitet ex. d. leg. is qui. 13. §. 1. cum aliis relatis à nobis h. tit. qua etiam ratione Caesares Diocletianus, et Maximianus in. l. nec nos. 4. C. de postlim. revers. probant hereditatem matris quam incognitum erat ab hostibus interfectam, an captam fuisse à filio acquiri non potuisse, quoniam eorum bona, qui in hostium potestate redigantur, eo demum tempore successionis iure acquiri possunt, cum captos apud hostes mortuos esse cognoscitur cum ergo ante mortem apud hostes captivi hereditas

l. nec nos. 4. C. de postlim. revers.

Lege

Lege Corn.ª non defferatur aut lege .12. tabull. ante mortem eius, qui ante captiuitatem interfectus fuit, merito dum dubitat filius an mater capta vel interfecta fuerit non poterit hereditatem adire, et aditio facta nullius erit momenti.

Verum in hac parte duplex nobis auferendus est scrupulus, nempe nihil interesse filius dubitauerit an mater capta vel interfecta fuerit atque utroque casu morte hereditas delata censeatur, pro qua parte expendo summe obscurum Consulti responsum observandum ultra dos in proposito in . Leg. si quis sic stipuletur. 56. ff. sol. matr. ubi si quis ita stipuletur a marito, si quo casu Titia nupta esse desierit decem dabis, inquit Paulus. hac generali commemoratione, et ab hostibus capta Titia commissam stipulationem, statimque dubitat in vsu plane. quantum veniat in stipulationem. Utrum quasi mortua sit Titia, an quasi diuortium fecerit humaniusque esse statuit, ut prestetur quod post mortem conuenit, igitur cum Titia captiuitate illa mortua censeatur poterit sine dubio heres hereditatem adire, quantumuis dubitet, an interfecta vel capta fuerit mater, contra quam habetur in . d. leg. 4. C. de postl. reuersis.

Secundus scrupulus non minus difficilis nascitur ex eo quod scriptum est in . L. apud hostes. 8. C. de suis. et legit. hered. 6. quo casu mortis Titia non postulatur ex quibus verbis probant quares ibi filium captiui heredem fieri posse etiam dubitet an captiuus pater mortuus fuerit, necne.

N. 13.

L. si quis stipuletur. solut. matr. ac. d. l. 4. C. de captiuis, et postl.

L. apud hostes. 8. C. suis et legit.

Quibus difficultatibus non obstantibus verissimum est filium heredem matris utiliter adire non posse dum dubitat, utrum mater capta vel interfecta

N. 14.

fuerit ab hostibus, neque obstant in contrarium tradita non primum ex d. Leg. si quis. cuius certa interpretatio, et germana cognitio pendet ex ea quaestione inter Consultos et interpretes vexata, Utrum scilicet matrimonium dissolvatur captivitate sola quoad repetitionem dotis, an vero morte sequuta, in qua Accursius noster in d. leg. si quis verbo. vel ancilla probat repetitionem dotis locum non habere ante mortem naturalem captivi uxoris, quam probat Castr. in rubr. soluto matr. n.º 3. et fulcitur ex lege si ab hostibus 11. illo tit. ubi proponit Consultus filiam nuptam captam fuisse ab hostibus ibique mortuam, et in ea sequens constituit dotem a patre profectam ad eum redire perinde ac si nupta decederet, quod etiam procedere in filia emancipata statuit cum dos profectitia data filiae emancipatae ad patrem revertatur quando morte matrimonium solutum fuit; secus vero si divortio vel alio modo. L. si filia. 5. de divortiis. L. filiae meae. 60. sol. matr. Secundo haec sententia probatur ex leg. sequenti. 5. C. sol. matr. ubi frater non potest repetere a marito dotem sororis propter captivitatem eius, nisi mors sequuta fuerit, quam doctrinam sequitur Alciatus in rubr. sol. matr. n.º 16. ubi Petrus Barbosa 2. p. ex n.º 66. Crotus in leg. 2. in pro. n.º 29. eodem tit. Conanus. Lib. 8. comment. cap. 10. n.º 2.

quaestio explanatur, et matrimonium dissolvatur captivitate sola quoad repetitionem dotis, an morte sequuta

N. 15.

Contrariam tamen illustrant alij non minoris authoritatis, et inditijs nempe repetitionem dotis locum habere uxore capta ab hostibus etiam ante mortem naturalem, quae confirmatur, nam matrimonium sola captivitate dissolvitur. d. Leg. si quis. ac per consequens repetitio dotis statim competit ex regula legis. 2. in pro. et inscriptione tituli. soluto matr.

quemadmodum

quemadmodum dos petatur, exornant Guilhelmus Pontanus n°. 44. Alexand. 17. Ioannes iunior. 2. p. n°. 114. in rub.ª sol. matr.° Campegius. de dote. 3. p.te q. 4.

N. 16.

Quibus in Consultorum Imperatorumque decisionibus, et interpretum commentarijs contrarijs conciliandis placet multum distinctio tradita à Barb.º ... n°. 69. nempe multum interesse utrum pactum interpositum fuerit reddendae dotis per verba indefinita, ita ut soluto matr.° dos reddatur, nam tunc non committitur pactum tempore suae captivitatis uxoris nisi mors secuta fuerit, quod idem procedit, quando nullum pactum interpositum fuit, ut contingit in patre in repetenda dote profectitia, quomodo intelligenda sunt iura tradita pro prima sent.ª, ratio est nam dicta illa soluto matr.° dotem reddi tacitè subintelliguntur etiam non exprimantur. l. cum quaerebatur. 228. de V. S. unde cum exprimatur eo modo, quo tacite inhaerant nihil operabitur expressio, sed quando non esset pactum dos restituenda erat quando nulla spes reperiebatur redintegrandi matrimonium, morte videlicet uxoris. ff. l. 2. sol. matr.° ergô idem dicendum est cum expressum fuit dotem reddi soluto matr.°. Nec obstat quod captivitate matrimonium dissoluatur, nam minimè dissoluitur omnino, sed necessitate causativa, quoniam redintegrandum est reversa uxore ab hostibus, vel marito, aliàs recusans incidit in eas poenas, quas incurrit ille, cum culpa dissoluitur matrimonium. l. uxores. 6. de divortijs. l. non ut à patre 8. in fi. de captivis, quare ... hanc spem redintegrandi matrimonium interim dos ante mortem captivi uxoris repeti non potest arg. legis. pen. ff. uxor. soluto matr.°.

Sed maritus tenebitur necessario subministrare uxori captivae et eius redemptioni intendere, ut eruditè considerat Conanus d. cap. 10. nº. 1.

N. 17.

Quod si istiusmodi pactum reddendae dotis verbis universalibus fuerit conceptum, veluti si quo casu mulier nupta esse desierit, ut in d. leg. si quis. quae verba intelliguntur, id est si aliquo casu. secundum doctrinam glossae in L. 3. §. si pupillus. verbo cum quo. de tutelis, et quando interpositum est pactum ita ut dos restituatur quocumque modo solutum fuerit matrimonium, ut in: L. 2. de pact. dotal. L. si extraneus. C. de cond. ob causam. tunc enim ut verba illa generalia operentur amplius quam indefinita, ne sint superflua istiusmodi committitur captivitate uxoris ante mortem, explanant, et exornant Christophorus de Castelion in: L. si cum dotem. in pro. nº. 22. solut. matr. Duarenus in. d. leg. si quis, cum pluribus congestis à Barb. ibi. nº. 68. Et illustrari potest ex traditis à Bartolo in. L. generali. §. uxori. ad finem. de usufr. legato. Covarruvias. lib. 2. variarum. cap. 5. nº. 3. Pinelo in L. 1. C. de bon. matern. 1. p. ex nº. 43.

N. 18.

Sed ecce tunc manet maior difficultas explananda in ultimis verbis. d. L. 56. 8. plane quantum veniat in stipulationem dotis. ex quibus verbis multa obscura insurgunt videlicet nam si stipulatio de dote reddenda soluto matrimonio quocumque casu interposita fuit, nihil interest an divortio vel morte matrimonium solutum censeatur, cum utroque casu dos tantum restituenda sit, ergo sive captivitas morti naturali aut divortio similis fuerit non continetur, nisi restitutio dotis. Ergo sive captivitas morte naturali, sive divortio similis sit

non

non magis continetur in uno, atque in altero casu, ac per consequens nulla humanitas continetur in eo, ut morte potius quam divortio matrimonium solutum videatur.

His diffi- N. 19.

cultatibus superatus Acc. in d. leg. 56. et Acursium ibi. §. Quarum in eodem textu, probant duplicem stipulationem interpositam fuisse in d. vers. planè. alteram conceptam in casu mortis, minoris quantitatis, alteram in casum divortij maioris summae, atque ita humanitas in eo consideretur, ut minor quantitas dotis restituenda sit; Caeterum haec interpretatio commentitia est, et contra contexturam Consulti in d. leg. 56. et ideo his d. L. 56. ibi. mari. et alijs fundamentis convincitur à Conano. Lib. 8. comment. cap. 10. nº. 3. Quare alijs silentio involutis interim dum meliora occurrunt, dicendum est, casum captivitatis, deportationis, et servitutis morti potius quam divortio comparandum esse, nam mors civilis naturali regulariter comparatur in nostro iure, arg. text. in leg. 4. qui satisdare cogantur. leg. Gallus. 29. §. et quid si tantum. de lib. et posth. glo. 360. superstite. in leg. unica §. sin autem. C. de cad. toll. Ideo autem humanum est in d. leg. 56. ut in casu mortis concepta videatur stipulatio, et matrimonium morte potius, quam divortio solutum captivitate superveniente uxoris, quoniam, cum matrimonium captivitate dissolvatur cassatur, ita ut reversa uxore redintegrandum sit alioquin si uxor noluerit redintegrare incidat in poenas divortij sine iusta causa celebrati, et maritus certam partem dotis retinere possit, ut text. in leg. non ut à patre. 8. vers. quod si noluerit

iunctis traditis à Sich. in. §. fuerat autem. col. n.º 69. et 72. l. de act. merito nec stipulator, qui sibi prospexit stipulat.º generaliter concepta restituendae dotis, si quo casu mulier nupta esse desierit arceatur à commodo stipulat. si mulier reuersa ab hostibus noluerit consentire coniugio, morte potius quam diuortio solutum censetur matrimonium, quod quidem humanum est, nec ex volunt. uxoris pendeat commodum stipulatoris, atque ita expedat sunt verba illa d. leg. §. 6. verum quasi diuortium fecerit, humanius id competere dixerit quod pro morte conuenit ut prestari sine diminut. aliqua dotis, quae omnia locum non habent in haereditatis delat., siquidem captiuit. non statim defferri ob spem postliminii, donec mors captiui sequeretur, ac per consequens, qui dubitat, testator captus sit dubitat de delat.e hodie autem praxi iure Pontif.º matrimonium nullo iure dissoluitur captiuit.e et seruit.e superueniente; nisi accepto certo nuntio de morte captiui: cap. 2. de secund. nupt. cap. 1. de coniugio seruorum, cum traditis à Couarr. 2. p. de sponsalib. cap. 7. §. 3. n.º 7. atque ita cessat decisio text. in. d. leg. si quis. tradit Barb. 5. n.º 71.

Tandem

N. 20.

d. l. 3. de suis, et legit.

non obstat text. in d. L. quod. 3. de suis et legit. haer. quae loquitur in filia in pot. patris captiui constituta tempore captiuitatis in qua cum suitatis iure aditio non sit necess.a in suis haeredibus, cum nec delatio sit sed continuatio domini ex legis potest.e, merito non requiritur scientia mortis patris imo mortua filia ex pot.e suitatis transmittit haereditatem ad matrem etiamsi ignoraret mortuum fuisse patrem, arg. legis. qui duos. §. §. cum

cum in bello

cum in bello. in princ. ff. §. fin. de reb. dubijs. leg. Lucius, de iur. fisci, cum traditis à Gometio. 2. tom. Variar. cap. de transmiss. hereditatis. nº. 23. vers. Infero. notat Cujac. lib. 4. observat. cap. 26.

N. 21.

Deinde ex his, que diximus huiusque scientiam esse heredis necessariam esse delationis hereditatis ad utilem aditionem vel repudiationem interpretandum venit textus difficillimus, in leg. si quis extraneus. 21. §. fin. ff. h. tt. ibi. quid tamen si ignorat conditionem extitisse, puto posse adire hereditatem ex quibus verbis perspicue constat heredem institutum sub cond. posse hereditatem adire quantumvis dubitet conditionis existentiam, et implementum, ergo dum dubitat heres delatam esse hereditatem necne, dummodo verè delata sit, aditio hereditatis tenet, quippe heres, qui dubitat an cond. institutionis extiterit necne de delatione hereditatis dubius est. Leg. isqui heres 13. ff. h. tt. Augetur difficultas ex leg. multum. 21. de cond. et demonst. in eadem sp. d. legis. si quis extraneus. §. fin. affirmat Consultus quod si heres institutus sub cond. dubitet an cond. extiterit necne aditio hereditatis ea dubitatione pendente facta, nullius momenti sit, exornat ultra antiquiores, et relatos à nobis. Galganetus de cond. et demonst. 2. p. cap. 5. quest. 101. ex nº. 118.

L. si quis extraneus §. fin. ff. h. tt. cum leg. multum. 21. de cond. et demonst.

N. 22.

Qua difficultate suffocatus Aret. in d. l. 21. §. fin. existimat nullam posse congruam interpretationem recipere superiora iura, et omissa prima interpretatione glosse ibidem, quam reprobat Aret. multisque improbat Bald. in d. leg. multum. rejectaque

emendat. Cujacij. Lib. 39. digest. Juliani. in. d. leg. multum. et tract. 1. ad Aphricanum. in. l. cum falsum h. tit. et ommissis traditis à Galganeo ubi proxime plausabilior videtur intellectio Socini. n. 5. prope finem in. d. leg. multum. nempe textum illum procedere quando heres institutus sub conditione dubitat conditionem extitisse, et dubius sine animo adeundi in casum existentis conditionis quesivit hereditatem, quo casu aditio nulla est, quia ex quo cognovit se non posse hereditatem adire, et adit inutilem videtur fecisse actum aditionis, arg. textus in leg. non solum. de o. et. A: textum verò in. d. leg. si quis extraneus. §. fin. procedere quando ignorabat heres conditionem extitisse, de eius tamen animo, et voluntate constabat, quod voluit adire in omnem eventum et casum, quo adire potuisset, atque ita tempore aditionis iam conditione extiterat tenet, et valet aditio. Que intellectio etsi commentitia videtur, non tamen incongrue colligitur ex eodem. §. in pro. ubi docet Consultus institutum heredem pro parte, et si dubitet ex qua parte institutus reperiatur, posse hereditatem adire, iuncta communium glossae, et antiquorum intellectione. b. qui existimant eum textum procedere, quando heres institutus voluit hereditatem adire, ex quacumque parte scriptus foret, atque ita ex contextura, et confirmatione Consulti in eo textu v. v. quid si ignorat, dicendum videtur interrogandum de herede, qui voluit omninò hereditatem adire impleta conditione, quo casu, cum in herede et voluntas adeundi et potestas reperiatur delata iam heredi implemento conditionis aditio utilis et in casu. d. leg. multum à nobis relata, etsi potestas adeundi fuisset

impleta

impleta condo. voluntas defficit vel de ea non apparet

Verum enimvero etsi subtilius hęc interpo sit, si veritatem tamen amem, potius subtilitatis fuco, quam veritate innititur, et convincitur ex eo, quod in utraque lege ignorasse heredem dicitur, nec de hoc animo adeundi in omnem eventum ullum verbum stat, ex quo in altera lege induci potest, in altera animus excludit, precipue cum his, qui ignorat, quamvis in alteram dubitationis partem propensior sit, et extitisse conditionem existimet, veram tamen, et certam scientiam non habeat, sine qua aditionem non consistere sepius dictum est, ex d. leg. in totum. 76. de reg. iur. juncta leg. pro herede in pro. ff. tt. Leg. si avia. C. de iur. delib. Ergo multo magis impeditur adire qui omnino ignorabat extitisse conditionem, cum nullatenus habuerit notitiam delationis hereditatis, nec propensior extiterit in partem existentię conditionis.

N. 23

Quare existimo, eum, qui conditionem ignorat, non generaliter, et indeffinite adire hereditatem posse, sed eo tantum casu, quo ex parte sub conditione heres institutus est, licet alterius partis conditionem ignoret, alterius tamen certam scientiam habeat, ita namque difficille Ulpiani responsum in d. leg. si quis extraneus in §. fin. explicandum iudico. Quidam ex parte sub conditione institutus coheredi sub conditione substitutus erat querebatur an cum ignoraret conditionem sub qua substitutus erat adire posset hereditatem, et partem etiam in quam substitutus erat acquirere docet Consultus posse si conditionem sub qua institutus est non ignoret, et conditio substitut.

N. 24

extiterit, nec adire facere, si condit. substitutionis extitisse nesciat, nam et hoc casu adire hereditatem poterit quemadmodum si ignoraret, an coheredis cui substitutus est repudiatae portio ei delata sit. Hanc autem esse sententiam Ulp. eius verba conuincunt, nam heredem ex parte fuisse sub cond. institutum, et conditionem institutionis non ignorasse ex illis constat, si condit. sub qua heres institutus est non ignorat, in parte autem substitutum esse idque sub condit., quam extitisse ignorabat verba illa demonstrant, si tamen extitit cond. sub qua substitutus est. Vnde sequentia verba; quod tamen si ignorat condit. extitisse de condit. substitutionis de qua proxime dixerat intelligenda, verba tex. suadent, et eius contextura, et dissimilitudinis ratio, qua utitur Ulp. cuius hui. responsum illa iuris rat. nititur, quia in coherede, et substituto ex utraque parte una aditio sufficit. l. liber homo. 59. §. Titius ex semisse. de her. inst. l. si quis heres. 35. in pro. l. cum heres. 52. §. fin. cum leg. seqq. l. qui patri. 59. h. tit. l. 6. in fine. C. de impub. tradit eleganter Euerard. Bronchorst. cent. 3. assert. 39.

N. 25.

t. l. si quis. 21. §. fin. cum leg. ex semisse. 75. h. tit.

Illud superest explicare in d. §. fin. legis si quis extraneus, quomodo institutus ex parte incerta, et dubius de ea sive ignorans potuit pro herede gerere, et acquirere hereditatem sine eo quod ei noceret incertitudo illa quia veram, et certam scientiam habere non potuit, tam in delat., quam in ipso actu acquirendi, quae difficultas augetur ex. l. ex semisse. 75. h. tit. ubi versa vota, et e contrario Marcellus Consultus

ire videtur

iure videtur inficias, quatenus affirmat ex semisse institutum per errorem ex quadrante adeundo ignorans, ex semisse fuisse vocatum ad hereditatem intellegisse, quam difficultatem presensit gl. in d. §. fin. ubi ignoravit et in d. leg. ex semisse ubi adit hereditatem, et Bart. d. utrobique qui varias sententias commiscuerunt, et Cujac. tract. 1. ad Africani. ad leg. cum falsum. ff. tit. Petr. Fab. in leg. in totum. 76. de reg. iur. qui, et si non male explicent, nos tamen altius rem petendam existimamus, et ex iuris antiqui monumentis.

N. 26.

Que iura ut feliciter componamus, et noviter explicemus in modum previe cuiusdam inspectionis animaduerto, olim duos fuisse modos tantum acquirendae hereditatis, scilicet aditionem, et pro herede gestionem §. fin. I. de hered. qualit. et diff. leg. etsi quis. 14. §. plerique. de relig. et sumpt. fun. in illis verbis, neque pro herede gestio, neque aditio presumatur. l. quandiu. 69. ff. tit. l. cum in antiquioribus. §. 1. C. quod sit aditum, vel pro herede gestum inducat. C. de iur. delib. l. si quis mihi bona. §. quod si mandavit. ff. tit. pulchre Ulp. in fragment. tit. 22. vers. extraneus heres; aditio antiquitus solemni cretione fiebat ab his, qui solemni illa cretione erant instituti refert formulas institutionis, et aditionis Ulp. d. tit. 22. (qui ita plane explicat, ut explanatione non indigeat) hodie vero quibuscumque verbis fit sublata illa scrupulosa cretionis solemnitate a Justo in leg. cretionum C. de iur. delib. aduertunt Petrus Fab. lib. 2. semestrium. cap. 22. Fiestus. lib. 3 Cujac. Lib. 7. observ. cap. 18. Petrus Greg. lib. 46. syntagmat. cap. 2.

gestio autem pro herede quocumque facto voluntatem acquirende hereditatis significante celebratur. L. pro herede. 20. L. si quis extraneus. 21. L. fuit questionis. 24. Leg. Julianus. 42. alias. si pupillus. §. si in societate. §. fin. L. Antistius. 61. L. si quis. 72. L. duo fratres. 77. L. Pannonius. 83. §. fin. L. cum bonis. 87. h. nro. tit. Duarenus ad hunc titulum cap. 3. Donellus Lib. 7. comment. cap. 8. ubi eius enucleator Osualdus tra. M. Fab. de error. pragmat. decade. 31. errore. 8.

C. N. 27.

Quibus sic constitutis ex bona iurisprud. illud etiam sciendum est inter alias differentias, que observabantur inter aditionem, et pro herede gestionem illam fuisse primordialem, atque precipuam, quod qui partem suam nesciebat eam sibi acquirere per aditionem non poterat, ut constat si perspicaciter animadvertatur, ex leg. illud tit., et ex d. leg. ex semisse. 75. que

si pars hered. petatur.

sic intelligenda est, poterat tamen acquirere per gestionem pro herede. d. leg. si quis extraneus. §. fin. qua intrepide donandus est, et ratio differentie (si attente consideretur) erat, quia hereditatis aditio actus solemnis est, et legitimus. L. actus legitimi. 77. de reg. iur. habebatque olim verba illa solemnia, hanc hereditatem adeo, cernoque si heres aliquis ex toto asse, et solus scriptus erat; si vero ex parte ipsam quoque partem demonstrari necesse erat quam porro demonstrare non poterat is, qui eam ignorabat Ideo Petrus Fab. d. cap. 22. cretionem dictam vult quod veluti in rem presentem veniatur, ac coram testibus adeatur, et accipiatur hereditas, et Cujac. d. cap. 18. affirmat, cernere dici, quasi decernere, notat Osualdus lib. 7. cap. 9. tra. 1; gestio autem pro herede nullam

Solem

verborum solemnitatem requirebat, sed nudam voluntatem heredis facto aliquo declaratam quod heres esse vellet vel in solidum, vel ex parte. d. §. fin. de her. qual. et diff. Ulp. in fragment. d. tit. 22. nihil autem vetat illum, qui nesciebat quota pars sibi delata sit, velle tamen pro herede gerere, et heredem fieri pro ea parte quantacumque illa sit, quod pro herede facit, ut pro ea parte, quae re vera delata est heres fiat, et ita leges illae, quae alioquin pugnare videntur conciliandae sunt, non quomodo frustra licet, a variis interpretibus tentatum est ab Acc. et aliis d. relatis, qui hanc aditionis et gestionis differentiam non intellexere.

N. 28. d. L. ex semi. 75. cum L. si ex asse h. tit.

Ad adhuc redditur difficilior lex in. d. L. ex semisse. 75. propter Ulpiani sententiam in. L. si ex asse. 10. h. tit. quatenus adstruit expresse ibidem ex asse institutum heredem destinasse partem habere hereditatis, et nihilominus videri in assem pro herede gessisse, quae iura ut intrigates explicare possint in varias trahuntur sententias, et gl. in. d. Leg. si ex asse, et in d. L. si quis extraneus 21. §. fin. ubi ignoravit precipue in. d. Leg. ex semisse. 75. verbo, adit hereditatem existimat, ideo in. d. Leg. si ex asse. 10. ubi pro parte adire destinavit in solidum factum heredem, quia sciavit in solidum institutum, at vero in. d. Leg. ex semisse ignorasse ex dimidia fuisse institutum, et per errorem ex quadrante adire voluisse hereditatem, cuius glossae sententiae videntur subscribere. Bart. in. d. leg. ex semisse et Petrus Fab. in leg. in totum. 76. de reg. iur, qui rem, et difficultatem magis introspexit, et affirmat heredem institutum. in. d. Leg. si ex asse. 10. errare in iure idest

existimasse posse pro parte adire, et pro parte repudiare d. leg. 1. ff. tt. in d. leg. ex semisse errasse in facto, hoc est ignorasse ex qua parte heres fuisset insti- tutus, et ideo animum destinatum de acquirenda heredit. non esse inutilem in d. leg. si ex asse, sed eum, qui ius sciuit parit effectum, itaque cum ex asse heres destinaue- rit partem habere hereditatis in asse, nihilominus pro herede gessisse videtur, ut traditur ibi à Consulto et red- dit Faber rationem, quia cum is, qui totam hereditatem acquirere potest, etiam ex pluribus partibus hereditatis sit heres institutus non possit pro parte eam scindendo adire et quandam agnoscere, aliam repudiare. d. l. 1. et 2. quinetiam ex parte instituto adeunti, quas testator nemini adscripserit, itemque coheredum deficientium, aut repudiantium partes ignoranti etiam, et inuito accrescant ipso iure, ac tacito. l. testamento. C. de impuberum. cum testator (ut (pagani quidem) ex regula iuris pro parte testatus intelli- gi nequeat. l. ius nostrum. 7. de reg. iur. cum vulgat. (et ideo etiam potest addi) non posse quem pro parte adire hereditatem, et pro parte repudiare, quia cum tota heredi- tas iuris intellectu unum sit totum, et integrum, et solidum quemadmodum, si id quod reale, et corporale totum est, pro parte tenere vestis impossibile est quin totum teneas, aut demittas totum demittas, ut te experientia docet, sic et est im- possibile, ut hereditatem, que tota una est pro parte adeas pro parte repudies.

N. 29. Haec tamen glossae. Bartoli, et Petri Fabri sententia ad dicta iura etsi omnino à prisco iuris non videatur demare, et aberrere, attamen sen- tentiae, et verbis ipsarum legum non satis congruit

quod non

quia non magis ex una, quam alia constat sci-
uisse institutum heredem ex qua parte ad hereditatem
vocaretur, et ideo tam una, quam altera, partem
in qua fuit heres institutus videtur ignorasse = Quarè
ex differentia gestionis pro herede, et aditionis per
solemnem cretionem existimo componenda hec iura, et
aperte constat ex. d. leg. si ex asse. 10. in illis
verbis, videtur in assem pro herede gessisse, ita ut
quod siue sciat ex qua parte fuerit institutus, siue
ignoret gerendo se pro herede in aliqua parte in
totum assem pro herede gesisse videatur, (illo adhibito
ut habeat animum adeundi ex quacumque parte sit
heres institutus) et ita apprimè et nouiter indicamus
intelligendum textum in. d. leg. si ex asse. 10; at
verò adeundo hereditatem per solemnem cretionem secus est
quia certam, et veram scientiam habere debet partis
ex qua institutus fuit, et prætereà cernere totam
hereditatem debet, quia cernendo pro parte aditio non
valebit, neque ei proderit, etsi animum, et propositum
habeat adeundi ex quacumque parte institutus fuerit
ex ratione supra tradita ad explicationem. d. leg. si quis
extraneus. §. fin. et. d. leg. si ex semisse. 75.

His

N. 30.

L. in repudianda. 23.

autem, quæ constituimus inter aditionem per solemnem cretionem
et pro herede gestionem, ut ut incertus de re in
qua est institutus possit se gerere pro herede, non vero
adire hereditatem solemniter obijcio textum difficilem in leg.
in repudianda. 23. ff. tt. ubi Pomponius affirmat in
repudianda hereditate vel legato certum esse debere de suo
iure eum, qui repudiat; nec satisfaciens si quis dicat

Pomponius illius legis authores loquitur in repudiat, non verò in adit, vel pro herede gestione, quod aditio, et gestio pro herede, et repudiatio equiparantur, et equa lance trutinantur, et regulare est, eum hereditatem acquirere posse, qui et illam potest repudiare, quemadmodum, et ille poterit repudiare, qui poterit adire, quo respiciunt iura. in leg. quandiu. 3. L. nolle. 4. L. is qui heres 13. in pro. vers. ceterum, et §. substitutus. iuncta d. leg. quandiu. et §. fin. d. legis is qui heres. leg. nec is. 17. §. heres ad finem. L. is potest. ff. in illis verbis. is potest repudiare qui et acquirere L. si quis extraneus. 21. §. interdum. ad finem. leg. quandiu. 39. et. 69. L. qui superstitis. 94. ff. tit. leg. sicut. 4. L. pupillorum. 5. C. de repud. hered. conducit ratio legis pater Severinam. 100. de cond. et demonst. et docet textus in. L. quis sit fugitivus. 17. §. idem ait. de edil. edicto. L. ab administr. 8. C. de legat. L. eius est nolle. de reg. iur. observant Donellus. Lib. 7. comment. cap. 7. et cap. 4. tra. A. ipse Donellus ad titulum. C. de repud. her. et eodem loco Cujac. et ad titulum. C. de repud. bon. poss. et in. d. leg. eius est nolle. de reg. iur. Cumanus. selectarum disput. disput. 3. Petrus Fab. in. d. L. nolle. de reg. iur. ergô si is qui incertus est de iure suo, et parte in qua institutus est non potest repudiare, nec poterit pro herede gerere.

N. 31.

Quam difficultatem etsi expressè non moveant interpretes, qualiter qualiter sentire videtur gl. in. d. L. in repudianda. 23. ubi. certus existimans eum dici certum de iure suo qui in vehementi opinione erat, et in verbo repudiat ita

illum

illius text. interpretatur ut certus de delatu sit, ut repudiare possit, quasi declarans quod prius dixerat ipsa glo. sit, ut vehementer existimet delatam esse hereditatem ad hoc, ut adiri possit, quod falsum omnino est, quia non sufficit institutum heredem stare in opinione vehementi delatae hereditatis, sed animi certum, et veram scientiam habeat sicut adire non potest ita nec repudiare ex supra late dictis etiamsi sit in vehementi credulitate, et opinione.
Ego vero existimo huius text. veram interpretationem et emendam esse ex discrimine quod erat olim inter repudiationem hereditatis, et eius recusationem; repudiatio erat declaratio voluntatis constituentis se nolle esse heredem solemniter facta in iure, sive in iudicio, text. elegans. in L. suus. 3. et in leg. sicut. 4. C. de repud. vel ammitt. hered. observat eruditus Cujac. ad tit. C. de repud. bon. poss. et in d. L. 3. de reg. iur. et in paratitlis. ff. tit. et in §. fin. Inst. de hered. qualit. et differ. Osualdus. Lib. 7. cap. 7. tra. H. et repudiationem esse actum legitimum contrarium aditioni, quae solemni cretione fiebat, et quemadmodum certa verba proferebat heres in ipsa cretione, ita et quando repudiabat colligitur ex. Leg. si servus. 58. in illis verbis. mulierem coram testibus interrogari, utrum vel ommittere, an acquirere hereditatem, et se repudiare dixit. Aucto mat. notant Petrus Fab. lib. 2. semestr. cap. 33. pag. 347; recusatio vero est voluntatis contrariae quomodocumque et quibuscumque verbis facta etiam extra iudicium. L. recusari. 95. ff. tit. L. recusare. 6. ad Trebell. repudiat solus heres, recusat etiam fideicommissarius. L. cogi. 16. §. si quis. ad S. C. Treb.

filiusfamilias recusare, et nolle adire potest. l. 3. C. de her. inst. repudiando vero nihil agit. l. is qui heres. 13. §. fin. ff. eod. Goveanus lib. 2. variarum lect. cap. 25. recusatio ab absentibus, et per epistolam fieri potest. leg. recusari 95. et d. leg. recusare. 6. ergo non erat recusatio actus legitimus, sicut repudiatio, arg. leg. nemo. de reg. iur. unde iam apparet interpretatio d. leg. in repudianda. 23. (quam interpretum plebs non percepit) ut dicamus intelligendam de herede, qui repudiavit solemniter in iure, id est, ut Cuiacius ait, ad sellam et tribunal pretoris prolata verborum formula, que quidem ut dicebamus de cretione fieri non poterat nisi de re certa et tanquam de re presenti, ideo mirum non est si requiratur ut heres certus sit de suo iure, hoc est, de re in qua institutus est, quod aliter observari poterat in recusatione, que qualitercumque nudaque voluntate sine superstitiosa illa et solemni formula ab herede fiebat, ita interpretari posse textum illum arbitror, et ita non obstat dictis supra de differentia cretionis, et aditionis, immo illa confirmat.

N. 32.

Iam ex diverticulo redeundo ad viam ex more illo pro, ut ad adeundam hereditatem certam, et veram scientiam habere debeant instituti heredes venit interpretandus obscurus textus in leg. heres institutus 32. §. sed etsi scit. ff. eod. in quo affirmat Ulpianus quod etsi sciat aliquis se heredem institutum sed utrum pure an sub conditione ignoret non posse adire hereditatem licet pure heres institutus sit, quod responsum videbatur contrarium debere asseverare, quia si sciebat se institutum, et in rei veritate pure erat vocatus ad hereditatem et per consequens delata erat hereditas nullamque haberet conditionem, quid intererat an dubitaret pure vel sub conditione

heres institutus. 32. §. etsi scit. ff. eod. cum l. sed etsi de sua. 34. §. 1. ff. eod.

esset

esset institutus; additur pro hac ratione bonus textus in leg. sed etsi de sua. 34. §. 1. ff. tit. ubi fere in eadem specie dubitatur an cum quis esset pure institutus putaverit sub conditione, et impleta conditione, quam incertam putavit adierit possit acquirere hereditatem, et Consultus procul dubio decidit consequens esse dicere posse hereditatem adire ergo ultra ius vagatur decissio textus in d. Leg. heres institutus. 32. §. sed etsi scit, quatenus ignorante heredem sub conditione vel pure esse institutum, non posse hereditatem adire, etsi pure institutus reperiatur. Quam difficultatem agnovit glossa in d. §. sed etsi scit. verbo sub conditione, et in d. §. 1. legis, sed etsi de sua verbo facillius. Bart. d. locis, sed in eius explicatione multum se involvunt, nec animum adimplet ab eis dictis et in difficilli, et sub lite adhuc remanent illa iura

Horum iurium dissidium, ut glossa, et antiquiores effugiant nullum non movent lapidem, et primo ipsa glossa in d. Leg. heres institut. §. sed etsi. verbo. licet pure existimat in specie illius textus heredem non pure fuisse institutum sed inspecta potius ipsius heredis dubitatione, quam rei veritate, sed fuisse institutum sub conditione vere affirmat verbo sub conditione, et repetit in d. §. 1. d. leg. sed etsi de sua. verbo. facillius, at vero in d. §. 1. heredem fuisse institutum pure; quae solutio non solum non convenit verbis. d. §. sed etsi. imo potius verbis eius repugnat. ibi. non poterit adire hereditatem licet pure heres institutus sit. ex quo aperte probatur heredem in rei veritate fuisse institutum pure, non vero sub conditione et videtur sentire ita. Petrus Fab. in. d. Leg. in

N. 33.

in totum. 76. de reg. iur. Nec felicius se expedit Bart. in. d. leg. heres institutus, dicens quod in. d. §. sed etsi ignorabat, utrum pure vel sub cond. esset institutus et sic dubitabatur in. d. §. 2. d. legis. sed etsi de via putabat heres se institutum pure, cum esset institutus sub cond. quae erat purificata, et purificatam nesciebat, quae quidem doctrina in parte etiam falsa est quia in. d. §. 2. non sub condit. sed pure erat institutus, et ex apertis illius tex. verbis communiter h. sed etsi cum esset pure institutus putavit sub condit. quia error extitit in eo, quod cum pure esset institutus sub condit. putabat, et ita non magis evadere videtur difficultatem Bart. quam ipsa gl.

N. 34.

Quibus reiectis dicendum est heredem scriptum scire debere utrum pure an sub condit. heres institutus sit, nam, qui de hoc dubitat, et de eo dubitat delata sibi hereditas sit necne. Igitur non potest adire liquido nec recte inutilis inefficaxque aditio erit etiamsi re vera fuerit institutus pure, d. leg. heres institutus. §. 1 in prin. qui sic intelligendus est, idem dicemus in errante videlicet, si cum esset institutus sub condit. existimaverit se institutum pure, et adierit ante conditionem impletam vel post conditionem impletam, sub qua se heredem institutum esse nesciebat, si ante conditionem impletam quia cum adiit nondum delata erat hereditas, si post conditionem impletam, quia nesciebat conditionem institutioni insertam, nec eam expectavit animo obtemperandi voluntati defuncti, scientia exigitur conditionis qualis qualis sit condo. nam etsi potestativae, fato

quodam

quodam, et forte fortuna per se vel per alium paruerit heres, non propensa obsequendi voluntate obtemperasse voluntati defuncti non videtur. L. 2. de cond. et demonst. illis verbis, nam si fato fecerit non videtur obtemperasse voluntati, etsi antequam casualis extiterit non adierit etiam non videtur obtemperasse voluntati defuncti, nisi sciens animo obtemperandi distulerit aditum quousque conditio euenerit, et sic intelligendus est textus in d. §. 1. legis heres institut. in 2a parte in illis verbis, et sub conditione licet paruerit conditioni, si non dicam affirmamus e contra si cum esset institutus pure existimauerit se institutum sub conditione, et impleta conditione adierit, nam hic error quo quidem ductus est, et ex abundanti conditionem expectauit, vel impleuerit, nihil ei obiceri, nec periculum attulerit ammittende hereditatis, quasi non impleta voluntate defuncti, cum deterior sit causa instituti sub conditione, quam instituti pure, et illam tamen, quae deterior est amplexus sit, sic intelligendus textus in d. Leg. sed si de sua. 34. §. 1. h. tit. ubi duo conditionum genera facit potestatiuam, et casualem, et siue hanc siue illam putauerit adscriptam, cum esset institutus pure et idem utroque casu decidit, nihil ei hanc suspicionem obesse quominus adeundo hereditatem acquirat, et facilius in casuali, quam in potestatiua, propterea quod in casuali nihil facit, ut fallat, in potestatiua facit dum implet eam, ut adeat, quod aditioni vitium conciere videbatur, sed non solent, quae abundant vitiam afferre L. non solent. 94. de reg. iur. ita tradit Cuiac tract. 1. ad Africanum in d. Leg. cum falsum. 46.

ff. de cond. et dem.

N. 35.

Proximè dictis, ut errantem vel dubitantem de delat. non posse adire hæreditatem obloquitur Pauli responsum in Leg. qui putat. 74. ff. eod. quatenus ibi asseritur heredem, qui putat se decem dare iussum, cum quinque iussus sit, si decem dederit fieri heredem adeundo, at si quinque putet se iussum dare cum decem dare iussus est, et dat quinque non adimplere conditionem, sed ad aliquid proficere ut si reliquum solverit videatur conditio esse impleta ex cuius decisione apparet heredem institutum ignorasse quid esset in conditione, an quinque vel decem et per consequens non habebat veram, et certam etiam conditionis quod requiritur, ut delata censeatur hereditas d. leg. si quis extraneus. 21. §. fin. ubi si conditionem sub qua heres institutus sit non ignoret, et ut paruisse quis conditioni videatur eam incertam esse debet scire. d. Leg. 2. de cond. et demonst. ergo non videtur in specifica forma conditionem adimplere, qui iussus quinque dare prestat decem. Accursius in d. l. si quis extraneus. §. fin. verbo. non ignorat, et in hac lege, qui putat. 74. verbo non implet conditionem constituit in hac lege, qui putat heredem non videri ignorare, sed scire conditionem licet quantitatem ignoret at vero in aliis iuribus, quæ dicentibus heredes ignorantes conditionem non posse adire satisfieri posse respondendo loqui de ignorantia circa qualitatem non verò circa quantitatem, ut in d. leg. qui putat, ubi Bartolus etsi non expressè, tacitè idem quod glossa sentire videtur, et ratio quare is, qui quinque dare iussus dando decem conditionem adimplet, pendet ex eo, quia in

in maiori

L. qui putat. 74. de cond. et dem. ff.

in maiori quantitate et minor inest. L. 1. §. si sti
pulanti. de V. O. L. si unus. §. si cum decem
de pact. L. si quis in principio. de excep. rei iud.
et ut dicebam ad d. leg. sed et de sua. 34. §. 2. h. tit.
eum, qui pure erat institut. existimans sub cond. si
ipsam condit. ex abundanti adimpleuerit posset adire
sine eo quod ei suspitio obfuerit, nec periculum attule
rit, et hanc rationem videtur insinuare Petr. Fab. in
d. Leg. in totum. de reg. iur. quam sent. glossę libenter
approbo, et in eam sent. inclinare videtur Cujac. tract. 1. ad
Africanum. in d. leg. cum falsum. 46. h. tit.

Infertur

N. 36

L. si is ad quem 2 h. tit. cum L. si q. in hi bona. 25. §. quid si mandauit. ff.

etiam ex nostro pro intellect. ad tex. in leg. si is ad quem
22. h. nro. tit. quo loco Paulus scribit quod si is ad
quem legitima hereditas pertinet putauerit defunctum
seruum esse, et quasi peculium eius bona nactus sit pla
cere non obstringi eum hereditati, et idem affirmandum
si quasi libertum suum, cum esset ingenuus bona eius
occupauit, nam cum (ut ibidem ait Consultus) ad hoc ut
quis pro herede gerendo, vel adeundo hereditatem, obst
ringat se hereditati scire debet, qua ex causa ad eum
pertineat hereditas, et an tanquam ad agnatum, heredem
institutum, vel patronum, an ex testamento, vel ab intestato
an ex inst. vel subst. et sic intelligendus tex. in
leg. pater. 93. h. tit. in illis verbis, certus esse debet
iunctis illis, an ex inst., an ex subst., et an
ex test. an ab intestato, nam si existimet ab intestato
patrem fam. mortuum, quamuis omnia pro domino gerat, non
fiet heres, et idem iuris erit si non iusto testamento
scriptus heres prolatis tabullis, cum putaret iustum esse

quamvis omnia pro dño administraverit hereditatem tamen non acquiret. d. leg. si is ad que. 22. d. leg. pater. 93. leg. si cum te ex causa. 61. de pact. Et rao ex supradictis nam cum hereditatis aditio consistat in animo, et voluntate instituti eius vera, et certa illa requiritur, sed error in causa acquirendi impedit voluntatem, simmiliter impediet aditionem et causa proxima acquissitionis est voluntas heredis et illa est causa, qua heredi deffertur hereditas, merito si in illa errat impeditur aditio, notat eleganter Bart. in. d. leg. si is ad que. 22. n.º 1 = Nec obstat tex. in. leg. si quis mihi bona. 25. §. quod si mandavit. h. tt.º in illis verbis, at si ex tto mandavit poterit, et ab intestato, quia tunc cum meliorem patris faciat conditionem receptum est, ut filius possit ab intestato adire licet pater ex tto mandavit se gerere pro herede, nec censetur egredi fines mandati, cum meliorem faciat ipsius patris conditionem, arg.º leg. diligenter in fine. mandati. lege sicut. §. sed etsi permisserit. qq. mod. pignus. leg. sed etsi ante. ad Trebell. tradit gl.ª in. d. §. quod si mandavit. ubi. vel contra, et in. d. leg. pater. 93. ubi exiltat in fine. Cujac. d. tract. 1. ad. Aphrican. in. d. leg. cum falsum. h. tt.º

N. 37. Descendit ex eodem pro quod si heres institutus dubitet an vivat testator vel mortuus sit adire hereditatem non poterit. leg. qui hereditatem. 19. in illis verbis, qui hereditatem adire, vel bonorum possessionem petere vellet certus esse debet defunctum esse testatorem et lege heres institutus. 32. in pro. illis verbis, heres institutus si putet testatorem vivere, quamvis iam defunctus sit

adire

adire hereditatem non poterit, et inde procedere in repudiatione constat ex leg. is qui heres. 13. §. si quis. ff. si quis dubitet vivat testator necne, repudiando nihil agit. hoc. tit. quia cum incertum est de delatione hereditatis, aut sit dubius, an sit hereditas vel non, quia viventis non datur. l. si quis mihi bona. §. an nominatim, lege nemine. 27. l. qui superstitis. 94. ff. tit. leg. 1. de hered. vel act. vend. leg. ita tamen. 27. à patre. ad Trebell. l. in contrahendo. §. fin. de donat. leg. 1. pro herede l. Statius Florus. §. Cornelio Felici. de iur. fisci et constat ex Arnobio in illis verbis, non dicitur hereditas nisi mortuus fuerit, qui hereditatem instituit quem locum refert Cujac. lib. 59. Pauli ad Edictum in d. leg. qui hereditatem. 19. ideoque de viventis hereditate ut posse de re, que in rerum natura non est contractus et dispositio non valet, ideo nec aditio, vel repudiatio, dictis iuribus. Succedit etiam iuris alia ratio, quia omnes conventiones de viventis hereditate ut odiosas, et plenas tristissimi eventus damnat, et improbat, cum votum captande mortis inducant, et prematuram acerbissimamque spem contineant l. 2. §. introduximus. de vulg. d. leg. ita tamen. 27. §. à patre. ad Trebell. l. 1. §. impuberi. de collat. bon. quapropter contractus, sive conventiones de viventis hereditate sine illius consensu factas nullius esse momenti constat. l. quidam. 30. §. 1. de donat. l. finali de suis et legit. hered. l. pactum quod dotali. C. de pact. explicant interpretes, et quibus casibus iuram confirmari possit tractant Cujac. lib. 10. respons. Pap. in d. leg. quidam. 30. §. ult. ubi Xiphanius ad titulum de donat. Donellus in d. l. ult. C. de pact.

Ant. Fab. 5. tom. racionali. in. d. l. 1. de hered. et act. vend. et de erroribus pragmat. decade. 12. errore 3. Petrus Greg. lib. 4. syntagmat. cap. 4. et seqq. Covarrub. in cap. quamvis pactum. 3. p. § 1. n.o 3. Thesaur. decisio. 225. Fraguell. de primogen. q. 6. n. 8. Molina. de primogenijs. Lib. 2. cap. 3. n. 3. Gutierrez. de iuramento confirmat. cap. 59. n.o 4. et 5. et in repet. d. cap. quamvis pactum.

N. 38.

l. si quis 25. §. an nominatim ff. tit.

Quibus tamen non leviter refragari videtur decissio textus in leg. si quis mihi bona. 25. §. an nominatim. ff. tit. ubi dubitatur an pater familias possit mandare filio adire hereditatem viventis, et non posse affirmatur, tamen si rumor extiterit decessisse testatorem posse ei mandari, ut si scripsit eum, adeat, et si adhuc clausae tabullae sunt, et sit incertum an filius scriptus sit heres in qua specie patrem dubium extitisse propter rumorem prolatum de morte testatoris quis dubitat et in casu quo tabullae clausae erant omnino incertum de morte ipsius testatoris, an filius heres esset scriptus. Ergo dubius, et incertus de morte testatoris, et per consequens de delatione hereditatis poterit hereditatem adire = Cui difficultati breviter, et vere respondendum est ex glossa ibidem verbo. eum, et verbo. scriptus sit, et Bart. in §. ad verum. eiusdem legis. si quis mihi bona, et in leg. pater 93. ubi glossa hoc tit. nempe filiumfamilias certum esse debere de morte testatoris tempore aditionis, quod sufficit, quia cum principaliter ipse filiusfamilias sit vocatus ad hereditatem et ad quem verba testatoris immediate diriguntur, insuper habita persona patris, qui quidem non tam ex voluntate testatoris quam legis potestate perveniat ad successionem, merito affirmat

affirmat Consultus

affirmat Consultus sufficere filium scire defunctum esse testatorem, ut possit adire hereditatem delatam ex uera, et certa scientia, ut in nostro proposito requiritur.

N. 39.

Praeterea nostrae disputationis est explicare textum in leg. cum qui. 54. hoc. titulo. affirmatur ab Africano, cum qui duobus testamentis eiusdem testatoris heres scribitur, cum dubitet, num posterius falsum sit ex neutro eorum posse adire hereditatem; non ex ultimo, quia dubitat an falsum sit, neque ex primo quia cum dubitat an ultimum sit uerum, ergo dubitat an primum sit irritum, ergo an ualeat. Igitur ex hoc adire non potest, sumitur etiam ratio ex eo, quia dum in incerto est animus de delatione, et eius causa adire hereditatem non potest heres, quia certus esse debet de titulo certoque iudicio accedere ad hereditatem oportet, et ita, qui de his dubitat, uel qui in his errat; neque adit, neque repudiat hereditatem recte, attamen cum falsum testamentum dicitur siquidem ipse heres accusatur, quoniam certus esse debet de facto suo, et se falsum non fecisse recte adit hereditatem, cum ei liqueat de innocentia sua etiam pendente cognitione falsi. Leg. cum falsum. 46. leg. nec is. 17. his uerbis, sed si certum sit falsum non esse, quod falsum dicitur, sicuti adeundo acquirit, et repudiando ammittit hereditatem, et Lege cum quidam. 30. §. fin. ff. si certus sum non esse falsum testamentum licet dicatur esse possum adire hereditatem hoc titulo. sed si falsi conscius sibi fuerit profecto improbe fecerit si adierit, nec dominium acquisierit cum acquirendi deficiat causa, quod si errauerit, ut si uerum putauerat quod erat falsum eque hereditatem adiret frustra

quia deficit causa. L. 3. ad leg. Corn. de fals. è contra si falsum quod erat verum innanis etiam erit aditio, quia non putaverat delatam sibi hereditatem. d. Leg. necis. 17. §. nec is, qui non valere testamentum, aut falsum esse reputat, repudiare potest. h. tt. erranti comparatur is, qui dubitat, ut in plerisque alijs partibus; si verò alius arguatur citra conscientiam heredis non potest adire, quia tunc dubitat verum esse testamentum, id est, si aliquis dicatur falsum testamentum subiecisse inscio herede scripto. d. Leg. cum falsum nam si liqueat scripto de innocentia rei, et hoc casu pendente cognitione falsi hereditatem adire poterit, elegans tx. in leg. Pannonius. 86. §. rei perduellionis. h. tt. sive igitur ipse accusetur, sive alius modo certus sit falsum testamentum non esse hereditatem poterit adire, observant Acc. et Bart. d. iuribus. Cujac. tract. 1. ad Aphricanum in. d. Leg. cum falsum, et repetit tract. 4. ad Aphric. in leg. cum qui. 51. et libro. 6. resp. Pap. in. d. Leg. Pannonius. §. rei. Othomanus. lib. 10. observ. cap. 2.

N. 40.

His tamen que constituimus ad. d. Leg. cum qui duobus. 51. h. tt. ut heredem institutum duobus testamentis eiusdem testatoris dubium, et incertum de validitate posterioris testamenti adire non posse hereditatem videtur implacabiliter obstare Leg. Clodius. 97. hoc nostro. tt. quatenus affirmatur

L. Clodius. 97. h. tt.

ibi heredem institutum primo testamento utili, et valido et posteriori inutili existimantem posterius valere ex eo hereditatem adire voluisse, cum posterius testamentum inutile postea reperiretur dubitatum fuit inter Papin. et Paulum Severi Imperatoris assessores, an heres primo testamento valido renunciasse videatur, sic ut testatorem intestatum faciat

et ex sent.

& ex sent.ª Papin.ⁱ, qui semper primas tulit inter alios fuit pronunciatum repudiasse heredem ex priori test.º ex posteriori autem non posse adire. ergo dubius & incertus de solemnibus testamenti, & eius validitate, & per consequens de delat.ª hereditatis adire potest, siquidem repudiare potuit. in d. leg. Clodius, & validum sit argumentum, potest repudiare, ergo, & adire, & e contrario potest adire, igitur, & repudiare. Leg. nolle. 4. L. is qui heres. 13. vers. ceterum. leg. nec is. 17. §. heres ad finem. l. is potest. 18. hoc. tit. cum sescentis aliis

N. 41.

Hanc difficultatem ut intelligam, animaduerto, in §. d. leg. Clodiani, questionis fuisse inter Pap. & Paulum consultos & Papin.ˢ putabat repudiasse eum ex priori test.º hereditatem & ex posteriori non posse adire, Paulus non repudiare eum, qui putaret, posterius testamentum valere. Veteres interpretes existimauerunt, in d. leg. Clodius Clodianus probari opinionem Pauli, atque eam veriorem esse, quam Papi. sententiam, igitur si heres institutus hereditatem adierit ex posteriori test.º, quod valere credebat, non videri eum repudiasse hereditatem sibi ex priori test.º delatam. l. vbi. intestatum, Bart. & alios ibidem secundum Aretinum. n.º 3. columna. Alexand. cons.º 44. lib. 4. Duesembleg. cons.º 64. Seraphin. de priuileg. iuram. priuileg. 23. n.º 29. & priuilegio. 69. n.º 19. & priuilegio. 83. n.º 6. aduertit. Spin. in speculo testam. gl.ª 30. principali. n.º 35. & 36. & confirmatur ex lege Regia in leg. 19. tit.º 6. part. 6. ubi Greg. Lopez. gl.ª 3. & antiquiorum opinioni subscripserunt Cujatius in solemni repet.º legis si duobus. 12. de bonorum.

de bon. poss. 2a tabul. Richard. de acq. hered. cap. 20. nu.
5. et repetit in. §. ex eo antem. l. qq. mod. tit. infirm.
nu. 14. et pro veterum opinione allegant iura in leg. le-
gitima. 8. de pet. hered. leg. legatum. de his qq. ut indign.
l. si iure testamento. 18. leg. Lucius 93. §. Sempronio. de
leg. 3. et ab argum. leg. 3. de tit. instit. vel leg.
quod antem. §. si uxor. de donat. inter virum et uxore.
l. que fideicommissa. 79. et leg. Lucius. §. quisquis.
de leg. 2. l. Ario. de appellat.

N. 42.

Hec antiquior sententia
iam approbata a iunioribus Cuiatio etc. et Richardo
ubi s., etsi prius ob id non aboreat opponitur tamen
d. bis. d. leg. Clodius. in cuius specie approbatam fuisse
ex decreto Imperatoris sententiam Papinianam ipsa verba
demonstrant. t. pronunciavit Clodianum intestatum
decessisse, eamque pronunciatam fuisse ab ipso. Pap.
qui erat Prefectus pret., nam et in. leg. lecta
de rebus credit. fuisse contra opinionem Pauli iudicatum
constat non d. legem Clodius Clodianum. ex Pauli lib.
3. decretorum sumptam fuisse. porro his libris Paulus
digessit decreta Imperatorum, ut satis colligitur ex
lege, que in tit. 33. de fideicommiss. libert. cum ins-
criptio, et epigraphe est. Paulus lib. 3. decretorum
et etiam constat. ex leg. Emilius Largianus. de
minoribus, et etiam ex inscript. eiusdem tex., in qua
contra opinionem Pauli pronunciavit Imperator. ubi Paulus
utitur, verbo dicebam, quo etiam utitur in d. leg.
Clodius. ergo Imperator in hac lege pronunciavit secundum
Papinianam sententiam, que semper etc. in aliqua re
diverse erant iuris peritorum sententie, preferebatur

et ea pars vincebat
in qua Pap.

in qua Pap. erat. est tex. in l. un. C. de respons. prudent. in Theodossio. in illis verbis, vel si numero equalis sit eius partis precedebat authoritas, in qua excellentis ingenij vir Pap. emineat. et in leg. fin. C. de sent. passis. §. remotis Vlpian. atq. Pauli notis Papinian placet valere sent., quod non solum Severo Imperatori placuit. in d. leg. Clodij, cuius fam. et verum Iust. Imperatori pro quasi expendo bona iura in leg. debitor. ff. de leg. 2. vsi. quod si vino. ubi Pauli refferens quandam sent. cuius contrariam amplexus fuit Pap. in l. verbis. §. ad leg. Falcid. quam comprobavit Iust. improbata Pauli doctr. in §. ex contr. J. de leg. Igitur sent. Pap. a Severo Imperatore decreto suo comprobata fuit in d. leg. Clodij. Praeterea convincitur communis antiquorum sent., nam si Imperatoris decreto pronunciatum fuit testatorem mortuum fuisse ab intestato, quid aliud exprimitur nisi heredem non posse redire ad primum testamentum, ac per conseq. cum Imperatoris decretum iuris habeat authoritatem vulgato. §. sed quod Principi. J. de iur. naturali, sequitur ut Papiniani sent. in d. leg. Clodij amplectenda sit.

+ cuius familiaris Pap. verum etc.

N. 43.

Non solum autem Pap. doctrina sequenda est, quoniam comprobata proponitur Imperatoris decreto, verumetiam ex bene ordinata iuris prud. verior est, et fulcitur ex leg. filium emancipatum. 60. ff. tit. ubi filius emancipatus institutus proponitur quod si heres non fuisset datus fuit illi substitutus filius existimavit patrem ab intestato mortuum

propter dementiam, et ideo bonorum possessionem ab intestato petijsset probatum tamen fuit sana mente patrem testatum fuisse, quaeritur an hereditas substituto defferatur, et respondit substitutum admittendum exclusso filio ex eo quod per errorem voluit ab intestato bonorum possessionem accipere. 2.º idem probatur ex L. 3. si quid in fraudem patroni, ubi proponitur libertum patronum suum ex debita portione instituisse heredem ipsumque patronum hereditatem quaesivisse dum ignorabat libertum multa alienasse in eius fraudem, quaeritur utrum ignorantiae patroni succurri debeat, et ex sententia Papiniani responsum fuit succurrendum non esse, sed alienata in eadem causa manere, ergo in d. Leg. Clodius Papinianum suum illius sententia iure optimo ab Imperatore Severo comprobata fuit, quae explant, et exornant Cujac. Lib. 11. resp. Pap. in L. quae fideicommissa. 79. de leg. 2.º Viglius in d. §. ex eo quidem Eduardus Caldeira lib. 1. var. lect. cap. 5.

N. 44.

Quare ommissa interpretatione recepta communiter in his scholis tradita a Caldeira ubi proxime vere dicendum est, ideo in d. Leg. Clodius heredem repelli a primo testamento valido, quia per errorem facti adivit hereditatem ex testamento 2.º invalido, atque ita ex primo repudiasse censetur, quia temere et inconsulto adivit, et seipsum decepit. arg. textus in d. Leg. 3. si quid in fraudem patroni. §. idcirco patronum sibi imputare debere dicat error autem facti ideo nocet heredi contra regulam textus in L. 8. de iur. et facti ignor. nam culpa sua factum ignoravit dum temere quaesivit hereditatem ex 2.º testamento, et universa totius hereditatis

caa

causa non benè perpensa, ac per conseq. stultitiæ suæ hoc acceptum ferre debet, nam curiositas, prudentia, et dilig.a requiritur in adit.e hereditatis unde heredi dantur certa tpora ad deliberandum in tit.o deiure deliberandi. Igitur non tam ex facti ignor.a, quam culpa sua, et vana simplicit.e deceptus heres non potuit redire ad primum testamentum, quod simmilliter dicendum est in d. L. filius emancipatus. arg. tex. in L. 3. ad Maced. unde huic heredi potest obiici quod Tiberius dicebat, disce cautulus negotiare explicant eruditè Cujac. Lib. 14. quæst. Pap. in d. Leg. 3. et Lib. 11. respons. eiusdem. in d. L. quæ fideicommissa.

N. 45.

Unde ego ultra des existimo intrigan da, et conciliandu obscura iura invicem ut evidenter pugnantia in. L. mater decedens. 19. vers. neq. enim de inoff. in. L. legitimam. d. de hered. pet. in L. quæ fideicommissa. 79. de leg. 2. tradita ab antiquiorib. interpretib. pro Paulo contra Papinian. d. Leg. Lodiq. cum d. Leg. filium hoc tit. d. L. 3. et simmillib. tradditis pro iuniorib., nam in d. Leg. mater. cum simmillib. noried quod imputetur heredib. qui non potuerunt cognoscere testamentum infirmandi querela, cum incertissima sit alea iudicionis incertissima etiam fata causarum, cæterum in. d. Leg. Lodiq. heres habuit notitiam utriusq. testamenti, atq. ita est quod imputetur ei, cur temerè ex 2.o quæsivit heredem maxime, quia cum utriusq. testamenti notitiam habuit, et ex 2.o voluit adire, per conseq. noluit ex primo, cum ex duplici tit.o nemo possit heredem adire, quæ oia

5.o Pap. etiam potest i(n) Ciuic. L. cum fundum. de vi et vi arm. id alt.o inuenietur

non obstare constant ex d. leg. Clodius. §. scriptus heres cum posterius putaret valere ex eo hereditatem adire voluit. Sic simmiliter in d. leg. filius. 60. §. ult. filius dementiam patris audivit, et merito imputandum est illi, cur temere ab initio bonorum possessionem agnovit antequam omni dilig. et cura inquireret patris dementiam. Neque obstant verba d. leg. 3. si quid in fraudem patroni. §. dum ignorat, nam respondendum est, quod in illa specie debuit patronus diligenter inquirere utrum libertus alienasset aliqua bona, cum id frequenter a libertis fieri solebat ad diminuendam legitimam portionem debitam patronis, ut constat ex universis decissionibus illius tit. et colligitur ex d. leg. 79. de leg. 2. notat Cujac. in d. l. 79. Nec tandem obstat tex. in d. leg. quae fideicommissa. de leg. 2. ubi liberti viri non ignorarunt predia post mortem uxoris a domino fuisse per fideicommissum relicta, ut colligitur ex illis verbis. §. iuris ignoratione lapsi, et nihilominus quantumvis longo tempore perceperunt usumfructum eorum prediorum ex test. uxoris, cum libertis eius, non videntur renunciasse fideicommisso ab illo relicto, Nam respondendum est in specie de qua §. nulla petitio, aut persecutio fideicommissi ex test. uxoris libertos mariti fecisse, sed longo tempore fructus perceperunt ex 2° test. uxoris, unde dubitatum fuit, an fideicommissi persecutio ex 1° test. mariti longi temporis prescriptione extingueretur, et Pap. inquit non ideo [struck through] fuisse peremptam prioris fideicommissi petitionem, cuius decissio fulcitur ex l. neque. 5. C. qq. non obijcitur long. temporis. notat Cujac. in d. leg. quae fideicommissa suo libro. 11. resp. Pap. unum tamen observo ab omnibus non animadversum Pauli Consulti nomen tollendum esse

in. d. l. filium 60. ff. eo. imperite adiecto quod probatur ex verbo improbat, ex verbo est in antiquis nostris scriptis ex quibus apparet legendum ita. Proculus Labeonis sententiam improbat, et in Paulum sententiam est, vide etiam nomen Pauli. sub diversa forma litere scriptum est in. d. leg. filium alioquin Paulus sibi contrarius fuisset in seq. d. leg. filium. et d. leg. Clodius

De personis quibus acquirende vel repudiande hereditatis facultas non est, ad leg. qui in aliena. 6. l. si quis 25. §. iussum, et §. id quod. leg. filiusfam. 92. cum multis alijs. hoc. titulo

Caput. 3.

De personis quibus libera acquirende et repudiande hereditatis facultas non est aggredimur difficilem, et auream apud Consultos materiam in cuius commentarijs enarranda sunt multa ab antecessoribus non animaduersa, cetera vero apud eos videnda, et illustranda, que quidem ut feliciori exitu peragantur, verba Consulti nostri Vlpiani in l. qui in aliena. 6. ff. eo. singulari paraphrasi explanda sunt. Ita

In txu. ibi

Qui in aliena est potestate

N. 1. In his verbis prioribus Vlp. noster non solum loquitur cum masculo, qui in aliena est pot., ut non possit inuitum hereditati obligare eum in cuius est potestate, neque per alienum obligetur, veluti contingit in seruo, qui in Dnica potestate reperitur nec sine dno esse potest siue iure gentium captiuus, siue iure ciuili conditione sui ipsius ad pretium participandum, item cum filiofam. verumetiam cum femina in alterius pot. constituta, veluti ancilla, filiafamilias, et uxore mariti contracto per coemptionem de qua infra: quoniam licet relatiuum illud, qui masculum tantum in aliena pot. constitutum contineat ex propriet. congruo grammaticorum sermone tamen in nro txu omnis, qui in aliena pot. est constitutus comprehenditur, masculus, aut femina, nam in iure nro masculinum concipit in se femininum. L. si quis. 7. de iurisdict. L. si quis. 16. de testam. tut. L. qui duos 62. L. seruus legatus. 81. de leg. 3. L. 1. cum simil. de V. S. illustrant pluribus Andreas Tiraq. de retractu lignagier. § 1. gl. 9. ex n. 225. et ultra relatos ab eo. Menoch. lib. 4. presumpt. 89. n. 48. Cenedo singulari. 27. quod idem habetur de iure Pontif. in cap. maiores. post principium, ubi Panormitanus, et ceteri extra. de baptismo. et apud Licinium Calor. 6.

Pollentemque Deum Venerem

Num Veneris magnum violani numina dico.
Et Virg. de illa ipsa loquens. 2° Æneid. inquit
Descendo ac ducente Deo flammam iter, et hostes
Et lib. 7. de Iunone loquens inquit.
Nec dextre erranti Deus abfuit
quod quidem in ipso relatiuo, qui, de quo in nostra
lege expresse habetur in. l. 1 de const. pecun. §.
ait pretor, qui pecuniam debitam constituit, qui, sic
accipiendum est, quoque, nam et mulieres de constituta
tenentur si non intercesserint, ergo dicta illa priora nostre leg.
§. qui in aliena est potestate intelligenda sunt de masculo siue
femina constitutis in potestate aliena.

N. 2.

Que doctrina maxime
procedit in iure nostro, ubi militat eadem ratio dispositionis
tam in masculo, quam femina, nam tunc ex proprietate sermonis
masculinum recipit in se femeninum, ut cum Cino in l. quicumque. C. de serui
fug. per textum §. et in. l. 1. C. que sit longa. statuit Tiraq.
in ex nº. 229. arg. leg. ult. C. de indicta viduit tollenda
Unde cum ratio nostre legis, qui in potestate consideretur cum virtute
quidquid acquirit ille, qui sub alterius potestate est statim acquiritur
illi cuius potestati subiectus est sequitur ut sexus non inspi-
ciatur, sed potestas, qua ratione simmilliter apud nostrum Ulpian.
verba illa. §. nec qui alieno pater obligetur intelligenda
sunt non solum in patre verumetiam in alia persona cuiuscumque
potestate heres institutus fuerit, arg. textus in. l. 1. §. 1.
si a parente quis fuerit man. l. placet. 79. ff. tit. l.
seruus vetante. 62. de V. O. l. etiam inuitis 32. cum simm.
de acq. rer. dom. cum enim filij, serui, ancille heredes
scribuntur iure potestatis perinde habetur, acsi instituti essent
parentes et domini sub quorum sunt potestate. l. si quis. 7. ff. tit.

L. cum filio 11. de leg. 1. l. 1. et 2. de her. pet. l. 4. de leg. 3. §. item vobis. l. per quas pers. et oneribus hereditarijs obstricti manet, quod quidem ferendum non erat citra voluntatem eorum arg. tex. in l. quecumque 10. de O.&A. l. melior 133. de reg. iur. l. frater à fratre. de cond. ind. secundum verum intellectum, ex quo apparet vim patrie potestatis vel dominice procedere in tex. sententia, neque immeritô, nam ut aiebat Aristot. 1 politicorum. gentium iure triplex in unaquaque domo imperium reperitur, Discrarium in servos, Basilicum in filios. Politicum in uxore, circa quam potestatem videnda sunt multa eruditê congesta apud Ferdinand. Paez in tract. de iure liber. Duarenum. lib. 1. disput. cap. 40. Ascanium Clementem in tract. de patr. potest. Tinellum in rub. C. de bon. mat. 2. p. in prin. Forcatulum dialogo. 15.

N. B.

Ceterum adversus predicta nonnulla considero que viri Ulpiani priora verba à nobis explicata, et exornata infirmari videntur. Primo filiamfam. non eque ut filium esse sub pot. parentis, neque enim Romani tantam in filias, quam in filios potestatem habebant, quod non eodem modo vim patrie potestatis. dicendum est filiam non posse hereditati obligare patrem citra eius voluntatem; discursus tamen legitimus est, ante probatur duplici medio. Primo nam filiusfam. à patre preteritus ipso iure testamentum ab initio nullum facit. l. si filius 7. l. Gallus. 29. in prin. iuncto. §. in omnibus. l. inter cetera. 30. l. pen. in fi. de lib. et posth. quod quidem ratione patrie potestatis contingit ex qua cum filius suus heres sit patri, et eo vivo quodammodo dominus, vulgata lege in suis. 11. illo tit. nec duo domini eiusdem hereditatis reperiantur insolidum contra regulam. l. 5. §. sint certo.

Commodati

commod. L. quod contra. 141. §. uni duo. de reg. iur.
merito requiritur, quod filius exheredatus excludatur a do-
minio hereditatis, ut heres institutus extraneus adire
possit dominium habere, alioquin preteritus filius ollim
potius magnaque mortis perturbat preteritus, quam exhe-
redatus censetur, arg. tex. in §. postumum. I. de exher.
lib. cum aliis. Deinde nam maxima qualitas sui-
tatis iure civili introducta ex prerrogativa patrie po-
testatis alio modo civili erat removenda, scilicet exhe-
redatione, arg. tex. in. L. nihil tam naturale. 35. de
reg. iur. in. §. quod autem. I. de capit. dim. in. §.
ult. in fi. de legit. agn. tut; que omnia in filiabus
sub paterna potestate constitutis locum non habent, nam
quantumvis preterite proponantur testamentum sustinetur
et ad certam portem admintuntur, ut extat Vlp.
in fragm. tit. 22. Caius lib. 2. I. tit. 3. Instit.
in Leg. maximum vitium. 4. C. de liber. preterit.
et in pro. vers. sed non ita. I. de exhered. liberorum
et patrio iure ex. L. 10. tit. 7. Leg. 1. tit. 8. part.
6. Igitur iura patrie potestatis, et effectus non eque consi-
derantur in filios ac in filias, ac per conseq. ratio potestatis
et iuri Vlpi circa acquisit. hereditatis minime eque procedit
in filiabus et filiis constitutis in paterna pot.

N. 4

4

2º hoc idem
probatur nam. Leg. 12. tab. cum meminit Vlp. in fragm. tit. 10.
in pro cautum erat ne aliter filius eximeretur in totum a pot.
paterna, quam si ter manumissus, ter mancipatus esset, filia
vero, et ceteri heredes sui preter filium una emancipatione
sui iuris efficiebatur quod idem habetur apud Caium tit. 6. et
apud Vlp. ut in. L. verum. §. alias ceterum. §. 1. de inoffic.

rupto. ex qua doctr non insubtiliter Dich. noster in fr. S. de exher. lib. nº. 35. interpandz observat tex in. L. inter cetera. 30. de lib. & post. (ultra Costa in. L. Gallus §. & quid si tantum. 3. §. ex nº. 35. illo tit.) ut prior pars non de liberis posthumis cum commum interpanda sit, quoniam in posthumis non requiritur pro forma legis de qua b. ut instituantur t exheredentur, sed in filiis natis. d. fr. de exhered. lib. atque ita interpanda est potius de filiis una emancipat mancipatis ante 2am. & 3. ita ut si extra paternam potestatem constituti una mancip. & interim preteriti a patre fuerit, cum a patre fiduciario remancipati patri naturali revertantur in ipsius pot. testamentum rumpunt agnati sui heredis expresse loco colligi in fragm. tit. 23. Vlp. agnascitur suus heres, §. aut manumiss. id est si filius ex. L. due mancip. manumissus reversus sit in patris pot. que quidem interpo fulcitur, ex usu, namque filio eiusdem leg. inter cetera. ubi de filio nato in pot. constitut. loquitur Vlp. atque ita ostendit in fr. de filiis extra pot. constitutis loquutum fuisse, quoniam nullus alius filius preteritus extra pot. constitutus rumperet testamentum nisi una mancipat emancipatus, & apertius probatur ex. d. L. 3. §. 1. ubi ideo filia non rumpit testamentum, quia una emancipat eximebatur a patria potestate filius enim non eximitur omnino a pot. paterna prima nec 2 mancipat. siquidem propter fiduciam remancipandus erat a patre fiduc. patri naturali, ut cum Vlp. & Caio cum multis examinat Conanus lib. 2. comment. cap. 14. ex nº. 4. Ant. Fab. lib. 10. coniect. cap. 15.

N. 5.

His tamen difficultatibus non obstantibus verissime asseverandum est non solum filium verumetiam nec filiam

posse

prae minus haereditati obligare parentem, sub cuius sunt
pot. quod non minus pater per filium, quam per filiam
virtute patriae potestatis qui alieno haereditati sine proprio
consensu obligatus maneret d. l. dictas. Nec obstat
patriam potestatem in filias non esse eiusdem virtutis ac in
filios, quo ad nullitatem testamenti propter praeteritionem licet
quoad attinet ad acquisitionem eiusdem roboris censeatur, cuius rei
differentiae ratio ab omnibus quos viderim nondum observata
a nostris ex rudimentis iurisprudentiae eruenda est.
pro cuius vera intelligentia sciendum est, patriam potestatem moribus
populi Romani parentibus civibus Romanis in eorum
favorem concessam fuisse, ut cives ad matrimonia ineunda
et liberos procreatos invitarentur, unde eleganter Seneca
lib. 3. de benef. cap. 10. parentum, inquit, conditio sa-
cratissima, quia expediebat liberos tolli, et liberis civibus
civitates replere; quam quidem in liberos dominationem moribus
introductam a Romanis ex naturae legibus originem tra-
here eleganter demonstrat Plinius Iunior in Panegyrico
ad Traianum, dum, inquit, lex naturae semper in
ditione parentum liberos esse iubet. Igitur patriae potestatis
ius proprium dicitur civium Romanorum in l. 3. de his
qui sunt sui. in § 1. I. de patr. pot. nam Romani
iam inde a nascentis reipublicae tempore adeo magnam
sibi in liberos potestatem adrogarunt tot iuribus, et peculia-
ribus privilegiis munitam, ut propria civium Romanorum
patria potestas censeretur, unde inestimabilis res erat
ac per consequens non poterat pater cogi a filio, neque
ab alio manumittere filias. Leg. non potest. 31. et
aliam. l. 11. § 5. de adopt. l. filiusfam. 114. § si liberos. de leg. 1.
secundum vulgare, huius in seq. Leg. si cui legatum. 92. de cond. et dem.

L. filiusfam. 114.
§ si liberos. de leg.
Leg. si cui legatum. 9[2]
cond. et demonst.

de qua videndi Ant. Fab. in Pap. tt. 8. pro. 5. illat. 1. Cujac. lib. 9. respons. Pap. in d. leg. si cum. inter alia autem non mediocra commoda, que patri conceduntur ex dominat. in liberos paterna unum precipuum est, ut quidquid filius acquirit confestim patri acquiratur ex s[ocie]tatis iuribus, nisi hereditas sit, vel quid aliud cum ratione patris conditio deterior fieri possit, tunc enim acquisitum minime patri queritur nisi iussus eius precedat ex nostro textu. leg. melior. de reg. iur. cum simmilibus, ne patria potestas in favorem parentum introducta in eorum damnum, et perniciem retorqueatur, contra reg. leg. quod favore de legibus.

N. 6

Secundo prelibandum est ex eisdem principiis iuris prudentie quibus favore patrie potestatis, et parentum acquisitio introducta fuit videlicet ex personarum patris et filii unitate propter strictum nexum, et vinculum patrie potestatis de qua unit. in. l. 4. de iudiciis. in leg. Imp. 50. ad Trebell. in. leg. nec cum filio 36. de furtis, multa onera patrie potestatis damnosa parentibus utilia liberis introducta fuisse, inter alia suitatis ius ex patria pot. initium habuit ex illa unitate personarum patris, et filii, qua filius in pot. constitutus quasi sui ipsius heres est, et vivo patre dominus rerum hereditariarum. d. leg. in suis. 11. de lib. et posthu. ex quo premisso interpretanda sunt iura alias obscura in leg. 5. §. non tantum. de liber. agnosc. §. cetera quoque onera liberorum et in leg. pen. eodem tt. ubi inquit Marcellus non quemadmodum masculorum nostrorum liberi ad onus nostrum pertinent, ita et in feminis est, nam manifestum est, id quod filia parit non avo

Ad patri

sed patri suo esse oneri, et in. l. pen. de adopt. inquit Paulus. onera eius, qui in adoptionem datus est ad patrem adoptivum transferuntur, non alia ratione quam quod suus heres patri efficiatur; Unde etiam est, quod sicut pater invitus non cogitur filium immo nec avus paternus nepotem emancipare. l. nec avus 4. C. de emancip. lib. ita simmiliter nec filius nec nepos possunt inviti emancipari. L. 3. et 5. eodem tit. Tandem inde fit, quod si quis nepotis loco adoptet, vel quasi ex filio adoptivo vel naturali in potestate constituto, eo casu filium consentire debeat, ne invito ei suus heres agnascatur, ut Iust. inquit in. §. sed si quis. I. de adopt. post Paulum in leg. cum nepos. 6. et l. si is qui. 11. eodem tit. exornat pluribus Ant. Fab. in Pag. tit. 8. pro. 7. illat. 15.

N. 7.

Quibus ita premissis apparet certa, et germana intrinseca differentie ratio inter effectum acquisitionis tam in filiis, quam filiabus constitutis in paterna potestate, et effectum nullitatis testamenti propter preteritos, cum enim patria potestas introducta proponatur in favorem parentum intelligenda, et protrahenda est in omnibus in quibus favor exuberantior reperiri possit, quod in acquisitione contingit, ut filius sive filia acquirant eque parentibus sub quorum sunt dominatu, et potestate, at iure civitatis quo patri damnum irrogatur restringatur. Quippe ubi ratio etiam colorata, et minima invenitur. Igitur sicut commodum acquisitionis favore patrie potestatis limitatur ubi deterior conditio parentum fieri potest ex una lege. d. leg. melior de reg. iur. cum adductis supra, ita damnum civitatis

restringitur quoad effectum nullitatis testamenti propter pretiritum ut tantum in masculis filiis locum habeat. peculiari ratione (de qua infra, ut ita patria potestas in quantum fieri posset cedat in utilitatem parentum.

N. 8.

Quod si adversus dictam differentiae rationem non inscibtiliter instes filiam non minus quam filium suam heredem esse. L. ult. ff. tit. Leg. ult. de collat. dotis. L. ex contractu. 44. de re iudicata ac per conseq. effectum suitatis quantumvis parentibus damnosum eque in filiabus, ac in filiis consistere, maxime continuationis dominii ex dictis iuribus semperque obstare regulam illam non posse dominium apud duas insolidum esse ex qua in filio preterito testamentum nullum esse diximus. Respondemus continuationem dominii suitatis iure eque locum habere in filiabus atque in filiis, ceterum aliqua differentiae ratio reperitur in eo quod filius nisi institutus fuerit, aut nominatim exheredatus extraneus alius esse heres non potest, ne duo domini eiusdem hereditatis insolidum reperiantur, quod erit contra reg. leg. contra. §. unic. duo. de reg. iur. ceterum filia etsi instituta neque exheredata fuerit. sed preterita ex coniectura voluntatis paterne instituta creditur in partem hereditatis cum scriptis heredibus. videlicet in semissem, si unus vel plures heredes extranei instituebantur, suis autem scriptis in virilem partem admittatur filia, atque ita extranei heredes verbis inter se coniuncti censentur, filia autem illis re coniuncta arg. leg. Attius. 11. L. interdum. 13. in pro. cum aliis. de her. inst. cum vero scripti sunt sui heredes, filia vero preterita illis re, et verbis coniuncta censetur, explicant Cuiacius ad titulum

C. de lib. pret.

C. de liber. preter. Xiphamus in lectura Antorphina ad leg. maximum vitium. eodem tit. Othmathus. lib. 8. observat. cap. 5. unde apparet perperam interpretes dixisse preteritam filiam pro exheredata habendam, cum potius a testamento, mari instituta, cum ceteris exheredibus admittatur, unde legata relicta in testamento non solum exceptis personis de quibus in leg. 1. de leg. prest. pro port. illa hereditatis solvere tenetur verumetiam omnibus retenta. 4. Fiale. et leg. maximum vitium ubi Xiphamus, et ceteri relati proxime, quod quidem non procederet si non exsulunt patris filia preterita ad portionem invitaretur, igitur regula illa, ne duodecim, sive heredes eiusdem hereditatis instituti sint, non offenditur in filia preterita cum ex [illegible] instituta censeatur.

N. 9.

Ratio vero quare filia preterita non faciat nullum testamentum, sed instituta censeatur ex coniectura voluntatis patris in certa portione omnibus scribentibus improbatulo est, nam in masculis potentior est sanitatis vis, illiusque strictissimum vinculum et propensior charitatis affectio, quod per filios masculos familie, et generis nomen agnationisque dignitas conservatur, per feminas vero destruitur, et finitur L. S. Consulti. 10. §. cognati sunt. de gradibus. leg. pronunciatio. 195. §. ult. de V. S. leg. lege C. de legit. hered. explicant cum multis doctissimus Molina. lib. 3. de primogen. cap. 5. ex n.° 2. Pascalius. de patr. pot. 4. p. cap. 9. ex n.° 42. Petrus Surdus cons. 370. Menoch. cons. 235. n.° 19. Que differentia, et prerogativa successionis filiorum ab ortu nascentis reipublice initium habuit, quippe qui e media iuris prudentia filia ab intestato patri non succedebat, que doctrina comprobatur ex. L. pen. in pro-

et. §. 1. C. de legit. her. ex. §. cęterum. vsl.
quod ad fœminas. I. de legit. agnat. success. ibi. quod
ad fœminas verò attinet ita placebat, ut ipse consangui-
nitatis iure tantum capiat hereditatem etc. filia verò
non erat patri consanguinea, sed tantum consanguinei
erant germani siue fratres, aut sorores ab eodem patre
progeniti, vel, qui sub eiusdem patris potestate erant, ut
filius naturalis et adoptiuus. leg. 3. C. de legit. tutor.
l. generaliter. C. de legit. hered. §. per adoptionem. I. de legit.
agnat. success: erat enim consanguinitas species ag-
nationis textus ita intelligendus in leg. 1. de leg. tutor.
ibi. et consanguineis, filiâ autem patri non est agnata
imò finis agnationis eiusdem explant eruditè Cujac.
lib. 6. obserbat. cap. 17. et lib. 11. cap. 26.
et lib. 15. cap. 36. et cum multis Osualdus
lib. 9. comment. Donelli. cap. 2. litra. B. et ful-
citur expressè ex Paulo. lib. 4. sentent. tit. 8.
§. 2°. ibi. feminę ad hereditates legitimas ultra
consanguineas successiones non admittuntur, idque iure
ciuili, vel Voconia narratur (vel rogatione
ut Cujac. existimat) videtur effectum, cęterum
lex. 12. tabul. nulla discretione sexus cognatos ad-
mittit. ex quo strictissimo, et potentiori vinculo patriæ potes-
tatis in filios, quam in filias producitur secunda difficul-
tatis supra propositę explicatio, quare triplex mancipatio
necessaria fuisse in filiis, vna verò tantum in filiabus ut â
â nexu paterno liberarentur.

N. 10

Prętereà ex 3° doctrinę videlicet
ut in illis verbis nostrę leg. ibi. qui in aliena est pot., non
solum masculus, verumet fœmina contineatur, obserbo

ultra

ultra omnes in pot. uxorem herede instituta aliquo non potuisse heredem adire sine iussu mariti, quando in cuius erat pot. maritus heres marito non minus quam filius patri efficiebatur, quod quidem ut ex pluribus iurisprudentiae locis ita interpretandi comprobabo procedere quia matrimonium contrahebatur per coemptionem, et confarreationem; tribus enim modis olim matrimonio copulabantur coniuges, videlicet usu, farre, coemptione, ut ex Arnobio Lib. 4. adversus gentes. Tullio. et Boetio, aliisque bonarum literarum cultoribus, illustrant Andreas Tiraq. in. L. 4. connubialium. 4. p. glo. 1. ex n. 6. Brissonius de ritu nupt. Lib. sing. pag. mihi. 155. qui quidem probant confarreationem in matrimoniis Pontificum locum tantum habuisse, contrahebatur matrimonium confarreatione solemni sacrificio oblato, ut notant Plinius Lib. 18. nat. histor. cap. 3. Apuleius Lib. 10. de asino aureo, quo quidem sacrificio offerebatur far, id est, triticum optimum sale aspersum, eoque molito hostiae aspergebantur, quod quidem sacrificium mola nuncupabatur. Ovidius Lib. 1. Fastorum

Ante Deos homini, quod conciliare valeret.
Far erat, et puri lucida mica salis.

Virg. Lib. 11. Eneid.

Et salsas fruges, et circum tempora vittae

ubi Servius inquit, salsasque fruges, id est, sal, et far quod dicitur mola salsa. Horatius Lib. 3. sermonum satyra. 3.

Ante aras sparsis mola, caput improbe salsa.

Ovidius Lib. 1. Fast.

Inde vocor Ianus circum Cereale Sacerdos
Imponit libum farraque mixta sale

indeq; matrimonium sacrificio supradicto contractum per
confarreatum dicebatur Ulp. in fragm. tit. 9. Farre
inquit, conveniuntur in manum certis verbis, et testibus
decem presentibus solemnique sacrificio facto in quo panis
quoq; farreus adhibetur hodie autem apud nos fidei Ca-
tholice cultores omnia matrimonia solemni sacrificio misse
celebrantur.

N. 11.

Per coemptionem vero matrimonium celebrabatur
certis solemnibus adhibitis, et se se coemendo invicem
interrogabant vir ita, an sibi mulier materfam.
esse vellet, illa, velle respondebat, mulier an sibi
paterfamilias vir esse vellet, ille respondebat, velle; di-
cebantur autem he nuptie per coemptionem, quod invicem se
coemebant contrahentes imagine venditionis nummis ad-
hibitis ditijs tantum gratia ad pompam, et ostentationem
pretij, quod quidem in alijs legitimis actibus observabatur
et apud nos inde quidam opinantur in nostris nuptijs dum
tredecim nummi numerantur vulgo arrhas ex illo antiquo
modo matrimonij contrahendi per coemptionem initium sumpsis-
se observat Brissonius ubi supra pag. 260. Unde intelli-
gendus est Virg. lib. 1. georgic. vers.

Teque sibi generum Thetis emat omnibus undis.
ubi Servius, verbum emat, referendum probat ad antiquum
matrimonij ritum per coemptionem; his modis celebrato
coniugio mulier in manum viri conveniebat, ut expresse
apud Ulp. in fragm. d. tit. 9. vers. farre conveniuntur
in manum, et tit. 11. §. minima. vers. in manum
conveniunt, unde interpretanda sunt iura in. l. uxorem
19. de ritu nupt. vers. neq; in matrimonium conve-
nire noverca.m. in. l. ex ea parte. 121. §. mulier

de V. O. l. mulier ab eo in cuius matrimonium conveniebat in qq iuris, legendum, vel intelligendum esse quod dicitur in matrimonium convenire, pro eo quod est in matrimonium convenire, observant Strag. ubi s.a ante n.o 6. Brison. loco citato.

N. 12

In manum convenire uxorem, nil aliud erat, quam sub pot.e viri fieri adeo ut sua heres marito non minus quam filius efficeretur; unde intelligendus Ulp. in fragm. tit. 22. §. sui. 6. sui heredes instituendi sunt vel exheredandi, sui autem heredes sunt liberi, quos in pot.e habemus tam naturales, quam adoptivi, item uxor, que in manu est, et nurus, que in manu est filii, quem in pot.e habemus, et tit. 23. §. 2. 6. agnascitur suus heres, aut agnascendo, aut adoptando aut in manum conveniendo et sic simmiliter intelligendus est eleganter Ulp. in fragm. tit. 24. 6. ei cui in pot.e, manu, mancipione est scripti heredis sub condit.e legari potest, ut requiritur, ut quo tempore dies legati cedit in pot.e heredis non sit et 6. ei cuius in pot.e, manu, mancipione est heres scriptus legari non potest; cum igitur mulier sub pote viri fuisset non minus quam filius sub pot.e paterna sequitur ut contracto mat.o per confarreationem et coemptionem non potuisset hered.em adire sine iussu precedente mariti ex dictis nostre legis, l. qui in aliena est pot.e.

N. 13

Hodie autem apud nos praxi recte uxori permittitur generaliter hereditatem adire sine licentia et iussu mariti dummodo aditio fiat cum benef.o

inventarij ex. l. 54. Tauri. que hodie est. l. 1. tit. 3. lib. 5. none recop. circa quas maxime prae xi notandum est verba illa. con beneficio de inventario, y no de otra manera intelligenda esse, ut ita demum aditio haereditatis valeat sine licentia mariti si inventarium solemniter factum fuerit, alioquin aditio facta cum benef. inventarij sine licentia viri nullius erit momenti, ratio est nam invent. facto heres ultra vires haereditarias non tenetur. l. ult. §. in comput. C. de iur. delib. hoc tamen intelligendum nisi uxor sine licentia viri hered. adeat cum benef. inventarij, et mariti neglig. non fuerit confect. solemne inventarium quo casu aditio utilis erit et maritus tenebitur ultra vires haereditarias. notat Castil. in d. l. 54. Tauri. glo. ult. verb. quero mulier. Matienzo. in d. leg. 1. glo. 3. ex n. 5. = ex quibus etiam adverto quod hodie apud nos de praxi iure regio universa decisio non observatur immo in pot. aliena constitut. poterit hered. adire sine iussu, et consensu precedente patris dummodo adita fuerit haereditas cum benef. inventarij, quia tunc in acquisit. nullum periculum patris reperitur, quia invent. confecto ultra vires haereditarias non tenetur. d. §. in comput. et arg. d. leg. 54. Tauri. et quae ibi ab interpp. notantur

N. 14.

Ult.

ex eisdem infertur pupillum posse adire hered. sine iussu precedente tutoris dummodo statim perfecto actu aditionis authoritas tutoris interveniat. l. si quis mihi bona. 25. §. iussum. ff. tit. ratio est, nam licet pupillus sit sub tutoris pot. non minus, quam filius sub pot. paterna, cum non minus quantumvis liber sit

potestati

potestati tutoris, quam filij paternę subijciatr, quo
modo interpretanda sunt verba deffinitionis tutelę l.
in cap. libero. de qq. in. L. 1. §. 1. de tutel. lib.
in. §. 1. I. eodem. idest in caput liberum per fi
guram non servum ut Theophilus probat l. ad
hoc ut pupillus cui dandus est tutor liber sit, sed ut elegantr
et subtilius ultra oes observat Ant. Fab. in Pap.
tit. 12. pro. 1. illis verbis deffinitionis dignitas potesta
tis tutoris significatr, ut tanta sit, quod in caput libe
rum, et ingenuum exerceatr, quam quidem citra patrem
nullus alius in liberos habet, potestas enim tutoria
portio est, et pars potestatis paternę, unde sicut uni
parenti non potest alius adijci, ita nec tutorem haben
ti alius tutor dari potest. L. cum iure. 9. C. qui
pet. tut. nam ex illis verbis deffinitionis, iure civili
data ac permissa satis apparet, et tutorem, et pupillum
liberos esse debere, nam servi pro nullis, et mortuis
iure civili habentr; cęterum quoniam hęc potestas
concessa fuit in commodum pupillorum, et ad onus tutorum
L. qui negotiatus. 59. de admin. tut. §. item tria
onera. I. de excus. tut. et arg. leg. qui sine
usuris. 38. vers. sed illius. de neg. gest. l. cum
gratuitam certe integram, et absimentem omni lucro. Dominica po
testas enim dominica dominij, et possessionis est, patria domina
tus, et preeminentię, tutoria vero deffensionis, quippe
qui parentes, et domini habent potestatem non solum
commodandi, sed etiam nocendi, et incommodandi, tutoris autem
authoritas posita tantum est in commodando, et arcendo
incommoda. Igitur cum pupillus nihil possit acquirere tuto
ri iure potestatis, sequitur ut non sit necessarium

ut insus. tutoris precedat in aditu hereditatis faciendæ, sed tamen authoritas statim perfecto negotio aditionis, ne pupillus ob defectum ætatis, et inditij temere oneribus hereditarijs implicitus maneat. L. obligari. 9. §. hereditatem de auth. tut. d. leg. si quis. 25. §. iussum. h. tit. neque enim ante aditum vel in principio aditionis authoritas tutoris interponenda est, cum nondum aliquid gestum fuerit, quod tutoris authoritate possit comprobari quidquid contrarium voluerit Cujac. lib. 13. obserb. cap. 31. cuius opinio improbatur expresse ex leg. nunquam. 31. de usucap. 6. si per errorem initio venditionis tutor pupillo author factus sit, et multis probat contra Cujac. Othman. lib. 1. amicabilium. cap. 3.

N. 15.

Neque obstant verba d. leg. obligari. 9. §. tutor. de auth. tut. in. §. tutor. I. eodem. nam ut recte Donellus lib. 3. coment. cap. 13. probat. verba illa in ipso negotio refferenda sunt ad verbum presens. ut sensus sit tutor statim in ipso negotio presens debet author fieri sed perfecto negotio presentia enim tutoris requiritur ab initio negotij, ut intelligatur, et cognoscatur a tutore. L. non multum. 14. de auth. tut. authoritas vero interponenda est statim perfecta aditione, explant Othman. ibi proxime Ant. Fab. lib. 7. conject. cap. 9.

In textu ibi

Non potest invitum hereditati obligare eum in cuius est potestate

ex his

ex sua voluntate denegata facultas est, qui in aliena est potestate adeundi contra voluntatem eius in cuius potestate est verbum enim illud, potest, iunctum cum negatiua praecedente hoc non potest induceret necessitatem et potentiam animi. Ex doctrina glossae communiter receptam. in cap. 1. Ubi non potest de reg. iur. in 6. Et ex multis illustrat Bart. in leg. de his n. 4. de transact. Iason in leg. Gallus ex n. 16. de lib. et post. Ioannes Gutierrez in l. nemo potest de leg. 1. n. 149. Couarrub. in cap. quamuis pactum de pactis. lib. 6. 2. p. § 4. n. 14. Tiraq. post leges connubiales gl. 2. n. 1.

N. 16.

Igitur sit in aliena potestate nullo modo Inuitum hereditati obligare potest cum in cuius est potestate Ex quib. verbis dicendum videtur ignorantem obligare posse ac per cons. non esse necessarium quae praecedat scientia et parentis iussus, Inuitus enim dicitur ille qui contradicit et reclamat expresse non vero qui ignorat et non consentit bonus tex. sic interpretandus in l. si remunerandi 6. §. si passus mandati ibi et nisi pro Inuito quis Intercesserit etiam idest pro repugnante et contradicente quo casu neque mandati neque actio nego. gestorum. dat. hoc iussum soluenti aduersus debitorem l. si pro te 40. Mandati nam fideiubens pro ignorante si soluat licet non habeat mandati actionem negotiorum tamen gestorum actio ei conceditur. l. ex mandato 20. §. 1. illo tit. l. ult. C. de neg. gest. explicant Cuia. lib. 9. Pau. ad edic. in d. l. si pro te Anton. fab. in ration. ad d. §. si passus et ad d. §. 1. similiter inuitus pro repugnante accepit. ex l. si duas. 53. §. ult. hoc tit. ibi etiam inuito accescunt in l. si debitor qui desolut. ibi non est

Invitus ate . Alii deliis difficultate et conciliatione cum obscura L. Solvendo 39. de Neg. gest. videnda ii. congesti le rudite a Ant. fab. in Cap. tit. 3. prin. 2 . ubi ... Intelligit invitus in L. 3. de lege comis. et in aliis multis congestis a Quion. ... Senioribus de verbis ... verbo Invitus q° frustra cont. ab Interpretib. et antiquioribus nostris colligit. ex nra L. non posse hereditatem adire constitutus in aliena potest. nisi praecedat jussus cuius in cuius est potest.

Hac tn. difficultate non obstante ab Interpretibus et ... non obscurata dicendum est non solum invitum ... obligare posse cum in cuius est potest. ... hereditates, verumetiam ignorante, imo necessarium esse ... cuius in cuius potestate reperit. heres ... hereditatem possit adire L. Si quis 7. cum sequenti ... 25. § ... L. si ... 30. L. si quis 35. ... L. ... 36. L. cum qui 31. § ... L. cum heres 52. L. filius 92. L. pater 93. ... L. 17. tit. 6 part. 6 = ... Invitum ... qui contradicit verumetiam qui non consentit L. filiusfamilias 8. § invitus de procura. ibi verum eum quoque qui consentire non p. L. invitum 4. de ser. tit. ... cum enim ad aliquem ... nec aliquis contradicat qui ... non contradicit aut contradicere non pt. videt. consentire tex. difficilis ita interpretantur in ... § voluntate ... mat. cum vo ... consensus requirit. qui non pt. consentire aut contradicere no videt. consentire tex. ita

Conciliandus

Consiliandus eum d. §. voluntatem in l. qui ad certa 19. Locati - q.º v.º pro forma requirit. Ut voluntas alicuius expressa praecedat veluti in aditione haereditatis faciendae abeo qui in aliena potestate est in qua aditione requirit. Ut praecedat jussus eius in cuius est potestate Invitus intelligit qui expresse non consensit quae Interpretatio colligit in praesen.º d. l. Si bonorum poss. ubi legis verba adversativa illa sed proponit in bonor. poss. agnoscenda abeo qui in aliena est potest.e et in ea sufficere ratihabitionem eius in cuius est potest.e Consul. docet q.º in haereditatis aditione ratihabitio non sufficit d. necessario desiderat. Ut jussus et expressa voluntas praecedat alioquin nihil actum est in aditione alit. facta ex praecitatis jurib. quib. verbis nihil actum ee. significat omnino nullam ee. aditionem l. quoties. de servit. l. si mulier 21. §. si metu q.d metus ca. l. Sulpitius 49. de donat. int. l. modest. 76. de solut. ~

Ceterum 18.

adversus hanc certissima doctrina a praeceptorib. et antecessorib. nris in hac l. solet obiici aditionem factam a filiofam. sine jussu parentis no ee. omnino nullam siquidem cum filiusfam. meliorem conditionem patris non v.º deteriorem facere l. melior 133. de reg. ju. = sequitur dicendum quod aditio facta sine jussu patris omnino sit utilis ita ut actiones haereditariae patri acquirantur passive v.º obligationes maneant apud filium l. 3. §. si filio comodati quippe qui filius fam. ex omnib. contractib. no minus quam paterfam. efficacit. obligat. l. tamen contractib. 57. de judic. l. filiusfam. 39. de oblig. et actio. et argo. tex. in l. 4. de his qui sui sui. q.º ex quasi contractu aditionis haereditatis utilit. obligabit. acpercons. pater non tenebit. neq. obligatus erit ex alieno ~

19.

Qua difficultate minime obstante verior ee. existimo sentam Bart. in praesi n. 1. Nempe aditionem factam a filiofam. sine jussu patris omnino tam respectu patris

quam filij nullius ee. momenti quae sentia fuerit. praeter citata iura cit. l. siquis mihi bona 25. §. d. quid si hortit. ibi d. quid si mandauit ut hereditati obligat videt. mandasse ut adeat quid si proherede gerere mandauit filius addiit hereditatem an iussu videat. adisse dubitari pt. imo verius est ex his omnib. aditionem ee. introducendam q. ubi omnino mandatum patris nō interuenit aditio nō est introducta. unde cum momenti nulle sint qualitates l. 1. ff. de usuf. leg. sequit. q. aditio hereditatis a filiofam. facta sine iussu patris omnino respectu patris et filij nullius momenti est.

20.

Neq. obstat superius tradita difficultas nā int. aditionē hereditatis a filiofam. factā tam sine iussu paterno et ceteras conuentiones perspicua est diffe. rō. videlicet hereditatis aditionē ex natura ipsa hereditatis individuā ee. quoniā in ea defuncti persona individua representat. l. Ponpon. 8. de heriind. l. nō possumus 7. si pars hereditatis petat. unde hereditatis nomen omnia iura defuncti commoda et incomoda continet l. hereditas 50. de peti. hered. l. si unus 27. §. penul. de pact. l. nihil aliud 24. l. hereditatis 119. de V.S. iuncta l. de bono. pos. quae comoda ab incomodis non posse separari d. simul iuncta ut in persona defuncti representata q. cum pater non potuisset obligari per filium neq. eius conditio deterior fieri acquisita hereditate adeo sine iussu paterno aditio hereditatis aliter facta nec respectu utilitatis potuit utilis fieri nec patri per filiū comodū queri. q. a neq. incomodū potuit acquiri argō tex. in l. melior 133. de reg. iu. ex quo tex. similit. colligit. aditionē sine iussu factam nec respectu filij validā ee. quoniā q. comoda hereditatis non acquirerent. patri cui incomoda adquiri nō poterant contra reg. d. l. melior. in contractib. vo. vero contrariū observat. quoniā nullum iuris reperit.

Conspidum quare non possint separari obligationes activae a passivis obligationibus ita ut per filiumfam. patri acquiratur actio activa passiva vero apud filium remaneat argo. l. placet 79 hoc tit. l. 1. §. 1. si quis a parente fuerit manumissus junctu l. 3. §. si filio Comodati Contractus om. quoad formam suam et substantiam individui ss. ita ut non possint pro parte valere et pro parte non valere l. tutor 47. §. 1. de minorib. l. Cum ex Causa 139. de V. O. l. si quis 46. de solut. l. ult. C. de pact. int. emptore quoad actiones vero sive obligationes activas aut passivas individuae non ss. argo. d. l. 3. §. si filio et d. l. melior cum similib. de Neg. ge.

21.

Hec ab interpretib. animadversa ss. videamus nunc quibus impugnationib. ex nostra penu congestis superior traditio difficilis sume constituatur et 1.o adversus eam considero quod filiusfam. ex contractib. aut quasi contractib. non tenetur in solidum quo non recte sequitur ideo obligationibus passivis obligari discursus legitimus est ans p. ea ratiocinatione et specie quod si quis contraxerit aut quasi contraxerit cum filio in patris potestate est non minus in solidum filius tenebitur si emancipatus aut alio modo sui juris factus aut exheredatus aut in adoptionem datus aut abstentus a paterna hereditate quod quidem falsum ee. apparet ex l. 2. in prin. et §. 1. quod cum eo l. si dubitet 10. §. filiusfam. de fidejuss. l. si ex alio 9. C. quod cum eo = cui diffi. alii dentio 3mus ex supradictis ambobis rson. est in spe proxime relata filium fam. in id tantum obligatum ee. cum eo quod facere possit equitate pretoria de qua in titulo quod cum eo lasato juris rigore cum enim ut supradiximus filius fam. contrahendo nunquam faciat se locupletiorem siquidem obligationes activas et utiles patri adquirit passivae vero obligationes maneant apud filium a pretore succurrit ei ob illas reconveniant utiliter

nisi in quantum facere possint cum emancipati aut sui juris aut exheredati aut abstenti ss. a paternis bonis d. l. 2. cum similib. traditis. Nec turbat quod creditores in aliquo conquerantur qui cum filio contraxerunt fidem ejus secuti ss. nam pro eo incommodo habent actionem de peculio contra patrem a pretore concessa quamvis cum eo non contraxerint l. si quis cum filio 44 de peculio d. l. 3. §. si filio commodati: cujus edicti quod cum eo equitas ideo locum non habet cum filius adhuc in paterna potestate est siquidem tenetur in solidum textet. ex supradict. jurib. nam equitas pretoris in ea spe necessaria non fuit nam filius dum in potestate est et si teneatur in solidum inanis et sine effectu obligatio est cum nulla bona habeat l. filius fam. de verb. obliga. l. nam is b. de dolo explicant Ant. fab. in d. l. 1. et 2. quod cum eo et in l. quesitum 30. §. sin. de peculio Pichar. in rub. Inst. quod cum eo n. 8. et 9. et 13. nec non ita explicant

2° adversus id quod diximus in superiori intellectu filium non posse invitum obligare patrem quia ejus meliorem conditionem non vero deteriorem facere potest expendo ultra omnes difficile tex. in l. 3. §. si filius quod quis... ibi si filius meus etc. junctis ultimis verbis ibi ne mea conditio melior fiat quo in nostra l. non erit necessarius jussus patris siquidem non semper filius meliorem patris conditionem facere potest = Qua traditio explicanda obtinet sic adeo vestigia quib. inhereant siquidem neque accurs. neque accursiani omnes interpretes quod magis est neque subtilissimus Ant. fab. in ratio. ad eundem tex. non ss. animadvertit quod in florentinis et emendationibus libris verba illa ita habentur ne mea conditio melior fiat, non vero prout in quibusdam vulgatis ita ne mea conditio deterior fiat hec ita difficultas consistit in vera lectione illius tex. nam vulgatam sequuntur Accurs. et Accursiani DD. cum quib. Ant. fab. ubi proxime

337

Ut colligit. ex ronis dubitandi et decidendi ab eo proposita ubi florentina v. nemo sequit. imo nec mentionem facit Rea

Ceterum ego existimo Lecturã florentina toto pectore amplectendã ita ne mea conditio melior fiat. Vulgatamq. refugiendam omnino qd. quidẽ non sine modico labore intendo probare proponit. in l. d. §. si filius qd. filiusmeus in magistratu constitutus cõmisit edictũ qd. quisque juris in l.º eius parte qualeshcunt. magistratus in urbe potestates in proprijs iniquũ jus novũ in aliquẽ statuentes ut ipsi q. que adversario postulante eodẽ jure utitenerant. in hac spẽ. querit. an in his actionibus quas ex persona eius intelligo idest quesitis mihi per filiũ meũ hoc edicto locus sit et inquit consul. non putare edictũ locũ habere ne mea patris conditio melior fiat qd. ut intelligas animadvertite consultum de patre creditore agente adversus debitorẽ ex actione sibi quesita per filium loqutum fuisse ut aparet aperte ex litera in hac spẽ. pater volebat agere vi jus novũ initiũ institutum a filiofam. in magistratu in favore creditorum et agentiũ et in pernitiẽ debitorum v.g. statuit ut maior dilatio creditorib. quã debitorib. concederet. f. qd. condemnatus reus quadrimestre non haberet ad solvendũ d. statim solvere teneret. ex hoc edicto pater in actionib. sibi quesitis per filium volebat uti illo jure inquit eleganter et subtilit. consul. qd. edicto non est locus ne melior conditio patris fiat ex delicto filij idest ex novo et iniquo jure a filio magistratu introducto et merito nam cum edictum quodquisque juris penale sit l. 1. l. 3. §. illud quoq. illo tit. qd. quisque juris unde cum demũ edicto locus sit qd. delinqt conditio magistratus fieri pt. ex eo qd. in propria causa ipsius finito officio teneatur uti jure iniquo a se statuto unde similit. animadvertendum

dumest filiu aut seruu meliore posse facere conditionem patris aut Dni. in contractib. aut quasi contractib. l. contra juris 28. §. ult. de pact. l. filius 23. C. eode l. penult. de positi d. l. melior nostri v.o ex delictis d. l. 3. §. si filius ff. quisq. juris. 2m. litera fluen. qua defendimus ibi vnde mela conditio melior fiat

24 Ex qua doctrina cons. lectura d. l. §. si filius ita ne mea conditio deterior fiat quoniam et si pater stat. jure antiquo statuto a filio magistratu in actionis. ex persona filij sibi quesitis vg. q.a filius in magistratu statuit novo et antiquo jure in fauore debitoris contra creditore ut creditor maiori dilatione gauderet qua creditor aut condemnatus con compelleret. solueret nisi post semestre quamuis pater in actionis quesitis per filiu illo jure compulsat. ut non in casu deterior conditio patris per filiu fit contra regulas juris aut domini nam q. actio minus efficax aut cum certa qualitate acquirit. per filium patri aut per seruu dno. absque jactura patrimonij domini aut parentis deterior eoru conditio no fit bona jura in l. bona fide 27. §. cu serui ad vell. lean. in l. qui homine 34. §. quida filiu de solut. in l. ult. C. de acquir. poss. ubi et antiqua regula juris petestrine em. q. conditio dni. melior in totu no fiat deterior tn. no fit ut recte animaduertit cuja. lib. 3. sup. papin. in d. §. cum serui

25 Neq. obstat aduersus supradictam interpretatione d. §. si filius q. pater qui consentit magistratui filij eius fidejussor censet. l. 2. in fi. ad municip. l. 1. §. ult. de magist. conuen. at cum debitor principalis incidet in edictum q. quisque juris quotias fidejussor iniquu impetrauit a magistratu tenet. fidejussor eius edicto q. quisque juris d. l. 3. §. si ii proprio q. quis que jur. q. item admitenda erat in patre in d. §. si filius

nam ex sup. [illegible] fructib. et exitibus si aduertamus q.d pater non habet pro fidejussione filij cu agit ut in d. § si filius d. q. d. Convenit, ut in precitatis jurib. notant Accurs. et Ant. fab. in d. § si filius

26.

Tandem aduersus id quod diximus ex verbis nsq. L. no posse filiu deteriore conditionem patris facere summe obligare expendo tex. nondu animaduersu in proposito in L. qui homine 34. § quidã filiusfam. de solut. ubi filiusfam. proponit. Reus satisdandi idest debitor Titij dato fidejussore Titius filium debitore suu herede scripsit qui juxta terminos nsq. L. quesivit hereditatem jussu patris precedente quesiit. ait ulte. Utrum patrem cum fidejussore agere posit et dixit q.d quoties reus satisdandi (idest debitor) reus satis accipiendi (idest creditori) here extiterit fidejussores ideo liberari q.a pro eodem apud eundem debere non posset. tunc sic consid. ro h.o pater ex persona filij eiusq. debitor reus satisdandi factus sit atque ita cum fidejussore obligatus conveniat. patrem tamquam creditoris heredi inefficace [illegible] verbis [illegible] testamenti L. qui liberis . § hec verba de vulga. et pupil. L. cum de vulgo L. cum filio ll. de leg. 1. et no parte tamquam debitore ut constat ex illis verbis q.a pro eodem apud eundem debere non possent sequit. de confusionis potestate fidejussor liberatus existat. Argo tex. in L. Gravius 72. de fidejussor. in l. tutor. ad Velleianum q.o potuit filius obligare patrem suum sine jussu precedente &c.

Qua difficultate operatus Accurs. in d. § quida filiu glo. verbo liberari inter plures interpretationes quibus conat. difficile illius tex. sensum intellexisse existimat [illegible] Julia. Sic primum respondit absolute questioni proposite d. regula generali ut quoties reus satisdandi reo satisaccipiendi heres extiterit fidejussores ideo liberent. q.a pro eodem apud eundem debere no possent. deper conf. probat in spe indistincte. no confundi fidejussoriam

obligationē paternaq. nolle agere posse Contra fide iussorem filij quoniam hereditas Creditoris Nec momento fuit apud Lex d. filium L. plautq. hoc tit. L. 1. Siquis a parente fuerit manumisus

27

Qua Interg. omnia et (?) dicendū est Iuliani in d. §. quidam filiū dixisse et probasse fidejussorē filij liberatum filio aditione hereditati Creditoris facta a filio Iussu patris quidquid Contrariū Aeurs. ibi existimaverit = Neq. obstat superior difficultas nam (?) est filiumfam. institutum heredem adita hereditate a se iussu patris in effectu ne nomine heredem Manere, effectu patet quoniā patri acquirit. ita ut nec Momento apud filium Consistat d. L. plaut. Nomine nam aliequin directe actiones et obligationes Manerent apud filiū patri V.º Utiles tantum acquirerent. L. ... §. Papin. ibi glo. hoc tit. et ... §. Institu ... de ... hered. q. quidem ita non est directas et Utiles ad patrē transirent, probant ita in L. Stipulatio ... §. alteri de V. O. §. alteri §. siquis alij §. ... Inst. de inutil. stipul. Nihilominus ex Verbis textus necessest filius L. qui heredi 44. de Condi. et demonst. Pater V.º ex necessitate juris propt. acquisitionē com. quod filius fuisset heres si sui iuris fuisset omnia quae patri ita Competerent ac si filius sui iuris factus hereditatē acquireret q. cum filius debitor si factus sui juris heres extitisset Creditori fidejussor liberaret q.ª non poterat pro filio eiusdem obligari ide procedit in patre qui ex persona filij heres factus fuit in d. §. quidā filium, Notat in terminis Aeurs. in d. L. cū filio . ibi glo. Verbo quoniā ex persona filij Nec enim pater Uti poterit jure sibi quesito per filiū Contra ipsū filiū L. quidā §. si servus ad Trebel. d. L. cum filio sane si fidejussor in d. §. quidam filium non liberaret. solvens Mandati actionem haberet Contra ipsum filium ... pater Utebat. Contra filiū jure sibi quesito per eum ... ita tenendū est post Aeurs. Cum Bart. ... Albert. Castren. et antiquis in d. L. Cum filio et in d. §. quidam filium quidquid aliter Cuja.

ibi sub lib. 54. ff. Iuliani

Ulto ex supradictis verbis nris legis infert: interg.o ad singulare et non animadvert.t tex. sume obscurum in l. Cum am 23. §. Cum redibet. Vers. Pedius de edil. edict. ex quo p.t emptoris servum dni. conditionem meliorem facere non posse neq. illi legatum aut hereditatem acquirere quantumvis voluerit ex ipse illi acquirere. Ut constat ex illis verbis ibi q.a etsi venditio mansisset nihil hec res emptori prodesset etc. qua in difficultate silentio involutis plurib. interpretationib. ex multis JJ. congestis a Bened. Pinellio l. select. cp. 12. ex n. 33. et omissa emendatione eiusdem ibi n. 39. dum probat tex. illum emendandum et legendum etsi venditio non mansisset. Vere dicendum est spem illius tex. ita significantem ut cum mancipium redibet. redibitoria actione venditori restitui debeat cum sua causa quasi nunquam factus fuisset emptoris. Unde etsi servus institutus fuerit heres et legatum ei fuerit relictum contemplatione emptoris nihilominus si redibeat hereditas et legatum venditori acquirat. et non v.o emptori quoniam non spectat cuius contemplatione testator servum heredem scripserit et ei legaverit d. cuius servus fuerit q.a etsi venditio mansisset nihil hec res emptori prodesset vere eo quoniam tunc emptori acquireret non q.a contemplatione eius institutus fuerat servus d. q.a dnus manebat non redhibito servo quom.o verba illa ss. explicanda sunt econtrario si contemplatione venditoris institutus proponerit. tn. diceremus restitutione emptorem non debere venditori si nollet eum redibere q.a non spectat cuius contemplatione servo fuerit relictum sed cuius dnus fuerit quod idem habet. in l. Iulia. 13. §. si quid servus distracto de actio. empti de cuius concili. cum §. item si quid ex operis eiusdem legis ibi. non tn. si quid ex re venditoris juncta l. aditio 45. hoc tit. videndi ss. Pinel. cum relatis sup. Donel. lib. 10. Com. cp. 2. His explicata ss. ult.a verba nris l. in prin. ibi ne eni alieno pacto obliget. Nam cetera que pertinent circa illa questione

Utrum si pater noluerit f. dnus uti acquisitione hereditati per filiu f. servu capaces sint filij f. servi videndus apud Antecessores nros. quoru scripta transcribere otiosu potius quam utile est

In tex: ibi d. in bonorum possessione etc.

In his verbis Ulpia. Nr. perspicuam constituit differentia inter adi aditione hereditatis et agnitione bonoz. possess. faciendā abeo qui in aliena est potestate nam ad utilem aditione requirit. ut precedat jussus eius in cuius est potest. heres scriptus, nec ratihabitio sufficiens sit, d. in bonoz. posse placuit. ratum haberi posse eamque citra volunta- tem agnouit is qui potestati subjectus est q. idem habet. in L. servus invito 65. ad Trebel. in L. 5. §. acquirere de bono. poss. in L. ult. rem ratā haberi in L. ult. C. qui admitt, rationem differ. int. utrumque casum Ulpia. no proponit nobis in. pluris. omnis ex rudimentis juris studentis obliviscendo non est eteni h. bonoru possessor vicem heredis gerat et oneribus hereditariis perinde ac heres teneatur L. 1. et daab. sequen. de bono. poss. unde bonoz. possio hereditatis apellat. continet. L. hereditatis 138. de V. S. cum similib. adeo ut conditio dandi heredi que implenda est in specifica forma L. qui heredi 44. L. maevius 55. de condi. et demonst. implent. utilit. in bonoz. possessore L. si qui 19. §. si extraneo de leg. prestan. L. in conditionib. 69. §. si patronus de condi. et demonst. tu q. omnis aditio hereditatis jure civili ex L. 12. tab. descendat unde heres statim ipso jure dnus fit cum repusentatione defuncti ita ut semel heres factus aditione no possit rejicere qualitatem heredis L. ait pretor 7. alias lesi sine §. d. quod Papin. de minor. L. et qui solvendo 78. de hered. Inst. merito filius semel heres factus aditione et pater per eu f. dnus per servum non poterant subterfugere debita hereditaria cu acquisitio non solum respectu servoz. veru etc. respectu eoru qui ss. sub potest. paterna invitis dnis et parentib. ex veriore

Doctrina locum habet argo. tex. in l. donationes 31. §. pater de donatio. in l. siquis proco 51. §. 1. de fideiussor. in l. 3. tit. 4. part. 5. ad vitandum absurdum necessarium proxime relatum introductum fuit pro forma necessaria ut in aditione hereditatis jussus patris f. dni. precederet

In bonorum autem posse. totum contrarium procedit, 1a quia non est jure civili introducta d. pretorio deinde bonorum possessor non fit heres quoniam pretor heredem facere non poterat nec dnum preterea bonorum possis agnitio non est actus legitimus sicut hereditatis aditio unde neq; in diem f. conditione suspendit. aditio quia personam ex tempore f. ad tempus nemo pt. habere l. glusitio 34. de adop. l. libertas 33. de m. num. testo. heredi autem sub conditione instituto bonorum possio pendente conditione dat. quamuis sine re l. 2. §. si sub conditione l. 5. de bon. pos. sec. tab. ita ut deficiente conditione substituto locus sit quasi instituto non fuisset bonorum possio data l. inter omnes 12. qui satisdare cogant. l. Paulus 7. de pretoriis stipul. hereditas tamen pendente conditione non pt. ab herede acquiri l. heres s. cum vulga. de condi. inst. nam si semel adita fuisset non potuisset infirmari et substitutus excluderet. deficiente conditione contra voluntatem defuncti igit. bonorum possessionis agnitio recte pt. suspendi usq; ad ratihabitionem patris neq; enim verendum erat ut pater per filium bonorum possessione utilib. actionib. teneret. nam a pretore ipso defendant. temperant. equitate suggerente ut non aliter locum habeant quam ratihabitione patris secuta sicut in fideicommissaria hereditatis restitutione facienda filio ratihabitio patris exacte requirit in d. l. servo fructu 65. in pr. ad Trebel. quam rem multi damnant et neoptres quorum scripta alibi diutius transcribenda

In tex. ibi d. et si legitima hereditas

Prosequitur Ulpia. nri. tex. sentam et inquit d. etsi legitima hereditas filio delata sit ex S. C. Tertul. vel Orphit. idem erit probandum quibus verbis probat in legitima hereditate materna adeunda a filio

a filio non sufficere patris ratihabitionem d. necessarium esse ut jussu parentis procedat acquisitionem. illius mouente nam si aditio hereditatis maternae ex orphita valeret similiter pater invitus eius aliena obligaretur. nec prohiberet semel aditam hereditatem omittere hereditas enim matrisque ex orphitiano filio defert. jusi civilis est senatuscon. consulta legis habere vigorem Just. probat nonquidem aliqua lege speciali d. necessitate suggerente etenim cum auctus esset populus romanus in eum modum ut difficile esset in unum convocari lex legis sanciendae gratia. aequum visum fuit vice populi senatum consuli §. sena. con. Inst. de jure nat. gentium. interpretanda ss. verba illa aut necessitas constituit in l. penult. de legib. consonant cum multis cujac. in parat. ad tit. de legib. et lib. 1. observ. cap. 13. et lib. 4. cap. 16. ge. fab. lib. 1. semest. co. ult. Briss. lib. 1. antiquit. cap. 10. donel. lib. 1. com. cap. 8. ant. fab. in papin. tit. 2. prin. 7. illat. 3. filii enim etiam masculi non poterant matri succedere ex l. 12. tab. quoniam nec sui erant neque agnati matri ulpia. in frag. tit. 26. §. 7. postmodum praetorio edicto vocabant. post agnatos ex capite unde cognati prin. Inst. de S. C. Tertul. tandem temporib. Marci Aurel. Anton. ex S. C. orfit. admittebant. exclusis agnatis ex ulpia. §. 7. ideoque si in aliena potestate essent ordine succedendi invitabant. ad successionem maternam ... patri acquireret. per eos hereditas tex. orfitiani ita interpretandus in l. penult. ad S. C. Tertul. consonant alcia. lib. 4. paradox. cap. 3. cum multis congestis ab donel. lib. 8. com. cap. 2. lit. 4. quam quam addendus pinel. in rub. C. de bon. mat. 1. p. ex n. 29. sequitur igitur ut filius non possit sine jussu patris procedente maternam hereditatem acquirere ex S. C. orfiti. atque ita verba illa num. tex. l. item erit probandum non esse referenda ad proximum et immediatum dictum bonorum possessionis d. ad ~~[illegible]~~ nis legis orfitiani ad aditionem hereditatis quod quidem non esset novum in jure obscuro obliteratio sententiis rei extra. obscuro ita interpretando in l.

filius nō impedit. 22. Alio ff. testū. sibi quoniā alij Commo-dum Victorie parat que Verba referentur ff. ad l. sp̄em de qua in eo tex. nō V. adproximā et immediata Vt ex ~~nō~~ tex. in Supradictis Verbis animadvertit videndus Pi-nel. in l. 1. C. de bon. Mate. 1. p. n. 29. Vers. neq. obstat

Additio.

Nona Sustin. Const. praxi observata de qua in L. Vlt. C. de bonis que liber. Comprobata iure patrio ex l. 13. tit. 5. part. 6. filius potest hereditatē aduentitiā pleno iure sibi acquire-re ~~pleno iure~~ patre recusante acquisitionē et econtra pater pt. sibi eam querere reluctante filio derogata nu. versiculi decisione Exornant Vltra Scribentes in d. L. Vlt. et in nostra. Gregor. Lopes in d. l. 13. glo. 10. Gutierrez in reps. quamvis pacti de pact. in 6. q. nullu ca n. 3. Donellus lib. 6. 7. com. Cp. 16. Cum quib. absoluit mate.

dios gratiarum

Padre y Señor a usted pido que lo qual